JASHER

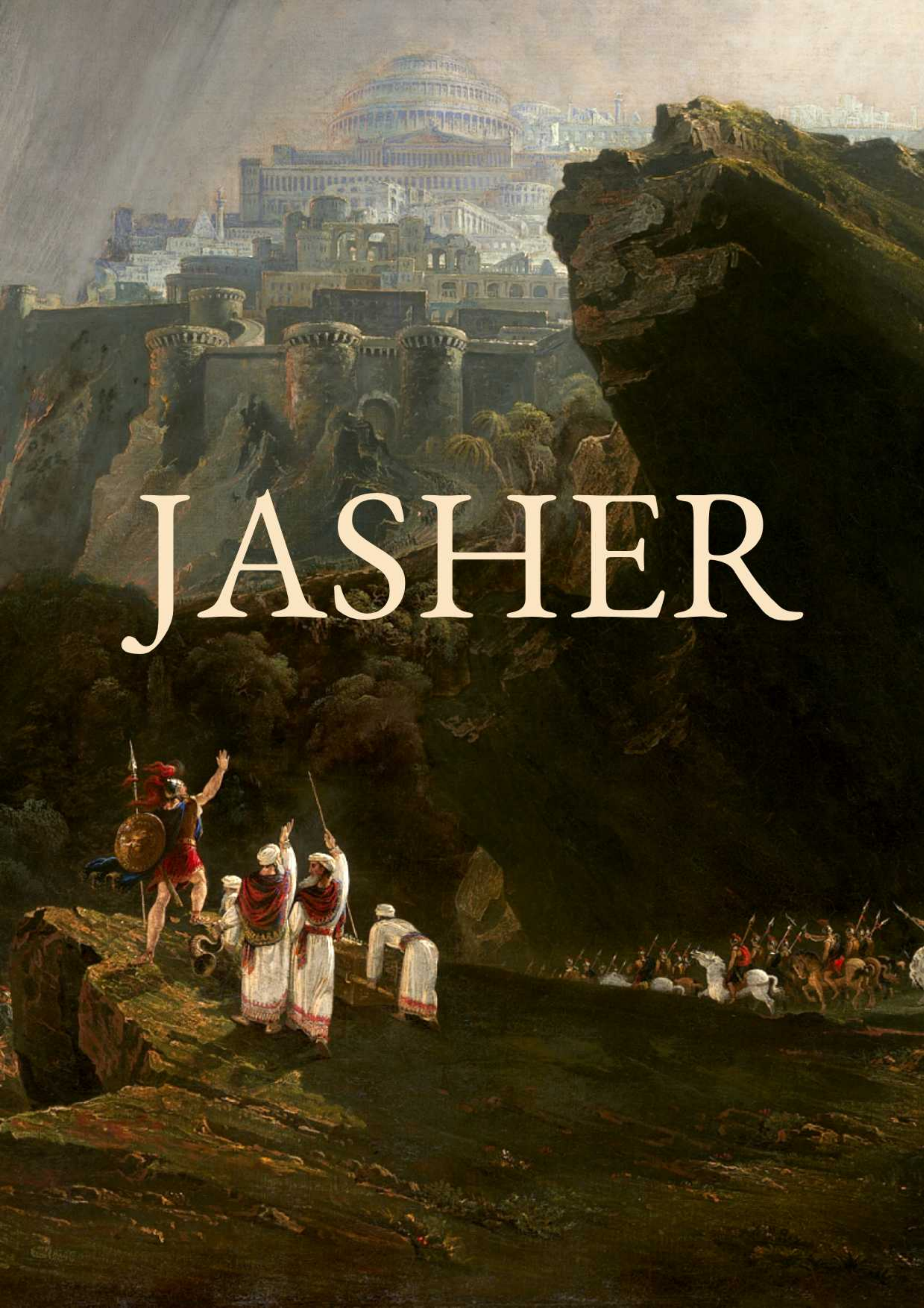

HOOFDSTUK 1

1 En God zei: Laten Wij de mens maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis. En God schiep de mens naar Zijn beeld.
2 En God vormde de mens uit de aarde, en Hij blies de levensadem in zijn neusgaten, en de mens werd een levende ziel, die spraakvermogen ontving.
3 En de HEER zei: Het is niet goed voor de mens om alleen te zijn; Ik zal voor hem een hulp maken.
4 En de HEER liet een diepe slaap over Adam komen, en hij sliep. En Hij nam een van zijn ribben weg, en Hij vormde er vlees op en bracht het naar Adam. En Adam ontwaakte uit zijn slaap, en zie, er stond een vrouw voor hem.
5 En hij zei: Dit is een been van mijn beenderen, en zij zal vrouw genoemd worden, want zij is uit de man genomen. Adam noemde haar Eva, want zij was de moeder van alle levenden.
6 En God zegende hen en noemde hen Adam en Eva op de dag dat Hij hen schiep. En de Heer God zei: Wees vruchtbaar en vermenigvuldig u en vul de aarde.
7 En de HEER God nam Adam en zijn vrouw en plaatste hen in de hof van Eden om die te bewerken en te onderhouden. En Hij gebood hun en zei: Van elke boom in de hof mogen jullie eten, behalve van de boom van de kennis van goed en kwaad. Want op de dag dat jullie daarvan eten, zullen jullie zeker sterven.
8 En toen God hen gezegend en geboden had, ging Hij bij hen weg, en Adam en zijn vrouw woonden in de tuin, overeenkomstig het gebod dat de Heer hun had gegeven.
9 En de slang, die God samen met hen op de aarde had geschapen, kwam naar hen toe om hen aan te zetten tot het overtreden van het gebod van God dat Hij hun had gegeven.
10 En de slang verleidde en overtuigde de vrouw om van de boom van de kennis te eten, en de vrouw luisterde naar de stem van de slang, en zij overtrad het woord van God, en zij nam van de boom van de kennis van goed en kwaad, en zij at ervan, en zij nam er ook van en gaf het aan haar man, en hij at ervan.
11 Adam en zijn vrouw overtraden het gebod van God dat Hij hun had gegeven, en God wist het, en zijn toorn ontbrandde tegen hen en Hij vervloekte hen.
12 En de HEER God verdreef hen die dag uit de hof van Eden, om de grond te bewerken waaruit zij waren genomen, en zij gingen wonen aan de oostkant van de hof van Eden; en Adam had gemeenschap met zijn vrouw Eva, en zij baarde twee zonen en drie dochters.
13 En zij noemde de eerstgeborene Kaïn, zeggende: Ik heb een man van de HEER ontvangen. En de andere noemde zij Abel, want zij zei: In ijdelheid zijn wij op aarde gekomen, en in ijdelheid zullen wij ervan weggenomen worden.
14 De jongens groeiden op en hun vader gaf hun een stuk land; Kaïn werd landbouwer en Abel schaapherder.
15 Enkele jaren later brachten zij een offer aan de HEER. Kaïn bracht van de vruchten van de aarde, en Abel bracht van de eerstgeborenen van zijn kudde, van het vet daarvan. God had echter welwillendheid jegens Abel en zijn offer, en er daalde vuur van de HEER uit de hemel neer, dat het verteerde.
16 En de HEER wendde zich niet tot Kaïn en zijn offer, en Hij neigde er niet naar, want hij had voor de HEER iets van mindere kwaliteit van de aarde gebracht. Kaïn was jaloers op zijn broer Abel hierom en zocht een voorwendsel om hem te doden.
17 Enige tijd later gingen Kaïn en zijn broer Abel op een dag het veld in om te werken. Kaïn was op het veld aan het ploegen en Abel hoedde zijn kudde. De kudde trok langs het deel van het land dat Kaïn had geploegd, en Kaïn was daar zeer bedroefd over.
18 En Kaïn ging boos op zijn broer Abel af en zei tegen hem: Wat is er tussen mij en jou, dat jij in mijn land wilt komen wonen en je kudde wilt laten grazen?
19 Abel antwoordde zijn broer Kaïn en zei tegen hem: Wat is er tussen mij en jou, dat jij het vlees van mijn kudde zou eten en je met hun wol zou kleden?
20 Leg daarom nu de wol van mijn schapen af waarmee je je hebt gekleed, en vergoed mij voor hun vruchten en vlees dat je hebt gegeten. Wanneer je dit gedaan hebt, zal ik dan uit je land vertrekken, zoals je gezegd hebt.
21 En Kaïn zei tegen zijn broer Abel: ‘Als ik jou vandaag doodmaak, wie zal dan jouw bloed van mij eisen?’
22 Abel antwoordde Kaïn: ‘Voorwaar, God, die ons op aarde heeft gemaakt, zal mijn zaak wreken en Hij zal mijn bloed van u eisen als u mij doodt. Want de HEER is rechter en scheidsrechter, en Hij zal de mens vergelden naar zijn kwaad, en de goddeloze naar de goddeloosheid die hij op aarde begaat.’
23 En nu, als je mij hier zou doden, dan weet God zeker wat je geheime bedoelingen zijn en zal Hij je oordelen voor het kwaad dat je hebt aangekondigd mij vandaag aan te doen.
24 Toen Kaïn de woorden hoorde die zijn broer Abel had gesproken, zie, toen ontbrandde de woede van Kaïn tegen zijn broer Abel, omdat hij dit had gezegd.
25 En Kaïn haastte zich, stond op en nam het ijzeren deel van zijn ploegwerktuig. Daarmee sloeg hij plotseling zijn broer en doodde hem. Kaïn vergoot het bloed van zijn broer Abel op de aarde, en het bloed van Abel stroomde over de aarde voor de kudde uit.
26 Daarna kreeg Kaïn spijt dat hij zijn broer had gedood, en hij was diep bedroefd. Hij huilde om hem en het kwelde hem enorm.
27 En Kaïn stond op en groef een gat in het veld, waarin hij het lichaam van zijn broer legde, en hij begroef het in stof.
28 De HEER wist wat Kaïn zijn broer had aangedaan, en de HEER verscheen aan Kaïn en zei tegen hem: Waar is Abel, je broer die bij je was?
29 En Kaïn veinsde en zei: Ik weet het niet, ben ik dan de bewaker van mijn broer? Toen zei de HEER tegen hem: Wat heb je gedaan? De stem van het bloed van je broer roept tot Mij vanuit de grond waar je hem hebt gedood.
30 Want u hebt uw broer gedood en u hebt voor mij geveinsd, en u hebt in uw hart gedacht dat ik u niet zag en niet al uw daden kende.
31 Maar jij hebt dit gedaan en je broer voor niets gedood, omdat hij je terecht had berispt. Daarom zij jij nu vervloekt door de aarde die haar mond opende om het bloed van je broer uit jouw hand te ontvangen en waarin jij hem begraven hebt.

32 En wanneer u het bewerkt, zal het u niet meer de kracht geven die het in het begin gaf, want de grond zal doornen en distels voortbrengen, en u zult rondtrekken en zwerven op de aarde tot de dag van uw dood.
33 En in die tijd verliet Kaïn de plaats van de HEER, de plaats waar Hij was, en hij zwierf rond in het land ten oosten van Eden, hij en al zijn bezittingen.
34 En Kaïn had in die dagen gemeenschap met zijn vrouw, en zij werd zwanger en baarde een zoon. Hij noemde hem Henoch en zei: In die tijd begon de HEER hem rust en vrede op aarde te geven.
35 En in die tijd begon ook Kaïn een stad te bouwen. Hij bouwde de stad en noemde haar Henoch, naar de naam van zijn zoon. Want in die dagen had de HEER hem rust gegeven op de aarde, en hij zwierf niet meer rond zoals in het begin.
36 En Irad werd geboren uit Henoch, en Irad verwekte Mechujaël, en Mechujaël verwekte Methusaël.

HOOFDSTUK 2

1 En het was in het honderddertigste jaar van Adams leven op aarde dat hij opnieuw gemeenschap had met Eva, zijn vrouw, en zij werd zwanger en baarde een zoon, naar zijn gelijkenis en naar zijn beeld. Zij noemde hem Seth en zei: Want God heeft mij een ander nageslacht gegeven in de plaats van Abel, want Kaïn heeft hem gedood.
2 En Seth leefde honderd en vijf jaar en verwekte een zoon. Seth noemde zijn zoon Enos en zei: Omdat in die tijd de mensen zich begonnen te vermenigvuldigen en hun ziel en hart te kwellen door God te overtreden en tegen Hem in opstand te komen.
3 En het was in de dagen van Henos dat de mensen bleven rebelleren en Gods geboden overtreden, waardoor de toorn van de HEER tegen de mensen toenam.
4 En de mensen gingen heen en dienden andere goden, en zij vergaten de HEER die hen op aarde had geschapen. In die dagen maakten de mensen beelden van brons, ijzer, hout en steen, en zij knielden neer en dienden hen.
5 En ieder mens maakte zijn eigen god en men boog zich voor hen neer, en de mensen verlieten de HEER gedurende alle dagen van Enos en zijn kinderen; en de toorn van de HEER ontbrandde vanwege hun werken en gruweldaden die zij op aarde deden.
6 En de HEER liet het water van de rivier Gihon hen overspoelen, en Hij vernietigde en verwoestte hen, en Hij verwoestte een derde deel van de aarde, en toch bekeerden de mensen zich niet van hun slechte wegen, en hun handen bleven uitgestrekt om kwaad te doen in de ogen van de HEER.
7 In die dagen werd er niet gezaaid en niet geoogst op de aarde, en er was geen voedsel voor de mensen. De hongersnood was in die dagen zeer groot.
8 En het zaad dat zij in die dagen in de grond zaaiden, werd tot doornen, distels en distels; want vanaf de dagen van Adam was er deze aankondiging betreffende de aarde, van de vloek van God, die Hij over de aarde had uitgesproken vanwege de zonde die Adam voor de Heer had begaan.
9 En doordat de mensen bleven rebelleren en Gods geboden overtreden, en hun wegen verdorven, werd ook de aarde verdorven.
10 En Henos leefde negentig jaar en verwekte Kaïnan;
11 En Kaïn groeide op en werd veertig jaar oud. Hij werd wijs en verwierf kennis en bekwaamheid in alle wijsheid. Hij heerste over alle mensen en leidde hen tot wijsheid en kennis, want Kaïn was een zeer wijs man en had inzicht in alle wijsheid. Met zijn wijsheid heerste hij over geesten en demonen.
12 En Kaïnan wist door zijn wijsheid dat God de mensen zou verdelgen omdat zij op aarde gezondigd hadden, en dat de HEER in de laatste dagen de wateren van de zondvloed over hen zou brengen.
13 En in die dagen schreef Kaïnaan op stenen tabletten wat er in de toekomst zou gebeuren, en hij bewaarde ze in zijn schatkamer.
14 En Kaïnaan regeerde over de hele aarde, en hij bracht sommige mensen tot dienst van God.
15 Toen Kaïnan zeventig jaar oud was, verwekte hij drie zonen en twee dochters.
16 Dit zijn de namen van de kinderen van Kaïn: de eerstgeborene heette Mahlallel, de tweede Enan, de derde Mered, en hun zussen waren Adah en Zillah; dit zijn de vijf kinderen van Kaïn die hem geboren zijn.
17 Lamech, de zoon van Methusaël, werd door een huwelijk verwant aan Kaïnan, en hij nam zijn twee dochters tot vrouw. Ada werd zwanger en baarde een zoon van Lamech, en zij noemde hem Jabal.
18 En zij werd opnieuw zwanger en baarde een zoon, die zij Jubal noemde. Haar zuster Zilla was in die tijd onvruchtbaar en had geen kinderen.
19 Want in die dagen begonnen de mensen tegen God te zondigen en de geboden te overtreden die Hij aan Adam had gegeven, namelijk vruchtbaar te zijn en zich te vermenigvuldigen op de aarde.
20 En sommige zonen der mensen lieten hun vrouwen een drank drinken die hen onvruchtbaar zou maken, zodat zij hun figuur zouden behouden en hun schoonheid niet zou vergaan.
21 En wanneer de zonen der mensen sommige van hun vrouwen te drinken gaven, dronk Zilla met hen mee.
22 En de vrouwen die kinderen hadden gebaard, werden als weduwen beschouwd in de ogen van hun echtgenoten, zolang hun echtgenoten nog leefden, want alleen aan de onvruchtbare vrouwen waren zij gehecht.
23 En aan het einde van dagen en jaren, toen Zilla oud was geworden, opende de Heer haar baarmoeder.
24 En zij werd zwanger en baarde een zoon, en zij noemde hem Tubal Kaïn, zeggende: Nadat ik was weggekwijnd, heb ik hem van de Almachtige God ontvangen.
25 En zij werd opnieuw zwanger en baarde een dochter, en zij noemde haar Naamah, want zij zei: Nadat ik was weggekwijnd, heb ik vreugde en geluk gevonden.
26 Lamech was oud en op hoge leeftijd, en zijn ogen waren zwak, zodat hij niet goed kon zien. Zijn zoon Tubal Kaïn leidde hem. Op een dag ging Lamech het veld in, en Tubal Kaïn, zijn zoon, was met hem. Terwijl ze in het veld liepen, kwam Kaïn, de zoon van Adam, naar hen toe. Lamech was namelijk zeer oud en kon niet goed zien, en Tubal Kaïn, zijn zoon, was nog erg jong.
27 En Tubal Kaïn zei tegen zijn vader dat hij zijn boog moest spannen, en met de pijlen trof hij Kaïn, die nog ver

weg was, en hij doodde hem, want hij leek voor hen op een dier.
28 De pijlen drongen Kaïns lichaam binnen, hoewel hij ver van hen verwijderd was, en hij viel op de grond en stierf.
29 En de HEER vergeldde Kains kwaad naar zijn boosheid, die hij zijn broer Abel had aangedaan, overeenkomstig het woord van de HEER dat Hij had gesproken.
30 En het geschiedde, toen Kaïn gestorven was, dat Lamech en Tubal gingen kijken naar het dier dat zij geslacht hadden, en zij zagen, en zie, Kaïn, hun grootvader, lag dood op de grond.
31 Lamech was zeer bedroefd dat hij dit had gedaan, en hij sloeg zijn zoon met een klap in zijn handen, waardoor deze stierf.
32 Toen de vrouwen van Lamech hoorden wat Lamech had gedaan, wilden ze hem doden.
33 En de vrouwen van Lamech haatten hem vanaf die dag, omdat hij Kaïn en Tubal Kaïn had gedood. En de vrouwen van Lamech verlieten hem en wilden in die dagen niet meer naar hem luisteren.
34 Lamech ging naar zijn vrouwen en drong er bij hen op aan naar hem te luisteren over deze zaak.
35 En hij zei tegen zijn vrouwen Adah en Zilla: Hoor mijn stem, o vrouwen van Lamech, luister naar mijn woorden, want jullie hebben nu verzonnen en gezegd dat ik een man met mijn wonden heb gedood en een kind met mijn striemen, terwijl zij geen geweld hadden gepleegd. Maar weet toch dat ik oud en grijs ben, en dat mijn ogen zwaar zijn van ouderdom, en dat ik dit onbewust heb gedaan.
36 De vrouwen van Lamech luisterden naar hem in deze zaak en keerden naar hem terug met het advies van hun vader Adam. Maar vanaf dat moment baarden ze geen kinderen meer bij hem, omdat ze wisten dat Gods toorn tegen de mensen in die dagen toenam, om hen vanwege hun slechte daden met de wateren van de vloed te vernietigen.
37 Mahlallel, de zoon van Kaïnaan, leefde vijfenzestig jaar en verwekte Jared; en Jared leefde tweeënzestig jaar en verwekte Henoch.

HOOFDSTUK 3

1 En Henoch leefde vijfenzestig jaar en hij verwekte Methusela; en Henoch wandelde met God nadat hij Methusela had verwekt, en hij diende de HEER en verachtte de slechte wegen van de mensen.
2 En de ziel van Henoch was volledig in de leer van de Heer gehuld, in kennis en in inzicht; en hij trok zich wijselijk terug van de mensen en verborg zich voor vele dagen voor hen.
3 En het was na vele jaren, terwijl hij de Heer diende en in zijn huis voor Hem bad, dat een engel van de Heer hem vanuit de hemel riep, en hij zei: Hier ben ik.
4 En hij zei: Sta op, ga uit je huis en uit de plaats waar je je schuilhoudt, en verschijn aan de mensen, opdat je hen de weg kunt leren die ze moeten gaan en de werken die ze moeten verrichten om de wegen van God te betreden.
5 En Henoch stond op overeenkomstig het woord van de HEER en verliet zijn huis, zijn woonplaats en de kamer waarin hij zich verborgen hield. Hij ging naar de mensen en leerde hun de wegen van de HEER. Hij riep de mensen bijeen en maakte hen vertrouwd met de leer van de HEER.
6 En hij beval dat het overal waar mensen woonden verkondigd zou worden, zeggende: Waar is de man die de wegen van de Heer en de goede werken wil leren kennen? Laat hij naar Henoch komen.
7 En toen kwamen alle zonen der mensen bij hem bijeen, want allen die dit verlangden, gingen naar Henoch. Henoch regeerde over de zonen der mensen overeenkomstig het woord van de HEER, en zij kwamen en bogen zich voor hem neer en luisterden naar zijn woord.
8 En de Geest van God rustte op Henoch, en hij onderwees al zijn volgelingen de wijsheid van God en zijn wegen. En de mensen dienden de HEER al de dagen van Henoch, en zij kwamen om zijn wijsheid te horen.
9 En alle koningen der mensen, zowel de eerste als de laatsten, samen met hun vorsten en rechters, kwamen naar Henoch toen zij van zijn wijsheid hoorden, en zij knielden voor hem neer en vroegen Henoch om over hen te regeren, waarmee hij instemde.
10 En zij kwamen allen bijeen, honderdveertig koningen en vorsten, en zij stelden Henoch aan als koning over hen, en zij stonden allen onder zijn macht en bevel.
11 En Henoch onderwees hun wijsheid, kennis en de wegen van de Heer; en hij stichtte vrede onder hen, en er heerste vrede over de hele aarde gedurende het leven van Henoch.
12 En Henoch regeerde tweehonderd drieënveertig jaar over de zonen der mensen, en hij deed recht en gerechtigheid aan heel zijn volk, en hij leidde hen op de wegen van de HEER.
13 Dit zijn de geslachten van Henoch, Methuselah, Elisa en Elimelech, drie zonen; en hun zusters waren Melca en Nahma, en Methuselah leefde zevenentachtig jaar en hij verwekte Lamech.
14 En het was in het zesenvijftigste levensjaar van Lamech dat Adam stierf; hij was negenhonderd en dertig jaar oud toen hij stierf, en zijn twee zonen, samen met Henoch en Methuselah, zijn zoon, begroeven hem met grote pracht en praal, zoals bij de begrafenis van koningen, in de grot die God hem had aangewezen.
15 En op die plaats hielden alle mensen een groot rouwgebed en gehuil vanwege Adam; daarom is het tot op de dag van vandaag een gewoonte onder de mensen geworden.
16 En Adam stierf omdat hij van de boom van de kennis had gegeten; hij en zijn kinderen na hem, zoals de Heer God had gezegd.
17 En het was in het jaar van Adams dood, dat was het tweehonderd drieënveertigste jaar van de regering van Henoch, dat Henoch besloot zich af te zonderen van de mensen en zich, zoals aanvankelijk, in het verborgene terug te trekken om de Heer te dienen.
18 Henoch deed dat, maar hij verborg zich niet geheel voor hen; hij bleef drie dagen bij de mensen vandaan en ging daarna één dag naar hen toe.
19 Gedurende de drie dagen dat hij in zijn kamer verbleef, bad hij tot de Heer, zijn God, en prees hem. Op de dag dat hij wegging en aan zijn onderdanen verscheen, onderwees hij hun de wegen van de Heer, en hij gaf hun antwoord op al hun vragen over de Heer.

20 En hij deed dit vele jaren lang. Daarna verborg hij zich zes dagen en verscheen hij eens in de zeven dagen aan zijn volk. Vervolgens eens per maand, en daarna eens per jaar, totdat alle koningen, vorsten en zonen der mensen hem zochten en ernaar verlangden het gezicht van Henoch weer te zien en zijn woord te horen. Maar zij konden dat niet, want alle zonen der mensen waren zeer bang voor Henoch en durfden hem niet te naderen vanwege de goddelijke ontzagwekkende uitstraling die op zijn gelaat rustte. Daarom durfde niemand hem aan te kijken, uit vrees dat hij gestraft zou worden en zou sterven.
21 En alle koningen en vorsten besloten de zonen der mensen bijeen te roepen en naar Henoch te komen, in de hoop dat ze allemaal met hem zouden kunnen spreken wanneer hij onder hen zou verschijnen, en dat deden ze ook.
22 En de dag kwam dat Henoch naar buiten ging en zij allen bijeenkwamen en naar hem toe kwamen. Henoch sprak tot hen de woorden van de HEER en hij onderwees hun wijsheid en kennis. En zij knielden voor hem neer en zeiden: 'Lang leve de koning! Lang leve de koning!'
23 En enige tijd later, toen de koningen en vorsten en de zonen der mensen met Henoch spraken en Henoch hen de wegen van God onderwees, zie, toen riep een engel van de HEER Henoch vanuit de hemel en wilde hem naar de hemel brengen om hem daar te laten regeren over de zonen der God, zoals hij op aarde over de zonen der mensen had geregeerd.
24 Toen Henoch dit hoorde, ging hij heen en riep alle inwoners van de aarde bijeen. Hij onderwees hun wijsheid en kennis en gaf hun goddelijke instructies. Hij zei tegen hen: ‘Ik moet naar de hemel opstijgen, daarom weet ik niet wanneer ik heenga.’
25 Daarom zal ik u nu wijsheid en kennis bijbrengen en u, voordat ik u verlaat, onderwijzen hoe u op aarde moet handelen om te leven; en hij deed dat.
26 En hij onderwees hun wijsheid en kennis, en gaf hun onderwijs, en hij berispte hen, en hij stelde hun wetten en voorschriften voor die zij op aarde moesten naleven, en hij stichtte vrede onder hen, en hij leerde hun het eeuwige leven, en hij woonde enige tijd bij hen en onderwees hun al deze dingen.
27 En in die tijd waren de mensenzonen bij Henoch, en Henoch sprak tot hen, en zij sloegen hun ogen op, en de gedaante van een groot paard daalde uit de hemel neer, en het paard galoppeerde door de lucht;
28 En zij vertelden Henoch wat zij hadden gezien, en Henoch zei tegen hen: ‘Omwille van mij daalt dit paard neer op aarde; de tijd is gekomen dat ik van jullie weg moet gaan en jullie mij niet meer zullen zien.’
29 En het paard daalde op dat moment af en bleef voor Henoch staan, en alle mensen die bij Henoch waren, zagen hem.
30 En Henoch gaf toen opnieuw opdracht om een stem te laten horen die zei: Waar is de man die er behagen in schept de wegen van de HEER, zijn God, te kennen? Laat hij vandaag nog naar Henoch komen, voordat hij van ons wordt weggenomen.
31 En alle zonen der mensen kwamen die dag bijeen bij Henoch; en alle koningen der aarde met hun vorsten en raadgevers bleven die dag bij hem; en Henoch onderwees de zonen der mensen wijsheid en kennis, en gaf hun goddelijke instructie; en hij gebood hen de HEER te dienen en in zijn wegen te wandelen alle dagen van hun leven, en hij bleef vrede onder hen stichten.
32 En daarna stond hij op en besteeg zijn paard; en hij trok eropuit, en alle zonen der mensen volgden hem, ongeveer achthonderdduizend man; en zij reisden met hem een dagreis.
33 En op de tweede dag zei hij tegen hen: Keer terug naar jullie tenten, waarom willen jullie gaan? Misschien zullen jullie sterven. Sommigen van hen gingen bij hem weg, en de overgeblevenen gingen met hem mee op een reis van zes dagen. Henoch zei elke dag tegen hen: Keer terug naar jullie tenten, anders zullen jullie sterven. Maar ze wilden niet terugkeren en gingen met hem mee.
34 En op de zesde dag bleven enkele mannen bij hem en zeiden tegen hem: Wij zullen met u meegaan naar de plaats waar u heengaat; zo waar de HEER leeft, alleen de dood zal ons scheiden.
35 En ze drongen er zo sterk op aan om met hem mee te gaan, dat hij ophield met tegen hen te spreken; en ze gingen achter hem aan en wilden niet terugkeren;
36 Toen de koningen terugkeerden, lieten zij een volkstelling houden om te weten hoeveel mannen er nog over waren van de groep die met Henoch was meegegaan. En op de zevende dag steeg Henoch op naar de hemel in een wervelwind, met paarden en strijdwagens van vuur.
37 En op de achtste dag stuurden alle koningen die bij Henoch waren geweest, boden om het aantal mannen terug te halen dat bij Henoch was geweest, op de plaats vanwaar hij naar de hemel was opgestegen.
38 En al die koningen gingen naar die plaats en ze vonden de aarde daar bedekt met sneeuw, en op de sneeuw lagen grote sneeuwstenen. En de een zei tegen de ander: Kom, laten we de sneeuw doorbreken en kijken, misschien zijn de mannen die bij Henoch gebleven waren wel dood en liggen ze nu onder de sneeuwstenen. En ze zochten, maar konden hem niet vinden, want hij was naar de hemel opgestegen.

HOOFDSTUK 4

1 En de gehele tijd dat Henoch op aarde leefde, bedroeg driehonderdvijfenzestig jaar.
2 Toen Henoch naar de hemel was opgestegen, stonden alle koningen van de aarde op en namen Methuselah, zijn zoon, en zalfden hem. Zij lieten hem over hen regeren in de plaats van zijn vader.
3 En Methuselah handelde rechtvaardig in de ogen van God, zoals zijn vader Henoch hem had geleerd, en hij onderwees de mensen gedurende zijn hele leven wijsheid, kennis en ontzag voor God, en hij week niet af van de goede weg, noch naar rechts, noch naar links.
4 Maar in de laatste dagen van Methuselah keerden de mensen zich af van de HEER, zij verdorven de aarde, zij beroofden en plunderden elkaar, zij kwamen in opstand tegen God en zij overtraden de geboden, zij verdorven hun wegen en wilden niet luisteren naar de stem van Methuselah, maar kwamen tegen hem in opstand.
5 En de HEER was zeer toornig tegen hen, en de HEER bleef in die dagen het zaad vernietigen, zodat er op de aarde niets meer gezaaid en niets meer geoogst werd.

6 Want toen zij het land bewerkten om voedsel te verkrijgen voor hun levensonderhoud, zie, er kwamen doornen en distels op die zij niet hadden gezaaid.
7 Maar de mensen bekeerden zich niet van hun slechte wegen, en hun handen bleven uitgestrekt om kwaad te doen in de ogen van God. Zij tartten de HEER met hun slechte daden, en de HEER werd zeer toornig en kreeg spijt dat Hij de mens had geschapen.
8 En hij bedacht dat hij hen zou vernietigen en uitroeien, en dat deed hij ook.
9 In die dagen, toen Lamech, de zoon van Methuselah, honderdzestig jaar oud was, stierf Seth, de zoon van Adam.
10 En Seth leefde negenhonderdtwaalf jaar, en hij stierf.
11 Lamech was honderdachtig jaar oud toen hij Ashmua, de dochter van Elisa, de zoon van Henoch, zijn oom, tot vrouw nam, en zij werd zwanger.
12 In die tijd zaaiden de mensen het land, en er werd weinig voedsel voortgebracht. Toch keerden de mensen zich niet af van hun slechte wegen, en zij overtraden de wet en kwamen in opstand tegen God.
13 En de vrouw van Lamech werd zwanger en baarde hem in die tijd, rond de jaarwisseling.
14 Methuselah noemde hem Noach en zei: De aarde was in zijn dagen in rust en vrij van verderf. Zijn vader Lamech noemde hem Menachem en zei: Deze zal ons troost bieden in onze werken en ellendige arbeid op de aarde, die God vervloekt heeft.
15 Het kind groeide op en werd gespeend, en hij ging in de voetsporen van zijn vader Methuselah, volmaakt en oprecht jegens God.
16 En in die dagen weken alle mensen af van de wegen van de HEER, doordat zij zich vermenigvuldigden op de aarde met zonen en dochters, en zij leerden elkaar hun slechte praktijken en bleven zondigen tegen de HEER.
17 En ieder mens heeft zich tot een god verheven, en ieder heeft zijn naaste en zijn verwant beroofd en geplunderd, en zij hebben de aarde verdorven, en de aarde is vol geweld geworden.
18 En hun rechters en heersers gingen naar de dochters van de mensen en namen hun vrouwen met geweld van hun mannen weg, naar eigen goeddunken. En de zonen van de mensen namen in die dagen van het vee op de aarde, de dieren van het veld en de vogels van de lucht, en leerden de vermenging van dieren van de ene soort met de andere, om daarmee de HEER te provoceren. En God zag de hele aarde, en die was verdorven, want alle mensen en alle dieren hadden hun wegen op aarde verdorven.
19 En de HEER zei: Ik zal de mens die Ik geschapen heb, van de aardbodem wegvagen, ja, van de mens tot de vogels in de lucht, samen met het vee en de dieren die op het veld zijn, want Ik heb er spijt van dat Ik ze gemaakt heb.
20 En alle mensen die de wegen van de HEER volgden, stierven in die dagen, voordat de HEER het kwaad over de mens bracht dat Hij had aangekondigd. Want dit kwam van de HEER, opdat zij het kwaad niet zouden zien waarover de HEER had gesproken met betrekking tot de mensen.
21 En Noach vond genade in de ogen van de HEER, en de HEER koos hem en zijn kinderen uit om uit hen nageslacht te verwekken over de hele aarde.

HOOFDSTUK 5

1 En het gebeurde in het vierentachtigste jaar van Noachs leven dat Henoch, de zoon van Seth, stierf; hij was negenhonderdvijf jaar oud toen hij stierf.
2 En in het honderdnegenenzeventigste jaar van Noachs leven stierf Kaïn, de zoon van Henos. Kaïn was negenhonderdtien jaar oud en stierf.
3 En in het tweehonderdvierendertigste jaar van Noachs leven stierf Mahlallel, de zoon van Kaïnaan. Mahlallel was achthonderdvijfennegentig jaar oud en stierf.
4 En Jared, de zoon van Mahlallel, stierf in die dagen, in het driehonderdzesendertigste jaar van Noachs leven; en Jared leefde in totaal negenhonderdtweeënzestig jaar, en hij stierf.
5 En allen die de Heer volgden, stierven in die dagen, voordat zij het kwaad zagen dat God had aangekondigd op aarde te zullen doen.
6 En na vele jaren, in het vierhonderdachtigste jaar van Noachs leven, toen al die mannen die de HEER volgden, gestorven waren en alleen Methusela nog over was, zei God tegen Noach en Methusela:
7 Spreek en verkondig aan de mensen: Zo spreekt de HEER: Keer terug van uw slechte wegen en laat uw werken varen, en de HEER zal berouw hebben van het kwaad dat Hij heeft aangekondigd u aan te doen, zodat het niet zal gebeuren.
8 Want zo zegt de HEER: Zie, Ik geef u een periode van honderdtwintig jaar. Als u zich tot Mij bekeert en uw slechte wegen verlaat, dan zal Ik Mij ook afwenden van het kwaad dat Ik u heb aangekondigd, en het zal niet meer bestaan, zegt de HEER.
9 En Noach en Methusela spraken dag in dag uit alle woorden van de Heer tot de mensen, en bleven voortdurend tot hen spreken.
10 Maar de mensen wilden niet naar hen luisteren, noch hun oren spitsen naar hun woorden, en ze bleven halsstarrig.
11 En de HEER gaf hun een periode van honderdtwintig jaar en zei: Als zij zich bekeren, zal God berouw hebben van het kwaad, zodat Hij de aarde niet zal vernietigen.
12 Noach, de zoon van Lamech, zag in die tijd af van het nemen van een vrouw om kinderen te krijgen, want hij zei: ‘God zal de aarde toch vernietigen? Hoe zou ik dan nog kinderen krijgen?’
13 Noach was een rechtvaardig man, hij was volmaakt in zijn generatie, en de HEER koos hem uit om uit zijn nageslacht op de aarde voort te brengen.
14 En de HEER zei tegen Noach: Neem een vrouw en verwek kinderen, want Ik heb je in deze generatie als rechtvaardig voor Mij gezien.
15 En gij zult nageslacht verwekken, en uw kinderen met u, te midden van de aarde; en Noach ging heen en nam een vrouw, en hij koos Naama, de dochter van Henoch, en zij was vijfhonderdachtig jaar oud.
16 Noach was vierhonderdachtennegentig jaar oud toen hij Naamah tot vrouw nam.
17 En Naäma werd zwanger en baarde een zoon, en hij noemde hem Jafet, zeggende: God heeft mij tot een overblijfsel gemaakt, om nageslacht te verwekken te midden van de aarde. En zij werd opnieuw zwanger en baarde een zoon, en hij noemde hem Sem, zeggende: God

heeft mij tot een overblijfsel gemaakt, om nageslacht te verwekken te midden van de aarde.
18 Toen Noach vijfhonderdtwee jaar oud was, baarde Naäma Sem. De jongens groeiden op en volgden de wegen van de HEER, in alles wat Methusela en Noach, hun vader, hun hadden geleerd.
19 Lamech, de vader van Noach, stierf in die dagen; maar hij ging niet met heel zijn hart de wegen van zijn vader na, en hij stierf in het honderdvijfennegentigste jaar van Noachs leven.
20 Lamech leefde zevenhonderdzeventig jaar en stierf.
21 En alle mensen die de HEER kenden, stierven in dat jaar voordat de HEER kwaad over hen bracht; want de HEER wilde dat zij stierven, zodat zij het kwaad dat God over hun broeders en verwanten zou brengen, zoals Hij had aangekondigd, niet zouden zien.
22 In die tijd zei de Heer tegen Noach en Methusela: 'Sta op en verkondig aan de mensen al de woorden die Ik in die dagen tot jullie gesproken heb, opdat zij zich misschien van hun slechte wegen afkeren, en Ik dan berouw zal hebben van het kwaad en het niet meer zal brengen.'
23 En Noach en Methusela traden naar voren en vertelden de mensen alles wat God over hen had gezegd.
24 Maar de mensen wilden niet luisteren, noch hun oren spitsen naar al hun beweringen.
25 En daarna zei de HEER tegen Noach: Het einde van alle mensen is voor Mij gekomen, vanwege hun slechte daden; zie, Ik zal de aarde verwoesten.
26 Neem gopherhout mee, ga naar een bepaalde plaats en maak daar een grote ark, en zet die op die plek neer.
27 En zo moet je het maken: driehonderd el lang, vijftig el breed en dertig el hoog.
28 En u zult voor uzelf een deur maken, die aan de zijkant open is, en u zult de bovenkant tot een el hoog maken, en u zult hem van binnen en van buiten met pek bedekken.
29 En zie, Ik zal een watervloed over de aarde brengen, en al het leven zal vernietigd worden; van onder de hemel zal alles wat op aarde is vergaan.
30 Jij en je huisgenoten zullen heengaan en twee paren van alle levende wezens verzamelen, mannelijk en vrouwelijk, en hen naar de ark brengen om daaruit op aarde nageslacht voort te brengen.
31 Verzamel al het voedsel dat door alle dieren gegeten wordt, zodat er voedsel is voor jou en voor hen.
32 En gij zult voor uw zonen drie maagden uitkiezen, uit de dochters van de mensen, en zij zullen tot vrouwen van uw zonen zijn.
33 En Noach stond op en bouwde de ark op de plaats die God hem had opgedragen, en Noach deed zoals God hem had geboden.
34 In zijn vijfhonderdvijfennegentigste jaar begon Noach met de bouw van de ark, en hij voltooide de ark in vijf jaar, zoals de HEER had geboden.
35 Toen nam Noach de drie dochters van Eliakim, de zoon van Methuselah, tot vrouwen voor zijn zonen, zoals de HEER Noach had geboden.
36 En in die tijd stierf Methuselah, de zoon van Henoch; hij was negenhonderdzestig jaar oud toen hij stierf.

HOOFDSTUK 6

1 In die tijd, na de dood van Methuselah, zei de Heer tegen Noach: Ga met je gezin de ark in; zie, Ik zal alle dieren van de aarde, de wilde dieren van het veld en de vogels van de lucht om je heen verzamelen, en zij zullen allemaal komen en de ark omringen.
2 En u zult gaan zitten bij de ingang van de ark, en alle dieren, alle dieren en alle vogels zullen zich verzamelen en voor u gaan zitten. En zij die voor u komen hurken, zult u nemen en aan uw zonen geven, die ze naar de ark zullen brengen. En allen die voor u blijven staan, zult u achterlaten.
3 En de Heer bracht dit de volgende dag teweeg: grote menigten dieren, wilde dieren en vogels kwamen en omsingelden de ark.
4 En Noach ging naar de ingang van de ark en nam plaats bij de ingang. Hij bracht alle dieren die voor hem neergeknield lagen in de ark, maar alle dieren die voor hem stonden, liet hij op aarde achter.
5 Toen kwam er een leeuwin met haar twee welpen, een mannetje en een vrouwtje. De drie hurkten neer voor Noach. De twee welpen stonden op tegen de leeuwin en vielen haar aan, waardoor ze van haar plaats vluchtte. Ze ging weg, en zij keerden terug naar hun plaatsen en hurkten neer op de grond voor Noach.
6 En de leeuwin rende weg en ging op de plaats van de leeuwen staan.
7 Toen Noach dit zag, was hij zeer verwonderd, stond hij op, nam de twee welpen en bracht ze in de ark.
8 En Noach bracht alle levende wezens die op aarde waren in de ark, zodat er niets overbleef dan wat Noach in de ark had gebracht.
9 Twee en twee kwamen naar Noach in de ark, maar van de reine dieren en reine vogels bracht hij zeven paren mee, zoals God hem had geboden.
10 En alle dieren, wilde dieren en vogels waren er nog steeds, en ze omsingelden de ark overal, en het begon pas zeven dagen later te regenen.
11 En op die dag liet de HEER de hele aarde beven, de zon werd verduisterd, de fundamenten van de wereld beefden, de hele aarde schudde hevig, de bliksem flitste, de donder bulderde en alle bronnen op aarde braken open, zoals de bewoners nog nooit hadden meegemaakt. En God deed deze machtige daad om de mensen te verschrikken, zodat er geen kwaad meer op aarde zou zijn.
12 Maar de mensen wilden zich niet bekeren van hun slechte wegen, en zij vergrootten de toorn van de Heer in die tijd, en richtten hun hart zelfs niet op dit alles.
13 En na zeven dagen, in het zeshonderdste jaar van Noachs leven, kwamen de wateren van de zondvloed over de aarde.
14 En alle bronnen van de diepte braken open, de vensters van de hemel werden geopend, en het regende veertig dagen en veertig nachten op de aarde.
15 En Noach en zijn gezin, en alle levende wezens die bij hem waren, gingen vanwege het water van de vloed de ark in, en de HEER sloot de ark voor hen op.
16 En alle mensen die op aarde waren achtergebleven, raakten uitgeput door de regen, want het water kwam steeds heviger op de aarde neer, en de dieren en wilde dieren bleven de ark omsingelen.

17 En de zonen der mensen kwamen bijeen, ongeveer zevenhonderdduizend mannen en vrouwen, en zij kwamen naar Noach toe, naar de ark.
18 En zij riepen Noach toe: 'Open voor ons, zodat wij in de ark naar u toe kunnen komen. Waarom zouden wij anders sterven?'
19 En Noach antwoordde hen met luide stem vanuit de ark: 'Hebben jullie je niet allen tegen de HEER verzet en gezegd dat Hij niet bestaat? Daarom heeft de HEER dit kwaad over jullie gebracht om jullie te vernietigen en van de aardbodem te vegen.'
20 Is dit niet wat ik jullie honderdtwintig jaar geleden heb gezegd, en hebben jullie toen niet naar de stem van de Heer geluisterd? En nu willen jullie dan nog op aarde leven?
21 En zij zeiden tegen Noach: Wij zijn bereid terug te keren naar de Heer; open alleen voor ons, zodat wij mogen leven en niet sterven.
22 Noach antwoordde hun: 'Zie, nu jullie de benauwdheid van jullie zielen zien, willen jullie tot de HEER terugkeren. Waarom zijn jullie dan niet teruggekeerd gedurende deze honderdveertig jaar, die de HEER jullie als de vastgestelde periode had gegeven?'
23 Maar nu komen jullie naar mij toe en vertellen jullie mij dit vanwege de zorgen van jullie zielen. Ook nu zal de Heer niet naar jullie luisteren, noch zal hij vandaag naar jullie toehoren, zodat jullie wensen nu niet zullen slagen.
24 En de mensen naderden om de ark binnen te dringen, om te schuilen voor de regen, want zij konden de regen niet verdragen.
25 En de HEER zond alle dieren en beesten die rond de ark waren. En de dieren overweldigden hen en verdreven hen van die plaats, en ieder ging zijn eigen weg en zij verspreidden zich weer over de aarde.
26 En de regen bleef maar op de aarde neerkomen, veertig dagen en veertig nachten lang, en het water steeg tot grote hoogte; en al het leven dat op de aarde of in het water was, stierf, hetzij mensen, dieren, wilde dieren, kruipende dieren of vogels, en alleen Noach en degenen die met hem in de ark waren, bleven over.
27 En het water kreeg de overhand en steeg sterk op de aarde, en het tilde de ark op, en die werd van de aarde opgetild.
28 En de ark dreef op het wateroppervlak en werd heen en weer geslingerd, zodat alle levende wezens die erin zaten, heen en weer werden geslingerd als pap in een ketel.
29 Grote angst greep alle levende wezens die in de ark waren, en de ark dreigde te breken.
30 Alle levende wezens die in de ark waren, werden doodsbang. De leeuwen brulden, de ossen loeiden, de wolven huilden en ieder levend wezen in de ark sprak en klaagde in zijn eigen taal, zodat hun stemmen tot ver in de verte te horen waren. Noach en zijn zonen schreeuwden en huilden in hun benauwdheid; ze waren zeer bevreesd dat ze de poorten van de dood hadden bereikt.
31 En Noach bad tot de HEER en riep Hem hierom aan: 'Heer, help ons, want wij zijn niet in staat dit kwaad te verdragen dat ons omringt. De golven van het water hebben ons omringd, woeste stromen hebben ons angst aangejaagd, de valstrikken van de dood zijn voor ons gekomen. Verhoor ons, Heer, verhoor ons! Laat uw aangezicht op ons schijnen en wees ons genadig, verlos ons en bevrijd ons.'
32 En de HEER luisterde naar de stem van Noach, en de HEER dacht aan hem.
33 En er kwam een wind over de aarde, en het water werd stil en de ark kwam tot rust.
34 En de bronnen van de diepte en de vensters van de hemel werden gesloten, en de regen uit de hemel werd tegengehouden.
35 En het waterpeil daalde in die dagen, en de ark kwam tot rust op de bergen van Ararat.
36 Toen opende Noach de vensters van de ark, en hij riep nog steeds tot de HEER: 'HEER, die de aarde en de hemel en alles wat daarin is hebt gevormd, bevrijd onze zielen uit deze gevangenschap, uit de gevangenis waarin U ons hebt opgesloten, want ik ben het zuchten beu.'
37 En de HEER luisterde naar de stem van Noach en zei tegen hem: Wanneer je een volledig jaar hebt voltooid, dan mag je vertrekken.
38 En aan het einde van het jaar, toen er een volledig jaar voorbij was sinds Noach in de ark verbleef, droogde het water van de aarde op en deed Noach de deksel van de ark af.
39 Op de zevenentwintigste dag van de tweede maand was de aarde droog, maar Noach en zijn zonen, en allen die met hem waren, verlieten de ark niet voordat de Heer het hun had gezegd.
40 En de dag kwam dat de Heer hun gebood uit te gaan, en zij gingen allen uit de ark.
41 En zij gingen heen en keerden ieder terug naar zijn eigen weg en naar zijn eigen plaats. Noach en zijn zonen woonden in het land dat God hun had aangewezen, en zij dienden de HEER al hun dagen. En de HEER zegende Noach en zijn zonen toen zij uit de ark vertrokken.
42 En hij zei tegen hen: Wees vruchtbaar en vul de hele aarde; word sterk en vermeerder je overvloedig op de aarde en laat je daar sterk worden.

HOOFDSTUK 7

1 En dit zijn de namen van de zonen van Noach: Jafet, Cham en Sem; en zij kregen kinderen na de vloed, want zij hadden vóór de vloed al vrouwen genomen.
2 Dit zijn de zonen van Jafet: Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech en Tiras, zeven zonen.
3 De zonen van Gomer waren Askinaz, Rephath en Tegarmah.
4 De zonen van Magog waren Elichanaf en Lubal.
5 De kinderen van Madai waren Achon, Zeelo, Chazoni en Lot.
6 De zonen van Javan waren Elisa, Tarsis, Chittim en Dudonim.
7 De zonen van Tubal waren Ariphi, Kesed en Taari.
8 De zonen van Meshech waren Dedon, Zaron en Sebastián.
9 De zonen van Tiras waren Benib, Gera, Lupirion en Gilak; dit zijn de zonen van Jafet, volgens hun families, en hun aantal bedroeg in die dagen ongeveer vierhonderdzestig mannen.
10 Dit zijn de zonen van Cham: Cush, Mitzraim, Phut en Kanaän, vier zonen; en de zonen van Cush waren Seba,

Havilah, Sabta, Rama en Satecha, en de zonen van Rama waren Seba en Dedan.
11 De zonen van Egypte waren Lud, Anom en Pathros, Chasloth en Chaptor.
12 De zonen van Phut waren Gebul, Hadan, Benah en Adan.
13 En de zonen van Kanaän waren Sidon, Heth, Amori, Gergashi, Hivi, Arkee, Seni, Arodi, Zimodi en Chamothi.
14 Dit zijn de zonen van Cham, volgens hun families, en hun aantal bedroeg in die dagen ongeveer zevenhonderdveertig man.
15 En dit zijn de zonen van Sem: Elam, Ashur, Arpachshad, Lud en Aram, vijf zonen; en de zonen van Elam waren Susa, Machul en Harmon.
16 De zonen van Ashar waren Mirus en Mokil, en de zonen van Arpachshad waren Shelach, Anar en Ashcol.
17 De zonen van Lud waren Pethor en Bizayon, en de zonen van Aram waren Uz, Chul, Gather en Mash.
18 Dit zijn de zonen van Sem, volgens hun families; en hun aantal bedroeg in die dagen ongeveer driehonderd mannen.
19 Dit zijn de geslachten van Sem: Sem verwekte Arpactshad, en Arpactshad verwekte Sélach, en Sélach verwekte Eber, en Eber kreeg twee kinderen, van wie er één Peleg heette. Want in zijn tijd werden de zonen der mensen verdeeld, en in de laatste dagen werd de aarde verdeeld.
20 En de naam van de tweede was Yoktan, wat betekent dat in zijn tijd de levens van de zonen der mensen verminderd en verkort waren.
21 Dit zijn de zonen van Joktan: Almodad, Selaf, Chazarmoveth, Yerach, Hadurom, Ozel, Diklah, Obal, Abimael, Sjeba, Ofir, Havilah en Jobab; al deze zijn de zonen van Joktan.
22 En Peleg, zijn broer, verwekte Yen, en Yen verwekte Serug, en Serug verwekte Nahor, en Nahor verwekte Terah, en Terah was achtendertig jaar oud, en hij verwekte Haran en Nahor.
23 En Kus, de zoon van Cham, de zoon van Noach, nam in die dagen, op hoge leeftijd, een vrouw. Zij baarde een zoon, en zij noemden hem Nimrod. Zij zeiden: In die tijd begonnen de mensen opnieuw te rebelleren en tegen God te zondigen. En het kind groeide op, en zijn vader had hem zeer lief, want hij was de zoon van zijn oude dag.
24 En de kleding van dierenhuiden die God voor Adam en zijn vrouw had gemaakt toen zij de tuin verlieten, werd aan Kus gegeven.
25 Want na de dood van Adam en zijn vrouw werden de kleren aan Henoch, de zoon van Jared, gegeven. En toen Henoch tot God werd opgenomen, gaf hij ze aan Methuselah, zijn zoon.
26 En toen Methuselah stierf, nam Noach hen mee naar de ark, en zij bleven bij hem totdat hij de ark verliet.
27 En toen ze weggingen, stal Cham die kleren van Noach, zijn vader, en hij nam ze mee en verborg ze voor zijn broers.
28 Toen Cham zijn eerstgeboren zoon Kus verwekte, gaf hij hem in het geheim de kleren, en die bleven vele dagen bij Kus.
29 En ook Cush hield ze verborgen voor zijn zonen en broers. En toen Cush Nimrod verwekte, gaf hij hem die kleren uit liefde voor hem. Nimrod groeide op en toen hij twintig jaar oud was, trok hij die kleren aan.
30 En Nimrod werd sterk toen hij de kleding aantrok, en God gaf hem kracht en sterkte, en hij was een machtige jager op het land, ja, hij was een machtige jager op het veld, en hij jaagde op de dieren en hij bouwde altaren, en hij offerde daarop de dieren voor de HEER.
31 En Nimrod verzamelde moed, en hij stond op uit zijn midden en streed de strijd van zijn broeders tegen al hun vijanden rondom.
32 En de HEER heeft alle vijanden van zijn broeders in zijn handen overgeleverd, en God heeft hem van tijd tot tijd voorspoed gegeven in zijn strijd, en hij heeft op aarde geregeerd.
33 Daarom was het in die tijd gebruikelijk dat, wanneer een man zijn strijders uitleidde, hij tegen hen zei: Zoals God Nimrod, een machtige jager op aarde, heeft gered uit de handen van hun vijanden, zo moge God ons vandaag sterken en redden.
34 Toen Nimrod veertig jaar oud was, brak er oorlog uit tussen zijn broers en de kinderen van Jafet, zodat zij in de macht van hun vijanden kwamen.
35 En Nimrod trok er toen op uit en verzamelde alle zonen van Cush en hun families, ongeveer vierhonderdzestig mannen. Hij huurde ook ongeveer tachtig mannen in van enkele van zijn vrienden en kennissen, gaf hun hun loon en trok met hen ten strijde. Onderweg moedigde Nimrod de mensen die met hem meegingen aan.
36 En hij zei tegen hen: Wees niet bang en wees niet verontrust, want al onze vijanden zullen in onze handen worden uitgeleverd, en jullie mogen met hen doen wat jullie willen.
37 En alle mannen die waren uitgetreden, waren ongeveer vijfhonderd, en zij vochten tegen hun vijanden, en zij vernietigden hen, en onderwierpen hen, en Nimrod stelde staande officieren aan op hun respectievelijke posities.
38 En hij nam enkele van hun kinderen als onderpand, en zij werden allen dienaren van Nimrod en zijn broers. Nimrod en al de mensen die met hem waren, keerden vervolgens naar huis terug.
39 Toen Nimrod vol vreugde van de strijd was teruggekeerd, nadat hij zijn vijanden had overwonnen, kwamen al zijn broers, samen met allen die hem al kenden, bijeen om hem tot koning over hen te kronen, en zij plaatsten de koninklijke kroon op zijn hoofd.
40 En hij stelde over zijn onderdanen en volk vorsten, rechters en heersers aan, zoals gebruikelijk is onder koningen.
41 En hij stelde Terach, de zoon van Nahor, aan als vorst van zijn leger, en hij verhief hem tot aanzien boven al zijn vorsten.
42 En terwijl hij regeerde zoals zijn hart hem toewenste, nadat hij al zijn vijanden rondom had overwonnen, beraadde hij zijn raadgevers om een stad te bouwen voor zijn paleis, en dat deden ze.
43 En ze vonden een grote vallei aan de overkant, in het oosten, en ze bouwden daar een grote en uitgestrekte stad. Nimrod noemde de stad die hij bouwde Shinar, want de Heer had zijn vijanden hevig opgeschud en vernietigd.
44 Nimrod woonde in Shinar, en hij regeerde veilig. Hij vocht tegen zijn vijanden en onderwierp hen, en hij had

succes in al zijn veldslagen, en zijn koninkrijk werd zeer groot.
45 En alle volken en talen hoorden van zijn roem, en zij verzamelden zich om hem heen, en zij knielden neer tot de aarde, en zij brachten hem offers, en hij werd hun heer en koning, en zij allen woonden met hem in de stad te Sinear, en Nimrod regeerde op aarde over alle nakomelingen van Noach, en zij allen stonden onder zijn macht en raad.
46 De hele aarde had één taal en sprak één woord, maar Nimrod ging niet de wegen van de HEER op, en hij was goddelozer dan alle mensen die vóór hem waren geweest, vanaf de dagen van de zondvloed tot die dagen.
47 En hij maakte goden van hout en steen, en hij boog zich voor hen neer, en hij kwam in opstand tegen de HEER, en hij leerde al zijn onderdanen en de volken van de aarde zijn goddeloze wegen; en Mardon, zijn zoon, was nog goddelozer dan zijn vader.
48 Iedereen die hoorde van de daden van Mardon, de zoon van Nimrod, zei over hem: 'Van de goddelozen komt goddeloosheid voort.' Daarom werd het een spreekwoord over de hele aarde: 'Van de goddelozen komt goddeloosheid voort.' En het is een gangbaar woord onder de mensen, van toen tot nu.
49 En Terach, de zoon van Nahor, de vorst van Nimrods leger, was in die dagen zeer geliefd bij de koning en zijn onderdanen. De koning en de vorsten hadden hem lief en verhieven hem tot een hoge positie.
50 En Terach nam een vrouw, en haar naam was Amthelo, de dochter van Cornebo; en de vrouw van Terach werd zwanger en baarde hem in die dagen een zoon.
51 Terach was zeventig jaar oud toen hij hem verwekte, en Terach noemde zijn zoon die geboren werd Abram, omdat de koning hem in die tijd had verheven en hem boven al zijn vorsten die bij hem waren had gesteld.

HOOFDSTUK 8

1 En het was in de nacht dat Abram geboren werd, dat alle dienaren van Terah, en alle wijzen van Nimrod, en zijn tovenaars kwamen en aten en dronken in het huis van Terah, en zij verheugden zich die nacht met hem.
2 Toen alle wijzen en tovenaars uit het huis van Terah vertrokken waren, sloegen zij die nacht hun ogen op naar de hemel om naar de sterren te kijken, en zij zagen: een zeer grote ster kwam uit het oosten en bewoog zich door de hemel, en hij slokte de vier sterren van de vier zijden van de hemel op.
3 En alle wijze mannen van de koning en zijn tovenaars waren verbijsterd door wat ze zagen, en de wijzen begrepen de zaak en kenden de betekenis ervan.
4 En ze zeiden tegen elkaar: Dit is slechts een voorteken van het kind dat deze nacht aan Terach geboren is, dat zal opgroeien en vruchtbaar zal zijn, zich zal vermenigvuldigen en de hele aarde in bezit zal nemen, hij en zijn kinderen voor altijd, en hij en zijn nageslacht zullen machtige koningen doden en hun landen erven.
5 En de wijzen en tovenaars gingen die avond naar huis, en de volgende ochtend stonden al deze wijzen en tovenaars vroeg op en verzamelden zich in een aangewezen huis.
6 En ze spraken tot elkaar en zeiden: Zie, het verschijnsel dat we vannacht hebben gezien, is voor de koning verborgen gebleven; het is hem niet bekendgemaakt.
7 En mocht de koning dit in de laatste dagen te weten komen, dan zal hij tegen ons zeggen: ‘Waarom hebben jullie dit voor mij verborgen gehouden?’ Dan zullen wij allen ter dood sterven. Laten wij daarom nu naar de koning gaan en hem vertellen wat wij gezien hebben en wat de uitleg daarvan is, dan zullen wij onschuldig blijven.
8 En dat deden ze, en ze gingen allemaal naar de koning en knielden voor hem neer, tot op de grond, en ze zeiden: Leve de koning, leve de koning.
9 We hoorden dat er een zoon geboren was aan Terach, de zoon van Nahor, de vorst van uw leger, en gisteravond zijn we naar zijn huis gegaan en hebben we die nacht met hem gegeten en gedronken en feestgevierd.
10 Toen uw dienaren uit het huis van Terah vertrokken om naar hun respectievelijke huizen te gaan en daar de nacht door te brengen, sloegen wij onze ogen op naar de hemel en zagen een grote ster uit het oosten komen. Deze ster bewoog zich met grote snelheid voort en slokte vier grote sterren op, van de vier zijden van de hemel.
11 Uw dienaren waren verbijsterd door wat wij zagen en waren zeer bevreesd. Wij hebben ons oordeel over dit schouwspel geveld en door onze wijsheid de juiste uitleg ervan gevonden: dit betreft het kind dat geboren wordt uit Terah, dat zal opgroeien en zich sterk vermenigvuldigen, machtig worden, alle koningen van de aarde doden en al hun landen in bezit nemen, hij en zijn nageslacht voor eeuwig.
12 En nu, onze heer en koning, zie, wij hebben u werkelijk ingelicht over wat wij gezien hebben met betrekking tot dit kind.
13 Als het de koning goeddunkt om zijn vader voor dit kind te betalen, zullen wij hem doden voordat hij opgroeit en in het land in aantal toeneemt, en voordat zijn kwaad zich tegen ons verspreidt, zodat wij en onze kinderen door zijn boosaardigheid omkomen.
14 De koning hoorde hun woorden en die bevielen hem wel. Hij liet Terach bij zich komen, en Terach verscheen voor de koning.
15 En de koning zei tegen Terah: Mij is verteld dat u gisterenavond een zoon is geboren, en dat dit op deze wijze in de hemel is waargenomen bij zijn geboorte.
16 Geef mij daarom nu het kind, zodat wij het kunnen doden voordat het kwaad over ons uitbreekt, en ik zal u voor zijn waarde uw huis vol zilver en goud geven.
17 En Terah antwoordde de koning en zei tegen hem: Mijn heer en koning, ik heb uw woorden gehoord, en uw dienaar zal alles doen wat zijn koning wenst.
18 Maar mijn heer en koning, ik zal u vertellen wat mij gisteravond is overkomen, zodat ik kan zien welk advies de koning zijn dienaar zal geven, en dan zal ik de koning antwoorden op wat hij zojuist heeft gezegd. En de koning zei: Spreek.
19 En Terach zei tegen de koning: Ayon, de zoon van Mored, is gisteravond naar mij toegekomen en heeft gezegd:
20 Geef mij het grote en prachtige paard dat de koning u heeft gegeven, en ik zal u zilver en goud, stro en voer geven als beloning voor de waarde ervan. En ik zei tegen

hem: Wacht tot ik de koning spreek over uw woorden, en zie, wat de koning zegt, dat zal ik doen.
21 En nu, mijn heer en koning, zie, ik heb u dit bekendgemaakt, en het advies dat mijn koning aan zijn dienaar zal geven, dat zal ik opvolgen.
22 Toen de koning de woorden van Terah hoorde, ontbrandde zijn woede en beschouwde hij hem als een dwaas.
23 En de koning antwoordde Terach en zei tegen hem: Ben je dan zo dwaas, onwetend of onverstandig dat je je mooie paard voor zilver en goud, of zelfs voor stro en voer, zou willen ruilen?
24 Heb je dan zo weinig zilver en goud dat je dit doet, omdat je geen stro en voer kunt krijgen om je paard te voeden? En wat hebben zilver en goud, stro en voer jou aan, dat je dat prachtige paard dat ik je gegeven heb, weggeeft? Zo'n paard bestaat nergens op de hele aarde.
25 Toen de koning ophield met spreken, antwoordde Terach de koning: Zo heeft de koning tot zijn dienaar gesproken;
26 Ik smeek u, mijn heer en koning, wat bedoelt u met wat u tegen mij gezegd hebt: ‘Geef uw zoon aan ons, opdat wij hem mogen doden, en ik zal u zilver en goud geven voor zijn waarde’? Wat moet ik met dat zilver en goud doen na de dood van mijn zoon? Wie zal mij erven? Voorwaar, na mijn dood zal het zilver en goud terugkeren naar mijn koning, die het mij gegeven heeft.
27 Toen de koning de woorden van Terah hoorde, en de gelijkenis die hij over de koning vertelde, werd hij zeer bedroefd en verontwaardigd, en zijn woede ontbrandde in hem.
28 Toen Terach zag dat de koning woedend op hem werd, antwoordde hij de koning: 'Alles wat ik bezit, is in de macht van de koning; wat de koning ook met zijn dienaar wil doen, laat hem dat doen, ja, zelfs mijn zoon, hij is in de macht van de koning, zonder ruilwaarde, hij en zijn twee oudere broers.'
29 En de koning zei tegen Terach: Nee, maar ik zal uw jongste zoon voor een prijs kopen.
30 En Terach antwoordde de koning: ‘Ik smeek u, mijn heer en koning, laat uw dienaar voor u spreken, en laat de koning het woord van zijn dienaar horen.’ Terach zei: ‘Geef mijn koning mij drie dagen de tijd om hierover na te denken en met mijn familie te overleggen over de woorden van mijn koning.’ En hij drong er bij de koning sterk op aan om hiermee in te stemmen.
31 De koning luisterde naar Terach en gaf hem drie dagen de tijd. Terach verliet het huis van de koning en keerde terug naar zijn familie. Daar vertelde hij hen alles wat de koning had gezegd, en het volk werd zeer bevreesd.
32 En op de derde dag zond de koning een boodschapper naar Terach, zeggende: 'Stuur mij uw zoon als prijs, zoals ik u heb beloofd. Als u dit niet doet, zal ik mensen sturen om al uw bezittingen in uw huis te doden, zodat er zelfs geen hond meer overblijft.'
33 En Terach haastte zich (omdat de koning dringend een verzoek had ingediend), en hij nam een kind van een van zijn dienaren, dat die dag door zijn dienstmaagd was gebaard, en Terach bracht het kind naar de koning en ontving er een vergoeding voor.
34 En de HEER was met Terah in deze zaak, zodat Nimrod Abrams dood niet zou veroorzaken. De koning nam het kind van Terah af en sloeg met al zijn kracht zijn hoofd tegen de grond, want hij dacht dat het Abram was. Dit werd hem vanaf die dag verborgen gehouden en de koning vergat het, omdat het de wil van de Voorzienigheid was Abrams dood niet te laten plaatsvinden.
35 En Terach nam Abram, zijn zoon, in het geheim mee, samen met zijn moeder en voedster, en hij verborg hen in een grot. Hij bracht hun maandelijks van voedsel en andere benodigdheden.
36 En de HEER was met Abram in de grot, en hij groeide op. Abram verbleef tien jaar in de grot, en de koning en zijn vorsten, waarzeggers en wijzen, dachten dat de koning Abram had gedood.

HOOFDSTUK 9

1 En Haran, de zoon van Terah, de oudste broer van Abram, nam in die tijd een vrouw.
2 Haran was negenendertig jaar oud toen hij haar tot vrouw nam; en de vrouw van Haran werd zwanger en baarde een zoon, die hij Lot noemde.
3 En zij werd opnieuw zwanger en baarde een dochter, en zij noemde haar Milca; en zij werd nogmaals zwanger en baarde een dochter, en zij noemde haar Sarai.
4 Haran was tweeënveertig jaar oud toen hij Sarai verwekte, in het tiende levensjaar van Abram. In die dagen verlieten Abram, zijn moeder en zijn voedster de grot, omdat de koning en zijn onderdanen de gebeurtenis met Abram waren vergeten.
5 Toen Abram uit de grot kwam, ging hij naar Noach en zijn zoon Sem. Hij bleef bij hen om de leer van de Heer en zijn wegen te leren kennen. Niemand wist waar Abram was, en Abram diende Noach en zijn zoon Sem lange tijd.
6 Abram verbleef negenendertig jaar in het huis van Noach. Abram kende de HEER vanaf zijn derde levensjaar en hij volgde de wegen van de HEER tot de dag van zijn dood, zoals Noach en zijn zoon Sem hem hadden geleerd. In die dagen overtraden alle mensen op aarde de geboden van de HEER ernstig. Ze kwamen tegen Hem in opstand en dienden andere goden. Ze vergaten de HEER, die hen op aarde had geschapen. De mensen op aarde maakten zich toen allemaal tot hun eigen god, goden van hout en steen die niet konden spreken, horen of bevrijden. De mensen dienden hen en werden hun goden.
7 En de koning en al zijn dienaren, en Terach met heel zijn huisgezin, waren toen de eersten die goden van hout en steen dienden.
8 En Terach had twaalf grote goden, gemaakt van hout en steen, voor de twaalf maanden van het jaar. Hij diende elk van hen maandelijks, en elke maand bracht Terach zijn vleesoffer en zijn drankoffer aan zijn goden. Zo deed Terach alle dagen.
9 En die hele generatie was goddeloos in de ogen van de HEER, en zo maakten zij ieder tot hun god, maar zij verlieten de HEER die hen had geschapen.
10 En er was in die dagen op de hele aarde niemand te vinden die de HEER kende (want ieder diende zijn eigen God), behalve Noach en zijn huisgenoten, en allen die onder zijn raad stonden, kenden de HEER in die dagen.

11 En Abram, de zoon van Terah, werd in die dagen een belangrijk man in het huis van Noach, en niemand wist het, en de HEER was met hem.
12 En de HEER gaf Abram een verstandig hart, en hij begreep dat alle werken van dat geslacht ijdel waren, en dat al hun goden ijdel waren en geen nut hadden.
13 En Abram zag de zon schijnen op de aarde, en Abram zei bij zichzelf: Voorwaar, deze zon die op de aarde schijnt, is God, en Hem zal ik dienen.
14 En Abram diende die dag de zon en bad tot hem. Toen de avond viel en de zon zoals gewoonlijk onderging, zei Abram bij zichzelf: Dit kan toch niet God zijn?
15 En Abram bleef in zichzelf vragen: Wie is Hij die de hemel en de aarde heeft gemaakt? Wie heeft op aarde geschapen? Waar is Hij?
16 En de nacht viel over hem, en hij sloeg zijn ogen op naar het westen, noorden, zuiden en oosten, en hij zag dat de zon van de aarde verdwenen was, en dat de dag donker werd.
17 En Abram zag de sterren en de maan voor zich en hij zei: Voorwaar, dit is de God die de hele aarde en de mens geschapen heeft, en zie, deze zijn dienaren zijn goden rondom hem. En Abram diende de maan en bad tot haar de hele nacht.
18 En 's morgens, toen het licht werd en de zon zoals gewoonlijk op de aarde scheen, zag Abram alles wat de Heer God op aarde had gemaakt.
19 En Abram zei bij zichzelf: ‘Voorwaar, dit zijn geen goden die de aarde en de hele mensheid hebben gemaakt, maar dit zijn dienaren van God.’ Abram bleef in het huis van Noach en leerde daar de HEER en zijn wegen kennen. Hij diende de HEER al de dagen van zijn leven. Maar die hele generatie vergat de HEER en diende andere goden van hout en steen en kwam al hun dagen in opstand.
20 Koning Nimrod regeerde met zekerheid, en de hele aarde was onder zijn heerschappij, en de hele aarde had één taal en sprak één woord van eenheid.
21 En alle vorsten van Nimrod en zijn vooraanstaande mannen beraadslagen samen: Put, Mitsraïm, Koesj en Kanaän met hun families. En zij zeiden tegen elkaar: Kom, laten wij een stad bouwen en daarin een sterke toren, die tot aan de hemel reikt. Dan zullen wij roem vergaren en over de hele wereld heersen, zodat het kwaad van onze vijanden van ons ophoudt en wij machtig over hen heersen, en wij niet over de aarde verspreid raken vanwege hun oorlogen.
22 En zij gingen allen naar de koning en vertelden hem dit, en de koning stemde met hen in en handelde ernaar.
23 En alle families, in totaal zo'n zeshonderdduizend mannen, kwamen bijeen en gingen op zoek naar een uitgestrekt stuk grond om de stad en de toren te bouwen. Ze zochten over de hele aarde, maar vonden niets dat leek op een vallei ten oosten van het land Sinear, op ongeveer twee dagen lopen. En ze trokken daarheen en vestigden zich daar.
24 En ze begonnen stenen te maken en vuren te stoken om de stad en de toren te bouwen die ze zich hadden voorgesteld te voltooien.
25 En de bouw van de toren was voor hen een overtreding en een zonde, en zij begonnen eraan te bouwen. Terwijl zij bouwden tegen de Heer, de God van de hemel, bedachten zij in hun hart oorlog tegen hem te voeren en naar de hemel op te stijgen.
26 En al deze mensen en al hun families verdeelden zich in drie groepen. De eerste groep zei: Wij zullen naar de hemel opstijgen en tegen hem strijden. De tweede groep zei: Wij zullen naar de hemel opstijgen en daar onze eigen goden plaatsen en hen dienen. De derde groep zei: Wij zullen naar de hemel opstijgen en hem met pijl en boog en speren doden. God kende al hun daden en al hun boze gedachten, en hij zag de stad en de toren die zij aan het bouwen waren.
27 En toen ze aan het bouwen waren, bouwden ze een grote stad en een zeer hoge en sterke toren. Vanwege de hoogte bereikten de mortel en de stenen de bouwers niet tijdens hun beklimming, totdat degenen die naar boven gingen een volledig jaar hadden voltooid. Daarna bereikten ze de bouwers en gaven hun de mortel en de stenen; zo gebeurde het dagelijks.
28 En zie, de een ging de hele dag op en de ander daalde af; en als een steen uit hun handen viel en brak, dan huilden ze er allemaal om, en als iemand viel en stierf, keek niemand van hen naar hem om.
29 De HEER kende hun gedachten, en het gebeurde, toen zij aan het bouwen waren, dat zij pijlen naar de hemel wierpen, en alle pijlen vielen op hen neer, gevuld met bloed. En toen zij hen zagen, zeiden zij tegen elkaar: Voorwaar, wij hebben allen die in de hemel zijn gedood.
30 Want dit was van de Heer, om hen te laten dwalen en om hen van de aardbodem te verdelgen.
31 En zij bouwden de toren en de stad, en zij deden dit dagelijks, totdat vele dagen en jaren voorbij waren.
32 En God zei tegen de zeventig engelen die vooraan stonden, tegen hen die dicht bij Hem waren: Kom, laten wij neerdalen en hun talen verwarren, zodat de één de taal van zijn naaste niet meer zal verstaan. En zo geschiedde het.
33 En vanaf die dag vergat ieder de taal van zijn naaste, en ze konden elkaar niet meer verstaan en in één taal spreken. En wanneer de bouwvakker kalk of steen uit de handen van zijn naaste nam, die hij niet had besteld, gooide hij die weg en wierp die op zijn naaste, zodat die zou sterven.
34 En dat deden ze vele dagen lang, en ze hebben velen van hen op deze manier gedood.
35 En de HEER sloeg de drie groepen die daar waren, en Hij strafte hen naar hun daden en plannen. Zij die zeiden: 'Wij zullen naar de hemel opstijgen en onze goden dienen', werden als apen en olifanten. En zij die zeiden: 'Wij zullen de hemel met pijlen treffen', die doodde de HEER, de een door de hand van zijn naaste. En de derde groep, die zei: 'Wij zullen naar de hemel opstijgen en tegen Hem strijden', die verstrooide de HEER over de hele aarde.
36 En degenen die onder hen overgebleven waren, wisten en begrepen welk kwaad er over hen zou komen, en zij verlieten het gebouw en verspreidden zich over de hele aarde.
37 En zij hielden op met de bouw van de stad en de toren; daarom noemde hij die plaats Babel, want daar verwarde de HEER de taal van de hele aarde; zie, het lag ten oosten van het land Sinear.
38 En wat betreft de toren die de mensen bouwden: de aarde opende haar mond en slokte een derde deel ervan op, en er daalde ook vuur uit de hemel neer dat een ander derde deel verbrandde. Dat derde deel is tot op de dag van

vandaag overgebleven, en het behoort tot het deel dat hoog was, en de omtrek ervan is drie daglopen.
39 En vele mensen zijn in die toren gestorven, een ontelbaar volk.

HOOFDSTUK 10

1 En Peleg, de zoon van Eber, stierf in die dagen, in het achtenveertigste levensjaar van Abram, de zoon van Terah; Peleg leefde in totaal tweehonderdnegenendertig jaar.
2 En toen de HEER de mensen vanwege hun zonde bij de toren had verstrooid, zie, zij verspreidden zich in vele groepen, en alle mensen werden verspreid over de vier hoeken van de aarde.
3 En alle families werden ingedeeld naar hun taal, hun land of hun stad.
4 En de mensen bouwden vele steden, overeenkomstig hun families, in alle plaatsen waarheen zij gingen en over de hele aarde waar de Heer hen had verspreid.
5 En sommigen van hen bouwden steden op plaatsen waar ze later werden verdreven, en ze noemden deze steden naar hun eigen naam, of naar de namen van hun kinderen, of naar specifieke gebeurtenissen die ze hadden meegemaakt.
6 En de nakomelingen van Jafet, de zoon van Noach, trokken eropuit en bouwden steden op de plaatsen waar zij verspreid waren. Zij noemden al hun steden naar hun eigen namen, en de nakomelingen van Jafet werden over de hele aarde verdeeld in vele groepen en talen.
7 En dit zijn de zonen van Jafet, volgens hun geslachten: Gomer, Magog, Medai, Javan, Tubal, Meshech en Tiras; dit zijn de kinderen van Jafet, volgens hun geslachten.
8 En de kinderen van Gomer, overeenkomstig hun steden, waren de Francum, die woonden in het land Franza, bij de rivier Franza, bij de rivier Senah.
9 En de kinderen van Refath zijn de Bartonim, die wonen in het land Bartonia, bij de rivier Ledah, die uitmondt in de grote zee Gihon, dat wil zeggen oceanus.
10 De kinderen van Tugarma zijn tien families, en dit zijn hun namen: Buzar, Parzunac, Balgar, Elicanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuc, Ongal en Tilmaz; al deze families verspreidden zich en vestigden zich in het noorden en bouwden steden voor zichzelf.
11 En zij noemden hun steden naar hun eigen namen; dat zijn zij die tot op de dag van vandaag bij de rivieren Hithlah en Italac wonen.
12 Maar de families van Angoli, Balgar en Parzunac wonen aan de grote rivier Dubnee; en de namen van hun steden zijn ook overeenkomstig hun eigen namen.
13 De kinderen van Javan zijn de Javanen die in het land Makdonia wonen, de kinderen van Medaiare zijn de Orelum die in het land Curson wonen, en de kinderen van Tubal zijn degenen die in het land Tuskanah wonen, aan de rivier Pashiah.
14 De kinderen van Meshech zijn de Shibashni, en de kinderen van Tiras zijn de Rushash, Cushni en Ongolis; al dezen trokken eropuit en bouwden steden voor zichzelf. Dat zijn de steden die aan de zee Jabus liggen, bij de rivier Cura, die uitmondt in de rivier Tragan.
15 En de kinderen van Elisa zijn de Almanieten, en ook zij trokken eropuit en bouwden steden; dat zijn de steden die gelegen zijn tussen de bergen Job en Sjibath. En onder hen waren de Lumbardiërs, die tegenover de bergen Job en Sjibath woonden, en zij veroverden het land Italië en zijn daar tot op de dag van vandaag gebleven.
16 En de kinderen van Chittim zijn de Romim die in het dal van Canopia wonen, bij de rivier de Tibreu.
17 En de kinderen van Dudonim zijn zij die wonen in de steden aan de zee bij Gihon, in het land Bordna.
18 Dit zijn de families van de kinderen van Jafet, gerangschikt naar hun steden en talen, toen zij na de toren verspreid raakten en hun steden naar hun namen en gebeurtenissen noemden; en dit zijn de namen van al hun steden, gerangschikt naar hun families, die zij in die dagen na de toren bouwden.
19 En de nakomelingen van Cham waren Kus, Mitsraïm, Put en Kanaän, overeenkomstig hun geslacht en steden.
20 Al deze mannen trokken weg en bouwden steden op geschikte plaatsen, en ze noemden hun steden naar de namen van hun voorvaders: Koest, Mitsraïm, Put en Kanaän.
21 En de kinderen van Mitzraim zijn de Ludim, Anamim, Lehabim, Naphtuchim, Pathrusim, Casluchim en Caphturim, zeven families.
22 Al deze mensen wonen langs de rivier de Sihor, dat is de beek van Egypte, en zij hebben steden gebouwd en die naar hun eigen namen genoemd.
23 En de kinderen van Pathros en Casloch trouwden met elkaar, en uit hen stammen de Pelishtim, de Azathim, de Gerarim, de Githim en de Ekronim, in totaal vijf families. Ook zij stichtten steden en noemden hun steden naar de namen van hun voorvaders, tot op de dag van vandaag.
24 En de kinderen van Kanaän bouwden ook steden voor zichzelf, en ze noemden hun steden naar hun eigen namen: elf steden en nog tal van andere.
25 Vier mannen uit het geslacht van Cham gingen naar het land van de vlakte; dit zijn de namen van de vier mannen: Sodom, Gomorra, Adma en Zeboyim.
26 En deze mannen bouwden vier steden voor zichzelf in het vlaktegebied, en ze noemden hun steden naar hun eigen namen.
27 En zij en hun kinderen en al hun verwanten woonden in die steden, en zij waren vruchtbaar en vermenigvuldigden zich sterk en leefden in vrede.
28 En Seïr, de zoon van Hur, de zoon van Hivi, de zoon van Kanaän, ging en vond een vallei tegenover de berg Paran, en hij bouwde daar een stad. Hij en zijn zeven zonen en zijn hele gezin woonden daar, en hij noemde de stad die hij had gebouwd Seïr, naar zijn naam. Dat is tot op de dag van vandaag het land van Seïr.
29 Dit zijn de families van de kinderen van Cham, gerangschikt naar hun taal en woonplaats, toen zij na de toren over hun landen verspreid raakten.
30 Enkele nakomelingen van Sem, de zoon van Noach, de vader van alle nakomelingen van Eber, trokken eropuit en bouwden steden op de plaatsen waar zij verspreid waren, en zij noemden hun steden naar hun eigen namen.
31 De zonen van Sem waren Elam, Ashur, Arpachshad, Lud en Aram. Zij bouwden steden en noemden al hun steden naar zichzelf.
32 En Ashur, de zoon van Sem, en zijn kinderen en hun hele gezin trokken er toen op uit, een zeer grote groep, en zij gingen naar een ver land dat zij ontdekten. Daar troffen

zij een zeer uitgestrekte vallei aan, en zij bouwden er vier steden, die zij naar hun eigen namen en naar de gebeurtenissen die er plaatsvonden noemden.
33 Dit zijn de namen van de steden die de nakomelingen van Ashur hebben gebouwd: Nineve, Resen, Calach en Rehobother; en de nakomelingen van Ashur wonen daar tot op de dag van vandaag.
34 En de kinderen van Aram gingen ook weg en bouwden een stad voor zichzelf. Ze noemden de stad Uz, naar hun oudste broer, en ze wonen daar. Dat is tot op de dag van vandaag het land Uz.
35 En in het tweede jaar na de toren trok een man uit het huis van Ashur, wiens naam Bela was, vanuit het land Nineve naar een plaats waar hij maar een plek kon vinden om te wonen. Zij kwamen tot aan de steden in de vlakte tegenover Sodom en vestigden zich daar.
36 En de man stond op en bouwde daar een kleine stad, en noemde die Bela, naar zijn naam; dat is tot op de dag van vandaag het land Zoar.
37 En dit zijn de families van de kinderen van Sem, gerangschikt naar hun taal en steden, nadat zij na de toren over de aarde waren verspreid.
38 En elk koninkrijk, elke stad en elke familie van de families van de kinderen van Noach bouwde daarna vele steden voor zichzelf.
39 En zij stichtten regeringen in al hun steden, zodat zij door hun bevelen geregeerd zouden worden; zo deden alle families van de kinderen van Noach voor altijd.

HOOFDSTUK 11

1 En Nimrod, de zoon van Cush, bevond zich nog steeds in het land Sinear; hij heerste erover en woonde er, en hij bouwde steden in het land Sinear.
2 En dit zijn de namen van de vier steden die hij bouwde, en hij noemde ze naar de gebeurtenissen die hen overkwamen tijdens de bouw van de toren.
3 En hij noemde de eerste Babel, omdat de Heer daar de taal van de hele aarde verward had; en de tweede noemde hij Erech, omdat God hen van daaruit had verstrooid.
4 En de derde plaats noemde hij Eched, omdat daar een grote veldslag had plaatsgevonden; en de vierde plaats noemde hij Calnah, omdat zijn vorsten en machtige mannen daar waren omgekomen, en omdat zij de HEER hadden getergd, in opstand waren gekomen en tegen Hem hadden gezondigd.
5 En toen Nimrod deze steden in het land Sinear had gebouwd, vestigde hij er de rest van zijn volk in, zijn vorsten en zijn dappere mannen die nog in zijn koninkrijk overgebleven waren.
6 Nimrod woonde in Babel en hervatte daar zijn heerschappij over de rest van zijn onderdanen. Hij regeerde machtig en de onderdanen en vorsten van Nimrod noemden hem Amraphel, omdat zijn vorsten en mannen door zijn toedoen in de toren waren gesneuveld.
7 En desondanks keerde Nimrod zich niet tot de Heer, maar hij bleef volharden in zijn goddeloosheid en leerde de mensen goddeloosheid. Zijn zoon Mardon was erger dan zijn vader en bleef de gruwelen van zijn vader verergeren.
8 En Hij heeft de mensen tot zonde verleid; daarom wordt er gezegd: Uit de goddelozen komt goddeloosheid voort.
9 In die tijd was er oorlog tussen de families van de kinderen van Cham, omdat zij in de steden woonden die zij hadden gebouwd.
10 En Chedorlaomer, de koning van Elam, verliet de families van de nakomelingen van Cham, en hij vocht tegen hen en onderwierp hen. Hij trok naar de vijf steden in de vlakte, vocht tegen hen en onderwierp hen, en zij stonden onder zijn heerschappij.
11 En ze dienden hem twaalf jaar lang en betaalden hem jaarlijks belasting.
12 In die tijd stierf Nahor, de zoon van Serug, in het negenenveertigste levensjaar van Abram, de zoon van Terah.
13 En in het vijftigste levensjaar van Abram, de zoon van Terah, verliet Abram het huis van Noach en ging naar het huis van zijn vader.
14 En Abram kende de HEER, en hij ging zijn wegen en voorschriften na, en de HEER, zijn God, was met hem.
15 En Terach, zijn vader, was in die dagen nog steeds aanvoerder van het leger van koning Nimrod, en hij vereerde nog steeds vreemde goden.
16 Toen Abram bij het huis van zijn vader kwam, zag hij twaalf goden in hun tempels staan. Abram werd woedend toen hij deze beelden in het huis van zijn vader zag.
17 En Abram zei: Zo waar de HEER leeft, deze beelden zullen niet in het huis van mijn vader blijven staan; zo zal de HEER, die mij geschapen heeft, met mij doen als ik ze niet binnen drie dagen allemaal breek.
18 Abram ging bij hen weg, en zijn woede ontbrandde in hem. Abram haastte zich en ging van de kamer naar de voorhof van zijn vader, en hij trof zijn vader daar zittend aan, met al zijn dienaren bij hem. Abram ging naar hem toe en ging voor hem zitten.
19 Abram vroeg zijn vader: 'Vader, zeg mij waar God is, die de hemel en de aarde heeft geschapen, en alle mensen op aarde, en die jou en mij heeft geschapen.' Terah antwoordde zijn zoon Abram: 'Zie, zij die ons geschapen hebben, zijn allen bij ons in huis.'
20 En Abram zei tegen zijn vader: Mijn heer, laat ze mij toch zien, alstublieft. En Terah bracht Abram naar de kamer in de binnenhof, en Abram zag, en zie, de hele kamer was vol met godenbeelden van hout en steen, twaalf grote beelden en talloze kleinere.
21 En Terach zei tegen zijn zoon: Zie, dit zijn zij die alles hebben gemaakt wat je op aarde ziet, en die mij en jou en de hele mensheid hebben geschapen.
22 En Terach boog zich neer voor zijn goden, en hij ging toen bij hen weg, en Abram, zijn zoon, ging met hem mee.
23 Toen Abram bij hen weg was gegaan, ging hij naar zijn moeder en ging voor haar zitten. Hij zei tegen haar: Zie, mijn vader heeft mij laten zien wie de hemel en de aarde gemaakt hebben, en alle zonen der mensen.
24 Haast u daarom en haal een geitje uit de kudde en maak er een smakelijk stuk vlees van, zodat ik het als offer aan de goden van mijn vader kan brengen, opdat zij het zullen eten; misschien word ik daardoor wel aanvaardbaar voor hen.
25 Zijn moeder deed wat haar gevraagd werd: ze haalde een geitje, maakte er een smakelijk gerecht van en bracht het naar Abram. Abram nam het smakelijke gerecht van zijn moeder aan en bracht het naar de goden van zijn vader,

zodat zij ervan konden eten. Zijn vader Terach wist er niets van.
26 En Abram zag op de dag dat hij te midden van hen zat, dat zij geen stem hadden, niet konden horen en niet konden bewegen, en dat niemand van hen zijn hand kon uitsteken om te eten.
27 Abram spotte met hen en zei: ‘Het smakelijke vlees dat ik heb klaargemaakt, heeft hen vast niet bevallen, of misschien was het te weinig voor hen, en daarom wilden ze niet eten. Daarom zal ik morgen vers, smakelijk vlees klaarmaken, beter en overvloediger dan dit, om te zien wat het resultaat zal zijn.’
28 De volgende dag gaf Abram zijn moeder instructies over het smakelijke vlees. Zijn moeder stond op en haalde drie mooie geitjes uit de kudde. Ze maakte er een heerlijk smakelijk gerecht van, zoals haar zoon het graag at, en gaf het aan Abram. Zijn vader Terach wist er niets van.
29 En Abram nam het smakelijke vlees van zijn moeder en bracht het naar de kamer van zijn vader, waar de goden stonden. Hij kwam dichterbij, zodat ze konden eten, en zette het voor hen neer. Abram zat de hele dag voor hen, in de hoop dat ze misschien zouden eten.
30 En Abram keek hen aan, en zie, zij hadden geen stem en hoorden niet, en niemand van hen stak zijn hand uit naar het voedsel om te eten.
31 En in de avond van die dag werd Abram in dat huis bekleed met de Geest van God.
32 En hij riep uit: Wee mijn vader en dit goddeloze geslacht, wiens harten allen tot ijdelheid geneigd zijn, die deze afgoden van hout en steen dienen, die niet kunnen eten, ruiken, horen of spreken, die een mond hebben zonder spraak, ogen zonder zicht, oren zonder gehoor, handen zonder gevoel en benen die niet kunnen bewegen; zoals zij zijn zij die ze gemaakt hebben en die op hen vertrouwen.
33 Toen Abram dit alles zag, ontbrandde zijn woede tegen zijn vader. Hij haastte zich, greep een bijl en ging naar de kamer van de goden, en hij verbrijzelde alle godenbeelden van zijn vader.
34 En toen hij de beelden had vernield, gaf hij de bijl aan de grote god die daar voor hen stond, en hij ging weg. Terach, zijn vader, kwam thuis, want hij had bij de deur het geluid van de bijl horen slaan. Terach ging het huis binnen om te vragen wat er aan de hand was.
35 Toen Terach het geluid van de bijl in de kamer met de beelden hoorde, rende hij naar de kamer met de beelden en trof Abram aan toen die naar buiten ging.
36 Toen ging Terach de kamer binnen en zag dat alle afgoden omgevallen en gebroken waren, en dat de bijl in de hand van de grootste, die niet gebroken was, en het smakelijke vlees dat Abram, zijn zoon, had klaargemaakt, nog voor hen lagen.
37 Toen Terach dit zag, werd hij zeer boos, en hij haastte zich de kamer uit naar Abram.
38 En hij trof zijn zoon Abram nog steeds in huis aan; en hij zei tegen hem: Wat heb je toch met mijn goden gedaan?
39 En Abram antwoordde Terach, zijn vader, en zei: 'Nee, mijn heer, want ik heb hun smakelijk eten voorgezet, en toen ik met het eten bij hen kwam, staken ze allemaal tegelijk hun hand uit om te eten, nog voordat de heer des huizes zijn hand had uitgestoken om te eten.'
40 En de Grote zag hun daden voor zijn ogen, en zijn woede ontbrandde hevig tegen hen. Hij ging het huis in, nam de bijl en sloeg hen allen dood. En zie, de bijl is nog steeds in zijn hand, zoals je ziet.
41 Toen Terach woedend werd op zijn zoon Abram, toen deze dit zei, zei hij woedend tegen Abram: 'Wat is dit voor een verhaal dat je me verteld hebt? Je liegt tegen me.'
42 Hebben deze goden dan geest, ziel of kracht om alles te doen wat je me hebt opgedragen? Zijn ze niet van hout en steen, en heb ik ze niet zelf gemaakt? Kun je dan zulke leugens vertellen en zeggen dat de machtige god die bij hen was, hen heeft gedood? Jij bent het die hem de bijl in handen gaf, en nu zeg je dat hij hen allemaal heeft gedood.
43 Abram antwoordde zijn vader en zei: 'Hoe kun je dan deze afgoden dienen, die geen macht hebben om iets te doen? Kunnen die afgoden waarop je vertrouwt je redden? Kunnen ze je gebeden verhoren als je ze aanroept? Kunnen ze je redden uit de handen van je vijanden, of zullen ze voor je strijden tegen je vijanden, terwijl jij hout en steen dient, die niet kunnen spreken en niet kunnen horen?'
44 En nu is het zeker niet goed voor u, noch voor de zonen der mensen die met u verbonden zijn, om dit te doen. Bent u zo dwaas, zo onverstandig of zo kortzichtig dat u hout en steen wilt dienen en op deze manier wilt handelen?
45 En vergeet dan de Heer God, die de hemel en de aarde heeft gemaakt en die jullie op aarde heeft geschapen, en breng daardoor een groot kwaad over jullie zielen door steen en hout te dienen?
46 Hebben onze voorvaders in vroeger tijden niet op deze manier gezondigd, en heeft de Heer, de God van het heelal, de wateren van de zondvloed over hen gebracht en de hele aarde verwoest?
47 Hoe kunt u zo doorgaan en goden van hout en steen dienen, die niet kunnen horen, niet kunnen spreken en u niet van onderdrukking kunnen bevrijden, en zo de toorn van de God van het universum over u afroepen?
48 Daarom, mijn vader, zie daarvan af en breng geen kwaad over uw ziel en de zielen van uw huisgezin.
49 En Abram haastte zich, sprong voor zijn vader vandaan en nam de bijl van het grootste afgodsbeeld van zijn vader. Daarmee brak Abram het afgodsbeeld en rende weg.
50 Toen Terach zag wat Abram had gedaan, haastte hij zich zijn huis uit en ging naar de koning. Hij kwam voor Nimrod staan en boog zich voor de koning neer. De koning zei: Wat wilt u?
51 En hij zei: Ik smeek u, mijn heer, luister naar mij. Vijftig jaar geleden werd mij een kind geboren, en zo heeft hij mijn goden behandeld en zo heeft hij gesproken. Daarom, mijn heer en koning, laat hem komen, opdat hij voor u verschijnt en u hem volgens de wet oordeelt, zodat wij van zijn kwaad verlost worden.
52 De koning stuurde drie van zijn dienaren, die Abram voor de koning brachten. Nimrod en al zijn vorsten en dienaren zaten die dag voor hem, en Terah zat ook voor hen.
53 De koning zei tegen Abram: Wat heb je je vader en zijn goden aangedaan? Abram antwoordde de koning met dezelfde woorden die hij tot zijn vader had gesproken: De grote god die bij hen in huis was, heeft hen aangedaan wat je hebt gehoord.

54 De koning zei tegen Abram: 'Zouden zij dan de macht hebben om te spreken, te eten en te doen zoals jij hebt gezegd?' Abram antwoordde de koning: 'Als zij dan geen macht hebben, waarom dien je hen dan en laat je de mensen door jouw dwaasheid dwalen?'
55 Denk je soms dat zij je kunnen redden of iets kleins of groots voor je kunnen doen, dat je hen zou dienen? En waarom wil je de God van het hele universum niet erkennen, die jou geschapen heeft en in wiens macht het is om te doden en in leven te houden?
56 O dwaze, simpele en onwetende koning, wee u tot in eeuwigheid.
57 Ik had verwacht dat u uw dienaren de rechte weg zou leren, maar u hebt dat niet gedaan. In plaats daarvan hebt u de hele aarde vervuld met uw zonden en met de zonden van uw volk dat uw wegen heeft gevolgd.
58 Weet u dan niet, of hebt u niet gehoord, dat onze voorouders in vroeger tijden ook gezondigd hebben in dit kwaad dat u doet, en dat de eeuwige God daarom de wateren van de vloed over hen heeft gebracht en hen allen heeft vernietigd, en ook de hele aarde heeft verwoest? En wilt u en uw volk nu opstaan en hetzelfde doen, om de toorn van de Heer, de God van het heelal, over u af te roepen en kwaad over u en de hele aarde te brengen?
59 Leg daarom deze slechte daad die je doet achter je en dien de God van het universum, zoals je ziel in zijn handen is, en dan zal het goed met je gaan.
60 En als uw verdorven hart niet naar mijn woorden wil luisteren om u ertoe te brengen uw slechte wegen te verlaten en de eeuwige God te dienen, dan zult u in de laatste dagen in schande sterven, u, uw volk en allen die met u verbonden zijn, omdat zij uw woorden horen of uw slechte wegen bewandelen.
61 Toen Abram zijn toespraak voor de koning en de vorsten had beëindigd, sloeg hij zijn ogen op naar de hemel en zei: De HEER ziet alle goddelozen, en Hij zal hen oordelen.

HOOFDSTUK 12

1 Toen de koning de woorden van Abram hoorde, beval hij hem gevangen te zetten; en Abram zat tien dagen in de gevangenis.
2 En aan het einde van die dagen beval de koning dat alle koningen, vorsten en gouverneurs van de verschillende provincies en de wijzen voor hem zouden verschijnen, en zij zaten voor hem, terwijl Abram nog steeds in het huis van gevangenschap verbleef.
3 En de koning zei tegen de vorsten en wijzen: Hebben jullie gehoord wat Abram, de zoon van Terah, zijn vader heeft aangedaan? Zo heeft hij hem behandeld, en ik heb bevolen hem voor mij te brengen, en zo heeft hij gesproken; zijn hart keerde zich niet tegen hem, noch bewoog hij zich in mijn aanwezigheid, en zie, nu zit hij gevangen.
4 Bepaal daarom welk oordeel deze man toekomt, die de koning heeft beschimpt en die al die dingen heeft gezegd en gedaan die u hebt gehoord.
5 En allen antwoordden de koning: 'Wie de koning beledigt, moet aan een boom gehangen worden. Maar omdat hij alles heeft gedaan wat hij gezegd heeft en onze goden heeft veracht, moet hij levend verbrand worden, want zo is de wet in deze zaak.'
6 Als het de koning behaagt dit te doen, laat hij zijn dienaren dan bevelen dag en nacht een vuur aan te steken in uw steenoven, en dan zullen wij deze man erin werpen. En de koning deed dit, en hij beval zijn dienaren een vuur te bereiden voor drie dagen en drie nachten in de koninklijke oven, die in Casdim is; en de koning beval hen Abram uit de gevangenis te halen en hem naar buiten te brengen om verbrand te worden.
7 En alle dienaren van de koning, vorsten, heren, gouverneurs en rechters, en alle inwoners van het land, ongeveer negenhonderdduizend man, stonden tegenover de oven om Abram te zien.
8 En alle vrouwen en kinderen verdrongen zich op de daken en torens om te zien wat er met Abram gebeurde, en ze stonden allemaal op afstand bij elkaar; en er was geen man overgebleven die die dag niet gekomen was om het schouwspel te aanschouwen.
9 Toen Abram aankwam, zagen de tovenaars van de koning en de wijzen Abram en riepen ze de koning toe: ‘Onze heer, dit is toch zeker de man van wie wij weten dat hij het kind was bij wiens geboorte de grote ster de vier sterren heeft opgeslokt, zoals wij de koning vijftig jaar geleden hebben verteld.’
10 En zie, ook zijn vader heeft uw geboden overtreden en u bespot door u een ander kind te schenken, dat u vervolgens hebt gedood.
11 Toen de koning hun woorden hoorde, werd hij zeer boos en beval hij dat Terah voor hem gebracht zou worden.
12 En de koning zei: Heb je gehoord wat de tovenaars gezegd hebben? Vertel me nu de waarheid, hoe heb je het gedaan? En als je de waarheid spreekt, zul je vrijgesproken worden.
13 Toen Terach zag dat de koning zo boos was geworden, zei hij tegen hem: 'Mijn heer en koning, u hebt de waarheid gehoord, en wat de wijzen gezegd hebben, is juist.' De koning antwoordde: 'Hoe kon u dit doen, mijn bevelen overtreden en mij een kind geven dat u niet zelf verwekt hebt, en er ook nog eens waarde voor vragen?'
14 En Terah antwoordde de koning: Omdat ik destijds grote genegenheid koesterde voor mijn zoon, nam ik een zoon van mijn dienstmaagd en bracht hem naar de koning.
15 En de koning zei: Wie heeft je dit aangeraden? Vertel het me, verberg niets voor me, en dan zul je niet sterven.
16 En Terach werd zeer bevreesd in de aanwezigheid van de koning, en hij zei tegen de koning: Het was Haran, mijn oudste zoon, die mij dit heeft aangeraden; en Haran was in de tijd dat Abram geboren werd, tweeëndertig jaar oud.
17 Maar Haran raadde zijn vader niets aan, want Terach zei dit tegen de koning om zijn ziel van de koning te redden, want hij was zeer bevreesd. En de koning zei tegen Terach: 'Haran, je zoon die je dit heeft aangeraden, zal samen met Abram door het vuur omkomen, want hij staat ter dood veroordeeld omdat hij tegen de wil van de koning in is gegaan door dit te doen.'
18 En Haran voelde zich in die tijd geneigd de wegen van Abram te volgen, maar hij hield het voor zich.
19 En Haran zei in zijn hart: Zie, de koning heeft Abram gevangengenomen vanwege deze dingen die Abram gedaan heeft, en het zal gebeuren dat als Abram de koning

overwint, ik hem zal volgen, maar als de koning overwint, zal ik de koning achterna gaan.
20 Toen Terah dit aan de koning had verteld over zijn zoon Haran, beval de koning dat Haran samen met Abram gevangengenomen zou worden.
21 En ze brachten hen beiden, Abram en Haran, zijn broer, om hen in het vuur te werpen; en alle inwoners van het land, de dienaren van de koning, de vorsten, alle vrouwen en de kinderen waren daar die dag bij en stonden om hen heen.
22 En de dienaren van de koning namen Abram en zijn broer gevangen en ontkleedden hen, behalve hun onderkleding die ze nog aan hadden.
23 En zij bonden hun handen en voeten vast met linnen koorden, en de dienaren van de koning tilden hen op en wierpen hen beiden in de oven.
24 En de HEER had Abram lief en had medelijden met hem. De HEER daalde neer en redde Abram uit het vuur, zodat hij niet verbrand werd.
25 Maar alle touwen waarmee ze hem hadden vastgebonden, werden verbrand, terwijl Abram bleef en in het vuur rondliep.
26 En Haran stierf toen ze hem in het vuur wierpen; hij werd tot as verbrand, want zijn hart was niet volkomen toegewijd aan de HEER. En de mannen die hem in het vuur wierpen, werden door de vlammen van het vuur overspoeld en verbrand, en twaalf van hen stierven.
27 En Abram liep drie dagen en drie nachten in het vuur rond, en al de dienaren van de koning zagen hem in het vuur rondlopen. En zij kwamen naar de koning en zeiden: Zie, wij hebben Abram in het vuur zien rondlopen, en zelfs zijn onderkleding is niet verbrand, maar het touw waarmee hij gebonden was, is verbrand.
28 Toen de koning hun woorden hoorde, bezweek hij onder de moed en geloofde hij hen niet. Daarom stuurde hij andere trouwe vorsten om de zaak te onderzoeken. Zij gingen ernaartoe, zagen het en vertelden het aan de koning. De koning stond op om het te gaan bekijken en zag Abram heen en weer lopen te midden van het vuur, en hij zag het lichaam van Haran verbranden. De koning was zeer verwonderd.
29 De koning beval dat Abram uit het vuur gehaald moest worden, maar zijn dienaren kwamen dichterbij om hem eruit te halen. Maar dat lukte niet, want het vuur was rondom hem en de vlammen stegen op vanuit de oven naar hen toe.
30 En de dienaren van de koning vluchtten ervandaan, en de koning berispte hen en zei: Haast je en haal Abram uit het vuur, anders zul je omkomen.
31 En de dienaren van de koning kwamen opnieuw dichterbij om Abram naar buiten te brengen, maar de vlammen sloegen op hen in en verbrandden hun gezichten, zodat acht van hen stierven.
32 Toen de koning zag dat zijn dienaren niet bij het vuur durfden te komen, uit angst verbrand te worden, riep hij Abram toe: ‘Dienaar van de God die in de hemel is, ga uit het midden van het vuur en kom hier voor mij staan.’ Abram luisterde naar de stem van de koning, ging uit het vuur en kwam voor de koning staan.
33 Toen Abram naar buiten kwam, zagen de koning en al zijn dienaren Abram voor de koning verschijnen, met zijn onderkleding nog aan, want die was niet verbrand, maar het koord waarmee hij gebonden was, was wel verbrand.
34 Toen zei de koning tegen Abram: Hoe komt het dat je niet in het vuur bent verbrand?
35 En Abram zei tegen de koning: De God van hemel en aarde, op wie ik vertrouw en die alles in zijn macht heeft, heeft mij gered uit het vuur waarin u mij hebt geworpen.
36 En Haran, de broer van Abram, werd tot as verbrand. En zij zochten naar zijn lichaam, maar zij vonden het verteerd.
37 Haran was tweeëntachtig jaar oud toen hij in het vuur van Casdim omkwam. Toen de koning, de vorsten en de inwoners van het land zagen dat Abram uit het vuur gered was, kwamen ze en knielden voor Abram neer.
38 En Abram zei tegen hen: ‘Buig niet voor mij neer, maar buig neer voor de God van de wereld, die jullie gemaakt heeft, en dien Hem, en ga in Zijn wegen, want Hij is het die mij uit dit vuur heeft verlost, en Hij is het die de zielen en geesten van alle mensen heeft geschapen, en de mens in de moederschoot heeft gevormd en hem ter wereld heeft gebracht, en Hij is het die hen die op Hem vertrouwen, van alle pijn zal verlossen.’
39 En dit leek de koning en de vorsten een wonderbaarlijke gebeurtenis: dat Abram uit het vuur gered was en dat Haran verbrand was. De koning gaf Abram vele geschenken, waaronder twee van zijn belangrijkste dienaren uit het koninklijk paleis. De ene heette Oni en de andere Eliezer.
40 En alle koningen, vorsten en dienaren gaven Abram vele geschenken van zilver, goud en parels. De koning en zijn vorsten lieten hem gaan, en hij vertrok in vrede.
41 En Abram ging in vrede bij de koning weg, en veel van de dienaren van de koning volgden hem, en ongeveer driehonderd mannen sloten zich bij hem aan.
42 En Abram keerde die dag terug en ging naar het huis van zijn vader, hij en de mannen die hem volgden. Abram diende de HEER, zijn God, al de dagen van zijn leven, en hij wandelde in zijn wegen en volgde zijn wet.
43 En vanaf die dag wist Abram de harten van de mensen ertoe te bewegen de Heer te dienen.
44 In die tijd namen Nahor en Abram vrouwen, de dochters van hun broer Haran. De vrouw van Nahor heette Milca en de vrouw van Abram heette Sarai. Sarai, de vrouw van Abram, was onvruchtbaar; zij kreeg in die tijd geen kinderen.
45 En twee jaar nadat Abram uit het vuur was gekomen, dat wil zeggen in het tweeënvijftigste jaar van zijn leven, zie, koning Nimrod zat in Babel op de troon. De koning viel in slaap en droomde dat hij met zijn troepen en legers in een vallei stond, tegenover de oven van de koning.
46 En hij sloeg zijn ogen op en zag een man, die op Abram leek, uit de oven komen. Deze man kwam voor de koning staan met getrokken zwaard en sprong vervolgens met zijn zwaard op de koning af. De koning vluchtte voor de man, want hij was bang. Terwijl hij vluchtte, wierp de man een ei op het hoofd van de koning, en het ei werd een grote rivier.
47 En de koning droomde dat al zijn troepen in die rivier verdronken en omkwamen, en de koning vluchtte met drie mannen die voor hem uit waren en hij ontkwam.
48 En de koning keek naar deze mannen, en zij waren gekleed in vorstelijke gewaden, zoals de kleding van

koningen, en zij hadden het uiterlijk en de waardigheid van koningen.
49 En terwijl ze renden, veranderde de rivier opnieuw in een ei voor de koning, en uit het ei kwam een jonge vogel tevoorschijn die voor de koning kwam, op zijn hoofd vloog en het oog van de koning uitrukte.
50 De koning was bedroefd bij dit schouwspel, en hij ontwaakte uit zijn slaap en werd diep bedroefd; hij voelde een grote angst.
51 De koning stond 's morgens angstig op van zijn rustbed en beval alle wijzen en magiërs voor hem te komen, waarna hij hun zijn droom vertelde.
52 En een wijze dienaar van de koning, Anuki geheten, antwoordde de koning: Dit is niets anders dan het kwaad van Abram en zijn nakomelingen, dat in de laatste dagen tegen mijn Heer en koning zal opstaan.
53 En zie, de dag zal komen dat Abram en zijn nakomelingen en de kinderen van zijn huisgezin oorlog zullen voeren tegen mijn koning, en zij zullen heel het leger en al zijn troepen verslaan.
54 En wat u gezegd hebt over de drie mannen die u zag, gelijk aan uzelf, en die ontkwamen, dat betekent dat alleen u zult ontkomen met drie koningen aan de koningen der aarde die met u in de strijd zullen zijn.
55 En wat u zag van de rivier die in een ei veranderde zoals eerst, en van de jonge vogel die uw oog uitpikte, dat betekent niets anders dan het nageslacht van Abram, dat de koning in de laatste dagen zal doden.
56 Dit is de droom van mijn koning, en dit is de uitleg ervan. De droom is waar, en de uitleg die uw dienaar u heeft gegeven, is juist.
57 Nu dan, mijn koning, u weet toch zeker dat het nu tweeënvijftig jaar geleden is dat uw wijzen dit bij de geboorte van Abram hebben gezien? En als mijn koning Abram laat leven, zal dat mijn heer en koning tot onrecht strekken, want zolang Abram leeft, zullen noch u, noch uw koninkrijk gevestigd zijn. Dit was immers al bij zijn geboorte bekend. Waarom wil mijn koning hem dan niet doden, zodat zijn kwaad u in de laatste dagen bespaard blijft?
58 Nimrod luisterde naar de stem van Anuki en stuurde in het geheim enkele van zijn dienaren eropuit om Abram te grijpen en hem voor de koning te brengen, zodat hij ter dood zou sterven.
59 En Eliezer, Abrams dienaar die de koning hem had gegeven, was op dat moment bij de koning en hij hoorde wat Anuki de koning had aangeraden en wat de koning had gezegd om Abrams dood te veroorzaken.
60 En Eliezer zei tegen Abram: Haast je, sta op en red je ziel, opdat je niet door de hand van de koning omkomt, want zo heeft hij het in een droom over jou gezien, zo heeft Anuki het uitgelegd, en zo heeft Anuki de koning ook over jou geadviseerd.
61 Abram luisterde naar de stem van Eliezer, en Abram haastte zich en vluchtte naar het huis van Noach en zijn zoon Sem om daar in veiligheid te komen. Hij verborg zich daar en vond een veilige plek. De dienaren van de koning kwamen naar Abrams huis om hem te zoeken, maar ze konden hem niet vinden. Ze zochten overal in het land, maar hij was nergens te bekennen. Ze gingen alle kanten op en zochten hem, maar niemand trof hem aan.
62 Toen de dienaren van de koning Abram niet konden vinden, keerden ze terug naar de koning. Maar de woede van de koning jegens Abram bedaarde, omdat ze hem niet vonden, en de koning verwierp de zaak betreffende Abram uit zijn gedachten.
63 Abram verbleef een maand lang verborgen in het huis van Noach, totdat de koning de zaak vergeten was. Abram bleef echter bang voor de koning. Terach kwam in het geheim Abram, zijn zoon, opzoeken in het huis van Noach, en Terach was zeer geliefd bij de koning.
64 En Abram zei tegen zijn vader: Weet je dan niet dat de koning van plan is mij te doden en mijn naam van de aardbodem uit te wissen, op advies van zijn goddeloze raadgevers?
65 Wie heb je hier en wat heb je in dit land? Sta op, laten we samen naar het land Kanaän gaan, opdat we uit zijn hand verlost worden en ook jij niet door hem omkomt in de laatste dagen.
66 Weet je dan niet, of heb je niet gehoord, dat Nimrod je al deze eer niet uit liefde bewijst, maar dat hij je al dit goed alleen voor zijn eigen bestwil schenkt?
67 En als hij u nog grotere dingen zou doen dan dit, dan zijn dit slechts ijdelheden van deze wereld, want rijkdom en weelde zullen niet baten op de dag van de toorn en de woede.
68 Luister daarom naar mijn stem, laten we opstaan en naar het land Kanaän gaan, buiten het bereik van het kwaad van Nimrod; en dien de HEER die u op aarde geschapen heeft, en het zal u goed gaan; en werp alle ijdele dingen die u nastreeft van u af.
69 Toen Abram niet meer sprak, antwoordden Noach en zijn zoon Sem aan Terah: 'Het woord dat Abram tot u gesproken heeft, is waar.'
70 En Terach luisterde naar de stem van zijn zoon Abram, en Terach deed alles wat Abram zei, want dit was van de HEER, opdat de koning Abram niet zou doden.

HOOFDSTUK 13

1 En Terach nam zijn zoon Abram en zijn kleinzoon Lot, de zoon van Haran, en Sarai, zijn schoondochter, de vrouw van zijn zoon Abram, en al zijn huisgenoten mee en vertrok met hen van Ur Casdim naar het land Kanaän. En toen zij in het land Haran waren aangekomen, bleven zij daar, want het was uitermate goed weidegrond en groot genoeg voor al hun metgezellen.
2 En de inwoners van het land Haran zagen dat Abram goed en oprecht was in zijn omgang met God en de mensen, en dat de HEER, zijn God, met hem was. En sommigen uit het land Haran kwamen bij Abram wonen en hij onderwees hun de leer van de HEER en zijn wegen. Deze mannen bleven bij Abram in zijn huis en bleven hem trouw.
3 Abram bleef drie jaar in het land, en na drie jaar verscheen de HEER aan Abram en zei tegen hem: Ik ben de HEER, die u uit Ur Casdim heeft geleid en u heeft bevrijd uit de handen van al uw vijanden.
4 En nu dan, als u naar mijn stem luistert en mijn geboden, mijn voorschriften en mijn wetten naleeft, dan zal Ik uw vijanden voor u doen vallen, en Ik zal uw nageslacht vermenigvuldigen als de sterren aan de hemel, en Ik zal

mijn zegen zenden over al het werk van uw handen, en u zult niets tekortkomen.
5 Sta nu op, neem je vrouw en al je bezittingen mee en ga naar het land Kanaän en blijf daar. Daar zal Ik je tot God zijn en Ik zal je zegenen. En Abram stond op en nam zijn vrouw en al zijn bezittingen mee en ging naar het land Kanaän, zoals de HEER hem had gezegd. Abram was vijftig jaar oud toen hij uit Haran vertrok.
6 Abram kwam in het land Kanaän en vestigde zich midden in de stad. Hij sloeg zijn tent op te midden van de Kanaänieten, de inwoners van het land.
7 Toen Abram in het land Kanaän kwam, verscheen de HEER aan hem en zei: 'Dit is het land dat Ik aan jou en aan je nageslacht voor altijd heb gegeven. Ik zal je nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel, en Ik zal je nageslacht als erfdeel geven al het land dat je ziet.'
8 En Abram bouwde een altaar op de plaats waar God tot hem had gesproken, en Abram riep daar de naam van de Heer aan.
9 In die tijd, na drie jaar Abrams verblijf in het land Kanaän, stierf Noach in het jaar dat Abram 58 jaar oud werd; Noach leefde in totaal negenhonderdvijftig jaar en stierf.
10 Abram woonde in het land Kanaän, hij, zijn vrouw en al zijn familieleden, en allen die hem vergezelden, samen met degenen die zich bij hem hadden aangesloten uit het volk van het land. Nahor, Abrams broer, en Terach, zijn vader, en Lot, de zoon van Haran, en al hun familieleden woonden in Haran.
11 In het vijfde jaar dat Abram in het land Kanaän woonde, kwamen de inwoners van Sodom en Gomorra en alle steden van de vlakte in opstand tegen de macht van Chedorlaomer, de koning van Elam. Want alle koningen van de steden van de vlakte hadden Chedorlaomer twaalf jaar lang gediend en hem jaarlijks belasting betaald, maar in die dagen, in het dertiende jaar, kwamen ze tegen hem in opstand.
12 In het tiende jaar dat Abram in het land Kanaän woonde, brak er oorlog uit tussen Nimrod, de koning van Sinear, en Chedorlaomer, de koning van Elam. Nimrod trok ten strijde tegen Chedorlaomer en onderwierp hem.
13 Want Chedorlaomer was in die tijd een van de vorsten van het leger van Nimrod. Toen al het volk in de toren uiteengedreven was en de overgeblevenen over de hele aarde verspreid raakten, ging Chedorlaomer naar het land Elam, regeerde daar en kwam in opstand tegen zijn heer.
14 En in die dagen, toen Nimrod zag dat de steden van de vlakte in opstand waren gekomen, trok hij vol trots en woede ten oorlog tegen Chedorlaomer. Nimrod verzamelde al zijn vorsten en onderdanen, ongeveer zevenhonderdduizend man, en trok op tegen Chedorlaomer. Chedorlaomer trok eropuit om hem tegemoet te gaan met vijfduizend man, en zij maakten zich gereed voor de strijd in de vallei van Babel, die tussen Elam en Sinear ligt.
15 En al die koningen streden daar, en Nimrod en zijn volk werden verslagen door het volk van Chedorlaomer, en er sneuvelden ongeveer zeshonderdduizend man uit Nimrods leger, en Mardon, de zoon van de koning, viel onder hen.
16 Nimrod vluchtte en keerde in schande en ongenade terug naar zijn land. Hij was lange tijd onderworpen aan Chedorlaomer. Chedorlaomer keerde terug naar zijn land en zond vorsten uit zijn leger naar de koningen die in zijn omgeving woonden, naar Arioch, de koning van Elasar, en naar Tidal, de koning van de Gojim, en sloot een verbond met hen. Zij gehoorzaamden allen zijn bevelen.
17 En het was in het vijftiende jaar dat Abram in het land Kanaän woonde, dat wil zeggen in het zeventigste jaar van Abrams leven, en de HEER verscheen in dat jaar aan Abram en zei tegen hem: Ik ben de HEER, die u uit Ur Casdim heeft geleid om u dit land als erfdeel te geven.
18 Wandel daarom voor mijn aangezicht, wees volmaakt en houd u aan mijn geboden, want aan u en aan uw nageslacht zal ik dit land tot erfdeel geven, van de rivier de Mitsraim tot aan de grote rivier de Eufraat.
19 En gij zult tot uw voorouders terugkeren in vrede en op hoge leeftijd, en de vierde generatie zal hier in dit land terugkeren en het voor eeuwig in bezit nemen. En Abram bouwde een altaar en riep de naam aan van de HEER die aan hem verschenen was, en bracht offers op het altaar voor de HEER.
20 In die tijd keerde Abram terug en ging naar Haran om zijn vader en moeder en zijn vaders huisgezin te bezoeken. Abram, zijn vrouw en al zijn bezittingen keerden terug naar Haran, en Abram bleef vijf jaar in Haran wonen.
21 En velen uit Haran, ongeveer tweeënzeventig mannen, volgden Abram. Abram onderwees hun de leer van de Heer en zijn wegen, en hij leerde hen de Heer kennen.
22 In die dagen verscheen de HEER aan Abram in Haran en zei tegen hem: Zie, twintig jaar geleden heb Ik tot u gesproken en gezegd:
23 Ga weg uit uw land, uit uw geboorteplaats en uit het huis van uw vader, naar het land dat Ik u heb getoond om het aan u en uw kinderen te geven. Want in dat land zal Ik u zegenen en u tot een groot volk maken, uw naam groot maken, en in u zullen de families van de aarde gezegend worden.
24 Sta nu op, ga weg van deze plaats, jij, je vrouw en al je bezittingen, ook ieder die in je huis geboren is en alle zielen die je in Haran hebt verwekt, en neem hen met je mee van hier, en trek terug naar het land Kanaän.
25 En Abram stond op en nam zijn vrouw Sarai en al zijn bezittingen, al zijn kinderen en de kinderen die hij in Haran had verwekt, en zij trokken eropuit om naar het land Kanaän te gaan.
26 En Abram ging heen en keerde terug naar het land Kanaän, zoals de HEER had gezegd. Lot, de zoon van zijn broer Haran, ging met hem mee. Abram was vijfenzeventig jaar oud toen hij Haran verliet om terug te keren naar het land Kanaän.
27 En hij kwam in het land Kanaän, zoals de HEER Abram had gezegd. Hij sloeg zijn tent op en vestigde zich in de vlakte van Mamre. Lot, de zoon van zijn broer, was bij hem, en al zijn bezittingen.
28 En de HEER verscheen opnieuw aan Abram en zei: Aan uw nakomelingen zal Ik dit land geven. Daar bouwde hij een altaar voor de HEER die aan hem verschenen was, en dat staat tot op de dag van vandaag nog steeds in de vlakte van Mamre.

HOOFDSTUK 14

1 In die tijd leefde er in het land Shinar een wijze man die alle wijsheid bezat en een knap uiterlijk had, maar hij was arm en behoeftig; zijn naam was Rikayon en hij had grote moeite om in zijn levensonderhoud te voorzien.
2 En hij besloot naar Egypte te gaan, naar Oswiris, de zoon van Anom, de koning van Egypte, om de koning zijn wijsheid te tonen; misschien zou hij genade vinden in diens ogen, zodat hij hem zou verheffen en onderhouden; en Rikayon deed dat.
3 Toen Rikayon in Egypte aankwam, vroeg hij de inwoners van Egypte naar de koning. De inwoners vertelden hem over de gewoonte van de koning van Egypte, want het was toen de gewoonte van de koning van Egypte dat hij slechts één dag per jaar zijn koninklijk paleis verliet en in het openbaar gezien werd. Daarna keerde de koning terug naar zijn paleis om daar te blijven.
4 En op de dag dat de koning uittrok, sprak hij recht in het land, en iedereen die een rechtszaak had, kwam die dag voor de koning om zijn verzoek in te willigen.
5 Toen Rikayon hoorde van de gewoonte in Egypte en dat hij niet in de aanwezigheid van de koning kon komen, werd hij zeer bedroefd en verdrietig.
6 's Avonds ging Rikayon naar buiten en vond een huis in verval, vroeger een bakkerij in Egypte. Hij bleef daar de hele nacht, vol bitterheid en gekweld door honger, en de slaap week uit zijn ogen.
7 En Rikayon overwoog bij zichzelf wat hij in de stad moest doen totdat de koning zou verschijnen, en hoe hij daar in zijn levensonderhoud kon voorzien.
8 En hij stond 's morgens op en ging op pad, en hij ontmoette onderweg mensen die groenten en allerlei soorten zaad verkochten waarmee ze de inwoners van voedsel voorzagen.
9 En Rikayon wilde hetzelfde doen om in de stad in zijn levensonderhoud te voorzien, maar hij was niet bekend met de gebruiken van het volk en hij was als een blinde onder hen.
10 En hij ging eropuit om groenten te halen en die te verkopen om in zijn levensonderhoud te voorzien. Maar het gepeupel verzamelde zich om hem heen, bespotte hem, nam zijn groenten van hem af en liet hem niets over.
11 En hij stond daarvandaan op, verbitterd van binnen, en ging zuchtend naar de bakkerij waar hij de hele vorige nacht was gebleven, en hij sliep daar de tweede nacht.
12 En die nacht beraadde hij zich opnieuw hoe hij zichzelf van de hongerdood kon redden, en hij bedacht een plan om te handelen.
13 En hij stond 's morgens op en bedacht een list: hij ging en huurde dertig sterke mannen uit het gepeupel, die hun oorlogswapens in hun handen droegen, en hij leidde hen naar de top van het Egyptische graf en plaatste hen daar.
14 En hij gaf hun het bevel: Zo spreekt de koning: Versterk uzelf en wees dappere mannen, en laat niemand hier begraven worden voordat er tweehonderd zilverstukken zijn gegeven, en dan mag hij begraven worden. En die mannen hebben het bevel van Rikayon aan het volk van Egypte gedurende het hele jaar opgevolgd.
15 En binnen acht maanden hadden Rikayon en zijn mannen grote rijkdommen aan zilver en goud verzameld. Rikayon nam een grote hoeveelheid paarden en andere dieren mee, en hij huurde meer mannen in, en hij gaf hun paarden, en zij bleven bij hem.
16 Toen het jaar aanbrak en de koning naar de stad ging, kwamen alle inwoners van Egypte bijeen om met hem te spreken over de daden van Rikayon en zijn mannen.
17 En de koning ging op de vastgestelde dag naar buiten, en alle Egyptenaren kwamen voor hem en riepen hem toe:
18 Moge de koning eeuwig leven. Wat is dit toch dat u in de stad met uw dienaren doet, dat u een lijk niet laat begraven voordat er zoveel zilver en goud is betaald? Is er ooit zoiets gebeurd op de hele aarde, van de dagen van vroegere koningen, ja zelfs van de dagen van Adam tot op deze dag, dat een lijk niet begraven mag worden alleen voor een vastgestelde prijs?
19 Wij weten dat het de gewoonte van koningen is om jaarlijks belasting te heffen van de levenden, maar u doet niet alleen dat, u eist ook dagelijks belasting van de doden.
20 Nu, o koning, kunnen we dit niet langer verdragen, want de hele stad is hierdoor geruïneerd, en weet u dat niet?
21 Toen de koning alles hoorde wat ze gezegd hadden, werd hij zeer boos, en zijn woede ontbrandde in hem vanwege deze zaak, want hij had er niets van geweten.
22 En de koning zei: Wie is hij en waar durft hij dit kwaad in mijn land te doen zonder mijn bevel? Jullie zullen het mij toch wel vertellen.
23 En ze vertelden hem alles over de daden van Rikayon en zijn mannen, en de koning werd woedend, en hij beval dat Rikayon en zijn mannen voor hem gebracht zouden worden.
24 En Rikayon nam ongeveer duizend kinderen, zonen en dochters, en kleedde hen in zijde en borduurwerk. Hij zette hen op paarden en stuurde hen door zijn mannen naar de koning. Hij nam ook een grote hoeveelheid zilver, goud en edelstenen mee, en een sterk en mooi paard als geschenk voor de koning. Daarmee verscheen hij voor de koning en boog zich voor hem neer. De koning, zijn dienaren en alle inwoners van Egypte waren verwonderd over het werk van Rikayon en over zijn rijkdom en het geschenk dat hij voor de koning had meegebracht.
25 En dat behaagde de koning zeer, en hij verwonderde zich erover. Toen Rikayon voor hem zat, vroeg de koning hem naar al zijn werken, en Rikayon sprak al zijn woorden wijselijk voor de koning, zijn dienaren en alle inwoners van Egypte.
26 Toen de koning de woorden van Rikayon en zijn wijsheid hoorde, vond Rikayon genade in zijn ogen, en hij ontving genade en vriendelijkheid van alle dienaren van de koning en van alle inwoners van Egypte, vanwege zijn wijsheid en voortreffelijke woorden, en vanaf dat moment hadden zij hem zeer lief.
27 En de koning antwoordde en zei tegen Rikayon: 'Je naam zal niet langer Rikayon zijn, maar Farao, omdat je belasting hebt geheven van de doden.' En hij noemde hem Farao.
28 De koning en zijn onderdanen hadden Rikayon lief vanwege zijn wijsheid, en zij overlegden met alle inwoners van Egypte om hem tot prefect onder de koning te benoemen.
29 En alle inwoners van Egypte en al zijn wijzen deden dat, en het werd een wet in Egypte.

30 En zij stelden Rikayon aan als farao onder Oswiris, koning van Egypte. Rikayon regeerde over Egypte en sprak dagelijks recht over de hele stad. Maar Oswiris, de koning, sprak recht over het volk van het land één dag per jaar, wanneer hij naar buiten ging om zich te laten zien.
31 En farao Rikayon eigende zich op listige wijze de heerschappij over Egypte toe en eiste belasting van alle inwoners van Egypte.
32 Alle inwoners van Egypte hadden grote liefde voor Rikayon Farao, en zij vaardigden een decreet uit dat elke koning die over hen en hun nakomelingen in Egypte zou regeren, Farao zou worden genoemd.
33 Daarom werden alle koningen die vanaf die tijd in Egypte regeerden, tot op de dag van vandaag farao genoemd.

HOOFDSTUK 15

1 En in dat jaar heerste er een zware hongersnood in het hele land Kanaän, en de inwoners van het land konden niet blijven vanwege de hongersnood, want die was zeer ernstig.
2 Abram en al zijn familieleden stonden op en trokken naar Egypte vanwege de hongersnood. Toen ze bij de beek Mitzraim aankwamen, bleven ze daar enige tijd om uit te rusten van de vermoeidheid van de reis.
3 Abram en Sarai wandelden langs de oever van de beek Mitzraim, en Abram zag dat zijn vrouw Sarai zeer mooi was.
4 Abram zei tegen zijn vrouw Sarai: ‘Omdat God je zo’n mooi gezicht heeft gegeven, ben ik bang voor de Egyptenaren, dat ze mij zullen doden en jou zullen meenemen, want de vrees voor God is hier niet.’
5 Voorwaar, doe dit: zeg tegen iedereen die het je vraagt dat je mijn zus bent, opdat het mij goed zal gaan en wij in leven zullen blijven en niet ter dood gebracht zullen worden.
6 En Abram gaf hetzelfde bevel aan allen die met hem naar Egypte waren gekomen vanwege de hongersnood; ook aan zijn neef Lot gaf hij hetzelfde bevel, zeggende: Als de Egyptenaren je naar Sarai vragen, zeg dan dat zij de zus van Abram is.
7 Maar ondanks al deze bevelen vertrouwde Abram ze niet, maar hij nam Sarai en legde haar in een kist en verborg die tussen hun andere voorwerpen, want Abram maakte zich grote zorgen om Sarai vanwege de goddeloosheid van de Egyptenaren.
8 Abram en al zijn familieleden trokken op van de beek Mitzraim en gingen naar Egypte. Nauwelijks waren ze de stadspoorten binnengegaan, of de wachters stonden op en zeiden: 'Geef tienden aan de koning van wat jullie bezitten, en dan mogen jullie de stad binnengaan.' Abram en zijn metgezellen deden dat.
9 Abram en zijn gevolg gingen naar Egypte, en toen ze daar aankwamen, brachten ze de kist mee waarin Sarai verborgen was, en de Egyptenaren zagen de kist.
10 De dienaren van de koning kwamen naar Abram toe en zeiden: 'Wat hebt u hier in deze kist dat wij niet gezien hebben? Open nu de kist en geef de koning tienden van alles wat erin zit.'
11 Abram zei: ‘Deze kist zal ik niet openen, maar alles wat u erin vraagt, zal ik geven.’ De dienaren van de farao antwoordden Abram: ‘Het is een kist met kostbare stenen; geef ons een tiende deel ervan.’
12 Abram zei: Alles wat je begeert, zal ik je geven, maar je mag de kist niet openen.
13 De officieren van de koning drongen op Abram aan, en zij grepen naar de kist en openden die met geweld. En zie, in de kist lag een mooie vrouw.
14 Toen de dienaren van de koning Sarai zagen, waren ze vol bewondering voor haar schoonheid. Alle vorsten en dienaren van de farao kwamen bijeen om Sarai te zien, want ze was zeer mooi. De dienaren van de koning renden naar de farao en vertelden hem alles wat ze hadden gezien. Ze prezen Sarai bij de koning, en de farao beval haar te brengen. De vrouw verscheen voor de koning.
15 Toen de farao Sarai zag, beviel zij hem zeer. Hij was diep onder de indruk van haar schoonheid en de koning verheugde zich zeer om haar. Hij gaf geschenken aan hen die hem het nieuws over haar brachten.
16 De vrouw werd vervolgens naar het huis van de farao gebracht, en Abram was bedroefd om zijn vrouw en bad tot de Heer om haar uit de handen van de farao te redden.
17 En Sarai bad toen ook en zei: O Heer God, U hebt mijn heer Abram gezegd dat hij zijn land en het huis van zijn vader moest verlaten en naar het land Kanaän moest gaan, en U hebt beloofd dat U hem goed zou behandelen als hij Uw geboden zou nakomen. Zie, wij hebben gedaan wat U ons geboden hebt, en wij hebben ons land en onze familie verlaten en zijn naar een vreemd land gegaan, naar een volk dat wij niet kenden.
18 Wij zijn naar dit land gekomen om aan de hongersnood te ontkomen, en dit noodlot is mij overkomen. Daarom, Heer God, bevrijd ons en red ons uit de hand van deze onderdrukker, en wees mij goed omwille van uw barmhartigheid.
19 En de HEER luisterde naar de stem van Sarai, en de HEER zond een engel om Sarai te bevrijden uit de macht van de farao.
20 En de koning kwam en ging voor Sarai zitten, en zie, een engel van de HEER stond boven hen. Hij verscheen aan Sarai en zei tegen haar: Wees niet bevreesd, want de HEER heeft je gebed gehoord.
21 De koning kwam naar Sarai toe en vroeg haar: 'Wie is die man die je hierheen heeft gebracht?' Zij antwoordde: 'Hij is mijn broer.'
22 En de koning zei: Het is onze plicht hem groot te maken, hem te verheffen en hem al het goede te doen dat u ons zult gebieden. En in die tijd zond de koning een overvloed aan zilver, goud en kostbare stenen naar Abram, samen met vee, mannelijke en vrouwelijke dienaren. En de koning beval dat Abram gebracht zou worden, en hij zat in de voorhof van het koninklijk paleis, en de koning verhief Abram die nacht zeer.
23 De koning naderde Sarai en wilde met haar spreken. Hij stak zijn hand uit om haar aan te raken, maar de engel trof hem zwaar. Hij schrok zo erg dat hij zijn hand niet naar haar uitstak.
24 Toen de koning Sarai naderde, sloeg de engel hem tegen de grond en bleef hem de hele nacht zo behandelen, tot de koning doodsbang was.
25 En de engel sloeg die nacht alle dienaren van de koning en zijn hele huishouding zwaar, vanwege Sarai, en er was

die nacht een groot weeklaag onder de mensen in het huis van de farao.
26 Toen de farao zag wat hem overkwam, zei hij: ‘Voorwaar, dit is mij door deze vrouw overkomen.’ En hij ging een eindje van haar vandaan staan en sprak haar vriendelijke woorden toe.
27 De koning zei tegen Sarai: 'Vertel me toch eens over de man met wie je hierheen bent gekomen.' Sarai antwoordde: 'Deze man is mijn echtgenoot. Ik zei tegen u dat hij mijn broer was, omdat ik bang was dat u hem uit boosaardigheid ter dood zou brengen.'
28 En de koning bleef weg van Sarai, en de plagen van de engel van de Heer hielden op bij hem en zijn huisgezin; en Farao wist dat hij getroffen was vanwege Sarai, en de koning was hierover zeer verbaasd.
29 De koning riep Abram 's morgens bij zich en zei tegen hem: 'Wat hebt u mij aangedaan? Waarom zei u: "Zij is mijn zus", waardoor ik haar tot vrouw heb genomen? En daarom is deze zware plaag over mij en mijn gezin gekomen.'
30 Nu dan, hier is uw vrouw; neem haar mee en ga weg uit ons land, anders zullen wij allen om haar doodgaan. En de farao nam meer vee, mannelijke en vrouwelijke dienaren, zilver en goud om aan Abram te geven, en hij gaf hem Sarai, zijn vrouw, terug.
31 En de koning nam een meisje dat hij bij zijn bijvrouwen had verwekt, en hij gaf haar aan Sarai als dienstmaagd.
32 En de koning zei tegen zijn dochter: Het is beter voor jou, mijn dochter, om dienstmaagd te zijn in het huis van deze man dan om meesteres te zijn in mijn huis, nu wij het kwaad hebben gezien dat ons is overkomen vanwege deze vrouw.
33 Toen stond Abram op, en hij en al zijn familieleden verlieten Egypte. Farao gaf opdracht enkele van zijn mannen met hem en al zijn metgezellen mee te sturen.
34 En Abram keerde terug naar het land Kanaän, naar de plaats waar hij het altaar had gemaakt en waar hij eerst zijn tent had opgeslagen.
35 Lot, de zoon van Haran en broer van Abram, had een grote veestapel, kudden schapen en tenten, want de HEER was hen rijkelijk bedeeld vanwege Abram.
36 Toen Abram in het land woonde, kregen de herders van Lot en de herders van Abram ruzie. Hun bezittingen waren namelijk te groot om samen in het land te blijven wonen, en het land kon hen vanwege hun vee niet onderhouden.
37 Toen Abrams herders hun kudde gingen weiden, wilden ze niet de velden van de inwoners van het land betreden. Maar de herders van Lot deden anders, want zij mochten wel in de velden van de inwoners van het land grazen.
38 En de inwoners van het land zagen dit dagelijks gebeuren, en ze kwamen naar Abram en maakten ruzie met hem vanwege Lots herders.
39 Abram zei tegen Lot: 'Wat doe je mij aan? Je laat je herder je vee grazen op de velden van andere volken. Weet je dan niet dat ik een vreemdeling ben in dit land, te midden van de Kanaänieten? Waarom doe je mij dit aan?'
40 Abram maakte hierom dagelijks ruzie met Lot, maar Lot wilde niet naar Abram luisteren en bleef hetzelfde doen. Toen kwamen de inwoners van het land en vertelden het aan Abram.
41 En Abram zei tegen Lot: Hoe lang zul je nog een struikelblok voor mij zijn onder de inwoners van het land? Ik smeek je, laat er geen ruzie meer tussen ons zijn, want wij zijn verwanten.
42 Maar ik smeek je, ga weg van mij en kies een plaats waar je kunt wonen met je vee en al je bezittingen, maar houd afstand van mij, jij en je huisgenoten.
43 Wees niet bang om bij mij weg te gaan, want als iemand je kwaad doet, laat het mij dan weten en ik zal je recht doen; ga alleen bij mij weg.
44 Toen Abram dit alles tegen Lot had gezegd, stond Lot op en sloeg zijn ogen op naar de Jordaanvlakte.
45 En hij zag dat deze hele plaats goed van water voorzien was en vruchtbaar voor de mens, en tevens weidegrond bood voor het vee.
46 Lot ging van Abram naar die plaats, sloeg daar zijn tent op en vestigde zich in Sodom; zij werden van elkaar gescheiden.
47 Abram woonde in de vlakte van Mamre, die in Hebron ligt, en hij sloeg daar zijn tent op. Abram bleef daar vele jaren.

HOOFDSTUK 16

1 In die tijd zond Chedorlaomer, de koning van Elam, een boodschap naar alle naburige koningen, naar Nimrod, de koning van Sinear, die toen onder zijn heerschappij stond, en naar Tidal, de koning van Goyim, en naar Arioch, de koning van Elasar, met wie hij een verbond sloot, zeggende: Kom naar mij toe en help mij, zodat wij alle steden van Sodom en hun inwoners kunnen verslaan, want zij hebben zich dertien jaar lang tegen mij verzet.
2 En deze vier koningen trokken op met al hun legers, ongeveer achthonderdduizend man, en ze trokken voort zoals ze waren en sloegen iedereen die ze op hun weg tegenkwamen dood.
3 En de vijf koningen van Sodom en Gomorra, Sinab, koning van Adma, Sember, koning van Zeboyim, Bera, koning van Sodom, Bersja, koning van Gomorra, en Bela, koning van Zoar, trokken eropuit om hen te ontmoeten, en zij kwamen allen samen in de vallei van Siddim.
4 En deze negen koningen voerden oorlog in het dal van Siddim; en de koningen van Sodom en Gomorra werden verslagen door de koningen van Elam.
5 En het dal van Siddim was vol kalkputten, en de koningen van Elam achtervolgden de koningen van Sodom. De koningen van Sodom vluchtten met hun legerkampen en vielen in de kalkputten. Allen die overbleven, zochten hun toevlucht in de bergen. De vijf koningen van Elam achtervolgden hen tot aan de poorten van Sodom en namen alles wat in Sodom was mee.
6 En ze plunderden alle steden van Sodom en Gomorra, en ze namen ook Lot, de zoon van Abrams broer, en zijn bezittingen mee, en ze roofden alle goederen van de steden van Sodom, en ze vertrokken. En Unic, Abrams dienaar, die in de strijd was, zag dit en vertelde Abram alles wat de koningen met de steden van Sodom hadden gedaan, en dat Lot door hen gevangen was genomen.
7 Toen Abram dit hoorde, stond hij op met ongeveer driehonderdachtien mannen die bij hem waren. Die nacht achtervolgde hij deze koningen en versloeg hen. Allen

vielen voor Abram en zijn mannen neer, en er bleven er slechts vier over die vluchtten. Ieder ging zijn eigen weg.
8 En Abram heroverde alle bezittingen van Sodom, en hij heroverde ook Lot en zijn bezittingen, zijn vrouwen en kinderen en alles wat hem toebehoorde, zodat Lot niets tekortkwam.
9 Toen hij terugkeerde van zijn overwinning op deze koningen, trokken hij en zijn mannen door de vallei van Siddim, waar de koningen oorlog hadden gevoerd.
10 En Bera, de koning van Sodom, en de rest van zijn mannen die bij hem waren, gingen uit de kalkputten waarin ze waren gevallen, om Abram en zijn mannen tegemoet te gaan.
11 En Adonizedek, de koning van Jeruzalem, dezelfde als Sem, trok eropuit met zijn mannen om Abram en zijn volk te ontmoeten met brood en wijn, en zij bleven samen in het dal van Melech.
12 En Adonizedek zegende Abram, en Abram gaf hem een tiende van alles wat hij als buit van zijn vijanden had meegebracht, want Adonizedek was een priester voor God.
13 Alle koningen van Sodom en Gomorra die daar waren, kwamen met hun dienaren naar Abram toe en smeekten hem hun dienaren, die hij gevangen had genomen, terug te geven en al hun bezittingen in bezit te nemen.
14 En Abram antwoordde de koningen van Sodom: Zo waar de HEER leeft, die de hemel en de aarde geschapen heeft, die mijn ziel verlost heeft van alle ellende, die mij heden bevrijd heeft van mijn vijanden en hen in mijn hand gegeven heeft, ik zal niets van jullie afnemen, opdat jullie morgen niet kunnen opscheppen en zeggen: Abram is rijk geworden door onze bezittingen die hij bewaard heeft.
15 Want de HEER, mijn God, op wie ik vertrouw, heeft tot mij gezegd: Aan jou zal niets ontbreken, want Ik zal je zegenen voor al het werk dat je met je handen doet.
16 En zie, hier is alles wat u toekomt; neem het en ga; zo waar de HEER leeft, ik zal u niets ontnemen van een levende ziel, tot aan een schoenveter of draad, met uitzondering van de voedselkosten van hen die met mij ten strijde trokken, en ook het deel van de mannen die met mij meegingen, Anar, Ashcol en Mamre, zij en hun mannen, alsook zij die achtergebleven waren om de bagage te bewaken; zij zullen hun deel van de buit ontvangen.
17 De koningen van Sodom gaven Abram overeenkomstig alles wat hij gezegd had, en ze drongen er bij hem op aan om te nemen wat hij maar wilde, maar hij weigerde.
18 En hij stuurde de koningen van Sodom en de rest van hun mannen weg, en hij gaf hun bevelen over Lot, en zij gingen naar hun respectievelijke plaatsen.
19 En Lot, de zoon van zijn broer, werd ook met zijn bezittingen weggestuurd, en hij ging met hen mee. Lot keerde terug naar zijn huis in Sodom, en Abram en zijn volk keerden terug naar hun huis in de vlakte van Mamre, die in Hebron ligt.
20 In die tijd verscheen de Heer opnieuw aan Abram in Hebron en zei tegen hem: Wees niet bevreesd, want mijn beloning is zeer groot voor je. Ik zal je niet verlaten, totdat ik je heb vermenigvuldigd, je heb gezegend en je nageslacht talrijk heb gemaakt als de sterren aan de hemel, die niet te meten of te tellen zijn.
21 En Ik zal aan uw nakomelingen al deze landen geven die u met uw ogen ziet; Ik zal ze hun tot een erfdeel voor altijd geven. Wees sterk en niet bevreesd, wandel voor Mijn aangezicht en wees volmaakt.
22 En in het achtenzeventigste levensjaar van Abram stierf Reu, de zoon van Peleg, en Reu werd tweehonderdnegenendertig jaar oud, en hij stierf.
23 En Sarai, de dochter van Haran, Abrams vrouw, was in die dagen nog steeds onvruchtbaar; zij baarde Abram geen zoon of dochter.
24 Toen zij zag dat zij geen kinderen baarde, nam zij haar dienstmaagd Hagar, die de farao haar had gegeven, en gaf haar aan Abram, haar man, tot vrouw.
25 Want Hagar leerde alle gebruiken van Sarai zoals Sarai ze haar leerde, en ze was in geen enkel opzicht tekortgeschoten in het navolgen van haar goede wegen.
26 Sarai zei tegen Abram: Zie, daar is mijn dienstmaagd Hagar; ga naar haar toe, opdat zij mij op mijn knieën zal baren, zodat ik ook door haar kinderen zal krijgen.
27 En na tien jaar, toen Abram in het land Kanaän woonde, in het vijfentachtigste jaar van Abrams leven, gaf Sarai Hagar aan hem.
28 Abram luisterde naar de stem van zijn vrouw Sarai, en hij nam zijn dienstmaagd Hagar mee, en Abram ging naar haar toe, en zij werd zwanger.
29 Toen Hagar zag dat ze zwanger was, verheugde ze zich zeer. Haar meesteres werd in haar ogen veracht en ze zei bij zichzelf: 'Dit kan alleen maar betekenen dat ik voor God meer waard ben dan mijn meesteres Sarai, want al die dagen dat mijn meesteres bij mijn heer was, is ze niet zwanger geworden, maar mij heeft de Heer in zo'n korte tijd zwanger gemaakt.'
30 Toen Sarai zag dat Hagar zwanger was geworden van Abram, werd Sarai jaloers op haar dienstmaagd en zei ze bij zichzelf: Dit is vast niets anders dan dat zij beter moet zijn dan ik.
31 En Sarai zei tegen Abram: Het is uw schuld, want toen u tot de HEER bad om kinderen, waarom bad u niet voor mij, dat de HEER mij nageslacht van u zou geven?
32 En wanneer ik in uw bijzijn met Hagar spreek, minacht zij mijn woorden, omdat zij zwanger is, en u zult niets tegen haar zeggen; moge de HEER rechtspreken tussen mij en u voor wat u mij hebt aangedaan.
33 Abram zei tegen Sarai: ‘Zie, uw dienstmaagd is in uw hand; doe met haar wat u goeddunkt.’ Sarai mishandelde haar, en Hagar vluchtte van haar weg naar de woestijn.
34 En een engel van de Heer vond haar op de plaats waarheen ze was gevlucht, bij een put, en hij zei tegen haar: Wees niet bevreesd, want Ik zal je nageslacht vermeerderen; je zult een zoon baren en je zult hem Ismaël noemen. Keer nu terug naar Sarai, je meesteres, en onderwerp je aan haar.
35 En Hagar noemde de plaats van die bron Beer-lahai-roi; die ligt tussen Kadesh en de woestijn van Bered.
36 En Hagar keerde in die tijd terug naar het huis van haar meester, en aan het einde der tijden baarde Hagar een zoon aan Abram, en Abram noemde hem Ismaël; en Abram was zesentachtig jaar oud toen hij hem verwekte.

HOOFDSTUK 17

1 En in die dagen, in het eenennegentigste jaar van Abrams leven, voerden de nakomelingen van Chittim oorlog tegen de nakomelingen van Tubal, want toen de HEER de zonen

der mensen over de aarde had verspreid, trokken de nakomelingen van Chittim naar de vlakte van Canopia en vestigden zich daar, bouwden steden en woonden aan de rivier de Tibreu.
2 De kinderen van Tubal woonden in Tuscana, en hun grondgebied reikte tot aan de rivier de Tibreu. De kinderen van Tubal bouwden een stad in Tuscana en noemden die Sabinah, naar Sabinah, de zoon van Tubal, hun vader. Zij wonen daar tot op de dag van vandaag.
3 En in die tijd trokken de kinderen van Chittim ten strijde tegen de kinderen van Tubal, en de kinderen van Tubal werden verslagen door de kinderen van Chittim, en de kinderen van Chittim brachten driehonderdzeventig mannen van de kant van Tubal de dood toe.
4 En in die tijd zwoeren de kinderen van Tubal bij de kinderen van Chittim: ‘Jullie mogen niet met ons trouwen, en niemand mag zijn dochter aan een van de zonen van Chittim geven.’
5 Want alle dochters van Tubal waren in die dagen schoon, want er waren toen op de hele aarde geen vrouwen te vinden die zo mooi waren als de dochters van Tubal.
6 En allen die van de schoonheid van vrouwen genoten, gingen naar de dochters van Tubal en namen vrouwen van hen tot vrouw, en ook de zonen der mensen, koningen en prinsen, die zeer van de schoonheid van vrouwen genoten, namen in die dagen vrouwen van de dochters van Tubal.
7 En na drie jaar, nadat de kinderen van Tubal aan de kinderen van Chittim hadden gezworen hun hun dochters niet tot vrouw te geven, gingen ongeveer twintig mannen van de kinderen van Chittim op zoek naar enkele dochters van Tubal, maar ze vonden er geen.
8 Want de kinderen van Tubal hielden zich aan hun eed om niet met hen te trouwen, en ze zouden hun eed niet breken.
9 En in de oogsttijd gingen de kinderen van Tubal naar hun velden om te oogsten. Toen kwamen de jongemannen van Chittim bijeen en gingen naar de stad Sabina. Ieder van hen nam een jonge vrouw uit de dochters van Tubal mee, en zo keerden ze terug naar hun steden.
10 De kinderen van Tubal hoorden ervan en trokken eropuit om oorlog tegen hen te voeren. Maar ze konden hen niet overwinnen, want de berg was buitengewoon hoog. Toen ze zagen dat ze hen niet konden verslaan, keerden ze terug naar hun land.
11 En tijdens de omwenteling van dat jaar trokken de kinderen van Tubal eropuit en huurden ongeveer tienduizend mannen in uit de steden in hun omgeving, en zij trokken ten oorlog tegen de kinderen van Chittim.
12 De kinderen van Tubal trokken ten oorlog tegen de kinderen van Chittim om hun land te verwoesten en hen in benauwdheid te brengen. In deze strijd overwonnen de kinderen van Tubal de kinderen van Chittim, en de kinderen van Chittim, die zagen dat zij zeer in benauwdheid verkeerden, plaatsten de kinderen die zij bij de dochters van Tubal hadden gekregen op de muur die was gebouwd, zodat ze voor de ogen van de kinderen van Tubal zouden staan.
13 En de kinderen van Chittim zeiden tegen hen: Zijn jullie gekomen om oorlog te voeren tegen jullie eigen zonen en dochters? Hebben jullie ons dan niet vanaf die tijd tot nu toe als jullie eigen vlees en bloed beschouwd?
14 Toen de kinderen van Tubal dit hoorden, hielden ze op met oorlog voeren tegen de kinderen van Chittim en vertrokken ze.
15 En zij keerden terug naar hun steden, en de kinderen van Chittim verzamelden zich en bouwden twee steden aan de zee. Zij noemden de ene Purtu en de andere Ariza.
16 Abram, de zoon van Terah, was toen negenennegentig jaar oud.
17 In die tijd verscheen de Heer aan hem en zei tegen hem: Ik zal een verbond met u sluiten en ik zal uw nageslacht zeer talrijk maken. Dit is het verbond dat ik met u sluit: dat ieder mannelijk kind besneden zal worden, u en uw nageslacht na u.
18 Op de leeftijd van acht dagen zal het besneden worden, en dit verbond zal in uw vlees zijn als een eeuwig verbond.
19 En vanaf nu zal uw naam niet langer Abram zijn, maar Abraham, en uw vrouw zal niet langer Sarai heten, maar Sarah.
20 Want Ik zal jullie beiden zegenen en Ik zal jullie nageslacht na jullie vermeerderen, zodat jullie een groot volk zullen worden en er koningen uit jullie zullen voortkomen.

HOOFDSTUK 18

1 En Abraham stond op en deed alles wat God hem had opgedragen. Hij nam de mannen van zijn huisgezin en degenen die hij met zijn geld had gekocht, en hij besneed hen zoals de HEER hem had geboden.
2 En er bleef niemand over die hij niet besneden had, en Abraham en zijn zoon Ismaël werden besneden tot op het vlees van hun voorhuid; Ismaël was dertien jaar oud toen hij tot op het vlees van zijn voorhuid besneden werd.
3 En op de derde dag ging Abraham zijn tent uit en ging bij de ingang zitten om van de warmte van de zon te genieten, terwijl hij pijn leed.
4 En de HEER verscheen aan hem in de vlakte van Mamre en zond drie van zijn dienende engelen om hem te bezoeken. Hij zat bij de ingang van de tent en sloeg zijn ogen op en zag: er kwamen drie mannen van een afstand aan. Hij stond op en rende hen tegemoet, boog zich voor hen neer en bracht hen in zijn huis.
5 En hij zei tegen hen: ‘Als ik nu genade in jullie ogen heb gevonden, kom dan binnen en eet een stuk brood.’ En hij drong erop aan dat ze binnenkwamen, en hij gaf hun water, en ze wasten hun voeten. Daarna liet hij hen onder een boom bij de ingang van de tent plaatsnemen.
6 Abraham rende weg en nam een kalf, dat mals en goed was, en hij haastte zich om het te slachten en gaf het aan zijn dienaar Eliëzer om het klaar te maken.
7 Abraham kwam bij Sara in de tent en zei tegen haar: ‘Maak snel drie maten fijn meel klaar, kneed het en maak er koekjes van om de pot met het vlees mee af te dekken.’ En dat deed ze.
8 Abraham haastte zich en bracht boter en melk, rundvlees en schapenvlees voor hen, en gaf het hun te eten voordat het kalf gaar was, en zij aten.
9 Toen ze gegeten hadden, zei een van hen tegen hem: Ik zal naar u terugkeren op de tijd die mij toekomt, en uw vrouw Sara zal een zoon baren.

10 Daarna vertrokken de mannen en gingen hun eigen weg naar de plaatsen waarheen ze waren gestuurd.
11 In die dagen waren alle inwoners van Sodom en Gomorra, en van alle vijf steden, buitengewoon goddeloos en zondig tegen de HEER. Ze tartten de HEER met hun gruweldaden en werden steeds weer ergerlijker en verachtelijker voor de HEER. Hun goddeloosheid en misdaden waren in die dagen groot voor de HEER.
12 En zij hadden in hun land een zeer uitgestrekte vallei, ongeveer een halve dag lopen, en daarin waren waterbronnen en veel gras rondom het water.
13 En alle inwoners van Sodom en Gomorra gingen daar vier keer per jaar heen, met hun vrouwen en kinderen en al hun bezittingen, en daar vierden ze feest met tamboerijnen en dansen.
14 En in tijden van vreugde stonden ze allemaal op en grepen de vrouwen van hun buren, en sommigen zelfs de maagdelijke dochters van hun buren, en ze hadden seks met hen. Ieder zag zijn vrouw en dochter in de handen van zijn buurman en zei er geen woord over.
15 En zo deden ze van 's morgens tot 's avonds, en daarna keerden ze ieder man naar zijn huis en ieder vrouw naar haar tent terug; zo deden ze het altijd vier keer per jaar.
16 Ook wanneer een vreemdeling hun steden binnenkwam en goederen meebracht die hij daar had gekocht om te verkopen, dan verzamelden de inwoners van die steden zich, mannen, vrouwen en kinderen, jong en oud, en gingen naar de man toe om zijn goederen met geweld af te pakken. Ze gaven ieder een beetje, totdat alle goederen van de eigenaar die hij het land had binnengebracht, op waren.
17 En als de eigenaar van de goederen ruzie met hen kreeg en zei: 'Wat is dit voor werk dat jullie mij hebben aangedaan?', dan kwamen ze een voor een naar hem toe, en ieder liet hem het weinige zien dat hij had meegenomen en bespotte hem, zeggende: 'Ik heb alleen dat beetje meegenomen dat u mij gaf.' En wanneer hij dit van hen allen hoorde, stond hij op en ging met verdriet en bitterheid van hen weg. Dan stonden ze allemaal op en achtervolgden hem, en joegen hem met veel lawaai en tumult de stad uit.
18 En er was een man uit het land Elam die rustig over de weg reisde, zittend op zijn ezel, die een prachtige mantel van verschillende kleuren droeg, en de mantel was met een koord aan de ezel vastgebonden.
19 De man was op reis en kwam door de straten van Sodom toen de zon 's avonds onderging. Hij bleef daar om de nacht door te brengen, maar niemand liet hem in zijn huis binnen. Er woonde in die tijd in Sodom een goddeloze en boosaardige man, die bedreven was in het doen van kwaad, en zijn naam was Hedad.
20 En hij sloeg zijn ogen op en zag de reiziger op straat in de stad. Hij ging naar hem toe en zei: Waar kom je vandaan en waar ga je heen?
21 En de man zei tegen hem: Ik reis van Hebron naar Elam, waar ik vandaan kom, en toen ik daar aankwam, ging de zon onder en niemand liet me zijn huis binnen, hoewel ik brood en water had, en ook stro en voer voor mijn ezel; ik heb niets tekort.
22 En Hedad antwoordde en zei tegen hem: Alles wat je nodig hebt, zal ik je geven, maar je mag niet de hele nacht op straat blijven.
23 En Hedad bracht hem naar zijn huis, en hij nam de mantel van de ezel af met het touw, en bracht die naar zijn huis, en hij gaf de ezel stro en voer, terwijl de reiziger at en dronk in Hedads huis, en hij bleef daar die nacht.
24 De volgende ochtend stond de reiziger vroeg op om zijn reis voort te zetten. Hedad zei tegen hem: 'Wacht even, versterk je hart met een stuk brood en ga dan verder.' En de man deed dat. Hij bleef bij hem en ze aten en dronken samen gedurende de dag, totdat de man opstond om te vertrekken.
25 En Hedad zei tegen hem: ‘Zie, de dag loopt ten einde; het is beter dat u hier de hele nacht blijft, zodat uw hart getroost kan worden.’ En hij drong erop aan dat hij daar de hele nacht bleef. De volgende dag stond hij vroeg op om te vertrekken, maar Hedad drong er bij hem op aan: ‘Troost uw hart met een stuk brood en ga dan.’ En hij bleef en at ook de volgende dag met hem, en daarna stond de man op om zijn reis te vervolgen.
26 En Hedad zei tegen hem: Zie, de dag loopt ten einde; blijf bij mij om je hart te troosten, en sta morgenochtend vroeg op en ga je weg.
27 De man wilde niet blijven, maar stond op en zadelde zijn ezel. Terwijl hij zijn ezel zadelde, zei de vrouw van Hedad tegen haar man: 'Zie, deze man is twee dagen bij ons gebleven, heeft gegeten en gedronken en ons niets gegeven. En nu gaat hij dan weg zonder iets te geven?' Hedad zei tegen haar: 'Zwijg.'
28 En de man zadelde zijn ezel om te vertrekken, en hij vroeg Hedad om hem het touw en de mantel te geven om het zadel op de ezel vast te binden.
29 En Hedad vroeg hem: Wat zeg je? En hij antwoordde: Dat u, mijn heer, mij het koord en de mantel van verschillende kleuren zult geven, die u in uw huis verborgen hebt om erop te passen.
30 En Hedad antwoordde de man: Dit is de uitleg van je droom: het koord dat je zag, betekent dat je leven lang zal duren, als een koord. En het kleed dat je zag, gekleurd in allerlei tinten, betekent dat je een wijngaard zult hebben waarin je bomen met allerlei vruchten zult planten.
31 En de reiziger antwoordde: ‘Nee, mijn heer, want ik was wakker toen ik u het koord gaf en ook een mantel geweven met verschillende kleuren, die u van de ezel had afgenomen om ze voor mij klaar te leggen.’ En Hedad antwoordde: ‘Voorwaar, ik heb u de uitleg van uw droom gegeven, en het is een goede droom, en dit is de uitleg ervan.’
32 De zonen der mensen geven mij vier zilverstukken, dat is mijn vergoeding voor het uitleggen van dromen, maar van jou alleen vraag ik drie zilverstukken.
33 De man werd door de woorden van Hedad geprikkeld, huilde bitter en bracht Hedad naar Serak, de rechter van Sodom.
34 De man legde zijn zaak voor aan rechter Serak, waarop Hedad antwoordde: 'Zo is het niet, maar zo staat de zaak er nu voor.' En de rechter zei tegen de reiziger: 'Deze man, Hedad, spreekt de waarheid, want hij is in de steden beroemd om zijn nauwkeurige uitleg van dromen.'
35 En de man riep om de woorden van de rechter en zei: 'Zo is het niet, mijnheer, want het was op de dag dat ik hem het touw en de mantel die op de ezel lagen gaf, om ze in zijn huis te bewaren.' En beiden twistten voor de rechter, de

een zei: 'Zo is het gesteld,' en de ander verklaarde het tegendeel.
36 En Hedad zei tegen de man: Geef mij vier zilverstukken, het bedrag dat ik vraag voor mijn droomuitleg; ik zal geen korting geven. En geef mij de kosten van de vier maaltijden die je in mijn huis hebt gegeten.
37 En de man zei tegen Hedad: Voorwaar, ik zal u vergoeden voor wat ik in uw huis gegeten heb, maar geef mij het koord en de mantel die u in uw huis verborgen hebt.
38 En Hedad antwoordde de rechter en zei tegen de man: Heb ik je niet de uitleg van je droom gegeven? Het koord betekent dat je dagen verlengd zullen worden als een koord, en de mantel, dat je een wijngaard zult hebben waarin je allerlei soorten fruitbomen zult planten.
39 Dit is de juiste uitleg van je droom. Geef me nu de vier zilverstukken die ik als vergoeding eis, want ik zal je geen tegemoetkoming geven.
40 En de man huilde om de woorden van Hedad, en beiden kregen ruzie voor de rechter. De rechter gaf zijn dienaren opdracht hen onbezonnen uit het huis te verdrijven.
41 En ze gingen ruziënd weg van de rechter. De inwoners van Sodom hoorden hen, en ze verzamelden zich om hen heen en begonnen tegen de vreemdeling te schreeuwen. En ze joegen hem roekeloos de stad uit.
42 En de man vervolgde zijn reis op zijn ezel met een bittere ziel, klagend en wenend.
43 En terwijl hij verder liep, huilde hij om wat hem was overkomen in de verdorven stad Sodom.

HOOFDSTUK 19

1 En de steden van Sodom hadden vier rechters voor vier steden, en dit waren hun namen: Serak in de stad Sodom, Sharkad in Gomorra, Zabnac in Adma en Menon in Zeboyim.
2 En Eliezer, de dienaar van Abraham, gaf hen verschillende namen, en hij veranderde Serak in Shakra, Sharkad in Shakrura, Zebnac in Kezobim en Menon in Matzlodin.
3 Op verzoek van hun vier rechters lieten de inwoners van Sodom en Gomorra bedden oprichten in de straten van de steden. Als iemand naar deze plaatsen kwam, grepen ze hem vast en brachten hem naar een van hun bedden, en dwongen hem er met geweld in te gaan liggen.
4 En als hij ging liggen, stonden er drie mannen aan zijn hoofd en drie aan zijn voeten. Zij maten hem aan de hand van de lengte van het bed, en als de man korter was dan het bed, strekten deze zes mannen hem aan beide uiteinden uit. En als hij naar hen riep, gaven zij hem geen antwoord.
5 En als hij langer was dan het bed, trokken ze de twee zijden van het bed aan beide uiteinden naar elkaar toe, totdat de man de poorten van de dood bereikte.
6 En als hij bleef roepen, antwoordden zij hem: Zo zal het gedaan worden met een man die ons land binnenkomt.
7 Toen de mensen hoorden wat de inwoners van Sodom deden, zagen ze ervan af om daarheen te gaan.
8 En wanneer een arme man in hun land kwam, gaven ze hem zilver en goud, en lieten ze in de hele stad een proclamatie uitvaardigen dat ze hem geen kruimeltje brood te eten zouden geven. En als de vreemdeling daar enkele dagen zou blijven en van honger zou sterven, zonder een kruimeltje brood te hebben gekregen, dan zouden alle inwoners van de stad bij zijn dood komen en het zilver en goud terugnemen dat ze hem hadden gegeven.
9 En zij die het zilver of goud dat ze hem hadden gegeven herkenden, namen het terug. En bij zijn dood ontdeden ze hem ook van zijn kleren, en ze vochten erom, en wie de overhand kreeg over zijn buurman, nam ze in bezit.
10 Daarna droegen ze hem naar de woestijn en begroeven hem onder struiken; zo deden ze alle dagen met iedereen die bij hen kwam en in hun land stierf.
11 Na verloop van tijd zond Sara Eliezer naar Sodom om Lot te bezoeken en naar zijn welzijn te informeren.
12 En Eliezer ging naar Sodom, en hij trof daar een man uit Sodom aan die aan het vechten was met een vreemdeling. De man uit Sodom ontdeed de arme man van al zijn kleren en ging weg.
13 En deze arme man riep Eliezer aan en smeekte hem om genade vanwege wat de man uit Sodom hem had aangedaan.
14 En hij zei tegen hem: Waarom gedraag je je zo tegenover de arme man die naar jouw land is gekomen?
15 En de man uit Sodom antwoordde Eliëzer: 'Is deze man uw broer, of hebben de inwoners van Sodom u vandaag tot rechter aangesteld, dat u over deze man spreekt?'
16 En Eliezer kreeg ruzie met de man uit Sodom vanwege de arme man. Toen Eliezer dichterbij kwam om de kleren van de arme man van de man uit Sodom terug te krijgen, stormde deze op Eliezer af en sloeg hem met een steen op zijn voorhoofd.
17 En het bloed stroomde rijkelijk uit Eliezers voorhoofd, en toen de man het bloed zag, greep hij Eliezers vast en zei: Geef mij mijn loon omdat ik je van dit slechte bloed op je voorhoofd heb verlost, want zo is het de gewoonte en de wet in ons land.
18 En Eliezer zei tegen hem: ‘U hebt mij verwond en u eist dat ik u uw loon betaal.’ Maar Eliezer wilde niet luisteren naar de woorden van de man uit Sodom.
19 En de man greep Eliezer vast en bracht hem naar Shakra, de rechter van Sodom, om berecht te worden.
20 En de man sprak tot de rechter en zei: Ik smeek u, heer, dit heeft deze man gedaan, want ik heb hem met een steen geslagen, zodat het bloed uit zijn voorhoofd stroomde, en hij wil mij mijn loon niet geven.
21 En de rechter zei tegen Eliezer: ‘Deze man spreekt de waarheid, geef hem zijn loon, want zo is het gebruikelijk in ons land.’ En Eliezer hoorde de woorden van de rechter, en hij hief een steen op en sloeg de rechter ermee. De steen trof hem op zijn voorhoofd, en het bloed stroomde rijkelijk uit het voorhoofd van de rechter. Toen zei Eliezer: ‘Als dit dan de gewoonte is in uw land, geef deze man dan wat ik hem zou hebben gegeven, want dit is uw besluit, u hebt het zelf bepaald.’
22 En Eliezer liet de man uit Sodom bij de rechter achter en ging weg.
23 Toen de koningen van Elam oorlog voerden tegen de koningen van Sodom, namen de koningen van Elam alle bezittingen van Sodom in bezit, en ze namen Lot en zijn bezittingen gevangen. Toen dit aan Abraham werd verteld, ging hij eropuit en voerde oorlog tegen de koningen van Elam. Hij heroverde van hen alle bezittingen van Lot en ook de bezittingen van Sodom.

24 In die tijd baarde de vrouw van Lot hem een dochter, en hij noemde haar Paltith, zeggende: Omdat God hem en zijn hele huishouden had bevrijd van de koningen van Elam. En Paltith, de dochter van Lot, groeide op, en een van de mannen van Sodom nam haar tot vrouw.
25 En een arme man kwam de stad binnen om te bedelen en te bedelen. Hij bleef enkele dagen in de stad, en alle inwoners van Sodom riepen uit dat het hun gewoonte was deze man geen kruimeltje brood te eten te geven, totdat hij dood op de grond zou neervallen. En zo geschiedde het.
26 En Paltith, de dochter van Lot, zag deze man op straat liggen, uitgehongerd van de honger. Niemand wilde hem iets geven om hem in leven te houden, en hij was op sterven na dood.
27 Haar ziel werd vervuld van medelijden met de man, en zij gaf hem dagenlang in het geheim brood te eten, en de ziel van deze man herstelde.
28 Want wanneer ze eropuit ging om water te halen, deed ze het brood in de waterkruik. En wanneer ze bij de arme man kwam, nam ze het brood uit de kruik en gaf het hem te eten. Zo deed ze vele dagen.
29 Alle inwoners van Sodom en Gomorra vroegen zich af hoe deze man het zo lang had kunnen uithouden zonder honger te lijden.
30 En ze zeiden tegen elkaar: 'Dit kan alleen maar betekenen dat hij eet en drinkt, want niemand kan zo lang honger lijden of zo lang leven als deze man, zonder dat zijn gezicht ook maar verandert.' En drie mannen verborgen zich op de plek waar de arme man zich bevond, om te weten te komen wie hem brood bracht.
31 En Paltith, de dochter van Lot, ging die dag water halen. Ze deed brood in haar waterkruik en ging water halen bij de plek van de arme man. Ze haalde het brood uit de kruik en gaf het aan de arme man, en hij at het op.
32 De drie mannen zagen wat Paltith met de arme man deed en zeiden tegen haar: 'Jij hebt hem dus onderhouden, en daarom is hij niet verhongerd, niet van uiterlijk veranderd en niet gestorven zoals de anderen.'
33 De drie mannen verlieten de plek waar ze zich schuilhielden en grepen Paltith en het brood dat de arme man in zijn hand had.
34 En zij namen Paltith gevangen en brachten haar voor hun rechters, en zij zeiden tot hen: Zo heeft zij gehandeld, en zij is het die de arme man van brood heeft voorzien, waardoor hij al die tijd niet is gestorven. Spreek daarom nu uit welke straf deze vrouw toekomt voor het overtreden van onze wet.
35 De inwoners van Sodom en Gomorra kwamen bijeen en staken een vuur aan op straat in de stad. Ze namen de vrouw en wierpen haar in het vuur, en ze werd tot as verbrand.
36 En in de stad Admah was er een vrouw met wie ze hetzelfde deden.
37 Want een reiziger kwam in de stad Admah om daar de hele nacht te blijven, met de bedoeling de volgende ochtend naar huis te gaan. Hij ging tegenover de deur van het huis van de vader van de jonge vrouw zitten, omdat de zon al was ondergegaan toen hij daar aankwam. De jonge vrouw zag hem bij de deur van het huis zitten.
38 Hij vroeg haar om een slok water, en zij vroeg hem: 'Wie bent u?' Hij antwoordde: 'Ik was vandaag op reis en kwam hier aan toen de zon onderging. Daarom zal ik hier de hele nacht blijven, en morgenochtend vroeg opstaan en mijn reis vervolgen.'
39 De jonge vrouw ging het huis binnen en haalde brood en water voor de man, zodat hij kon eten en drinken.
40 En deze zaak werd bekend bij de inwoners van Admah, en zij kwamen bijeen en brachten de jonge vrouw voor de rechters, opdat zij haar voor deze daad zouden berechten.
41 En de rechter zei: Het doodvonnis moet over deze vrouw worden uitgesproken, omdat zij onze wet heeft overtreden, en dit is dan ook de uitspraak betreffende haar.
42 En de inwoners van die steden kwamen bijeen en brachten de jonge vrouw naar buiten, en zalfden haar van top tot teen met honing, zoals de rechter had bevolen, en plaatsten haar voor een zwerm bijen die zich toen in hun bijenkorven bevonden, en de bijen vlogen op haar af en staken haar zo hevig dat haar hele lichaam opzwol.
43 En de jonge vrouw schreeuwde het uit vanwege de bijen, maar niemand schonk haar aandacht of had medelijden met haar, en haar geroep steeg op naar de hemel.
44 En de Heer werd hierdoor en door alle daden van de steden van Sodom verontwaardigd, want zij hadden overvloed aan voedsel en er heerste rust onder hen, maar toch wilden zij de armen en behoeftigen niet onderhouden. In die dagen werden hun slechte daden en zonden groot in de ogen van de Heer.
45 En de HEER zond twee engelen die naar Abrahams huis waren gekomen, om Sodom en de omliggende steden te vernietigen.
46 En de engelen stegen op uit de ingang van Abrahams tent, nadat zij gegeten en gedronken hadden, en zij bereikten Sodom in de avond. Lot zat toen in de poort van Sodom, en toen hij hen zag, stond hij op om hen te ontmoeten en boog zich tot de grond neer.
47 En hij drong er sterk bij hen op aan en bracht hen naar zijn huis. Hij gaf hun te eten, en zij bleven de hele nacht in zijn huis.
48 En de engelen zeiden tot Lot: Sta op, ga weg van deze plaats, jij en al je bezittingen, opdat je niet ten onder gaat aan de ongerechtigheid van deze stad, want de HEER zal deze plaats verwoesten.
49 En de engelen grepen Lot bij de hand, zijn vrouw bij de hand, zijn kinderen bij de hand en al zijn bezittingen. Ze brachten hem naar buiten en zetten hem buiten de steden neer.
50 En ze zeiden tegen Lot: Vlucht voor je leven! En hij vluchtte, samen met al zijn bezittingen.
51 Toen liet de Heer zwavel en vuur uit de hemel regenen op Sodom, Gomorra en al deze steden.
52 En hij verwoestte deze steden, de hele vlakte en al de inwoners van de steden, en alles wat op de grond groeide. En Ado, de vrouw van Lot, keek achterom om de verwoesting van de steden te zien, want haar medelijden werd gewekt vanwege haar dochters die in Sodom waren achtergebleven, omdat zij niet met haar waren meegegaan.
53 En toen ze achteromkeek, veranderde ze in een zoutpilaar, en die staat tot op de dag van vandaag nog steeds op die plaats.
54 En de ossen die daar dagelijks stonden, likten het zout tot aan hun poten op, en 's morgens kwam het weer

tevoorschijn, en ze likten het tot op de dag van vandaag weer op.
55 Lot en twee van zijn dochters die bij hem waren gebleven, vluchtten naar de grot van Adullam en bleven daar enige tijd.
56 Abraham stond 's morgens vroeg op om te zien wat er met de steden van Sodom was gebeurd; en hij keek en zag de rook van de steden opstijgen als de rook van een oven.
57 Lot en zijn twee dochters bleven in de grot achter en gaven hun vader wijn te drinken, en ze sliepen met hem, want ze zeiden dat er geen mens op aarde was die uit hen nageslacht kon voortbrengen, omdat ze dachten dat de hele aarde vergaan was.
58 En zij sliepen beiden met hun vader, en zij werden zwanger en baarden zonen. En de eerstgeborene noemde haar zoon Moab, zeggende: ‘Van mijn vader heb ik hem ontvangen; hij is tot op de dag van vandaag de stamvader van de Moabieten.’
59 En de jongste noemde haar zoon ook Benami; hij is tot op de dag van vandaag de vader van de kinderen van Ammon.
60 En daarna vertrokken Lot en zijn twee dochters daarvandaan, en hij vestigde zich aan de overkant van de Jordaan met zijn twee dochters en hun zonen. De zonen van Lot groeiden op, en zij gingen heen en namen vrouwen uit het land Kanaän, en zij kregen kinderen en werden vruchtbaar en vermenigvuldigden zich.

HOOFDSTUK 20

1 En in die tijd vertrok Abraham van de vlakte van Mamre en ging naar het land van de Filistijnen, en hij vestigde zich in Gerar. Dit gebeurde in het vijfentwintigste jaar dat Abraham in het land Kanaän was, en in het honderdste jaar van zijn leven, dat hij in Gerar in het land van de Filistijnen aankwam.
2 En toen zij het land binnengingen, zei hij tegen Sara, zijn vrouw: 'Zeg tegen iedereen die je ernaar vraagt: "Jij bent mijn zus", opdat wij aan het kwaad van de inwoners van het land kunnen ontkomen.'
3 Toen Abraham in het land van de Filistijnen woonde, zagen de dienaren van Abimelech, de koning van de Filistijnen, dat Sara buitengewoon mooi was. Ze vroegen Abraham naar haar, en hij zei: 'Zij is mijn zus.'
4 De dienaren van Abimelech gingen naar Abimelech en zeiden: Er is een man uit het land Kanaän in dat land komen wonen, en hij heeft een zus die buitengewoon mooi is.
5 Abimelech hoorde de woorden van zijn dienaren die Sara bij hem prezen, en Abimelech stuurde zijn officieren, en die brachten Sara naar de koning.
6 Sara kwam in het huis van Abimelech, en de koning zag dat Sara mooi was, en hij was zeer onder de indruk van haar.
7 Hij kwam naar haar toe en zei tegen haar: 'Wie is die man met wie je naar ons land bent gekomen?' Sara antwoordde: 'Hij is mijn broer, en wij zijn uit het land Kanaän gekomen om te wonen waar we maar een plek konden vinden.'
8 Abimelech zei tegen Sara: Zie, mijn land ligt voor u. Plaats uw broer waar u maar wilt in dit land, en het zal onze plicht zijn hem te verheffen en boven alle andere inwoners van het land te stellen, omdat hij uw broer is.
9 Abimelech liet Abraham halen, en Abraham kwam bij Abimelech.
10 En Abimelech zei tegen Abraham: Zie, ik heb bevolen dat u geëerd zult worden zoals u wenst, vanwege uw zus Sara.
11 Abraham ging weg van de koning, en de dienaren van de koning volgden hem.
12 Toen het avond was, voordat de mensen gingen slapen, zat de koning op zijn troon, en een diepe slaap overviel hem. Hij bleef op de troon liggen en sliep tot de ochtend.
13 En hij droomde dat een engel van de Heer tot hem kwam met een getrokken zwaard in zijn hand. De engel stond boven Abimelech en wilde hem met het zwaard doden. De koning was doodsbang in zijn droom en zei tegen de engel: Waarin heb ik tegen u gezondigd dat u komt om mij met uw zwaard te doden?
14 En de engel antwoordde en zei tegen Abimelech: Zie, je zult sterven vanwege de vrouw die je gisteravond in je huis hebt gebracht, want zij is een getrouwde vrouw, de vrouw van Abraham die in je huis is gekomen. Geef die man daarom zijn vrouw terug, want zij is zijn vrouw. En als je haar niet teruggeeft, weet dan dat je zeker zult sterven, jij en alles wat je toebehoort.
15 En in die nacht ontstond er een groot geroep in het land van de Filistijnen, en de inwoners van het land zagen een man staan met een getrokken zwaard in zijn hand, en hij sloeg de inwoners van het land met het zwaard, ja, hij bleef hen slaan.
16 En de engel van de Heer sloeg die nacht het hele land van de Filistijnen, en er ontstond die nacht en de volgende ochtend grote verwarring.
17 En elke baarmoeder werd gesloten, en al hun uitgangen, en de hand van de HEER rustte op hen vanwege Sara, de vrouw van Abraham, die door Abimelech tot vrouw was genomen.
18 De volgende ochtend stond Abimelech op, vervuld van angst, verwarring en grote vrees. Hij liet zijn dienaren bij zich komen en vertelde hun over zijn droom. Het volk werd zeer bevreesd.
19 En een man die tussen de dienaren van de koning stond, antwoordde de koning: ‘O soevereine koning, geef deze vrouw terug aan haar man, want hij is haar echtgenoot. Hetzelfde is de koning van Egypte overkomen toen deze man in Egypte kwam.’
20 En hij zei over zijn vrouw: 'Zij is mijn zus, want zo is zijn gewoonte wanneer hij zich vestigt in een land waar hij een vreemdeling is.'
21 Toen stuurde Farao iemand om deze vrouw tot vrouw te nemen, en de HEER bracht zware plagen over hem, totdat hij de vrouw aan haar man teruggaf.
22 Nu dan, o soevereine koning, weet wat er vannacht in het hele land is gebeurd, want er was grote consternatie, grote pijn en weeklaag, en wij weten dat het kwam door de vrouw die u hebt genomen.
23 Geef deze vrouw daarom terug aan haar man, opdat ons niet overkomt zoals de farao, de koning van Egypte, en zijn onderdanen, en opdat wij niet sterven. Abimelech haastte zich en liet Sara roepen, en zij kwam voor hem. Hij liet Abraham roepen, en ook Abraham kwam voor hem.

24 Toen zei Abimelech tegen hen: "Wat is dit voor een streken dat jullie uithalen door te zeggen dat jullie broer en zus zijn en dat ik deze vrouw tot vrouw heb genomen?"
25 Abraham zei: 'Omdat ik vreesde dat ik zou sterven vanwege mijn vrouw,' en Abimelech nam kudden schapen en runderen, en dienstknechten en dienstmeisjes, en duizend zilverstukken, en gaf die aan Abraham, en hij gaf Sara aan hem terug.
26 En Abimelech zei tegen Abraham: Zie, het hele land ligt voor je open; woon erin waar je maar wilt.
27 Abraham en Sara, zijn vrouw, verlieten het huis van de koning met eer en respect, en zij vestigden zich in het land, in Gerar.
28 En alle inwoners van het land der Filistijnen en de dienaren van de koning leden nog steeds onder de plaag die de engel de hele nacht over hen had gebracht vanwege Sara.
29 Toen liet Abimelech Abraham bij zich komen en zei: Bid nu voor uw dienaren tot de HEER, uw God, dat Hij deze sterfelijkheid uit ons midden zal wegnemen.
30 Abraham bad voor Abimelech en zijn onderdanen, en de HEER verhoorde Abrahams gebed, en Hij genas Abimelech en al zijn onderdanen.

HOOFDSTUK 21

1 En het was in die tijd, na een jaar en vier maanden, dat Abraham in het land van de Filistijnen in Gerar verbleef, dat God Sara bezocht, en de HEER dacht aan haar, en zij werd zwanger en baarde een zoon aan Abraham.
2 Abraham noemde de zoon die hem geboren was, die Sara hem gebaard had, Isaak.
3 Abraham besneed zijn zoon Isaak toen hij acht dagen oud was, zoals God Abraham had geboden te doen met zijn nakomelingen; en Abraham was honderd en Sara negentig jaar oud toen Isaak geboren werd.
4 Het kind groeide op en werd gespeend, en Abraham richtte een groot feest aan op de dag dat Isaak gespeend werd.
5 En Sem en Eber en al de voornaamste volken van het land, en Abimelech, de koning der Filistijnen, en zijn dienaren, en Phicol, de aanvoerder van zijn leger, kwamen om te eten en te drinken en zich te verheugen op het feest dat Abraham had gegeven op de dag dat zijn zoon Isaak gespeend werd.
6 Ook Terah, de vader van Abraham, en Nahor, zijn broer, kwamen uit Haran, zij en al hun verwanten, want ze waren zeer verheugd toen ze hoorden dat Sara een zoon had gekregen.
7 En zij kwamen naar Abraham en aten en dronken bij het feestmaal dat Abraham had aangericht op de dag dat Isaak gespeend werd.
8 En Terah en Nahor verheugden zich met Abraham, en zij bleven vele dagen bij hem in het land van de Filistijnen.
9 In die tijd stierf Serug, de zoon van Reu, in het eerste jaar na de geboorte van Isaak, de zoon van Abraham.
10 Serug leefde nog tweehonderdnegenendertig jaar en stierf.
11 Ismaël, de zoon van Abraham, was in die tijd volwassen geworden; hij was veertien jaar oud toen Sara Isaak baarde aan Abraham.
12 En God was met Ismaël, de zoon van Abraham, en hij groeide op en leerde met de boog omgaan en werd een boogschutter.
13 Toen Isaak vijf jaar oud was, zat hij met Ismaël bij de ingang van de tent.
14 En Ismaël kwam bij Isaak en ging tegenover hem zitten, en hij nam de boog, spande hem, legde er een pijl in en wilde Isaak doden.
15 Sara zag wat Ismaël met haar zoon Isaak wilde doen, en het deed haar veel verdriet om haar zoon. Ze liet Abraham bij zich komen en zei tegen hem: ‘Verjaag deze slavin en haar zoon, want haar zoon zal geen erfgenaam zijn met mijn zoon, want zo heeft hij hem vandaag willen aandoen.’
16 Abraham luisterde naar de stem van Sara, en hij stond 's morgens vroeg op, nam twaalf broden en een fles water mee en gaf die aan Hagar. Hij stuurde haar met haar zoon weg, en Hagar ging met haar zoon naar de woestijn. Zij woonden in de woestijn van Paran, te midden van de woestijnbewoners. Ismaël was een boogschutter en hij verbleef lange tijd in de woestijn.
17 Daarna gingen hij en zijn moeder naar Egypte en daar bleven ze wonen. Hagar nam een vrouw voor haar zoon uit Egypte, en haar naam was Meriba.
18 De vrouw van Ismaël werd zwanger en baarde vier zonen en twee dochters. Daarna gingen Ismaël, zijn moeder, zijn vrouw en kinderen terug naar de woestijn.
19 En ze maakten tenten voor zichzelf in de woestijn, waarin ze woonden, en ze bleven rondtrekken en rustten vervolgens maandelijks en jaarlijks.
20 En God gaf Ismaël kudden schapen en runderen en tenten vanwege Abraham, zijn vader, en de man vermeerderde zich in vee.
21 En Ismaël verbleef lange tijd in woestijnen en in tenten, reizend en rustend, en hij heeft het gezicht van zijn vader niet meer gezien.
22 Enige tijd later zei Abraham tegen Sara, zijn vrouw: ‘Ik zal mijn zoon Ismaël gaan opzoeken, want ik verlang ernaar hem te zien; ik heb hem immers al lange tijd niet gezien.’
23 Abraham reed op een van zijn kamelen naar de woestijn om zijn zoon Ismaël te zoeken, want hij had gehoord dat deze met al zijn bezittingen in een tent in de woestijn verbleef.
24 Abraham ging naar de woestijn en bereikte rond het middaguur de tent van Ismaël. Hij vroeg naar Ismaël en trof de vrouw van Ismaël in de tent aan met haar kinderen. Ismaël, haar man, en zijn moeder waren er niet bij.
25 Abraham vroeg de vrouw van Ismaël: Waar is Ismaël heengegaan? Zij antwoordde: Hij is naar het veld gegaan om te jagen. Abraham zat nog steeds op de kameel, want hij wilde er niet afstappen, zoals hij zijn vrouw Sara had beloofd.
26 Abraham zei tegen Ismaëls vrouw: 'Mijn dochter, geef mij wat water om te drinken, want ik ben moe van de reis.'
27 En Ismaëls vrouw antwoordde Abraham: ‘Wij hebben geen water en geen brood.’ En ze bleef in de tent zitten en schonk geen aandacht aan Abraham, noch vroeg ze hem wie hij was.
28 Maar ze sloeg haar kinderen in de tent en vervloekte hen, en ze vervloekte ook haar man Ismaël en verweet hem.

Abraham hoorde de woorden van Ismaëls vrouw tegen haar kinderen, en hij werd zeer boos en verontwaardigd.
29 Abraham riep de vrouw uit de tent naar hem toe, en de vrouw kwam en ging tegenover Abraham staan, want Abraham zat nog steeds op de kameel.
30 Abraham zei tegen Ismaëls vrouw: 'Wanneer uw man Ismaël thuiskomt, zeg dan deze woorden tegen hem:
31 Een zeer oude man uit het land van de Filistijnen kwam hierheen om u te zoeken, en zo zag hij eruit en zo gestalte had hij; ik vroeg hem niet wie hij was, en toen hij zag dat u hier niet was, sprak hij tot mij en zei: Wanneer Ismaël, uw man, terugkeert, zeg hem dan dit wat deze man zei: Wanneer u thuiskomt, verwijder dan deze spijker van de tent die u hier hebt geplaatst, en plaats er een andere spijker voor in de plaats.
32 En Abraham had zijn instructies aan de vrouw voltooid, en hij keerde zich om en ging op de kameel naar huis.
33 Daarna kwam Ismaël terug van de jacht, samen met zijn moeder, en ging naar de tent. Zijn vrouw sprak toen deze woorden tot hem:
34 Een zeer oude man uit het land van de Filistijnen kwam u opzoeken, en zo zag hij eruit en zo gestalte had hij; ik vroeg hem niet wie hij was, en toen hij zag dat u niet thuis was, zei hij tegen mij: 'Wanneer uw man thuiskomt, zeg hem dan,' zo zegt de oude man, 'haal de spijker van de tent die u hier hebt neergezet weg en zet er een andere spijker voor in de plaats.'
35 En Ismaël hoorde de woorden van zijn vrouw, en hij wist dat het zijn vader was, en dat zijn vrouw hem niet eerde.
36 En Ismaël begreep de woorden van zijn vader die hij tot zijn vrouw had gesproken, en Ismaël luisterde naar de stem van zijn vader, en Ismaël verstootte die vrouw, en zij ging weg.
37 Daarna ging Ismaël naar het land Kanaän, en hij nam een andere vrouw en bracht haar naar zijn tent, naar de plaats waar hij toen woonde.
38 En na drie jaar zei Abraham: Ik zal weer naar Ismaël, mijn zoon, gaan, want ik heb hem al lange tijd niet gezien.
39 En hij reed op zijn kameel naar de woestijn en bereikte rond het middaguur de tent van Ismaël.
40 En hij vroeg naar Ismaël, en zijn vrouw kwam uit de tent en zei: 'Hij is hier niet, heer, want hij is naar de velden gegaan om te jagen en de kamelen te weiden.' En de vrouw zei tegen Abraham: 'Kom, heer, terug de tent in en eet een stukje brood, want je ziel moet vermoeid zijn van de reis.'
41 Abraham zei tegen haar: 'Ik zal niet blijven, want ik heb haast om mijn reis voort te zetten. Geef mij alstublieft wat water te drinken, want ik heb dorst.' De vrouw haastte zich naar de tent en bracht Abraham water en brood, dat ze voor hem neerzette. Ze spoorde hem aan te eten, en hij at en dronk, en zijn hart werd getroost. En hij zegende zijn zoon Ismaël.
42 En hij beëindigde zijn maaltijd en zegende de Heer, en hij zei tegen Ismaëls vrouw: 'Wanneer Ismaël thuiskomt, zeg dan deze woorden tegen hem:
43 Een zeer oude man uit het land van de Filistijnen kwam hierheen en vroeg naar u, maar u was er niet. Ik bracht hem brood en water, en hij at en dronk, en zijn hart werd getroost.
44 En hij sprak deze woorden tot mij: Wanneer uw man Ismaël thuiskomt, zeg dan tegen hem: De spijker van de tent die u hebt, is zeer goed; verwijder hem niet van de tent.
45 En Abraham had de vrouw bevelen gegeven, en hij reed weg naar zijn huis in het land van de Filistijnen. En toen Ismaël bij zijn tent aankwam, ging zijn vrouw hem vol vreugde en opgewekt hart tegemoet.
46 En zij zei tegen hem: 'Er is hier een oude man uit het land van de Filistijnen gekomen, en zo zag hij eruit. Hij vroeg naar u, maar u was er niet. Daarom heb ik brood en water gebracht, en hij heeft gegeten en gedronken, en zijn hart werd getroost.'
47 En hij sprak deze woorden tot mij: Wanneer uw man Ismaël thuiskomt, zeg dan tegen hem: De spijker van de tent die u hebt, is zeer goed; verwijder hem niet van de tent.
48 En Ismaël wist dat het zijn vader was, en dat zijn vrouw hem had geëerd, en de Heer zegende Ismaël.

HOOFDSTUK 22

1 En Ismaël stond toen op en nam zijn vrouw, zijn kinderen, zijn vee en al zijn bezittingen mee, en hij vertrok vandaar naar zijn vader in het land van de Filistijnen.
2 Abraham vertelde aan zijn zoon Ismaël over de gebeurtenissen die Ismaël met zijn eerste vrouw had meegemaakt, en over wat zij had gedaan.
3 En Ismaël en zijn kinderen woonden vele dagen bij Abraham in dat land, en Abraham woonde lange tijd in het land van de Filistijnen.
4 En de dagen verstreken en bereikten zesentwintig jaar. Daarna vertrok Abraham met zijn dienaren en al zijn bezittingen uit het land van de Filistijnen en verhuisden naar een verre plaats. Ze kwamen in de buurt van Hebron en bleven daar wonen. Abrahams dienaren groeven waterputten, en Abraham en al zijn bezittingen woonden bij het water. De dienaren van Abimelech, de koning der Filistijnen, hoorden dat Abrahams dienaren waterputten hadden gegraven aan de grenzen van het land.
5 En zij kwamen en kregen ruzie met de dienaren van Abraham, en zij roofden hen de grote put die zij hadden gegraven.
6 Toen Abimelech, de koning der Filistijnen, van deze zaak hoorde, kwam hij met Phicol, de aanvoerder van zijn leger, en twintig van zijn mannen naar Abraham. Abimelech sprak met Abraham over zijn dienaren, en Abraham berispte Abimelech vanwege de put waaruit zijn dienaren hem hadden beroofd.
7 En Abimelech zei tegen Abraham: Zo waar de HEER leeft, die de hele aarde geschapen heeft, ik heb tot op heden niets gehoord van wat mijn dienaren uw dienaren hebben aangedaan.
8 Abraham nam zeven ooilammen en gaf ze aan Abimelech, zeggende: Neem deze alstublieft van mij aan, opdat ze een getuigenis voor mij zullen zijn dat ik deze put heb gegraven.
9 Abimelech nam de zeven ooilammen die Abraham hem had gegeven, want Abraham had hem ook veel runderen en kudden geschonken. Abimelech zwoer Abraham een eed over de put, daarom noemde hij die put Beerseba, want daar hadden ze beiden een eed over de put afgelegd.

10 En zij sloten beiden een verbond in Beerseba, en Abimelech trok op met Phicol, de aanvoerder van zijn leger, en al zijn mannen, en zij keerden terug naar het land van de Filistijnen, en Abraham en al zijn verwanten woonden in Beerseba en hij verbleef daar lange tijd.
11 Abraham plantte een grote boomgaard in Beersheba en maakte er vier poorten bij, die naar de vier zijden van de aarde gericht waren. Hij plantte er een wijngaard in, zodat reizigers die bij Abraham kwamen, door een van de poorten op zijn weg konden gaan, daar konden blijven, eten en drinken en hun dorst lessen, en daarna weer konden vertrekken.
12 Want het huis van Abraham stond altijd open voor de zonen der mensen die voorbijtrokken en weer terugkeerden, en die dagelijks kwamen om in het huis van Abraham te eten en te drinken.
13 Iedereen die honger had en naar Abrahams huis kwam, gaf Abraham brood te eten en te drinken, zodat hij verzadigd zou raken. En iedereen die naakt naar zijn huis kwam, kleedde hij met kleding naar keuze, gaf hem zilver en goud en maakte hem de Heer bekend, die hem op aarde had geschapen. Zo deed Abraham zijn hele leven.
14 Abraham en zijn kinderen en al zijn bezittingen woonden in Beersheba, en hij sloeg zijn tent op tot aan Hebron.
15 Abrahams broer Nahor en zijn vader en al hun verwanten woonden in Haran, want zij waren niet met Abraham meegegaan naar het land Kanaän.
16 En Nahor kreeg kinderen, die Milca, de dochter van Haran en zuster van Sara, Abrahams vrouw, hem baarde.
17 En dit zijn de namen van hen die hem geboren zijn: Uz, Buz, Kemuel, Kesed, Chazo, Pildash, Tidlaf en Bethuel, acht zonen in totaal. Dit zijn de kinderen van Milca, die zij baarde aan Nahor, de broer van Abraham.
18 Nahor had een bijvrouw, Reumah geheten, en zij baarde Nahor vier zonen: Zebach, Gachasj, Tachasj en Maacha.
19 En de kinderen die Nahor had gekregen, waren twaalf zonen, naast zijn dochters, en zij hadden ook kinderen die in Haran waren geboren.
20 De kinderen van Uz, de eerstgeborene van Nahor, waren Abi, Cheref, Gadin, Melus en Debora, hun zuster.
21 De zonen van Buz waren Berachel, Naamath, Sheva en Madonu.
22 De zonen van Kemuel waren Aram en Recob.
23 De zonen van Kesed waren Anamlech, Meshai, Benon en Yifi; en de zonen van Chazo waren Pildash, Mechi en Opher.
24 En de zonen van Pildash waren Arud, Chamum, Mered en Moloch.
25 En de zonen van Tidlaf waren Mushan, Cushan en Mutzi.
26 De kinderen van Bethuel waren Sechar, Laban en hun zus Rebekka.
27 Dit zijn de families van de kinderen van Nahor, die in Haran geboren zijn; en Aram, de zoon van Kemuel, en Rechob, zijn broer, verlieten Haran en vonden een vallei in het land bij de rivier de Eufraat.
28 En zij bouwden daar een stad, en zij noemden de stad naar de naam van Pethor, de zoon van Aram, dat is Aram Naherayim tot op de dag van vandaag.
29 En ook de kinderen van Kesed gingen op zoek naar een plek om te wonen, en ze gingen op zoek en vonden een vallei tegenover het land Sinear, en ze vestigden zich daar.
30 En zij bouwden daar een stad voor zichzelf, en zij noemden die stad Kesed, naar de naam van hun vader; dat is het land dat tot op de dag van vandaag Kasdim heet. En de Kasdim woonden in dat land en zij waren vruchtbaar en vermenigvuldigden zich zeer.
31 En Terach, de vader van Nahor en Abraham, ging heen en nam op zijn oude dag een andere vrouw, en haar naam was Pelila. Zij werd zwanger en baarde hem een zoon, die hij Zoba noemde.
32 En Terach leefde nog vijfentwintig jaar nadat hij Zoba verwekte.
33 En Terach stierf in dat jaar, dat wil zeggen in het vijfendertigste jaar na de geboorte van Isaak, de zoon van Abraham.
34 De dagen van Terah duurden tweehonderdvijf jaar, en hij werd begraven in Haran.
35 Zoba, de zoon van Terah, leefde dertig jaar en verwekte Aram, Achlis en Merik.
36 En Aram, de zoon van Zoba, de zoon van Terah, had drie vrouwen en hij verwekte twaalf zonen en drie dochters. En de HEER gaf aan Aram, de zoon van Zoba, rijkdom en bezittingen, en een overvloed aan vee, schapen en runderen, en de man nam zeer in aantal toe.
37 En Aram, de zoon van Zoba, en zijn broer en heel zijn huisgezin trokken weg uit Haran en gingen op zoek naar een plek waar ze een geschikte woonplaats konden vinden, want hun bezittingen waren te groot om in Haran te blijven; ze konden immers niet samen met hun broers, de kinderen van Nahor, in Haran verblijven.
38 En Aram, de zoon van Zoba, ging met zijn broers mee, en zij vonden een vallei in de verte, in de richting van het oosten, en zij vestigden zich daar.
39 En zij bouwden daar ook een stad en noemden die Aram, naar de naam van hun oudste broer; dat is Aram Zoba tot op de dag van vandaag.
40 En Isaak, de zoon van Abraham, groeide in die dagen op, en Abraham, zijn vader, leerde hem de weg van de HEER, zodat hij de HEER kon kennen, en de HEER was met hem.
41 Toen Isaak zevenendertig jaar oud was, ging zijn broer Ismaël met hem rond in de tent.
42 En Ismaël pochte over zichzelf tegenover Isaak en zei: Ik was dertien jaar oud toen de HEER tot mijn vader sprak om ons te besnijden, en ik deed naar het woord van de HEER dat Hij tot mijn vader gesproken had, en ik gaf mijn ziel aan de HEER, en ik overtrad het woord dat Hij mijn vader geboden had niet.
43 Isaak antwoordde Ismaël: ‘Waarom schep je tegen mij op over dit, over een klein stukje vlees dat je van je lichaam hebt genomen, zoals de HEER je had geboden?’
44 Zo waar de HEER leeft, de God van mijn vader Abraham, als de HEER tegen mijn vader zou zeggen: Neem nu uw zoon Isaak en breng hem als offer voor Mij, dan zou ik daar zonder aarzeling aan voldoen, maar ik zou er met vreugde aan toegeven.
45 En de HEER hoorde het woord dat Isaak tot Ismaël sprak, en het beviel de HEER wel, en Hij besloot Abraham in deze zaak op de proef te stellen.

46 En de dag brak aan waarop de kinderen van God kwamen en zich voor de Heer plaatsten, en Satan kwam ook met de kinderen van God voor de Heer.
47 En de Heer zei tegen Satan: Waar kom je vandaan? En Satan antwoordde de Heer: Van het rondzwerven over de aarde en van het op en neer lopen erop.
48 En de Heer zei tegen Satan: Wat wil je Mij zeggen over alle kinderen der aarde? En Satan antwoordde de Heer: Ik heb alle kinderen der aarde gezien die U dienen en aan U denken wanneer ze iets van U nodig hebben.
49 En wanneer u hun geeft wat zij van u vragen, dan nemen zij plaats, verlaten u en denken niet meer aan u.
50 Hebt u Abraham, de zoon van Terah, gezien? Hij had aanvankelijk geen kinderen, maar hij diende u en richtte overal waar hij kwam altaren voor u op, bracht er offers op en verkondigde voortdurend uw naam aan alle kinderen der aarde.
51 En nu zijn zoon Isaak geboren is, heeft hij u verlaten, een groot feestmaal aangericht voor alle inwoners van het land, en de Heer is hij vergeten.
52 Want te midden van al zijn daden heeft hij u geen offer gebracht, noch een brandoffer, noch een vredesoffer, noch een rund, lam of geit van alles wat hij geslacht had op de dag dat zijn zoon gespeend werd.
53 Vanaf de geboorte van zijn zoon tot nu toe, nu hij zevenendertig jaar oud is, heeft hij geen altaar voor u gebouwd en u geen offer gebracht, want hij zag dat u hem gaf wat hij vroeg, en daarom heeft hij u verlaten.
54 En de HEER zei tegen Satan: Heb je mijn dienaar Abraham zo overwogen? Want er is niemand zoals hij op aarde, een volmaakte en oprechte man voor Mij, iemand die God vreest en het kwaad mijdt. Zo waar Ik leef, als Ik tegen hem zou zeggen: Breng je zoon Isaak voor Mij, dan zou hij hem niet weigeren, laat staan als Ik hem zou bevelen een brandoffer voor Mij te brengen uit zijn kudde of runderen.
55 En Satan antwoordde de Heer en zei: Spreek dan nu tot Abraham zoals U gezegd hebt, en U zult zien of hij vandaag niet overtreedt en uw woorden verwerpt.

HOOFDSTUK 23

1 In die tijd kwam het woord van de Heer tot Abraham, en Hij zei tot hem: Abraham, en hij antwoordde: Hier ben ik.
2 En hij zei tegen hem: Neem nu je zoon, je enige zoon die je liefhebt, Isaak, en ga naar het land Moria, en offer hem daar als een brandoffer op een van de bergen die je getoond zullen worden; want daar zul je een wolk zien en de heerlijkheid van de Heer.
3 Abraham zei bij zichzelf: Hoe zal ik mijn zoon Isaak scheiden van zijn moeder Sara, om hem als brandoffer voor de HEER te brengen?
4 Abraham ging de tent binnen en ging voor zijn vrouw Sara zitten, en hij sprak deze woorden tot haar:
5 Mijn zoon Isaak is volwassen geworden en heeft zich al een tijd niet meer verdiept in de dienst van zijn God. Morgen zal ik hem naar Sem en zijn zoon Eber halen, en daar zal hij de wegen van de Heer leren kennen. Zij zullen hem leren de Heer te kennen en te weten dat Hij hem zal verhoren wanneer hij voortdurend tot Hem bidt. Zo zal hij daar de weg kennen om de Heer, zijn God, te dienen.
6 Sara zei: ‘U hebt goed gesproken, ga heen, mijn heer, en doe met hem zoals u gezegd hebt, maar breng hem niet te ver van mij vandaan en laat hem daar ook niet te lang blijven, want mijn ziel is met zijn ziel verbonden.’
7 Abraham zei tegen Sara: Mijn dochter, laten we tot de Heer, onze God, bidden dat Hij ons goed zal doen.
8 Sara nam haar zoon Isaak mee, en hij bleef de hele nacht bij haar. Ze kuste en omhelsde hem en gaf hem instructies tot de volgende ochtend.
9 En zij zei tegen hem: O mijn zoon, hoe kan mijn ziel zich van jou scheiden? En zij bleef hem kussen en omhelzen, en zij gaf Abraham instructies over hem.
10 Sara zei tegen Abraham: ‘Mijn heer, ik smeek u, let op uw zoon en houd hem in de gaten, want ik heb geen andere zoon of dochter dan hem.’
11 O verlaat hem niet. Als hij honger heeft, geef hem brood, en als hij dorst heeft, geef hem water te drinken; laat hem niet te voet gaan en laat hem niet in de zon zitten.
12 Laat hem niet alleen op de weg gaan, en dwing hem niet tot wat hij ook maar wenst, maar doe met hem zoals hij je zegt.
13 Sara huilde de hele nacht bitter om Isaak en gaf hem tot de volgende ochtend instructies.
14 's Morgens koos Sara een heel mooi en fijn kleed uit de kleren die ze in huis had, die Abimelech haar had gegeven.
15 En zij kleedde haar zoon Isaak daarmee, en zij zette een tulband op zijn hoofd, en zij bevestigde een kostbare steen aan de bovenkant van de tulband, en zij gaf hun proviand voor de reis, en zij gingen op weg, en Isaak ging met zijn vader Abraham mee, en enkele van hun dienaren begeleidden hen om hen uit te zwaaien.
16 Sara ging met hen mee naar buiten en begeleidde hen op de weg om hen uit te zwaaien. Toen zeiden ze tegen haar: Keer terug naar de tent.
17 Toen Sara de woorden van haar zoon Isaak hoorde, huilde ze bitter, en Abraham, haar man, huilde met haar mee, en hun zoon huilde ook met hen, een luid gehuil; ook zij die met hen meegingen, huilden hevig.
18 Sara greep haar zoon Isaak vast, hield hem in haar armen en omhelsde hem. Sara bleef met hem huilen en zei: 'Wie weet of ik je na vandaag ooit nog terug zal zien?'
19 Abraham, Sara en Isaak bleven samen huilen, en allen die hen op de weg vergezelden, huilden met hen mee. Sara keerde zich daarna, bitter snikkend, van haar zoon af, en al haar mannelijke en vrouwelijke dienaren keerden met haar terug naar de tent.
20 Abraham ging met zijn zoon Isaak op weg om hem als offer voor de HEER te brengen, zoals Hij hem had geboden.
21 Abraham nam twee van zijn jonge mannen met zich mee, Ismaël, de zoon van Hagar, en Eliëzer, zijn dienaar, en zij gingen met hen mee. Terwijl zij over de weg liepen, spraken de jongemannen deze woorden tot elkaar:
22 En Ismaël zei tegen Eliezer: Mijn vader Abraham gaat nu met Isaak op weg om hem als brandoffer aan de HEER te brengen, zoals Hij hem geboden heeft.
23 Wanneer hij terugkeert, zal hij mij alles geven wat hij bezit, zodat ik het na hem kan erven, want ik ben zijn eerstgeborene.
24 En Eliezer antwoordde Ismaël en zei: ‘Voorwaar, Abraham heeft u en uw moeder verstoten en gezworen dat

u niets van zijn bezittingen zou erven. Aan wie zal hij dan al zijn bezittingen, al zijn schatten, nalaten? Aan mij, zijn dienaar, die trouw is geweest in zijn huis, die hem dag en nacht heeft gediend en alles heeft gedaan wat hij van mij verlangde. Aan mij zal hij bij zijn dood al zijn bezittingen nalaten.'
25 En terwijl Abraham met zijn zoon Isaak over de weg liep, kwam Satan en verscheen aan Abraham in de gedaante van een zeer oude man, nederig en vol berouw. Hij kwam naar Abraham toe en zei tegen hem: 'Ben je dan zo dwaas of onbezonnen, dat je dit vandaag met je enige zoon wilt doen?'
26 Want God heeft u op latere leeftijd, in uw ouderdom, een zoon gegeven. Wilt u hem dan nu nog doden, omdat hij geen geweld heeft gepleegd? Wilt u dan de ziel van uw enige zoon van de aarde laten verdwijnen?
27 Weet en begrijp je dan niet dat dit niet van de Heer kan komen? Want de Heer kan de mens op aarde niet zo'n kwaad aandoen dat Hij tegen hem zou zeggen: Ga je kind slachten.
28 Abraham hoorde dit en wist dat het de woorden van Satan waren, die hem van de weg van de Heer wilde afleiden. Maar Abraham wilde niet naar de stem van Satan luisteren en hij berispte hem, zodat hij wegging.
29 En Satan keerde terug en kwam naar Isaak; en hij verscheen aan Isaak in de gedaante van een knappe, aantrekkelijke jongeman.
30 En hij ging naar Isaak toe en zei tegen hem: Weet je dan niet dat je oude, domme vader je vandaag voor niets naar de slachtbank brengt?
31 Luister daarom niet naar hem, mijn zoon, en schenk hem geen aandacht, want hij is een dwaze oude man. Laat je kostbare ziel en je mooie gestalte niet van de aarde verdwijnen.
32 Isaak hoorde dit en zei tegen Abraham: Heb je gehoord, mijn vader, wat deze man gezegd heeft? Zo heeft hij het gezegd.
33 Abraham antwoordde zijn zoon Isaak en zei tegen hem: 'Wees op je hoede voor hem en luister niet naar zijn woorden, en schenk hem geen aandacht, want hij is Satan, die ons vandaag probeert af te leiden van de geboden van God.'
34 Abraham bleef Satan berispen, en Satan ging bij hen weg. Toen hij zag dat hij hen niet kon overwinnen, verborg hij zich en ging voor hen uit op de weg. Hij veranderde zich in een grote beek op de weg. Abraham, Isaak en zijn twee jongemannen kwamen bij die plaats en zagen een beek die groot en krachtig was, als de machtige wateren.
35 En zij gingen de beek in en liepen erdoorheen, en het water reikte eerst tot hun benen.
36 En ze gingen dieper de beek in, en het water reikte tot hun nek, en ze waren allemaal doodsbang voor het water. En terwijl ze de beek overstaken, herkende Abraham die plek, en hij wist dat daar voorheen geen water was geweest.
37 Abraham zei tegen zijn zoon Isaak: Ik ken deze plaats, waar geen beek of water was. Het is daarom Satan die ons dit alles aandoet, om ons vandaag af te leiden van de geboden van God.
38 Abraham berispte hem en zei tegen hem: De HEER bestraffe u, Satan! Ga weg van ons, want wij volgen de geboden van God.
39 Satan werd doodsbang van de stem van Abraham, en hij ging bij hen weg, en de plaats werd weer droog land, zoals het eerst was geweest.
40 Abraham ging met Isaak naar de plaats die God hem had aangewezen.
41 En op de derde dag sloeg Abraham zijn ogen op en zag de plaats in de verte, waarover God hem had gesproken.
42 En er verscheen aan hem een vuurkolom die van de aarde tot de hemel reikte, en een wolk van heerlijkheid op de berg, en de heerlijkheid van de Heer was in de wolk te zien.
43 Abraham zei tegen Isaak: Mijn zoon, zie jij op die berg, die wij in de verte zien, wat ik daarop zie?
44 Isaak antwoordde zijn vader: 'Ik zie, een vuurkolom en een wolk, en de heerlijkheid van de Heer is op de wolk te zien.'
45 Abraham wist dat zijn zoon Isaak door de HEER als brandoffer was aanvaard.
46 Abraham zei tegen Eliëzer en tegen Ismaël, zijn zoon: Zien jullie ook wat wij zien op de berg in de verte?
47 En zij antwoordden: 'Wij zien niets dat lijkt op de andere bergen op aarde.' Abraham wist dat zij niet door de HEER waren aanvaard om met hen mee te gaan, en Abraham zei tegen hen: 'Blijf hier bij de ezel, terwijl ik en mijn zoon Isaak naar die berg daar zullen gaan om de HEER te aanbidden, en daarna naar jullie terug te keren.'
48 En Eliezer en Ismaël bleven op die plaats, zoals Abraham had bevolen.
49 Abraham nam hout voor een brandoffer en legde dat op zijn zoon Isaak. Hij nam het vuur en het mes, en samen gingen ze naar die plaats.
50 Toen ze verder liepen, zei Isaak tegen zijn vader: Zie, ik zie hier het vuur en het hout, maar waar is dan het lam dat als brandoffer voor de HEER bestemd is?
51 Abraham antwoordde zijn zoon Isaak: 'De HEER heeft jou, mijn zoon, uitgekozen om een volmaakt brandoffer te zijn in plaats van het lam.'
52 Isaak zei tegen zijn vader: Ik zal alles doen wat de Heer u gezegd heeft, met vreugde en een opgewekt hart.
53 En Abraham zei opnieuw tegen zijn zoon Isaak: 'Heb je in je hart een gedachte of plan in gedachten dat niet gepast is? Zeg het me, mijn zoon, verberg het alsjeblieft niet voor me.'
54 Isaak antwoordde zijn vader Abraham en zei tot hem: O mijn vader, zo waar de HEER leeft en zo waar uw ziel leeft, er is niets in mijn hart dat mij ertoe zou brengen af te wijken van het woord dat Hij tot u gesproken heeft.
55 Geen ledemaat of spier heeft zich hierdoor bewogen, en er is in mijn hart geen enkele gedachte of kwade bedoeling hierover.
56 Maar ik ben vol vreugde en blijdschap in deze zaak, en ik zeg: Gezegend is de HEER die mij heden heeft uitgekozen om een brandoffer voor Hem te zijn.
57 Abraham verheugde zich zeer over de woorden van Isaak, en zij gingen verder en kwamen samen op de plaats waarover de Heer had gesproken.
58 Abraham ging naar die plaats om het altaar te bouwen, en Abraham huilde. Isaak bracht stenen en mortel, totdat ze klaar waren met de bouw van het altaar.
59 Abraham nam het hout en legde het op de juiste wijze op het altaar dat hij had gebouwd.

60 En hij nam zijn zoon Isaak en bond hem vast om hem op het hout te leggen dat op het altaar lag, om hem te slachten als brandoffer voor de Heer.
61 Isaak zei tegen zijn vader: 'Bind mij stevig vast en leg mij dan op het altaar, opdat ik mij niet omdraai en beweeg en door de kracht van het mes in mijn vlees losbreek en daardoor het brandoffer ontheilig.' Abraham deed wat hem gevraagd werd.
62 Isaak zei nog tegen zijn vader: ‘Vader, wanneer u mij geslacht en als offer verbrand hebt, neem dan wat er van mijn as overblijft en breng het naar mijn moeder Sara. Zeg tegen haar: "Dit is de welriekende geur van Isaak." Maar zeg dit niet tegen haar als ze bij een put of op een hoge plaats zit, anders zal ze haar ziel achter mij aan werpen en sterven.’
63 Abraham hoorde de woorden van Isaak, en hij verhief zijn stem en huilde toen Isaak deze woorden sprak. Abrahams tranen stroomden over zijn zoon Isaak, en Isaak huilde bitter en zei tegen zijn vader: 'Haast je, mijn vader, en doe met mij de wil van de HEER, onze God, zoals Hij je geboden heeft.'
64 Abraham en Isaak waren zeer verheugd over wat de HEER hun had geboden, maar hun ogen waren bitter, terwijl hun hart zich verheugde.
65 Abraham bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het altaar, op een houten plank. Isaak strekte zijn nek uit op het altaar voor zijn vader, en Abraham strekte zijn hand uit om het mes te nemen en zijn zoon als brandoffer voor de HEER te doden.
66 In die tijd kwamen de engelen van barmhartigheid voor de Heer en spraken tot hem over Isaak, en zeiden:
67 O Heer, U bent een barmhartige en mededogende Koning over alles wat U in de hemel en op aarde hebt geschapen, en U onderhoudt hen allen; geef daarom losgeld en verlossing in plaats van uw dienaar Isaak, en heb medelijden met Abraham en Isaak, zijn zoon, die heden uw geboden uitvoeren.
68 Hebt U gezien, Heer, hoe Isaak, de zoon van Abraham, uw dienaar, als een dier naar de slachtbank wordt geleid? Ontwaak daarom nu uw medelijden met hen, Heer.
69 In die tijd verscheen de HEER aan Abraham en riep hem vanuit de hemel en zei tegen hem: ‘Leg geen hand op de jongen en doe hem niets aan, want nu weet Ik dat je God vreest door dit te doen en je zoon, je enige zoon, niet aan Mij te onthouden.’
70 Abraham sloeg zijn ogen op en zag: een ram zat met zijn hoorns vast in een struikgewas; dat was de ram die de HEER God op aarde had geschapen op de dag dat Hij de aarde en de hemel maakte.
71 Want de HEER had deze ram vanaf die dag voorbereid om als brandoffer te dienen in plaats van Isaak.
72 En deze ram naderde Abraham, maar Satan greep hem en verstrikte zijn hoorns in het struikgewas, zodat hij Abraham niet kon bereiken en Abraham zijn zoon niet kon doden.
73 Toen Abraham zag dat de ram naar hem toe kwam en Satan hem tegenhield, haalde hij de ram en bracht hem voor het altaar. Hij maakte zijn zoon Isaak los van zijn boeien en zette de ram in zijn plaats. Abraham slachtte de ram op het altaar en bracht hem als offer in de plaats van zijn zoon Isaak.
74 Abraham sprenkelde wat bloed van de ram op het altaar en riep uit: ‘Dit is in de plaats van mijn zoon, en laat dit heden voor de HEER beschouwd worden als het bloed van mijn zoon.’
75 En alles wat Abraham bij deze gelegenheid bij het altaar deed, riep hij uit en zei: 'Dit is in de plaats van mijn zoon, en moge het heden voor de HEER als de plaats van mijn zoon worden beschouwd.' En Abraham voltooide de hele dienst bij het altaar, en de dienst werd voor de HEER aanvaard en werd beschouwd alsof het Isaak was geweest; en de HEER zegende Abraham en zijn nakomelingen op die dag.
76 En Satan ging naar Sara en verscheen aan haar in de gedaante van een oude man, zeer nederig en zachtmoedig, terwijl Abraham nog bezig was met het brandoffer voor de HEER.
77 En hij zei tegen haar: Weet je dan niet wat Abraham vandaag met je enige zoon heeft gedaan? Hij nam Isaak en bouwde een altaar, doodde hem en bracht hem als offer op het altaar. Isaak schreeuwde en huilde voor zijn vader, maar hij keek hem niet aan en had geen medelijden met hem.
78 En Satan herhaalde deze woorden, en hij ging bij haar weg. Sara hoorde alle woorden van Satan en ze dacht dat hij een oude man was, een van de zonen der mensen die bij haar zoon was geweest, en die gekomen was en haar dit alles verteld had.
79 Sara verhief haar stem en huilde en schreeuwde bitter om haar zoon. Ze wierp zich op de grond en wierp stof op haar hoofd. Ze zei: 'O mijn zoon, Isaak, mijn zoon, was ik maar vandaag in jouw plaats gestorven!' Ze bleef huilen en zei: 'Het doet me zo'n pijn om jou, mijn zoon, mijn zoon Isaak, was ik maar vandaag in jouw plaats gestorven.'
80 En ze bleef huilen en zei: Het doet me zo'n pijn om jou, nu ik je heb grootgebracht en opgevoed. Nu is mijn vreugde veranderd in verdriet om jou, ik die zo naar je verlangde en tot God riep en bad tot ik je op negentigjarige leeftijd ter wereld bracht. En nu ben je vandaag gediend als mes en vuur, om als offer te dienen.
81 Maar ik troost mij met jou, mijn zoon, omdat het het woord van de Heer is, want jij hebt het gebod van je God uitgevoerd; want wie kan het woord van onze God overtreden, in wiens handen de ziel van elk levend wezen is?
82 Gij zijt rechtvaardig, Heer onze God, want al uw werken zijn goed en rechtvaardig; want ook ik verheug mij over uw woord dat Gij geboden hebt, en terwijl mijn ogen bitter wenen, jubelt mijn hart.
83 Sara legde haar hoofd op de boezem van een van haar dienstmeisjes, en ze werd zo stil als een steen.
84 Daarna stond ze op en ging op onderzoek uit totdat ze in Hebron aankwam. Ze vroeg het aan iedereen die ze op straat tegenkwam, maar niemand kon haar vertellen wat er met haar zoon was gebeurd.
85 En zij ging met haar dienstmeisjes en mannelijke dienaren naar Kireath-arba, dat is Hebron, en zij vroeg naar haar zoon. Zij bleef daar terwijl zij enkele van haar dienaren uitzond om te zoeken waar Abraham met Isaak heen was gegaan. Zij zochten hem in het huis van Sem en Eber, maar zij konden hem niet vinden. Zij zochten hem overal in het land, maar hij was er niet.

86 En zie, Satan kwam naar Sara in de gedaante van een oude man. Hij kwam voor haar staan en zei tegen haar: Ik heb u onwaarheden verteld, want Abraham heeft zijn zoon niet gedood en hij is niet dood. Toen zij dit hoorde, was haar vreugde zo overweldigend vanwege haar zoon, dat haar ziel uitging van blijdschap. Zij stierf en werd tot haar volk vergaderd.
87 Toen Abraham zijn dienst had volbracht, keerde hij met zijn zoon Isaak terug naar zijn knechten, en zij stonden op en gingen samen naar Beerseba, en zij kwamen weer thuis.
88 Abraham zocht Sara, maar kon haar niet vinden. Hij informeerde naar haar, en men zei tegen hem: 'Zij is naar Hebron gegaan om jullie beiden te zoeken, want zo is haar verteld.'
89 Abraham en Isaak gingen naar haar toe in Hebron, en toen zij ontdekten dat zij dood was, verhieven zij hun stem en huilden bitter over haar. Isaak wierp zich op het gezicht van zijn moeder en huilde over haar. Hij zei: 'O moeder, mijn moeder, hoe heb je mij verlaten en waar ben je heengegaan? O hoe, hoe heb je mij verlaten!'
90 Abraham en Isaak huilden bitter en al hun dienaren huilden met hen mee vanwege Sara, en zij treurden over haar met een diepe en zware rouw.

HOOFDSTUK 24

1 Sara leefde honderdzevenentwintig jaar, en Sara stierf. Abraham stond op van voor zijn dode om een begraafplaats te zoeken voor zijn vrouw Sara. Hij ging en sprak tot de kinderen van Heth, de inwoners van het land, en zei:
2 Ik ben een vreemdeling en een gast bij u in uw land; geef mij een begraafplaats in uw land, zodat ik mijn doden daar kan begraven.
3 En de kinderen van Heth zeiden tot Abraham: Zie, het land ligt voor u open; kies uw doden uit in een van onze graven, want niemand zal u beletten uw doden te begraven.
4 Abraham zei tegen hen: ‘Als jullie hiermee instemmen, ga dan naar Efron, de zoon van Zochar, en vraag hem om mij de grot van Machpela te geven, die aan het einde van zijn veld ligt. Ik zal die van hem kopen voor elk bedrag dat hij ervoor vraagt.’
5 Efron woonde onder de kinderen van Heth, en zij gingen hem halen, en hij kwam voor Abraham. Efron zei tegen Abraham: Zie, alles wat u van uw dienaar vraagt, zal ik doen. Maar Abraham zei: Nee, maar ik zal de grot en het veld dat u bezit, kopen, zodat het voor altijd een grafplaats zal zijn.
6 Efron antwoordde: ‘Zie, het veld en de grot liggen voor u; geef wat u wilt.’ Abraham zei: ‘Alleen tegen de volle prijs zal ik het van u kopen, van hen die door de poort van uw stad ingaan, en van uw nakomelingen voor altijd.’
7 En Efron en al zijn broers hoorden dit, en Abraham woog voor Efron vierhonderd zilveren sikkels af, in de handen van Efron en in de handen van al zijn broers; en Abraham schreef deze handeling op en bevestigde het met vier getuigen.
8 En dit zijn de namen van de getuigen: Amigal, de zoon van Abishna de Hethiet; Adichorom, de zoon van Ashunach de Hiviet; Abdon, de zoon van Achiram de Gomeriet; Bakdil, de zoon van Abudish de Zidoniet.
9 Abraham nam het boek van de aankoop en bewaarde het in zijn schatkamer. Dit zijn de woorden die Abraham in het boek schreef:
10 Dat de grot en het veld die Abraham van Efron de Hethiet kocht, en van zijn nakomelingen, en van hen die uit zijn stad voortkomen, en van hun nakomelingen tot in eeuwigheid, een koopovereenkomst zouden zijn voor Abraham en zijn nakomelingen en voor hen die uit zijn lendenen voortkomen, als bezit van een begraafplaats voor altijd; en hij heeft er een zegel op gezet en het met getuigen bevestigd.
11 En het veld en de grot die daarin was en al die plaats werden aan Abraham en zijn nakomelingen na hem, uit de stam van Heth, toevertrouwd; zie, het ligt voor Mamre in Hebron, dat in het land Kanaän ligt.
12 Daarna begroef Abraham zijn vrouw Sara daar, en die plaats en het hele gebied eromheen werden Abraham en zijn nakomelingen tot bezit en begraafplaats.
13 Abraham begroef Sara met pracht en praal, zoals gebruikelijk is bij de begrafenis van koningen, en zij werd begraven in zeer fraaie en mooie gewaden.
14 En bij haar baar waren Sem, zijn zonen Eber en Abimelech, samen met Anar, Ashcol en Mamre, en alle hoogwaardigen van het land volgden haar baar.
15 Sara werd honderdzevenentwintig jaar oud en stierf. Abraham hield een groot en zwaar rouwgebed en verrichtte de rouwrituelen zeven dagen lang.
16 En alle inwoners van het land troostten Abraham en Isaak, zijn zoon, vanwege Sara.
17 Toen de dagen van hun rouw voorbij waren, stuurde Abraham zijn zoon Isaak weg, en hij ging naar het huis van Sem en Eber om de wegen van de HEER en zijn voorschriften te leren kennen. Abraham bleef daar drie jaar.
18 In die tijd stond Abraham op met al zijn dienaren, en zij gingen terug naar huis, naar Beerseba. Abraham en al zijn dienaren bleven in Beerseba.
19 En aan het begin van dat jaar stierf Abimelech, de koning der Filistijnen; hij was honderdnegenennegentig jaar oud toen hij stierf. Abraham ging met zijn volk naar het land der Filistijnen, en zij troostten het hele huishouden en al zijn dienaren. Daarna keerde hij terug naar huis.
20 En na de dood van Abimelech namen de inwoners van Gerar Benmalich, zijn zoon, mee. Hij was nog maar twaalf jaar oud en zij legden hem neer op de plaats van zijn vader.
21 En ze noemden hem Abimelech, naar de naam van zijn vader, want zo was het hun gewoonte in Gerar. Abimelech regeerde in de plaats van Abimelech, zijn vader, en hij nam plaats op diens troon.
22 En Lot, de zoon van Haran, stierf ook in die dagen, in het negenendertigste jaar van Isaaks leven. Lot leefde in totaal honderdveertig jaar en stierf.
23 Dit zijn de kinderen van Lot, die hij verwekte bij zijn dochters. De eerstgeborene heette Moab en de tweede Benami.
24 De twee zonen van Lot gingen weg en namen vrouwen uit het land Kanaän, en zij baarden kinderen. De kinderen van Moab waren Ed, Mayon, Tarsus en Kanvil, vier zonen. Zij zijn tot op de dag van vandaag de voorouders van de kinderen van Moab.

25 En alle families van de kinderen van Lot vestigden zich waar ze maar terechtkwamen, want ze waren vruchtbaar en vermeerderden zich overvloedig.
26 En zij trokken verder en bouwden steden in het land waar zij woonden, en zij noemden de steden die zij bouwden naar hun eigen namen.
27 En Nahor, de zoon van Terah, de broer van Abraham, stierf in die dagen, in het veertigste levensjaar van Isaak. Nahor werd in totaal honderdtweeënzeventig jaar oud en stierf en werd begraven in Haran.
28 Toen Abraham hoorde dat zijn broer dood was, werd hij diep bedroefd en treurde hij vele dagen om zijn broer.
29 Abraham liet Eliëzer, zijn hoofddienaar, bij zich komen om hem bevelen te geven over zijn huis, en hij kwam en ging voor hem staan.
30 Abraham zei tegen hem: Zie, ik ben oud en ik weet niet wanneer ik zal sterven, want ik ben op hoge leeftijd. Sta daarom op, ga weg en neem geen vrouw voor mijn zoon uit deze plaats en uit dit land, uit de dochters van de Kanaänieten onder wie wij wonen.
31 Maar ga naar mijn land en naar mijn geboorteplaats, en neem daar een vrouw voor mijn zoon vandaan. De HEER, de God van hemel en aarde, die mij uit het huis van mijn vader heeft weggenomen en naar deze plaats heeft gebracht, en tegen mij heeft gezegd: 'Aan uw nageslacht zal Ik dit land tot erfdeel geven voor altijd', Hij zal zijn engel voor u uit zenden en uw weg voorspoedig maken, zodat u een vrouw voor mijn zoon kunt vinden uit mijn familie en uit het huis van mijn vader.
32 De dienaar antwoordde zijn heer Abraham en zei: ‘Zie, ik ga naar uw geboorteplaats en naar het huis van uw vader om daar een vrouw voor uw zoon te zoeken. Maar als de vrouw niet met mij mee wil naar dit land, zal ik uw zoon dan terugbrengen naar het land van uw geboorte?’
33 Abraham zei tegen hem: ‘Pas op dat u mijn zoon niet meer hierheen brengt, want de HEER, voor wie ik gewandeld heb, zal zijn engel voor u uit zenden en uw weg zal voorspoedig zijn.’
34 En Eliezer deed zoals Abraham hem had opgedragen, en Eliezer zwoer bij Abraham, zijn heer, dat hij dit zou beloven. Eliezer stond op en nam tien kamelen van de kamelen van zijn heer, en tien mannen uit de dienst van zijn heer, en zij stonden op en gingen naar Haran, de stad van Abraham en Nahor, om een vrouw te zoeken voor Isaak, de zoon van Abraham. En terwijl zij weg waren, stuurde Abraham iemand naar het huis van Sem en Eber, en zij brachten vandaar zijn zoon Isaak mee.
35 Isaak keerde terug naar het huis van zijn vader in Beerseba, terwijl Eliezer en zijn mannen naar Haran gingen. Ze hielden halt in de stad bij de waterplaats, en hij liet zijn kamelen bij het water neerknielen, en ze bleven daar.
36 En Eliezer, de dienaar van Abraham, bad en zei: O God van Abraham, mijn heer, geef mij alstublieft spoedig een goede reis en wees mijn heer goedgezind, zodat u vandaag nog een vrouw voor de zoon van mijn heer uit zijn familie zult aanwijzen.
37 En de HEER luisterde naar de stem van Eliezer, ter wille van zijn dienaar Abraham, en hij ontmoette toevallig de dochter van Bethuel, de zoon van Milka, de vrouw van Nahor, de broer van Abraham, en Eliezer ging naar haar huis.
38 En Eliezer vertelde hun al zijn zorgen en dat hij Abrahams dienaar was, en ze waren zeer verheugd over hem.
39 En zij allen prezen de Heer die dit tot stand had gebracht, en zij gaven Rebekka, de dochter van Bethuel, aan hem tot vrouw voor Isaak.
40 En de jonge vrouw was zeer aantrekkelijk, ze was maagd, en Rebekka was in die tijd tien jaar oud.
41 En Bethuel en Laban en zijn kinderen hielden die avond een feestmaal, en Eliëzer en zijn mannen kwamen en aten en dronken en feestvierden die avond.
42 En Eliezer stond 's morgens op, samen met de mannen die bij hem waren, en hij riep het hele huisgezin van Bethuel bijeen en zei: 'Laat mij gaan, zodat ik naar mijn heer kan gaan.' En zij stonden op en lieten Rebekka en haar voedster Debora, de dochter van Uz, gaan. Zij gaven haar zilver en goud, mannelijke en vrouwelijke dienaren, en zij zegenden haar.
43 En ze stuurden Eliezer weg met zijn mannen; en de dienaren namen Rebekka mee, en hij ging heen en keerde terug naar zijn meester in het land Kanaän.
44 Isaak nam Rebekka tot vrouw en bracht haar naar de tent.
45 Isaak was veertig jaar oud toen hij Rebekka, de dochter van zijn oom Bethuel, tot vrouw nam.

HOOFDSTUK 25

1 En in die tijd nam Abraham, op hoge leeftijd, opnieuw een vrouw. Haar naam was Ketura, afkomstig uit het land Kanaän.
2 En zij baarde hem Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak en Shuach, zes zonen. De kinderen van Zimran waren Abihen, Molich en Narim.
3 De zonen van Jokshan waren Seba en Dedan, en de zonen van Medan waren Amida, Joab, Gochi, Elisa en Nothach; en de zonen van Midian waren Efa, Efer, Chanoch, Abida en Elda.
4 De zonen van Ishbak waren Makiro, Beyodua en Tator.
5 En de zonen van Shuach waren Bildad, Mamdad, Munan en Meban; dit zijn allemaal de families van de kinderen van Ketura, de Kanaänitische vrouw, die zij aan Abraham de Hebreeër baarde.
6 Abraham stuurde hen allen weg en gaf hun geschenken mee. Zij verlieten zijn zoon Isaak en gingen wonen waar zij maar een geschikte plek vonden.
7 En al dezen trokken naar de berg in het oosten, en daar bouwden ze zes steden, waarin ze tot op de dag van vandaag wonen.
8 Maar de kinderen van Seba en Dedan, de kinderen van Jokshan, woonden met hun kinderen niet bij hun broeders in hun steden, maar trokken rond en sloegen hun kamp op in de landen en woestijnen, tot op de dag van vandaag.
9 De nakomelingen van Midian, de zoon van Abraham, trokken naar het oosten van het land Kus, en daar vonden ze een grote vallei in het oosten. Ze bleven daar wonen en bouwden een stad. Dat is tot op de dag van vandaag het land Midian.
10 En Midian woonde in de stad die hij had gebouwd, hij en zijn vijf zonen en al zijn bezittingen.

11 En dit zijn de namen van de zonen van Midian, overeenkomstig hun namen in hun steden: Efa, Efer, Chanoch, Abida en Eldaa.
12 De zonen van Efa waren Methach, Meshar, Avi en Tzanua, en de zonen van Efer waren Efron, Zur, Alirun en Medin, en de zonen van Chanoch waren Reuel, Rekem, Azi, Alyoshub en Alad.
13 De zonen van Abida waren Chur, Melud, Kerury en Molchi; en de zonen van Eldaah waren Miker, Reba, Malchiyah en Gabol. Dit zijn de namen van de Midianieten, volgens hun families. Daarna verspreidden de families van Midian zich over het hele land Midian.
14 Dit zijn de geslachten van Ismaël, de zoon van Abraham, die Hagar, de dienstmaagd van Sara, aan Abraham baarde.
15 En Ismaël nam een vrouw uit het land Egypte, en haar naam was Ribah, dezelfde als Meribah.
16 En Ribah droeg Ishmael Nebayoth, Kedar, Adbeel, Mibsam en hun zuster Bosmath.
17 En Ismaël verstootte zijn vrouw Ribah, en zij verliet hem en keerde terug naar Egypte, naar het huis van haar vader, en zij bleef daar wonen, want zij was in de ogen van Ismaël en van zijn vader Abraham zeer slecht geweest.
18 En Ismaël nam daarna een vrouw uit het land Kanaän, en haar naam was Malchuth, en zij baarde hem Nishma, Dumah, Masa, Chadad, Tema, Yetur, Naphish en Kedma.
19 Dit zijn de zonen van Ismaël, en dit zijn hun namen: twaalf vorsten, overeenkomstig hun volken. En de families van Ismaël verspreidden zich later, en Ismaël nam zijn kinderen en al zijn bezittingen, samen met de zielen van zijn huisgezin en alles wat hem toebehoorde, en zij gingen wonen waar zij een plaats zouden vinden.
20 En zij trokken weg en vestigden zich in de woestijn van Paran. Hun woonplaats strekte zich uit van Havilah tot Shur, dat wil zeggen vóór Egypte, als je naar Assyrië toe komt.
21 Ismaël en zijn zonen woonden in het land, en zij kregen kinderen, en zij waren vruchtbaar en vermeerderden zich overvloedig.
22 En dit zijn de namen van de zonen van Nebayoth, de eerstgeborene van Ismaël: Mend, Send en Mayon; en de zonen van Kedar waren Alyon, Kezem, Chamad en Eli.
23 De zonen van Adbeël waren Chamad en Jabin, en de zonen van Mibsam waren Obadja, Ebedmelech en Yeush. Dit zijn de families van de kinderen van Ribah, de vrouw van Ismaël.
24 De zonen van Misma, de zoon van Ismaël, waren Samuël, Zacharia en Obed; en de zonen van Duma waren Kezed, Eli, Machmad en Amed.
25 De zonen van Masa waren Melon, Mula en Ebidadon; de zonen van Chadad waren Azur, Minzar en Ebedmelech; en de zonen van Tema waren Seir, Sadon en Yakol.
26 De zonen van Yetur waren Merith, Yaish, Alyo en Pachoth; de zonen van Naphish waren Ebed-Tamed, Abiyasaph en Mir; en de zonen van Kedma waren Calip, Tachti en Omir; dit waren de kinderen van Malchuth, de vrouw van Ismaël, volgens hun families.
27 Dit zijn allemaal de families van Ismaël, volgens hun geslachten, en zij woonden in die landen, waar zij tot op de dag van vandaag steden hebben gebouwd.
28 En Rebekka, de dochter van Bethuel, de vrouw van Abrahams zoon Isaak, was in die dagen onvruchtbaar; zij had geen kinderen. Isaak woonde bij zijn vader in het land Kanaän, en de HEER was met Isaak. Arpacshad, de zoon van Sem, de zoon van Noach, stierf in die dagen, in het achtenveertigste jaar van Isaaks leven. Arpacshad leefde vierhonderdachtendertig jaar, en hij stierf.

HOOFDSTUK 26

1 En in het negenenvijftigste levensjaar van Isaak, de zoon van Abraham, was Rebekka, zijn vrouw, in die dagen nog steeds onvruchtbaar.
2 En Rebekka zei tegen Isaak: Ik heb inderdaad gehoord, heer, dat uw moeder Sara onvruchtbaar was in haar dagen, totdat mijn heer Abraham, uw vader, voor haar bad en zij door hem zwanger werd.
3 Sta daarom op en bid ook jij tot God, en Hij zal je gebed verhoren en ons in Zijn barmhartigheid gedenken.
4 Isaak antwoordde zijn vrouw Rebekka: ‘Abraham heeft God al voor mij gebeden om zijn nageslacht te vermeerderen; daarom moet deze onvruchtbaarheid nu van jou op ons overgaan.’
5 En Rebekka zei tegen hem: ‘Sta nu ook op en bid, opdat de HEER uw gebed verhoort en mij kinderen schenkt.’ En Isaak luisterde naar de woorden van zijn vrouw, en Isaak en zijn vrouw stonden op en gingen naar het land Moria om daar te bidden en de HEER te zoeken. En toen ze daar aangekomen waren, stond Isaak op en bad tot de HEER voor zijn vrouw, omdat zij onvruchtbaar was.
6 En Isaak zei: O Heer, God van hemel en aarde, wiens goedheid en barmhartigheid de aarde vervullen, U die mijn vader uit zijn vaders huis en uit zijn geboorteplaats hebt weggenomen en hem naar dit land hebt gebracht, en tegen hem hebt gezegd: Aan uw nageslacht zal Ik het land geven, en U hem hebt beloofd en verklaard: Ik zal uw nageslacht vermenigvuldigen als de sterren aan de hemel en als het zand van de zee, nu mogen uw woorden die U tot mijn vader hebt gesproken, bewaarheid worden.
7 Want U bent de Heer, onze God, en onze ogen zijn op U gericht om ons nageslacht te geven, zoals U ons beloofd hebt. Want U bent de Heer, onze God, en onze ogen zijn alleen op U gericht.
8 En de HEER verhoorde het gebed van Isaak, de zoon van Abraham, en de HEER verhoorde zijn gebed, en Rebekka, zijn vrouw, werd zwanger.
9 Na ongeveer zeven maanden, toen de kinderen in haar buik hevig met elkaar worstelden, deed het haar veel pijn dat ze door hen zo moe was. Daarom vroeg ze aan alle vrouwen die toen in het land woonden: 'Is jullie zoiets overkomen als mij?' En zij antwoordden: 'Nee.'
10 En zij zei tegen hen: Waarom ben ik hierin de enige onder alle vrouwen die op aarde waren? En zij ging naar het land Moria om de HEER hierover te raadplegen; en zij ging naar Sem en Eber, zijn zoon, om hen hierover te vragen en hen te verzoeken de HEER hierover te raadplegen.
11 En zij vroeg Abraham ook om de Heer te raadplegen over alles wat haar was overkomen.
12 En zij allen vroegen de Heer om raad over deze zaak, en zij brachten haar het woord van de Heer en zeiden tegen haar: Twee kinderen zijn in uw schoot, en uit hen zullen

twee volken voortkomen; en het ene volk zal sterker zijn dan het andere, en het oudere zal het jongere dienen.
13 Toen de dagen van haar bevalling aangebroken waren, knielde ze neer, en zie, er waren een tweeling in haar buik, zoals de Heer haar had gezegd.
14 En de eerste kwam tevoorschijn, helemaal rood als een harig kleed, en alle inwoners van het land noemden hem Esau, zeggende: Deze was volmaakt vanaf de geboorte.
15 Daarna kwam zijn broer, en die greep Esau bij zijn hiel; daarom noemden ze hem Jakob.
16 Isaak, de zoon van Abraham, was zestig jaar oud toen hij hen verwekte.
17 De jongens werden vijftien jaar oud en kwamen in de maatschappij terecht. Esau was een listige en bedrieglijke man, een ervaren jager, en Jakob was een volmaakte en wijze man, die in tenten woonde, kudden hoedde en de voorschriften van de Heer en de geboden van zijn vader en moeder leerde.
18 Isaak en de kinderen van zijn gezin woonden bij zijn vader Abraham in het land Kanaän, zoals God hun had geboden.
19 En Ismaël, de zoon van Abraham, ging met zijn kinderen en al hun bezittingen, en zij keerden terug naar het land Havilah, en zij vestigden zich daar.
20 En alle kinderen van Abrahams bijvrouwen gingen naar het land in het oosten om daar te wonen, want Abraham had hen bij zijn zoon weggestuurd en hun geschenken gegeven, en toen waren ze vertrokken.
21 En Abraham gaf alles wat hij bezat aan zijn zoon Isaak, en ook al zijn schatten.
22 En hij gebood hem: Weet je dan niet dat de HEER God is in de hemel en op aarde, en dat er geen ander naast Hem is?
23 Hij is het die mij uit het huis van mijn vader en uit mijn geboorteplaats heeft weggehaald en mij alle aardse geneugten heeft gegeven; Hij heeft mij verlost van de plannen van de goddelozen, want op Hem heb ik vertrouwd.
24 En hij bracht mij naar deze plaats en bevrijdde mij uit Ur Casdim. En hij zei tegen mij: Aan uw nakomelingen zal ik al deze landen geven, en zij zullen ze erven wanneer zij mijn geboden, mijn voorschriften en mijn oordelen naleven die ik u heb geboden en die ik hun zal gebieden.
25 Luister daarom, mijn zoon, naar mijn stem en houd u aan de geboden van de Heer, uw God, die ik u heb gegeven. Wijk niet af van de rechte weg, noch naar rechts, noch naar links, opdat het u en uw kinderen na u voor altijd goed zal gaan.
26 En denk aan de wonderwerken van de HEER en aan zijn goedheid die hij ons heeft bewezen, doordat hij ons heeft bevrijd uit de handen van onze vijanden, en de HEER onze God hen in onze handen heeft laten vallen. Houd daarom nu alles in acht wat ik u heb geboden, en wijk niet af van de geboden van uw God, en dien niemand anders dan hem, opdat het u en uw nageslacht goed zal gaan.
27 En leer uw kinderen en uw nageslacht de voorschriften van de HEER en zijn geboden, en leer hun de rechtvaardige weg die zij moeten bewandelen, opdat het hun voor altijd goed zal gaan.
28 Isaak antwoordde zijn vader en zei: 'Wat mijn Heer geboden heeft, dat zal ik doen. Ik zal niet afwijken van de geboden van de Heer, mijn God. Ik zal alles nakomen wat Hij mij geboden heeft.' Abraham zegende zijn zoon Isaak en ook zijn kinderen. Abraham leerde Jakob de leer van de Heer en zijn wegen.
29 En in die tijd stierf Abraham, in het vijftiende levensjaar van Jakob en Esau, de zonen van Isaak. Abraham was in totaal honderdvijfenzeventig jaar oud geworden. Hij stierf en werd tot zijn volk vergaderd, op hoge leeftijd, oud en voldaan. Zijn zonen Isaak en Ismaël begroeven hem.
30 Toen de inwoners van Kanaän hoorden dat Abraham gestorven was, kwamen ze allemaal met hun koningen en vorsten en al hun mannen om Abraham te begraven.
31 En alle inwoners van het land Haran, alle families van Abraham, alle vorsten en edellieden, en Abrahams zonen bij de bijvrouwen, kwamen allen toen zij van Abrahams dood hoorden. Zij vergeldden Abrahams goedheid, troostten Isaak, zijn zoon, en begroeven Abraham in de grot die hij van Efron de Hethiet en zijn kinderen had gekocht als begraafplaats.
32 Alle inwoners van Kanaän en allen die Abraham gekend hadden, rouwden een heel jaar lang om Abraham, en mannen en vrouwen treurden om hem.
33 En alle kleine kinderen en alle inwoners van het land huilden om Abraham, want Abraham was goed geweest voor hen allen en omdat hij rechtvaardig was geweest tegenover God en de mensen.
34 En er is nooit iemand opgestaan die God vreesde zoals Abraham, want hij had zijn God gevreesd vanaf zijn jeugd, en hij had de HEER gediend en was Hem in al zijn wegen zijn hele leven trouw gebleven, van zijn kindertijd tot de dag van zijn dood.
35 En de HEER was met hem en bevrijdde hem van de plannen van Nimrod en zijn volk, en toen hij oorlog voerde tegen de vier koningen van Elam, overwon hij hen.
36 En hij bracht alle kinderen van de aarde tot dienst van God, en hij leerde hun de wegen van de Heer, en hij zorgde ervoor dat zij de Heer leerden kennen.
37 En hij vormde een bosje en plantte daarin een wijngaard. Hij zorgde er altijd voor dat er in zijn tent eten en drinken klaarstond voor degenen die door het land trokken, zodat ze in zijn huis hun dorst konden lessen.
38 En de Heer God heeft de hele aarde aan Abraham overgeleverd.
39 En na de dood van Abraham zegende God zijn zoon Isaak en zijn kinderen. De HEER was met Isaak zoals Hij met zijn vader Abraham was geweest, want Isaak hield zich aan alle geboden van de HEER, zoals Abraham, zijn vader, hem had geboden; hij week niet af van het rechte pad, zoals zijn vader hem had aangewezen.

HOOFDSTUK 27

1 En Esau ging in die tijd, na de dood van Abraham, vaak het veld in om te jagen.
2 En Nimrod, de koning van Babel, was dezelfde als Amraphel, ging ook vaak met zijn dappere mannen op jacht in het veld en wandelde met zijn mannen in de koelte van de dag.
3 En Nimrod hield Esau voortdurend in de gaten, want er was in Nimrods hart een diepe jaloezie jegens Esau ontstaan.

4 Op een dag ging Esau het veld in om te jagen, en hij trof Nimrod aan, die met zijn twee mannen in de wildernis rondliep.
5 Al zijn dappere mannen en zijn volk waren met hem in de woestijn, maar ze verwijderden zich van hem en gingen in verschillende richtingen op jacht. Esau verborg zich voor Nimrod en hield zich schuil in de woestijn om hem te wachten.
6 Nimrod en zijn mannen die bij hem waren, herkenden hem niet. Nimrod en zijn mannen liepen vaak in het veld rond in de koelte van de dag, om te weten waar zijn mannen aan het jagen waren.
7 En Nimrod en twee van zijn mannen die bij hem waren, kwamen terug op de plek waar ze zich bevonden, toen Esau plotseling opsprong uit zijn schuilplaats, zijn zwaard trok, zich haastte, naar Nimrod toe rende en hem onthoofde.
8 En Esau vocht een hevig gevecht met de twee mannen die bij Nimrod waren, en toen zij hem toeriepen, keerde Esau zich naar hen om en sloeg hen met zijn zwaard dood.
9 En alle dappere mannen van Nimrod, die hem hadden verlaten om naar de woestijn te gaan, hoorden de schreeuw in de verte. Ze herkenden de stemmen van die twee mannen en renden ernaartoe om te achterhalen wat er aan de hand was. Toen vonden ze hun koning en de twee mannen die met hem waren, dood in de woestijn liggen.
10 Toen Esau de dappere mannen van Nimrod in de verte zag aankomen, vluchtte hij en ontkwam zo. Esau nam de kostbare kleren van Nimrod, die Nimrods vader aan hem had nagelaten en waarmee Nimrod over het hele land heerste, en hij rende weg en verborg ze in zijn huis.
11 Esau nam die kleren en vluchtte de stad in vanwege de mannen van Nimrod. Hij kwam vermoeid en uitgeput van het gevecht bij het huis van zijn vader aan en was bijna gestorven van verdriet toen hij zijn broer Jakob naderde en voor hem ging zitten.
12 En hij zei tegen zijn broer Jakob: Zie, ik zal vandaag sterven, waarom zou ik dan het eerstgeboorterecht willen hebben? En Jakob handelde wijs met Esau in deze zaak, en Esau verkocht zijn eerstgeboorterecht aan Jakob, want zo had de HEER het bepaald.
13 En het deel van Esau in de grot in het veld van Machpela, dat Abraham van de stamvaders van Heth had gekocht als begraafplaats, verkocht Esau ook aan Jakob, en Jakob kocht dit alles van zijn broer Esau voor de overeengekomen waarde.
14 En Jakob schreef dit alles op in een boek, en hij bevestigde het met getuigen, en hij verzegelde het, en het boek bleef in Jakobs handen.
15 Toen Nimrod, de zoon van Cush, stierf, namen zijn mannen hem mee en brachten hem in grote rouw naar zijn stad, waar ze hem begroeven. Nimrod leefde tweehonderdvijftien jaar en stierf.
16 En de dagen dat Nimrod over het volk van het land regeerde, waren honderdvijfentachtig jaar; en Nimrod stierf door het zwaard van Esau in schande en verachting, en het nageslacht van Abraham veroorzaakte zijn dood, zoals hij in zijn droom had gezien.
17 En na de dood van Nimrod werd zijn koninkrijk in vele delen verdeeld, en al die gebieden waarover Nimrod had geregeerd, werden teruggegeven aan de respectievelijke koningen van het land, die ze na de dood van Nimrod hadden heroverd. En al het volk van het huis van Nimrod was lange tijd tot slaaf gemaakt door alle andere koningen van het land.

HOOFDSTUK 28

1 En in die dagen, na de dood van Abraham, bracht de HEER in dat jaar een zware hongersnood over het land. En terwijl de hongersnood in het land Kanaän woedde, stond Isaak op om vanwege de hongersnood naar Egypte te trekken, zoals zijn vader Abraham had gedaan.
2 Die nacht verscheen de HEER aan Isaak en zei tegen hem: Ga niet naar Egypte, maar sta op en ga naar Gerar, naar Abimelech, de koning der Filistijnen, en blijf daar tot de hongersnood ophoudt.
3 Isaak stond op en ging naar Gerar, zoals de HEER hem had geboden, en hij bleef daar een heel jaar.
4 Toen Isaak in Gerar aankwam, zagen de inwoners van het land dat Rebekka, zijn vrouw, een prachtige verschijning had. De inwoners van Gerar vroegen Isaak naar zijn vrouw, en hij antwoordde: 'Zij is mijn zus.' Hij was namelijk bang om te zeggen dat zij zijn vrouw was, uit vrees dat de inwoners van het land hem vanwege haar zouden doden.
5 De vorsten van Abimelech gingen naar de koning en prezen de vrouw, maar hij antwoordde hen niet en schonk geen aandacht aan hun woorden.
6 Maar hij hoorde hen zeggen dat Isaak haar tot zijn zus had verklaard, dus bewaarde de koning dit voor zichzelf.
7 Toen Isaak drie maanden in het land was gebleven, keek Abimelech uit het venster en zag dat Isaak aan het spelen was met Rebekka, zijn vrouw. Isaak woonde namelijk in het bijgebouw van de koning, zodat het huis van Isaak tegenover het huis van de koning lag.
8 De koning zei tegen Isaak: 'Wat heb je ons aangedaan door over je vrouw te zeggen: "Zij is mijn zus!" Hoe gemakkelijk had een van de voorname mannen van het volk met haar kunnen slapen, en dan zou je ons in de problemen hebben gebracht.'
9 Isaak zei tegen Abimelech: Omdat ik bang was dat ik zou sterven vanwege mijn vrouw, zei ik: Zij is mijn zus.
10 In die tijd gaf Abimelech opdracht aan al zijn vorsten en vooraanstaande mannen, en zij namen Isaak en Rebekka, zijn vrouw, mee en brachten hen voor de koning.
11 De koning gaf opdracht hen in vorstelijke gewaden te kleden en hen door de straten van de stad te laten rijden, en in het hele land te laten verkondigen: ‘Dit is de man en dit is zijn vrouw; wie deze man of zijn vrouw aanraakt, zal zeker sterven.’ Isaak keerde met zijn vrouw terug naar het paleis van de koning, en de HEER was met Isaak, en hij werd steeds machtiger en had niets tekort.
12 En de HEER zorgde ervoor dat Isaak in de gunst stond bij Abimelech en bij al zijn onderdanen, en Abimelech behandelde Isaak goed, want Abimelech dacht aan de eed en het verbond dat tussen zijn vader en Abraham bestond.
13 Abimelech zei tegen Isaak: Zie, de hele aarde ligt voor je open; woon waar het je goeddunkt, totdat je naar je land terugkeert. Abimelech gaf Isaak akkers en wijngaarden en het beste deel van het land Gerar, om te zaaien, te oogsten en de vruchten van het land te eten, totdat de hongersnood voorbij zou zijn.

14 Isaak zaaide in dat land en ontving in hetzelfde jaar honderdmaal zoveel, en de Heer zegende hem.
15 En de man werd machtig, en hij bezat kudden schapen en runderen en een groot leger van dienaren.
16 Toen de dagen van de hongersnood voorbij waren, verscheen de HEER aan Isaak en zei tegen hem: Sta op, ga weg van deze plaats en keer terug naar je land, naar het land Kanaän. Isaak stond op en keerde terug naar Hebron, dat in het land Kanaän ligt, hij en al zijn bezittingen, zoals de HEER hem had geboden.
17 En daarna stierf Sjelach, de zoon, in Arpacshad in datzelfde jaar, het achttiende jaar van het leven van Jakob en Esau. Sjelach leefde in totaal vierhonderd drieëndertig jaar, en toen stierf hij.
18 In die tijd zond Isaak zijn jongste zoon Jakob naar het huis van Sem en Eber, en hij leerde de geboden van de HEER kennen. Jakob bleef tweeëndertig jaar in het huis van Sem en Eber, en zijn broer Esau ging niet mee, want hij wilde niet gaan, en hij bleef in het huis van zijn vader in het land Kanaän.
19 En Esau was voortdurend op de velden aan het jagen om te vangen wat hij kon, en dat deed Esau alle dagen.
20 Esau was een listig en bedrieglijk man, die de harten van de mensen probeerde te verleiden en hen misleidde. Esau was een dappere strijder en ging na verloop van tijd zoals gewoonlijk op jacht. Hij kwam tot aan het veld van Seïr, dat is Edom.
21 En hij bleef anderhalf jaar in het land Seïr op het veld jagen.
22 En Esau zag in het land Seïr de dochter van een man uit Kanaän, en haar naam was Jehudith, de dochter van Beeri, de zoon van Efer, uit de familie van Heth, de zoon van Kanaän.
23 En Esau nam haar tot vrouw en ging naar haar toe; Esau was veertig jaar oud toen hij haar tot vrouw nam, en hij bracht haar naar Hebron, het land waar zijn vader woonde, en hij bleef daar wonen.
24 En het geschiedde in die dagen, in het honderdtiende jaar van het leven van Isaak, dat wil zeggen in het vijftigste jaar van het leven van Jakob, dat Sem, de zoon van Noach, stierf; Sem was zeshonderd jaar oud toen hij stierf.
25 Toen Sem gestorven was, keerde Jakob terug naar zijn vader in Hebron, dat in het land Kanaän ligt.
26 En in het zesenvijftigste levensjaar van Jakob kwamen er mensen uit Haran, en Rebekka werd verteld over haar broer Laban, de zoon van Bethuel.
27 Want de vrouw van Laban was in die tijd onvruchtbaar en baarde geen kinderen, en ook al zijn dienstmeisjes baarden hem geen kinderen.
28 En de HEER dacht daarna aan Adina, de vrouw van Laban, en zij werd zwanger en baarde een tweeling. Laban noemde zijn dochters Lea, de oudste, en Rachel, de jongste.
29 En die mensen kwamen en vertelden dit aan Rebekka, en Rebekka verheugde zich zeer dat de Heer haar broer had bezocht en dat hij kinderen had gekregen.

HOOFDSTUK 29

1 Isaak, de zoon van Abraham, werd oud en op hoge leeftijd, en zijn ogen werden zwaar van ouderdom; ze werden zwak en hij kon niet meer zien.
2 In die tijd riep Isaak zijn zoon Esau bij zich en zei: ‘Neem toch je wapens, je pijlkoker en je boog, sta op en ga het veld in om wild voor me te jagen, en maak er een smakelijke maaltijd van en breng die naar me toe, zodat ik kan eten en je kan zegenen voordat ik sterf, want ik ben nu oud en grijs geworden.’
3 En Esau deed dat; hij nam zijn wapen en ging het veld in om, zoals gewoonlijk, wild te jagen en het naar zijn vader te brengen, zoals deze hem had opgedragen, zodat hij hem zou zegenen.
4 Rebekka hoorde alles wat Isaak tegen Esau had gezegd, en ze haastte zich om haar zoon Jakob te roepen en zei: Zo heeft je vader tegen je broer Esau gesproken, en zo heb ik het gehoord. Haast je daarom en doe wat ik je ga vertellen.
5 Sta op en ga, alstublieft, naar de kudde en haal twee mooie geitenbokjes voor mij, en ik zal smakelijk vlees voor je vader halen, en jij moet het smakelijke vlees brengen zodat hij kan eten voordat je broer terugkomt van de jacht, opdat je vader je zegent.
6 Jakob haastte zich en deed zoals zijn moeder hem had opgedragen: hij maakte het smakelijke vlees klaar en bracht het naar zijn vader, voordat Esau van zijn jacht terugkeerde.
7 Isaak vroeg aan Jakob: Wie ben jij, mijn zoon? Hij antwoordde: Ik ben Esau, uw eerstgeborene. Ik heb gedaan zoals u mij bevolen hebt. Sta daarom op en eet van mijn buit, zodat uw ziel mij zegent zoals u mij gezegd hebt.
8 Isaak stond op, at en dronk, en zijn hart werd getroost. Hij zegende Jakob, en Jakob ging weg van zijn vader. En zodra Isaak Jakob gezegend had en van hem weggegaan was, kwam Esau terug van de jacht. Hij maakte een smakelijke maaltijd klaar en bracht die naar zijn vader, zodat hij ervan kon eten en hem kon zegenen.
9 Isaak zei tegen Esau: 'Wie was het die hertenvlees had gehaald en het mij had gebracht voordat jij kwam, en die ik gezegend heb?' Esau wist dat zijn broer Jakob dit had gedaan, en Esau werd boos op hem omdat hij zo tegen hem had gehandeld.
10 En Esau zei: Is hij niet terecht Jakob genoemd? Hij heeft mij immers tweemaal verdrongen, eerst mijn eerstgeboorterecht en nu ook mijn zegen. Esau huilde bitter. Toen Isaak het gehuil van zijn zoon Esau hoorde, zei hij tegen Esau: Wat kan ik doen, zoon? Je broer heeft je met listigheid beroofd en je zegen afgenomen. Esau haatte zijn broer Jakob vanwege de zegen die zijn vader hem had gegeven, en hij was woedend op hem.
11 Jakob was zeer bevreesd voor zijn broer Esau, en hij stond op en vluchtte naar het huis van Eber, de zoon van Sem, en hij verborg zich daar vanwege zijn broer. Jakob was drieënzestig jaar oud toen hij uit het land Kanaän, uit Hebron, vertrok. Jakob bleef veertien jaar verborgen in het huis van Eber vanwege zijn broer Esau, en daar bleef hij de wegen van de HEER en zijn geboden leren.
12 Toen Esau zag dat Jakob van hem was gevlucht en ontkomen, en dat Jakob op listige wijze de zegen had verkregen, werd Esau zeer bedroefd en boos op zijn vader en moeder. Hij stond op, nam zijn vrouw mee en ging weg van zijn vader en moeder naar het land Seïr, waar hij zich vestigde. Daar zag Esau een vrouw uit het geslacht van Heth, Bosmath geheten, de dochter van Elon de Hethiet. Hij nam haar tot vrouw, naast zijn eerste vrouw, en Esau

noemde haar Adah, zeggende dat de zegen in die tijd van hem was weggegaan.
13 Esau verbleef zes maanden in het land Seïr zonder zijn vader en moeder te zien. Daarna nam Esau zijn vrouwen mee, trok eropuit en keerde terug naar het land Kanaän. Esau bracht zijn twee vrouwen naar het huis van zijn vader in Hebron.
14 En de vrouwen van Esau ergerden en provoceerden Isaak en Rebekka met hun daden, want zij wandelden niet in de wegen van de HEER, maar dienden de goden van hun vader, gemaakt van hout en steen, zoals hun vader hen had geleerd, en zij waren nog slechter dan hun vader.
15 En zij gingen over tot de kwade verlangens van hun hart, en zij offerden en brandden wierook voor de Baäls, en Isaak en Rebekka werden hen moe.
16 En Rebekka zei: Ik ben het leven moe vanwege de dochters van Heth. Als Jakob een vrouw neemt uit de dochters van Heth, zoals deze vrouwen uit dat land, wat voor nut heeft het leven dan nog voor mij?
17 In die dagen werd Ada, de vrouw van Esau, zwanger en baarde hem een zoon. Esau noemde zijn zoon Elifaz, en Esau was vijfenzestig jaar oud toen zij hem baarde.
18 En Ismaël, de zoon van Abraham, stierf in die dagen, in het vierenzestigste jaar van Jakobs leven. Ismaël leefde in totaal honderdzevenendertig jaar, en toen stierf hij.
19 Toen Isaak hoorde dat Ismaël gestorven was, rouwde hij om hem, en Isaak weeklang om hem.
20 Toen Jakob veertien jaar in het huis van Eber had gewoond, wilde hij zijn vader en moeder weerzien. Hij ging naar het huis van zijn vader en moeder in Hebron, en Esau was in die tijd vergeten wat Jakob hem had aangedaan door hem de zegen te ontnemen.
21 Toen Esau Jakob naar zijn vader en moeder zag komen, herinnerde hij zich wat Jakob hem had aangedaan, en hij werd zeer woedend op hem en wilde hem doden.
22 Isaak, de zoon van Abraham, was oud en op hoge leeftijd. Esau zei: Nu nadert de tijd dat mijn vader moet sterven, en wanneer hij gestorven is, zal ik mijn broer Jakob doden.
23 Dit werd aan Rebekka verteld, en zij haastte zich en liet Jakob, haar zoon, bij zich roepen. Ze zei tegen hem: Sta op, ga naar Haran en vlucht naar mijn broer Laban. Blijf daar een tijdje, totdat de woede van je broer van je is afgewend. Dan kun je terugkeren.
24 Isaak riep Jakob bij zich en zei tegen hem: 'Neem geen vrouw uit de Kanaänitische staat, want zo heeft onze vader Abraham ons geboden overeenkomstig het woord van de HEER, dat Hij hem had geboden: "Aan uw nakomelingen zal Ik dit land geven; als uw kinderen het verbond dat Ik met u heb gesloten, nakomen, dan zal Ik ook aan uw kinderen nakomen wat Ik u heb beloofd, en Ik zal hen niet verlaten."
25 Luister daarom, mijn zoon, naar mijn stem, naar alles wat ik je gebied, en onthoud je ervan een vrouw te nemen uit de dochters van Kanaän; sta op, ga naar Haran, naar het huis van Bethuel, de vader van je moeder, en neem daar een vrouw uit de dochters van Laban, de broer van je moeder.
26 Wees daarom op je hoede, opdat je de HEER, je God, en al zijn wegen niet vergeet in het land waarheen je gaat, en opdat je geen omgang krijgt met de mensen van dat land en ijdelheden najaagt en de HEER, je God, verlaat.
27 Maar wanneer u in het land komt om daar de Heer te dienen, wijk dan niet af naar rechts of naar links van de weg die Ik u geboden heb en die u geleerd hebt.
28 En moge de Almachtige God u gunst verlenen in de ogen van de volken der aarde, zodat u daar een vrouw kunt nemen naar uw keuze; een die goed en oprecht is in de wegen van de Heer.
29 Moge God u en uw nakomelingen de zegen van uw vader Abraham geven, en u vruchtbaar maken en u vermenigvuldigen, zodat u een groot volk zult worden in het land waarheen u gaat, en moge God u doen terugkeren naar dit land, het land waar uw vader woonde, met kinderen en met grote rijkdom, met vreugde en met blijdschap.
30 En Isaak had Jakob bevelen gegeven en hem gezegend, en hij gaf hem vele geschenken, waaronder zilver en goud, en hij zond hem weg. Jakob luisterde naar zijn vader en moeder, kuste hen, stond op en ging naar Padan-Aram. Jakob was zevenenzeventig jaar oud toen hij uit het land Kanaän, uit Beerseba, vertrok.
31 Toen Jakob naar Haran vertrok, riep Esau zijn zoon Elifaz bij zich en fluisterde hem toe: 'Haast je, neem je zwaard en achtervolg Jakob. Ga hem voor op de weg, loer hem daar op en dood hem met je zwaard in een van de bergen. Neem alles wat hem toebehoort en keer terug.'
32 En Elifaz, de zoon van Esau, was een actieve man en een kundige met de boog, zoals zijn vader hem had geleerd. Hij was een befaamd jager en een dappere man.
33 En Elifaz deed zoals zijn vader hem had opgedragen. Elifaz was toen dertien jaar oud. Hij stond op, nam tien broers van zijn moeder mee en achtervolgde Jakob.
34 En hij volgde Jakob op de voet en loerde op hem aan de grens van het land Kanaän, tegenover de stad Sichem.
35 En Jakob zag Elifaz en zijn mannen hem achtervolgen. Jakob bleef staan op de plaats waar hij heen ging, om te begrijpen wat dit betekende, want hij wist niet wat er aan de hand was. Elifaz trok zijn zwaard en ging met zijn mannen op Jakob af. Jakob zei tegen hen: Wat hebben jullie ermee te maken dat jullie hierheen gekomen zijn, en wat is de bedoeling dat jullie hem met jullie zwaarden achtervolgen?
36 En Elifaz kwam naar Jakob toe en antwoordde hem: Zo heeft mijn vader mij bevolen, en daarom zal ik nu niet afwijken van de bevelen die mijn vader mij heeft gegeven. Toen Jakob zag dat Esau Elifaz had opgedragen geweld te gebruiken, ging Jakob naar Elifaz en zijn mannen toe en smeekte hen:
37 Zie, al wat ik bezit en wat mijn vader en moeder mij hebben gegeven, neem dat tot u en ga van mij weg, en dood mij niet, en moge dit u tot gerechtigheid worden gerekend.
38 En de HEER zorgde ervoor dat Jakob genade vond in de ogen van Elifaz, de zoon van Esau, en zijn mannen. Zij luisterden naar Jakob en brachten hem niet om het leven. Elifaz en zijn mannen namen alles wat Jakob bezat, samen met het zilver en goud dat hij uit Beerseba had meegebracht; zij lieten hem niets over.
39 Elifaz en zijn mannen verlieten hem en keerden terug naar Esau in Beerseba. Daar vertelden ze hem alles wat er

met Jakob gebeurd was en gaven ze hem alles wat ze van Jakob hadden afgenomen.
40 Esau was verontwaardigd op Elifaz, zijn zoon, en op de mannen die bij hem waren, omdat zij Jakob niet hadden gedood.
41 En zij antwoordden Esau: Omdat Jakob ons in deze zaak smeekte hem niet te doden, kregen wij medelijden met hem en namen wij alles wat hem toebehoorde en brachten het naar u toe. Esau nam al het zilver en goud dat Elifaz van Jakob had afgenomen en bewaarde het in zijn huis.
42 Toen Esau zag dat Isaak Jakob gezegend had en hem had bevolen: ‘Je zult geen vrouw nemen uit de dochters van Kanaän, en dat de dochters van Kanaän slecht waren in de ogen van Isaak en Rebekka,
43 Daarna ging hij naar het huis van zijn oom Ismaël en nam, naast zijn eerdere vrouwen, ook Machlath, de dochter van Ismaël en de zuster van Nebayoth, tot vrouw.

HOOFDSTUK 30

1 En Jakob vervolgde zijn weg naar Haran, en hij kwam tot aan de berg Moria. Hij bleef daar de hele nacht, vlakbij de stad Luz. Daar verscheen de HEER aan Jakob en zei tegen hem: Ik ben de HEER, de God van Abraham en de God van Isaak, uw vader. Het land waarop u ligt, zal Ik aan u en uw nakomelingen geven.
2 Zie, Ik ben met u en Ik zal u beschermen waar u ook gaat. Ik zal uw nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel. Ik zal al uw vijanden voor u laten vallen, en wanneer zij oorlog tegen u voeren, zullen zij u niet overwinnen. Ik zal u met vreugde, met kinderen en met grote rijkdommen terugbrengen naar dit land.
3 En Jakob ontwaakte uit zijn slaap en verheugde zich zeer over het visioen dat hij had gezien; en hij noemde die plaats Bethel.
4 En Jakob stond op van die plaats, vol vreugde, en toen hij liep, voelden zijn voeten licht aan van blijdschap. En hij ging vandaar naar het land van de kinderen van het Oosten, en hij keerde terug naar Haran en ging bij de herdersput zitten.
5 En hij trof daar enkele mannen aan die vanuit Haran op weg waren om hun kudden te weiden. Jakob vroeg hun ernaar, en zij zeiden: Wij komen uit Haran.
6 En hij vroeg hun: Kennen jullie Laban, de zoon van Nahor? En zij antwoordden: Wij kennen hem, en zie, zijn dochter Rachel komt eraan om de kudde van haar vader te weiden.
7 Terwijl hij nog met hen sprak, kwam Rachel, de dochter van Laban, om de schapen van haar vader te hoeden, want zij was een herderin.
8 Toen Jakob Rachel zag, de dochter van Laban, de broer van zijn moeder, rende hij naar haar toe, kuste haar en begon te huilen.
9 En Jakob vertelde Rachel dat hij de zoon van Rebekka was, de zus van haar vader. Rachel rende weg en vertelde het aan haar vader, en Jakob bleef huilen omdat hij niets bij zich had om mee te nemen naar het huis van Laban.
10 Toen Laban hoorde dat Jakob, de zoon van zijn zus, gekomen was, rende hij naar hem toe, kuste hem, omhelsde hem, bracht hem naar binnen en gaf hem brood, en hij at.
11 En Jakob vertelde Laban wat zijn broer Esau hem had aangedaan, en wat zijn zoon Elifaz hem op de weg had aangedaan.
12 Jakob verbleef een maand in het huis van Laban. Jakob at en dronk in het huis van Laban. Daarna zei Laban tegen Jakob: 'Zeg mij wat je loon zal zijn, want hoe kun je mij gratis van dienst zijn?'
13 Laban had geen zonen, maar alleen dochters, en zijn andere vrouwen en dienstmeisjes waren in die tijd nog onvruchtbaar. Dit zijn de namen van Labans dochters die zijn vrouw Adina hem had gebaard: de oudste heette Lea en de jongste Rachel. Lea had zachte ogen, maar Rachel was mooi en aantrekkelijk, en Jakob had haar lief.
14 En Jakob zei tegen Laban: Ik zal u zeven jaar dienen voor Rachel, uw jongste dochter. En Laban stemde hiermee in, en Jakob diende Laban zeven jaar voor zijn dochter Rachel.
15 En in het tweede jaar dat Jakob in Haran woonde, dat wil zeggen in het negenenzeventigste jaar van Jakobs leven, stierf Eber, de zoon van Sem. Hij was vierhonderdvierenzestig jaar oud toen hij stierf.
16 Toen Jakob hoorde dat Eber dood was, werd hij zeer bedroefd en treurde en rouwde hij vele dagen om hem.
17 En in het derde jaar dat Jakob in Haran woonde, baarde Bosmath, de dochter van Ismaël, de vrouw van Esau, hem een zoon, en Esau noemde hem Reuel.
18 En in het vierde jaar dat Jakob in het huis van Laban woonde, bezocht de Heer Laban en dacht aan hem vanwege Jakob. En er werden zonen geboren: zijn eerstgeborene was Beor, zijn tweede Alib en zijn derde Choras.
19 En de HEER gaf Laban rijkdom en eer, zonen en dochters, en de man vermeerderde zich enorm vanwege Jakob.
20 En Jakob diende in die dagen Laban met allerlei werkzaamheden, zowel in huis als op het land, en de zegen van de HEER rustte op alles wat Laban toebehoorde, zowel in huis als op het land.
21 En in het vijfde jaar stierf Jehudith, de dochter van Beeri, de vrouw van Esau, in het land Kanaän. Zij had geen zonen, maar alleen dochters.
22 En dit zijn de namen van haar dochters die zij aan Esau baarde: de oudste heette Marzith en de jongste Puith.
23 Toen Judas stierf, stond Esau op en ging naar Seïr om te jagen, zoals hij gewend was. Esau verbleef lange tijd in het land Seïr.
24 En in het zesde jaar nam Esau, naast zijn andere vrouwen, ook Ahlibama, de dochter van Zebeon de Hiviet, tot vrouw en bracht haar naar het land Kanaän.
25 Ahlibama werd zwanger en baarde Esau drie zonen: Yeush, Jaalan en Korach.
26 In die dagen ontstond er in het land Kanaän een twist tussen de herders van Esau en de herders van de inwoners van het land Kanaän. Esau had namelijk te veel vee en te veel goederen om in het land Kanaän, in het huis van zijn vader, te blijven wonen, en het land Kanaän kon hem vanwege zijn vee niet onderhouden.
27 Toen Esau zag dat zijn ruzies met de inwoners van het land Kanaän toenamen, stond hij op en nam zijn vrouwen, zijn zonen en zijn dochters, en al zijn bezittingen, en al het vee dat hij had, en al zijn eigendommen die hij in het land

Kanaän had verworven, en hij vertrok weg van de inwoners van dat land naar het land Seïr. Esau en al zijn bezittingen vestigden zich in het land Seïr.
28 Maar van tijd tot tijd ging Esau naar het land Kanaän om zijn vader en moeder te bezoeken. Esau trouwde met een Horiet en gaf zijn dochters uit aan de zonen van Seïr, de Horiet.
29 En hij gaf zijn oudste dochter Marzith aan Anah, de zoon van Zebeon, de broer van zijn vrouw, en Puith gaf hij aan Azar, de zoon van Bilhan de Horiet; en Esau woonde in de bergen, hij en zijn kinderen, en zij werden vruchtbaar en vermenigvuldigden zich.

HOOFDSTUK 31

1 En in het zevende jaar was Jakobs dienst bij Laban voltooid, en Jakob zei tegen Laban: Geef mij mijn vrouw, want de dagen van mijn dienst zijn voorbij. En Laban deed dat, en Laban en Jakob riepen alle inwoners van die plaats bijeen en ze vierden een feestmaal.
2 's Avonds kwam Laban naar het huis, en daarna kwam Jakob daar met de feestgangers, en Laban doofde alle lichten die in het huis brandden.
3 En Jakob zei tegen Laban: Waarom doe je ons dit aan? En Laban antwoordde: Zo is het onze gewoonte in dit land.
4 Daarna nam Laban zijn dochter Lea mee en bracht haar naar Jakob. Jakob kwam bij haar, maar Jakob wist niet dat het Lea was.
5 En Laban gaf zijn dochter Lea zijn dienstmaagd Zilpa als dienstmaagd.
6 Iedereen die op het feest aanwezig was, wist wat Laban met Jakob had gedaan, maar ze vertelden het Jakob niet.
7 En die avond kwamen alle buren naar het huis van Jakob, en ze aten en dronken en feestten, en ze speelden voor Lea op tamboerijnen en met dansen, en ze riepen voor Jakob: Helea, Helea.
8 Jakob hoorde hun woorden, maar begreep de betekenis ervan niet; hij dacht echter dat het in dit land wel eens hun gewoonte zou kunnen zijn.
9 En de buren spraken deze woorden 's nachts tot Jakob, en alle lichten die in het huis van Laban brandden, doofden die nacht.
10 De volgende ochtend, toen het licht werd, keerde Jakob zich naar zijn vrouw en zag: het was Lea, die in zijn armen had gelegen. Jakob zei: 'Nu begrijp ik wat de buren gisteravond zeiden: Helea,' zeiden ze, en ik wist het niet.'
11 Jakob riep Laban bij zich en zei tegen hem: 'Wat hebt u mij aangedaan? Ik heb u toch gediend omwille van Rachel? Waarom hebt u mij dan bedrogen en mij Lea gegeven?'
12 Laban antwoordde Jakob: 'Zo is het bij ons niet gebruikelijk om de jongste vóór de oudste te geven. Als je daarom ook haar zus wilt nemen, neem haar dan tot je beschikking voor de dienst die je mij nog zeven jaar zult bewijzen.'
13 En Jakob deed dat, en hij nam ook Rachel tot vrouw, en hij diende Laban nog zeven jaar. En Jakob kwam ook bij Rachel, en hij hield meer van Rachel dan van Lea, en Laban gaf haar zijn dienstmaagd Bilha als dienstmeisje.
14 Toen de HEER zag dat Lea gehaat werd, opende de HEER haar baarmoeder, en zij werd zwanger en baarde Jakob in die dagen vier zonen.
15 En dit zijn hun namen: Ruben, Simeon, Levi en Juda; en daarna hield zij op met baren.
16 In die tijd was Rachel onvruchtbaar en had ze geen kinderen. Rachel was jaloers op haar zus Lea, en toen Rachel zag dat ze geen kinderen voor Jakob baarde, nam ze haar dienstmaagd Bilha, en zij baarde Jakob twee zonen, Dan en Naftali.
17 Toen Lea zag dat zij geen kinderen meer kreeg, nam zij ook haar dienstmaagd Zilpa en gaf haar aan Jakob tot vrouw. Jakob kreeg gemeenschap met Zilpa, en zij baarde Jakob twee zonen, Gad en Aser.
18 En Lea werd opnieuw zwanger en baarde Jakob in die dagen twee zonen en een dochter. Hun namen zijn Issachar, Zebulon en hun zuster Dina.
19 Rachel was in die tijd nog steeds onvruchtbaar. Rachel bad tot de Heer en zei: 'Heer God, denk aan mij en bezoek mij, smeek ik U, want mijn man zal mij verstoten, omdat ik hem geen kinderen heb gebaard.'
20 Nu, o Heer God, hoor mijn smeekbede tot U, zie mijn ellende en geef mij kinderen zoals een van de dienstmaagden, zodat ik mijn schande niet langer hoef te dragen.
21 En God hoorde haar en opende haar baarmoeder, en Rachel werd zwanger en baarde een zoon. En zij zei: De HEER heeft mijn schande weggenomen, en zij noemde hem Jozef, zeggende: Moge de HEER mij nog een zoon schenken. En Jakob was eenennegentig jaar oud toen zij hem baarde.
22 In die tijd stuurde Jakobs moeder, Rebekka, haar voedster Debora, de dochter van Uz, en twee dienaren van Isaak naar Jakob.
23 En zij kwamen naar Jakob in Haran en zeiden tegen hem: 'Rebekka heeft ons naar u gestuurd, opdat u terugkeert naar het huis van uw vader in het land Kanaän.' En Jakob luisterde naar wat zijn moeder had gezegd.
24 In die tijd waren de zeven jaar die Jakob voor Rachel bij Laban had gediend voorbij, en na veertien jaar in Haran te hebben gewoond, zei Jakob tegen Laban: 'Geef mij mijn vrouwen terug en laat mij gaan, zodat ik naar mijn land kan terugkeren. Want zie, mijn moeder heeft mij vanuit het land Kanaän laten weten dat ik naar het huis van mijn vader moet terugkeren.'
25 En Laban zei tegen hem: 'Nee, alstublieft, als ik genade in uw ogen heb gevonden, verlaat mij dan niet. Geef mij uw loon, dan zal ik het geven, en blijf bij mij.'
26 En Jakob zei tegen hem: Dit is wat u mij als loon moet geven: ik zal vandaag uw hele kudde doorzoeken en alle lammeren wegnemen die gevlekt of gespikkeld zijn, en alle bruine lammeren onder de schapen en onder de geiten. Als u dit voor mij doet, zal ik terugkeren en uw kudde weiden en verzorgen zoals ik eerst deed.
27 En Laban deed dat, en Laban nam alles wat Jakob gezegd had uit zijn kudde weg en gaf het aan hem.
28 Jakob gaf alles wat hij uit Labans kudde had weggehaald aan zijn zonen, en Jakob hoedde de rest van Labans kudde.
29 Toen de dienaren van Isaak, die hij naar Jakob had gestuurd, zagen dat Jakob niet met hen naar het land Kanaän, naar zijn vader, zou terugkeren, gingen zij bij hem weg en keerden terug naar huis, naar het land Kanaän.

30 En Debora bleef bij Jakob in Haran, en zij keerde niet met de dienaren van Isaak terug naar het land Kanaän, maar Debora woonde bij Jakobs vrouwen en kinderen in Haran.
31 Jakob diende Laban nog zes jaar, en toen de schapen geboren werden, verwijderde Jakob de schapen met vlekken en gespikkelde gelaatstrekken, zoals hij met Laban had afgesproken. Jakob deed dit zes jaar lang bij Laban, en de man werd rijk en had vee, dienstmeisjes, knechten, kamelen en ezels.
32 Jakob had tweehonderd kuddes runderen, en zijn runderen waren groot en mooi van uiterlijk en zeer vruchtbaar, en alle families der mensen verlangden ernaar om een deel van Jakobs runderen te krijgen, want ze waren buitengewoon welvarend.
33 En vele mensen kwamen om een deel van Jakobs kudde te bemachtigen, en Jakob gaf hun een schaap voor een knecht of een dienstmaagd, of voor een ezel of een kameel, of wat Jakob ook maar van hen verlangde, en zij gaven het hem.
34 En Jakob verwierf rijkdom, eer en bezittingen door deze transacties met de mensen, en de nakomelingen van Laban benijdden hem om deze eer.
35 En na verloop van tijd hoorde hij de woorden van Labans zonen, die zeiden: Jakob heeft alles weggenomen wat van onze vader was, en van wat van onze vader was, heeft hij al deze roem verworven.
36 En Jakob zag het gezicht van Laban en van zijn kinderen, en zie, hun blik was in die dagen niet meer zoals voorheen.
37 En de HEER verscheen aan Jakob na afloop van de zes jaar en zei tegen hem: Sta op, ga weg uit dit land en keer terug naar het land waar je geboren bent, en Ik zal met je zijn.
38 En Jakob stond toen op en zette zijn kinderen en vrouwen en al zijn bezittingen op kamelen, en hij ging op weg naar het land Kanaän, naar zijn vader Isaak.
39 Laban wist niet dat Jakob bij hem weggegaan was, want Laban was die dag schapen aan het scheren geweest.
40 En Rachel stal de beelden van haar vader, en ze nam ze mee en verborg ze op de kameel waarop ze zat, en ze ging verder.
41 En dit is de manier waarop de beelden gemaakt worden: men neemt een eerstgeborene, doodt hem, neemt het haar van zijn hoofd, neemt zout en besprenkelt het hoofd ermee, zalft het met olie, neemt een klein koperen of gouden tablet, schrijft de naam erop en legt het tablet onder zijn tong. Vervolgens neemt men het hoofd met het tablet onder de tong en plaatst het in het huis, steekt er lichten voor aan en buigt zich ervoor neer.
42 En wanneer zij zich ervoor neerbuigen, spreekt het tot hen in alles wat zij het vragen, door de kracht van de naam die erin geschreven staat.
43 En sommigen maken ze in de vorm van mensen, van goud en zilver, en gaan ernaartoe op tijdstippen die hen bekend zijn. De beelden ontvangen dan de invloed van de sterren en voorspellen de toekomst. Zo zijn ook de beelden ontstaan die Rachel van haar vader stal.
44 En Rachel stal deze beelden, die van haar vader waren, zodat Laban door middel daarvan niet zou weten waar Jakob heen was gegaan.
45 Laban kwam thuis en vroeg naar Jakob en zijn gezin, maar hij was nergens te vinden. Laban zocht naar zijn beelden om te weten te komen waar Jakob heen was gegaan, maar hij kon ze niet vinden. Hij ging naar andere beelden en vroeg hen ernaar. Zij vertelden hem dat Jakob van hem was weggevlucht naar zijn vader, naar het land Kanaän.
46 Toen stond Laban op, nam zijn broers en al zijn dienaren mee en ging eropuit om Jakob te achtervolgen. Hij haalde hem in op de berg Gilead.
47 Laban zei tegen Jakob: Wat heb je mij toch aangedaan? Je bent gevlucht, je hebt mij bedrogen en je hebt mijn dochters en hun kinderen als zwaardgevangenen weggevoerd.
48 En u stond mij niet toe ze te kussen en ze met vreugde weg te sturen, en u stal mijn goden en ging weg.
49 En Jakob antwoordde Laban: Ik was bang dat u mijn dochters met geweld van mij zou afnemen, en nu zal iedereen bij wie u uw goden aantreft, sterven.
50 Laban zocht naar de beelden en doorzocht al Jakobs tenten en al zijn meubels, maar hij kon ze niet vinden.
51 En Laban zei tegen Jakob: Wij zullen een verbond sluiten, en dat zal een getuigenis zijn tussen mij en jou. Als jij mijn dochters kwaad doet of andere vrouwen neemt dan mijn dochters, dan zal God getuige zijn tussen mij en jou in deze zaak.
52 En zij namen stenen en maakten een hoop, en Laban zei: Deze hoop is een getuige tussen mij en jou, daarom noemde hij die Gilead.
53 Jakob en Laban brachten een offer op de berg, en ze aten daar bij de offerstapel. Ze bleven de hele nacht op de berg. Laban stond vroeg in de ochtend op, huilde met zijn dochters, kuste hen en ging naar huis.
54 En hij haastte zich en zond zijn zoon Beor, die zeventien jaar oud was, uit met Abichorif, de zoon van Uz, de zoon van Nahor, en met hen waren tien mannen.
55 En zij haastten zich en gingen verder over de weg die Jakob voorging, en zij kwamen via een andere weg in het land Seïr.
56 En zij kwamen bij Esau en zeiden tot hem: Zo spreekt uw broer en familielid, uw moeders broer Laban, de zoon van Bethuel, zeggende:
57 Heb je gehoord wat Jakob, je broer, voor mij gedaan heeft? Hij kwam eerst naakt en bloot naar mij toe, en ik ging hem tegemoet en bracht hem met eer in mijn huis. Ik verhief hem en gaf hem mijn twee dochters en twee van mijn dienstmeisjes tot vrouw.
58 En God zegende hem omwille van mij, en hij vermeerderde zich overvloedig en kreeg zonen, dochters en dienstmaagden.
59 Hij bezat ook een enorme hoeveelheid schapen en runderen, kamelen en ezels, en zilver en goud in overvloed. Toen hij zag dat zijn rijkdom toenam, verliet hij mij terwijl ik mijn schapen ging scheren, stond op en vluchtte in het geheim.
60 En hij nam zijn vrouwen en kinderen mee op kamelen, en hij bracht al zijn vee en bezittingen die hij in mijn land had verworven weg, en hij richtte zijn gezicht op om naar zijn vader Isaak te gaan, naar het land Kanaän.
61 En hij stond mij niet toe mijn dochters en hun kinderen te kussen, en hij voerde mijn dochters weg als gevangenen

die met het zwaard waren gedood, en hij roofde ook mijn goden en vluchtte.

62 En nu heb ik hem achtergelaten in het gebergte bij de beek Jabuk, hem en alles wat hem toebehoort; hij heeft niets tekort.

63 Als het uw wens is om naar hem toe te gaan, ga dan nu en u zult hem daar vinden, en u kunt met hem doen wat uw ziel begeert; en de boodschappers van Laban kwamen en vertelden Esau dit alles.

64 En Esau hoorde alle woorden van Labans boodschappers, en zijn woede ontbrandde hevig tegen Jakob. Hij herinnerde zich zijn haat, en zijn woede brandde in hem.

65 En Esau haastte zich en nam zijn kinderen, zijn dienaren en de rest van zijn huishouden, zestig man in totaal, mee. Hij ging heen en verzamelde alle kinderen van Seïr de Horiet en hun volk, driehonderdveertig man in totaal, en nam al deze vierhonderd mannen met getrokken zwaarden mee en ging naar Jakob om hem te doden.

66 En Esau verdeelde dit aantal in verschillende groepen, en hij nam de zestig mannen van zijn kinderen en dienaren en alle leden van zijn huishouden als één hoofd, en gaf hen onder de hoede van Elifaz, zijn oudste zoon.

67 En de overgebleven hoofden gaf hij in de zorg van de zes zonen van Seïr de Horiet, en hij stelde ieder van hen aan over zijn geslachten en kinderen.

68 En het hele kamp vertrok zoals het was, en Esau ging tussen hen in naar Jakob toe en leidde hen snel.

69 En de boodschappers van Laban vertrokken van Esau en gingen naar het land Kanaän, en ze kwamen bij het huis van Rebekka, de moeder van Jakob en Esau.

70 En zij vertelden haar: Zie, uw zoon Esau is met vierhonderd man opgetrokken tegen zijn broer Jakob, want hij heeft gehoord dat hij eraan kwam. Hij is op weg gegaan om oorlog tegen hem te voeren, hem te verslaan en alles wat hij bezit af te nemen.

71 En Rebekka haastte zich en stuurde tweeënzeventig mannen uit de dienst van Isaak om Jakob op de weg tegemoet te gaan; want ze zei: 'Misschien zal Esau wel oorlog voeren op de weg wanneer hij hem tegenkomt.'

72 Deze boodschappers gingen op weg om Jakob te ontmoeten, en ze troffen hem aan op de weg langs de beek Jabuk, aan de overkant. Toen Jakob hen zag, zei hij: ‘Dit kamp is mij door God toegewezen.’ En Jakob noemde die plaats Machnayim.

73 Jakob herkende al zijn vaders familieleden, en hij kuste hen en omhelsde hen en ging met hen mee. Jakob vroeg hen naar zijn vader en moeder, en zij zeiden: Het ging goed met hen.

74 En deze boodschappers zeiden tot Jakob: Rebekka, je moeder, heeft ons naar je toe gestuurd met de boodschap: Ik heb gehoord, mijn zoon, dat je broer Esau met mannen uit de stam van Seïr de Horiet tegen je op weg is getrokken.

75 Luister daarom, mijn zoon, naar mijn stem en overleg met jezelf wat je moet doen. Wanneer hij naar je toe komt, smeek hem dan en spreek niet onbezonnen tegen hem. Geef hem een geschenk van wat je bezit en van wat God je heeft geschonken.

76 En wanneer hij je naar je zaken vraagt, verberg dan niets voor hem, want misschien zal hij zijn woede jegens jou laten varen en zul je daardoor je ziel redden, jij en alles wat je toebehoort, want het is jouw plicht hem te eren, omdat hij je oudere broer is.

77 Toen Jakob de woorden van zijn moeder hoorde, die de boodschappers hem hadden gezegd, verhief Jakob zijn stem en huilde bitter, en deed zoals zijn moeder hem had opgedragen.

HOOFDSTUK 32

1 En in die tijd zond Jakob boodschappers naar zijn broer Esau in het land Seïr, en hij sprak hem smeekwoorden toe.

2 En hij gaf hun het bevel: Zo moet gij tot mijn heer, tot Esau, zeggen: Zo spreekt uw dienaar Jakob: Laat mijn heer zich niet inbeelden dat de zegen van mijn vader, waarmee hij mij gezegend heeft, mij tot nut is geweest.

3 Want ik ben al twintig jaar bij Laban, en hij heeft mij bedrogen en mijn loon tien keer veranderd, zoals alles al aan mijn heer is verteld.

4 En ik diende hem zeer ijverig in zijn huis, en God zag daarna mijn lijden, mijn arbeid en het werk van mijn handen, en hij liet mij genade en gunst vinden in zijn ogen.

5 En daarna verwierf ik, door Gods grote barmhartigheid en goedheid, ossen, ezels en ander vee, en dienstknechten en dienstmeisjes.

6 Nu ga ik naar mijn land en mijn huis, naar mijn vader en moeder, die in het land Kanaän wonen. Ik heb mijn heer laten weten dat dit alles is gebeurd, om in zijn gunst te komen, zodat hij niet denkt dat ik zelf rijkdom heb verworven, of dat de zegen waarmee mijn vader mij heeft gezegend, mij ten goede is gekomen.

7 En die boodschappers gingen naar Esau en troffen hem aan aan de grens van het land Edom, op weg naar Jakob. Vierhonderd mannen van de stam Seïr de Horiet stonden daar met getrokken zwaarden.

8 En de boodschappers van Jakob vertelden Esau alles wat Jakob over Esau tegen hen had gezegd.

9 En Esau antwoordde hen met trots en minachting en zei tegen hen: Voorwaar, ik heb gehoord en het is mij werkelijk verteld wat Jakob Laban heeft aangedaan. Hij heeft hem in zijn huis verheven en hem zijn dochters tot vrouw gegeven, en hij heeft zonen en dochters verwekt en is in Labans huis rijkelijk rijk geworden door zijn toedoen.

10 En toen hij zag dat hij veel rijkdom vergaarde en grote bezittingen had, vluchtte hij met alles wat hem toebehoorde uit het huis van Laban. Hij leidde Labans dochters weg van hun vader, als gevangenen die met het zwaard waren weggevoerd, zonder hem daarvan op de hoogte te stellen.

11 Jakob heeft dit niet alleen tegenover Laban gedaan, maar ook tegenover mij, en hij heeft mij tweemaal verdrongen. Zou ik dan zwijgen?

12 Nu ben ik daarom heden met mijn legermacht naar hem toegetrokken om hem te ontmoeten, en ik zal met hem doen naar wat mijn hart begeert.

13 De boodschappers keerden terug naar Jakob en zeiden tegen hem: ‘Wij zijn naar uw broer Esau gegaan en hebben hem al uw woorden verteld. Hij heeft ons geantwoord en zie, hij komt u tegemoet met vierhonderd man.’

14 Weet nu wat je moet doen en bid tot God dat Hij je van hem verlost.

15 Toen Jakob de woorden van zijn broer hoorde, die hij tot de boodschappers van Jakob had gesproken, werd Jakob zeer bevreesd en was hij diep bedroefd.
16 En Jakob bad tot de Heer, zijn God, en hij zei: Heer, God van mijn vaderen, Abraham en Isaak, U hebt tot mij gezegd toen ik het huis van mijn vader verliet:
17 Ik ben de HEER, de God van uw vader Abraham en de God van Isaak. Ik geef u dit land en uw nageslacht na u. Ik zal uw nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel, zodat u zich zult uitbreiden tot aan de vier zijden van de hemel. In u en in uw nageslacht zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.
18 U hebt uw woord gehouden en mij rijkdom, kinderen en vee gegeven, zoals U uw dienaar het meest begeerde; U hebt mij alles gegeven wat ik U vroeg, zodat ik niets tekortkwam.
19 En u zei daarna tegen mij: Keer terug naar uw ouders en naar uw geboorteplaats, dan zal ik u nog steeds goed behandelen.
20 Nu ik gekomen ben, en u mij van Laban hebt bevrijd, zal ik in de handen van Esau vallen, die mij zal doden, ja, samen met de moeders van mijn kinderen.
21 Nu dan, Heer God, verlos mij toch ook uit de handen van mijn broer Esau, want ik ben zeer bang voor hem.
22 En als er geen rechtvaardigheid in mij is, doe het dan omwille van Abraham en mijn vader Isaak.
23 Want ik weet dat ik deze rijkdom door goedheid en barmhartigheid heb verworven; daarom smeek ik u nu mij met uw goedheid te bevrijden en mij te verhoren.
24 Jakob hield op met bidden tot de HEER en verdeelde het volk dat bij hem was, met de kudden en het vee, in twee kampen. De ene helft gaf hij aan Damesek, de zoon van Eliëzer, Abrahams dienaar, als kamp, samen met zijn kinderen, en de andere helft gaf hij aan zijn broer Elianus, de zoon van Eliëzer, als kamp, samen met diens kinderen.
25 En hij gaf hun het bevel: ‘Houd afstand van elkaar met jullie kampen en kom niet te dicht bij elkaar. Als Esau dan één kamp aanvalt en de vijand vernietigt, zal het andere kamp, dat op afstand daarvan ligt, hem ontkomen.’
26 Jakob bleef die nacht daar en gaf de hele nacht door zijn dienaren instructies over de troepen en zijn kinderen.
27 En de HEER verhoorde die dag het gebed van Jakob, en de HEER bevrijdde Jakob uit de handen van zijn broer Esau.
28 En de HEER zond drie engelen uit de hemel, en zij gingen voor Esau uit en kwamen naar hem toe.
29 En deze engelen verschenen aan Esau en zijn volk als tweeduizend mannen, rijdend op paarden en uitgerust met allerlei oorlogswapens. En voor de ogen van Esau en al zijn mannen leken ze verdeeld te zijn in vier kampen, met elk een leider.
30 Een van de kampen trok verder en zag Esau met vierhonderd mannen naar zijn broer Jakob komen. Dit kamp rende op Esau en zijn mannen af en joeg hen de stuipen op het lijf. Esau viel van zijn paard in paniek, en al zijn mannen verlieten hem op die plek, want ze waren zeer bang.
31 En het hele kamp riep hen na toen ze voor Esau vluchtten, en alle strijdlustige mannen antwoordden:
32 Wij zijn toch dienaren van Jakob, die een dienaar van God is? Wie zou ons dan kunnen weerstaan? En Esau zei tegen hen: ‘Mijn heer en broeder Jakob is uw heer, die ik al twintig jaar niet heb gezien, en nu ik hem vandaag weer zie, behandelen jullie mij dan zo?’
33 En de engelen antwoordden hem: Zo waar de HEER leeft, als Jakob, over wie u spreekt, niet uw broer was geweest, dan zouden wij niemand van u en uw volk hebben laten overleven. Maar alleen vanwege Jakob zullen wij hen niets aandoen.
34 Dit kamp trok weg van Esau en zijn mannen, en Esau en zijn mannen waren ongeveer een mijl van hen verwijderd, toen het tweede kamp met allerlei wapens op hen afkwam. En ook zij deden met Esau en zijn mannen hetzelfde als het eerste kamp met hen had gedaan.
35 En toen ze daarmee waren gestopt, kwam het derde kamp op hen af, en ze werden allemaal doodsbang. Esau viel van zijn paard, en het hele kamp schreeuwde: ‘Wij zijn toch dienaren van Jakob, die een dienaar van God is? Wie kan ons dan weerstaan?’
36 En Esau antwoordde hun opnieuw: ‘Jakob, mijn heer en uw heer is mijn broer, en ik heb hem twintig jaar niet gezien. Nu ik vandaag heb gehoord dat hij eraan komt, ben ik hem tegemoet gegaan. En hoe behandelen jullie mij dan?’
37 En zij antwoordden hem en zeiden: Zo waar de HEER leeft, als Jakob niet uw broer was geweest, zoals u zei, dan hadden wij geen enkel lid van u en uw mannen achtergelaten. Maar omdat Jakob, over wie u spreekt, uw broer is, zullen wij ons niet met u of uw mannen bemoeien.
38 En ook het derde kamp trok van hen weg, en hij vervolgde zijn weg met zijn mannen naar Jakob, toen het vierde kamp hem naderde, en ook zij deden met hem en zijn mannen hetzelfde als de anderen hadden gedaan.
39 Toen Esau zag wat de vier engelen hem en zijn mannen hadden aangedaan, werd hij zeer bevreesd voor zijn broer Jakob en ging hij hem in vrede tegemoet.
40 En Esau verborg zijn haat tegen Jakob, omdat hij bang was voor zijn leven vanwege zijn broer Jakob, en omdat hij dacht dat de vier kampen die hij was tegengekomen, dienaren van Jakob waren.
41 Jakob bleef die nacht met zijn dienaren in hun kamp, en hij besloot met zijn dienaren Esau een geschenk te geven van alles wat hij bij zich had en van al zijn bezittingen. Jakob stond de volgende ochtend op, samen met zijn mannen, en zij kozen uit het vee een geschenk voor Esau.
42 En dit is de hoeveelheid geschenken die Jakob uit zijn kudde koos om aan zijn broer Esau te geven: hij koos tweehonderdveertig stuks vee uit de kuddes, dertig kamelen en dertig ezels, en vijftig runderen uit de kuddes.
43 En hij verdeelde ze allemaal in tien kuddes, en hij zette elke soort apart neer, en hij gaf ze aan tien van zijn dienaren, ieder apart van de kudde.
44 En hij gaf hun het bevel en zei: ‘Houd afstand van elkaar en laat een ruimte tussen de kuddes. Wanneer Esau en zijn metgezellen jullie ontmoeten en vragen: "Van wie zijn jullie, waar gaan jullie heen en van wie is dit alles dat voor jullie ligt?", dan moeten jullie zeggen: "Wij zijn dienaren van Jakob en wij komen Esau in vrede tegemoet. Jakob komt van achteren."
45 En wat hier voor ons ligt, is een geschenk dat Jakob aan zijn broer Esau heeft gestuurd.
46 En als ze tegen jullie zeggen: ‘Waarom blijft hij achter jullie om zijn broer te ontmoeten en hem te zien?’, dan

moeten jullie zeggen: ‘Hij komt zeker vol vreugde achter ons aan om zijn broer te ontmoeten, want hij heeft gezegd: Ik zal hem een geschenk geven, en daarna zal ik hem zien; misschien zal hij mij wel aanvaarden.’
47 Zo ging het hele geschenk mee in de handen van zijn dienaren en ging die dag voor hem uit. Hij bracht de nacht door met zijn legerkampen aan de oever van de beek Jabuk, en midden in de nacht stond hij op, nam zijn vrouwen en dienstmeisjes en al zijn bezittingen mee, en liet hen diezelfde nacht de Jabuk-doorwaadplaats oversteken.
48 Toen hij al zijn bezittingen over de beek had geworpen, bleef Jakob alleen achter. Een man kwam hem tegemoet en worstelde die nacht met hem tot het ochtendgloren. Door het worstelen raakte Jakobs dijbeen ontwricht.
49 En bij het aanbreken van de dag liet de man Jakob daar achter, en hij zegende hem en ging weg. Jakob stak bij het aanbreken van de dag de beek over en bleef op zijn dijbeen staan.
50 Toen de zon voor hem opkwam, nadat hij de beek was overgestoken, kwam hij bij de plaats waar zijn vee en kinderen waren.
51 En ze gingen door tot het middaguur, en terwijl ze onderweg waren, ging het geschenk voor hen voorbij.
52 Jakob sloeg zijn ogen op en keek, en zie, Esau was in de verte, hij kwam aan met een grote groep mannen, ongeveer vierhonderd in totaal, en Jakob werd zeer bevreesd voor zijn broer.
53 Jakob haastte zich en verdeelde zijn kinderen onder zijn vrouwen en dienstmeisjes. Zijn dochter Dina legde hij in een kist en gaf haar in de handen van zijn dienaren.
54 En hij ging voor zijn kinderen en vrouwen uit om zijn broer te ontmoeten, en hij boog zich tot op de grond neer, ja, hij boog zich zevenmaal neer totdat hij zijn broer naderde. En God zorgde ervoor dat Jakob genade en gunst vond in de ogen van Esau en zijn mannen, want God had het gebed van Jakob verhoord.
55 En de vrees van Jakob en zijn angst sloegen over op zijn broer Esau, want Esau was zeer bang voor Jakob vanwege wat de engelen van God hem hadden aangedaan, en Esau's woede tegen Jakob veranderde in vriendelijkheid.
56 Toen Esau Jakob naar zich toe zag rennen, rende hij ook naar hem toe, omhelsde hem, viel hem om de hals, kuste hem en huilde.
57 En God bracht vrees en goedheid voor Jakob in de harten van de mannen die met Esau meegekomen waren, en zij kusten Jakob en omhelsden hem.
58 En ook Elifaz, de zoon van Esau, en zijn vier broers, zonen van Esau, huilden met Jakob, en zij kusten hem en omhelsden hem, want de vrees voor Jakob had hen allen overvallen.
59 En Esau sloeg zijn ogen op en zag de vrouwen met hun kinderen, de kinderen van Jakob, achter Jakob aan lopen en langs de weg voor Esau buigen.
60 Esau vroeg aan Jakob: 'Wie zijn deze mensen bij jou, mijn broer? Zijn het jouw kinderen of jouw dienaren?' Jakob antwoordde Esau: 'Het zijn mijn kinderen, die God in zijn genade aan jouw dienaar heeft gegeven.'
61 En terwijl Jakob met Esau en zijn mannen sprak, zag Esau het hele legerkamp en zei tegen Jakob: Waar heb je dat hele legerkamp vandaan dat ik gisteravond aantrof? En Jakob zei: Om in de gunst van mijn heer te komen, is dat wat God uw dienaar genadig heeft gegeven.
62 Toen kwam het geschenk bij Esau, en Jakob drong er bij Esau op aan en zei: Neem toch alstublieft het geschenk aan dat ik voor mijn heer heb meegebracht. Maar Esau zei: Waarom wil ik dat? Houd wat je hebt voor jezelf.
63 En Jakob zei: Het is mijn plicht dit alles te geven, nu ik uw gezicht heb gezien, opdat u nog in vrede leeft.
64 Esau weigerde het geschenk aan te nemen, en Jakob zei tegen hem: 'Ik smeek u, heer, als ik nu genade in uw ogen heb gevonden, neem dan mijn geschenk aan, want ik heb uw gezicht gezien, alsof ik een goddelijk gezicht zag, omdat u mij gunstig gezind was.'
65 En Esau nam het geschenk aan, en Jakob gaf Esau ook zilver, goud en bdellium, want hij had hem zo onder druk gezet dat hij het aannam.
66 En Esau verdeelde het vee dat in het kamp was. De ene helft gaf hij aan de mannen die met hem meegekomen waren, want zij waren voor loon meegekomen, en de andere helft gaf hij aan zijn kinderen.
67 En het zilver, het goud en het bdellium gaf hij aan Elifaz, zijn oudste zoon. En Esau zei tegen Jakob: Laat ons bij u blijven en langzaam met u meereizen totdat u bij mij aankomt, zodat we daar samen kunnen wonen.
68 Jakob antwoordde zijn broer en zei: Ik zou doen zoals mijn heer mij opdraagt, maar mijn heer weet dat de kinderen nog jong zijn en dat de kudden en de runderen met hun jongen die bij mij zijn, langzaam lopen. Want als ze snel zouden lopen, zouden ze allemaal sterven, want u kent hun lasten en hun vermoeidheid.
69 Laat mijn heer daarom voor zijn dienaar uitgaan, en ik zal langzaam verdergaan omwille van de kinderen en de kudde, totdat ik bij het huis van mijn heer in Seïr aankom.
70 En Esau zei tegen Jakob: Ik zal een aantal van mijn metgezellen bij je plaatsen om voor je te zorgen onderweg en je vermoeidheid en last te dragen. En hij zei: Wat heb ik daaraan, heer, als ik maar genade in uw ogen mag vinden?
71 Zie, Ik zal tot u komen in Seïr om daar met u samen te wonen, zoals u hebt gezegd. Ga dan heen met uw volk, want Ik zal u volgen.
72 En Jakob zei dit tegen Esau om Esau en zijn mannen bij hem weg te sturen, zodat Jakob daarna naar het huis van zijn vader in het land Kanaän kon gaan.
73 En Esau luisterde naar de stem van Jakob, en Esau keerde terug met de vierhonderd mannen die met hem op weg waren naar Seïr. Jakob en al zijn metgezellen trokken die dag tot aan de uiterste grens van het land Kanaän, en hij bleef daar enige tijd.

HOOFDSTUK 33

1 Enige tijd later verliet Jakob de landsgrenzen en kwam in het land van Shalem, dat wil zeggen de stad Sichem, die in het land Kanaän ligt, en hij rustte uit voor de stad.
2 En hij kocht een stuk land van dat veld van de kinderen van Hamor, de inwoners van dat land, voor vijf sikkels.
3 En Jakob bouwde daar een huis voor zichzelf, en hij sloeg daar zijn tent op en maakte hutten voor zijn vee; daarom noemde hij die plaats Soekot.
4 Jakob bleef anderhalf jaar in Soekot.

5 In die tijd gingen enkele vrouwen uit het land naar de stad Sichem om te dansen en feest te vieren met de dochters van de stad. Toen zij vertrokken, gingen ook Rachel en Lea, de vrouwen van Jakob, met hun gezinnen mee om het feestgedruis van de dochters van de stad te aanschouwen.
6 En Dina, de dochter van Jakob, ging ook met hen mee en zag de dochters van de stad. Zij bleven daar bij deze dochters staan, terwijl alle inwoners van de stad om hen heen stonden om hun vreugde te aanschouwen, en alle vooraanstaande mensen van de stad waren daar aanwezig.
7 En Sichem, de zoon van Hamor, de vorst van het land, stond daar ook om hen te zien.
8 Sichem zag Dina, de dochter van Jakob, met haar moeder zitten, voor de andere dochters van de stad. Het meisje beviel hem zeer, en hij vroeg zijn vrienden en zijn volk: 'Wiens dochter is dat die daar tussen de vrouwen zit, die ik niet ken in deze stad?'
9 En zij zeiden tot hem: ‘Dit is inderdaad de dochter van Jakob, de zoon van Isaak de Hebreeër, die al enige tijd in deze stad woont. Toen bekend werd dat de vrouwen van het land op weg waren om feest te vieren, ging zij met haar moeder en dienstmeisjes mee om tussen hen te zitten, zoals u ziet.’
10 Sichem zag Dina, de dochter van Jakob, en toen hij naar haar keek, raakte zijn ziel volledig op Dina gericht.
11 En hij stuurde iemand om haar met geweld te laten halen, en Dina kwam in het huis van Sichem, en hij greep haar met geweld, sliep met haar en vernederde haar, en hij had haar zeer lief en nam haar in zijn huis op.
12 En zij kwamen en vertelden het aan Jakob. Toen Jakob hoorde dat Sichem zijn dochter Dina had ontuchtigd, stuurde Jakob twaalf van zijn dienaren om Dina uit het huis van Sichem te halen. Zij gingen naar het huis van Sichem en namen Dina daarvandaan mee.
13 Toen zij aankwamen, ging Sichem met zijn mannen naar hen toe en joeg hen uit zijn huis. Hij stond niet toe dat zij bij Dina kwamen, maar Sichem zat bij Dina en kuste en omhelsde haar voor hun ogen.
14 De dienaren van Jakob kwamen terug en vertelden hem: ‘Toen wij kwamen, hebben hij en zijn mannen ons weggejaagd, en zo heeft Sichem Dina voor onze ogen aangedaan.’
15 Jakob wist bovendien dat Sichem zijn dochter had ontuchtigd, maar hij zei niets. Zijn zonen hoedden zijn vee op het veld, en Jakob bleef zwijgend tot hun terugkeer.
16 En voordat zijn zonen thuiskwamen, stuurde Jakob twee meisjes uit de familie van zijn dienaren naar het huis van Sichem om voor Dina te zorgen en bij haar te blijven. Sichem stuurde vervolgens drie van zijn vrienden naar zijn vader Hamor, de zoon van Chiddekem, de zoon van Pered, met de opdracht: 'Zorg dat ik dit meisje tot vrouw neem.'
17 En Hamor, de zoon van Chiddekem de Hiviet, kwam bij het huis van zijn zoon Sichem, en hij ging voor hem zitten. Hamor zei tegen zijn zoon: Sichem, is er dan geen vrouw onder de dochters van uw volk, dat u een Hebreeuwse vrouw wilt nemen die niet van uw volk is?
18 En Sichem zei tegen hem: 'Haar alleen moet je voor mij halen, want zij is mij een lust voor het oog.' En Hamor deed wat zijn zoon zei, want hij was hem zeer dierbaar.
19 Hamor ging naar Jakob om met hem over deze zaak te overleggen. Toen hij van het huis van zijn zoon Sichem vertrokken was, voordat hij bij Jakob aankwam om met hem te spreken, kwamen de zonen van Jakob van het veld, zodra zij hoorden wat Sichem, de zoon van Hamor, had gedaan.
20 De mannen waren zeer bedroefd over hun zus en kwamen allen woedend naar huis, nog voordat het tijd was om het vee bijeen te drijven.
21 En zij kwamen en gingen voor hun vader zitten en spraken hem woedend toe: ‘Voorwaar, deze man en zijn hele gezin verdienen de dood, want de HEER, de God van de hele aarde, heeft Noach en zijn kinderen geboden dat niemand ooit mag roven of overspel plegen. Zie, Sichem heeft onze zuster verkracht en overspel met haar gepleegd, en niemand van de inwoners van de stad heeft hem een woord gezegd.’
22 U weet en begrijpt toch zeker dat Sichem, zijn vader en de hele stad ter dood veroordeeld zijn vanwege wat hij gedaan heeft.
23 En terwijl zij hierover met hun vader spraken, kwam Hamor, de vader van Sichem, naar Jakob toe om hem de woorden van zijn zoon over Dina te vertellen. Hij ging voor Jakob en zijn zonen zitten.
24 Hamor sprak tot hen en zei: ‘Mijn zoon Sichem verlangt naar uw dochter; ik smeek u haar aan hem tot vrouw te geven en met ons te trouwen. Geef ons uw dochters en wij zullen u onze dochters geven, en u zult bij ons in ons land wonen en wij zullen één volk zijn in dat land.’
25 Ons land is immers zeer uitgestrekt; blijf er wonen, drijf er handel, verwerf er bezittingen en doe er wat u wilt; niemand zal u daarin belemmeren door er iets tegen te zeggen.
26 En Hamor hield op met spreken tot Jakob en zijn zonen, en zie, zijn zoon Sichem was hem gevolgd en ging voor hen zitten.
27 En Sichem sprak tot Jakob en zijn zonen en zei: Moge ik genade vinden in uw ogen, zodat u mij uw dochter zult geven, en alles wat u mij zegt, dat zal ik voor haar doen.
28 Vraag mij om een overvloed aan bruidsschat en geschenken, en ik zal het geven. Alles wat u mij opdraagt, zal ik doen. Wie zich tegen uw bevelen verzet, zal sterven. Geef mij alleen een meisje tot vrouw.
29 Simeon en Levi antwoordden Hamor en Sichem, zijn zoon, op een bedrieglijke manier en zeiden: Alles wat u ons gezegd hebt, zullen wij voor u doen.
30 En zie, onze zus is in uw huis, maar blijf bij haar uit de buurt totdat wij onze vader Isaak hierover hebben laten informeren, want wij kunnen niets doen zonder zijn toestemming.
31 Want Hij kent de wegen van onze vader Abraham, en alles wat Hij tot ons zegt, zullen wij u vertellen; wij zullen niets voor u verbergen.
32 Simeon en Levi spraken dit tot Sichem en zijn vader om een voorwendsel te vinden en om raad te vragen wat er met Sichem en zijn stad moest gebeuren in deze zaak.
33 Toen Sichem en zijn vader de woorden van Simeon en Levi hoorden, vonden ze het goed en gingen ze naar huis.
34 Toen zij vertrokken waren, zeiden de zonen van Jakob tegen hun vader: Zie, wij weten dat de doodstraf toekomt aan deze goddelozen en aan hun stad, omdat zij overtreden

hebben wat God aan Noach en zijn kinderen en zijn nageslacht geboden had.
35 En ook omdat Sichem dit onze zuster Dina heeft aangedaan door haar te onteren, want zulke verdorvenheid zal onder ons nooit gebeuren.
36 Weet daarom nu wat u zult doen en zoek raad en een voorwendsel om hen aan te doen, zodat alle inwoners van deze stad gedood kunnen worden.
37 Simeon zei tegen hen: ‘Hier is een goede raad voor jullie: zeg hun dat ze alle mannen onder hen moeten besnijden zoals wij besneden zijn. En als ze dat niet willen doen, zullen we onze dochter bij hen weghalen en vertrekken.’
38 En als zij hiermee instemmen en het ook daadwerkelijk doen, dan zullen wij hen, wanneer zij door de pijn zijn neergeknield, met onze zwaarden aanvallen, zoals wij een rustig en vredelievend persoon aanvallen, en wij zullen ieder mannelijk individu onder hen doden.
39 Simeons raad beviel hen, en Simeon en Levi besloten met hen te doen zoals voorgesteld.
40 De volgende ochtend kwamen Sichem en Hamor, zijn vader, weer bij Jakob en zijn zonen om over Dina te spreken en te horen wat Jakobs zonen op hun woorden zouden antwoorden.
41 En de zonen van Jakob spraken bedrieglijk tot hen en zeiden: Wij hebben onze vader Isaak al jullie woorden verteld, en jullie woorden hebben hem behaagd.
42 Maar hij sprak tot ons en zei: Zo heeft Abraham, zijn vader, hem geboden van God, de Heer van de hele aarde: dat ieder die niet tot zijn nakomelingen behoort en een van zijn dochters wil nemen, al zijn mannelijke familieleden moet laten besnijden, zoals wij besneden zijn, en dan mogen wij hem onze dochter tot vrouw geven.
43 Nu hebben wij u al onze gebruiken bekendgemaakt, zoals onze vader ons heeft voorgehouden. Wij kunnen namelijk niet doen wat u ons hebt gezegd: onze dochter aan een onbesneden man geven, want dat is een schande voor ons.
44 Maar hierbij zullen wij met u instemmen, u onze dochter te geven, en wij zullen ook uw dochters tot ons nemen en onder u wonen en één volk zijn, zoals u hebt gezegd, als u naar ons luistert en ermee instemt om net als wij ieder mannelijk geslachtsdeel te besnijden, zoals wij besneden zijn.
45 En als u niet naar ons wilt luisteren en niet wilt dat elke man besneden wordt zoals wij besneden zijn, zoals wij geboden hebben, dan zullen wij naar u toe komen, onze dochter van u wegnemen en vertrekken.
46 Sichem en zijn vader Hamor hoorden de woorden van de zonen van Jakob, en het beviel hen zeer. Sichem en zijn vader Hamor haastten zich om de wensen van de zonen van Jakob te vervullen, want Sichem was dol op Dina, en zijn ziel was aan haar verbonden.
47 Sichem en zijn vader Hamor haastten zich naar de stadspoort, riepen alle mannen van de stad bijeen en spraken tot hen de woorden van de zonen van Jakob, zeggende:
48 Wij kwamen bij deze mannen, de zonen van Jakob, en spraken met hen over hun dochter. Deze mannen stemden ermee in om te doen wat wij wilden. Zie, ons land is zeer uitgestrekt voor hen, en zij zullen erin wonen en handel drijven, en wij zullen één volk zijn. Wij zullen hun dochters nemen en onze dochters aan hen tot vrouwen geven.
49 Maar alleen op deze voorwaarde zullen deze mannen ermee instemmen: dat ieder mannelijk individu onder ons besneden wordt zoals zij besneden zijn, zoals hun God hun geboden heeft. En wanneer wij volgens hun instructies besneden zijn, zullen zij onder ons wonen, samen met hun vee en bezittingen, en zullen wij één volk met hen zijn.
50 Toen alle mannen van de stad de woorden van Sichem en zijn vader Hamor hoorden, stemden zij allen in met dit voorstel en lieten zich besnijden, want Sichem en zijn vader Hamor werden door hen zeer gewaardeerd, aangezien zij de vorsten van het land waren.
51 De volgende dag stonden Sichem en Hamor, zijn vader, vroeg in de ochtend op en riepen alle mannen van hun stad bijeen in het midden van de stad. Ze lieten de zonen van Jakob komen, die op die dag en de volgende dag alle mannelijke leden van hun gemeenschap besneden.
52 En zij besneden Sichem en Hamor, zijn vader, en de vijf broers van Sichem. Daarna stond iedereen op en ging naar huis, want dit was een plan van de HEER tegen de stad Sichem, en Simeon had hem in deze zaak raad gegeven, opdat de HEER de stad Sichem in de handen van Jakobs twee zonen zou overleveren.

HOOFDSTUK 34

1 Het aantal besneden mannen bedroeg zeshonderdvijfenveertig en tweehonderdzesenveertig kinderen.
2 Maar Chiddekem, de zoon van Pered, de vader van Hamor, en zijn zes broers wilden niet naar Sichem en zijn vader Hamor luisteren en wilden zich niet laten besnijden, want het voorstel van de zonen van Jakob was hen een gruwel en ze waren zeer verontwaardigd dat de inwoners van de stad niet naar hen hadden geluisterd.
3 En op de avond van de tweede dag vonden ze acht kleine kinderen die niet besneden waren, want hun moeders hadden hen verborgen gehouden voor Sichem en zijn vader Hamor, en voor de mannen van de stad.
4 Sichem en zijn vader Hamor lieten hen voor zich brengen om besneden te worden, maar Chiddekem en zijn zes broers sprongen op hen af met hun zwaarden en probeerden hen te doden.
5 En zij probeerden ook Sichem en zijn vader Hamor te doden, en zij probeerden ook Dinah met hen te doden vanwege deze zaak.
6 En zij zeiden tot hen: Wat hebben jullie toch gedaan? Zijn er dan geen vrouwen onder de dochters van jullie Kanaänitische broeders, dat jullie dochters van de Hebreeën, die jullie voorheen niet kenden, tot je willen nemen, en dat jullie zoiets doen wat jullie vaderen jullie nooit hebben opgedragen?
7 Denk je soms dat je hiermee succes zult hebben? En wat zul je je broeders, de Kanaänieten, antwoorden als ze morgen komen en je hierover vragen?
8 En als uw daden niet rechtvaardig en goed blijken te zijn in hun ogen, wat zult u dan doen voor uw leven, en ik voor ons leven, als u niet naar onze stemmen hebt geluisterd?

9 En als de inwoners van het land en al uw broeders, de kinderen van Cham, van uw daad horen en zeggen:
10 Vanwege een Hebreeuwse vrouw hebben Sichem en Hamor, zijn vader, en alle inwoners van hun stad iets gedaan wat hun onbekend was en wat hun voorouders hun nooit hadden bevolen. Waar zult u dan heen vluchten of uw schaamte verbergen, al uw dagen lang voor uw broeders, de inwoners van het land Kanaän?
11 Daarom kunnen wij dit wat u gedaan hebt niet verdragen, noch kunnen wij dit juk op ons dragen, dat onze voorouders ons niet hebben opgelegd.
12 Zie, morgen zullen wij optrekken en al onze broeders bijeenroepen, de Kanaänitische broeders die in het land wonen, en wij zullen allen komen en u en allen die op u vertrouwen, doden, zodat er van u noch van hen een overblijfsel overblijft.
13 Toen Hamor en zijn zoon Sichem en alle inwoners van de stad de woorden van Chiddekem en zijn broers hoorden, werden ze doodsbang en kregen ze spijt van wat ze hadden gedaan.
14 Sichem en zijn vader Hamor antwoordden hun vader Chiddekem en zijn broers en zeiden tegen hen: Alles wat jullie tot ons gesproken hebben, is waar.
15 Zeg nu niet, en denk ook niet in uw hart, dat wij dit uit liefde voor de Hebreeën hebben gedaan, terwijl onze voorouders ons dat niet hebben opgedragen.
16 Maar omdat wij zagen dat het niet hun bedoeling en wens was om aan onze wens met betrekking tot hun dochter te voldoen, namelijk dat wij haar zouden meenemen, behalve onder deze voorwaarde, hebben wij naar hen geluisterd en de daad verricht die u hebt gezien, om zo onze wens van hen te verkrijgen.
17 En wanneer wij van hen hebben gekregen wat wij gevraagd hebben, zullen wij naar hen terugkeren en voor hen doen wat u ons gezegd hebt.
18 Wij smeken u dan ook te wachten en te blijven totdat ons lichaam genezen is en wij weer sterk zijn, en dan zullen wij samen tegen hen optrekken en hun aandoen wat in uw harten en in de onze leeft.
19 En Dina, de dochter van Jakob, hoorde al deze woorden die Chiddekem en zijn broers hadden gesproken, en wat Hamor en zijn zoon Sichem en de inwoners van hun stad daarop hadden geantwoord.
20 En zij haastte zich en zond een van haar dienstmeisjes, die haar vader had gestuurd om voor haar te zorgen in het huis van Sichem, naar Jakob, haar vader, en naar haar broers, met de volgende boodschap:
21 Zo adviseerden Chiddekem en zijn broers u, en zo antwoordden Hamor, Sichem en de inwoners van de stad hen.
22 Toen Jakob deze woorden hoorde, werd hij woedend en verontwaardigd, en zijn toorn ontbrandde tegen hen.
23 Simeon en Levi zwoeren en zeiden: Zo waar de HEER leeft, de God van de hele aarde, morgen om deze tijd zal er geen enkele inwoner meer over zijn in de hele stad.
24 Twintig jongemannen die niet besneden waren, hadden zich verborgen. Deze jongemannen vochten tegen Simeon en Levi, en Simeon en Levi doodden achttien van hen. Twee vluchtten weg en ontvluchtten een kalkgroeve in de stad. Simeon en Levi zochten naar hen, maar konden hen niet vinden.
25 Simeon en Levi trokken verder door de stad en doodden alle inwoners met hun zwaard, zodat er niemand in leven bleef.
26 Er ontstond grote consternatie in de stad, en het geroep van de stadsbewoners steeg op tot in de hemel, en alle vrouwen en kinderen schreeuwden luid.
27 Simeon en Levi hebben de hele stad uitgemoord; er is geen man meer overgebleven in de hele stad.
28 En zij doodden Hamor en Sichem, zijn zoon, met het zwaard, en zij namen Dina mee uit het huis van Sichem en vertrokken vandaar.
29 De zonen van Jakob gingen heen en keerden terug, en troffen de gesneuvelden aan. Ze plunderden al hun bezittingen, zowel in de stad als op het veld.
30 En terwijl zij de buit meenamen, stonden driehonderd mannen op en gooiden stof naar hen en bekogelden hen met stenen. Daarop keerde Simeon zich naar hen om en doodde hen allen met het scherpe zwaard. Daarna keerde Simeon zich om naar Levi en ging de stad in.
31 En zij namen hun schapen, hun runderen en hun vee mee, en ook de overgebleven vrouwen en kinderen, en zij leidden hen allen weg, en zij openden een poort en gingen naar buiten en kwamen vol energie bij hun vader Jakob.
32 Toen Jakob zag wat ze de stad hadden aangedaan en wat ze van hen hadden buitgemaakt, werd Jakob woedend op hen en zei tegen hen: 'Wat hebben jullie mij aangedaan? Zie, ik heb rust gevonden onder de Kanaänitische inwoners van het land, en niemand van hen heeft zich met mij bemoeid.'
33 En nu hebt u ervoor gezorgd dat ik gehaat word door de inwoners van het land, door de Kanaänieten en de Perizzieten. Ik ben maar een van de weinigen, en zij zullen zich allen tegen mij keren en mij doden wanneer zij horen van uw daden met hun broeders, en ik en mijn gezin zullen vernietigd worden.
34 Simeon, Levi en al hun broers antwoordden hun vader Jakob en zeiden tegen hem: Zie, wij wonen in het land, en wil Sichem dit met onze zus doen? Waarom zwijg je over alles wat Sichem gedaan heeft? Wil hij onze zus behandelen als een hoer op straat?
35 En het aantal vrouwen dat Simeon en Levi uit de stad Sichem gevangen namen en niet doodden, bedroeg vijfentachtig, die nog geen man hadden gekend.
36 Onder hen was een jong meisje van schoonheid en welgevormdheid, wier naam Bunah was. Simeon nam haar tot vrouw. Van de mannen die zij gevangen namen en niet doodden, namen zij zevenenveertig mannen gevangen; de rest doodden zij.
37 En al die jongemannen en -vrouwen die Simeon en Levi uit de stad Sichem gevangen hadden genomen, dienden de zonen van Jakob en hun nakomelingen, tot de dag dat de zonen van Jakob uit het land Egypte zouden trekken.
38 Toen Simeon en Levi de stad hadden verlaten, stonden de twee overgebleven jongemannen, die zich in de stad hadden verborgen en niet onder de stadsbewoners waren omgekomen, op. Deze jongemannen gingen de stad in en liepen er rond. Ze vonden de stad verlaten, zonder mens, alleen vrouwen die huilden. En deze jongemannen riepen luid: Zie, dit is het kwaad dat de nakomelingen van Jakob de Hebreeër deze stad hebben aangedaan door vandaag een

van de Kanaänitische steden te verwoesten, zonder angst voor hun leven of voor heel het land Kanaän.

39 En deze mannen verlieten de stad en gingen naar de stad Tapnach. Daar aangekomen vertelden ze de inwoners van Tapnach alles wat hen was overkomen en alles wat de zonen van Jakob de stad Sichem hadden aangedaan.

40 Het nieuws bereikte Jashub, de koning van Tapnach, en hij stuurde mannen naar de stad Sichem om die jongemannen te zien, want de koning geloofde hen niet in hun verhaal. Hij zei: Hoe zouden twee mannen zo'n grote stad als Sichem kunnen verwoesten?

41 De boodschappers van Jashub kwamen terug en vertelden hem: ‘Wij zijn in de stad aangekomen en die is verwoest. Er is geen mens meer te bekennen, alleen wenende vrouwen. Er is ook geen kudde of vee meer, want alles wat in de stad was, hebben de zonen van Jakob meegenomen.’

42 Jashub verwonderde zich hierover en zei: Hoe konden twee mannen zoiets doen, zo'n grote stad verwoesten, terwijl er niemand was die zich tegen hen kon verzetten?

43 Want zoiets is niet voorgekomen sinds de dagen van Nimrod, en zelfs niet sinds de vroegste tijden. En Jashub, de koning van Tapnach, zei tegen zijn volk: Wees moedig, dan zullen wij optrekken en tegen deze Hebreeën strijden, en hun aandoen zoals zij de stad hebben aangedaan, en wij zullen de zaak van de inwoners van de stad wreken.

44 En Jashub, de koning van Tapnach, overlegde met zijn raadgevers over deze zaak, en zijn raadgevers zeiden tegen hem: 'Alleen zul je de Hebreeën niet overwinnen, want ze moeten machtig genoeg zijn om dit werk in de hele stad te volbrengen.'

45 Als twee van hen de hele stad verwoestten en niemand zich tegen hen verzette, dan zullen zij zich zeker ook tegen ons keren en ons vernietigen als jullie je tegen hen keren.

46 Maar als u alle koningen die ons omringen laat komen, en zij bijeenbrengt, dan zullen wij met hen optrekken en tegen de zonen van Jakob strijden; dan zult u hen overwinnen.

47 Jashub hoorde de woorden van zijn raadgevers, en die woorden bevielen hem en zijn volk, en hij handelde ernaar. En Jashub, koning van Tapnach, zond een boodschap naar alle koningen van de Amorieten die Sichem en Tapnach omringden, met de volgende boodschap:

48 Ga met mij mee en help mij, dan zullen wij Jakob de Hebreeër en al zijn zonen verslaan en van de aarde wegvagen, want zo heeft hij de stad Sichem aangedaan, en weet u dat niet?

49 En alle koningen van de Amorieten hoorden van het kwaad dat de zonen van Jakob de stad Sichem hadden aangedaan, en zij waren zeer verbijsterd over hen.

50 En de zeven koningen van de Amorieten verzamelden zich met hun hele leger, ongeveer tienduizend man met getrokken zwaarden, en zij kwamen om tegen de zonen van Jakob te strijden. En Jakob hoorde dat de koningen van de Amorieten zich hadden verzameld om tegen zijn zonen te strijden, en Jakob werd zeer bevreesd en het maakte hem erg ongerust.

51 En Jakob riep uit tegen Simeon en Levi: ‘Wat hebben jullie gedaan? Waarom hebben jullie mij kwaad gedaan door heel Kanaän tegen mij op te zetten om mij en mijn gezin te vernietigen? Ik was immers in alle rust, ik en mijn gezin, en jullie hebben dit gedaan en de inwoners van het land tegen mij opgezet door jullie daden.’

52 Juda antwoordde zijn vader: 'Was het dan tevergeefs dat mijn broers Simeon en Levi alle inwoners van Sichem hebben gedood? Het was zeker omdat Sichem onze zuster had vernederd en het gebod van onze God aan Noach en zijn kinderen had overtreden. Sichem heeft onze zuster met geweld meegenomen en overspel met haar gepleegd.'

53 En Sichem deed al deze slechte dingen, en geen van de inwoners van zijn stad greep in om te zeggen: Waarom doe je dit? Mijn broeders zijn immers juist daarom de stad gaan veroveren en hebben haar in hun handen gegeven, omdat de inwoners de geboden van onze God hadden overtreden. Is het dan voor niets geweest dat ze dit alles hebben gedaan?

54 Waarom ben je nu bang of bedroefd, waarom ben je boos op mijn broers en waarom is je woede tegen hen ontbrand?

55 Voorwaar, onze God, die de stad Sichem en haar inwoners in hun handen heeft overgeleverd, zal ook alle Kanaänitische koningen die tegen ons optrekken in onze handen overleveren, en wij zullen met hen doen zoals mijn broers met Sichem hebben gedaan.

56 Wees nu rustig wat hen betreft en laat je angst varen, maar vertrouw op de Heer, onze God, en bid tot Hem dat Hij ons bijstaat en ons bevrijdt, en onze vijanden in onze handen overlevert.

57 Juda riep een van de dienaren van zijn vader: Ga nu kijken waar die koningen, die tegen ons oprukken, zich met hun legers bevinden.

58 De dienaar ging en keek in de verte, en ging naar de overkant van de berg Sihon, en zag alle legerkampen van de koningen in de velden staan. Hij keerde terug naar Juda en zei: Zie, de koningen bevinden zich in het veld met al hun legerkampen, een volk dat buitengewoon talrijk is, als het zand aan de zeekust.

59 Juda zei tegen Simeon en Levi en tegen al zijn broers: Wees sterk en wees dappere zonen, want de HEER, onze God, is met ons; wees niet bang voor hen.

60 Sta op, ieder met zijn wapens omgord, zijn boog en zijn zwaard, en wij zullen optrekken en strijden tegen deze onbesnedenen; de HEER is onze God, Hij zal ons redden.

61 En zij stonden op en omgordden zich ieder met zijn wapens, groot en klein, de elf zonen van Jakob, en al de dienaren van Jakob met hen.

62 En alle dienaren van Isaak die met Isaak in Hebron waren, kwamen naar hen toe, uitgerust met allerlei oorlogswapens. En de zonen van Jakob en hun dienaren, in totaal honderdtwaalf man, trokken op naar deze koningen, en Jakob ging ook met hen mee.

63 En de zonen van Jakob zonden een boodschap naar hun vader Isaak, de zoon van Abraham, in Hebron, dat is Kireath-arba, met de volgende boodschap:

64 Wij smeken U, de Heer onze God, voor ons te beschermen tegen de handen van de Kanaänieten die tegen ons optrekken, en hen in onze handen uit te leveren.

65 En Isaak, de zoon van Abraham, bad tot de HEER voor zijn zonen en zei: O HEER God, U hebt mijn vader beloofd: Ik zal uw nageslacht vermenigvuldigen als de sterren aan de hemel, en U hebt het ook mij beloofd. En vervul uw woord, nu de koningen van Kanaän samenkomen om

oorlog te voeren tegen mijn kinderen, omdat zij geen geweld hebben gepleegd.
66 Nu dan, Heer God, God van de hele aarde, verander toch, bid ik U, de raad van deze koningen, zodat zij niet tegen mijn zonen strijden.
67 En boezem deze koningen en hun volk angst in voor mijn zonen, en maak hun trots ten val, zodat ze zich van mijn zonen afkeren.
68 En bevrijd met uw sterke hand en uitgestrekte arm mijn zonen en hun dienaren van hen, want in uw handen is macht en kracht om dit alles te doen.
69 De zonen van Jakob en hun dienaren gingen naar deze koningen toe, en zij vertrouwden op de Heer, hun God. En terwijl zij onderweg waren, bad Jakob, hun vader, tot de Heer en zei: Heer God, machtige en verheven God, die regeert van oudsher, van nu tot nu en tot in eeuwigheid;
70 Gij zijt Degene die oorlogen aanwakkert en ze doet ophouden; in uw hand zijn macht en kracht om te verheffen en te vernederen. O, moge mijn gebed U welgevallig zijn, opdat Gij mij met uw barmhartigheid genadig zult zijn, om de harten van deze koningen en hun volk te doordringen met de vrees voor mijn zonen, en hen en hun legers angst aan te jagen, en met uw grote goedheid allen te bevrijden die op U vertrouwen, want Gij zijt het die volken onder ons kan brengen en naties onder onze macht kan onderwerpen.

HOOFDSTUK 35

1 En alle koningen van de Amorieten kwamen bijeen en namen plaats op het veld om met hun raadslieden te overleggen wat er met de zonen van Jakob moest gebeuren, want zij waren nog steeds bang voor hen. Zij zeiden: Zie, twee van hen hebben de hele stad Sichem uitgemoord.
2 En de HEER hoorde de gebeden van Isaak en Jakob, en Hij vervulde de harten van al deze raadgevers van de koningen met grote vrees en ontzag, zodat zij unaniem uitriepen:
3 Zijn jullie vandaag dan zo onverstandig, of hebben jullie geen enkel inzicht dat jullie met de Hebreeën zullen strijden? En waarom scheppen jullie vandaag dan vreugde in jullie eigen ondergang?
4 Zie, twee van hen kwamen zonder vrees of angst naar de stad Sichem en doodden alle inwoners van de stad, zodat niemand zich tegen hen verzette. Hoe zult u dan tegen hen allen kunnen strijden?
5 U weet immers dat hun God hen zeer liefheeft en machtige dingen voor hen heeft gedaan, dingen die sinds de oudheid nog nooit zijn gedaan, en dat er onder alle goden van de volken geen is die zulke machtige daden kan verrichten.
6 Hij heeft hun vader Abraham, de Hebreeër, bevrijd uit de handen van Nimrod en uit de handen van heel zijn volk, dat hem al vele malen had willen doden.
7 Hij bevrijdde hem ook uit het vuur waarin koning Nimrod hem had geworpen, en zijn God bevrijdde hem daaruit.
8 En wie anders zou zoiets kunnen doen? Het was immers Abraham die de vijf koningen van Elam doodde, toen zij de zoon van zijn broer, die in die tijd in Sodom woonde, hadden aangeraakt.
9 En hij nam zijn trouwe dienaar uit zijn huis en enkele van zijn mannen mee, en zij achtervolgden de koningen van Elam in één nacht en doodden hen, en gaven aan de zoon van zijn broer al zijn bezittingen terug die ze van hem hadden afgenomen.
10 En u weet toch zeker dat de God van deze Hebreeën zeer blij met hen is, en zij zijn ook blij met hem, want zij weten dat hij hen van al hun vijanden heeft bevrijd.
11 En zie, uit liefde voor zijn God nam Abraham zijn enige en geliefde zoon en wilde hem als brandoffer aan zijn God offeren. Als God hem daar niet van had weerhouden, zou hij het uit liefde voor zijn God gedaan hebben.
12 En God zag al zijn werken, en zwoer hem een eed en beloofde hem dat Hij zijn zonen en al zijn nakomelingen zou redden van alle ellende die hen zou overkomen, omdat hij dit had gedaan en door zijn liefde voor zijn God zijn medelijden met zijn kind had onderdrukt.
13 En hebt u niet gehoord wat hun God gedaan heeft met Farao, de koning van Egypte, en met Abimelech, de koning van Gerar, door Abrahams vrouw te nemen. Abraham had over haar gezegd: 'Zij is mijn zuster', opdat men hem niet om haar zou doden en haar tot vrouw zou nemen. En God heeft met hen en hun volk alles gedaan wat u gehoord hebt.
14 En zie, wij hebben zelf met eigen ogen gezien dat Esau, de broer van Jakob, met vierhonderd mannen naar hem toe kwam met de bedoeling hem te doden, want hij herinnerde zich dat hij hem de zegen van zijn vader had ontnomen.
15 En hij ging hem tegemoet toen hij uit Syrië kwam, om de moeder met de kinderen te doden. Maar wie heeft hem uit zijn handen gered, behalve zijn God, op wie hij vertrouwde? Hij heeft hem gered uit de handen van zijn broer en ook uit de handen van zijn vijanden, en Hij zal hen zeker weer beschermen.
16 Wie weet niet dat het hun God was die hen de kracht gaf om de stad Sichem het kwaad aan te doen waarvan u gehoord hebt?
17 Zouden twee mannen dan met eigen kracht zo'n grote stad als Sichem hebben kunnen verwoesten, als het niet was geweest voor hun God in wie zij vertrouwden? Hij zei dit en deed dit alles met hen om de inwoners van de stad in hun eigen stad te doden.
18 En kunt u dan overwinnen hen die uit uw stad zijn opgetrokken om met heel hun gelederen te strijden, zelfs als er duizendmaal zoveel meer te hulp zouden komen?
19 U weet en begrijpt toch wel dat u niet gekomen bent om tegen hen te vechten, maar tegen hun God die hen heeft uitverkoren, en dat u daarom allen vandaag gekomen bent om vernietigd te worden.
20 Laat daarom dit kwaad dat jullie over jezelf proberen te brengen achterwege, en het zal beter voor jullie zijn om niet tegen hen te strijden, ook al zijn ze maar met weinigen, want hun God is met hen.
21 Toen de koningen van de Amorieten alle woorden van hun raadgevers hoorden, werden ze met angst vervuld en vreesden ze de zonen van Jakob, zodat ze niet tegen hen durfden te strijden.
22 En zij spitsten hun oren naar de woorden van hun raadgevers, en zij luisterden naar al hun woorden, en de woorden van de raadgevers bevielen de koningen zeer, en zij handelden ernaar.

23 En de koningen keerden zich om en zagen af van de zonen van Jakob, want ze durfden hen niet te naderen om oorlog met hen te voeren. Ze waren namelijk zeer bang voor hen, en hun harten smolten van angst voor hen.
24 Want dit kwam van de Heer tot hen, omdat Hij de gebeden van Zijn dienaren Isaak en Jakob had gehoord, want zij vertrouwden op Hem. En al deze koningen keerden die dag met hun legerkampen terug, ieder naar zijn eigen stad, en zij vochten toen niet meer tegen de zonen van Jakob.
25 De zonen van Jakob bleven die dag tot de avond op hun post tegenover de berg Sihon, en toen ze zagen dat deze koningen niet kwamen om tegen hen te strijden, keerden de zonen van Jakob naar huis terug.

HOOFDSTUK 36

1 In die tijd verscheen de Heer aan Jakob en zei: Sta op, ga naar Bethel en blijf daar, en bouw daar een altaar voor de Heer die aan jou verschenen is, die jou en je zonen uit de ellende heeft verlost.
2 En Jakob stond op met zijn zonen en al zijn bezittingen, en zij gingen naar Bethel, zoals de Heer had gezegd.
3 Jakob was negenennegentig jaar oud toen hij naar Bethel ging. Jakob en zijn zonen en al het volk dat met hem was, bleven in Bethel in Luz. Daar bouwde hij een altaar voor de Heer die aan hem verschenen was. Jakob en zijn zonen bleven zes maanden in Bethel.
4 In die tijd stierf Debora, de dochter van Uz, de voedster van Rebekka, die met Jakob was geweest; en Jakob begroef haar bij Bethel, onder een eik die daar stond.
5 En Rebekka, de dochter van Bethuel, de moeder van Jakob, stierf in die tijd ook in Hebron, dat is Kireath-arba, en zij werd begraven in de grot van Machpela, die Abraham van de stam van Heth had gekocht.
6 Rebekka leefde honderddrieëndertig jaar, en toen Jakob hoorde dat zijn moeder Rebekka gestorven was, huilde hij bitter om haar en om Debora, haar voedster, onder de eik. Hij noemde die plaats Allonbachuth.
7 En Laban de Syriër stierf in die dagen, want God sloeg hem neer omdat hij het verbond tussen hem en Jakob had overtreden.
8 Jakob was honderd jaar oud toen de HEER aan hem verscheen, hem zegende en hem Israël noemde, en Rachel, Jakobs vrouw, werd in die dagen zwanger.
9 In die tijd trokken Jakob en al zijn familieleden vanuit Bethel naar het huis van zijn vader in Hebron.
10 En terwijl ze onderweg waren, en het nog maar een klein stukje was naar Efrath, baarde Rachel een zoon. Ze kreeg zware weeën en stierf.
11 En Jakob begroef haar op de weg naar Efrath, dat is Bethlehem, en hij plaatste een gedenksteen op haar graf, die daar tot op de dag van vandaag staat; en Rachel werd vijfenveertig jaar oud en stierf.
12 En Jakob noemde zijn zoon, die hem door Rachel gebaard was, Benjamin, want hij was hem geboren in het land aan de rechterhand.
13 En na de dood van Rachel sloeg Jakob zijn tent op in de tent van haar dienstmaagd Bilha.
14 Ruben was hierom jaloers op zijn moeder Lea, en hij werd woedend. Hij stond op, ging naar de tent van Bilha en nam daar het bed van zijn vader weg.
15 In die tijd werd het eerstgeboorterecht, samen met de koninklijke en priesterlijke ambten, aan de zonen van Ruben ontnomen, omdat hij het bed van zijn vader had ontwijd. Het eerstgeboorterecht werd aan Jozef gegeven, het koninklijke ambt aan Juda en het priesterschap aan Levi, omdat Ruben het bed van zijn vader had ontwijd.
16 Dit zijn de geslachten van Jakob die hem in Padan-Aram ter wereld zijn gebracht; Jakob had twaalf zonen.
17 De zonen van Lea waren Ruben, de eerstgeborene, en Simeon, Levi, Juda, Issachar, Zebulon en hun zuster Dina; en de zonen van Rachel waren Jozef en Benjamin.
18 De zonen van Zilpa, de dienstmaagd van Lea, waren Gad en Asjer, en de zonen van Bilha, de dienstmaagd van Rachel, waren Dan en Naftali; dit zijn de zonen van Jakob die hem in Padan-Aram geboren zijn.
19 Jakob en zijn zonen en al zijn familieleden trokken verder en kwamen in Mamre, dat is Kireath-arba, dat is in Hebron, waar Abraham en Isaak verbleven. Jakob en zijn zonen en al zijn familieleden woonden bij zijn vader in Hebron.
20 En zijn broer Esau en zijn zonen, en al zijn verwanten, gingen naar het land Seïr en vestigden zich daar. Zij hadden bezittingen in het land Seïr, en de kinderen van Esau waren vruchtbaar en vermenigvuldigden zich zeer in het land Seïr.
21 Dit zijn de geslachten van Esau die hem in het land Kanaän ter wereld kwamen, en Esau had vijf zonen.
22 En Adah baarde Esau zijn eerstgeborene Elifaz, en ook Reuel, en Ahlibama baarde hem Jeush, Jaalam en Korach.
23 Dit zijn de kinderen van Esau die hem in het land Kanaän geboren zijn; en de zonen van Elifaz, de zoon van Esau, waren Teman, Omar, Zefo, Gatam, Kenaz en Amalex, en de zonen van Reuel waren Nachath, Zerach, Shamah en Mizzah.
24 De zonen van Jeush waren Timnah, Alvah en Jetheth, en de zonen van Yaalam waren Alah, Phinor en Kenaz.
25 De zonen van Korach waren Teman, Mibzar, Magdiel en Eram; dit zijn de families van de zonen van Esau, overeenkomstig hun vorstendommen in het land Seïr.
26 En dit zijn de namen van de zonen van Seïr de Horiet, inwoners van het land Seïr: Lotan, Shobal, Zibeon, Anah, Dishan, Ezer en Dishon, zeven zonen dus.
27 En de kinderen van Lotan waren Hori, Heman en hun zuster Timna, dat wil zeggen Timna die naar Jakob en zijn zonen kwam, maar zij wilden niet naar haar luisteren, en zij ging weg en werd een bijvrouw van Elifaz, de zoon van Esau, en zij baarde hem Amalek.
28 De zonen van Shobal waren Alvan, Manahath, Ebal, Shepho en Onam, en de zonen van Zibeon waren Ajah en Anah. Dit was dezelfde Anah die de Jemieten in de woestijn vond toen hij de ezels van zijn vader Zibeon hoedde.
29 En terwijl hij de ezels van zijn vader hoedde, leidde hij ze op verschillende tijdstippen naar de wildernis om ze daar te laten grazen.
30 En op een dag bracht hij hen naar een van de woestijnen aan de kust, tegenover de wildernis van de volken. Terwijl hij hen te eten gaf, kwam er plotseling een hevige storm

van de overkant van de zee, die de ezels die daar aan het grazen waren teisterde, en ze bleven allemaal staan.
31 En daarna kwamen er ongeveer honderdtwintig grote en verschrikkelijke dieren uit de wildernis aan de overkant van de zee, en ze kwamen allemaal naar de plaats waar de ezels waren, en ze namen daar plaats.
32 En die dieren hadden vanaf hun midden naar beneden de vorm van mensen, en vanaf hun midden naar boven hadden sommige de gelijkenis van beren, en sommige de gelijkenis van ezels, met staarten achter zich die van tussen hun schouders tot aan de aarde reikten, zoals de staarten van de ducheephath. En deze dieren kwamen en bestegen en reden op deze ezels, en leidden hen weg, en zij zijn weggegaan tot op de dag van vandaag.
33 En een van deze dieren kwam naar Anah toe, sloeg hem met zijn staart en vluchtte vervolgens weg.
34 Toen hij dit werk zag, werd hij buitengewoon bang voor zijn leven, en hij vluchtte naar de stad.
35 En hij vertelde zijn zonen en broers alles wat hem was overkomen, en velen gingen op zoek naar de ezels, maar konden ze niet vinden. En vanaf die dag gingen Anach en zijn broers niet meer naar die plaats, want ze waren zeer bang voor hun leven.
36 De kinderen van Anah, de zoon van Seïr, waren Dishon en zijn zus Ahlibamah, en de kinderen van Dishon waren Hemdan, Eshban, Ithran en Cheran, en de kinderen van Ezer waren Bilhan, Zaavan en Akan, en de kinderen van Dishon waren Uz en Aran.
37 Dit zijn de families van de kinderen van Seïr de Horiet, overeenkomstig hun hertogdommen in het land Seïr.
38 En Esau en zijn kinderen woonden in het land van Seïr, de Horiet, de oorspronkelijke bewoner van dat land. Zij hadden er bezittingen en waren vruchtbaar en vermenigvuldigden zich zeer. Jakob en zijn kinderen en al hun verwanten woonden bij hun vader Isaak in het land Kanaän, zoals de HEER Abraham, hun vader, had geboden.

HOOFDSTUK 37

1 En in het honderdvijfde levensjaar van Jakob, dat wil zeggen het negende jaar dat Jakob met zijn kinderen in het land Kanaän woonde, kwam hij uit Padan-Aram.
2 In die dagen trok Jakob met zijn kinderen vanuit Hebron verder. Zij gingen en keerden terug naar de stad Sichem, zij en al hun familieleden, en zij vestigden zich daar. De kinderen van Jakob hadden in Sichem namelijk goede en vruchtbare weidegrond voor hun vee verkregen, aangezien de stad Sichem in die tijd herbouwd was. Er woonden ongeveer driehonderd mannen en vrouwen in de stad.
3 En Jakob en zijn kinderen en al zijn bezittingen woonden in het deel van het veld dat Jakob had gekocht van Hamor, de vader van Sichem, toen hij uit Padan-Aram kwam, voordat Simeon en Levi de stad hadden veroverd.
4 En al die koningen van de Kanaänieten en Amorieten die de stad Sichem omringden, hoorden dat de zonen van Jakob weer naar Sichem waren teruggekeerd en daar woonden.
5 En zij zeiden: Zullen de zonen van Jakob de Hebreeër weer naar de stad terugkeren en er weer wonen, nadat zij de inwoners hebben verslagen en verdreven? Zullen zij nu terugkeren en ook de inwoners van de stad verdrijven of hen doden?
6 En alle koningen van Kanaän kwamen weer bijeen en trokken samen op om oorlog te voeren tegen Jakob en zijn zonen.
7 En Jashub, de koning van Tapnach, zond ook een boodschap naar al zijn buurkoningen, naar Elan, de koning van Gaash, en naar Ihuri, de koning van Shiloh, en naar Parathon, de koning van Chazar, en naar Susi, de koning van Sarton, en naar Laban, de koning van Bethchoran, en naar Shabir, de koning van Othnay-mah, met de volgende boodschap:
8 Kom naar mij toe en help mij, en laten we Jakob de Hebreeër en zijn zonen en al zijn verwanten verslaan, want ze zijn opnieuw naar Sichem gekomen om de stad in bezit te nemen en haar inwoners te doden, zoals voorheen.
9 En al deze koningen kwamen bijeen en trokken met al hun legerkampen, een volk dat buitengewoon talrijk was, als het zand aan de zeekust, en zij stonden allen tegenover Tapnach.
10 En Jashub, de koning van Tapnach, trok met zijn hele leger op en sloeg zijn kamp op tegenover Tapnach, buiten de stad. En al deze koningen verdeelden zich in zeven legeronderdelen, die zeven kampen vormden tegen de zonen van Jakob.
11 En zij zonden een boodschap naar Jakob en zijn zoon, met de volgende boodschap: Komt allen naar ons toe, zodat wij in de vlakte een ontmoeting kunnen hebben en de zaak kunnen wreken van de mannen van Sichem die jullie in hun stad hebben gedood. Daarna moeten jullie terugkeren naar de stad Sichem, daar gaan wonen en haar inwoners doden zoals voorheen.
12 Toen de zonen van Jakob dit hoorden, ontbrandde hun woede hevig door de woorden van de koningen van Kanaän. Tien van de zonen van Jakob haastten zich op en stonden op, en ieder gordde zijn wapens om. Er waren honderdtwee van hun dienaren bij hen, in gevechtsuitrusting.
13 En al deze mannen, de zonen van Jakob met hun dienaren, gingen naar deze koningen toe, en Jakob, hun vader, was met hen, en zij stonden allen op de heuvel van Sichem.
14 En Jakob bad tot de HEER voor zijn zonen, en hij strekte zijn handen uit naar de HEER en zei: O God, U bent een almachtige God, U bent onze Vader, U hebt ons gevormd en wij zijn het werk van uw handen. Ik bid U, bevrijd mijn zonen door uw genade uit de handen van hun vijanden, die vandaag komen om tegen hen te strijden, en red hen uit hun handen, want in uw hand is macht en kracht om de weinigen te redden van de velen.
15 Geef mijn zonen, uw dienaren, kracht en moed om tegen hun vijanden te strijden, hen te onderwerpen en hun vijanden voor zich te laten vallen, en laat mijn zonen en hun dienaren niet sterven door de handen van de Kanaänieten.
16 Maar als het u goeddunkt om mijn zonen en hun dienaren te doden, neem hen dan in uw grote barmhartigheid door de handen van uw dienaren, zodat zij vandaag niet omkomen door de handen van de koningen der Amorieten.

17 Toen Jakob ophield met bidden tot de HEER, beefde de aarde en werd de zon verduisterd. Al deze koningen werden doodsbang en grote consternatie greep hen aan.
18 En de HEER luisterde naar het gebed van Jakob, en de HEER maakte de harten van alle koningen en hun legers doordrenkt met ontzag en vrees voor de zonen van Jakob.
19 Want de HEER liet hen het geluid horen van strijdwagens en het geluid van machtige paarden van de nakomelingen van Jakob, en het geluid van een groot leger dat hen vergezelde.
20 En deze koningen werden door grote angst bevangen door de zonen van Jakob, en terwijl zij in hun vertrekken stonden, zie, de zonen van Jakob rukten op hen af met honderdtwaalf man, onder luid en angstaanjagend geschreeuw.
21 Toen de koningen de zonen van Jakob op zich af zagen komen, raakten ze nog meer in paniek en wilden ze, net als eerst, voor de zonen van Jakob terugdeinzen en niet met hen vechten.
22 Maar ze gaven niet op en zeiden: Het zou voor ons een schande zijn om tweemaal zo voor de Hebreeën weg te vluchten.
23 En de zonen van Jakob naderden en trokken op tegen al deze koningen en hun legers, en zij zagen, en zie, het was een zeer machtig volk, talrijk als het zand van de zee.
24 En de zonen van Jakob riepen tot de HEER en zeiden: Help ons, HEER, help ons en verhoor ons, want wij vertrouwen op U. Laat ons niet sterven door de handen van deze onbesnedenen, die vandaag tegen ons zijn opgetrokken.
25 En de zonen van Jakob omgordden hun wapens, en ieder nam zijn schild en zijn speer in de hand, en zij trokken ten strijde.
26 Juda, de zoon van Jakob, liep voorop, vóór zijn broers, en tien van zijn dienaren gingen met hem mee, en hij ging op weg naar deze koningen.
27 En Jashub, de koning van Tapnach, trok ook als eerste met zijn leger op naar Juda. Juda zag Jashub en zijn leger op zich afkomen, en Juda werd woedend, zijn toorn brandde in hem, en hij trok ten strijde, waarin Juda zijn leven waagde.
28 En Jashub en zijn hele leger rukten op naar Juda. Hij reed op een zeer sterk en krachtig paard. Jashub was een dappere man, van top tot teen bedekt met ijzer en brons.
29 En terwijl hij op het paard zat, schoot hij met beide handen pijlen van voren en van achteren, zoals hij in al zijn veldslagen deed, en hij miste nooit het doel waarop hij mikte.
30 Toen Jashub ten strijde trok tegen Juda en vele pijlen op Juda afschoot, bond de HEER de hand van Jashub vast, en alle pijlen die hij afschoot, kaatsten terug op zijn eigen mannen.
31 En desondanks bleef Jashub op Juda afkomen om hem met pijlen uit te dagen. De afstand tussen hen bedroeg ongeveer dertig el, en toen Juda zag dat Jashub pijlen op hem afvuurde, snelde hij met al zijn woede op hem af.
32 Juda raapte een grote steen van de grond op, die zestig sikkels woog, en Juda rende naar Jashub toe en sloeg hem met de steen op zijn schild, zodat Jashub door de slag bewusteloos raakte en van zijn paard op de grond viel.
33 En het schild spatte uiteen uit de hand van Jashub, en door de kracht van de slag werd het ongeveer vijftien ellen ver weg geslingerd, en het schild viel voor het tweede kamp.
34 En de koningen die met Jashub meegekomen waren, zagen van verre de kracht van Juda, de zoon van Jakob, en wat hij Jashub had aangedaan, en zij werden vreselijk bang voor Juda.
35 En zij verzamelden zich bij het kamp van Jashub, toen zij zijn verwarring zagen. Juda trok zijn zwaard en doodde tweeënveertig mannen uit het kamp van Jashub, en het hele kamp van Jashub vluchtte voor Juda, en niemand hield stand tegen hem. Zij lieten Jashub met rust en vluchtten voor hem weg, en Jashub lag nog steeds voorovergebogen op de grond.
36 Toen Jashub zag dat al zijn mannen uit zijn kamp voor hem waren gevlucht, haastte hij zich en stond vol angst op tegen Juda, en ging op zijn benen staan tegenover Juda.
37 En Jashub vocht een tweegevecht uit met Juda, waarbij ze schild tegen schild stonden, en Jashubs mannen sloegen allemaal op de vlucht, want ze waren zeer bang voor Juda.
38 En Jashub nam zijn speer in zijn hand om Juda op zijn hoofd te steken, maar Juda had snel zijn schild tegen Jashubs speer geplaatst, zodat het schild van Juda de slag van Jashubs speer opving en het schild splijtde.
39 Toen Juda zag dat zijn schild gespleten was, trok hij haastig zijn zwaard en sloeg Jashub bij zijn enkels en hakte zijn voeten af, zodat Jashub op de grond viel en de speer uit zijn hand viel.
40 Juda pakte haastig de speer van Jashub op, waarmee hij zijn hoofd afhakte, en wierp die naast zijn voeten.
41 Toen de nakomelingen van Jakob zagen wat Juda Jashub had aangedaan, sloten ze zich allemaal aan bij de legers van de andere koningen en vochten ze tegen het leger van Jashub en tegen de legers van alle koningen die daar waren.
42 En de zonen van Jakob brachten vijftienduizend van hun mannen ten val; ze sloegen hen neer alsof ze kalebassen sloegen, en de rest vluchtte voor hun leven.
43 Juda stond nog steeds bij het lichaam van Jashub en trok Jashub zijn maliënkolder uit.
44 Juda verwijderde ook het ijzer en brons dat om Jashub gewikkeld was, en zie, negen mannen uit de legermachten van Jashub kwamen opdagen om tegen Juda te strijden.
45 Juda haastte zich, raapte een steen van de grond op en sloeg daarmee een van hen op het hoofd. Zijn schedel werd verbrijzeld en ook het lichaam viel van het paard op de grond.
46 De acht overgebleven aanvoerders zagen de kracht van Juda en werden zeer bevreesd. Ze sloegen op de vlucht, maar Juda zette de achtervolging in met zijn tien mannen, haalde hen in en doodde hen.
47 En de zonen van Jakob bleven de legers van de koningen verslaan en doodden velen van hen, maar die koningen bleven dapper standhouden met hun aanvoerders en weken niet terug van hun posities. Ze riepen luidkeels tegen degenen van hun legers die voor de zonen van Jakob vluchtten, maar niemand wilde naar hen luisteren, want ze waren bang voor hun leven.
48 En alle zonen van Jakob, nadat zij de legers van de koningen hadden verslagen, keerden terug en kwamen voor

Juda te staan. Juda was nog steeds bezig de acht aanvoerders van Jashub te doden en hun kleren af te rukken.
49 En Levi zag Elon, de koning van Gaas, op hem afkomen met zijn veertien aanvoerders om hem te doden, maar Levi wist het niet zeker.
50 En Elon en zijn aanvoerders naderden, en Levi keek achterom en zag dat hij in de rug aangevallen werd. Levi rende met twaalf van zijn dienaren en zij gingen eropuit en doodden Elon en zijn aanvoerders met het zwaard.

HOOFDSTUK 38

1 En Ihuri, de koning van Silo, kwam Elon te hulp en benaderde Jakob. Jakob spande daarop zijn boog en schoot een pijl af waarmee hij Ihuri doodde.
2 Toen koning Ihuri van Silo gestorven was, vluchtten de vier overgebleven koningen met de rest van de legeraanvoerders van hun post en probeerden zich terug te trekken. Ze zeiden: 'Wij hebben geen kracht meer tegen de Hebreeën, nu zij de drie koningen en hun legeraanvoerders, die machtiger waren dan wij, hebben gedood.'
3 Toen de zonen van Jakob zagen dat de overgebleven koningen hun troon hadden verlaten, achtervolgden zij hen. Jakob kwam ook van de heuvel van Sichem, van de plaats waar hij stond, en zij achtervolgden de koningen en naderden hen met hun dienaren.
4 Toen de koningen en de legeraanvoerders met de rest van hun legers zagen dat de zonen van Jakob hen naderden, werden zij bang voor hun leven en vluchtten tot zij de stad Chazar bereikten.
5 De zonen van Jakob achtervolgden hen tot aan de poort van de stad Chazar, en zij brachten de koningen en hun legers een zware nederlaag toe. Ongeveer vierduizend man waren aan het vechten. Terwijl zij het leger van de koningen aanvielen, bleef Jakob met zijn boog de koningen doden, en hij bracht hen allen om het leven.
6 En hij doodde Parathon, de koning van Chazar, bij de stadspoort van Chazar. Daarna sloeg hij Susi, de koning van Sarton, en Laban, de koning van Bethchorin, en Shabir, de koning van Machnaymah, en hij doodde hen allen met pijlen, één pijl per persoon, en zij stierven.
7 Toen de zonen van Jakob zagen dat alle koningen dood waren en dat hun legers uiteen waren gevallen en zich terugtrokken, zetten zij de strijd voort met de legers van de koningen tegenover de poort van Chazar, en zij versloegen nog ongeveer vierhonderd van hun mannen.
8 Drie mannen van Jakobs dienaren sneuvelden in die strijd. Toen Juda zag dat drie van zijn dienaren gestorven waren, werd hij zeer bedroefd en ontbrandde zijn woede tegen de Amorieten.
9 Alle overgebleven mannen van de legers van de koningen waren doodsbang en renden naar de stad, braken door de poort van de stadsmuren van Chazar en vluchtten de stad in om in veiligheid te komen.
10 En ze verborgen zich midden in de stad Chazar, want de stad Chazar was zeer groot en uitgestrekt. Toen al deze legers de stad waren binnengegaan, renden de zonen van Jakob hen achterna naar de stad.
11 En vier dappere mannen, ervaren in de strijd, trokken uit de stad en gingen voor de ingang van de stad staan, met getrokken zwaarden en speren in hun handen. Ze stelden zich op tegenover de zonen van Jakob en lieten hen de stad niet binnengaan.
12 Naftali rende naar hen toe, kwam tussen hen in en sloeg twee van hen met zijn zwaard neer, en onthoofde hen met één slag.
13 En hij keerde zich om naar de andere twee, en zie, zij waren gevlucht. Hij achtervolgde hen, haalde hen in, sloeg hen neer en doodde hen.
14 De zonen van Jakob kwamen bij de stad en zagen dat er nog een muur om de stad heen stond. Ze zochten naar de poort in de muur, maar konden die niet vinden. Juda sprong toen bovenop de muur, en Simeon en Levi volgden hem. Alle drie daalden ze van de muur af de stad in.
15 Simeon en Levi doodden alle mannen die de stad in vluchtten, en ook de inwoners van de stad, met hun vrouwen en kinderen; zij doodden hen met het zwaard, en de kreten van de stad stegen op tot in de hemel.
16 Dan en Naftali sprongen op de muur om te zien wat de oorzaak was van het geklaag. De zonen van Jakob waren bezorgd over hun broers en ze hoorden de inwoners van de stad met gehuil en smeekbeden zeggen: ‘Neem alles wat we in de stad bezitten en ga weg, maar dood ons niet.’
17 Toen Juda, Simeon en Levi ophielden met het doden van de inwoners van de stad, klommen ze de muur op en riepen Dan en Naftali, die op de muur stonden, en de rest van hun broers. Simeon en Levi vertelden hun dat ze de stad waren binnengegaan, en alle zonen van Jakob kwamen de buit ophalen.
18 En de zonen van Jakob namen de buit van de stad Chazar mee, de schapen en runderen, en de bezittingen; ze namen alles mee wat buitgemaakt kon worden en vertrokken diezelfde dag nog uit de stad.
19 De volgende dag gingen de zonen van Jakob naar Sarton, want ze hadden gehoord dat de mannen van Sarton die in de stad waren gebleven, zich verzamelden om met hen te vechten omdat hun koning was gedood. Sarton was een zeer hoge en versterkte stad, met een diepe wal die de stad omringde.
20 De pilaar van de stadsmuur was ongeveer vijftig el hoog en veertig el breed, en er was geen doorgang voor een mens om de stad binnen te gaan vanwege de stadsmuur. De zonen van Jakob zagen de stadsmuur en zochten een ingang, maar konden die niet vinden.
21 Want de ingang van de stad was aan de achterkant, en iedereen die de stad wilde binnenkomen, ging via die weg en liep om de hele stad heen, en daarna ging hij de stad binnen.
22 Toen de zonen van Jakob zagen dat ze de weg naar de stad niet konden vinden, ontbrandde hun woede hevig. En de inwoners van de stad zagen dat de zonen van Jakob naar hen toe kwamen en werden zeer bang voor hen, want ze hadden gehoord van hun kracht en van wat ze Chazar hadden aangedaan.
23 De inwoners van Sarton durfden niet naar de zonen van Jakob toe te trekken nadat ze zich in de stad hadden verzameld om tegen hen te strijden, uit angst dat ze daardoor de stad zouden binnendringen. Maar toen ze zagen dat ze naar hen toe kwamen, werden ze zeer bang voor hen, want ze hadden gehoord van hun kracht en wat ze Chazar hadden aangedaan.

24 De inwoners van Sarton verwijderden daarom snel de brug van de stadsweg, voordat de zonen van Jakob kwamen, en brachten die de stad in.
25 De zonen van Jakob kwamen en zochten de weg naar de stad, maar konden die niet vinden. De inwoners van de stad klommen naar de top van de muur en zagen, en zie, de zonen van Jakob zochten een ingang naar de stad.
26 En de inwoners van de stad scholden de zonen van Jakob uit vanaf de top van de muur en vervloekten hen. De zonen van Jakob hoorden de scheldwoorden en werden zeer verontwaardigd; hun woede ontbrandde in hen.
27 En de zonen van Jakob werden door hen geprikkeld, en zij stonden allen op en sprongen met al hun kracht over de wal, en door hun macht overbrugden zij de veertig ellen brede wal.
28 En toen zij de wal waren gepasseerd, stonden zij onder de stadsmuur en zij zagen dat alle stadspoorten met ijzeren deuren waren afgesloten.
29 De zonen van Jakob naderden om de poorten van de stad open te breken, maar de inwoners lieten hen niet binnen. Vanaf de muur wierpen zij stenen en pijlen op hen.
30 Het aantal mensen dat zich op de muur bevond, bedroeg ongeveer vierhonderd man. Toen de zonen van Jakob zagen dat de mannen van de stad hen niet toestonden de stadspoorten te openen, sprongen ze op en klommen over de muur. Juda ging eerst naar het oostelijke deel van de stad.
31 Gad en Asher volgden hem naar de westelijke hoek van de stad, Simeon en Levi naar het noorden, en Dan en Ruben naar het zuiden.
32 En de mannen die bovenop de muur stonden, de inwoners van de stad, zagen dat de zonen van Jakob op hen afkwamen. Zij vluchtten allemaal van de muur, daalden de stad in en verborgen zich midden in de stad.
33 En Issachar en Naftali, die onder de muur waren gebleven, naderden en braken de stadspoorten open. Ze staken bij de stadspoorten een vuur aan, zodat het ijzer smolt. Daar kwamen alle zonen van Jakob de stad binnen, zij en al hun mannen, en ze vochten tegen de inwoners van Sarton en sloegen hen met het zwaard, en niemand hield stand tegen hen.
34 Ongeveer tweehonderd mannen vluchtten uit de stad en verborgen zich in een toren in de stad. Juda achtervolgde hen tot aan de toren en liet die instorten, waarna de toren op de mannen viel en zij allen omkwamen.
35 De zonen van Jakob gingen de weg op naar het dak van die toren, en ze zagen, en zie, daar stond in de verte in de stad nog een sterke en hoge toren, waarvan de top tot aan de hemel reikte. De zonen van Jakob haastten zich, daalden af en gingen met al hun mannen naar die toren, en ze vonden hem vol met ongeveer driehonderd mannen, vrouwen en kinderen.
36 En de zonen van Jakob brachten een zware slag toe aan de mannen in de toren, en zij vluchtten weg en sloegen op de vlucht voor hen.
37 Simeon en Levi achtervolgden hen, en twaalf sterke en dappere mannen kwamen tevoorschijn uit de plaats waar zij zich hadden verscholen.
38 En die twaalf mannen leverden een felle strijd tegen Simeon en Levi, en Simeon en Levi konden hen niet overwinnen. Die dappere mannen braken de schilden van Simeon en Levi, en een van hen stak met zijn zwaard naar Levi's hoofd. Levi bracht haastig zijn hand naar zijn hoofd, want hij was bang voor het zwaard, en het zwaard trof Levi's hand, en het scheelde niet veel of Levi's hand was afgehakt.
39 Levi greep het zwaard van de dappere man, nam het met geweld van hem af en sloeg daarmee op het hoofd van de sterke man, en hij onthoofde hem.
40 En elf mannen kwamen op om met Levi te vechten, want ze zagen dat een van hen gedood was. De zonen van Jakob vochten wel, maar konden hen niet overwinnen, want die mannen waren zeer sterk.
41 Toen de zonen van Jakob zagen dat ze hen niet konden overwinnen, slaakte Simeon een luide en angstaanjagende kreet, en de elf sterke mannen waren verbluft door het geluid van Simeons geschreeuw.
42 Juda hoorde van een afstand het geschreeuw van Simeon, en Naftali en Juda renden met hun schilden naar Simeon en Levi toe. Ze troffen hen aan in gevecht met die sterke mannen, maar konden hen niet overwinnen, omdat hun schilden gebroken waren.
43 Naftali zag dat de schilden van Simeon en Levi gebroken waren, en hij nam twee schilden van zijn dienaren en bracht die naar Simeon en Levi.
44 Simeon, Levi en Juda vochten die dag alle drie tegen de elf sterke mannen tot zonsondergang, maar ze konden hen niet overwinnen.
45 Dit werd aan Jakob verteld, en hij werd zeer bedroefd. Hij bad tot de Heer, en hij en zijn zoon Naftali trokken op tegen deze machtige mannen.
46 En Jakob naderde, spande zijn boog en kwam dicht bij de dappere mannen. Hij doodde drie van hun mannen met zijn boog, en de overige acht sloegen op de vlucht. En zie, er werd van voren en van achteren tegen hen gevochten, en zij waren zeer bevreesd voor hun leven en durfden niet stand te houden tegen de zonen van Jakob. Daarom vluchtten zij voor hen weg.
47 Tijdens hun vlucht kwamen ze Dan en Aser tegen, die op hen afkwamen. Ze vielen hen plotseling aan, vochten met hen en doodden twee van hen. Juda en zijn broers achtervolgden hen en sloegen de rest van hen neer en doodden hen.
48 En alle zonen van Jakob keerden terug en zwierven door de stad, op zoek naar mannen. Ze vonden ongeveer twintig jongemannen in een grot in de stad. Gad en Aser doodden hen allen, en Dan en Naftali troffen de overige mannen aan die uit de tweede toren waren gevlucht en ontsnapt, en ook zij doodden hen allen.
49 De zonen van Jakob doodden alle inwoners van de stad Sarton, maar de vrouwen en kinderen lieten ze in de stad achter en doodden hen niet.
50 En alle inwoners van de stad Sarton waren sterke mannen; één van hen zou duizend man achtervolgen, en twee van hen zouden niet vluchten voor tienduizend andere mannen.
51 En de zonen van Jakob doodden alle inwoners van de stad Sarton met het zwaard, zodat niemand zich tegen hen kon verzetten, en ze lieten de vrouwen in de stad achter.
52 En de zonen van Jakob namen alle buit van de stad mee, en roofden wat ze begeerden, en ze namen kudden en vee en bezittingen uit de stad mee, en de zonen van Jakob

deden met Sarton en zijn inwoners hetzelfde als wat ze met Chazar en zijn inwoners hadden gedaan, en ze keerden om en gingen weg.

HOOFDSTUK 39

1 Toen de zonen van Jakob uit de stad Sarton vertrokken waren, hadden ze ongeveer tweehonderd el afgelegd toen ze de inwoners van Tapnach tegenkwamen die op hen afkwamen. Ze waren namelijk uitgetrokken om met hen te vechten, omdat ze de koning van Tapnach en al zijn mannen hadden verslagen.
2 Daarom trokken allen die in de stad Tapnach waren achtergebleven eropuit om tegen de zonen van Jakob te strijden, en ze dachten de buit en de roof die ze van Chazar en Sarton hadden buitgemaakt, van hen terug te kunnen nemen.
3 De overige mannen van Tapnach vochten daar tegen de zonen van Jakob, en de zonen van Jakob versloegen hen. De mannen vluchtten voor hen, en zij achtervolgden hen tot in de stad Arbelan, en allen sneuvelden voor de zonen van Jakob.
4 De zonen van Jakob keerden terug naar Tapnach om de buit van Tapnach mee te nemen. Toen ze in Tapnach aankwamen, hoorden ze dat de inwoners van Arbelan eropuit waren getrokken om hen tegemoet te gaan en de buit van hun broeders te redden. Daarom lieten de zonen van Jakob tien van hun mannen in Tapnach achter om de stad te plunderen, en zij trokken eropuit om de inwoners van Arbelan tegemoet te gaan.
5 En de mannen van Arbelan trokken eropuit met hun vrouwen om te strijden tegen de zonen van Jakob, want hun vrouwen waren ervaren in de strijd, en zij trokken eropuit, ongeveer vierhonderd mannen en vrouwen.
6 En alle zonen van Jakob schreeuwden luid en renden met een luid en angstaanjagend geroep naar de inwoners van Arbelan toe.
7 En de inwoners van Arbelan hoorden het lawaai van het geschreeuw van de zonen van Jakob, en hun gebrul klonk als het gebrul van leeuwen en als het gebrul van de zee en haar golven.
8 En angst en vrees namen hun harten in bezit vanwege de zonen van Jakob, en ze waren vreselijk bang voor hen, en ze trokken zich terug en vluchtten voor hen de stad in. En de zonen van Jakob achtervolgden hen tot aan de stadspoort, en ze troffen hen in de stad.
9 En de zonen van Jakob vochten met hen in de stad, en al hun vrouwen waren bezig met het slingeren naar de zonen van Jakob, en de strijd was de hele dag tot de avond zeer hevig onder hen.
10 De nakomelingen van Jakob konden hen niet overwinnen, en de nakomelingen van Jakob waren bijna omgekomen in die strijd. De nakomelingen van Jakob riepen tot de Heer en kregen tegen de avond veel kracht, en de nakomelingen van Jakob sloegen alle inwoners van Arbelan met het zwaard neer, mannen, vrouwen en kinderen.
11 En ook de rest van het volk dat uit Sarton was gevlucht, werd door de zonen van Jakob in Arbelan gedood. De zonen van Jakob deden met Arbelan en Tapnach hetzelfde als wat ze met Chazar en Sarton hadden gedaan. Toen de vrouwen zagen dat alle mannen dood waren, klommen ze op de daken van de stad en sloegen de zonen van Jakob door stenen als regen naar beneden te gooien.
12 En de zonen van Jakob haastten zich naar de stad, grepen alle vrouwen en sloegen hen met het zwaard. Ook namen de zonen van Jakob alle buit en roofgoederen mee, de schapen en runderen en het vee.
13 En de zonen van Jakob deden met Machnaymah hetzelfde als wat ze met Tapnach, Chazar en Silo hadden gedaan, en ze keerden zich daarvandaan om en gingen weg.
14 Op de vijfde dag hoorden de zonen van Jakob dat de inwoners van Gaas zich tegen hen hadden verzameld om te strijden, omdat zij hun koning en hun legeraanvoerders hadden gedood. Er waren namelijk veertien legeraanvoerders in de stad Gaas, en de zonen van Jakob hadden hen allen in de eerste veldslag gedood.
15 En de zonen van Jakob omgordden die dag hun wapens en trokken ten strijde tegen de inwoners van Gaas. In Gaas woonde een sterk en machtig volk van de Amorieten, en Gaas was de sterkste en best versterkte stad van alle Amorietensteden, en ze had drie muren.
16 De zonen van Jakob kwamen bij Gaas en vonden de stadspoorten gesloten. Er stonden ongeveer vijfhonderd mannen bovenop de buitenste muur, en een menigte zo talrijk als het zand aan de zeekust lag in een hinderlaag voor de zonen van Jakob, van buiten de stad, aan de achterkant ervan.
17 De zonen van Jakob naderden om de stadspoorten te openen, en toen ze dichterbij kwamen, zie, degenen die achter in de stad in een hinderlaag lagen, kwamen uit hun schuilplaatsen tevoorschijn en omsingelden de zonen van Jakob.
18 De zonen van Jakob waren ingesloten tussen de stam van Gaas, en de strijd woedde zowel voor als achter hen. Alle mannen die op de muur stonden, wierpen vanaf de muur pijlen en stenen op hen.
19 Toen Juda zag dat de mannen van Gaas te sterk voor hen werden, slaakte hij een doordringende en angstaanjagende schreeuw. Alle mannen van Gaas werden doodsbang van Juda's geschreeuw, en mannen vielen van de muur door zijn luide schreeuw. Iedereen die zich binnen en buiten de stad bevond, was doodsbang.
20 En de zonen van Jakob naderden om de poorten van de stad te verbrijzelen, toen de mannen van Gaas stenen en pijlen op hen wierpen vanaf de top van de muur, waardoor ze van de poort vluchtten.
21 En de zonen van Jakob keerden terug tegen de mannen van Gaas die met hen van buiten de stad waren gekomen, en zij sloegen hen hevig, alsof ze kalebassen sloegen, en zij konden geen stand houden tegen de zonen van Jakob, want angst en terreur hadden hen gegrepen door het gegil van Juda.
22 De zonen van Jakob doodden al die mannen die buiten de stad waren. De zonen van Jakob naderden de stad om binnen te dringen en voor de stadsmuren te vechten, maar dat lukte niet, want alle inwoners van Gaas die in de stad waren gebleven, hadden de muren van Gaas van alle kanten omsingeld, zodat de zonen van Jakob de stad niet konden naderen om met hen te vechten.
23 De zonen van Jakob naderden een hoek om onder de muur te vechten. De inwoners van Gaas wierpen pijlen en

stenen op hen als een stortbui, en zij vluchtten onder de muur vandaan.
24 En de inwoners van Gaas, die op de muur stonden, zagen dat de zonen van Jakob hen niet konden overwinnen van onder de muur en verweten de zonen van Jakob het volgende:
25 Wat scheelt er met jullie in de strijd dat jullie niet kunnen zegevieren? Kunnen jullie dan met de machtige stad Gaas en haar inwoners hetzelfde doen als met de steden van de Amorieten, die niet zo machtig waren? Jullie hebben die zwakkelingen onder ons immers wel aangedaan en hen gedood bij de ingang van de stad, want ze hadden geen kracht meer toen ze door jullie geschreeuw werden afgeschrikt.
26 Zullen jullie dan wel in staat zijn om hier te strijden? Jullie zullen hier zeker allemaal sterven, en wij zullen de zaak wreken van de steden die jullie hebben verwoest.
27 En de inwoners van Gaas verweten de zonen van Jakob ten zeerste en beschimpten hen met hun goden, en bleven pijlen en stenen op hen werpen vanaf de muur.
28 Juda en zijn broers hoorden de woorden van de inwoners van Gaas en zij werden zeer boos. Juda was jaloers op zijn God in deze zaak en riep uit: Heer, help ons, zend hulp naar ons en onze broers.
29 En hij rende met al zijn kracht in de verte, met zijn getrokken zwaard in zijn hand, en hij sprong van de aarde en beklom met al zijn kracht de muur, en zijn zwaard viel uit zijn hand.
30 Juda schreeuwde vanaf de muur, en alle mannen die op de muur stonden, werden doodsbang. Sommigen vielen van de muur de stad in en stierven. Degenen die nog op de muur stonden, zagen Juda's kracht en werden zeer bevreesd, waarna ze voor hun leven de stad in vluchtten om zich in veiligheid te brengen.
31 Sommigen werden aangemoedigd om Juda op de muur aan te vallen en ze kwamen dichterbij om hem te doden. Toen zagen ze echter dat Juda geen zwaard in zijn hand had, en ze dachten eraan hem van de muur naar zijn broers te werpen. Twintig mannen uit de stad kwamen hen te hulp, en ze omsingelden Juda. Ze schreeuwden allemaal naar hem en naderden hem met getrokken zwaarden. Ze joegen Juda de stuipen op het lijf, en Juda riep vanaf de muur naar zijn broers.
32 Jakob en zijn zonen pakten de boog van onder de muur en troffen drie van de mannen die bovenop de muur stonden. Juda bleef roepen en riep uit: 'Heer, help ons, Heer, bevrijd ons!' Hij schreeuwde luid vanaf de muur, en zijn geroep was tot in de verte te horen.
33 En na deze kreet begon hij opnieuw te schreeuwen, en alle mannen die Juda op de muur omsingelden, werden doodsbang. Bij het geluid van Juda's geschreeuw en zijn beven wierpen ze allemaal hun zwaard uit hun hand en vluchtten weg.
34 Juda nam de zwaarden die uit hun handen waren gevallen, en Juda vocht tegen hen en doodde twintig van hun mannen op de muur.
35 En ongeveer tachtig mannen en vrouwen klommen nog steeds de stadsmuur op en omsingelden Juda. De Heer boezemde Juda zoveel vrees in hun harten in dat ze hem niet durfden te naderen.
36 En Jakob en allen die met hem waren, pakten de boog van onder de muur en doodden tien mannen die op de muur stonden. Zij vielen beneden de muur neer, voor Jakob en zijn zonen.
37 Toen de mensen op de muur zagen dat twintig van hun mannen waren gevallen, renden ze nog steeds met getrokken zwaarden naar Juda toe, maar ze konden hem niet naderen, want ze waren zeer bevreesd voor Juda's kracht.
38 En een van hun dappere mannen, Arud geheten, kwam naar Juda toe om hem met zijn zwaard op het hoofd te slaan. Juda zette haastig zijn schild tegen zijn hoofd, en het zwaard trof het schild, dat in tweeën spleet.
39 En deze machtige man, nadat hij Juda had verslagen, vluchtte voor zijn leven uit angst voor Juda, maar hij struikelde over de muur en viel te midden van de nakomelingen van Jakob die beneden de muur waren. De nakomelingen van Jakob sloegen hem en doodden hem.
40 Juda had hoofdpijn door de slag van die sterke man, en Juda was er bijna aan gestorven.
41 Juda schreeuwde het uit van de pijn die de slag veroorzaakte, en Dan hoorde hem. Zijn woede laaide in hem op, en ook hij stond op, liep een eindje verder, sprong van de grond en beklom de muur met zijn door woede aangewakkerde kracht.
42 Toen Dan bij de muur kwam, vlak bij Juda, vluchtten alle mannen die zich op de muur tegen Juda hadden verzet. Ze klommen naar de tweede muur en wierpen vanaf de tweede muur pijlen en stenen op Dan en Juda, en probeerden hen van de muur te verdrijven.
43 En de pijlen en stenen troffen Dan en Juda, en zij werden bijna gedood op de muur. En waar Dan en Juda ook van de muur vluchtten, werden zij vanaf de tweede muur aangevallen met pijlen en stenen.
44 Jakob en zijn zonen bevonden zich nog steeds bij de ingang van de stad, beneden de eerste muur. Ze konden hun boog niet spannen tegen de stadsbewoners, omdat ze niet door hen gezien konden worden, aangezien ze zich op de tweede muur bevonden.
45 Toen Dan en Juda de stenen en pijlen die van de tweede muur op hen vielen niet langer konden verdragen, sprongen ze beiden op de tweede muur, vlakbij de stadsbewoners. En toen de stadsbewoners die op de tweede muur stonden zagen dat Dan en Juda naar hen toe waren gekomen, schreeuwden ze het uit en daalden ze af tussen de muren.
46 Jakob en zijn zonen hoorden het geschreeuw van de stadsbewoners. Ze stonden nog steeds bij de ingang van de stad en maakten zich zorgen om Dan en Juda, die ze niet zagen, omdat ze zich op de tweede muur bevonden.
47 En Naftali ging, gedreven door woede, op en sprong op de eerste muur om te zien wat de oorzaak was van het geschreeuw dat ze in de stad hadden gehoord. Issachar en Zebulun naderden om de poorten van de stad te forceren, en ze openden de poorten en gingen de stad binnen.
48 Naftali sprong van de eerste muur naar de tweede en kwam zijn broers te hulp. De inwoners van Gaas, die op de muur stonden, zagen dat Naftali de derde was die zijn broers te hulp kwam en vluchtten allen de stad in. Jakob en al zijn zonen en al hun jongemannen kwamen de stad binnen om hen te helpen.

49 Juda, Dan en Naftali daalden van de muur af de stad in en achtervolgden de inwoners. Simeon en Levi kwamen van buiten de stad en wisten niet dat de poort openstond. Daarom klommen ze van daar naar de muur en daalden weer af naar hun broeders in de stad.
50 En alle inwoners van de stad waren naar binnen gestroomd, en de zonen van Jakob kwamen van verschillende kanten op hen af. De strijd werd van voren en van achteren tegen hen gevoerd, en de zonen van Jakob brachten hen een vreselijke nederlaag toe en doodden ongeveer twintigduizend van hen, mannen en vrouwen. Niemand van hen kon standhouden tegen de zonen van Jakob.
51 En het bloed stroomde overvloedig in de stad, als een beek, en het bloed stroomde als een beek naar de buitenwijken van de stad en bereikte de woestijn van Bethchorin.
52 De inwoners van Bethchorin zagen in de verte het bloed stromen uit de stad Gaas, en ongeveer zeventig mannen uit hun midden renden ernaartoe om het bloed te bekijken, en ze kwamen bij de plaats waar het bloed was.
53 En zij volgden het spoor van het bloed en kwamen bij de muur van de stad Gaas. Zij zagen het bloed uit de stad stromen en hoorden het geschreeuw van de inwoners van Gaas, want het steeg op naar de hemel, en het bloed bleef overvloedig stromen als een beek.
54 En alle zonen van Jakob bleven de inwoners van Gaas verslaan en waren tot de avond bezig hen te doden, ongeveer twintigduizend mannen en vrouwen. En de inwoners van Chorin zeiden: 'Dit is zeker het werk van de Hebreeën, want ze voeren nog steeds oorlog in alle steden van de Amorieten.'
55 En die mensen haastten zich naar Bethchorin, en ieder nam zijn wapens en riep alle inwoners van Bethchorin toe, die zich ook omgordden met hun wapens en opstonden om te gaan vechten tegen de zonen van Jakob.
56 En toen de zonen van Jakob de inwoners van Gaas hadden verslagen, trokken ze door de stad om alle gesneuvelden te beroven. Toen ze in het binnenste van de stad kwamen en verderop, ontmoetten ze drie zeer sterke mannen, die geen zwaard in hun hand hadden.
57 De zonen van Jakob kwamen terug naar de plaats waar ze waren, en de sterke mannen vluchtten weg. Een van hen greep Zebulun, die hij zag als een jonge, kleine jongen, en smeet hem met al zijn kracht tegen de grond.
58 En Jakob snelde op hem af met zijn zwaard en Jakob stak hem met het zwaard in zijn lendenen, waardoor hij in tweeën werd gehakt, en het lichaam viel op Zebulon.
59 En de tweede kwam dichterbij en greep Jakob vast om hem tegen de grond te werpen. Jakob keerde zich naar hem om en schreeuwde, terwijl Simeon en Levi op hem afrenden en hem met het zwaard in de heupen sloegen en hem tegen de grond wierp.
60 En de sterke man stond op van de grond, vol woede, en Juda kwam naar hem toe voordat hij weer op de been was gekomen, en sloeg hem met het zwaard op het hoofd, en zijn hoofd werd gespleten en hij stierf.
61 Toen de derde machtige man zag dat zijn metgezellen gedood waren, vluchtte hij voor de zonen van Jakob. De zonen van Jakob achtervolgden hem in de stad. Tijdens zijn vlucht vond de machtige man een van de zwaarden van de stadsbewoners. Hij raapte het op, keerde zich tegen de zonen van Jakob en vocht met dat zwaard tegen hen.
62 De sterke man snelde naar Juda om hem met zijn zwaard op het hoofd te slaan, maar Juda had geen schild in zijn hand. Terwijl hij op het punt stond hem te slaan, greep Naftali haastig zijn schild en zette het tegen Juda's hoofd. Het zwaard van de sterke man trof het schild van Naftali, en Juda ontkwam aan het zwaard.
63 Simeon en Levi stormden met hun zwaarden op de sterke man af en sloegen hem met geweld, en de twee zwaarden drongen het lichaam van de sterke man binnen en spleet het in tweeën, in de lengte.
64 En de zonen van Jakob versloegen de drie machtige mannen, samen met alle inwoners van Gaas, en de dag liep ten einde.
65 En de zonen van Jakob trokken rond in Gaas en namen alle buit van de stad mee; zelfs de kinderen en de vrouwen lieten ze niet in leven. En de zonen van Jakob deden met Gaas zoals ze met Sarton en Silo hadden gedaan.

HOOFDSTUK 40

1 En de zonen van Jakob namen de hele buit van Gaas mee en verlieten 's nachts de stad.
2 Ze trokken eropuit om naar het kasteel van Bethchorin te marcheren, en de inwoners van Bethchorin gingen hen tegemoet in het kasteel. Die nacht vochten de zonen van Jakob met de inwoners van Bethchorin, in het kasteel van Bethchorin.
3 Alle inwoners van Bethchorin waren dappere mannen; geen van hen zou vluchten voor duizend man. Ze vochten die nacht bij het kasteel, en hun geschreeuw werd die nacht van verre gehoord, en de aarde beefde door hun geschreeuw.
4 En alle zonen van Jakob waren bang voor die mannen, omdat ze niet gewend waren in het donker te vechten, en ze waren zeer in paniek. De zonen van Jakob riepen tot de Heer: 'Kom ons te hulp, Heer, red ons, zodat we niet door de handen van deze onbesnedenen omkomen.'
5 En de HEER luisterde naar de stem van de zonen van Jakob, en de HEER bracht grote angst en verwarring teweeg onder de inwoners van Bethchorin, en zij vochten onderling in het donker van de nacht, en sloegen elkaar in grote aantallen neer.
6 De zonen van Jakob, die wisten dat de HEER een geest van verdorvenheid onder die mannen had gebracht en dat zij onderling met elkaar vochten, verlieten de bendes van de inwoners van Bethchorin en gingen tot aan de rand van het kasteel van Bethchorin, en verder, en daar bleven zij die nacht veilig met hun jonge mannen.
7 En de inwoners van Bethchorin vochten de hele nacht, de een met zijn broer en de ander met zijn buurman, en ze schreeuwden in alle richtingen naar het kasteel, en hun geschreeuw werd in de verte gehoord, en de hele aarde beefde door hun stem, want ze waren machtiger dan alle volken op aarde.
8 En alle inwoners van de steden van de Kanaänieten, de Hethieten, de Amorieten, de Hivieten en alle koningen van Kanaän, en ook zij die aan de overkant van de Jordaan woonden, hoorden die nacht het lawaai van het geschreeuw.

9 En zij zeiden: ‘Dit zijn toch de gevechten van de Hebreeën die strijden tegen de zeven steden die hen nabij zijn gekomen? Wie kan standhouden tegen die Hebreeën?’
10 Alle inwoners van de steden van de Kanaänieten, en allen die aan de overkant van de Jordaan woonden, waren zeer bevreesd voor de zonen van Jakob, want zij zeiden: Zie, hetzelfde zal ons overkomen als die steden, want wie kan standhouden tegen hun machtige kracht?
11 En het geschreeuw van de Korinieten was die nacht zeer luid en nam steeds verder toe; en zij sloegen elkaar tot de ochtend, en velen van hen werden gedood.
12 Toen de ochtend aanbrak, stonden alle zonen van Jakob op bij het aanbreken van de dag en trokken naar de burcht. Daar brachten ze de overgebleven Korinieten een vreselijke nederlaag toe, en ze werden allemaal in de burcht gedood.
13 En op de zesde dag brak aan, en alle inwoners van Kanaän zagen in de verte het hele volk van Bethchorin dood liggen in de burcht van Bethchorin, en overal verspreid als de lijken van lammeren en geiten.
14 De zonen van Jakob namen de hele buit die ze bij Gaas hadden buitgemaakt mee naar Bethchorin. Daar vonden ze de stad vol mensen, zo vol als het zand van de zee. Ze vochten met hen en de zonen van Jakob versloegen hen daar tot de avond viel.
15 En de zonen van Jakob deden met Bethchorin hetzelfde als wat ze met Gaas en Tapnach hadden gedaan, en hetzelfde als wat ze met Chazar, Sarton en Silo hadden gedaan.
16 De zonen van Jakob namen de buit van Bethchorin en alle andere buit uit de steden mee, en op die dag keerden ze terug naar Sichem.
17 De zonen van Jakob keerden terug naar de stad Sichem, maar ze bleven buiten de stad en rustten daar uit van de oorlog. Ze bleven er de hele nacht.
18 En al hun dienaren, samen met alle buit die ze uit de steden hadden meegenomen, verlieten de stad en gingen er niet in, want ze zeiden: 'Misschien komen er nog meer gevechten tegen ons, en zullen ze ons in Sichem belegeren.'
19 Jakob, zijn zonen en hun dienaren bleven die nacht en de volgende dag in het stuk land dat Jakob van Hamor had gekocht voor vijf sikkels, en alles wat ze buitgemaakt hadden, was bij hen.
20 En de hele buit die de zonen van Jakob hadden veroverd, lag verspreid over het veld, zo uitgestrekt als het zand aan de zeekust.
21 En de inwoners van het land zagen hen van verre, en alle inwoners van het land waren bang voor de zonen van Jakob die dit hadden gedaan, want geen koning van oudsher had ooit zoiets gedaan.
22 En de zeven koningen van de Kanaänieten besloten vrede te sluiten met de nakomelingen van Jakob, want zij waren zeer bevreesd voor hun leven vanwege de nakomelingen van Jakob.
23 En op die dag, de zevende dag, zond Japhia, de koning van Hebron, in het geheim een boodschap naar de koning van Ai, de koning van Gibeon, de koning van Shalem, de koning van Adulam, de koning van Lachis, de koning van Chazar en alle Kanaänitische koningen die onder hun heerschappij stonden, met de volgende boodschap:
24 Ga met mij mee naar boven en kom naar mij toe, zodat we naar de nakomelingen van Jakob kunnen gaan. Ik zal vrede met hen sluiten en een verdrag met hen maken, opdat niet al uw land verwoest wordt door de zwaarden van de nakomelingen van Jakob, zoals zij Sichem en de steden eromheen hebben verwoest, zoals u hebt gehoord en gezien.
25 En wanneer u tot mij komt, kom dan niet met veel mannen, maar laat elke koning zijn drie hoofdmannen meebrengen, en elke aanvoerder drie van zijn officieren.
26 Kom allen naar Hebron, en wij zullen samen naar de nakomelingen van Jakob gaan en hen smeken een vredesverdrag met ons te sluiten.
27 En al die koningen deden zoals de koning van Hebron hun had opgedragen, want zij stonden allen onder zijn bevel en leiding. En alle koningen van Kanaän kwamen bijeen om naar de nakomelingen van Jakob te gaan en vrede met hen te sluiten. Maar de nakomelingen van Jakob keerden terug naar het deel van het veld dat bij Sichem lag, want zij vertrouwden de koningen van het land niet.
28 De zonen van Jakob keerden terug en bleven tien dagen op het veld, en niemand kwam om oorlog tegen hen te voeren.
29 Toen de zonen van Jakob zagen dat er geen oorlog dreigde, kwamen ze allemaal bijeen en gingen naar de stad Sichem. De zonen van Jakob bleven in Sichem.
30 En na veertig dagen kwamen alle koningen van de Amorieten uit al hun woonplaatsen bijeen in Hebron, bij Jafia, de koning van Hebron.
31 En het aantal koningen dat naar Hebron kwam om vrede te sluiten met de nakomelingen van Jakob, was eenentwintig, en het aantal aanvoerders dat met hen meekwam was negenenzestig, en hun manschappen waren honderdnegenentachtig. Al deze koningen en hun manschappen rustten uit bij de berg Hebron.
32 De koning van Hebron trok eropuit met zijn drie aanvoerders en negen manschappen, en deze koningen besloten naar de nakomelingen van Jakob te gaan om vrede te sluiten.
33 En zij zeiden tot de koning van Hebron: Ga voor ons uit met uw mannen en spreek namens ons tot de zonen van Jakob, en wij zullen u volgen en uw woorden bevestigen. En de koning van Hebron deed dat.
34 De nakomelingen van Jakob hoorden dat alle koningen van Kanaän zich in Hebron hadden verzameld en daar rustten. Daarom zonden zij vier van hun dienaren uit als spionnen, met de opdracht: ‘Ga deze koningen bespioneren, onderzoek hun manschappen en tel ze, of ze met weinigen of met velen zijn. Als ze met weinigen zijn, tel ze dan allemaal en kom terug.’
35 De dienaren van Jakob gingen in het geheim naar deze koningen en deden zoals de zonen van Jakob hun hadden opgedragen. Op die dag keerden zij terug naar de zonen van Jakob en zeiden tegen hen: Wij zijn naar die koningen gegaan, en zij waren maar weinig in aantal. Wij hebben hen allen geteld, en zie, het waren er tweehonderdachtentachtig, koningen en mannen.
36 De zonen van Jakob zeiden: 'Ze zijn maar met weinigen, daarom zullen we niet allemaal naar hen toe gaan.' En de volgende ochtend stonden de zonen van Jakob op en kozen tweeënzestig van hun mannen uit, en tien zonen van Jakob gingen met hen mee. En ze gordden hun wapens om, want ze zeiden: 'Ze komen om oorlog tegen ons te voeren,' want ze wisten niet dat ze kwamen om vrede met hen te sluiten.

37 En de zonen van Jakob gingen met hun dienaren naar de poort van Sichem, in de richting van die koningen, en hun vader Jakob was met hen.
38 Toen zij naar buiten waren gekomen, zagen zij de koning van Hebron met zijn drie aanvoerders en negen mannen over de weg op de zonen van Jakob afkomen. De zonen van Jakob sloegen hun ogen op en zagen in de verte Jafia, de koning van Hebron, met zijn aanvoerders op hen afkomen. Daarop namen de zonen van Jakob stand bij de poort van Sichem en gingen niet verder.
39 En de koning van Hebron trok verder op, hij en zijn legeraanvoerders, totdat hij de zonen van Jakob naderde. Hij en zijn legeraanvoerders knielden voor hen neer, en de koning van Hebron ging met zijn legeraanvoerders voor Jakob en zijn zonen zitten.
40 De zonen van Jakob zeiden tot hem: Wat is u overkomen, koning van Hebron? Waarom bent u vandaag naar ons toegekomen? Wat wilt u van ons? De koning van Hebron antwoordde Jakob: Ik smeek u, mijn heer, alle koningen van de Kanaänieten zijn vandaag gekomen om vrede met u te sluiten.
41 De zonen van Jakob hoorden de woorden van de koning van Hebron, maar zij wilden zijn voorstellen niet aanvaarden, want de zonen van Jakob vertrouwden hem niet. Zij dachten namelijk dat de koning van Hebron hen had bedrogen.
42 De koning van Hebron wist uit de woorden van de zonen van Jakob dat zij hem niet geloofden. Daarom naderde de koning van Hebron Jakob en zei tegen hem: 'Ik smeek u, mijn heer, wees ervan verzekerd dat al deze koningen in vredestijd naar u toe zijn gekomen. Want zij zijn niet met al hun manschappen gekomen, noch hebben zij hun oorlogswapens bij zich. Zij zijn immers gekomen om vrede te zoeken bij mijn heer en zijn zonen.'
43 De zonen van Jakob antwoordden de koning van Hebron: ‘Stuur gij zende naar al deze koningen, en als gij ons de waarheid spreekt, laat dan ieder afzonderlijk voor ons verschijnen. En als zij ongewapend tot ons komen, dan zullen wij weten dat zij vrede van ons zoeken.’
44 En Jafja, de koning van Hebron, zond een van zijn mannen naar de koningen, en zij kwamen allen voor de zonen van Jakob en knielden voor hen neer. En deze koningen zaten voor Jakob en zijn zonen en spraken tot hen, zeggende:
45 Wij hebben alles gehoord wat u de koningen van de Amorieten hebt aangedaan met uw zwaard en uw buitengewoon machtige arm, zodat niemand tegen u op kon staan, en wij waren bang voor u omwille van ons leven, opdat ons niet hetzelfde zou overkomen als hen.
46 Daarom zijn wij tot u gekomen om een vredesverdrag met u te sluiten, en sluiten wij nu een verbond van vrede en waarheid met u, dat u zich niet met ons zult bemoeien, zoals wij ons ook niet met u hebben bemoeid.
47 De zonen van Jakob wisten dat zij werkelijk gekomen waren om vrede met hen te zoeken, en zij luisterden naar hen en sloten een verbond met hen.
48 En de zonen van Jakob zwoeren hun dat ze zich niet met hen zouden bemoeien, en ook alle koningen van de Kanaänieten zwoeren hun dat, en de zonen van Jakob maakten hen vanaf die dag schatplichtig.
49 Daarna kwamen alle legeraanvoerders van deze koningen met hun mannen naar Jakob toe, met geschenken in hun handen voor Jakob en zijn zonen, en zij knielden voor hem neer.
50 Toen spoorden deze koningen de zonen van Jakob aan en smeekten hen om alle buit terug te geven die ze uit de zeven steden van de Amorieten hadden buitgemaakt. En de zonen van Jakob deden dat, en ze gaven alles terug wat ze hadden buitgemaakt: de vrouwen, de kinderen, het vee en alle andere buit. En ze lieten hen gaan, en ieder ging naar zijn eigen stad.
51 En al deze koningen knielden opnieuw neer voor de zonen van Jakob, en zij zonden of brachten hun in die dagen vele geschenken. En de zonen van Jakob lieten deze koningen en hun mannen gaan, en zij gingen in vrede van hen weg naar hun steden, en de zonen van Jakob keerden ook terug naar hun huis, naar Sichem.
52 En vanaf die dag heerste er vrede tussen de zonen van Jakob en de koningen van de Kanaänieten, totdat de kinderen van Israël het land Kanaän in bezit namen.

HOOFDSTUK 41

1 En aan het einde van het jaar trokken de zonen van Jakob vanuit Sichem verder en kwamen in Hebron, bij hun vader Isaak. Daar woonden ze, maar hun schapen en runderen lieten ze dagelijks grazen in Sichem, want daar was in die tijd goede en vruchtbare weidegrond. Jakob en zijn zonen en heel hun huisgezin woonden in het dal van Hebron.
2 En het gebeurde in die dagen, in dat jaar, het honderdzesde jaar van Jakobs leven, in het tiende jaar nadat Jakob uit Padan-Aram was gekomen, dat Lea, Jakobs vrouw, stierf; zij was eenenvijftig jaar oud toen zij in Hebron stierf.
3 En Jakob en zijn zonen begroeven haar in de grot in het veld van Machpela, dat in Hebron ligt. Abraham had dit land van de stam Heth gekocht om er een begraafplaats te hebben.
4 De zonen van Jakob woonden met hun vader in het dal van Hebron, en alle inwoners van het land kenden hun kracht, en hun faam verspreidde zich door het hele land.
5 Jozef, de zoon van Jakob, en zijn broer Benjamin, de zonen van Rachel, de vrouw van Jakob, waren in die tijd nog jong en trokken niet met hun broers mee tijdens de gevechten in alle steden van de Amorieten.
6 Toen Jozef de kracht en de grootheid van zijn broers zag, prees hij hen en verheerlijkte hen, maar hij achtte zichzelf groter dan hen en verhief zichzelf boven hen. En Jakob, zijn vader, had hem meer lief dan al zijn andere zonen, want hij was een zoon van zijn oude dag. Uit liefde voor hem maakte hij voor hem een veelkleurige mantel.
7 Toen Jozef merkte dat zijn vader hem meer liefhad dan zijn broers, verhief hij zichzelf steeds meer boven zijn broers en bracht hij kwaadspreken over hen over aan zijn vader.
8 Toen de zonen van Jakob zagen hoe Jozef zich tegenover hen gedroeg en dat hun vader hem meer liefhad dan wie ook, haatten ze hem en konden ze de rest van hun leven niet meer vriendelijk tegen hem spreken.

9 Jozef was zeventien jaar oud en hij verhief zichzelf nog steeds boven zijn broers en dacht erover om boven hen uit te stijgen.
10 In die tijd droomde hij een droom, en hij ging naar zijn broers en vertelde hun zijn droom. Hij zei tegen hen: Ik droomde, en zie, wij waren allemaal korenschoven aan het binden op het veld, en mijn schoof rees op en ging op de grond liggen, en jullie schoven omringden hem en bogen zich ervoor neer.
11 Zijn broers antwoordden hem en zeiden: Wat betekent deze droom die je hebt gedroomd? Denk je soms dat je over ons zult heersen?
12 En hij kwam terug en vertelde het aan zijn vader Jakob. Jakob kuste Jozef toen hij deze woorden uit zijn mond hoorde, en Jakob zegende Jozef.
13 Toen de zonen van Jakob zagen dat hun vader Jozef gezegend en gekust had, en dat hij hem zeer liefhad, werden ze jaloers op hem en haatten ze hem des te meer.
14 En daarna droomde Jozef nog een droom en vertelde die aan zijn vader in het bijzijn van zijn broers. Jozef zei tegen zijn vader en broers: Zie, ik heb weer een droom gehad, en zie, de zon en de maan en de elf sterren hebben zich voor mij neergebogen.
15 Toen zijn vader de woorden van Jozef en zijn droom hoorde, en zag dat zijn broers Jozef hierom haatten, berispte Jakob Jozef in het bijzijn van zijn broers en zei: 'Wat betekent deze droom die je hebt gehad, en dit jezelf verheffen voor je broers die ouder zijn dan jij?'
16 Denk je soms in je hart dat ik, je moeder en je elf broers zullen komen en voor je neer zullen buigen, omdat je dit zegt?
17 Zijn broers waren jaloers op hem vanwege zijn woorden en dromen, en ze bleven hem haten. Jakob bewaarde de dromen in zijn hart.
18 Op een dag gingen de zonen van Jakob naar Sichem om de kudde van hun vader te weiden, want zij waren in die tijd nog herders. Terwijl de zonen van Jakob die dag in Sichem aan het weiden waren, bleven ze treuzelen, en de tijd om het vee bijeen te drijven was voorbij, en ze waren nog niet aangekomen.
19 Jakob zag dat zijn zonen in Sichem bleven en zei bij zichzelf: Misschien zijn de inwoners van Sichem in opstand gekomen om tegen hen te vechten, daarom zijn ze vandaag zo laat gekomen.
20 Jakob riep Jozef, zijn zoon, bij zich en gaf hem opdracht: ‘Zie, uw broers zijn vandaag in Sichem aan het weiden en zijn nog niet teruggekeerd. Ga daarom nu heen om te zien waar ze zijn en breng mij bericht over het welzijn van uw broers en het welzijn van de kudde.’
21 Jakob zond zijn zoon Jozef naar het dal van Hebron. Jozef ging naar Sichem om zijn broers te zoeken, maar kon hen niet vinden. Jozef liep rond in het veld vlakbij Sichem om te kijken waar zijn broers heen waren gegaan, maar hij raakte verdwaald in de woestijn en wist niet meer welke kant hij op moest.
22 En een engel van de Heer vond hem, dwalend op de weg naar het veld. Jozef zei tegen de engel van de Heer: ‘Ik zoek mijn broers; hebt u niet gehoord waar zij aan het weiden zijn?’ En de engel van de Heer zei tegen Jozef: ‘Ik heb uw broers hier zien weiden en ik heb hen horen zeggen dat zij naar Dothan zouden gaan om te weiden.’
23 Jozef luisterde naar de stem van de engel van de Heer, en hij ging naar zijn broers in Dothan en trof hen daar aan terwijl ze de kudde aan het hoeden waren.
24 Jozef ging naar zijn broers toe, maar voordat hij dichtbij hen was gekomen, hadden ze al besloten hem te doden.
25 Simeon zei tegen zijn broers: ‘Zie, de man van de dromen komt vandaag naar ons toe. Laten we hem daarom doden en in een van de kuilen in de woestijn werpen. Wanneer zijn vader hem bij ons komt halen, zullen we zeggen dat een wild beest hem heeft verslonden.’
26 Ruben hoorde de woorden van zijn broers over Jozef en zei tegen hen: ‘Jullie moeten dit niet doen, want hoe kunnen wij dan nog opzien tegen onze vader Jakob? Werp hem in deze put, zodat hij daar sterft, maar strek geen hand naar hem uit om zijn bloed te vergieten.’ Ruben zei dit om hem uit hun handen te redden en hem terug te brengen naar zijn vader.
27 Toen Jozef bij zijn broers kwam, ging hij voor hen zitten. Zij stonden op, grepen hem vast, sloegen hem tegen de grond en trokken zijn veelkleurige mantel uit.
28 En ze namen hem en wierpen hem in een put. In de put was geen water, maar wel slangen en schorpioenen. Jozef was bang voor de slangen en schorpioenen in de put. Jozef riep luid, en de HEER verborg de slangen en schorpioenen in de bodem van de put, zodat ze Jozef geen kwaad deden.
29 Jozef riep vanuit de put naar zijn broers en zei tegen hen: Wat heb ik jullie aangedaan, waarin heb ik gezondigd? Waarom vrezen jullie de HEER niet voor mij? Ben ik niet van jullie vlees en bloed, en is Jakob niet jullie vader, mijn vader? Waarom doen jullie mij dit vandaag aan? Hoe kunnen jullie dan nog opzien tegen onze vader Jakob?
30 En hij bleef roepen en zijn broers vanuit de put toeroepen: ‘Juda, Simeon en Levi, mijn broers, til mij op uit de plaats van duisternis waarin jullie mij hebben geplaatst, en kom vandaag nog om medelijden met mij te hebben, kinderen van de HEER, zonen van Jakob, mijn vader. En als ik tegen jullie gezondigd heb, zijn jullie dan niet de zonen van Abraham, Isaak en Jakob? Als zij een wees zagen, hadden zij medelijden met hem; als zij honger hadden, gaven zij hem brood; als zij dorst hadden, gaven zij hem water; als zij naakt waren, bedekten zij hem met kleren!’
31 Hoe kunt u dan uw medelijden met uw broer verbergen? Want ik ben van uw vlees en bloed, en als ik tegen u gezondigd heb, zult u dit zeker ook doen vanwege mijn vader!
32 Jozef sprak deze woorden vanuit de put, en zijn broers konden niet naar hem luisteren, noch hun oren tot Jozef wenden, en Jozef huilde en snikte in de put.
33 En Jozef zei: O, dat mijn vader vandaag wist wat mijn broers mij hebben aangedaan en wat ze vandaag tegen mij hebben gezegd.
34 En al zijn broers hoorden zijn geroep en zijn gehuil in de put, en zijn broers gingen weg en verwijderden zich van de put, zodat ze het geroep en het gehuil van Jozef in de put niet meer zouden horen.

HOOFDSTUK 42

1 En ze gingen naar de overkant en gingen zitten, op ongeveer de afstand van een boogschot, en ze zaten daar

om brood te eten. Terwijl ze aten, overlegden ze met elkaar wat ze met hem moesten doen: hem doden of hem terugbrengen naar zijn vader.
2 Terwijl ze in beraad waren, sloegen ze hun ogen op en zagen: "Zie, daar kwam een groep Ismaëlieten aan vanuit de verte, over de weg van Gilead, op weg naar Egypte."
3 Juda zei tegen hen: Wat baat het ons als we onze broer doden? Misschien zal God hem van ons vereisen; dit is dan het plan dat jullie met hem moeten uitvoeren: Zie, deze groep Ismaëlieten trekt naar Egypte.
4 Laten wij hem daarom aan hen uitleveren, en laten wij hem niet doden. Zij zullen hem immers met zich meevoeren en hij zal verloren gaan in de menigte. Wij zullen hem dan niet met onze eigen handen ter dood brengen. Zijn broers stemden hiermee in en zij deden zoals Juda had gezegd.
5 En terwijl zij hierover spraken, en voordat de Ismaëlieten bij hen gekomen waren, kwamen er zeven kooplieden uit Midian voorbij. Toen zij voorbijgingen, kregen zij dorst. Zij sloegen hun ogen op en zagen de put waarin Jozef was opgesloten. Zij keken en zagen dat allerlei soorten vogels op hem zaten.
6 En deze Midianieten renden naar de put om water te drinken, want ze dachten dat er water in zat. Toen ze bij de put kwamen, hoorden ze Jozef in de put roepen en wenen. Ze keken in de put en zagen een knappe, aantrekkelijke jongeman.
7 En zij riepen hem toe en zeiden: 'Wie ben jij? Wie heeft je hierheen gebracht? Wie heeft je in deze put in de woestijn geworpen?' En zij hielpen allemaal mee om Jozef eruit te tillen, trokken hem uit de put, namen hem mee en vervolgden hun reis. Zij trokken langs zijn broers.
8 En zij zeiden tot hen: Waarom doen jullie dit? Waarom nemen jullie onze dienaar van ons weg en gaan jullie weg? Wij hebben deze jongen immers in de put geworpen omdat hij tegen ons in opstand kwam, en jullie komen hem eruit halen en meenemen. Geef ons nu onze dienaar terug.
9 De Midianieten antwoordden de zonen van Jakob: 'Is dit uw dienaar, of is deze man uw dienaar? Misschien zijn jullie allemaal zijn dienaren, want hij is knapper en aantrekkelijker dan wie van jullie ook. Waarom liegen jullie dan tegen ons?'
10 Daarom zullen wij niet naar uw woorden luisteren en geen aandacht aan u schenken, want wij hebben de jongen in de put in de woestijn gevonden en hem meegenomen; daarom zullen wij verder trekken.
11 En alle zonen van Jakob kwamen naar hen toe, stonden op en zeiden tegen hen: Geef ons onze dienaar terug, en waarom willen jullie allemaal door het zwaard sterven? Toen riepen de Midianieten tegen hen, trokken hun zwaarden en naderden om met de zonen van Jakob te vechten.
12 En zie, Simeon stond op van zijn troon en sprong op de grond, trok zijn zwaard en naderde de Midianieten. Hij slaakte een verschrikkelijke kreet voor hen uit, zodat zijn geschreeuw in de verte te horen was en de aarde beefde door Simeons geschreeuw.
13 De Midianieten werden doodsbang door Simeon en het lawaai van zijn geschreeuw, en ze vielen op hun gezicht en raakten zeer angstig.
14 En Simeon zei tegen hen: Voorwaar, ik ben Simeon, de zoon van Jakob de Hebreeër, die samen met mijn broer de stad Sichem en de steden van de Amorieten heb verwoest. Zo zal God ook met mij doen, dat al zouden al uw broeders, de inwoners van Midian, en ook de koningen van Kanaän met u meekomen, zij niet tegen mij zouden kunnen strijden.
15 Geef ons daarom de jongeman terug die u hebt meegenomen, anders geef ik uw vlees aan de vogels van de hemel en de dieren van de aarde.
16 De Midianieten waren nog banger voor Simeon en ze naderden de zonen van Jakob vol angst en vrees, en met klaaglijke woorden, zeggende:
17 U hebt immers gezegd dat de jongeman uw dienaar is en dat hij tegen u in opstand is gekomen, en daarom hebt u hem in de put geworpen. Wat zult u dan doen met een dienaar die tegen zijn heer in opstand komt? Verkoop hem nu aan ons, en wij zullen u alles geven wat u voor hem vraagt. De HEER heeft dit zo gewild, opdat de nakomelingen van Jakob hun broer niet zouden doden.
18 De Midianieten zagen dat Jozef een knappe verschijning had en er goed uitzag; ze verlangden hem in hun hart en wilden hem graag van zijn broers kopen.
19 De zonen van Jakob luisterden naar de Midianieten en verkochten hun broer Jozef aan hen voor twintig zilverstukken. Hun broer Ruben was niet bij hen, en de Midianieten namen Jozef mee en vervolgden hun reis naar Gilead.
20 Ze liepen over de weg, en de Midianieten kregen spijt van wat ze hadden gedaan, namelijk de jongeman gekocht te hebben. De een zei tegen de ander: 'Wat hebben we toch gedaan, dat we deze jongeman van de Hebreeën hebben weggenomen? Hij ziet er knap uit en heeft een aantrekkelijk uiterlijk.'
21 Misschien is deze jongeman wel ontvoerd uit het land van de Hebreeën, en waarom hebben wij dit dan gedaan? En als hij gezocht en in onze handen gevonden wordt, zullen wij door hem omkomen.
22 Nu hebben ongetwijfeld sterke en krachtige mannen hem aan ons verkocht, van wie u er vandaag een hebt gezien; misschien hebben ze hem met hun macht en hun sterke armen uit zijn land geroofd en hem daarom aan ons verkocht voor de geringe waarde die wij hun hebben gegeven.
23 En terwijl zij zo met elkaar in gesprek waren, keken zij om zich heen en zagen dat de Ismaëlieten, die eerst waren aangekomen en die de zonen van Jakob hadden gezien, oprukten naar de Midianieten. En de Midianieten zeiden tegen elkaar: 'Laten we deze jongen verkopen aan de Ismaëlieten die op ons afkomen, en we zullen het weinige geld dat we voor hem hebben gegeven terugkrijgen, en dan zijn we van zijn kwaad verlost.'
24 En dat deden ze, en ze bereikten de Ismaëlieten, en de Midianieten verkochten Jozef aan de Ismaëlieten voor twintig zilverstukken die ze voor hem aan zijn broers hadden gegeven.
25 De Midianieten trokken verder naar Gilead, en de Ismaëlieten namen Jozef gevangen en lieten hem op een kameel rijden, en zij brachten hem naar Egypte.
26 Jozef hoorde dat de Ismaëlieten naar Egypte trokken, en hij treurde en huilde hierover, omdat hij zo ver van het land Kanaän, van zijn vader, verwijderd zou worden. Hij huilde

bitter terwijl hij op de kameel reed, en een van hun mannen zag hem en liet hem van de kameel afstappen en te voet verdergaan. Maar Jozef bleef huilen en wenen en zei: 'O mijn vader, mijn vader.'

27 Toen stond een van de Ismaëlieten op en sloeg Jozef op zijn wang, maar hij bleef huilen. Jozef was uitgeput op de weg en kon niet verder vanwege de bitterheid in zijn ziel. Daarom sloegen en mishandelden ze hem op de weg en maakten ze hem bang, zodat hij zou ophouden met huilen.

28 En de HEER zag de ambitie van Jozef en zijn moeilijkheden, en de HEER bracht duisternis en verwarring over die mannen, en de hand van ieder die hem sloeg, verdorde.

29 En ze zeiden tegen elkaar: Wat heeft God ons nu aangedaan op de weg? Ze wisten niet dat dit hen overkwam vanwege Jozef. En de mannen vervolgden hun weg en kwamen langs de weg naar Efrat, waar Rachel begraven lag.

30 Toen Jozef bij het graf van zijn moeder aankwam, haastte hij zich naar het graf van zijn moeder, wierp zich op het graf neer en begon te huilen.

31 En Jozef riep luid bij het graf van zijn moeder: 'O mijn moeder, mijn moeder, o gij die mij gebaard hebt, ontwaak nu en sta op en zie uw zoon, hoe hij als slaaf verkocht is en niemand die medelijden met hem heeft.'

32 Sta op en zie uw zoon, huil met mij om mijn verdriet en zie het hart van mijn broeders.

33 Wek mijn moeder, wek haar op, ontwaak uit uw slaap voor mij, en richt uw strijd tegen mijn broeders. O, hoe hebben ze mij mijn jas ontnomen, mij al tweemaal als slaaf verkocht, mij van mijn vader gescheiden, en er is niemand die medelijden met mij heeft.

34 Sta op en leg uw zaak tegen hen voor God neer, en zie wie God in het oordeel zal rechtvaardigen en wie Hij zal veroordelen.

35 Sta op, mijn moeder, sta op, ontwaak uit je slaap en zie hoe het met mijn vader gaat vandaag, troost hem en verzacht zijn hart.

36 En Jozef bleef deze woorden spreken, en Jozef riep luid en huilde bitter bij het graf van zijn moeder; en hij hield op met spreken, en door bitterheid in zijn hart werd hij stil als een steen op het graf.

37 En Jozef hoorde een stem die van onder de grond tot hem sprak, die hem antwoordde met bitterheid in het hart en met een stem van wenen en bidden, met de volgende woorden:

38 Mijn zoon, mijn zoon Jozef, ik heb je geweende stem gehoord en je geklaag gehoord, ik heb je tranen gezien, ik ken je moeilijkheden, mijn zoon, en het doet me pijn om jou, en mijn verdriet wordt nog groter.

39 Nu dan, mijn zoon Jozef, mijn zoon, vertrouw op de HEER en wacht op Hem en wees niet bevreesd, want de HEER is met je; Hij zal je verlossen uit alle moeilijkheden.

40 Sta op, mijn zoon, ga met je meesters naar Egypte en wees niet bevreesd, want de HEER is met je, mijn zoon. En ze bleef deze woorden tot Jozef spreken, en ze zweeg.

41 Toen Jozef dit hoorde, was hij zeer verwonderd en bleef hij huilen. Daarna zag een van de Ismaëlieten hem bij het graf huilen en wenen, en zijn woede ontbrandde tegen hem. Hij joeg hem daar weg, sloeg hem en vervloekte hem.

42 Jozef zei tegen de mannen: 'Moge ik genade vinden in jullie ogen, zodat ik terugkeer naar het huis van mijn vader, en hij zal jullie rijkdommen in overvloed schenken.'

43 En zij antwoordden hem: 'Ben jij dan geen slaaf? Waar is je vader? Als je een vader had, zou je niet al twee keer voor zo weinig geld als slaaf verkocht zijn.' Hun woede ontbrandde tegen hem, en zij bleven hem slaan en straffen, en Jozef huilde bitter.

44 En de HEER zag Jozefs ellende, en de HEER sloeg deze mannen opnieuw en strafte hen, en de HEER liet duisternis over hen neerdalen op de aarde, en de bliksem flitste en de donder bulderde, en de aarde beefde door het geluid van de donder en van de hevige wind, en de mannen waren doodsbang en wisten niet waarheen ze moesten gaan.

45 De dieren en kamelen bleven staan, en ze werden geleid, maar ze wilden niet verder. Toen sloegen ze hen, en ze zakten in elkaar op de grond. De mannen zeiden tegen elkaar: Wat heeft God ons toch aangedaan? Wat zijn onze overtredingen en zonden, dat ons dit is overkomen?

46 En een van hen antwoordde en zei: 'Misschien is dit ons vandaag overkomen vanwege de zonde die we deze slaaf hebben aangedaan. Bid daarom dringend tot Hem om ons te vergeven, en dan zullen we weten door wiens schuld dit kwaad ons overkomt. En als God medelijden met ons heeft, dan zullen we weten dat dit alles ons overkomt vanwege de zonde die we deze slaaf hebben aangedaan.'

47 En de mannen deden dat, en zij smeekten Jozef en drongen er bij hem op aan hen te vergeven; en zij zeiden: Wij hebben gezondigd tegen de HEER en tegen u, verleen ons daarom de gunst om uw God te vragen deze dood van ons weg te nemen, want wij hebben tegen hem gezondigd.

48 Jozef deed wat ze zeiden, en de HEER luisterde naar Jozef. De HEER nam de plaag weg die Hij vanwege Jozef over die mannen had gebracht. De dieren stonden op uit de grond en leidden hen voort, en ze trokken verder. De hevige storm bedaarde en de aarde werd rustig, en de mannen vervolgden hun reis naar Egypte. De mannen wisten dat dit kwaad hen vanwege Jozef was overkomen.

49 En ze zeiden tegen elkaar: Zie, wij weten dat dit kwaad ons is overkomen vanwege zijn lijden; waarom zouden we dan deze dood over ons zielen brengen? Laten we overleggen wat we met deze slaaf moeten doen.

50 En een van hen antwoordde: 'Hij heeft ons toch gezegd dat we hem naar zijn vader moesten terugbrengen? Laten we hem dan meenemen en naar de plaats gaan die hij ons zal aanwijzen. We zullen van zijn familie het losgeld innen dat we voor hem hebben betaald en dan vertrekken.'

51 En iemand antwoordde: 'Zie, dit advies is zeer goed, maar wij kunnen het niet opvolgen, want de weg is erg ver van ons verwijderd en wij kunnen niet van onze weg afwijken.'

52 En nog een ander antwoordde en zei tot hen: Dit is het plan dat we moeten volgen, daar zullen we niet van afwijken. Zie, we gaan vandaag nog naar Egypte, en wanneer we daar aangekomen zijn, zullen we hem daar voor een hoge prijs verkopen, en zo zullen we van zijn kwaad verlost zijn.

53 Dit beviel de mannen, en zo deden ze het: ze vervolgden hun reis naar Egypte met Jozef.

HOOFDSTUK 43

1 Toen de zonen van Jakob hun broer Jozef aan de Midianieten hadden verkocht, werden ze diepbedroefd vanwege hem. Ze kregen spijt van hun daden en zochten hem om hem terug te halen, maar konden hem niet vinden.
2 Ruben ging terug naar de put waarin Jozef was gelegd, om hem eruit te halen en hem terug te brengen naar zijn vader. Ruben bleef bij de put staan, maar hij hoorde geen woord. Hij riep: Jozef! Jozef! Maar niemand antwoordde of zei iets.
3 Ruben zei: Jozef is gestorven van schrik, of een slang heeft hem gedood. Ruben daalde af in de put en zocht naar Jozef, maar kon hem niet vinden. Hij kwam er weer uit.
4 Ruben scheurde zijn kleren en zei: ‘Het kind is er niet. Hoe kan ik mijn vader hierover troosten als hij dood is?’ Hij ging naar zijn broers en vond hen bedroefd om Jozef. Ze overlegden hoe ze hun vader hierover konden troosten. Ruben zei tegen zijn broers: ‘Ik ben bij de put gekomen en zie, Jozef is er niet. Wat moeten we dan tegen onze vader zeggen? Mijn vader wil de jongen immers van mij terug.’
5 En zijn broers antwoordden hem: ‘Zo hebben wij het gedaan, en wij hebben ons daar later om beklagen. Nu zitten wij hier bijeen om een voorwendsel te zoeken waarmee wij onze vader kunnen verzoenen.’
6 En Ruben zei tegen hen: Wat hebben jullie gedaan om onze vader, wiens haren grijs zijn geworden, in rouw naar het graf te brengen? Wat jullie gedaan hebben, is niet goed.
7 Ruben zat bij hen, en ze stonden allemaal op en zwoeren elkaar dat ze dit niet aan Jakob zouden vertellen. Ze zeiden allemaal: 'Wie dit aan onze vader of zijn huisgezin vertelt, of aan iemand anders in het land, tegen hem zullen we opstaan en hem met het zwaard doden.'
8 De zonen van Jakob vreesden elkaar in deze zaak, van de jongste tot de oudste, en niemand zei er iets over; ze hielden het in hun hart verborgen.
9 Daarna gingen ze zitten om te bedenken wat ze tegen hun vader Jakob zouden zeggen over al deze dingen.
10 En Issachar zei tegen hen: 'Hier is een raad voor jullie, als jullie het goedvinden: neem de mantel van Jozef, scheur hem in stukken, slacht een geitenbokje en doop het in zijn bloed.'
11 En stuur het naar onze vader, en wanneer hij het ziet, zal hij zeggen: een wild beest heeft hem verslonden. Scheur daarom zijn mantel, en zie, zijn bloed zal op zijn mantel zijn. Door dit te doen zullen wij bevrijd zijn van het gemor van onze vader.
12 Het advies van Issachar beviel hen, en zij luisterden naar hem en handelden volgens het woord van Issachar dat hij hun had ingegeven.
13 En ze haastten zich, grepen Jozefs mantel en scheurden die. Ze slachtten een geitenbokje, doopten de mantel in het bloed ervan en vertrapten hem in het stof. Daarna stuurden ze de mantel door Naftali naar hun vader Jakob en gaven hem de opdracht de volgende woorden te zeggen:
14 We hadden het vee bijeengedreven en waren tot aan de weg naar Sichem gekomen, en zelfs nog verder, toen we deze mantel op de weg in de woestijn vonden, doordrenkt met bloed en stof. Weet daarom of dit de mantel van uw zoon is of niet.
15 En Naftali ging heen en kwam bij zijn vader. Die gaf hem de mantel en sprak tot hem alle woorden die zijn broers hem hadden opgedragen.
16 Toen Jakob de mantel van Jozef zag, herkende hij hem. Hij viel op zijn gezicht ter aarde en werd zo stil als een standbeeld. Daarna stond hij op en riep met luide, snikkende stem: 'Het is de mantel van mijn zoon Jozef!'
17 Jakob haastte zich en stuurde een van zijn dienaren naar zijn zonen, die naar hen toe ging en hen aantrof terwijl ze met de kudde over de weg kwamen.
18 En de zonen van Jakob kwamen tegen de avond bij hun vader, en zie, hun kleren waren gescheurd en er lag stof op hun hoofden, en ze vonden hun vader luid roepend en wenend.
19 Jakob zei tegen zijn zonen: 'Vertel me eerlijk, wat voor kwaad hebben jullie me vandaag plotseling aangedaan?' Zij antwoordden hun vader Jakob: 'Wij waren vandaag op weg nadat de kudde bijeengedreven was, en we kwamen bij de stad Sichem, langs de weg in de woestijn. Daar vonden we een met bloed bevlekte mantel op de grond. We herkenden hem en stuurden iemand naar u toe om te vragen of u hem kon herkennen.'
20 Jakob hoorde de woorden van zijn zonen en riep luid: ‘Het is de jas van mijn zoon, een wild beest heeft hem verslonden! Jozef is verscheurd, want ik had hem vandaag gestuurd om te kijken of het goed met jullie en de kudden ging en om mij van jullie verslag uit te brengen. Hij is gegaan zoals ik hem had opgedragen, en dit is hem vandaag overkomen, terwijl ik dacht dat mijn zoon bij jullie was.’
21 De zonen van Jakob antwoordden: 'Hij is niet bij ons gekomen, en wij hebben hem niet meer gezien vanaf het moment dat wij bij u weggingen tot nu toe.'
22 Toen Jakob hun woorden hoorde, schreeuwde hij opnieuw luid, stond op, scheurde zijn kleren, deed een rouwkleed om zijn lendenen en huilde bitter en treurde, verhief zijn stem in gehuil en riep uit: "Dit zijn de woorden die ik hier spreek."
23 Jozef, mijn zoon, o mijn zoon Jozef, ik heb je vandaag uitgezonden om voor het welzijn van je broers te zorgen, en zie, je bent verscheurd; door mijn hand is dit mijn zoon overkomen.
24 Het doet me pijn om jou, Jozef, mijn zoon, het doet me pijn om jou; hoe lief was je voor me tijdens je leven, en hoe bitter is je dood nu voor me.
25 0 Had ik maar in jouw plaats gestorven, Jozef, mijn zoon, want het doet me zo'n verdriet om jou, mijn zoon, o mijn zoon, mijn zoon. Jozef, mijn zoon, waar ben je, en waarheen ben je gegaan? Sta op, sta op van je plaats, en kom en zie mijn verdriet om jou, o mijn zoon Jozef.
26 Kom nu en tel de tranen die uit mijn ogen over mijn wangen stromen, en breng ze voor de Heer, opdat zijn toorn van mij afgewend moge worden.
27 0 Jozef, mijn zoon, hoe ben je gevallen? Door de hand van iemand door wie niemand gevallen is sinds het begin der wereld tot op deze dag. Want je bent gedood door een vijand die wreed te werk is gegaan. Maar ik weet zeker dat dit je is overkomen vanwege de veelheid van mijn zonden.
28 Ontwaak nu en zie hoe bitter mijn verdriet is om jou, mijn zoon, hoewel ik je niet heb opgevoed, noch gevormd, noch adem en ziel heb gegeven, maar het was God die je

vormde en je beenderen opbouwde en ze met vlees bedekte, en die de levensadem in je neusgaten blies, en je vervolgens aan mij gaf.
29 God, die u aan mij gegeven heeft, heeft u van mij weggenomen, en dit is u overkomen.
30 En Jakob sprak op dezelfde manier over Jozef, en hij huilde bitter; hij viel op de grond en werd stil.
31 Toen alle zonen van Jakob de benauwdheid van hun vader zagen, kregen ze spijt van wat ze hadden gedaan en huilden ze bitter.
32 Juda stond op, nam het hoofd van zijn vader van de grond en legde het op zijn schoot. Hij veegde de tranen van zijn vader van diens wangen en huilde ontroostbaar, terwijl het hoofd van zijn vader roerloos als een steen op zijn schoot lag.
33 Toen de zonen van Jakob het verdriet van hun vader zagen, verhieven zij hun stem en bleven huilen, terwijl Jakob nog steeds als een steen op de grond lag.
34 En al zijn zonen, zijn dienaren en de kinderen van zijn dienaren stonden op en omringden hem om hem te troosten, maar hij wilde zich niet laten troosten.
35 En het hele huisgezin van Jakob stond op en rouwde hevig vanwege het verdriet van Jozef en hun vader. Het bericht bereikte Isaak, de zoon van Abraham, de vader van Jakob, en hij huilde bitter vanwege Jozef, hij en zijn hele huisgezin. Hij ging weg uit de plaats waar hij in Hebron woonde, en hij troostte zijn zoon Jakob, maar die wilde zich niet laten troosten.
36 En daarna stond Jakob op van de grond, en de tranen stroomden over zijn wangen. Hij zei tegen zijn zonen: Sta op, neem jullie zwaarden en bogen, en ga het veld in. Zoek of jullie het lichaam van mijn zoon kunnen vinden en breng het naar mij toe, zodat ik het kan begraven.
37 Zoek ook, bid ik u, onder de dieren en jaag erop, en grijp het eerste dat voor u komt en breng het naar mij. Misschien zal de HEER vandaag medelijden hebben met mijn leed en voor u het dier klaarmaken dat mijn zoon verscheurde, en het naar mij brengen, dan zal ik de zaak van mijn zoon wreken.
38 En zijn zonen deden zoals hun vader hen had opgedragen, en ze stonden vroeg in de ochtend op, namen ieder hun zwaard en hun boog in de hand en gingen het veld in om op de dieren te jagen.
39 En Jakob bleef luid roepen en wenen en liep heen en weer in het huis, terwijl hij met zijn handen sloeg en zei: Jozef, mijn zoon, Jozef, mijn zoon.
40 De zonen van Jakob gingen de woestijn in om de dieren te vangen, en zie, er kwam een wolf op hen af. Ze grepen hem en brachten hem naar hun vader. Ze zeiden tegen hem: 'Dit is de eerste die we gevonden hebben, en we hebben hem naar u gebracht zoals u ons bevolen had. Het lichaam van uw zoon konden we niet vinden.'
41 En Jakob nam het beest uit de handen van zijn zonen, en hij schreeuwde met luide, snikkende stem, terwijl hij het beest in zijn hand hield, en hij sprak met een bitter hart tot het beest: Waarom heb je mijn zoon Jozef verslonden? Hoe kon je de God van de aarde niet vrezen, noch mijn verdriet om mijn zoon Jozef?
42 En u hebt mijn zoon voor niets verslonden, omdat hij geen geweld had gepleegd, en mij daardoor schuldig gemaakt vanwege hem. Daarom zal God hem die vervolgd wordt, ter verantwoording roepen.
43 En de HEER opende de mond van het dier om Jakob met zijn woorden te troosten, en het antwoordde Jakob en sprak deze woorden tot hem:
44 Zo waar God leeft, die ons op aarde geschapen heeft, en zo waar uw ziel leeft, mijn heer, ik heb uw zoon niet gezien en hem niet verscheurd, maar ik ben ook uit een ver land gekomen om mijn zoon te zoeken, die vandaag van mij is weggegaan, en ik weet niet of hij leeft of gestorven is.
45 En ik ben vandaag het veld ingegaan om mijn zoon te zoeken, maar uw zonen hebben mij gevonden, mij gegrepen en mijn verdriet vergroot, en zij hebben mij vandaag voor u gebracht, en ik heb nu al mijn woorden tot u gesproken.
46 En nu dan, o mensenkind, ik ben in uw handen; doe heden met mij wat u goeddunkt, maar bij het leven van God, die mij geschapen heeft, ik heb uw zoon niet gezien, noch heb ik hem verscheurd, en geen mensenvlees is in mijn mond gekomen, alle dagen van mijn leven.
47 Toen Jakob de woorden van het beest hoorde, was hij zeer verbaasd en liet het beest uit zijn hand gaan, en het ging weg.
48 En Jakob bleef dag na dag luid roepen en wenen om Jozef, en hij treurde vele dagen om zijn zoon.

HOOFDSTUK 44

1 De zonen van Ismaël, die Jozef van de Midianieten hadden gekocht, die hem op hun beurt van zijn broers hadden gekocht, gingen met Jozef naar Egypte. Ze kwamen aan de grens van Egypte en toen ze Egypte naderden, ontmoetten ze vier mannen, de zonen van Medan, de zoon van Abraham, die op reis waren gegaan vanuit het land Egypte.
2 De Ismaëlieten zeiden tegen hen: 'Willen jullie deze slaaf van ons kopen?' Zij antwoordden: 'Lever hem aan ons uit.' En zij leverden Jozef aan hen uit. Toen zij hem zagen, zagen zij dat hij een zeer knappe jongeman was, en zij kochten hem voor twintig sikkels.
3 De Ismaëlieten vervolgden hun reis naar Egypte, en ook de Medanieten keerden diezelfde dag terug naar Egypte. De Medanieten zeiden tegen elkaar: "Wij hebben vernomen dat Potifar, een officier van de farao, bevelhebber van de lijfwacht, een goede dienaar zoekt die hem zal bijstaan en hem zal aanstellen als opzichter over zijn huis en al zijn bezittingen."
4 Laten wij hem daarom nu aan hem verkopen voor wat wij wensen, als hij in staat is ons te geven wat wij voor hem zullen eisen.
5 En deze Medanieten gingen naar het huis van Potifar en zeiden tegen hem: 'Wij hebben gehoord dat u een goede dienaar zoekt om u te dienen. Zie, wij hebben een dienaar die u welgezind zal zijn. Als u ons kunt geven wat wij wensen, dan zullen wij hem aan u verkopen.'
6 En Potifar zei: Breng hem voor mij, dan zal ik hem bekijken, en als hij mij bevalt, zal ik u geven wat u voor hem vraagt.
7 De Medenieten gingen weg en haalden Jozef bij zich. Ze brachten hem naar Potifar, die hem zag en hem zeer beviel.

Potifar zei tegen hen: 'Zeg me, wat vragen jullie voor deze jongen?'
8 En zij zeiden: 'Wij vragen vierhonderd zilverstukken voor hem.' En Potifar zei: 'Ik zal het u geven als u mij het verkoopbewijs brengt en mij zijn verhaal vertelt, want misschien is hij wel gestolen. Deze jongeman is namelijk geen slaaf en ook geen zoon van een slaaf, maar ik zie in hem het uiterlijk van een knappe en aantrekkelijke man.'
9 De Medenieten gingen naar hem toe en brachten de Ismaëlieten die hem aan hen hadden verkocht. Zij vertelden hem: 'Hij is een slaaf en wij hebben hem aan hen verkocht.'
10 Potifar hoorde de woorden van de Ismaëlieten toen hij het zilver aan de Medanieten gaf, en de Medanieten namen het zilver aan en vervolgden hun reis, en de Ismaëlieten keerden ook naar huis terug.
11 Potifar nam Jozef mee naar zijn huis, opdat hij hem zou dienen. Jozef vond genade bij Potifar, die vertrouwen in hem stelde en hem aanstelde als opzichter over zijn huis. Alles wat hem toebehoorde, gaf hij hem in handen.
12 En de HEER was met Jozef, en hij werd een welvarend man. En de HEER zegende het huis van Potifar ter wille van Jozef.
13 Potifar gaf alles wat hij bezat in handen van Jozef, en Jozef was degene die de zaken regelde, zowel in als uit, en alles in het huis van Potifar werd naar zijn wens beheerst.
14 Jozef was achttien jaar oud, een jongeman met mooie ogen en een knappe verschijning, en er was niemand zoals hij in heel Egypte.
15 Terwijl hij in het huis van zijn heer was, in en uit het huis ging en zijn heer diende, sloeg Zelicah, de vrouw van zijn heer, haar ogen op naar Jozef en bekeek hem, en zie, hij was een knappe jongeman met een aantrekkelijk uiterlijk.
16 En zij begeerde zijn schoonheid in haar hart, en haar ziel was op Jozef gericht, en zij verleidde hem dag na dag, en Zelicah probeerde Jozef dagelijks over te halen, maar Jozef sloeg zijn ogen niet op om de vrouw van zijn heer te zien.
17 En Zelicah zei tegen hem: 'U bent een prachtig mens, ik heb alle slaven gezien, maar geen slaaf zo mooi als u.' En Jozef zei tegen haar: 'Hij die mij in de buik van mijn moeder geschapen heeft, heeft ook de hele mensheid geschapen.'
18 En zij zei tegen hem: 'Wat zijn uw ogen toch mooi, waarmee u alle inwoners van Egypte, mannen en vrouwen, hebt verblind.' En hij zei tegen haar: 'Ze zijn weliswaar mooi zolang we leven, maar als u ze in het graf zou zien, zou u er vast uw ogen voor afwenden.'
19 En zij zei tegen hem: Wat zijn al uw woorden toch mooi en aangenaam! Neem nu alstublieft de harp die in huis is, speel erop en laat ons uw woorden horen.
20 En hij zei tegen haar: Hoe mooi en aangenaam zijn mijn woorden wanneer ik de lof van mijn God en zijn heerlijkheid spreek! En zij zei tegen hem: Hoe mooi is uw haar! Kijk eens naar de gouden kam die in huis ligt; neem die alstublieft en krul uw haar.
21 En hij zei tegen haar: Hoe lang zul je deze woorden nog spreken? Houd op met deze woorden tegen mij te spreken, sta op en bekommer je om je huiselijke zaken.
22 En zij zei tegen hem: 'Er is niemand in mijn huis, en er is niets anders dat mijn aandacht vraagt dan uw woorden en uw wens.' Maar ondanks dit alles kon zij Jozef niet tot zich laten komen, en hij keek ook niet naar haar, maar richtte zijn blik naar de grond.
23 Zelicah verlangde in haar hart naar Jozef, dat hij met haar zou slapen. En terwijl Jozef thuis zat te werken, kwam Zelicah bij hem zitten en probeerde hem dagelijks met haar woorden over te halen om met haar te slapen, of zelfs maar naar haar te kijken. Maar Jozef wilde niet naar haar luisteren.
24 En zij zei tegen hem: Als u niet naar mijn woorden handelt, zal ik u straffen met de dood en u een ijzeren juk opleggen.
25 En Jozef zei tegen haar: Voorwaar, God, die de mens geschapen heeft, maakt de boeien van gevangenen los, en Hij is het die mij uit uw gevangenis en van uw oordeel zal bevrijden.
26 En toen zij hem niet kon overtuigen, en haar ziel nog steeds op hem gericht was, werd zij door haar verlangen ernstig ziek.
27 En alle vrouwen van Egypte kwamen haar bezoeken en zeiden tegen haar: Waarom verkeer je in deze staat van verval? Jij die niets tekortkomt; je echtgenoot is toch een groot en gerespecteerd vorst in de ogen van de koning? Zou je dan iets moeten missen van wat je hart begeert?
28 En Zelicah antwoordde hun: 'Heden zal aan jullie bekendgemaakt worden waar deze wanorde vandaan komt waarin jullie mij zien.' En zij gaf haar dienstmeisjes opdracht om eten te bereiden voor alle vrouwen. En zij richtte een feestmaal voor hen aan, en alle vrouwen aten in het huis van Zelicah.
29 En zij gaf hun messen om de citroenen te schillen en op te eten, en zij beval dat zij Jozef in kostbare kleren zouden kleden en dat hij voor hen zou verschijnen. Jozef verscheen voor hun ogen en alle vrouwen keken naar Jozef en konden hun ogen niet van hem afhouden. En zij sneden allen in hun handen met de messen die zij in hun handen hadden, en alle citroenen die zij in hun handen hadden, waren doordrenkt met bloed.
30 En ze wisten niet wat ze gedaan hadden, maar ze bleven naar Jozefs schoonheid kijken en wendden hun ogen niet van hem af.
31 Zelicah zag wat ze gedaan hadden en zei tegen hen: 'Wat is dit voor iets wat jullie gedaan hebben? Zie, ik heb jullie citroenen te eten gegeven, en jullie hebben allemaal je handen verwond.'
32 En alle vrouwen zagen hun handen, en zie, ze waren vol bloed, en hun bloed vloeide over hun kleren heen. En ze zeiden tegen haar: Deze slaaf in uw huis heeft ons overweldigd, en we konden onze ogen niet van hem afwenden vanwege zijn schoonheid.
33 En zij zei tegen hen: 'Dit is jullie toch ook overkomen toen jullie hem zagen, en jullie konden je niet van hem afhouden? Hoe kan ik me dan inhouden als hij voortdurend in mijn huis is en ik hem dag in dag uit mijn huis zie gaan? Hoe kan ik dan voorkomen dat ik hierdoor verdorven raak of zelfs omkom?'
34 En zij zeiden tot haar: De woorden zijn waar, want wie kan deze knappe man in huis zien en hem mijden? Is hij niet uw slaaf en bediende in uw huis? Waarom vertelt u hem niet wat er in uw hart leeft en laat u uw ziel hierdoor ten onder gaan?

35 En zij zei tegen hen: Ik probeer hem dagelijks te overtuigen, maar hij wil niet aan mijn wensen voldoen. Ik heb hem alles beloofd wat goed is, maar ik krijg er niets voor terug. Daarom verkeer ik in een toestand van achteruitgang, zoals jullie zien.
36 Zelicah werd ernstig ziek door haar verlangen naar Jozef, en ze was hevig verliefd op hem. En niemand in het huis van Zelicah en haar man wist hier iets van, dat Zelicah ziek was geworden door haar liefde voor Jozef.
37 En al de mensen in haar huis vroegen haar: ‘Waarom ben je zo ziek en ga je zo achteruit, terwijl je niets tekortkomt?’ En zij antwoordde: ‘Ik weet niet hoe dit komt, maar het wordt met de dag erger.’
38 En al haar vrouwen en vriendinnen kwamen dagelijks bij haar langs en spraken met haar. Zij zei tegen hen: Dit kan alleen door de liefde van Jozef gebeuren. En zij zeiden tegen haar: Verleid hem en grijp hem in het geheim, misschien zal hij naar je luisteren en deze dood van je afwenden.
39 En Zelicah werd steeds zieker door haar liefde voor Jozef, en haar gezondheid ging steeds verder achteruit, totdat ze nauwelijks nog kracht had om te staan.
40 Op een dag was Jozef bezig met het werk van zijn heer in huis, toen Zelicah stiekem binnenkwam en hem plotseling aanviel. Jozef stond op en overwon haar, en hij was sterker dan zij, en hij wierp haar tegen de grond.
41 En Zelicah huilde vanwege het verlangen van haar hart naar hem, en ze smeekte hem met gehuil, en haar tranen stroomden over haar wangen, en ze sprak tot hem met een smekende stem en met bitterheid van ziel, zeggende:
42 Heb je ooit gehoord, gezien of gekend van zo'n mooie vrouw als ik, of zelfs mooier dan ikzelf, die dagelijks tot je spreekt, die door liefde voor jou in verval raakt, die je al deze eer bewijst, en toch wil je niet naar mijn stem luisteren?
43 En als het uit vrees voor uw meester is, opdat hij u niet zal straffen, zo waar de koning leeft, zal u door uw meester geen kwaad overkomen; luister daarom alstublieft naar mij en stem toe ter wille van de eer die ik u heb bewezen, en neem deze dood van mij af, want waarom zou ik voor u sterven? En ze zweeg.
44 Jozef antwoordde haar: ‘Bemoei je er niet mee en laat deze zaak aan mijn heer over. Mijn heer weet immers niet wat er in mijn huis is, want alles wat hem toebehoort heeft hij mij toevertrouwd. Hoe zou ik in het huis van mijn heer deze dingen kunnen doen?’
45 Want hij heeft mij ook zeer geëerd in zijn huis, en hij heeft mij ook aangesteld als opzichter over zijn huis, en hij heeft mij verhoogd, en er is niemand groter in dit huis dan ik, en mijn heer heeft mij niets onthouden, behalve jou, die zijn vrouw bent. Hoe kun je dan zulke woorden tot mij spreken, en hoe zou ik zo'n groot kwaad en zonde tegen God en tegen jouw man kunnen begaan?
46 Daarom moet u nu van mij wegblijven en zulke woorden niet meer spreken, want ik wil niet naar uw woorden luisteren. Maar Zelicah wilde niet naar Jozef luisteren toen hij deze woorden tot haar sprak, maar ze probeerde hem dagelijks over te halen om naar haar te luisteren.
47 En daarna stroomde de beek van Egypte over de hele breedte van zijn oevers, en alle inwoners van Egypte trokken eropuit, ook de koning en de vorsten, met tamboerijnen en dansen. Want het was een groot feest in Egypte, een feestdag ter ere van de overstroming van de zee Sihor, en ze gingen erheen om de hele dag feest te vieren.
48 Toen de Egyptenaren, zoals hun gewoonte was, naar de rivier gingen om feest te vieren, gingen alle mensen uit het huis van Potifar met hen mee, behalve Zelicah. Ze zei: 'Ik voel me niet lekker', en ze bleef alleen in huis achter. Er was niemand anders bij haar in huis.
49 En zij stond op en ging naar haar tempel in het huis, en zij bekleedde zich met vorstelijke gewaden, en zij plaatste kostbare onyxstenen op haar hoofd, ingelegd met zilver en goud, en zij verfraaide haar gezicht en huid met allerlei reinigingsvloeistoffen voor vrouwen, en zij parfumeerde de tempel en het huis met kaneel en wierook, en zij strooide mirre en aloë uit, en daarna ging zij zitten in de ingang van de tempel, in de gang van het huis, waardoor Jozef ging om zijn werk te doen. En zie, Jozef kwam van het veld en ging het huis binnen om het werk van zijn meester te doen.
50 En hij kwam op de plaats waar hij doorheen moest, en hij zag al het werk van Zelicah, en hij keerde terug.
51 En Zelicah zag Jozef van haar omkeren en riep hem toe: Wat scheelt er met je, Jozef? Kom naar je werk, en zie, ik zal ruimte voor je maken totdat je naar je plaats bent gegaan.
52 Jozef keerde terug naar het huis en ging vandaar naar zijn plaats, waar hij zat. Hij ging zitten en deed zoals gewoonlijk het werk van zijn meester. En zie, Zelicah kwam naar hem toe en stond voor hem in vorstelijke gewaden, en de geur van haar kleren verspreidde zich tot in de verte.
53 En ze haastte zich, greep Jozef en zijn kleren vast en zei tegen hem: Zo waar de koning leeft, als je mijn verzoek niet inwilligt, zul je vandaag sterven. En ze haastte zich, strekte haar andere hand uit, trok een zwaard onder haar kleren vandaan en zette het op Jozefs hals. En ze zei: Sta op en voldoe aan mijn verzoek, anders zul je vandaag sterven.
54 Jozef werd bang voor wat ze deed en stond op om van haar weg te vluchten. Maar ze greep hem bij zijn voorpand, en in de paniek van zijn vlucht scheurde het kleed dat Zelicah vastgreep. Jozef liet het kleed in de hand van Zelicah achter en vluchtte weg, want hij was bang.
55 Toen Zelicah zag dat Jozefs kleed gescheurd was en dat hij het in haar hand had achtergelaten en was gevlucht, vreesde ze voor haar leven, uit angst dat het nieuws over haar zich zou verspreiden. Daarom stond ze op en handelde ze listig: ze trok haar kleren uit en deed haar andere kleren aan.
56 En zij nam Jozefs kleed en legde het naast zich neer, en zij ging zitten op de plaats waar zij tijdens haar ziekte had gezeten, voordat de mensen van haar huis naar de rivier waren gegaan, en zij riep een jongeman die toen in huis was, en zij droeg hem op de mensen van het huis bij zich te roepen.
57 Toen ze hen zag, zei ze met luide stem en geklaag: ‘Kijk eens, jullie heer heeft een Hebreeër naar mij in huis gebracht, want hij is vandaag gekomen om met mij te slapen.’

58 Want toen u naar buiten was gegaan, kwam hij naar het huis, en toen hij zag dat er niemand in het huis was, kwam hij naar mij toe en greep mij vast, met de bedoeling om met mij te slapen.
59 En ik greep zijn kleren, scheurde ze en riep luid tegen hem. Toen ik mijn stem verhief, werd hij bang voor zijn leven, liet zijn kleren voor mij achter en vluchtte.
60 De mensen in haar huis zeiden niets, maar hun woede ontbrandde tegen Jozef. Ze gingen naar zijn heer en vertelden hem wat hij had bedrogen.
61 En Potifar kwam woedend thuis, en zijn vrouw riep hem toe: 'Wat heb je me toch aangedaan door een knecht in mijn huis te brengen? Hij is vandaag bij me gekomen om met me te spelen, en dit heeft hij me vandaag aangedaan.'
62 Potifar hoorde de woorden van zijn vrouw en beval dat Jozef zwaar gestraft zou worden, en dat werd hem ook gedaan.
63 En terwijl ze hem sloegen, riep Jozef met luide stem, en hij sloeg zijn ogen op naar de hemel en zei: O Heer God, U weet dat ik onschuldig ben aan al deze dingen, en waarom zou ik vandaag sterven door een leugen, door de hand van deze onbesneden, goddeloze mannen, die U kent?
64 Terwijl de mannen van Potifar Jozef sloegen, bleef hij schreeuwen en huilen. Er was een kind van elf maanden oud bij hem. De Heer opende de mond van het kind, en het sprak deze woorden tot de mannen van Potifar, die Jozef sloegen:
65 Wat wilt u van deze man, en waarom doet u hem dit kwaad aan? Mijn moeder spreekt leugens en bedrog; zo is het gegaan.
66 En het kind vertelde hun nauwkeurig alles wat er gebeurd was, en hij vertelde hun dag na dag alles wat Zelicah tegen Jozef gezegd had.
67 En alle mannen hoorden de woorden van het kind en ze waren zeer verwonderd over wat het kind zei, en het kind hield op met spreken en werd stil.
68 Potifar schaamde zich zeer voor de woorden van zijn zoon en beval zijn mannen Jozef niet meer te slaan. En de mannen hielden op Jozef te slaan.
69 En Potifar nam Jozef gevangen en beval dat hij voor de priesters, die rechters van de koning waren, gebracht zou worden om hem in deze zaak te berechten.
70 Potifar en Jozef verschenen voor de priesters, die de rechters van de koning waren, en hij zei tegen hen: 'Beslis toch welke straf een dienaar toekomt, want zo heeft hij gehandeld.'
71 De priesters vroegen Jozef: Waarom heb je dit je heer aangedaan? Jozef antwoordde: Zo is het niet gegaan, heren, zo is het nu eenmaal. Potifar zei tegen Jozef: Ik heb je immers alles toevertrouwd wat mij toebehoorde, en ik heb je niets onthouden behalve mijn vrouw. Hoe kon je dan dit kwaad doen?
72 Jozef antwoordde: ‘Nee, heer, zo waar de Heer leeft en zo waar uw ziel leeft, heer, wat u van uw vrouw hebt gehoord, is niet waar, want zo is het vandaag gegaan.’
73 Er is een jaar verstreken sinds ik in uw huis ben; hebt u enig kwaad in mij gezien, of iets dat u ertoe zou kunnen brengen mijn leven te eisen?
74 En de priesters zeiden tegen Potifar: ‘Stuur alstublieft iemand die Jozefs gescheurde kleed voor ons brengt, zodat we de scheur erin kunnen bekijken. Als de scheur aan de voorkant van het kleed zit, dan moet zijn gezicht naar haar toegekeerd zijn geweest en moet zij hem hebben vastgegrepen om hem naar zich toe te trekken. Uw vrouw heeft alles wat ze gezegd heeft, met bedrog gedaan.’
75 En zij brachten Jozefs kleed voor de priesters, die rechtspraak uitoefenden, en zij zagen dat er een scheur voor Jozefs ogen zat. Alle rechtsprekende priesters wisten dat zij hem had geduwd, en zij zeiden: ‘De doodstraf is niet op zijn plaats voor deze slaaf, want hij heeft niets gedaan. Maar hij moet in de gevangenis worden gezet vanwege het gerucht dat door hem over uw vrouw is verspreid.’
76 Potifar hoorde hun woorden en liet hem opsluiten in de gevangenis, de plaats waar de gevangenen van de koning worden vastgehouden. Jozef verbleef twaalf jaar in de gevangenis.
77 Maar desondanks keerde de vrouw van zijn heer zich niet van hem af en bleef zij dag in dag uit tot hem spreken, opdat hij naar haar zou luisteren. Na drie maanden bleef Zelicah dagelijks naar Jozef in het huis van gevangenschap gaan en spoorde hem aan naar haar te luisteren. Zelicah zei tegen Jozef: Hoe lang zul je nog in dit huis blijven? Luister nu naar mijn stem, dan zal ik je uit dit huis leiden.
78 Jozef antwoordde haar: Het is beter voor mij om in dit huis te blijven dan naar uw woorden te luisteren en tegen God te zondigen. Maar zij zei tegen hem: Als u mijn wens niet inwilligt, zal ik uw ogen uitsteken, uw voeten boeien en u overleveren aan mensen die u voorheen niet kende.
79 Jozef antwoordde haar en zei: Zie, de God van de hele aarde is in staat mij te bevrijden van alles wat u mij kunt aandoen, want Hij opent de ogen van de blinden, maakt de gebondenen los en beschermt alle vreemdelingen die het land niet kennen.
80 Toen Zelica Jozef niet kon overhalen naar haar te luisteren, hield ze op hem te proberen te overtuigen; en Jozef bleef in het huis van gevangenschap. En Jakob, de vader van Jozef, en al zijn broers die in het land Kanaän woonden, treurden en huilden in die dagen om Jozef, want Jakob wilde zich niet laten troosten om zijn zoon Jozef, en Jakob riep luid, en huilde en treurde al die dagen.

HOOFDSTUK 45

1 En het was in die tijd van dat jaar, het jaar waarin Jozef naar Egypte vertrok nadat zijn broers hem hadden verkocht, dat Ruben, de zoon van Jakob, naar Timna ging en Eliuram, de dochter van Avi de Kanaäniet, tot vrouw nam, en hij ging bij haar heen.
2 En Eliuram, de vrouw van Ruben, werd zwanger en baarde hem Hanoch, Palu, Chetzron en Carmi, vier zonen; en Simeon, zijn broer, nam zijn zus Dinah tot vrouw, en zij baarde hem Memuel, Yamin, Ohad, Jachin en Zochar, vijf zonen.
3 Daarna kwam hij bij Buna, de Kanaänitische vrouw, dezelfde Buna die Simeon gevangen had genomen uit de stad Sichem. Buna was bij Dina geweest en had haar bijgestaan. Simeon kwam bij haar, en zij baarde Saul aan hem.
4 Juda ging in die tijd naar Adulam, en hij kwam bij een man uit Adulam, wiens naam Hirah was. Juda zag daar de dochter van een man uit Kanaän, wiens naam Aliyath was,

de dochter van Shua. Hij nam haar mee en ging naar haar toe, en Aliyath baarde Juda drie zonen: Er, Onan en Silo.
5 Levi en Issachar gingen naar het land in het oosten en namen de dochters van Jobab, de zoon van Yoktan, de zoon van Eber, tot vrouw. Jobab, de zoon van Yoktan, kreeg twee dochters; de oudste heette Adina en de jongste Arida.
6 Levi nam Adina tot vrouw, en Issachar nam Arida tot vrouw, en zij kwamen in het land Kanaän, in het huis van hun vader, en Adina baarde Levi de drie zonen Gersjon, Kehath en Merari.
7 En Aridah baarde Issachar Tola, Puva, Job en Samron vier zonen; en Dan ging naar het land Moab en trouwde met Aphalaleth, de dochter van Chamudan de Moabiet, en hij bracht haar naar het land Kanaän.
8 Aphalaleth was onvruchtbaar, zij had geen kinderen. Maar God dacht later aan Aphalaleth, de vrouw van Dan, en zij werd zwanger en baarde een zoon, en zij noemde hem Chushim.
9 Gad en Naftali gingen naar Haran en namen daarvandaan de dochters van Amuram, de zoon van Uz, de zoon van Nahor, tot vrouwen.
10 Dit zijn de namen van de dochters van Amuram: de oudste heette Merima en de jongste Uzith. Naftali nam Merima mee en Gad nam Uzith mee, en zij brachten hen naar het land Kanaän, naar het huis van hun vader.
11 Merimah baarde aan Naftali de zonen Jachzeël, Guni, Jazer en Shalem; en Uzith baarde aan Gad de zonen Zephion, Chagi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi en Arali, zeven zonen.
12 En Aser ging eropuit en nam Adon, de dochter van Aphlal, de zoon van Hadad, de zoon van Ismaël, tot vrouw, en hij bracht haar naar het land Kanaän.
13 En Adon, de vrouw van Aser, stierf in die dagen; zij had geen kinderen. En na de dood van Adon ging Aser naar de overkant van de rivier en nam Hadura, de dochter van Abimaël, de zoon van Eber, de zoon van Sem, tot vrouw.
14 En de jonge vrouw was knap en verstandig, en zij was de vrouw geweest van Malkiel, de zoon van Elam, de zoon van Sem.
15 Hadura baarde een dochter aan Malkiel, en hij noemde haar Serach. Malkiel stierf kort daarna, en Hadura ging naar het huis van haar vader en bleef daar.
16 En na de dood van zijn vrouw in Aser ging hij heen en nam Hadura tot vrouw en bracht haar naar het land Kanaän. Ook haar dochter Serach nam hij mee; zij was drie jaar oud en het meisje werd in het huis van Jakob opgevoed.
17 Het meisje was knap van uiterlijk en volgde de heilige wegen van Jakob; het ontbrak haar aan niets, en de Heer gaf haar wijsheid en inzicht.
18 En Hadura, de vrouw van Aser, werd zwanger en baarde hem Yimnah, Yishvah, Yishvi en Beriah; vier zonen.
19 Zebulon ging naar Midian en nam Merisja, de dochter van Molad, de zoon van Abida, de zoon van Midian, tot vrouw en bracht haar naar het land Kanaän.
20 En Merusha baarde Zebulon Sered, Elon en Yachleel; drie zonen.
21 En Jakob zond een boodschapper naar Aram, de zoon van Zoba, de zoon van Terah, en hij nam Mechalia, de dochter van Aram, tot vrouw voor zijn zoon Benjamin. Zij kwam naar het land Kanaän, naar het huis van Jakob. Benjamin was tien jaar oud toen hij Mechalia, de dochter van Aram, tot vrouw nam.
22 Mechalia werd zwanger en baarde Benjamin Bela, Becher, Ashbel, Gera en Naaman, vijf zonen. Benjamin ging daarna heen en nam naast zijn eerste vrouw ook Aribath, de dochter van Samarron, de zoon van Abraham, tot vrouw. Hij was achttien jaar oud en Aribath baarde Benjamin Achi, Vosh, Mupim, Chupim en Ord, vijf zonen.
23 In die dagen ging Juda naar het huis van Sem en nam Tamar, de dochter van Elam, de zoon van Sem, tot vrouw voor zijn eerstgeboren zoon Er.
24 En Er kwam bij zijn vrouw Tamar, en zij werd zijn vrouw. En toen hij bij haar kwam, vernietigde hij openlijk zijn nageslacht, en zijn daad was kwaad in de ogen van de HEER, en de HEER doodde hem.
25 En na de dood van Er, Juda's eerstgeborene, zei Juda tegen Onan: Ga naar de vrouw van je broer en trouw met haar als je naaste verwant, en verwek nakomelingen voor je broer.
26 En Onan nam Tamar tot vrouw en ging naar haar toe, en Onan deed hetzelfde als zijn broer, en zijn daad was kwaad in de ogen van de HEER, en Hij doodde hem ook.
27 Toen Onan stierf, zei Juda tegen Tamar: 'Blijf in het huis van je vader totdat mijn zoon Silo volwassen is.' Juda had geen behagen meer in Tamar en wilde haar niet aan Silo geven, want hij zei: 'Misschien zal ook hij sterven zoals zijn broers.'
28 Tamar stond op en ging naar het huis van haar vader en bleef daar enige tijd.
29 En aan het begin van dat jaar stierf Aliyah, de vrouw van Juda. Juda werd getroost om zijn vrouw, en na de dood van Aliyah ging Juda met zijn vriend Hirah naar Timna om hun schapen te scheren.
30 Tamar hoorde dat Juda naar Timna was gegaan om de schapen te scheren, en dat Silo volwassen was geworden, en dat Juda geen behagen in haar schepte.
31 Tamar stond op, legde de kleren van haar weduwschap af, deed een sluier om zich heen en bedekte zich volledig. Daarna ging ze zitten op de openbare weg, die aan de weg naar Timna ligt.
32 Juda kwam langs, zag haar, nam haar mee en ging bij haar in bed liggen. Zij werd zwanger van hem, en toen zij beviel, bleken er een tweeling in haar buik te zijn. Hij noemde de eerste Perez en de tweede Zarah.

HOOFDSTUK 46

1 In die tijd zat Jozef nog gevangen in de gevangenis in Egypte.
2 Op dat moment stonden de bedienden van de farao voor hem, de hoofdschenker en de hoofdbakker die tot de koning van Egypte behoorden.
3 De schenker nam wijn en zette die voor de koning neer om te drinken, en de bakker zette brood voor de koning neer om te eten. De koning dronk van de wijn en at van het brood, hij en zijn dienaren en ministers die aan de tafel van de koning aten.
4 Terwijl ze aten en dronken, bleven de schenker en de bakker daar achter. De dienaren van de farao vonden veel vliegen in de wijn die de schenker had gebracht, en er

werden salpeterstenen gevonden in het brood van de bakker.
5 De bevelhebber van de lijfwacht stelde Jozef aan als lijfwacht van de officieren van de farao, en de officieren van de farao werden een jaar lang gevangen gehouden.
6 Aan het einde van het jaar droomden ze beiden in één nacht, in hun gevangenschap. De volgende ochtend kwam Jozef zoals gewoonlijk bij hen om voor hen te zorgen, en hij zag dat hun gezichten neerslachtig en bedroefd waren.
7 Jozef vroeg hun: Waarom zijn jullie vandaag zo bedroefd en neerslachtig? Zij antwoordden: We hebben een droom gehad, maar er is niemand die hem kan uitleggen. Jozef zei tegen hen: Vertel mij alstublieft jullie droom, en God zal jullie het vredige antwoord geven dat jullie verlangen.
8 De schenker vertelde Jozef zijn droom en zei: Ik zag in mijn droom een grote wijnstok voor me, met drie takken. De wijnstok bloeide snel en werd groot, en de trossen rijpden en werden druiven.
9 En ik nam de druiven, perste ze in een beker en gaf die aan de farao, en hij dronk ervan. Jozef zei tegen hem: De drie takken die aan de wijnstok zaten, zijn drie dagen.
10 Binnen drie dagen zal de koning echter bevelen dat u wordt vrijgelaten en hij zal u in uw ambt herstellen. U zult de koning zijn wijn te drinken geven, zoals u dat eerst deed toen u zijn schenker was. Maar laat mij genade vinden in uw ogen, zodat u mij bij Farao in herinnering brengt wanneer het u goed gaat, en wees mij genadig en laat mij uit deze gevangenis vrijlaten, want ik ben uit het land Kanaän geroofd en hier als slaaf verkocht.
11 En ook wat u over de vrouw van mijn heer is verteld, is onjuist, want zij hebben mij voor niets in deze kerker opgesloten. De schenker antwoordde Jozef: Als de koning mij goed behandelt, zoals u mij de vorige keer hebt uitgelegd, zal ik alles doen wat u verlangt en u uit deze kerker laten halen.
12 Toen de bakker zag dat Jozef de droom van de schenker goed had uitgelegd, kwam hij ook naar Jozef toe en vertelde hem zijn hele droom.
13 En hij zei tegen hem: In mijn droom zag ik drie witte manden op mijn hoofd. Ik keek erin en zag dat in de bovenste mand allerlei gebakken vleeswaren voor de farao lagen, en de vogels aten ze van mijn hoofd.
14 Jozef zei tegen hem: De drie manden die je zag, staan voor drie dagen. Binnen drie dagen zal de farao je hoofd afhakken en je aan een boom hangen, en de vogels zullen je vlees opeten, zoals je in je droom hebt gezien.
15 In die dagen stond de koningin op het punt te bevallen, en op die dag baarde zij een zoon voor de koning van Egypte. En men verkondigde dat de koning zijn eerstgeboren zoon had gekregen, en heel het volk van Egypte, samen met de ambtenaren en dienaren van de farao, verheugde zich zeer.
16 En op de derde dag van zijn geboorte richtte de farao een feestmaal aan voor zijn officieren en dienaren, voor de legers van het land Zoar en van het land Egypte.
17 En heel het volk van Egypte en alle dienaren van de farao kwamen samen om met de koning te eten en te drinken tijdens het feest ter ere van zijn zoon, en om zich te verheugen in de vreugde van de koning.
18 En alle ambtenaren van de koning en zijn dienaren vierden in die tijd feest, acht dagen lang, en ze vermaakten zich met allerlei muziekinstrumenten, met tamboerijnen en met dansen in het paleis van de koning, acht dagen lang.
19 De schenker, aan wie Jozef zijn droom had uitgelegd, vergat Jozef en noemde hem niet bij de koning, zoals hij had beloofd. Dit was namelijk een plan van de Heer om Jozef te straffen, omdat hij op mensen had vertrouwd.
20 Jozef bleef daarna nog twee jaar in de gevangenis, tot hij de leeftijd van twaalf jaar had bereikt.

HOOFDSTUK 47

1 Isaak, de zoon van Abraham, leefde in die dagen nog in het land Kanaän; hij was zeer oud, honderdachtig jaar. Esau, zijn zoon, de broer van Jakob, bevond zich in het land Edom, en hij en zijn zonen hadden daar bezittingen onder de inwoners van Seïr.
2 Toen Esau hoorde dat de tijd van zijn vader naderde om te sterven, ging hij met zijn zonen en zijn hele gezin naar het land Kanaän, naar het huis van zijn vader. Jakob en zijn zonen verlieten de plaats waar zij in Hebron woonden en gingen naar hun vader Isaak. Daar troffen ze Esau en zijn zonen in de tent aan.
3 Jakob en zijn zonen zaten bij zijn vader Isaak, en Jakob rouwde nog steeds om zijn zoon Jozef.
4 Isaak zei tegen Jakob: Breng uw zonen hierheen, dan zal ik ze zegenen. Jakob bracht zijn elf kinderen voor zijn vader Isaak.
5 Isaak legde zijn handen op alle zonen van Jakob, greep hen vast, omhelsde hen en kuste hen één voor één. Isaak zegende hen op die dag en zei tegen hen: Moge de God van uw vaderen u zegenen en uw nageslacht talrijk maken als de sterren aan de hemel.
6 En Isaak zegende ook de zonen van Esau en zei: Moge God jullie tot een schrik en een afschrikwekkende figuur maken voor allen die jullie zien, en voor al jullie vijanden.
7 Isaak riep Jakob en zijn zonen bij zich, en zij kwamen allen bij Isaak zitten. Isaak zei tegen Jakob: De HEER, de God van de hele aarde, heeft tot mij gezegd: Ik zal dit land aan uw nakomelingen tot erfdeel geven, als uw kinderen mijn wetten en mijn wegen in acht nemen. En Ik zal de eed die Ik aan uw vader Abraham heb gezworen, aan hen nakomen.
8 Daarom, mijn zoon, leer uw kinderen en uw kleinkinderen de HEER te vrezen en de goede weg te bewandelen die de HEER, uw God, welgevallig is. Want als u de wegen van de HEER en zijn voorschriften naleeft, zal de HEER ook zijn verbond met Abraham met u nakomen en zal Hij u en uw nakomelingen alle dagen goed behandelen.
9 En toen Isaak zijn bevelen aan Jakob en zijn kinderen had voltooid, gaf hij de geest en stierf, en werd tot zijn volk vergaderd.
10 Jakob en Esau vielen hun vader Isaak aan en huilden. Isaak was honderdachtig jaar oud toen hij stierf in het land Kanaän, in Hebron. Zijn zonen brachten hem naar de grot van Machpela, die Abraham van de stam Heth had gekocht als begraafplaats.
11 Alle koningen van het land Kanaän gingen met Jakob en Esau mee om Isaak te begraven, en alle koningen van Kanaän bewezen Isaak grote eer bij zijn dood.

12 De zonen van Jakob en de zonen van Esau liepen blootsvoets rond, klagend en lopend, totdat ze Kireath-arba bereikten.
13 Jakob en Esau begroeven hun vader Isaak in de grot van Machpela, die in Kireath-arba bij Hebron ligt, en ze begroeven hem met grote eer, zoals bij de begrafenis van koningen.
14 Jakob en zijn zonen, Esau en zijn zonen, en alle koningen van Kanaän hielden een groot en diep rouwbewind, en zij begroeven hem en rouwden vele dagen om hem.
15 Toen Isaak stierf, liet hij zijn vee, zijn bezittingen en alles wat hem toebehoorde na aan zijn zonen. Esau zei tegen Jakob: ‘Zie, ik smeek u, alles wat onze vader heeft nagelaten, zullen wij in tweeën delen, en ik zal de keuze hebben.’ Jakob antwoordde: ‘Zo zullen wij het doen.’
16 En Jakob nam alles wat Isaak in het land Kanaän had nagelaten, het vee en de bezittingen, en hij legde het in tweeën voor Esau en zijn zonen neer. Hij zei tegen Esau: Zie, dit alles ligt voor u; kies zelf de helft die u wilt nemen.
17 En Jakob zei tegen Esau: Luister, ik smeek je, naar wat ik je wil zeggen: De HEER, de God van hemel en aarde, heeft tot onze voorvaders Abraham en Isaak gesproken: Aan jouw nakomelingen zal Ik dit land tot erfdeel geven voor altijd.
18 Nu ligt alles wat onze vader heeft nagelaten voor u, en zie, het hele land ligt voor u; kies daaruit wat u verlangt.
19 Als u het hele land begeert, neem het dan voor uzelf en uw kinderen voor altijd in bezit, en ik zal deze rijkdommen nemen. En als u de rijkdommen begeert, neem ze dan voor uzelf in bezit, en ik zal dit land voor mezelf en mijn kinderen nemen, zodat zij het voor altijd zullen erven.
20 Nebayoth, de zoon van Ismaël, bevond zich toen met zijn kinderen in het land. Esau ging die dag naar hem toe en overlegde met hem, en zei:
21 Zo heeft Jakob tot mij gesproken, en zo heeft hij mij geantwoord: geef nu uw raad, en wij zullen luisteren.
22 En Nebayoth zei: Wat heeft Jakob u gezegd? Zie, alle Kanaänieten wonen veilig in hun land, en Jakob zegt dat hij het met zijn nakomelingen zal blijven bezitten, alle dagen van zijn leven.
23 Ga nu heen en neem al de rijkdommen van je vader mee, en laat je broer Jakob in het land achter, zoals hij gezegd heeft.
24 En Esau stond op en keerde terug naar Jakob en deed alles wat Nebayoth, de zoon van Ismaël, hem had aangeraden. Esau nam alle rijkdommen die Isaak had nagelaten, de dieren, het vee en de bezittingen, en al het andere bezit. Hij gaf niets aan zijn broer Jakob. Jakob nam heel het land Kanaän in bezit, van de beek van Egypte tot aan de rivier de Eufraat, en hij nam het tot een eeuwig bezit, voor zijn kinderen en zijn nageslacht voor altijd.
25 Jakob nam ook van zijn broer Esau de grot van Machpela in bezit, die in Hebron ligt en die Abraham van Efron had gekocht als bezit en als begraafplaats voor hem en zijn nakomelingen voor altijd.
26 En Jakob schreef dit alles op in het koopboek, ondertekende het en bevestigde dit alles met vier betrouwbare getuigen.
27 En dit zijn de woorden die Jakob in het boek heeft opgeschreven: Het land Kanaän en alle steden van de Hethieten, de Hivieten, de Jebusieten, de Amorieten, de Perizzieten en de Gergashieten, alle zeven volken van de rivier de Egypte tot aan de rivier de Eufraat.
28 En de stad Hebron Kireath-arba, en de grot die daarin is, dat alles kocht Jakob van zijn broer Esau voor waarde, als bezit en als erfdeel voor zijn nakomelingen voor altijd.
29 En Jakob nam het koopboek en het onderschrift, het gebod en de wetten en het geopenbaarde boek, en hij legde ze in een aarden pot, zodat ze lange tijd bewaard zouden blijven, en hij gaf ze aan zijn kinderen.
30 Esau nam alles wat zijn vader hem na diens dood had nagelaten van zijn broer Jakob, en hij nam al het bezit mee, van mens en dier, kameel en ezel, rund en lam, zilver en goud, stenen en bdellium, en alle rijkdommen die aan Isaak, de zoon van Abraham, hadden toebehoord; er bleef niets over dat Esau niet voor zichzelf nam van alles wat Isaak na diens dood had nagelaten.
31 En Esau nam dit alles mee, en hij en zijn kinderen gingen terug naar het land van Seïr de Horiet, weg van zijn broer Jakob en diens kinderen.
32 En Esau had bezittingen onder de kinderen van Seïr, en Esau keerde vanaf die dag niet meer terug naar het land Kanaän.
33 Het hele land Kanaän werd een erfdeel voor de Israëlieten, een eeuwigdurend erfdeel, en Esau erfde met al zijn kinderen de berg Seïr.

HOOFDSTUK 48

1 In die dagen, na de dood van Isaak, gaf de Heer opdracht tot een hongersnood over de hele aarde, en die hongersnood kwam er ook.
2 In die tijd zat de farao, de koning van Egypte, op zijn troon in het land Egypte. Hij lag in zijn bed en droomde. In zijn droom zag de farao dat hij aan de oever van de rivier van Egypte stond.
3 En terwijl hij daar stond, zag hij zeven vette en knappe runderen uit de rivier komen.
4 En zeven andere runderen, mager en lelijk, kwamen achter hen aan, en de zeven lelijke runderen verslonden de mooie runderen, en hun uiterlijk bleef even lelijk als eerst.
5 En hij ontwaakte, en hij sliep weer en hij droomde voor de tweede keer, en hij zag: zeven aren kwamen op aan één stengel, rijp en goed, en zeven dunne aren, verschroeid door de oostenwind, schoten erachteraan op, en de dunne aren verslonden de volle, en de farao ontwaakte uit zijn droom.
6 De koning herinnerde zich 's morgens zijn dromen, en hij was diep bedroefd door die dromen. De koning haastte zich en liet alle magiërs en wijzen van Egypte bij zich komen. Zij kwamen en stonden voor de farao.
7 De koning zei tegen hen: ‘Ik heb dromen gehad, en er is niemand die ze kan uitleggen.’ Toen zeiden zij tegen de koning: ‘Vertel uw dromen aan uw dienaren, dan kunnen wij ze horen.’
8 En de koning vertelde hun zijn dromen, en zij antwoordden allen met één stem en zeiden tegen de koning: 'Moge de koning eeuwig leven; en dit is de uitleg van uw dromen.'
9 De zeven goede runderen die je zag, duiden op zeven dochters die je in de laatste dagen zullen krijgen, en de

zeven runderen die je achter hen aan zag komen en hen verslonden, zijn een teken dat de dochters die je zullen krijgen allemaal zullen sterven tijdens het leven van de koning.
10 En wat je in de tweede droom zag, namelijk zeven volle, goede korenaren die aan één stengel opkwamen, dat is de uitleg daarvan: je zult in de laatste dagen zeven steden voor jezelf bouwen in het land Egypte. En wat je zag, namelijk de zeven verdroogde korenaren die daarna opkwamen en hen verzwolgen terwijl je ze met je eigen ogen zag, is een teken dat de steden die je zult bouwen, in de laatste dagen, tijdens het leven van de koning, allemaal verwoest zullen worden.
11 Toen zij deze woorden spraken, luisterde de koning niet naar hen en nam hij ze niet serieus, want de koning wist in zijn wijsheid dat zij de dromen niet goed uitlegden. Toen zij uitgesproken waren, antwoordde de koning: 'Wat hebben jullie mij gezegd? Jullie hebben onwaarheden verteld en leugens gesproken. Leg daarom nu mijn dromen goed uit, anders zullen jullie sterven.'
12 De koning gaf daarop bevel en liet opnieuw wijze mannen komen. Zij kwamen en stonden voor de koning. De koning vertelde hun zijn dromen, en zij antwoordden hem volgens de eerste uitleg. De koning werd woedend en zeer verontwaardigd. Hij zei tegen hen: Jullie spreken leugens en bedrog.
13 En de koning beval dat er in heel Egypte een proclamatie zou worden uitgevaardigd met de volgende boodschap: De koning en zijn vooraanstaande mannen hebben besloten dat ieder wijs man die de uitleg van dromen kent en begrijpt, en die vandaag niet voor de koning verschijnt, zal sterven.
14 En de man die de koning de juiste uitleg van zijn dromen kan geven, hem zal alles gegeven worden wat hij van de koning vraagt. En alle wijze mannen van het land Egypte kwamen voor de koning, samen met alle magiërs en tovenaars die in Egypte en in Gosen, in Rameses, in Tachpanches, in Zoar en in alle plaatsen aan de grenzen van Egypte waren, en zij stonden allen voor de koning.
15 En alle edelen, vorsten en dienaren van de koning kwamen uit alle steden van Egypte bijeen en zaten voor de koning. De koning vertelde zijn dromen aan de wijzen en de vorsten, en allen die voor de koning zaten, waren verbijsterd door het visioen.
16 En alle wijze mannen die voor de koning waren verschenen, verschilden sterk van mening over de uitleg van zijn dromen; sommigen van hen legden de dromen aan de koning uit en zeiden: De zeven goede koeien zijn zeven koningen, die uit het nageslacht van de koning over Egypte zullen opstaan.
17 De zeven slechte runderen zijn zeven vorsten, die in de laatste dagen tegen hen zullen opstaan en hen zullen vernietigen; en de zeven aren zijn de zeven machtige vorsten van Egypte, die in de oorlogen van onze heer de koning in handen zullen vallen van de zeven minder machtige vorsten van hun vijanden.
18 En sommigen van hen legden het de koning als volgt uit: De zeven goede runderen zijn de sterke steden van Egypte, en de zeven slechte runderen zijn de zeven volken van het land Kanaän, die in de laatste dagen tegen de zeven steden van Egypte zullen optrekken en ze zullen vernietigen.
19 En wat je in de tweede droom zag, namelijk zeven goede en zeven slechte aren, is een teken dat de regering van Egypte weer aan jouw nakomelingen zal worden toevertrouwd, zoals in het begin.
20 En tijdens zijn regering zullen de inwoners van de steden van Egypte zich keren tegen de zeven steden van Kanaän, die sterker zijn dan zij, en zij zullen hen vernietigen, en de heerschappij over Egypte zal terugkeren naar jouw nageslacht.
21 En sommigen van hen zeiden tot de koning: Dit is de uitleg van uw dromen: de zeven goede koeien zijn zeven koninginnen, die u in de laatste dagen tot vrouw zult nemen, en de zeven slechte koeien betekenen dat al deze vrouwen zullen sterven tijdens het leven van de koning.
22 En de zeven goede en zeven slechte aren die je in de tweede droom zag, zijn veertien kinderen. In de laatste dagen zullen zij opstaan en onderling strijden, en zeven van hen zullen de zeven die sterker zijn, verslaan.
23 En sommigen van hen zeiden tot de koning: 'De zeven goede runderen duiden erop dat er zeven kinderen voor u geboren zullen worden, en dat zij in de laatste dagen zeven van uw kleinkinderen zullen doden. De zeven goede aren die u in de tweede droom zag, zijn die vorsten tegen wie zeven andere, minder machtige vorsten zullen strijden en hen in de laatste dagen zullen vernietigen, en zij zullen de zaak van uw kinderen wreken, en de regering zal weer aan uw nakomelingen toekomen.'
24 De koning luisterde naar alle woorden van de wijzen van Egypte en naar hun uitleg van zijn dromen, maar geen van deze woorden beviel de koning.
25 En de koning wist in zijn wijsheid dat ze in al deze woorden niet helemaal de juiste woorden spraken, want dit was een plan van de Heer om de woorden van de wijzen uit Egypte te dwarsbomen, zodat Jozef uit het huis van gevangenschap zou kunnen gaan en een belangrijk man in Egypte zou worden.
26 En de koning zag dat geen van de wijze mannen en magiërs van Egypte hem de juiste raad kon geven, en de koning werd woedend, en zijn toorn brandde in hem.
27 En de koning beval dat alle wijze mannen en magiërs voor hem weg moesten gaan, en zij gingen allen met schaamte en oneer voor de koning weg.
28 En de koning beval dat er in heel Egypte een proclamatie zou worden uitgevaardigd om alle tovenaars in Egypte te doden, en dat geen van hen in leven gelaten mocht worden.
29 En de bevelhebbers van de koninklijke lijfwacht stonden op, en ieder trok zijn zwaard, en zij begonnen de magiërs en de wijzen van Egypte te slaan.
30 Daarna kwam Merod, de opperkamerheer van de koning, en boog zich voor de koning neer en ging voor hem zitten.
31 En de schenker zei tegen de koning: Moge de koning eeuwig leven en zijn heerschappij in het land hoog worden gehouden.
32 U was destijds, twee jaar geleden, boos op uw dienaar en hebt mij in de ziekenboeg geplaatst. Ik verbleef daar enige tijd, samen met de hoofdbakker.
33 En er was bij ons een Hebreeuwse dienaar, die toebehoorde aan de bevelhebber van de lijfwacht; zijn naam was Jozef. Zijn heer was namelijk boos op hem

geworden en had hem in de gevangenis gezet, en hij verzorgde ons daar.
34 Enige tijd later, toen we op de ziekenzaal waren, droomden we in één nacht dromen, ik en de hoofdbakker; we droomden, ieder volgens de uitleg van zijn droom.
35 En we kwamen 's morgens terug en vertelden het aan die dienaar, en hij legde onze dromen aan ons uit, en aan ieder naar gelang van zijn droom, en hij legde ze correct uit.
36 En het geschiedde zoals hij het ons had uitgelegd; geen van zijn woorden is op de grond gevallen.
37 En nu dan, mijn heer en koning, doodt het volk van Egypte niet voor niets; zie, die slaaf wordt nog steeds door de bevelhebber van de lijfwacht, zijn meester, in het huis van gevangenschap opgesloten.
38 Als de koning het wenst, laat hem hem dan bij zich roepen, zodat hij voor u kan verschijnen en u de juiste uitleg kan geven van de droom die u gedroomd hebt.
39 De koning hoorde de woorden van de opperkamerheer en gaf opdracht dat de wijzen van Egypte niet gedood zouden worden.
40 En de koning beval zijn dienaren Jozef voor zich te brengen, en hij zei tegen hen: Ga naar hem toe en maak hem niet bang, anders raakt hij in verwarring en weet hij niet meer hoe hij moet spreken.
41 De dienaren van de koning gingen naar Jozef en brachten hem haastig uit de kerker. De dienaren van de koning schoren hem, hij verwisselde zijn gevangeniskleding en verscheen voor de koning.
42 En de koning zat op zijn koninklijke troon in een vorstelijk gewaad, omgord met een gouden efod, en het fijne goud dat erop was, schitterde, en de robijn, de smaragd en alle andere kostbare stenen die op het hoofd van de koning waren, verblindden het oog, en Jozef verwonderde zich zeer over de koning.
43 En de troon waarop de koning zat, was bedekt met goud en zilver en met onyxstenen, en hij had zeventig treden.
44 En het was in heel Egypte de gewoonte dat ieder die met de koning wilde spreken, en die een vorst was of iemand die in de ogen van de koning hoog aanzien genoot, tot aan de eenendertigste trede van de troon beklom. De koning daalde dan af tot aan de zesendertigste trede en sprak met hem.
45 Als hij tot het gewone volk behoorde, beklom hij de derde trede, en de koning daalde af naar de vierde en sprak met hem. Bovendien was het hun gewoonte dat ieder die alle zeventig talen beheerste, de zeventig treden beklom en tot aan de koning sprak.
46 En wie de zeventig niet kon voltooien, moest evenveel treden beklimmen als het aantal talen dat hij sprak.
47 En het was in die tijd in Egypte gebruikelijk dat niemand over hen regeerde, behalve iemand die de zeventig talen beheerste.
48 Toen Jozef voor de koning kwam, boog hij zich voor hem neer tot op de grond. Hij beklom de derde trede, en de koning ging op de vierde trede zitten en sprak met Jozef.
49 De koning zei tegen Jozef: ‘Ik heb een droom gehad, maar er is niemand die hem goed kan uitleggen. Daarom heb ik vandaag bevolen dat alle magiërs en wijzen van Egypte voor mij zouden komen en hun mijn dromen zouden vertellen, maar niemand heeft ze goed voor mij kunnen uitleggen.’
50 En daarna hoorde ik vandaag over u, dat u een wijs man bent en elke droom die u hoort correct kunt uitleggen.
51 Jozef antwoordde de farao: Laat de farao zijn dromen vertellen die hij gedroomd heeft; de uitleg ervan behoort immers aan God. En de farao vertelde Jozef zijn dromen, de droom van de koeien en de droom van de korenaren, en de koning zweeg toen.
52 En Jozef werd toen, in het bijzijn van de koning, bekleed met de Geest van God. Hij wist alles wat de koning vanaf die dag zou overkomen, en hij kende de juiste uitleg van de droom van de koning. En hij sprak voor de koning.
53 Jozef vond genade in de ogen van de koning, en de koning spitste zijn oren en zijn hart, en hij hoorde al de woorden van Jozef. Jozef zei tegen de koning: Denk niet dat het twee dromen zijn, want het is maar één droom. Wat God van plan is in het hele land te doen, heeft Hij de koning in zijn droom getoond, en dit is de juiste uitleg van uw droom:
54 De zeven goede koeien en zeven aren staan voor zeven jaar, en de zeven slechte koeien en zeven aren staan ook voor zeven jaar; het is één droom.
55 Zie, de komende zeven jaar zal er een grote overvloed zijn in het hele land, en daarna zullen er zeven jaren van hongersnood volgen, een zeer ernstige hongersnood; en al de overvloed zal uit het land verdwenen zijn, en de hongersnood zal de inwoners van het land verteren.
56 De koning droomde één droom, en die droom werd aan de farao herhaald, omdat het door God is vastgesteld en God het spoedig zal laten gebeuren.
57 Daarom zal Ik u raad geven en uw ziel en de zielen van de inwoners van het land redden van het kwaad van de hongersnood: zoek in uw hele koninkrijk een zeer verstandige en wijze man, die alle zaken van het bestuur kent, en stel hem aan als opzichter over het land Egypte.
58 En laat de man die u over Egypte aanstelt, ambtenaren onder zich aanstellen, opdat zij al het voedsel voor de komende goede jaren verzamelen, en graan opslaan en bewaren in de door u aangewezen voorraadkamers.
59 En laat hen dat voedsel bewaren voor de zeven jaar van hongersnood, zodat het er zal zijn voor jou en je volk en je hele land, en zodat jij en je land niet door de hongersnood worden uitgeroeid.
60 Alle inwoners van het land moeten de opdracht krijgen om, ieder van hen, de opbrengst van zijn akker, van alle soorten voedsel, gedurende de zeven goede jaren te verzamelen en in hun voorraadkamers op te slaan, zodat ze die in tijden van hongersnood kunnen vinden en ervan kunnen leven.
61 Dit is de juiste uitleg van uw droom, en dit is de raad die gegeven is om uw ziel en de zielen van al uw onderdanen te redden.
62 De koning antwoordde Jozef: 'Wie zegt dat en wie weet dat uw woorden juist zijn?' Jozef antwoordde de koning: 'Dit zal voor u een teken zijn, dat al mijn woorden waar zijn en dat mijn raad u goed is.'
63 Zie, uw vrouw zit heden op de bevallingsstoel en zij zal u een zoon baren, en u zult u over hem verheugen. Wanneer uw kind uit de moederschoot is gekomen, zal uw eerstgeboren zoon, die twee jaar geleden geboren is,

sterven, en u zult getroost worden door het kind dat u heden geboren zal worden.
64 Toen Jozef deze woorden tot de koning had gesproken, boog hij zich voor de koning neer en ging hij naar buiten. En toen Jozef de aanwezigheid van de koning had verlaten, geschiedden de wonderen waarover Jozef tegen de koning had gesproken, op die dag.
65 En de koningin baarde op die dag een zoon, en de koning hoorde het goede nieuws over zijn zoon, en hij verheugde zich. Toen de verslaggever bij de koning weg was gegaan, vonden de dienaren van de koning de eerstgeboren zoon van de koning dood op de grond liggen.
66 Er ontstond groot geklaag en rumoer in het paleis van de koning. De koning hoorde het en zei: 'Wat is dat geklaag en die rouw die ik in het paleis hoor?' En men vertelde de koning dat zijn eerstgeboren zoon gestorven was. Toen begreep de koning dat alles wat Jozef gezegd had, juist was. En de koning werd getroost door het kind dat hem die dag geboren was, zoals Jozef had voorspeld.

HOOFDSTUK 49

1 Na deze gebeurtenissen liet de koning al zijn ambtenaren en dienaren, en alle vorsten en edelen die bij de koning hoorden, bijeenkomen, en zij verschenen allen voor de koning.
2 En de koning zei tegen hen: Zie, jullie hebben alle woorden van deze Hebreeër gezien en gehoord, en alle tekenen die hij voorspelde, zullen geschieden, maar geen van zijn woorden is op de grond gevallen.
3 Jullie weten dat hij de droom correct heeft uitgelegd en dat het zeker zal gebeuren. Neem daarom raad en weet wat jullie moeten doen, zodat het land van de hongersnood verlost kan worden.
4 Zoek nu en zie of er iemand is die gelijk is, in wiens hart wijsheid en kennis is, en ik zal hem over het land aanstellen.
5 Want u hebt gehoord wat de Hebreeër heeft geadviseerd om het land daarmee van de hongersnood te redden, en ik weet dat het land niet van de hongersnood gered zal worden dan met het advies van de Hebreeër, die mij dat advies heeft gegeven.
6 En allen antwoordden de koning: ‘Het advies dat de Hebreeër hierover heeft gegeven, is goed. Daarom, heer en koning, zie, het hele land is in uw handen; doe wat u goeddunkt.’
7 Degene die u uitkiest, en van wie u in uw wijsheid weet dat hij wijs en bekwaam is om het land met zijn wijsheid te besturen, hem zal de koning aanstellen als ondergeschikte over het land.
8 En de koning zei tegen alle officieren: Ik heb bedacht dat, sinds God aan de Hebreeër alles heeft bekendgemaakt wat Hij heeft gezegd, er in het hele land niemand zo verstandig en wijs is als hij. Als het u goeddunkt, zal ik hem over het land aanstellen, want hij zal het land met zijn wijsheid redden.
9 En alle officieren antwoordden de koning en zeiden: Maar er staat toch geschreven in de wetten van Egypte, en die mogen niet worden overtreden, dat niemand over Egypte mag regeren, noch de tweede in rang na de koning mag zijn, tenzij hij alle talen van de mensen kent.
10 Nu dan, onze heer en koning, zie, deze Hebreeër spreekt alleen Hebreeuws, hoe kan hij dan de tweede onder de regering zijn, terwijl hij onze taal niet eens kent?
11 Wij smeken u nu hem te laten komen en hem voor u te laten verschijnen, zodat u hem in alle opzichten kunt beproeven en met hem kunt doen wat u goeddunkt.
12 En de koning zei: Het zal morgen gebeuren, en wat u gezegd hebt, is goed. En alle officieren kwamen die dag voor de koning.
13 En in die nacht zond de HEER een van zijn dienende engelen, en deze kwam naar het land Egypte, naar Jozef. De engel van de HEER stond boven Jozef, en zie, Jozef lag 's nachts in bed in het huis van zijn heer, in de kerker. Zijn heer had hem namelijk weer in de kerker opgesloten vanwege zijn vrouw.
14 En de engel wekte hem uit zijn slaap, en Jozef stond op en ging staan, en zie, de engel van de HEER stond tegenover hem. En de engel van de HEER sprak met Jozef en leerde hem in die nacht alle talen van de mens, en hij noemde hem Jehoseph.
15 En de engel van de Heer ging van hem weg, en Jozef keerde terug en ging op zijn bed liggen, en Jozef was verwonderd over het visioen dat hij zag.
16 En het geschiedde de volgende ochtend dat de koning al zijn officieren en dienaren liet komen, en zij kwamen allen en gingen voor de koning zitten. En de koning beval Jozef te halen, en de dienaren van de koning gingen Jozef halen en brachten hem voor de farao.
17 En de koning kwam naar buiten en beklom de treden van de troon, en Jozef sprak tot de koning in alle talen, en Jozef ging naar hem toe en sprak tot de koning totdat hij bij de koning aankwam, bij de zeventigste trede, en hij ging voor de koning zitten.
18 En de koning verheugde zich zeer over Jozef, en al zijn ambtenaren verheugden zich eveneens zeer met de koning toen zij de woorden van Jozef hoorden.
19 En het leek de koning en de ambtenaren een goed idee om Jozef aan te stellen als onderkoning over heel Egypte. En de koning sprak tot Jozef en zei:
20 U hebt mij de raad gegeven een wijze man over het land Egypte aan te stellen, opdat hij met zijn wijsheid het land van de hongersnood zou redden. Nu God u dit alles heeft bekendgemaakt, en al deze woorden die u hebt gesproken, is er in het hele land geen verstandige en wijze man zoals u.
21 Uw naam zal voortaan niet meer Jozef zijn, maar Zafnath Paaneah. U zult mijn tweede zijn, en al mijn bestuur zal naar uw woord geschieden; mijn volk zal uitgaan en ingaan.
22 Ook zullen mijn dienaren en ambtenaren uit uw hand hun maandelijks loon ontvangen, en heel het volk van het land zal zich voor u buigen; alleen op mijn troon zal ik machtiger zijn dan u.
23 En de koning nam zijn ring van zijn hand en schoof die om de hand van Jozef. En de koning bekleedde Jozef met een vorstelijk gewaad, zette een gouden kroon op zijn hoofd en hing een gouden ketting om zijn hals.
24 En de koning gaf zijn dienaren opdracht hem te laten rijden in de tweede strijdwagen van de koning, die tegenover de strijdwagen van de koning reed. Hij liet hem vervolgens op een groot en sterk paard uit de paarden van

de koning rijden en door de straten van het land Egypte leiden.
25 En de koning beval dat allen die op tamboerijnen, harpen en andere muziekinstrumenten speelden, met Jozef mee moesten gaan; duizend tamboerijnen, duizend mecholoth en duizend nebalim gingen met hem mee.
26 En vijfduizend mannen, met getrokken zwaarden die glinsterden in hun handen, marcheerden en speelden voor Jozef uit. Twintigduizend van de voornaamste mannen van de koning, omgord met riemen van met goud bedekt leer, marcheerden aan de rechterhand van Jozef, en twintigduizend aan zijn linkerhand. Alle vrouwen en meisjes gingen op de daken staan of stonden in de straten te spelen en zich te verheugen om Jozef, en ze bewonderden zijn verschijning en zijn schoonheid.
27 En het volk van de koning ging voor hem uit en achter hem aan, en parfumeerde de weg met wierook en kaneel, en met allerlei andere fijne parfums, en strooide mirre en aloë langs de weg. En twintig mannen verkondigden deze woorden luid voor hem uit in het hele land:
28 Ziet u deze man die de koning heeft gekozen als zijn secondant? Alle regeringszaken zullen door hem worden geregeld, en wie zijn bevelen overtreedt of zich niet voor hem neerbuigt, zal sterven, want hij verzet zich tegen de koning en zijn secondant.
29 Toen de herauten hun boodschap hadden verkondigd, knielden alle Egyptenaren voor Jozef neer en riepen: 'Lang leve de koning, lang leve zijn tweede!' Alle inwoners van Egypte knielden langs de weg neer, en toen de herauten hen naderden, knielden zij neer en juichten met allerlei tamboerijnen, tamboerijnen en hoorns voor Jozef.
30 Jozef, gezeten op zijn paard, sloeg zijn ogen op naar de hemel en riep: Hij verheft de arme uit het stof, Hij tilt de behoeftige op uit de mestput. O Heer der heerscharen, gelukkig is de man die op U vertrouwt.
31 Jozef trok met de dienaren en ambtenaren van de farao door heel Egypte, en zij lieten hem heel Egypte en alle schatten van de koning zien.
32 Jozef keerde terug en verscheen die dag voor de farao. De koning gaf Jozef een bezit in het land Egypte, een bezit van akkers en wijngaarden. De koning gaf Jozef drieduizend talenten zilver en duizend talenten goud, en onyxstenen en bdellium en vele geschenken.
33 De volgende dag beval de koning alle inwoners van Egypte om Jozef offers en gaven te brengen, en dat wie dit bevel overtrad, ter dood zou worden gebracht. Daarop richtte men een offerplaats op in de straat van de stad, waar men kleden neerlegde. Iedereen die iets voor Jozef meebracht, legde dat op de offerplaats.
34 En alle Egyptenaren wierpen iets op de offerplaats; de een een gouden oorring, de anderen ringen en oorringen, en verschillende voorwerpen van goud en zilver, en onyxstenen en bdellium. Ieder gaf iets van wat hij bezat.
35 Jozef nam dit alles en legde het in zijn schatkamer. Alle ambtenaren en edelen die bij de koning hoorden, prezen Jozef en gaven hem vele geschenken, omdat de koning hem tot zijn rechterhand had gekozen.
36 En de koning stuurde een boodschapper naar Potiphera, de zoon van Ahiram, de priester van On, en hij nam diens jonge dochter Osnath en gaf haar aan Jozef tot vrouw.
37 En het meisje was zeer knap, een maagd, een die nog nooit door een man was gekend, en Jozef nam haar tot vrouw. En de koning zei tegen Jozef: Ik ben Farao, en naast jou zal niemand het wagen zijn hand of voet op te heffen om mijn volk in heel Egypte te besturen.
38 Jozef was dertig jaar oud toen hij voor de farao verscheen. Jozef ging weg van de koning en werd de onderkoning van de koning in Egypte.
39 De koning gaf Jozef honderd dienaren om hem in zijn huis te dienen, en Jozef liet er ook een aantal bijverdieners kopen, die in het huis van Jozef bleven.
40 Jozef bouwde toen voor zichzelf een zeer prachtig huis, gelijk aan de huizen van koningen, voor het hof van het koninklijk paleis, en hij maakte in het huis een grote tempel, zeer elegant van uiterlijk en geschikt als woning; Jozef was drie jaar bezig met de bouw van zijn huis.
41 Jozef maakte voor zichzelf een zeer fraaie troon van goud en zilver, die hij bedekte met onyxstenen en bdellium. Hij maakte er een afbeelding van het hele land Egypte op, en een afbeelding van de rivier des Egyptenarens die het hele land Egypte bevloeit. Jozef zat stevig op zijn troon in zijn huis, en de HEER vermeerderde Jozefs wijsheid.
42 Alle inwoners van Egypte, de dienaren van de farao en zijn vorsten hadden grote liefde voor Jozef, want dit was een opdracht van de Heer aan Jozef.
43 Jozef had een leger dat ten oorlog trok, bestaande uit legermachten en troepen van in totaal veertigduizend zeshonderd man, die in staat waren wapens te dragen, om de koning en Jozef tegen de vijand bij te staan, naast de ambtenaren en dienaren van de koning en de ontelbare inwoners van Egypte.
44 Jozef gaf aan zijn dappere mannen en aan heel zijn leger schilden en speren, mutsen en maliënkappen, en stenen om mee te slingeren.

HOOFDSTUK 50

1 In die tijd trokken de kinderen van Tarsis op tegen de zonen van Ismaël en voerden oorlog tegen hen, en de kinderen van Tarsis plunderden de Ismaëlieten lange tijd.
2 De nakomelingen van Ismaël waren in die dagen gering in aantal, en zij konden de nakomelingen van Tarsis niet overwinnen, en zij werden zwaar onderdrukt.
3 En de oude mannen van de Ismaëlieten stuurden een boodschap naar de koning van Egypte, met de volgende boodschap: 'Stuur alstublieft officieren en legers naar uw dienaren om ons te helpen in de strijd tegen de inwoners van Tarsis, want wij hebben al lange tijd grote schade aangericht.'
4 En de farao zond Jozef met de dappere mannen en het leger dat bij hem was, en ook met de dappere mannen uit het koninklijk paleis.
5 En zij trokken naar het land Havilah, naar de nakomelingen van Ismaël, om hen bij te staan tegen de nakomelingen van Tarsis. De nakomelingen van Ismaël vochten tegen de nakomelingen van Tarsis, en Jozef versloeg de Tarsisieten en onderwierp heel hun land. De nakomelingen van Ismaël wonen daar tot op de dag van vandaag.
6 Toen het land Tarsis was onderworpen, vluchtten alle inwoners van Tarsis weg en kwamen aan de grens van hun

broeders, de Javanen. Jozef keerde met al zijn dappere mannen en leger terug naar Egypte, en geen van hen ontbrak.
7 En aan het begin van het jaar, in het tweede jaar van Jozefs regering over Egypte, gaf de HEER een grote overvloed in het hele land, zeven jaar lang, zoals Jozef had gezegd. Want de HEER zegende in die dagen alle opbrengsten van de aarde, zeven jaar lang, en ze aten en werden zeer verzadigd.
8 Jozef had in die tijd ambtenaren onder zich, die al het voedsel van de goede jaren verzamelden en jaarlijks graan opstapelden en in de schatkamers van Jozef opsloegen.
9 En telkens wanneer zij voedsel verzamelden, gaf Jozef het bevel dat zij het graan in de aren moesten meebrengen, en ook wat aarde van het veld, zodat het niet zou bederven.
10 En Jozef deed jaar na jaar volgens dit voorschrift, en hij verzamelde een enorme hoeveelheid graan, zo overvloedig als het zand van de zee, want zijn voorraden waren immens en ontelbaar.
11 En ook alle inwoners van Egypte verzamelden in de zeven goede jaren een overvloed aan allerlei soorten voedsel in hun voorraadkamers, maar ze deden er niet mee zoals Jozef had gedaan.
12 Al het voedsel dat Jozef en de Egyptenaren tijdens de zeven jaren van overvloed hadden verzameld, werd als voorraad opgeslagen voor het land gedurende de zeven jaren van hongersnood, om het hele land te onderhouden.
13 En ieder van de inwoners van Egypte vulde zijn voorraadkamer en zijn verborgen plaats met graan, om in hun levensonderhoud te voorzien tijdens de hongersnood.
14 Jozef bracht al het voedsel dat hij verzameld had naar alle steden van Egypte, sloot alle voorraadkamers af en plaatste er wachters bij.
15 En Jozefs vrouw Osnat, de dochter van Potifera, baarde hem twee zonen, Manasse en Efraïm, en Jozef was vierendertig jaar oud toen hij hen verwekte.
16 En de jongens groeiden op en volgden zijn voorbeeld en zijn instructies; ze weken niet af van de weg die hun vader hen had geleerd, noch naar rechts, noch naar links.
17 En de HEER was met de jongens, en zij groeiden op en kregen inzicht en vaardigheid in alle wijsheid en in alle zaken van het bestuur. En alle ambtenaren van de koning en zijn vooraanstaande mannen uit Egypte verhieven de jongens, en zij werden opgevoed te midden van de kinderen van de koning.
18 En de zeven jaren van overvloed die er in het hele land waren geweest, kwamen ten einde, en de zeven jaren van hongersnood volgden, zoals Jozef had gezegd, en er heerste hongersnood in het hele land.
19 En alle Egyptenaren zagen dat er een hongersnood was uitgebroken in het land Egypte, en alle Egyptenaren openden hun graanvoorraden, want de hongersnood had hen in zijn greep.
20 En ze ontdekten dat al het voedsel dat in hun voorraadkamers lag, vol ongedierte zat en niet geschikt was om te eten. Er heerste hongersnood in het hele land, en alle inwoners van Egypte kwamen naar de farao toe en klaagden, want de hongersnood trof hen hard.
21 En zij zeiden tot Farao: Geef uw dienaren te eten, want waarom zouden wij, wij en onze kinderen, voor uw ogen van de honger omkomen?
22 Toen antwoordde de farao: 'Waarom roepen jullie tot mij? Heeft Jozef niet bevolen dat het graan gedurende de zeven jaren van overvloed opgeslagen moest worden voor de jaren van hongersnood? En waarom hebben jullie niet naar hem geluisterd?'
23 En het volk van Egypte antwoordde de koning: Zo waar uw ziel leeft, onze heer, uw dienaren hebben alles gedaan wat Jozef had bevolen, want uw dienaren hebben ook de hele oogst van hun akkers verzameld gedurende de zeven jaren van overvloed en die tot op de dag van vandaag in voorraadkamers opgeslagen.
24 Toen de hongersnood over uw dienaren heerste, openden wij onze voorraadkamers, en zie, al onze oogst zat vol ongedierte en was niet geschikt om te eten.
25 Toen de koning hoorde wat de inwoners van Egypte was overkomen, werd hij zeer bevreesd vanwege de hongersnood en was hij doodsbang. De koning antwoordde het volk van Egypte: 'Omdat dit alles jullie is overkomen, ga naar Jozef en doe alles wat hij jullie opdraagt; overtreed zijn bevelen niet.'
26 En heel het volk van Egypte ging naar Jozef toe en zei tegen hem: Geef ons te eten, want waarom zouden wij voor u sterven van de honger? Wij hebben immers zeven jaar lang onze oogst binnengehaald zoals u had bevolen, en die bewaard, en nu is het ons overkomen.
27 Toen Jozef alles hoorde wat de Egyptenaren vertelden en wat hen overkomen was, opende hij al zijn voorraadkamers met producten en verkocht die aan de Egyptenaren.
28 En er heerste hongersnood in het hele land, in alle landen, behalve in Egypte, waar wel producten te koop waren.
29 Alle inwoners van Egypte kwamen naar Jozef om graan te kopen, want er heerste een hongersnood en al hun graan was bedorven. Jozef verkocht het dagelijks aan alle inwoners van Egypte.
30 En alle inwoners van het land Kanaän en de Filistijnen, en degenen aan de overkant van de Jordaan, en de volken van het oosten en alle steden van de landen ver en nabij hoorden dat er graan in Egypte was, en zij kwamen allemaal naar Egypte om graan te kopen, want er heerste hongersnood onder hen.
31 En Jozef opende de graanschuren en stelde er opzichters over aan, die er dagelijks stonden en aan iedereen die kwam verkochten.
32 Jozef wist dat ook zijn broers naar Egypte zouden komen om graan te kopen, want er heerste een hongersnood over het hele land. Jozef gaf daarom zijn hele volk opdracht om dit in heel Egypte bekend te maken, met de volgende woorden:
33 Het is de wil van de koning, van zijn tweede en van hun belangrijkste mannen, dat ieder die graan in Egypte wil kopen, niet zijn dienaren naar Egypte stuurt om het te kopen, maar zijn zonen. En ook ieder Egyptenaar of Kanaäniet die uit een van de voorraadschuren komt na het kopen van graan in Egypte en het vervolgens in het hele land gaat verkopen, zal sterven, want niemand mag het kopen, behalve voor het onderhoud van zijn eigen huishouden.
34 En ieder die twee of drie dieren leidt, zal sterven, want een man mag slechts zijn eigen dier leiden.

35 Jozef plaatste wachters bij de poorten van Egypte en gaf hun het bevel: ‘Wie graan wil komen kopen, mag niet binnenkomen voordat zijn naam, de naam van zijn vader en de naam van zijn grootvader zijn opgeschreven. En als er overdag iets is opgeschreven, moet u mij de volgende avond de namen toesturen, zodat ik ze kan weten.’
36 Jozef stelde ambtenaren aan in heel Egypte en gaf hun opdracht al deze dingen te doen.
37 Jozef deed dit alles en stelde deze voorschriften vast, zodat hij zou weten wanneer zijn broers naar Egypte zouden komen om graan te kopen. Jozefs volk liet het dagelijks in Egypte verkondigen volgens deze woorden en voorschriften die Jozef had bevolen.
38 En alle inwoners van het oosten en het westen, en van de hele aarde, hoorden van de wetten en voorschriften die Jozef in Egypte had uitgevaardigd, en de inwoners van de uiteinden van de aarde kwamen en kochten dag in dag uit graan in Egypte, en gingen daarna weer weg.
39 Alle ambtenaren van Egypte deden zoals Jozef had bevolen, en allen die naar Egypte kwamen om graan te kopen, moesten door de poortwachters opgeschreven worden, samen met de namen van hun vaders, en die moesten ze elke avond voor Jozef brengen.

HOOFDSTUK 51

1 En Jakob hoorde later dat er graan in Egypte was, en hij riep zijn zonen bijeen om naar Egypte te gaan om graan te kopen, want ook daar heerste een hongersnood. En hij riep zijn zonen bijeen en zei:
2 Zie, ik hoor dat er graan is in Egypte, en dat alle volken van de aarde daarheen gaan om het te kopen. Waarom willen jullie je dan tevreden tonen voor de hele aarde? Ga ook naar Egypte en koop wat graan voor ons, samen met de mensen die daar komen, zodat wij niet omkomen.
3 De zonen van Jakob luisterden naar de stem van hun vader en stonden op om naar Egypte te gaan om daar graan te kopen, samen met de anderen die daarheen waren gekomen.
4 En Jakob, hun vader, gaf hun het volgende bevel: ‘Wanneer jullie de stad binnengaan, ga dan niet allemaal tegelijk door één poort, vanwege de inwoners van het land.’
5 En de zonen van Jakob trokken eropuit en gingen naar Egypte. De zonen van Jakob deden alles zoals hun vader hun had opgedragen. Jakob stuurde Benjamin niet mee, want hij zei: 'Opdat hem geen ongeluk zou overkomen op de weg, zoals zijn broer.' En tien van Jakobs zonen trokken mee.
6 En terwijl de zonen van Jakob onderweg waren, kregen ze spijt van wat ze Jozef hadden aangedaan. Ze spraken met elkaar en zeiden: 'Wij weten dat onze broer Jozef naar Egypte is gegaan. Nu zullen we hem zoeken waar we ook gaan. Als we hem vinden, zullen we hem van zijn meester loskopen. Zo niet, dan zullen we hem met geweld meenemen en voor hem sterven.'
7 De zonen van Jakob stemden hiermee in en bemoedigden Jozef om hem uit de handen van zijn meester te bevrijden. De zonen van Jakob trokken naar Egypte. Toen ze Egypte naderden, gingen ze elk hun eigen weg. Ze gingen door tien poorten van Egypte, en de poortwachters schreven hun namen die dag op en brachten ze 's avonds naar Jozef.
8 Jozef las de namen af van de hand van de poortwachters van de stad, en hij ontdekte dat zijn broers door de tien poorten van de stad waren binnengegaan. Jozef gaf toen opdracht om dit in heel Egypte bekend te maken, zeggende:
9 Gaat heen, alle winkelwachters, sluit alle graanschuren en laat er slechts één open, zodat degenen die komen daar goederen kunnen kopen.
10 En alle ambtenaren van Jozef deden dat toen, en ze sloten alle winkels en lieten er slechts één open.
11 Jozef gaf de namen van zijn broers aan hem die over de winkel was aangesteld, en hij zei tegen hem: ‘Wie bij u komt om graan te kopen, vraag naar zijn naam. En wanneer mannen met deze namen voor u komen, grijp ze dan en stuur ze weg.’ En zo geschiedde.
12 Toen de zonen van Jakob in de stad kwamen, verzamelden ze zich daar om Jozef te zoeken voordat ze graan kochten.
13 En zij gingen naar de muren van de hoeren en zochten Jozef daar drie dagen lang, want zij dachten dat Jozef daar zou komen. Jozef was immers zeer knap en aantrekkelijk, en de zonen van Jakob zochten Jozef drie dagen lang, maar konden hem niet vinden.
14 De man die over de winkel was aangesteld, zocht naar de namen die Jozef hem had gegeven, maar hij vond ze niet.
15 En hij zond Jozef een boodschap: ‘Deze drie dagen zijn voorbijgegaan, en de mannen wier namen u mij hebt doorgegeven, zijn nog niet gekomen.’ En Jozef zond dienaren uit om de mannen in heel Egypte te zoeken en voor Jozef te brengen.
16 De dienaren van Jozef gingen naar Egypte en vonden hen niet. Ze gingen naar Gosen, maar daar waren ze ook niet. Daarna gingen ze naar de stad Rameses, maar ook daar vonden ze hen niet.
17 Jozef bleef zestien dienaren uitzenden om zijn broers te zoeken. Zij gingen op pad en verspreidden zich over de vier hoeken van de stad. Vier van de dienaren gingen het huis van de hoeren binnen en troffen daar de tien mannen aan die naar hun broer zochten.
18 En die vier mannen namen ze en brachten ze voor hem, en zij knielden voor hem neer tot op de grond. Jozef zat op zijn troon in zijn tempel, gekleed in vorstelijke gewaden, en op zijn hoofd droeg hij een grote gouden kroon, en alle machtige mannen zaten om hem heen.
19 Toen de zonen van Jakob Jozef zagen, leken zijn gestalte, zijn schoonheid en zijn waardige gelaatsuitdrukking wonderbaarlijk in hun ogen, en zij knielden opnieuw voor hem neer tot op de grond.
20 Jozef zag zijn broers en hij herkende hen, maar zij herkenden hem niet, want Jozef was zeer belangrijk in hun ogen, daarom herkenden zij hem niet.
21 Jozef sprak tot hen en zei: Waar komen jullie vandaan? En zij antwoordden allen: Uw dienaren zijn uit het land Kanaän gekomen om graan te kopen, want er heerst hongersnood over de hele aarde. Uw dienaren hebben gehoord dat er graan in Egypte was, daarom zijn zij met de andere reizigers meegekomen om graan te kopen voor hun levensonderhoud.
22 Jozef antwoordde hun: 'Als jullie gekomen zijn om te kopen, zoals jullie zeggen, waarom komen jullie dan door tien stadspoorten? Jullie zijn vast en zeker gekomen om het land te verkennen.'

23 En zij antwoordden allen eensgezind Jozef: ‘Nee, heer, wij hebben gelijk. Uw dienaren zijn geen spionnen, maar wij zijn gekomen om graan te kopen. Uw dienaren zijn immers allemaal broers, zonen van één man uit het land Kanaän. Onze vader had ons bevolen: wanneer jullie de stad binnenkomen, ga dan niet gezamenlijk door één poort naar binnen, vanwege de inwoners van het land.’
24 En Jozef antwoordde hun opnieuw en zei: Dat is wat ik jullie gezegd heb: jullie zijn gekomen om het land te verkennen, daarom zijn jullie allemaal door tien stadspoorten gegaan; jullie zijn gekomen om de naaktheid van het land te zien.
25 Iedereen die graan komt kopen, gaat zijn eigen weg. Jullie zijn nu al drie dagen in het land, en wat doen jullie dan in de muren van de hoeren, waar jullie al die drie dagen verblijven? Spionnen doen immers zulke dingen.
26 En zij zeiden tegen Jozef: Het zij verre van onze heer om zo te spreken, want wij zijn twaalf broers, de zonen van onze vader Jakob, in het land Kanaän, de zoon van Isaak, de zoon van Abraham, de Hebreeër. En zie, de jongste is vandaag nog bij onze vader in het land Kanaän, maar één is er niet, want hij was van ons weggevlucht. Wij dachten dat hij misschien in dit land zou zijn, daarom zoeken wij hem overal in het land en zijn zelfs tot in de huizen van hoeren gekomen om hem daar te zoeken.
27 Jozef zei tegen hen: ‘Hebt u Hem dan overal ter wereld gezocht, dat u Hem alleen nog in Egypte kon zoeken? En wat zou uw broer dan moeten doen in de huizen van hoeren, terwijl hij in Egypte was? Heeft u niet gezegd: "U bent afstammelingen van Isaak, de zoon van Abraham"? Wat zouden de afstammelingen van Jakob dan moeten doen in de huizen van hoeren?’
28 En zij zeiden tot hem: Omdat wij gehoord hebben dat Ismaëlieten hem van ons hebben ontvoerd, en ons verteld is dat zij hem in Egypte verkocht hebben, en omdat uw dienaar, onze broer, zeer knap en aantrekkelijk is, dachten wij dat hij zich zeker in de huizen van hoeren zou bevinden. Daarom zijn uw dienaren daarheen gegaan om hem te zoeken en losgeld voor hem te betalen.
29 En Jozef antwoordde hun nog steeds: ‘Jullie spreken onwaarheden en leugens, als jullie zeggen dat jullie de zonen van Abraham zijn. Zo waar de farao leeft, jullie zijn spionnen! Daarom zijn jullie naar de huizen van hoeren gegaan, opdat jullie niet herkend zouden worden.’
30 Jozef zei tegen hen: ‘Als jullie hem vinden en zijn heer een hoge prijs van jullie eist, willen jullie die dan voor hem betalen?’ En zij antwoordden: ‘Die zal betaald worden.’
31 En hij zei tegen hen: 'Als zijn meester hem niet voor een hoge prijs wil verkopen, wat zullen jullie dan met hem doen?' En zij antwoordden hem: 'Als hij hem niet aan ons wil geven, zullen we hem doden, onze broer meenemen en weggaan.'
32 Jozef zei tegen hen: 'Dit is wat ik jullie gezegd heb: jullie zijn spionnen, want jullie zijn gekomen om de inwoners van het land te doden. Wij hebben namelijk gehoord dat twee van jullie broers alle inwoners van Sichem in het land Kanaän hebben gedood vanwege jullie zus, en nu komen jullie hetzelfde doen in Egypte vanwege jullie broer.'
33 Alleen hierdoor zal ik weten dat jullie oprechte mannen zijn; als jullie iemand uit jullie midden naar huis sturen om jullie jongste broer bij jullie vader te halen en hem hier bij mij te brengen, en als ik dat doe, zal ik weten dat jullie het goed doen.
34 Jozef riep zeventig van zijn dappere mannen bij zich en zei tegen hen: Neem deze mannen mee en breng ze naar de ziekenzaal.
35 En de dappere mannen grepen de tien mannen, namen hen mee en brachten hen naar de gevangenis, waar ze drie dagen verbleven.
36 Op de derde dag liet Jozef hen uit de gevangenis leiden en zei tegen hen: ‘Doe dit voor uzelf, als u oprechte mannen wilt zijn, opdat u in leven blijft: een van uw broers zal in de gevangenis blijven, terwijl u het graan voor uw huishouden naar het land Kanaän gaat halen, en uw jongste broer ophaalt en hem hier bij mij brengt, zodat ik kan zien dat u oprechte mannen bent wanneer u dit doet.’
37 Jozef ging bij hen weg en kwam in de kamer. Hij huilde ontroostbaar, want hij had medelijden met hen. Hij waste zijn gezicht en ging weer naar hen terug. Hij nam Simeon bij hen weg en beval hem te binden. Maar Simeon wilde zich niet laten binden, want hij was erg sterk en ze konden hem niet binden.
38 Jozef riep zijn dappere mannen bijeen, en zeventig sterke mannen kwamen voor hem uit met getrokken zwaarden in hun handen, en de zonen van Jakob waren doodsbang voor hen.
39 Jozef zei tegen hen: Grijp deze man en sluit hem op in de gevangenis totdat zijn broers hem komen halen. Jozefs dappere mannen haastten zich en grepen Simeon vast om hem te binden. Simeon slaakte een luide en vreselijke schreeuw, die in de verte te horen was.
40 En alle dappere mannen van Jozef schrokken zo erg van het geluid van de gil dat ze op hun gezicht vielen en hevig bang werden en vluchtten.
41 En alle mannen die met Jozef waren, vluchtten, want ze waren zeer bevreesd voor hun leven. Alleen Jozef en Manasse, zijn zoon, bleven achter. Manasse, de zoon van Jozef, zag de kracht van Simeon en werd zeer woedend.
42 Toen stond Manassa, de zoon van Jozef, op naar Simeon en gaf Simeon een harde klap met zijn vuist in zijn nek. Daarop bedaarde Simeons woede.
43 En Manasse greep Simeon vast, pakte hem hardhandig op, boeide hem en bracht hem naar het huis van gevangenschap. Alle zonen van Jakob waren verbijsterd over de daad van de jongen.
44 Simeon zei tegen zijn broers: Niemand van jullie mag zeggen dat dit de dood van een Egyptenaar is, maar het is de dood van het huis van mijn vader.
45 En daarna gaf Jozef opdracht om degene die over de voorraadschuur was aangesteld te laten komen, om hun zakken met graan te vullen, zoveel als ze konden dragen, en om ieders geld terug in zijn zak te doen, en om hen proviand voor de reis mee te geven. En zo deed hij met hen.
46 En Jozef gaf hun het volgende bevel: ‘Let op dat jullie mijn opdracht niet overtreden en jullie broer niet brengen zoals ik jullie heb gezegd. Wanneer jullie je broer hier bij mij brengen, dan zal ik weten dat jullie eerlijke mannen zijn. Dan zullen jullie handel drijven in het land, en ik zal jullie je broer teruggeven, en jullie zullen in vrede naar jullie vader terugkeren.’

47 En zij antwoordden allen: ‘Zoals onze heer zegt, zo zullen wij doen.’ En zij knielden voor hem neer tot op de grond.
48 En ieder van hen laadde zijn graan op zijn ezel en ze gingen op weg naar het land Kanaän, naar hun vader. En ze kwamen bij de herberg en Levi spreidde zijn zak uit om zijn ezel wat voer te geven, toen hij zag dat zijn geld, in volle gewicht, nog in zijn zak zat.
49 De man werd zeer bevreesd en zei tegen zijn broers: Mijn geld is terug, en zie, het zit in mijn zak! De mannen werden zeer bevreesd en zeiden: Wat heeft God ons toch aangedaan?
50 En zij allen zeiden: Waar is de goedheid van de Heer jegens onze voorouders, jegens Abraham, Isaak en Jakob, dat de Heer ons vandaag heeft overgeleverd in de handen van de koning van Egypte, die tegen ons samenzweert?
51 Juda zei tegen hen: Wij zijn toch schuldige zondaars voor de HEER, onze God, omdat wij onze broeder, ons eigen vlees, hebben verkocht? Waarom zegt u dan: Waar is de goedheid van de HEER jegens onze voorvaderen?
52 En Ruben zei tegen hen: Heb ik jullie niet gezegd: zondig niet tegen de jongen, en jullie wilden niet naar mij luisteren? Nu eist God hem van ons weg, en hoe durven jullie te zeggen: Waar is de goedheid van de Heer jegens onze voorouders, terwijl jullie tegen de Heer gezondigd hebben?
53 En ze bleven de nacht op die plaats, en de volgende ochtend stonden ze vroeg op en laadden hun ezels met hun graan, en ze leidden ze en trokken verder en kwamen bij het huis van hun vader in het land Kanaän.
54 Jakob en zijn gezin gingen eropuit om zijn zonen te ontmoeten. Jakob zag dat hun broer Simeon er niet bij was. Jakob zei tegen zijn zonen: 'Waar is jullie broer Simeon? Ik zie hem niet.' Zijn zonen vertelden hem alles wat hen in Egypte was overkomen.

HOOFDSTUK 52

1 En zij gingen hun huis binnen, en ieder opende zijn zak en zij zagen, en zie, ieders geldbundel was daarin, en daar werden zij en hun vader zeer bang van.
2 En Jakob zei tegen hen: Wat hebben jullie mij aangedaan? Ik heb jullie broer Jozef gestuurd om te vragen hoe het met jullie ging, en jullie zeiden tegen mij: Een wild beest heeft hem verslonden.
3 Simeon ging met jullie mee om voedsel te kopen, en jullie zeggen dat de koning van Egypte hem gevangen heeft gezet, en dat jullie Benjamin ook willen laten doden, zodat ik met rouw mijn grijze haren tot in het graf kan laten vallen vanwege Benjamin en zijn broer Jozef.
4 Daarom zal mijn zoon niet met jullie meegaan, want zijn broer is dood en hij is alleen achtergebleven, en er kan hem onderweg iets overkomen, zoals zijn broer is overkomen.
5 Ruben zei tegen zijn vader: ‘U zult mijn twee zonen doden als ik uw zoon niet breng en hem voor u plaats.’ Jakob zei tegen zijn zonen: ‘Blijf hier en ga niet naar Egypte, want mijn zoon zal niet met jullie meegaan naar Egypte en zal niet sterven zoals zijn broer.’
6 Juda zei tegen hen: ‘Blijf bij hem vandaan totdat het graan op is, en dan zal hij zeggen: “Slacht je broer af”, wanneer hij merkt dat zijn eigen leven en het leven van zijn gezin in gevaar zijn door de hongersnood.’
7 In die dagen heerste er een hevige hongersnood in het hele land, en alle volken van de aarde trokken naar Egypte om voedsel te kopen, want de hongersnood was zeer groot onder hen. De zonen van Jakob bleven anderhalf jaar in Kanaän totdat hun graan op was.
8 En het geschiedde, nadat hun graan op was, dat het hele huisgezin van Jakob honger leed. Alle kinderen van Jakob kwamen bijeen en omsingelden Jakob. Ze zeiden tegen hem: Geef ons brood, want waarom zouden wij allen van honger omkomen in uw aanwezigheid?
9 Jakob hoorde de woorden van de kinderen van zijn zoon, en hij huilde bitter. Hij werd met hen bewogen, en Jakob riep zijn zonen bij zich, en zij kwamen allen en gingen voor hem zitten.
10 En Jakob zei tegen hen: "Hebben jullie dan niet gezien hoe jullie kinderen vandaag om mij hebben gehuild en gezegd: 'Geef ons brood', terwijl er niets is? Ga daarom nu terug en koop wat voedsel voor ons."
11 Juda antwoordde zijn vader: ‘Als u onze broer met ons meestuurt, zullen wij naar Egypte gaan om graan voor u te kopen. Maar als u hem niet meestuurt, zullen wij niet gaan. De koning van Egypte heeft ons immers uitdrukkelijk opgedragen: "U zult mijn gezicht niet zien als uw broer niet met u meegaat. De koning van Egypte is een sterke en machtige koning, en zie, als wij zonder onze broer naar hem toe gaan, zullen wij allen ter dood gebracht worden."
12 Weet u dan niet, en hebt u dan niet gehoord, dat deze koning zeer machtig en wijs is, en dat er niemand is zoals hij op de hele aarde? Zie, wij hebben alle koningen van de aarde gezien, en wij hebben er geen gezien zoals die koning, de koning van Egypte. Voorwaar, onder alle koningen van de aarde is er niemand groter dan Abimelech, de koning der Filistijnen. Toch is de koning van Egypte groter en machtiger dan hij, en Abimelech kan slechts vergeleken worden met een van zijn officieren.
13 Vader, u hebt zijn paleis en zijn troon niet gezien, noch al zijn dienaren die voor hem staan; u hebt die koning niet op zijn troon gezien in al zijn pracht en praal, gekleed in zijn koninklijke gewaden met een grote gouden kroon op zijn hoofd; u hebt de eer en glorie die God hem heeft gegeven niet gezien, want er is niemand zoals hij op heel de aarde.
14 Vader, U hebt de wijsheid, het inzicht en de kennis die God in zijn hart heeft gegeven, niet gezien, noch zijn lieflijke stem gehoord toen hij tot ons sprak.
15 Wij weten niet, vader, wie hem onze namen en alles wat ons is overkomen heeft verteld, maar hij vroeg ook naar u en zei: Leeft uw vader nog, en gaat het goed met hem?
16 Gij hebt niet gezien hoe hij de regering van Egypte regelde zonder eerst de farao, zijn heer, te raadplegen; gij hebt niet gezien welke ontzag en vrees hij bij alle Egyptenaren inboezemde.
17 En toen we bij hem weggingen, dreigden we Egypte hetzelfde aan te doen als de andere steden van de Amorieten, en we waren zeer verontwaardigd over alles wat hij over ons als spionnen had gezegd. En nu, wanneer we weer voor hem verschijnen, zal zijn angst ons allen treffen, en niemand van ons zal hem iets kunnen zeggen, noch klein noch groot.

18 Vader, stuur alstublieft de jongen met ons mee, zodat we naar beneden kunnen gaan en voedsel voor u kunnen kopen om in ons levensonderhoud te voorzien en niet van honger om te komen. En Jakob zei: Waarom hebt u mij zo slecht behandeld dat u de koning hebt verteld dat u een broer had? Wat hebt u mij toch aangedaan?
19 Juda zei tegen Jakob, zijn vader: Geef de jongen aan mij in bewaring. Wij zullen opstaan en naar Egypte gaan om graan te kopen, en dan terugkeren. Als de jongen bij ons terugkomt, dan zal ik voor eeuwig jouw schuld dragen.
20 Hebt u al onze kinderen gezien die van de honger om u smeken, en bent u niet in staat hen te voeden? Ontwaak nu uw medelijden met hen en stuur onze broer met ons mee, dan zullen wij gaan.
21 Hoe zal de goedheid van de HEER jegens onze voorouders aan jou blijken, als je zegt dat de koning van Egypte je zoon zal wegnemen? Zo waar de HEER leeft, ik zal hem niet verlaten voordat ik hem heb gebracht en voor je heb geplaatst. Bid voor ons tot de HEER, opdat Hij ons genadig zal zijn en wij gunstig en vriendelijk ontvangen zullen worden door de koning van Egypte en zijn mannen. Want als we niet hadden getreuzeld, zouden we nu zeker voor de tweede keer met je zoon zijn teruggekeerd.
22 En Jakob zei tegen zijn zonen: Ik vertrouw erop dat de HEER God jullie zal bevrijden en jullie gunst zal geven in de ogen van de koning van Egypte en in de ogen van al zijn mannen.
23 Sta daarom op en ga naar die man toe, neem voor hem een geschenk mee van wat er in het land te verkrijgen is en breng het hem voor. Moge de Almachtige God u genadig zijn voor hem, zodat hij uw broers Benjamin en Simeon met u meestuurt.
24 En alle mannen stonden op, en zij grepen hun broer Benjamin en namen een groot geschenk van het beste van het land in hun handen, en ook een dubbel deel zilver.
25 En Jakob gaf zijn zonen een streng bevel met betrekking tot Benjamin, zeggende: Let goed op hem op de weg die jullie gaan, en scheid je niet van hem af, niet op de weg en niet in Egypte.
26 Jakob stond op van zijn zonen, strekte zijn handen uit en bad tot de HEER voor zijn zonen: 'HEER, God van hemel en aarde, denk aan uw verbond met mijn vader Abraham, denk aan het verbond met mijn vader Isaak, wees mijn zonen genadig en lever hen niet uit in de handen van de koning van Egypte. Doe het, bid ik U, God, omwille van uw barmhartigheid, en verlos al mijn kinderen en red hen uit de handen van de Egyptenaren, en stuur hun hun twee broers.'
27 En alle vrouwen van de zonen van Jakob en hun kinderen sloegen hun ogen op naar de hemel en huilden allen voor de HEER en riepen tot Hem dat Hij hun vaderen zou bevrijden uit de hand van de koning van Egypte.
28 En Jakob schreef een verslag aan de koning van Egypte en gaf het aan Juda en aan zijn zonen, die het namens de koning van Egypte overdroegen, met de volgende woorden:
29 Van uw dienaar Jakob, zoon van Isaak, zoon van Abraham de Hebreeër, de vorst van God, aan de machtige en wijze koning, de onthuller van geheimen, koning van Egypte, groet.
30 Laat het mijn heer, de koning van Egypte, bekend zijn dat er een zware hongersnood heerste in het land Kanaän, en ik heb mijn zonen naar u gestuurd om wat voedsel van u te kopen om ons te onderhouden.
31 Mijn zonen omringden mij, en ik ben zeer oud en kan niet meer goed zien, want mijn ogen zijn door de ouderdom zwaar geworden, en ook door het dagelijkse verdriet om mijn zoon Jozef, die voor mijn ogen was weggevaagd. Daarom heb ik mijn zonen bevolen de stadspoorten niet binnen te gaan wanneer zij in Egypte aankomen, vanwege de inwoners van dat land.
32 En ik gaf hun ook de opdracht om door Egypte te trekken en mijn zoon Jozef te zoeken, misschien zouden ze hem daar vinden. En dat deden ze, en jij beschouwde hen als spionnen van het land.
33 Hebben wij niet over u gehoord dat u de droom van Farao hebt uitgelegd en de waarheid tegen hem hebt gesproken? Hoe kunt u dan in uw wijsheid niet weten of mijn zonen spionnen zijn of niet?
34 Nu dan, mijn heer en koning, zie, ik heb mijn zoon voor u uitgezonden, zoals u tot mijn zonen gesproken hebt; ik smeek u hem in de gaten te houden totdat hij in vrede met zijn broers naar mij terugkeert.
35 Want weet u dan niet, of hebt u niet gehoord wat onze God met Farao deed toen hij mijn moeder Sara ontvoerde, en wat hij met Abimelech, de koning der Filistijnen, deed vanwege haar, en ook wat onze vader Abraham met de negen koningen van Elam deed, hoe hij hen allen versloeg met een paar mannen die bij hem waren?
36 En wat mijn twee zonen Simeon en Levi gedaan hebben met de acht steden van de Amorieten, hoe zij die verwoest hebben vanwege hun zuster Dina?
37 En ook vanwege hun broer Benjamin hebben ze zich getroost om het verlies van zijn broer Jozef; wat zullen ze dan voor hem doen als ze zien dat een volk hen omwille van hem overwint?
38 Weet u dan niet, koning van Egypte, dat de macht van God met ons is, en dat God onze gebeden altijd verhoort en ons niet in de steek laat, alle dagen?
39 Toen mijn zonen mij vertelden wat u met hen had gedaan, heb ik niet tot de Heer geroepen vanwege u, want dan zou u met uw mannen omgekomen zijn voordat mijn zoon Benjamin bij u zou komen. Maar ik dacht dat, aangezien mijn zoon Simeon in uw huis was, u misschien wel vriendelijk met hem zou omgaan. Daarom heb ik u dit niet aangedaan.
40 Zie, mijn zoon Benjamin komt nu tot u met mijn zonen. Sla acht op hem en richt uw blik op hem, en dan zal God zijn ogen op u en op uw hele koninkrijk richten.
41 Nu heb ik u alles verteld wat er in mijn hart leeft, en zie, mijn zonen komen naar u toe met hun broer. Onderzoek de hele aarde omwille van hen en laat hen in vrede terugkeren naar hun broers.
42 En Jakob gaf het verslag aan zijn zonen in bewaring bij Juda, zodat zij het aan de koning van Egypte konden overhandigen.

HOOFDSTUK 53

1 En de zonen van Jakob stonden op, namen Benjamin en alle geschenken mee, en zij gingen naar Egypte en stonden voor Jozef.

2 Jozef zag zijn broer Benjamin bij hen en hij groette hen, en deze mannen kwamen naar Jozefs huis.
3 Jozef gaf de opzichter van zijn huis opdracht zijn broers te eten te geven, en dat deed hij ook.
4 En tegen het middaguur liet Jozef de mannen bij zich komen, samen met Benjamin. De mannen vertelden de opzichter van Jozefs huis over het zilver dat in hun zakken was teruggebracht. Hij zei tegen hen: 'Het komt goed met jullie, wees niet bang.' En hij bracht hun broer Simeon bij hen.
5 Simeon zei tegen zijn broers: 'De heer van de Egyptenaren is mij zeer goedgezind geweest; hij heeft mij niet gevangen gehouden, zoals jullie met eigen ogen hebben gezien. Toen jullie de stad verlieten, liet hij mij vrij en ontving hij mij met vriendelijkheid in zijn huis.'
6 Juda nam Benjamin bij de hand, en ze kwamen voor Jozef en knielden voor hem neer.
7 En de mannen gaven het geschenk aan Jozef, en zij zaten allen voor hem. Jozef vroeg hun: 'Gaat het goed met jullie? Gaat het goed met jullie kinderen? Gaat het goed met jullie oude vader?' En zij antwoordden: 'Het gaat goed.' Juda nam het verslag dat Jakob had gestuurd en gaf het aan Jozef.
8 Jozef las de brief en herkende het handschrift van zijn vader. Hij wilde huilen en ging naar een binnenkamer, waar hij ontroostbaar huilde. Daarna ging hij weer naar buiten.
9 Hij sloeg zijn ogen op en zag zijn broer Benjamin. Hij zei: 'Is dit uw broer over wie u met mij gesproken hebt?' Benjamin kwam naar Jozef toe, en Jozef legde zijn hand op zijn hoofd en zei tegen hem: 'Moge God u genadig zijn, mijn zoon.'
10 Toen Jozef zijn broer, de zoon van zijn moeder, zag, wilde hij opnieuw huilen. Hij ging de kamer binnen, huilde daar, waste zijn gezicht en ging naar buiten. Hij hield op met huilen en zei: 'Bereid eten.'
11 Jozef had een beker waaruit hij dronk; deze was van zilver en prachtig ingelegd met onyxstenen en bdellium. Jozef sloeg de beker in het bijzijn van zijn broers, terwijl zij met hem aan tafel zaten.
12 Jozef zei tegen de mannen: Ik weet aan de hand van deze beker dat Ruben, de eerstgeborene, Simeon, Levi, Juda, Issachar en Zebulon kinderen van één moeder zijn. Ga zitten om te eten, overeenkomstig uw geboorte.
13 En hij plaatste de anderen ook naar hun geboorte en zei: Ik weet dat deze jongste broer van jullie geen broer heeft, en ik heb net als hij geen broer; daarom zal hij met mij aan tafel zitten om te eten.
14 Benjamin ging naar Jozef toe en nam plaats op de troon. De mannen zagen wat Jozef deed en waren er versteld van. De mannen aten en dronken met Jozef, en hij gaf hun geschenken. Jozef gaf Benjamin één geschenk, en Manasse en Efraïm zagen wat hun vader deed en gaven hem ook geschenken. Osnath gaf hem één geschenk, en Benjamin had in totaal vijf geschenken.
15 Jozef bracht hen wijn te drinken, maar zij wilden niet drinken en zeiden: 'Vanaf de dag waarop Jozef verdwenen is, hebben wij geen wijn meer gedronken en geen lekkernijen meer gegeten.'
16 Jozef zwoer bij hen, en hij drong er bij hen sterk op aan, en zij dronken die dag overvloedig met hem. Daarna ging Jozef naar zijn broer Benjamin om met hem te spreken, en Benjamin zat nog steeds op de troon voor Jozef.
17 Jozef vroeg hem: Heb je kinderen gekregen? Hij antwoordde: Uw dienaar heeft tien zonen, en dit zijn hun namen: Bela, Becher, Ashbal, Gera, Naaman, Achi, Rosh, Mupim, Chupim en Ord. Ik heb hen naar mijn broer genoemd, die ik niet meer heb gezien.
18 En hij beval hen zijn sterrenkaart voor hem te brengen, waarmee Jozef alle tijden kende. Jozef zei tegen Benjamin: Ik heb gehoord dat de Hebreeën alle wijsheid bezitten, weet jij daar iets van?
19 Benjamin zei: Uw dienaar kent ook alle wijsheid die mijn vader mij heeft bijgebracht. Jozef zei tegen Benjamin: Kijk nu naar dit instrument en begrijp waar uw broer Jozef zich in Egypte bevindt, van wie u zei dat hij naar Egypte was afgedaald.
20 Benjamin zag het instrument met de sterrenkaart en hij was wijs en keek daarin om te weten waar zijn broer was. Benjamin verdeelde het hele land Egypte in vier delen en ontdekte dat degene die voor hem op de troon zat, zijn broer Jozef was. Benjamin was zeer verwonderd, en toen Jozef zag hoe verbaasd zijn broer Benjamin was, zei hij tegen Benjamin: 'Wat heb je gezien en waarom ben je zo verbaasd?'
21 Benjamin zei tegen Jozef: "Ik zie hieraan dat mijn broer Jozef hier bij mij op de troon zit." Jozef antwoordde: "Ik ben Jozef, je broer. Vertel dit niet aan je broers. Ik zal je met hen meesturen wanneer ze weggaan, en ik zal bevelen dat ze teruggebracht worden naar de stad. Dan zal ik jou bij hen weghalen."
22 En als zij hun leven wagen en voor jou strijden, dan zal Ik weten dat zij berouw hebben van wat zij Mij hebben aangedaan, en Ik zal Mij aan hen bekendmaken. En als zij jou verlaten wanneer Ik je tot Mij neem, dan zul jij bij Mij blijven, en Ik zal met hen twisten, en zij zullen weggaan, en Ik zal Mij niet aan hen bekendmaken.
23 Jozef gaf zijn officier opdracht hun zakken met voedsel te vullen, ieders geld in zijn zak te doen, de beker in de zak van Benjamin te leggen en hen proviand voor de reis mee te geven. En dat deden ze.
24 De volgende dag stonden de mannen vroeg in de ochtend op, laadden hun ezels vol met het graan en trokken met Benjamin naar het land Kanaän, samen met hun broer Benjamin.
25 Ze waren nog niet ver van Egypte verwijderd toen Jozef zijn opzichter opdracht gaf: Sta op, achtervolg deze mannen voordat ze te ver van Egypte verwijderd zijn, en zeg tegen hen: Waarom hebben jullie de beker van mijn meester gestolen?
26 Toen stond Jozefs officier op en ging naar hen toe en sprak tot hen alle woorden van Jozef. Toen zij dit hoorden, werden zij zeer boos en zeiden: 'Wie de beker van uw heer bij zich heeft, zal sterven, en wij zullen ook slaven worden.'
27 En ze haastten zich, en ieder haalde zijn zak van zijn ezel, en ze keken in hun zakken en vonden de beker in de zak van Benjamin. En ze scheurden allemaal hun kleren en keerden terug naar de stad, en ze sloegen Benjamin op de weg, en bleven hem slaan totdat hij de stad binnenkwam, en ze stonden voor Jozef.

28 Juda werd woedend en zei: Deze man heeft mij alleen maar teruggebracht om Egypte vandaag nog te vernietigen.
29 De mannen kwamen bij het huis van Jozef en troffen hem daar aan, zittend op zijn troon, met al zijn machtige mannen aan zijn linker- en rechterzijde.
30 Jozef zei tegen hen: Wat hebben jullie toch gedaan? Jullie hebben mijn zilveren beker meegenomen en zijn weggegaan. Ik weet dat jullie mijn beker hebben meegenomen om te weten te komen in welk deel van het land jullie broer zich bevond.
31 Juda zei: Wat moeten we tegen onze heer zeggen, wat moeten we spreken en hoe moeten we onszelf rechtvaardigen? God heeft vandaag de ongerechtigheid van al uw dienaren ontdekt, daarom heeft hij ons dit vandaag aangedaan.
32 Jozef stond op, greep Benjamin vast en nam hem met geweld weg van zijn broers. Hij ging naar het huis, deed de deur achter hen op slot en Jozef gaf de opzichter van zijn hof opdracht om tegen hen te zeggen: "Zo spreekt de koning: Ga in vrede naar uw vader, want ik heb de man gevangengenomen in wiens hand mijn beker gevonden werd."

HOOFDSTUK 54

1 Toen Juda zag wat Jozef met hen deed, ging Juda naar hem toe, brak de deur open en kwam met zijn broers voor Jozef staan.
2 Juda zei tegen Jozef: 'Laat het mijn heer niet onaangenaam lijken, maar zou uw dienaar alstublieft een woord voor u willen spreken?' Jozef antwoordde: 'Spreek.'
3 Juda sprak tot Jozef, terwijl zijn broers voor hen stonden. Juda zei tegen Jozef: ‘Toen wij voor het eerst bij onze heer kwamen om voedsel te kopen, beschouwde u ons als spionnen van het land. Wij brachten Benjamin voor u, en u spot nog steeds met ons.’
4 Laat de koning daarom naar mijn woorden luisteren en zend alstublieft onze broer, opdat hij met ons meegaat naar onze vader, anders zal uw ziel vandaag verloren gaan met alle zielen van de inwoners van Egypte.
5 Weet je dan niet wat twee van mijn broers, Simeon en Levi, de stad Sichem en zeven steden van de Amorieten hebben aangedaan vanwege onze zuster Dina, en ook wat ze zouden doen ter wille van hun broer Benjamin?
6 En ik, die met mijn kracht groter en machtiger ben dan zij beiden, kom vandaag nog over u en uw land, als u niet bereid bent onze broer te sturen.
7 Hebt u niet gehoord wat onze God, die ons heeft uitverkoren, met Farao heeft gedaan vanwege Sara, onze moeder, die hij van onze vader heeft weggenomen? Hij heeft hem en zijn huisgezin met zware plagen geslagen, en de Egyptenaren vertellen elkaar dit wonder tot op de dag van vandaag nog steeds. Zo zal onze God ook met u doen vanwege Benjamin, die u vandaag van zijn vader hebt weggenomen, en vanwege het kwaad dat u vandaag over ons in uw land brengt. Want onze God zal zijn verbond met onze vader Abraham gedenken en kwaad over u brengen, omdat u vandaag de ziel van onze vader hebt bedroefd.
8 Luister daarom naar de woorden die ik heden tot u heb gesproken, en stuur onze broer weg, opdat u en de inwoners van uw land niet door het zwaard omkomen, want jullie kunnen niet allen over mij zegevieren.
9 Jozef antwoordde Juda: ‘Waarom heb je je mond zo wijd opengetrokken en waarom schep je zo op over ons door te zeggen: "Sterkte is met jou! Zo waar Farao leeft, als ik al mijn dappere mannen tegen je laat vechten, dan zullen jij en je broers zeker in het slijk wegzinken.’
10 Juda zei tegen Jozef: Voorwaar, het past jou en je volk mij te vrezen. Zo waar de HEER leeft, als ik mijn zwaard eenmaal trek, zal ik het niet meer opbergen totdat ik vandaag heel Egypte heb uitgeroeid. Ik zal met jou beginnen en met farao, je heer, eindigen.
11 Jozef antwoordde hem: ‘Voorwaar, kracht komt niet alleen van u; ik ben sterker en machtiger dan u. Als u uw zwaard trekt, zal ik het tegen uw hals en de hals van al uw broers zetten.’
12 Juda zei tegen hem: ‘Voorwaar, als ik vandaag mijn mond tegen u open, zou ik u verslinden, zodat u van de aarde weggevaagd zou worden en vandaag nog uit uw koninkrijk zou verdwijnen.’ Jozef antwoordde: ‘Voorwaar, als u uw mond opent, heb ik de macht en kracht om uw mond met een steen te sluiten, zodat u geen woord meer kunt uitspreken. Zie hoeveel stenen er voor ons liggen; ik kan een steen nemen, die in uw mond duwen en uw kaken breken.’
13 Juda zei: God is onze getuige dat wij tot nu toe niet met u hebben willen strijden; geef ons onze broer, dan zullen wij bij u weggaan. Jozef antwoordde: Zo waar de farao leeft, al zouden alle koningen van Kanaän bij u samenkomen, dan zou u hem niet uit mijn hand nemen.
14 Ga nu dus terug naar je vader, en je broer zal voor mij een slaaf zijn, want hij heeft het koninklijk paleis beroofd. Juda zei: Wat gaat jou dat aan, of de reputatie van de koning? De koning stuurt immers vanuit zijn paleis zilver en goud door het hele land, als geschenken of als onkostenvergoeding, en jij blijft maar praten over de beker die je in de beurs van onze broer hebt gelegd en zeggen dat hij die van je gestolen heeft?
15 God verhoede dat onze broer Benjamin of iemand anders uit het nageslacht van Abraham zoiets zou doen: van jou stelen, of van wie dan ook, of het nu een koning, een vorst of een gewone man is.
16 Houd daarom op met deze beschuldiging, opdat niet de hele aarde uw woorden hoort, die zeggen: ‘De koning van Egypte heeft om een beetje zilver ruzie gezocht met de mannen, hen beschuldigd en hun broer als slaaf meegenomen.’
17 Jozef antwoordde: ‘Neem deze beker en ga van mij weg en laat je broer achter als slaaf, want het is het oordeel van een dief om tot slaaf gemaakt te worden.’
18 Juda zei: Waarom schaamt u zich niet voor uw woorden, dat u onze broer in de steek laat en uw beker neemt? Zelfs als u ons uw beker geeft, of duizendmaal zoveel, zullen wij onze broer niet in de steek laten voor het zilver dat iemand in zijn bezit heeft, en wij zullen niet voor hem sterven.
19 Jozef antwoordde: 'Waarom hebben jullie je broer verlaten en hem voor twintig zilverstukken verkocht, en waarom willen jullie dat dan niet ook met deze broer doen?'

20 Juda zei: De HEER is mijn getuige dat wij uw gevechten niet verlangen; geef ons daarom onze broer, dan zullen wij zonder twist bij u weggaan.
21 Jozef antwoordde: ‘Al zouden alle koningen van het land bijeenkomen, ze zouden uw broer niet uit mijn handen kunnen nemen.’ Juda zei: ‘Wat zullen wij tegen onze vader zeggen, wanneer hij ziet dat onze broer niet met ons meekomt en over hem treurt?’
22 Jozef antwoordde en zei: Dit moet je tegen je vader zeggen: Het touw is achter de emmer aan gegaan.
23 Juda antwoordde: ‘U bent toch een koning, waarom spreekt u dan zulke dingen en velt u een vals oordeel? Wee de koning die aan u gelijk is.’
24 Jozef antwoordde: ‘Er is geen sprake van een vals oordeel over uw broer Jozef. Jullie hebben hem immers allemaal aan de Midianieten verkocht voor twintig zilverstukken, en jullie hebben het allemaal tegen jullie vader ontkend en tegen hem gezegd: "Een wild beest heeft hem verslonden, Jozef is verscheurd."’
25 Juda zei: Zie, het vuur van Sichem brandt in mijn hart; nu zal ik heel uw land met vuur verbranden. Jozef antwoordde: Uw schoonzuster Tamar, die uw zonen heeft gedood, heeft het vuur van Sichem toch zeker geblust?
26 Juda zei: Als ik één haar uit mijn lichaam trek, zal ik heel Egypte met zijn bloed vullen.
27 Jozef antwoordde: ‘Zo is het uw gewoonte om te doen wat u met uw broer hebt gedaan, die u verkocht hebt. U hebt zijn jas in bloed gedoopt en die naar uw vader gebracht, zodat hij zou kunnen zeggen: een wild beest heeft hem verslonden, en hier is zijn bloed.’
28 Toen Juda dit hoorde, werd hij zeer boos en zijn woede ontbrandde in hem. Er lag voor hem een steen, die ongeveer vierhonderd sikkels woog. Juda's woede laaide op en hij nam de steen in één hand, wierp hem naar de hemel en ving hem met zijn linkerhand weer op.
29 Daarna plaatste hij de steen onder zijn benen en ging er met al zijn kracht op zitten, en de steen werd door de kracht van Juda tot stof verpulverd.
30 Jozef zag wat Juda deed en werd zeer bevreesd. Hij gaf zijn zoon Manasse opdracht om hetzelfde te doen met een andere steen, net als Juda. Juda zei tegen zijn broers: 'Laat niemand van jullie zeggen: deze man is een Egyptenaar, maar door wat hij doet, behoort hij tot de familie van onze vader.'
31 Jozef zei: ‘Niet alleen aan jou is kracht gegeven, want ook wij zijn sterke mannen. Waarom zou je dan over ons allen opscheppen?’ Juda antwoordde Jozef: ‘Stuur toch onze broer, en breng je land vandaag niet ten gronde.’
32 Jozef antwoordde en zei tegen hen: Ga en vertel je vader dat een wild beest hem heeft verslonden, zoals jullie al over je broer Jozef hebben gezegd.
33 Juda sprak tot zijn broer Naftali en zei tegen hem: 'Schiet op, ga nu alle straten van Egypte tellen en kom het mij vertellen.' Simeon antwoordde hem: 'Laat dit je geen last bezorgen. Ik zal nu naar de berg gaan, een grote steen van de berg nemen en die op elke straat in Egypte gooien, zodat iedereen die erin woont, gedood wordt.'
34 Jozef hoorde al deze woorden die zijn broers voor hem spraken, maar ze wisten niet dat Jozef ze verstond, want ze dachten dat hij geen Hebreeuws sprak.
35 Jozef werd zeer bevreesd door de woorden van zijn broers, uit angst dat zij Egypte zouden verwoesten. Daarom gaf hij zijn zoon Manasse opdracht: ‘Ga nu snel en verzamel alle inwoners van Egypte en alle dappere mannen bij mij. Laat hen te paard en te voet komen, en met allerlei muziekinstrumenten.’ Manasse ging en deed wat hem was opgedragen.
36 En Naftali ging zoals Juda hem had opgedragen, want Naftali was zo lichtvoetig als een van de snelle herten, en hij liep over de aren van het koren, en die braken niet onder zijn voeten.
37 En hij ging heen en telde alle straten van Egypte, en hij vond er twaalf. Hij ging haastig terug en vertelde het aan Juda, en Juda zei tegen zijn broeders: ‘Haast jullie en doe ieder je zwaard aan je lendenen, dan zullen we Egypte overtrekken en hen allen verslaan, zodat er geen overlevende overblijft.’
38 Juda zei: ‘Zie, ik zal met mijn kracht drie van de straten verwoesten, en ieder van jullie zal één straat verwoesten.’ En terwijl Juda dit zei, zie, de inwoners van Egypte en alle machtige mannen kwamen op hen af met allerlei muziekinstrumenten en luid geschreeuw.
39 Hun aantal bedroeg vijfhonderd ruiters en tienduizend infanteristen, en vierhonderd mannen die zonder zwaard of speer konden vechten, alleen met hun handen en hun kracht.
40 En al die machtige mannen kwamen met een enorm geschreeuw en gejammer, en ze omsingelden de zonen van Jakob en joegen hen angst aan, en de grond beefde door het geluid van hun geschreeuw.
41 Toen de zonen van Jakob deze troepen zagen, werden ze doodsbang. Jozef deed dit om de zonen van Jakob zo bang te maken dat ze tot bedaren zouden komen.
42 Juda zag dat sommige van zijn broeders doodsbang waren en zei tegen hen: Waarom zijn jullie bang, terwijl de genade van God met ons is? En toen Juda zag dat heel Egypte hen op bevel van Jozef omsingelde om hen bang te maken, gaf Jozef alleen het bevel: Raak niemand van hen aan.
43 Toen haastte Juda zich, trok zijn zwaard en slaakte een luide, bittere kreet. Hij sloeg met zijn zwaard, sprong op de grond en bleef schreeuwen tegen het hele volk.
44 En toen hij dit deed, liet de Heer de angst voor Juda en zijn broeders neerkomen op de dappere mannen en al het volk dat hen omringde.
45 En bij het geluid van het geschreeuw vluchtten ze allemaal weg. Ze waren doodsbang en vielen op elkaar neer, en velen van hen stierven terwijl ze vielen. En ze vluchtten allemaal voor Juda en zijn broers en voor Jozef.
46 En terwijl ze vluchtten, achtervolgden Juda en zijn broers hen tot aan het huis van de farao. Ze ontkwamen allemaal, en Juda ging weer voor Jozef zitten en brulde hem toe als een leeuw, en slaakte een luide en angstaanjagende schreeuw.
47 En de schreeuw werd in de verte gehoord, en alle inwoners van Sukkot hoorden hem, en heel Egypte beefde van de schreeuw, en de muren van Egypte en van het land Gosen stortten in door de aardbeving, en de farao viel van zijn troon op de grond, en alle zwangere vrouwen van Egypte en Gosen kregen een miskraam toen ze het geluid van de aardbeving hoorden, want ze waren vreselijk bang.

48 Toen liet de farao boodschappers komen met de vraag: Wat is dit toch dat vandaag in Egypte is gebeurd? En ze kwamen en vertelden hem alles van begin tot eind. De farao schrok en verwonderde zich, en hij werd zeer bevreesd.
49 Toen hij dit alles hoorde, werd hij nog banger. Hij stuurde een boodschapper naar Jozef en zei: ‘U hebt de Hebreeën naar mij gebracht om heel Egypte te verwoesten. Wat zult u met die diefachtige slaaf doen? Laat hem gaan en laat hem met zijn broers meegaan, zodat wij niet door hun kwaad omkomen, wij niet, u niet en heel Egypte niet.’
50 En als u dit niet wilt doen, werp dan al mijn waardevolle bezittingen van u af en ga met hen naar hun land, als u daar behagen in schept, want zij zullen vandaag mijn hele land verwoesten en al mijn volk doden; zelfs alle vrouwen van Egypte hebben een miskraam gehad door hun geschreeuw; zie wat zij hebben aangericht door alleen maar te schreeuwen en te spreken. Bovendien zullen zij, als zij met het zwaard vechten, het land verwoesten. Kies daarom nu wat u wilt: mij of de Hebreeën, Egypte of het land van de Hebreeën.
51 En zij kwamen en vertelden Jozef alles wat de farao over hem gezegd had. Jozef werd zeer bevreesd door de woorden van de farao, en Juda en zijn broers stonden nog steeds verontwaardigd en woedend voor Jozef, en alle zonen van Jakob brulden tegen Jozef, als het gebrul van de zee en haar golven.
52 Jozef was zeer bevreesd voor zijn broers en voor de farao, en hij zocht een voorwendsel om zich aan zijn broers bekend te maken, opdat zij niet heel Egypte zouden verwoesten.
53 Jozef gaf zijn zoon Manasse een bevel, en Manasse ging naar Juda toe, legde zijn hand op diens schouder, en de woede van Juda bedaarde.
54 Juda zei tegen zijn broers: Niemand van jullie mag zeggen dat dit de daad van een Egyptische jongeman is, want dit is het werk van mijn vaders huis.
55 Toen Jozef zag en wist dat Juda's woede was bedaard, ging hij naar Juda toe en sprak hem toe op een vriendelijke toon.
56 En Jozef zei tegen Juda: U spreekt zeker de waarheid en u hebt vandaag uw beweringen over uw kracht bevestigd, en moge uw God, die behagen in u heeft, uw welzijn vermeerderen. Maar zeg mij eens eerlijk, waarom twist je met mij over die jongen, terwijl niemand van hen mij ook maar één woord over hem heeft gezegd?
57 Juda antwoordde Jozef: ‘U moet toch weten dat ik borg stond voor de jongen bij zijn vader, en zei: als ik hem niet naar hem toe had gebracht, zou ik voor eeuwig de schuld dragen.’
58 Daarom ben ik van al mijn broeders tot U gekomen, want ik zag dat U hem niet van U wilde laten gaan. Moge ik daarom genade vinden in Uw ogen, zodat U hem met ons mee laat gaan. En zie, ik zal in zijn plaats blijven om U te dienen in alles wat U verlangt; want waarheen U mij ook zendt, ik zal gaan om U met grote energie te dienen.
59 Zend mij nu naar een machtige koning die tegen u in opstand is gekomen, en u zult weten wat ik met hem en zijn land zal doen; al heeft hij cavalerie en infanterie of een buitengewoon machtig volk, ik zal hen allen doden en het hoofd van de koning voor u brengen.
60 Weet u dan niet, of hebt u niet gehoord, dat onze vader Abraham met zijn dienaar Eliezer in één nacht alle koningen van Elam met hun legers heeft verslagen, zodat er geen enkele overbleef? En dat sindsdien de kracht van onze vader ons als erfdeel is gegeven, voor ons en ons nageslacht tot in eeuwigheid.
61 Jozef antwoordde: ‘U spreekt de waarheid en er is geen leugen in uw mond, want ons is ook verteld dat de Hebreeën machtig zijn en dat de Heer, hun God, veel behagen in hen heeft. Wie kan dan tegen hen standhouden?’
62 Maar onder deze voorwaarde zal ik uw broer sturen, als u zijn broer, de zoon van zijn moeder, voor mij brengt. Van hem zei u dat hij van u naar Egypte was gegaan. En wanneer u zijn broer voor mij brengt, zal ik hem in zijn plaats nemen, want niemand van u heeft borg gestaan voor hem bij uw vader. En wanneer hij bij mij komt, zal ik zijn broer, voor wie u borg hebt gestaan, met u meesturen.
63 Toen Juda dit zei, ontbrandde zijn woede tegen Jozef. Hij kreeg tranen in zijn ogen en zei tegen zijn broers: Hoe durft deze man vandaag zijn eigen ondergang en die van heel Egypte te zoeken!
64 Simeon antwoordde Jozef: ‘Hebben wij u niet in het begin gezegd dat wij niet wisten waarheen hij was gegaan, en of hij dood of levend was? Waarom zegt mijn heer dan zoiets?’
65 Toen Jozef het gezicht van Juda observeerde, merkte hij dat zijn woede begon op te laaien toen hij tegen hem zei: ‘Breng je andere broer bij mij in plaats van deze broer.’
66 Jozef zei tegen zijn broers: ‘Jullie hebben toch gezegd dat jullie broer dood of vermist is? Stel dat ik hem vandaag roep en hij voor jullie verschijnt, zouden jullie hem dan aan mij geven in plaats van zijn broer?’
67 En Jozef begon te spreken en riep: Jozef, Jozef, kom vandaag nog voor mij, verschijn voor je broers en ga voor hen zitten.
68 Toen Jozef dit voor hen zei, keken ze allemaal een andere kant op om te zien waar Jozef vandaan zou komen.
69 Jozef zag alles wat ze deden en zei tegen hen: Waarom kijken jullie hier en daar? Ik ben Jozef, die jullie naar Egypte hebben verkocht. Wees daarom niet bedroefd dat jullie mij verkocht hebben, want God heeft mij voor jullie uitgestuurd om jullie te helpen tijdens de hongersnood.
70 Zijn broers waren doodsbang voor hem toen ze de woorden van Jozef hoorden, en Juda was buitengewoon bang voor hem.
71 Toen Benjamin de woorden van Jozef hoorde, ging hij naar hen toe in het binnenste van het huis. Benjamin rende naar Jozef, zijn broer, omhelsde hem en viel hem om de hals, en ze huilden.
72 Toen Jozefs broers zagen dat Benjamin zijn broer om de hals had geslagen en met hem had gehuild, stortten ook zij zich op Jozef, omhelsden hem en huilden ontroostbaar met Jozef.
73 En in het huis van Jozef werd een stem gehoord die zei dat het Jozefs broers waren. Dat behaagde de farao zeer, want hij was bang dat ze Egypte zouden verwoesten.
74 En de farao zond zijn dienaren naar Jozef om hem te feliciteren met zijn broers die naar hem toe waren gekomen. Alle legeraanvoerders en troepen die in Egypte waren, kwamen om zich met Jozef te verheugen, en heel Egypte verheugde zich zeer over Jozefs broers.

75 En de farao zond zijn dienaren naar Jozef met de opdracht: ‘Zeg tegen uw broers dat zij al hun bezittingen moeten verzamelen en naar mij toe moeten komen, dan zal ik hen in het beste deel van het land Egypte vestigen.’ En dat deden zij.
76 Jozef gaf zijn opzichter de opdracht om voor zijn broers geschenken en kledingstukken te brengen, en hij bracht vele kledingstukken, koninklijke gewaden, en vele geschenken, en Jozef verdeelde die onder zijn broers.
77 En hij gaf aan ieder van zijn broers een stel gouden en zilveren gewaden, en driehonderd zilverstukken, en Jozef beval dat zij allen in deze gewaden gekleed moesten gaan en voor de farao gebracht moesten worden.
78 Toen de farao zag dat alle broers van Jozef dappere mannen waren en een knap uiterlijk hadden, verheugde hij zich zeer.
79 Daarna verlieten zij het huis van de farao om naar het land Kanaän te gaan, naar hun vader, en hun broer Benjamin was met hen.
80 En Jozef stond op en gaf hun elf strijdwagens van de farao, en Jozef gaf hun zijn strijdwagen, waarop hij had gereden op de dag dat hij in Egypte gekroond werd, om zijn vader naar Egypte te halen. En Jozef stuurde aan al zijn broers en zussen kledingstukken, overeenkomstig hun aantal, en aan ieder honderd zilverstukken. En hij stuurde ook kledingstukken naar de vrouwen van zijn broers, van de kleding van de vrouwen van de koning, en hij stuurde die.
81 En hij gaf aan ieder van zijn broers tien mannen om met hen mee te gaan naar het land Kanaän, om hen te dienen, om hun kinderen en al hun verwanten te dienen wanneer zij naar Egypte zouden komen.
82 Jozef stuurde via zijn broer Benjamin tien stel kledingstukken voor zijn tien zonen, een deel dat boven de rest van de kinderen van de zonen van Jakob uitstak.
83 En hij stuurde aan ieder vijftig zilverstukken en tien strijdwagens voor de farao, en hij stuurde naar zijn vader tien ezels beladen met alle luxe goederen van Egypte, en tien ezelinnen beladen met graan, brood en voedsel voor zijn vader en allen die met hem waren, als proviand voor de reis.
84 En hij zond naar zijn zus Dina kledingstukken van zilver en goud, en wierook en mirre, en aloë en vrouwensieraden in overvloed, en hij zond dezelfde dingen van de vrouwen van de farao naar de vrouwen van Benjamin.
85 En hij gaf aan al zijn broers, en ook aan hun vrouwen, allerlei soorten onyxstenen en bdellium. Van alle waardevolle dingen die er onder de groten der aarde van Egypte waren, bleef er niets van al die kostbare dingen over, behalve wat Jozef naar het huisgezin van zijn vader had gestuurd.
86 En hij zond zijn broers weg, en zij gingen, en hij zond zijn broer Benjamin met hen mee.
87 Jozef ging met hen mee op weg naar de grens van Egypte en gaf hun opdracht om, met betrekking tot zijn vader en zijn huisgezin, naar Egypte te komen.
88 En hij zei tegen hen: Maak geen ruzie onderweg, want dit is een besluit van de HEER om een groot volk te behoeden voor de hongersnood. Er zal namelijk nog vijf jaar lang hongersnood heersen in het land.
89 En hij gaf hun het volgende bevel: ‘Wanneer jullie in het land Kanaän komen, kom dan niet overhaast bij mijn vader in deze zaak, maar handel naar jullie wijsheid.’
90 Jozef hield op hen te bevelen, keerde terug naar Egypte en de zonen van Jakob gingen vol vreugde en blijdschap naar het land Kanaän, naar hun vader Jakob.
91 Toen ze aan de grens van het land kwamen, zeiden ze tegen elkaar: Wat moeten we in deze zaak doen tegenover onze vader? Want als we plotseling naar hem toe gaan en hem de zaak vertellen, zal hij erg geschrokken zijn van onze woorden en ons niet geloven.
92 En ze liepen verder tot ze dicht bij hun huizen kwamen, en ze troffen Serach, de dochter van Aser, aan die hen tegemoet ging. Het meisje was erg lief en begaafd en wist hoe ze op de harp moest spelen.
93 En zij riepen haar, en zij kwam voor hen, en zij kuste hen, en zij namen haar mee en gaven haar een harp, zeggende: Ga nu naar onze vader, ga voor hem zitten, bespeel de harp en spreek deze woorden.
94 En zij bevalen haar naar hun huis te gaan, en zij nam de harp en haastte zich voor hen uit, en zij kwam en ging naast Jakob zitten.
95 En ze speelde goed en zong, en sprak met de zoetheid van haar woorden: Jozef, mijn oom, leeft nog en regeert over het hele land Egypte; hij is niet gestorven.
96 En zij bleef deze woorden herhalen en uitspreken, en Jakob hoorde haar woorden en ze bevielen hem wel.
97 Hij luisterde aandachtig toen ze de woorden twee en drie keer herhaalde, en Jakob werd vervuld van vreugde door de zoetheid van haar woorden. De Geest van God kwam over hem, en hij wist dat al haar woorden waar waren.
98 En Jakob zegende Serach toen zij deze woorden voor hem sprak, en hij zei tegen haar: Mijn dochter, moge de dood je nooit overwinnen, want je hebt mijn geest nieuw leven ingeblazen; spreek nog steeds voor mij zoals je gesproken hebt, want je hebt mij met al je woorden verheugd.
99 En zij bleef deze woorden zingen, en Jakob luisterde en het behaagde hem, en hij verheugde zich, en de Geest van God rustte op hem.
100 Terwijl hij nog met haar sprak, zie, zijn zonen kwamen naar hem toe met paarden en strijdwagens en koninklijke gewaden, en dienaren die voor hen uit renden.
101 En Jakob stond op om hen te ontmoeten en zag zijn zonen gekleed in koninklijke gewaden en hij zag al de schatten die Jozef hen had gestuurd.
102 En zij zeiden tot hem: Weet dat onze broer Jozef nog leeft, en dat hij het is die over het hele land Egypte heerst, en dat hij het is die tot ons gesproken heeft zoals wij u verteld hebben.
103 Jakob hoorde alle woorden van zijn zonen en zijn hart klopte hevig bij hun woorden, want hij kon ze niet geloven voordat hij alles zag wat Jozef hun had gegeven en wat hij hem had gestuurd, en alle wondertekenen die Jozef tot hen had gesproken.
104 En zij openden voor hem hun deuren en lieten hem alles zien wat Jozef had gestuurd. Zij gaven aan ieder wat Jozef hem had gestuurd, en hij wist dat zij de waarheid hadden gesproken, en hij verheugde zich zeer over zijn zoon.

105 En Jakob zei: Het is mij genoeg dat mijn zoon Jozef nog leeft; ik zal hem nog gaan zien voordat ik sterf.
106 Zijn zonen vertelden hem alles wat hen was overkomen, en Jakob zei: Ik zal naar Egypte gaan om mijn zoon en zijn nakomelingen te zien.
107 En Jakob stond op en trok de kleren aan die Jozef hem had gestuurd, en nadat hij zich gewassen en zijn haar geschoren had, zette hij de tulband op zijn hoofd die Jozef hem had gestuurd.
108 En alle mensen uit het huis van Jakob en hun vrouwen trokken de kleren aan die Jozef hun had gestuurd, en ze verheugden zich zeer over Jozef, omdat hij nog leefde en in Egypte regeerde.
109 Toen alle inwoners van Kanaän hiervan hoorden, kwamen ze samen en verheugden zich zeer met Jakob, omdat hij nog leefde.
110 En Jakob richtte een feestmaal voor hen aan dat drie dagen duurde, en alle koningen van Kanaän en edelen van het land aten en dronken en verheugden zich in het huis van Jakob.

HOOFDSTUK 55

1 En het geschiedde daarna dat Jakob zei: Ik zal naar Egypte gaan om mijn zoon te bezoeken en daarna terugkeren naar het land Kanaän, waarover God tot Abraham gesproken had, want ik kan het land van mijn geboorte niet verlaten.
2 Zie, het woord van de HEER kwam tot hem, zeggende: Ga met heel je huisgezin naar Egypte en blijf daar. Wees niet bevreesd om naar Egypte te gaan, want Ik zal je daar tot een groot volk maken.
3 En Jakob zei bij zichzelf: Ik zal naar mijn zoon gaan om te zien of hij, te midden van alle inwoners van Egypte, nog steeds ontzag heeft voor zijn God.
4 En de Heer zei tegen Jakob: ‘Wees niet bevreesd voor Jozef, want hij blijft trouw aan zijn principes en zal Mij dienen zoals het u welgevallig is.’ Jakob verheugde zich dan ook zeer over zijn zoon.
5 In die tijd gaf Jakob zijn zonen en zijn hele gezin de opdracht naar Egypte te gaan, zoals de Heer hem had gezegd. Jakob stond op met zijn zonen en zijn hele gezin, en hij vertrok uit het land Kanaän, uit Beerseba, vol vreugde en blijdschap in zijn hart, en zij gingen naar het land Egypte.
6 En het geschiedde, toen zij Egypte naderden, dat Jakob Juda voor zich uitzond naar Jozef, opdat hij hem een plaats in Egypte zou laten zien. Juda deed wat zijn vader hem had gezegd, en hij haastte zich en rende naar Jozef toe. Zij wezen hun een plaats toe in het land Gosen voor heel zijn gezin, en Juda keerde terug en ging over de weg naar zijn vader.
7 Jozef spande de strijdwagen in en verzamelde al zijn dappere mannen, zijn dienaren en alle officieren van Egypte om zijn vader Jakob tegemoet te gaan. En Jozefs bevel werd in Egypte afgekondigd: ‘Iedereen die Jakob niet tegemoet gaat, zal sterven.’
8 En de volgende dag trok Jozef eropuit met heel Egypte, een groot en machtig leger, allen gekleed in fijne linnen en purperen gewaden en met zilveren en gouden wapens en hun oorlogsinstrumenten.
9 En ze gingen allemaal Jakob tegemoet met allerlei muziekinstrumenten, met trommels en tamboerijnen, en ze strooiden mirre en aloë langs de hele weg, en ze gingen allemaal zo te werk, en de aarde beefde door hun geschreeuw.
10 En alle vrouwen van Egypte gingen de daken en de muren van Egypte op om Jakob te ontmoeten. Op het hoofd van Jozef droeg hij de koninklijke kroon van de farao, want de farao had die hem gestuurd om op te zetten wanneer hij zijn vader zou ontmoeten.
11 Toen Jozef tot op vijftig el van zijn vader was gekomen, stapte hij van de wagen af en liep naar zijn vader toe. Toen alle Egyptische edelen en ambtenaren zagen dat Jozef te voet naar zijn vader toe was gegaan, stapten ook zij van de wagen af en liepen te voet naar Jakob toe.
12 Toen Jakob het kamp van Jozef naderde, zag Jakob het kamp dat met Jozef naar hem toe kwam, en dat beviel hem, en Jakob was er verbaasd over.
13 Jakob zei tegen Juda: 'Wie is die man die ik in het legerkamp van Egypte zie, gekleed in koninklijke gewaden, met een zeer rood kleed en een koninklijke kroon op zijn hoofd? Hij is van zijn wagen afgestapt en komt naar ons toe.' Juda antwoordde zijn vader: 'Het is uw zoon Jozef, de koning.' Jakob verheugde zich toen hij de glorie van zijn zoon zag.
14 Jozef kwam dichter bij zijn vader en boog zich voor hem neer, en alle mannen van het kamp bogen zich samen met hem tot op de grond voor Jakob.
15 En zie, Jakob rende naar zijn zoon Jozef toe, omhelsde hem en kuste hem. En zij huilden. Jozef omhelsde ook zijn vader en kuste hem. En zij huilden, en heel het volk van Egypte huilde met hen mee.
16 En Jakob zei tegen Jozef: Nu zal ik in vreugde sterven, nadat ik je gezicht heb gezien, dat je nog leeft en in heerlijkheid bent.
17 En de zonen van Jakob en hun vrouwen en hun kinderen en hun dienaren, en heel het huisgezin van Jakob, huilden bitter met Jozef, en zij kusten hem en huilden hevig met hem.
18 Jozef en al zijn volk keerden daarna terug naar Egypte, en Jakob en zijn zonen en alle kinderen van zijn gezin gingen met Jozef mee naar Egypte. Jozef vestigde hen in het beste deel van Egypte, in het land Gosen.
19 Jozef zei tegen zijn vader en zijn broers: Ik zal naar de farao gaan en hem vertellen: Mijn broers en mijn vaders hele familie en al hun familieleden zijn naar mij toegekomen, en zie, zij bevinden zich in het land Gosen.
20 Jozef deed wat hem werd voorgezet en nam Ruben, Issachar, Zebulon en Benjamin, allen broers van hem, en plaatste hen voor de farao.
21 Jozef sprak tot de farao en zei: Mijn broers en mijn vaders huisgezin en al hun bezittingen, samen met hun kudden en vee, zijn vanuit het land Kanaän naar Egypte gekomen om daar te verblijven, want de hongersnood heeft hen zwaar getroffen.
22 En de farao zei tegen Jozef: Laat je vader en je broers in het beste deel van het land wonen, onthoud hun niets van het goede en laat hen eten van de vruchten van het land.
23 Jozef antwoordde: ‘Zie, ik heb hen in het land Gosen gestationeerd, want zij zijn herders; laat hen daarom in

Gosen blijven om hun kudden te weiden, los van de Egyptenaren.'
24 Toen zei de farao tegen Jozef: Doe met je broers alles wat ze tegen je zeggen. En de zonen van Jakob knielden voor de farao neer, en ze gingen in vrede bij hem weg. Daarna bracht Jozef zijn vader voor de farao.
25 En Jakob kwam en boog zich voor de farao neer, en Jakob zegende de farao, en daarna ging hij weg; en Jakob en al zijn zonen en heel zijn huisgezin woonden in het land Gosen.
26 In het tweede jaar, dat wil zeggen in het honderddertigste jaar van Jakobs leven, onderhield Jozef zijn vader en zijn broers en heel het huishouden van zijn vader met brood naar behoefte, gedurende alle dagen van de hongersnood; het ontbrak hun aan niets.
27 En Jozef gaf hun het beste deel van het hele land; zij bezaten het beste van Egypte gedurende de hele tijd dat Jozef leefde. Jozef gaf hun en het hele huisgezin van zijn vader jaar na jaar kleding en gewaden, en de zonen van Jakob bleven veilig in Egypte gedurende de hele tijd dat hun broer leefde.
28 Jakob at altijd aan de tafel van Jozef. Jakob en zijn zonen verlieten de tafel van Jozef niet, dag noch nacht, behalve wat Jakobs kinderen in hun huizen aten.
29 En heel Egypte at tijdens de dagen van de hongersnood brood uit het huis van Jozef, want alle Egyptenaren hadden vanwege de hongersnood alles wat ze bezaten verkocht.
30 Jozef kocht alle landerijen en velden van Egypte voor brood, in opdracht van de farao. Jozef voorzag heel Egypte van brood gedurende alle dagen van de hongersnood. Jozef verzamelde al het zilver en goud dat hij ontving voor het graan dat men in het hele land kocht. Hij vergaarde veel goud en zilver, en bovendien een enorme hoeveelheid onyxstenen, bdellium en kostbare kledingstukken die men uit alle delen van het land naar Jozef bracht toen het geld op was.
31 Jozef nam al het zilver en goud dat hij in handen kreeg, ongeveer tweeënzeventig talenten goud en zilver, en ook onyxstenen en bdellium in grote hoeveelheden. Jozef ging heen en verborg het in vier delen. Hij verborg een deel in de woestijn bij de Rode Zee, een deel bij de rivier Perath, en het derde en vierde deel verborg hij in de woestijn tegenover de woestijn van Perzië en Medië.
32 En hij nam een deel van het overgebleven goud en zilver en gaf dat aan al zijn broers en aan heel zijn vaders huisgezin en aan alle vrouwen van zijn vaders huisgezin. De rest bracht hij naar het huis van de farao, ongeveer twintig talenten goud en zilver.
33 Jozef gaf al het overgebleven goud en zilver aan de farao, en de farao legde het in de schatkamer. Daarna hield de hongersnood in het land op, en ze zaaiden en oogstten in het hele land, en ze kregen jaar na jaar hun gebruikelijke hoeveelheid; ze hadden aan niets gebrek.
34 Jozef woonde veilig in Egypte, en het hele land stond onder zijn gezag. Zijn vader en al zijn broers woonden in het land Gosen en namen het in bezit.
35 Jozef was al op hoge leeftijd, en zijn twee zonen, Efraïm en Manasse, bleven voortdurend in het huis van Jakob, samen met de kinderen van Jakobs zonen, hun broers, om de wegen van de HEER en zijn wet te leren kennen.
36 Jakob en zijn zonen woonden in het land Egypte, in het land Gosen, en zij namen het in bezit, en zij werden er vruchtbaar en vermenigvuldigden zich.

HOOFDSTUK 56

1 Jakob woonde zeventien jaar in het land Egypte, en Jakob leefde in totaal honderdzevenenveertig jaar.
2 In die tijd werd Jakob getroffen door de ziekte waaraan hij stierf, en hij liet zijn zoon Jozef uit Egypte komen. Jozef, zijn zoon, kwam uit Egypte en ging naar zijn vader toe.
3 En Jakob zei tegen Jozef en zijn zonen: Zie, ik sterf, en de God van uw voorouders zal u bezoeken en u terugbrengen naar het land dat de HEER u en uw nakomelingen beloofd heeft. Begraaf mij daarom, wanneer ik gestorven ben, in de grot in Machpela, in Hebron, in het land Kanaän, vlakbij mijn voorouders.
4 En Jakob liet zijn zonen zweren dat zij hem in Machpela, in Hebron, zouden begraven, en zijn zonen zwoeren hem dat.
5 En hij gaf hun het volgende bevel: Dien de Heer, uw God, want Hij die uw vaderen heeft bevrijd, zal ook u uit alle ellende bevrijden.
6 En Jakob zei: Roep al uw kinderen bij mij. En alle kinderen van Jakobs zonen kwamen en gingen voor hem zitten. Jakob zegende hen en zei tegen hen: De HEER, de God van uw vaderen, zal u duizendmaal zoveel geven en u zegenen, en moge Hij u de zegen van uw vader Abraham geven. En alle kinderen van Jakobs zonen gingen die dag weg, nadat hij hen gezegend had.
7 De volgende dag riep Jakob opnieuw zijn zonen bij zich, en zij kwamen allen bijeen en gingen voor hem zitten. Jakob zegende die dag zijn zonen, voordat hij stierf; ieder zegende hij naar gelang zijn zegen. Zie, het staat geschreven in het boek van de wet van de HEER, dat betrekking heeft op Israël.
8 En Jakob zei tegen Juda: Ik weet, mijn zoon, dat jij een machtig man bent voor je broers; heers over hen, en jouw zonen zullen voor eeuwig over hun zonen heersen.
9 Leer uw zonen alleen de boog en alle wapens van de oorlog, zodat zij de veldslagen kunnen strijden van hun broer die over zijn vijanden zal heersen.
10 En Jakob gaf die dag opnieuw zijn zonen het bevel: 'Zie, ik zal vandaag tot mijn volk worden vergaderd; breng mij uit Egypte en begraaf mij in de grot van Machpela, zoals ik jullie heb opgedragen.'
11 Maar let er goed op, ik smeek u, dat geen van uw zonen mij draagt, alleen u zelf. En zo moet u met mij omgaan wanneer u mijn lichaam draagt om het naar het land Kanaän te brengen om mij daar te begraven.
12 Juda, Issachar en Zebulon zullen mijn baar dragen aan de oostkant; Ruben, Simeon en Gad aan de zuidkant; Efraïm, Manasse en Benjamin aan de westkant; Dan, Aser en Naftali aan de noordkant.
13 Laat Levi niet met u meedragen, want hij en zijn zonen zullen de ark van het verbond van de HEER met de Israëlieten in het legerkamp dragen. Ook mijn zoon Jozef mag niet meedragen, want zijn glorie zal zijn als die van een koning; Efraïm en Manasse zullen echter in hun plaats komen.

14 Zo moet u met mij omgaan wanneer u mij wegvoert; verwaarloos niets van alles wat ik u gebied; en wanneer u dit met mij doet, zal de HEER u en uw kinderen na u voor eeuwig gunstig gezind zijn.
15 En jullie, mijn zonen, eer elkaars broer en verwant, en geef jullie kinderen en kleinkinderen na jullie de opdracht om de HEER, de God van jullie voorouders, te dienen, alle dagen.
16 Opdat u uw dagen in het land zult verlengen, u en uw kinderen en uw kleinkinderen voor altijd, wanneer u doet wat goed en rechtvaardig is in de ogen van de Heer uw God, en al zijn wegen bewandelt.
17 En jij, Jozef, mijn zoon, vergeef me alsjeblieft de wreedheden van je broers en al hun misdaden die ze jou hebben aangedaan, want God heeft het bedoeld voor jouw welzijn en dat van je kinderen.
18 Mijn zoon, laat uw broers niet aan de Egyptenaren over en kwets hun gevoelens niet, want zie, ik vertrouw hen toe aan de hand van God en aan u om hen te beschermen tegen de Egyptenaren. En de zonen van Jakob antwoordden hun vader: Vader, alles wat u ons hebt opgedragen, zullen wij doen; moge God alleen met ons zijn.
19 En Jakob zei tegen zijn zonen: Zo moge God met jullie zijn wanneer jullie al zijn wegen volgen; wijk niet af van zijn wegen, noch naar rechts, noch naar links, wanneer jullie doen wat goed en rechtvaardig is in zijn ogen.
20 Want ik weet dat er in de laatste dagen veel en zware ellende over u en uw kinderen en kleinkinderen zal komen. Dien alleen de HEER, en Hij zal u van alle ellende verlossen.
21 En het zal gebeuren, wanneer u God zult volgen om Hem te dienen en uw kinderen na u en uw kleinkinderen zult leren de HEER te kennen, dan zal de HEER voor u en uw kinderen een dienaar uit uw midden verwekken. De HEER zal u door zijn hand verlossen van alle ellende, u uit Egypte leiden en u terugbrengen naar het land van uw voorvaderen, zodat u het veilig in bezit kunt nemen.
22 En Jakob hield op met het bevelen van zijn zonen, en hij trok zijn voeten terug in het bed, en hij stierf en werd tot zijn volk gerekend.
23 Jozef viel zijn vader omver en schreeuwde het uit en huilde over hem. Hij kuste hem en riep met een bittere stem: 'O mijn vader, mijn vader.'
24 En de vrouwen van zijn zoon en heel zijn huisgezin kwamen naar Jakob toe en stortten zich op hem, en ze huilden over hem en schreeuwden luidkeels om Jakob.
25 En alle zonen van Jakob stonden op, scheurden hun kleren, deden rouwgewaden om hun lendenen, wierpen zich op hun gezicht en strooiden stof op hun hoofd, gericht naar de hemel.
26 En het werd aan Osnath, de vrouw van Jozef, verteld, en zij stond op, trok een rouwzak aan en ging met alle Egyptische vrouwen die bij haar waren, rouwen en weenden om Jakob.
27 En ook alle inwoners van Egypte die Jakob kenden, kwamen op die dag bijeen toen ze dit hoorden, en heel Egypte rouwde dagenlang.
28 En ook de vrouwen uit het land Kanaän kwamen naar Egypte toen ze hoorden dat Jakob gestorven was, en ze rouwden zeventig dagen lang om hem in Egypte.
29 En het geschiedde daarna dat Jozef zijn dienaren, de schriftgeleerden, opdroeg zijn vader te balsemen met mirre en wierook en allerlei soorten reuk- en geurstoffen, en de schriftgeleerden balsemden Jakob zoals Jozef hun had opgedragen.
30 En heel het volk van Egypte, de oudsten en alle inwoners van het land Gosen huilden en treurden om Jakob, en al zijn zonen en de kinderen van zijn huisgezin klaagden en treurden vele dagen lang om hun vader Jakob.
31 En nadat de dagen van zijn gehuil voorbij waren, na zeventig dagen, zei Jozef tegen de farao: Ik zal opgaan en mijn vader begraven in het land Kanaän, zoals hij mij heeft laten zweren, en daarna zal ik terugkeren.
32 Toen zond de farao Jozef uit en zei: 'Ga heen en begraaf je vader zoals hij gezegd heeft en zoals hij je heeft laten zweren.' En Jozef stond op met al zijn broers om naar het land Kanaän te gaan en hun vader Jakob te begraven, zoals hij hun had opgedragen.
33 En de farao gaf opdracht om in heel Egypte bekend te maken: 'Wie niet met Jozef en zijn broers naar het land Kanaän gaat om Jakob te begraven, zal sterven.'
34 En heel Egypte hoorde van de proclamatie van de farao, en allen stonden op, en alle dienaren van de farao, en de oudsten van zijn huis, en alle oudsten van het land Egypte trokken met Jozef mee, en alle ambtenaren en edelen van de farao trokken als dienaren van Jozef mee, en zij gingen naar het land Kanaän om Jakob te begraven.
35 En de zonen van Jakob droegen de baar waarop hij lag; zoals hun vader hun had opgedragen, zo deden zijn zonen met hem.
36 En de baar was van puur goud, en hij was rondom ingelegd met onyxstenen en bdellium; en de bekleding van de baar was van goudweefsel, samengevoegd met draden, en daaroverheen waren haken van onyxstenen en bdellium.
37 Jozef zette een grote gouden kroon op het hoofd van zijn vader Jakob, en hij gaf hem een gouden scepter in de hand. En ze omringden de baar, zoals het de gewoonte was dat koningen tijdens hun leven werden omringd.
38 En alle troepen van Egypte trokken voor hem uit in deze formatie, eerst alle dappere mannen van de farao, en de dappere mannen van Jozef, en daarna de rest van de inwoners van Egypte. Zij waren allen omgord met zwaarden en uitgerust met maliënkolders, en de oorlogsuitrusting droegen zij.
39 En alle wenende en rouwende mensen gingen op een afstand tegenover de baar staan, terwijl ze weenden en klaagden, en de rest van het volk volgde de baar.
40 Jozef en zijn gezin gingen samen naar de baar, blootsvoets en wenend, en de rest van Jozefs dienaren liepen om hem heen; ieder droeg zijn sieraden en was gewapend met zijn oorlogswapens.
41 En vijftig van Jakobs dienaren gingen voor de baar uit en strooiden mirre, aloë en allerlei soorten parfum langs de weg. Alle zonen van Jakob die de baar droegen, liepen over de parfum, en de dienaren van Jakob gingen voor hen uit en strooiden de parfum langs de weg.
42 Jozef trok verder met een groot legerkamp, en zo deden ze elke dag totdat ze het land Kanaän bereikten. Ze kwamen bij de dorsvloer van Atad, die aan de overkant van de Jordaan lag, en daar hielden ze een zeer grote en zware rouwbetuiging.

43 Toen alle koningen van Kanaän hiervan hoorden, trokken zij allen uit, ieder uit zijn eigen huis, in totaal eenendertig koningen van Kanaän, en zij kwamen allen met hun mannen om te rouwen en te wenen over Jakob.
44 En al deze koningen zagen de baar van Jakob, en zie, de kroon van Jozef lag erop. En ook zij legden hun kronen op de baar en omringden die met kronen.
45 En al deze koningen hielden daar een groot en diep rouwgebed met de zonen van Jakob en Egypte over Jakob, want alle koningen van Kanaän kenden de heldhaftigheid van Jakob en zijn zonen.
46 En het bericht bereikte Esau, met de mededeling: Jakob is in Egypte gestorven, en zijn zonen en heel Egypte brengen hem naar het land Kanaän om hem daar te begraven.
47 En Esau hoorde dit, en hij woonde op de berg Seïr, en hij stond op met zijn zonen en heel zijn volk en heel zijn huisgezin, een zeer groot volk, en zij kwamen om te rouwen en te wenen over Jakob.
48 En het geschiedde, toen Esau kwam, dat hij rouwde om zijn broer Jakob, en heel Egypte en heel Kanaän stonden op en rouwden met Esau om Jakob op die plaats.
49 Jozef en zijn broers brachten hun vader Jakob van daar weg en gingen naar Hebron om Jakob te begraven in de grot bij zijn voorvaderen.
50 En zij kwamen bij Kireath-arba, bij de grot, en toen zij daar aankwamen, stond Esau met zijn zonen in de grot tegen Jozef en zijn broers op en verhinderde hen, zeggende: Jakob zal daar niet begraven worden, want die grot behoort ons en onze vader toe.
51 Jozef en zijn broers hoorden de woorden van de zonen van Esau, en zij werden zeer boos. Jozef ging naar Esau toe en zei: 'Wat is dit wat ze gezegd hebben? Mijn vader Jakob heeft het immers vijfentwintig jaar geleden voor een grote rijkdom van u gekocht, na de dood van Isaak, en ook heel het land Kanaän heeft hij van u en van uw zonen en uw nakomelingen gekocht.'
52 En Jakob kocht het voor zijn zonen en zijn nakomelingen als een erfdeel voor altijd. Waarom spreek jij deze dingen nu?
53 En Esau antwoordde: ‘U spreekt leugens en bedrog, want ik heb niets van wat mij toebehoorde in dit land verkocht, zoals u zegt, en mijn broer Jakob heeft ook niets van wat mij toebehoorde in dit land gekocht.’
54 En Esau sprak deze dingen om Jozef met zijn woorden te bedriegen, want Esau wist dat Jozef er niet bij was in de dagen dat Esau al zijn bezittingen in het land Kanaän aan Jakob verkocht.
55 En Jozef zei tegen Esau: Mijn vader heeft deze dingen inderdaad bij u in de koopakte opgenomen en de akte met getuigen bevestigd, en zie, die bevindt zich bij ons in Egypte.
56 En Esau antwoordde hem: Breng het verslag, en alles wat u daarin aantreft, zullen wij doen.
57 Jozef riep zijn broer Naftali bij zich en zei: ‘Haast je, aarzel niet en ren alsjeblieft naar Egypte om alle documenten te halen: de koopakte, de verzegelde akte en de open akte, en ook alle eerste documenten waarin alle gebeurtenissen betreffende het eerstgeboorterecht zijn opgetekend. Haal ze allemaal op.’
58 En u zult hen hierheen brengen, zodat wij van hen alle woorden kunnen horen die Esau en zijn zonen vandaag gesproken hebben.
59 Naftali luisterde naar de stem van Jozef en haastte zich naar Egypte. Naftali was sneller te voet dan alle herten in de woestijn, want hij liep over korenaren zonder ze te vertrappen.
60 Toen Esau zag dat Naftali de kronieken was gaan halen, versterkten hij en zijn zonen hun verzet tegen de grot, en Esau en heel zijn volk trokken ten strijde tegen Jozef en zijn broers.
61 En alle nakomelingen van Jakob en het volk van Egypte vochten tegen Esau en zijn mannen, en de nakomelingen van Esau en zijn mannen werden verslagen door de nakomelingen van Jakob, en de nakomelingen van Jakob doodden veertig mannen van Esau's volk.
62 Chusim, de zoon van Dan, de zoon van Jakob, was in die tijd bij Jakobs zonen, maar hij bevond zich op ongeveer honderd el afstand van de plaats van de strijd, want hij bleef bij de kinderen van Jakobs zonen om Jakobs baar te bewaken.
63 Hoewel Chusim stom en doof was, verstond hij toch de stem van de ontsteltenis onder de mensen.
64 En hij vroeg: Waarom begraven jullie de doden niet, en wat is de oorzaak van deze grote consternatie? En zij antwoordden hem met de woorden van Esau en zijn zonen. En hij snelde naar Esau toe, midden in de strijd, en hij doodde Esau met een zwaard. Hij hakte zijn hoofd eraf, en het stuiterde een eindje verderop. Esau viel neer te midden van de menigte.
65 Toen Chusim dit deed, overwonnen de nakomelingen van Jakob de nakomelingen van Esau, en de nakomelingen van Jakob begroeven hun vader Jakob met geweld in de grot, en de nakomelingen van Esau zagen het.
66 Jakob werd begraven in Hebron, in de grot van Machpela, die Abraham van de zonen van Heth had gekocht als begraafplaats, en hij werd begraven in zeer kostbare gewaden.
67 En geen enkele koning heeft hem zoveel eer bewezen als Jozef zijn vader bij zijn dood, want hij heeft hem met grote eer begraven, zoals koningen begraven worden.
68 Jozef en zijn broers hielden een rouwperiode van zeven dagen om hun vader.

HOOFDSTUK 57

1 En daarna trokken de zonen van Esau ten oorlog tegen de zonen van Jakob, en de zonen van Esau vochten tegen de zonen van Jakob in Hebron, terwijl Esau nog steeds dood was en niet begraven.
2 De strijd tussen hen was hevig, en de nakomelingen van Esau werden verslagen door de nakomelingen van Jakob. De nakomelingen van Jakob doodden tachtig mannen van de nakomelingen van Esau, en van het volk van Jakob stierf er geen enkele. Jozef overwon het hele volk van Esau, en hij nam Zefo, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, en vijftig van zijn mannen gevangen. Hij boeide hen met ijzeren kettingen en gaf hen in de handen van zijn dienaren om hen naar Egypte te brengen.
3 En het geschiedde, toen de zonen van Jakob Zefo en zijn volk gevangen hadden genomen, dat allen die

overgebleven waren, zeer bevreesd waren voor hun leven uit het huis van Esau, uit angst ook gevangen genomen te worden. Daarom vluchtten zij allen met Elifaz, de zoon van Esau, en zijn volk, met het lichaam van Esau, en zij vervolgden hun weg naar de berg Seïr.
4 En ze kwamen bij de berg Seïr en begroeven Esau in Seïr, maar ze hadden zijn hoofd niet meegenomen naar Seïr, want het was begraven op de plaats waar de strijd in Hebron had plaatsgevonden.
5 En het geschiedde, toen de zonen van Esau voor de zonen van Jakob waren gevlucht, dat de zonen van Jakob hen achtervolgden tot aan de grens van Seïr. Maar zij doodden geen enkele man onder hen tijdens hun achtervolging, want het lichaam van Esau dat zij met zich meedroegen, bracht hen in verwarring, zodat zij vluchtten. De zonen van Jakob keerden van hen terug en kwamen bij de plaats waar hun broeders in Hebron waren, en zij bleven daar die dag en de volgende dag, totdat zij van de strijd waren uitgerust.
6 En het geschiedde op de derde dag dat zij alle zonen van Seïr de Horiet bijeenriepen, en alle kinderen van het oosten, een menigte mensen zo talrijk als het zand van de zee, en zij trokken naar Egypte om tegen Jozef en zijn broers te strijden en hun broers te bevrijden.
7 Jozef en alle zonen van Jakob hoorden dat de zonen van Esau en de volken van het oosten op hen afgekomen waren om te strijden en hun broeders te bevrijden.
8 Jozef en zijn broers en de sterke mannen van Egypte trokken eropuit en vochten in de stad Rameses. Jozef en zijn broers brachten de nakomelingen van Esau en de kinderen van het oosten een zware slag toe.
9 En zij doodden zeshonderdduizend man onder hen, en onder hen doodden zij alle machtige mannen van de nakomelingen van Seïr de Horiet; er bleven er maar weinig over, en zij doodden ook een groot aantal van de nakomelingen van het oosten en van de nakomelingen van Esau; en Elifaz, de zoon van Esau, en de nakomelingen van het oosten vluchtten allen voor Jozef en zijn broers.
10 Jozef en zijn broers achtervolgden hen tot ze bij Succoth kwamen, en daar doodden ze nog dertig van hen. De rest ontkwam en vluchtte ieder naar zijn eigen stad.
11 Jozef, zijn broers en de dappere mannen van Egypte keerden vol vreugde en opgewektheid van hen terug, want ze hadden al hun vijanden verslagen.
12 Zepho, de zoon van Elifaz, en zijn mannen waren nog steeds slaven in Egypte van de zonen van Jakob, en hun lijden nam toe.
13 Toen de zonen van Esau en de zonen van Seïr naar hun land terugkeerden, zagen de zonen van Seïr dat ze allemaal in handen waren gevallen van de zonen van Jakob en het volk van Egypte, vanwege de strijd van de zonen van Esau.
14 En de zonen van Seïr zeiden tegen de zonen van Esau: Jullie hebben het gezien en weten daarom dat dit legerkamp door jullie toedoen is veroverd, en dat er geen enkele sterke man of krijgskunstenaar meer over is.
15 Ga daarom weg uit ons land, ga weg van ons naar het land Kanaän, naar het land waar uw voorvaderen wonen; want hoe zullen uw kinderen dan de erfenis van onze kinderen ontvangen in de laatste dagen?
16 De kinderen van Esau wilden niet luisteren naar de kinderen van Seïr, en de kinderen van Seïr beraamden een plan om oorlog tegen hen te voeren.
17 En de nakomelingen van Esau zonden in het geheim een boodschap naar Angeas, de koning van Afrika, die tevens Dinhabah was, met de volgende boodschap:
18 Zend enkele van uw mannen naar ons toe, zodat ze naar ons toe kunnen komen en we samen met de nakomelingen van Seïr de Horiet kunnen strijden. Want zij hebben besloten met ons te vechten om ons uit het land te verdrijven.
19 Koning Angeas van Dinhabah deed dat, want hij was in die tijd bevriend met de nakomelingen van Esau. Angeas zond vijfhonderd dappere infanteristen en achthonderd ruiters naar de nakomelingen van Esau.
20 De kinderen van Seïr zonden een boodschap naar de kinderen van het oosten en naar de kinderen van Midian, met de volgende boodschap: Jullie hebben gezien wat de kinderen van Esau ons hebben aangedaan, door hun toedoen zijn wij bijna allemaal ten onder gegaan in hun strijd met de zonen van Jakob.
21 Kom daarom nu naar ons toe en help ons, dan zullen we samen tegen hen strijden en hen uit het land verdrijven en wraak nemen voor de zaak van onze broeders die voor hen gestorven zijn in hun strijd tegen hun broeders, de zonen van Jakob.
22 En alle kinderen van het oosten luisterden naar de kinderen van Seïr, en zij kwamen met ongeveer achthonderd man met getrokken zwaarden naar hen toe, en de kinderen van Esau vochten toen met de kinderen van Seïr in de woestijn van Paran.
23 En de nakomelingen van Seïr overwonnen toen de zonen van Esau, en de nakomelingen van Seïr doodden die dag in die strijd ongeveer tweehonderd mannen van het volk van Angeas, de koning van Dinhabah, van de nakomelingen van Esau.
24 En op de tweede dag kwamen de nakomelingen van Esau opnieuw ten strijde tegen de nakomelingen van Seïr, en deze tweede strijd was een zware beproeving voor de nakomelingen van Esau, en het bezorgde hen grote problemen vanwege de nakomelingen van Seïr.
25 Toen de nakomelingen van Esau zagen dat de nakomelingen van Seïr machtiger waren dan zij, keerden enkele mannen van de nakomelingen van Esau zich tegen de nakomelingen van Seïr, hun vijanden, en hielpen hen.
26 En in de tweede veldslag sneuvelden er nog achtenvijftig mannen uit het volk van Esau, afkomstig uit het gebied van Angeas, de koning van Dinhabah.
27 Op de derde dag hoorden de kinderen van Esau dat enkele van hun broers zich van hen hadden afgewend om in de tweede veldslag tegen hen te strijden; en de kinderen van Esau treurden toen ze dit hoorden.
28 En zij zeiden: Wat zullen wij doen met onze broeders die zich van ons hebben afgewend om de kinderen van Seïr, onze vijanden, te helpen? En de kinderen van Esau stuurden opnieuw een boodschap naar Angeas, de koning van Dinhabah, met de volgende boodschap:
29 Zend ons opnieuw mannen, zodat we met hen tegen de kinderen van Seïr kunnen strijden, want zij waren al tweemaal in de meerderheid ten opzichte van ons.
30 En Angeas stuurde opnieuw ongeveer zeshonderd dappere mannen naar de kinderen van Esau, en zij kwamen de kinderen van Esau te hulp.

31 Tien dagen later trokken de nakomelingen van Esau opnieuw ten strijde tegen de nakomelingen van Seïr in de woestijn van Paran. De strijd was zeer hevig voor de nakomelingen van Seïr, en de nakomelingen van Esau behaalden deze keer de overwinning op de nakomelingen van Seïr. De nakomelingen van Esau doodden ongeveer tweeduizend man onder hen.
32 En alle dappere mannen van de kinderen van Seïr sneuvelden in deze strijd, en alleen hun jonge kinderen bleven achter in hun steden.
33 En heel Midian en de kinderen van het oosten sloegen op de vlucht voor de strijd. Ze lieten de kinderen van Seïr achter en vluchtten weg toen ze zagen dat de strijd hevig tegen hen was. De kinderen van Esau achtervolgden alle kinderen van het oosten totdat ze hun land bereikten.
34 En de nakomelingen van Esau doodden er nog ongeveer tweehonderdvijftig, en van het volk van Esau sneuvelden er ongeveer dertig in die strijd. Maar dit kwaad overkwam hen doordat hun broeders zich van hen afkeerden om de nakomelingen van Seïr de Horiet te helpen. En de nakomelingen van Esau hoorden opnieuw van de slechte daden van hun broeders, en zij treurden opnieuw om deze zaak.
35 En het geschiedde na de strijd dat de nakomelingen van Esau terugkeerden naar Seïr, en de nakomelingen van Esau doodden degenen die in het land van de nakomelingen van Seïr waren gebleven; zij doodden ook hun vrouwen en kinderen; zij lieten niemand in leven behalve vijftig jonge jongens en meisjes, die zij lieten leven. De nakomelingen van Esau brachten hen niet ter dood; de jongens werden hun slaven en de meisjes namen zij tot vrouw.
36 En de nakomelingen van Esau woonden in Seïr, op de plek van de nakomelingen van Seïr, en zij erfden hun land en namen het in bezit.
37 En de nakomelingen van Esau namen alles wat de nakomelingen van Seïr in het land toebehoorde, ook hun kudden, hun stieren en hun goederen. En de nakomelingen van Esau woonden in Seïr op de plaats van de nakomelingen van Seïr, tot op de dag van vandaag. En de nakomelingen van Esau verdeelden het land onder de vijf zonen van Esau, overeenkomstig hun families.
38 En het geschiedde in die dagen dat de kinderen van Esau besloten een koning over hen te kronen in het land dat zij in bezit hadden genomen. En zij zeiden tegen elkaar: ‘Nee, want hij zal over ons regeren in ons land, en wij zullen onder zijn raad staan en hij zal onze strijd voeren tegen onze vijanden.’ En zo geschiedde het.
39 En alle kinderen van Esau zwoeren en zeiden: "Dat geen van hun broers ooit over hen zal regeren, maar een vreemde die niet tot hun familie behoort. Want de zielen van alle kinderen van Esau waren verbitterd, ieder tegen zijn zoon, broer en vriend, vanwege het kwaad dat zij van hun broers hadden geleden toen zij met de kinderen van Seïr vochten."
40 Daarom zwoeren de zonen van Esau: "Vanaf die dag af zullen zij geen koning meer uit hun eigen volk kiezen, maar een koning uit een vreemd land, tot op de dag van vandaag."
41 En er was daar een man uit het volk van Anjeas, koning van Dinhabah; zijn naam was Bela, de zoon van Beor. Hij was een zeer dappere man, mooi en knap en wijs in alle opzichten, en een man met verstand en raad; en er was niemand uit het volk van Anjeas zoals hij.
42 En alle kinderen van Esau namen hem mee, zalfden hem en kroonden hem tot koning. Ze knielden voor hem neer en zeiden tot hem: 'Lang leve de koning, lang leve de koning.'
43 En zij spreidden het kleed uit en gaven hem voor ieder een oorbel van goud en zilver, of ringen of armbanden. En zij maakten hem zeer rijk met zilver en goud, met onyxstenen en bdellium. En zij maakten voor hem een koninklijke troon en plaatsten een koninklijke kroon op zijn hoofd. En zij bouwden een paleis voor hem, en hij woonde daarin. En hij werd koning over alle kinderen van Esau.
44 En de inwoners van Angeas ontvingen hun loon voor de strijd van de kinderen van Esau, en zij gingen en keerden toen terug naar hun heer in Dinhabah.
45 En Bela regeerde dertig jaar over de nakomelingen van Esau, en de nakomelingen van Esau woonden in het land in plaats van de nakomelingen van Seïr, en zij woonden daar tot op de dag van vandaag veilig.

HOOFDSTUK 58

1 En het geschiedde in het tweeëndertigste jaar van de Israëlieten die naar Egypte trokken, dat wil zeggen in het eenenzeventigste jaar van Jozefs leven, dat de farao, de koning van Egypte, stierf, en Magron, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.
2 En de farao gaf Jozef vóór zijn dood de opdracht om een vader te zijn voor zijn zoon Magron, en dat Magron onder Jozefs hoede en onder zijn raad zou staan.
3 En heel Egypte stemde ermee in dat Jozef koning over hen zou worden, want alle Egyptenaren hadden Jozef lief zoals vanouds. Alleen Magron, de zoon van de farao, had op de troon van zijn vader gezeten en was in die dagen koning geworden in de plaats van zijn vader.
4 Magron was eenenveertig jaar oud toen hij begon te regeren, en veertig jaar lang regeerde hij over Egypte. Heel Egypte noemde hem farao, naar de naam van zijn vader, zoals het in Egypte gebruikelijk was om elke koning die over hen regeerde zo te noemen.
5 En het geschiedde, toen de farao in de plaats van zijn vader regeerde, dat hij de wetten van Egypte en alle regeringszaken in de handen van Jozef legde, zoals zijn vader hem had bevolen.
6 En Jozef werd koning over Egypte, want hij had de leiding over heel Egypte, en heel Egypte stond onder zijn hoede en onder zijn raad. Heel Egypte had zich namelijk na de dood van de farao tot Jozef gewend en ze hadden hem zeer graag als heerser over hen.
7 Maar er waren onder hen mensen die hem niet mochten en zeiden: ‘Geen vreemdeling zal over ons regeren.’ Toch berustte in die dagen het hele bestuur van Egypte op Jozef, na de dood van de farao. Hij was de bestuurder en deed wat hij wilde in het hele land, zonder dat iemand zich ermee bemoeide.
8 En heel Egypte stond onder de hoede van Jozef. Jozef voerde oorlog tegen al zijn omringende vijanden en onderwierp hen. Ook het hele land en alle Filistijnen, tot aan de grenzen van Kanaän, onderwierp Jozef. Zij stonden

allen onder zijn heerschappij en betaalden jaarlijks belasting aan Jozef.
9 En de farao, de koning van Egypte, nam de troon over van zijn vader, maar hij stond onder het gezag en de raad van Jozef, zoals hij aanvankelijk onder het gezag van zijn vader stond.
10 Hij regeerde niet alleen in het land Egypte, onder leiding van Jozef, maar Jozef regeerde in die tijd over het hele land, van Egypte tot aan de grote rivier Perath.
11 Jozef had succes in al zijn ondernemingen, en de HEER was met hem. De HEER gaf Jozef extra wijsheid, eer, glorie en liefde in de harten van de Egyptenaren en in het hele land. Jozef regeerde veertig jaar over het hele land.
12 En alle landen van de Filistijnen, Kanaän, Sidon en de andere kant van de Jordaan brachten Jozef gedurende zijn hele leven geschenken. Het hele land was in de macht van Jozef, en zij brachten hem jaarlijks een belasting zoals voorgeschreven. Jozef had immers tegen al zijn omringende vijanden gestreden en hen onderworpen, en het hele land was in de macht van Jozef, en Jozef zat veilig op zijn troon in Egypte.
13 En ook al zijn broers, de zonen van Jakob, woonden veilig in het land, gedurende de hele tijd dat Jozef leefde. Zij waren vruchtbaar en vermenigvuldigden zich zeer in het land, en zij dienden de HEER al hun dagen, zoals hun vader Jakob hun had geboden.
14 En het geschiedde na vele dagen en jaren, toen de nakomelingen van Esau rustig in hun land woonden onder Bela, hun koning, dat de nakomelingen van Esau vruchtbaar werden en zich vermenigvuldigden in het land, en zij besloten uit te trekken en te strijden tegen de zonen van Jakob en heel Egypte, en hun broer Zefo, de zoon van Elifaz, en zijn mannen te bevrijden, want zij waren in die dagen nog slaven van Jozef.
15 En de nakomelingen van Esau zonden boden naar alle volken van het oosten, en zij sloten vrede met hen, en alle volken van het oosten kwamen naar hen toe om met de nakomelingen van Esau naar Egypte te trekken om te strijden.
16 En ook de stamleden van Angeas, de koning van Dinhabah, kwamen naar hen toe, en zij zonden ook boden naar de kinderen van Ismaël, en ook zij kwamen naar hen toe.
17 En al dit volk verzamelde zich en trok naar Seïr om de kinderen van Esau bij te staan in hun strijd. Dit legerkamp was zeer groot en vol met mensen, zo talrijk als het zand van de zee, ongeveer achthonderdduizend man, zowel infanterie als ruiters. Al deze troepen trokken naar Egypte om te vechten tegen de zonen van Jakob, en ze sloegen hun kamp op bij Rameses.
18 Jozef trok met zijn broers op tegen de dappere mannen van Egypte, zo'n zeshonderd man, en zij vochten tegen hen in het land Rameses. En de nakomelingen van Jakob vochten in die tijd opnieuw tegen de nakomelingen van Esau, in het vijftigste jaar van de reis van de nakomelingen van Jakob naar Egypte, dat wil zeggen in het dertigste jaar van de regering van Bela over de nakomelingen van Esau in Seïr.
19 En de HEER gaf alle machtige mannen van Esau en de kinderen van het oosten in de handen van Jozef en zijn broers, en de volken van de kinderen van Esau en de kinderen van het oosten werden voor Jozef verslagen.
20 En van de stam van Esau en de kinderen van het oosten die gedood werden, vielen er voor de zonen van Jakob ongeveer tweehonderdduizend man, en hun koning Bela, de zoon van Beor, sneuvelde met hen in de strijd. En toen de kinderen van Esau zagen dat hun koning in de strijd was gesneuveld en dood was, verslapten hun handen in de strijd.
21 Jozef en zijn broers en heel Egypte bleven de mensen van het huis van Esau verslaan, en alle mensen van Esau waren bang voor de zonen van Jakob en vluchtten voor hen weg.
22 Jozef en zijn broers en heel Egypte achtervolgden hen een dagreis lang, en ze doodden nog ongeveer driehonderd man onder hen, terwijl ze hen onderweg bleven aanvallen; en daarna keerden ze voor hen terug.
23 Jozef en al zijn broers keerden terug naar Egypte; er ontbrak niemand, maar er sneuvelden twaalf Egyptenaren.
24 Toen Jozef naar Egypte terugkeerde, beval hij Zefo en zijn mannen nog meer te boeien. Ze werden in boeien geslagen, waardoor hun verdriet nog groter werd.
25 En alle mensen van het geslacht van Esau en van het oosten keerden in schande ieder terug naar zijn stad, want al hun dappere mannen waren in de strijd gesneuveld.
26 Toen de nakomelingen van Esau zagen dat hun koning in de strijd was gesneuveld, haastten ze zich en kozen een man uit het volk van de kinderen van het oosten; zijn naam was Jobab, de zoon van Zarach, uit het land Botzra, en ze lieten hem over hen regeren in plaats van hun koning Bela.
27 Jobab nam de troon van Bela over als koning in zijn plaats, en Jobab regeerde tien jaar lang in Edom over alle nakomelingen van Esau. Vanaf die dag trokken de nakomelingen van Esau niet meer ten strijde tegen de zonen van Jakob, want de zonen van Esau kenden de dapperheid van de zonen van Jakob en waren zeer bevreesd voor hen.
28 Maar vanaf die dag haatten de kinderen van Esau de zonen van Jakob, en de haat en vijandschap tussen hen waren zeer sterk, al die dagen, tot op de dag van vandaag.
29 En het geschiedde daarna, na tien jaar, dat Jobab, de zoon van Zarach uit Botzra, stierf, en de nakomelingen van Esau namen een man genaamd Chusham uit het land Teman, en zij stelden hem aan als koning in hun plaats van Jobab, en Chusham regeerde twintig jaar lang over Edom over alle nakomelingen van Esau.
30 En Jozef, de koning van Egypte, en zijn broers, en alle kinderen van Israël woonden in die dagen veilig in Egypte, samen met alle kinderen van Jozef en zijn broers, zonder enige belemmering of kwaad voorval. En het land Egypte was in die tijd, in de dagen van Jozef en zijn broers, vrij van oorlog.

HOOFDSTUK 59

1 En dit zijn de namen van de zonen van Israël die in Egypte woonden, die met Jakob meegekomen waren; alle zonen van Jakob kwamen naar Egypte, ieder met zijn gezin.
2 De kinderen van Lea waren Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issachar en Zebulon, en hun zus Dinah.
3 De zonen van Rachel waren Jozef en Benjamin.

4 De zonen van Zilpa, de dienstmaagd van Lea, waren Gad en Asjer.
5 De zonen van Bilha, de dienstmaagd van Rachel, waren Dan en Naftali.
6 Dit waren hun nakomelingen die in het land Kanaän geboren waren, voordat zij met hun vader Jakob naar Egypte kwamen.
7 De zonen van Ruben waren Chanoch, Pallu, Chetzron en Carmi.
8 De zonen van Simeon waren Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zochar en Saul, de zoon van de Kanaänitische vrouw.
9 De kinderen van Levi waren Gersjon, Kehath en Merari, en hun zuster Jochebed, die geboren was toen zij naar Egypte afdaalden.
10 De zonen van Juda waren Er, Onan, Shelah, Perez en Zarach.
11 Er en Onan stierven in het land Kanaän; en de zonen van Perez waren Chezron en Chamul.
12 De zonen van Issachar waren Tola, Puva, Job en Samaria.
13 De zonen van Zebulon waren Sered, Elon en Jachleël, en de zoon van Dan was Chushim.
14 De zonen van Naftali waren Jachzeël, Guni, Jetzer en Shilam.
15 En de zonen van Gad waren Ziphion, Chaggi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi en Areli.
16 De kinderen van Aser waren Jimna, Jisva, Jisvi, Beriah en hun zuster Serach; en de zonen van Beriah waren Cheber en Malchiel.
17 En de zonen van Benjamin waren Bela, Becher, Ashbel, Gera, Naaman, Achi, Rosh, Mupim, Chupim en Ord.
18 De zonen van Jozef, die hem in Egypte geboren waren, waren Manasse en Efraïm.
19 En alle zielen die uit de lendenen van Jakob voortkwamen, waren zeventig zielen; dit zijn zij die met Jakob, hun vader, naar Egypte waren gekomen om daar te wonen. Jozef en al zijn broers woonden veilig in Egypte en aten van het beste van Egypte, alle dagen van Jozefs leven.
20 Jozef woonde 93 jaar in het land Egypte en regeerde 80 jaar over heel Egypte.
21 Toen Jozef de dag naderde waarop hij zou sterven, liet hij zijn broers en heel zijn vaders huisgezin bij zich komen, en zij kwamen allen bijeen en gingen voor hem zitten.
22 En Jozef zei tegen zijn broers en tegen heel zijn vaders huisgezin: Zie, ik sterf, en God zal jullie zeker bezoeken en jullie uit dit land terugbrengen naar het land dat Hij jullie vaderen beloofd heeft.
23 En wanneer God u zal bezoeken om u van hier naar het land van uw voorvaderen te leiden, breng dan mijn beenderen met u mee van hier.
24 En Jozef liet de zonen van Israël zweren dat zij na hen zouden komen, en zei: God zal u zeker bezoeken, en u zult mijn beenderen van hier mee terugnemen.
25 En het geschiedde daarna dat Jozef stierf in dat jaar, het eenenzeventigste jaar dat de Israëlieten naar Egypte trokken.
26 Jozef was honderd en tien jaar oud toen hij in het land Egypte stierf, en al zijn broers en al zijn dienaren stonden op en balsemden Jozef, zoals hun gewoonte was, en zijn broers en heel Egypte rouwden zeventig dagen om hem.
27 En ze legden Jozef in een kist gevuld met specerijen en allerlei soorten parfum, en ze begroeven hem aan de oever van de rivier, namelijk de Sihor. Zijn zonen en al zijn broers, en het hele huisgezin van zijn vader, hielden zeven dagen rouw om hem.
28 En het geschiedde na de dood van Jozef dat alle Egyptenaren in die dagen over de Israëlieten begonnen te heersen, en de farao, de koning van Egypte, die in de plaats van zijn vader regeerde, nam alle wetten van Egypte over en bestuurde het hele land volgens zijn raad, en hij regeerde veilig over zijn volk.

HOOFDSTUK 60

1 En toen het jaar aanbrak, het tweeënzeventigste jaar nadat de Israëlieten naar Egypte waren getrokken, na de dood van Jozef, vluchtte Zefo, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, uit Egypte, samen met zijn mannen, en zij vertrokken.
2 En hij kwam in Afrika, dat wil zeggen Dinhabah, bij Angeas, de koning van Afrika. Angeas ontving hen met grote eer en stelde Zepho aan als aanvoerder van zijn leger.
3 Zepho vond genade in de ogen van Angeas en in de ogen van zijn volk, en Zepho was vele dagen aanvoerder van het leger van Angeas, de koning van Afrika.
4 Zepho verleidde Angeas, de koning van Afrika, om zijn hele leger bijeen te roepen en te strijden tegen de Egyptenaren en de zonen van Jakob, om de zaak van zijn broers te wreken.
5 Maar Angeas wilde niet naar Zepho luisteren om dit te doen, want Angeas kende de kracht van de zonen van Jakob en wist wat ze zijn leger hadden aangedaan in hun strijd tegen de kinderen van Esau.
6 Zepho was in die dagen zeer geliefd bij Angeas en bij zijn hele volk, en hij spoorde hen voortdurend aan om oorlog te voeren tegen Egypte, maar zij wilden niet.
7 En het geschiedde in die dagen dat er in het land Chittim een man in de stad Puzimna woonde, wiens naam Uzu was. Hij werd door de inwoners van Chittim op een verdorven manier vergoddelijkt, en de man stierf zonder zoon, maar met één dochter, wier naam Jania was.
8 En het meisje was buitengewoon mooi, knap en intelligent; er was niemand in het hele land die haar evenaarde in schoonheid en wijsheid.
9 En de inwoners van Angeas, de koning van Afrika, zagen haar en kwamen naar hem toe om haar te prijzen. Daarop stuurde Angeas een boodschapper naar de inwoners van Chittim met het verzoek haar tot vrouw te nemen. De inwoners van Chittim stemden ermee in haar aan hem te geven.
10 En toen de gezanten van Angeas uit het land Chittim vertrokken om op reis te gaan, zie, de gezanten van Turnus, koning van Bibentu, kwamen in Chittim aan. Want Turnus, koning van Bibentu, had ook zijn gezanten gestuurd om Jania voor hem te vragen, om haar tot vrouw te nemen, want al zijn mannen hadden haar bij hem geprezen; daarom had hij al zijn dienaren naar haar toe gestuurd.
11 De dienaren van Turnus kwamen naar Chittim en vroegen om Jania, om voor Turnus, hun koning, tot vrouw te worden genomen.

12 En de inwoners van Chittim zeiden tegen hen: Wij kunnen haar niet geven, want koning Angeas van Afrika had haar al vóór jullie komst tot vrouw gevraagd, en wij zouden haar aan hem geven. Daarom kunnen wij Angeas nu niet van het meisje beroven om haar aan Turnus te geven.
13 Want wij vrezen Angeas ten strijde tegen ons en zullen ons vernietigen, en uw heer Turnus zal ons niet uit zijn hand kunnen redden.
14 Toen de boodschappers van Turnus alles hadden gehoord wat de kinderen van Chittim hadden gezegd, keerden ze terug naar hun heer en vertelden hem alles wat de kinderen van Chittim hadden gezegd.
15 De kinderen van Chittim stuurden een verzoekschrift naar Angeas, waarin zij zeiden: Zie, Turnus heeft Jania laten halen om haar tot vrouw te nemen, en zo hebben wij hem geantwoord. Wij hebben vernomen dat hij zijn hele leger heeft verzameld om tegen u ten oorlog te trekken, en dat hij van plan is via de weg naar Sardinië te trekken om tegen uw broer Lucas te vechten, en daarna zal hij tegen u komen strijden.
16 En Angeas hoorde de woorden van de kinderen van Chittim, die hen in het verslag waren toegezonden, en zijn woede ontbrandde. Hij stond op, verzamelde zijn hele leger en trok via de eilanden in de zee naar Sardunia, naar zijn broer Lucas, de koning van Sardunia.
17 En Niblos, de zoon van Lucus, hoorde dat zijn oom Angeas eraan kwam, en hij trok eropuit om hem tegemoet te gaan met een groot leger. Hij kuste hem en omhelsde hem, en Niblos zei tegen Angeas: ‘Wanneer je mijn vader vraagt hoe het met hem gaat, wanneer ik met je meega om tegen Turnus te vechten, vraag hem dan om mij tot aanvoerder van zijn leger te benoemen.’ En Angeas deed dat, en hij ging naar zijn broer toe, en zijn broer kwam hem tegemoet en vroeg hem hoe het met hem ging.
18 Angeas vroeg zijn broer Lucus naar zijn welzijn en of hij zijn zoon Niblos tot aanvoerder van zijn leger wilde aanstellen. Lucus deed dat, en Angeas en zijn broer Lucus trokken op naar Turnus om te strijden. Ze waren met een groot leger en een sterk volk.
19 En hij kwam met schepen, en zij kwamen in de provincie Ashtoras, en zie, Turnus kwam naar hen toe, want hij was naar Sardunia getrokken met de bedoeling het te verwoesten en daarna van daaruit naar Angeas te trekken om tegen hem te strijden.
20 En Angeas en Lucas, zijn broer, ontmoetten Turnus in de vallei van Canopia, en er ontstond een hevige strijd tussen hen op die plaats.
21 De strijd was hevig tegen Lucas, de koning van Sardinië, en heel zijn leger sneuvelde, en ook zijn zoon Niblos kwam in die strijd om het leven.
22 Zijn oom Angeas gaf zijn dienaren opdracht een gouden kist voor Niblos te maken en hem daarin te leggen. Angeas trok opnieuw ten strijde tegen Turnus, en Angeas was sterker dan hem. Hij doodde hem en sloeg al zijn volk neer met het zwaard. Angeas wreekte de zaak van Niblos, de zoon van zijn broer, en de zaak van het leger van zijn broer Lucas.
23 Toen Turnus stierf, werden de handen van de overlevenden van de strijd zwak, en vluchtten ze weg voor Angeas en zijn broer Lucus.
24 En Angeas en zijn broer Lucas achtervolgden hen tot op de hoofdweg, die tussen Alphanu en Romah ligt, en zij doodden het hele leger van Turnus met het zwaard.
25 En Lucas, de koning van Sardinië, gaf zijn dienaren opdracht een koperen kist te maken en daarin het lichaam van zijn zoon Niblos te leggen, en zij begroeven hem op die plaats.
26 En zij bouwden daarop een hoge toren langs de hoofdweg, en zij noemden die naar de naam van Niblos, tot op de dag van vandaag. Ook begroeven zij Turnus, de koning van Bibentu, daar samen met Niblos.
27 En zie, op de hoofdweg tussen Alfanu en Roma ligt aan de ene kant het graf van Niblos en aan de andere kant het graf van Turnus, en er is tot op de dag van vandaag een plaveisel tussen beide.
28 En toen Niblos begraven was, keerde zijn vader Lucas met zijn leger terug naar zijn land Sardinië, en zijn broer Angeas, koning van Afrika, trok met zijn volk naar de stad Bibentu, dat is de stad Turnus.
29 De inwoners van Bibentu hoorden van zijn faam en werden zeer bang voor hem. Ze trokken eropuit om hem te ontmoeten met gehuil en smeekbeden, en de inwoners van Bibentu smeekten Angeas hen niet te doden en hun stad niet te verwoesten. En hij deed dat, want Bibentu werd in die dagen gerekend tot de steden van de kinderen van Chittim; daarom verwoestte hij de stad niet.
30 Maar vanaf die dag trokken de troepen van de koning van Afrika naar Chittim om het te plunderen en te verwoesten, en telkens wanneer ze gingen, ging Zepho, de aanvoerder van het leger van Angeas, met hen mee.
31 En daarna keerde Angeas met zijn leger terug en zij kwamen in de stad Puzimna. Daar nam Angeas Jania, de dochter van Uzu, tot vrouw en bracht haar naar zijn stad in Afrika.

HOOFDSTUK 61

1 En het geschiedde in die tijd dat de farao, de koning van Egypte, al zijn volk beval om voor hem een sterk paleis in Egypte te bouwen.
2 En hij gaf ook de zonen van Jakob opdracht de Egyptenaren te helpen bij de bouw, en de Egyptenaren bouwden een prachtig en elegant paleis als koninklijke residentie, en hij woonde daarin en vernieuwde zijn regering en regeerde veilig.
3 En Zebulun, de zoon van Jakob, stierf in dat jaar, namelijk het tweeënzeventigste jaar van de uittocht van de Israëlieten naar Egypte. Zebulun stierf op honderdveertienjarige leeftijd en werd in een kist gelegd en aan zijn kinderen overgeleverd.
4 En in het vijfenzeventigste jaar stierf zijn broer Simeon; hij was honderdtwintig jaar oud toen hij stierf, en ook hij werd in een kist gelegd en aan zijn kinderen overgeleverd.
5 En Zepho, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, de legeraanvoerder van Angeas, de koning van Dinhaba, spoorde Angeas dagelijks aan zich voor te bereiden op de strijd tegen de nakomelingen van Jakob in Egypte. Maar Angeas wilde dit niet, want zijn dienaren hadden hem verteld over de macht van de nakomelingen van Jakob en wat zij hen hadden aangedaan in hun strijd tegen de nakomelingen van Esau.

6 En Zepho spoorde Angeas in die dagen dagelijks aan om tegen de zonen van Jakob te strijden.
7 Na enige tijd luisterde Angeas naar de woorden van Zefo en stemde ermee in om tegen de zonen van Jakob in Egypte te strijden. Angeas bracht zijn volk bijeen, een volk zo talrijk als het zand aan de zee, en hij nam zich voor om naar Egypte te trekken om te vechten.
8 Onder de dienaren van Angeas bevond zich een jongeman van vijftien jaar oud, Bileam, de zoon van Beor, die zeer wijs was en de kunst van de toverij beheerste.
9 En Angeas zei tegen Bileam: 'Spreek voor ons een toverspreuk uit, alstublieft, zodat wij weten wie de overwinning zal behalen in deze strijd die wij nu aangaan.'
10 En Bileam gaf opdracht dat men hem was zou brengen, en hij maakte daarvan afbeeldingen van strijdwagens en ruiters, die het leger van Angeas en het leger van Egypte voorstelden. Hij plaatste ze in het daarvoor bestemde water, nam takken van mirtebomen in zijn hand, en met zijn vaardigheid voegde hij ze samen boven het water. En in het water verschenen aan hem de gelijkende beelden van de legers van Angeas, die neervielen voor de gelijkende beelden van de Egyptenaren en de zonen van Jakob.
11 Bileam vertelde dit aan Angeas, en Angeas raakte ontmoedigd en bewapende zich niet om naar Egypte af te dalen voor de strijd, maar bleef in zijn stad.
12 Toen Zepho, de zoon van Elifaz, zag dat Angeas de hoop had opgegeven om tegen de Egyptenaren ten strijde te trekken, vluchtte Zepho voor Angeas uit Afrika en ging naar Chittim.
13 En alle inwoners van Chittim ontvingen hem met grote eer en huurden hem in om hun gevechten te voeren, en Zepho werd in die tijd buitengewoon rijk. De troepen van de koning van Afrika bleven zich in die tijd verspreiden, en de kinderen van Chittim verzamelden zich en trokken naar de berg Cuptizia vanwege de troepen van Angeas, de koning van Afrika, die op hen afkwamen.
14 Op een dag verloor Zefo een jong kalfje, en hij ging ernaar op zoek, en hij hoorde het loeien rondom de berg.
15 Zepho ging en zag, en zie, daar was een grote grot aan de voet van de berg, en voor de ingang van de grot lag een grote steen. Zepho spleet de steen en ging de grot binnen. Hij keek en zag, en zie, een groot dier verslond de os; van het midden naar boven leek het op een mens, en van het midden naar beneden op een dier. Zepho stond op tegen het dier en doodde het met zijn zwaarden.
16 Toen de inwoners van Chittim hiervan hoorden, verheugden zij zich zeer en zeiden: Wat zullen wij doen met deze man die dit dier heeft gedood dat ons vee had verslonden?
17 En zij kwamen allen bijeen om één dag van het jaar aan hem te wijden, en zij noemden die dag Zepho, naar zijn naam, en zij brachten hem jaar na jaar op die dag plengoffers en gaven.
18 In die tijd werd Jania, de dochter van Uzu en echtgenote van koning Angeas, ziek. Angeas en zijn officieren waren zeer bezorgd over haar ziekte. Angeas vroeg zijn wijze mannen: "Wat moet ik met Jania doen en hoe kan ik haar genezen?" Zijn wijze mannen antwoordden: "Omdat de lucht in ons land niet is zoals de lucht in het land Chittim, en ons water niet zoals hun water, is de koningin daarom ziek geworden."
19 Want door de verandering van lucht en water werd ze ziek, en ook omdat ze in haar land alleen het water dronk dat uit Purmah kwam, dat haar voorouders met bruggen hadden aangevoerd.
20 En Angeas gaf zijn dienaren opdracht, en zij brachten hem in vaten het water van Purmah, dat toebehoorde aan Chittim, en zij vergelen dat water met al het water van het land Afrika, en zij vonden dat het water lichter was dan het water van Afrika.
21 Toen Angeas dit zag, beval hij al zijn officieren om duizenden en tienduizenden steenhouwers bijeen te roepen. Zij hakten stenen in grote aantallen, en de bouwlieden kwamen en bouwden een zeer sterke brug. Zij brachten het water van de bron uit het land Chittim naar Afrika. Dit water was bestemd voor koningin Jania en al haar bezittingen, om ervan te drinken, ermee te bakken, te wassen en te baden, en ook om er al het zaad mee te besproeien waaruit voedsel kon worden gewonnen, en alle vruchten van de grond.
22 De koning gaf opdracht om grond uit Chittim in grote schepen aan te voeren, en ook stenen om mee te bouwen. De bouwers bouwden paleizen voor koningin Jania, en de koningin genas van haar ziekte.
23 En tijdens de omwenteling van dat jaar bleven de troepen uit Afrika naar het land Chittim komen om te plunderen, zoals gebruikelijk. Zepho, de zoon van Elifaz, hoorde hun berichten en gaf bevelen tegen hen. Hij vocht tegen hen, maar zij vluchtten voor hem en hij bevrijdde het land Chittim van hen.
24 De kinderen van Chittim zagen de heldhaftigheid van Zefo, en zij besloten Zefo tot koning over hen te maken. Hij werd koning over hen, en tijdens zijn regering trokken zij eropuit om de kinderen van Tubal en alle omliggende eilanden te onderwerpen.
25 En hun koning Zepho trok met hen op en zij voerden oorlog tegen Tubal en de eilanden, en zij onderwierpen hen. Toen zij van de strijd terugkeerden, herstelden zij zijn regering voor hem, en zij bouwden voor hem een zeer groot paleis als koninklijke residentie en zetel, en zij maakten een grote troon voor hem, en Zepho regeerde vijftig jaar lang over het hele land Chittim en over het land Italië.

HOOFDSTUK 62

1 In dat jaar, het negenenzeventigste jaar dat de Israëlieten naar Egypte trokken, stierf Ruben, de zoon van Jakob, in het land Egypte. Ruben was honderdvijfentwintig jaar oud toen hij stierf, en ze legden hem in een kist en gaven hem aan zijn kinderen.
2 En in het tachtigste jaar stierf zijn broer Dan; hij was honderdtwintig jaar oud toen hij stierf, en ook hij werd in een kist gelegd en aan zijn kinderen overgeleverd.
3 In dat jaar stierf Chusham, de koning van Edom, en na hem regeerde Hadad, de zoon van Bedad, vijfendertig jaar. In het eenentachtigste jaar stierf Issachar, de zoon van Jakob, in Egypte. Issachar was honderdtweeëntwintig jaar oud toen hij stierf, en hij werd in Egypte in een kist gelegd en aan zijn kinderen overgeleverd.
4 En in het tweeëntachtigste jaar stierf Aser, zijn broer. Hij was honderddrieëntwintig jaar oud toen hij stierf, en hij

werd in een kist gelegd in Egypte en overgeleverd aan zijn kinderen.
5 En in het drieëntachtigste jaar stierf Gad, hij was honderdvijfentwintig jaar oud toen hij stierf, en hij werd in Egypte in een kist gelegd en aan zijn kinderen overgeleverd.
6 En het geschiedde in het vierentachtigste jaar, dat wil zeggen het vijftigste jaar van de regering van Hadad, de zoon van Bedad, koning van Edom, dat Hadad alle nakomelingen van Esau bijeenriep en zijn hele leger gereedmaakte, ongeveer vierhonderdduizend man, en hij trok op naar het land Moab en ging ten strijde tegen de Moab en hen tot schatplichtigen maken.
7 Toen de kinderen van Moab dit hoorden, werden ze zeer bevreesd en stuurden ze boden naar de kinderen van Midian om hen te helpen in de strijd tegen Hadad, de zoon van Bedad, de koning van Edom.
8 Toen kwam Hadad in het land Moab, en de Moabieten en de Midianieten trokken eropuit om hem tegemoet te gaan, en zij stelden zich in slagorde op tegen hem op het veld van Moab.
9 Hadad vocht tegen Moab, en er vielen veel doden onder de Moabieten en de Midianieten, ongeveer tweehonderdduizend man.
10 De strijd tegen Moab was zeer hevig, en toen de Moabers zagen dat de strijd zwaar voor hen was, verslapten ze hun krachten, keerden zich om en lieten de Midianers de strijd voortzetten.
11 De kinderen van Midian kenden de bedoelingen van Moab niet, maar ze versterkten zich in de strijd en vochten tegen Hadad en heel zijn leger, en heel Midian viel voor hem.
12 Hadad sloeg heel Midian met een zware slag neer en doodde hen met het scherpe zwaard; van hen die Moab te hulp waren gekomen, bleef er niemand over.
13 Toen alle kinderen van Midian in de strijd waren omgekomen en de kinderen van Moab waren ontkomen, maakte Hadad heel Moab tot schatplichtigen aan hem. Zij kwamen onder zijn heerschappij te staan en betaalden jaarlijks belasting zoals voorgeschreven. Daarna keerde Hadad terug naar zijn land.
14 En toen de rest van het volk van Midian, dat nog in het land woonde, hoorde dat al hun broeders in de strijd tegen Hadad waren gesneuveld omwille van Moab, omdat de Moabieten zich in de strijd hadden afgewend en Midian hadden achtergelaten om te vechten, besloten vijf van de vorsten van Midian, samen met de rest van hun broeders die in hun land waren gebleven, om tegen Moab te strijden en de zaak van hun broeders te wreken.
15 En de kinderen van Midian zonden een boodschap naar al hun broeders, de kinderen van het oosten, en al hun broeders, alle kinderen van Ketura, kwamen Midian bijstaan in de strijd tegen Moab.
16 Toen de kinderen van Moab dit hoorden, werden ze zeer bevreesd, omdat alle kinderen van het oosten zich tegen hen hadden verzameld om ten strijde te trekken. Daarom zonden de kinderen van Moab een gedenkboodschap naar het land Edom, naar Hadad, de zoon van Bedad, met de volgende boodschap:
17 Kom nu naar ons toe en help ons, dan zullen wij Midian verslaan, want zij hebben zich allen verzameld en zijn met al hun broeders, de kinderen van het oosten, tegen ons opgetrokken om te strijden en de zaak van Midian te wreken, die in de strijd is gevallen.
18 Hadad, de zoon van Bedad, koning van Edom, trok met zijn hele leger naar het land Moab om tegen Midian te strijden. Midian en de volken uit het oosten streden tegen Moab op het slagveld van Moab, en de strijd tussen hen was zeer hevig.
19 Hadad versloeg alle kinderen van Midian en de kinderen van het oosten met het zwaard. Hadad bevrijdde Moab toen uit de handen van Midian. De overgeblevenen van Midian en van de kinderen van het oosten vluchtten voor Hadad en zijn leger. Hadad achtervolgde hen tot in hun land en bracht hen een zeer zware slachting toe. De gesneuvelden vielen op de weg.
20 En Hadad bevrijdde Moab uit de handen van Midian, want alle kinderen van Midian waren door het zwaard omgekomen. En Hadad keerde terug naar zijn land.
21 En vanaf die dag haatten de kinderen van Midian de kinderen van Moab, omdat zij voor hun bestwil in de strijd waren gesneuveld, en er heerste een grote en hevige vijandschap tussen hen, alle dagen lang.
22 Allen die van Midian op de weg in het land Moab werden aangetroffen, kwamen om door het zwaard van Moab, en allen die van Moab op de weg in het land Midian werden aangetroffen, kwamen om door het zwaard van Midian; zo deed Midian met Moab en Moab met Midian, vele dagen lang.
23 En het geschiedde in die tijd dat Juda, de zoon van Jakob, in Egypte stierf, in het zesentachtigste jaar nadat Jakob naar Egypte was afgedaald. Juda was honderdnegenentwintig jaar oud toen hij stierf. Men balsemde hem en legde hem in een kist, en hij werd aan zijn kinderen overgeleverd.
24 En in het negenentachtigste jaar stierf Naftali, hij was honderdtweeëndertig jaar oud, en hij werd in een kist gelegd en aan zijn kinderen overgeleverd.
25 En het geschiedde in het eenennegentigste jaar van de Israëlieten die naar Egypte trokken, dat wil zeggen in het dertigste jaar van de regering van Zefo, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, over de Chittim, dat de Afrikanen de Chittim overvielen om hen te plunderen zoals gebruikelijk, maar dat was hen in deze dertien jaar niet overkomen.
26 En zij kwamen in dat jaar naar hen toe, en Zepho, de zoon van Elifaz, trok met een aantal van zijn mannen op hen af en bracht hen een zware nederlaag toe. De troepen van Afrika vluchtten voor Zepho en de gesneuvelden vielen voor hem neer. Zepho en zijn mannen achtervolgden hen en bleven hen verslaan totdat zij Afrika bijna bereikten.
27 Toen Angeas, de koning van Afrika, hoorde wat Zefo had gedaan, werd hij zeer verbitterd. Angeas was de rest van zijn leven bang voor Zefo.

HOOFDSTUK 63

1 En in het drieënnegentigste jaar stierf Levi, de zoon van Jakob, in Egypte. Levi was 137 jaar oud toen hij stierf, en men legde hem in een kist en gaf hem aan zijn kinderen.
2 En het geschiedde, na de dood van Levi, toen heel Egypte zag dat de zonen van Jakob, de broers van Jozef, gestorven waren, dat alle Egyptenaren de kinderen van Jakob begonnen te kwellen en hun leven bitter te maken,

vanaf die dag tot de dag van hun uittocht uit Egypte. En zij namen van hen alle wijngaarden en akkers af die Jozef hun had gegeven, en alle prachtige huizen waarin het volk Israël woonde, en al het vet van Egypte; de Egyptenaren namen alles van de zonen van Jakob af in die dagen.
3 En de macht van heel Egypte werd in die dagen steeds wreder tegen de Israëlieten, en de Egyptenaren brachten de Israëlieten schade toe, totdat de Israëlieten het leven beu waren vanwege de Egyptenaren.
4 En het geschiedde in die dagen, in het honderd en twee jaar van Israëls uittocht naar Egypte, dat de farao, de koning van Egypte, stierf, en Melol, zijn zoon, regeerde in zijn plaats, en alle machtige mannen van Egypte en de hele generatie die Jozef en zijn broers kende, stierven in die dagen.
5 En er stond een ander geslacht voor in hun plaats, dat de zonen van Jakob niet kende en al het goede dat zij voor hen hadden gedaan, noch al hun macht in Egypte.
6 Daarom begon heel Egypte vanaf die dag het leven van de zonen van Jakob te verbitteren en hen te kwellen met allerlei zware arbeid, omdat zij hun voorouders niet kenden die hen in de tijd van de hongersnood hadden bevrijd.
7 En dit was ook van de Heer, voor de kinderen van Israël, om hen in hun latere dagen tot nut te zijn, opdat alle kinderen van Israël de Heer, hun God, zouden kennen.
8 En om de tekenen en machtige wonderen te kennen die de HEER in Egypte zou doen ter wille van zijn volk Israël, opdat de kinderen van Israël de HEER, de God van hun voorouders, zouden vrezen en in al zijn wegen zouden wandelen, zij en hun nakomelingen na hen, alle dagen.
9 Melol was twintig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde vierennegentig jaar. Heel Egypte noemde hem farao, naar de naam van zijn vader, zoals het hun gewoonte was te doen met elke koning die over hen regeerde in Egypte.
10 In die tijd trokken alle troepen van Angeas, de koning van Afrika, eropuit om zoals gebruikelijk het land Chittim te plunderen.
11 Zepho, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, hoorde hun bericht en trok eropuit om hen met zijn leger tegemoet te gaan. Hij vocht daar op de weg tegen hen.
12 Zefo versloeg de troepen van de koning van Afrika met het scherpe zwaard, en liet er geen enkele over, en zelfs niemand keerde terug naar zijn heer in Afrika.
13 Toen Angeas hoorde wat Zefo, de zoon van Elifaz, met al zijn troepen had gedaan, namelijk dat hij hen had vernietigd, verzamelde Angeas al zijn troepen, alle mannen van het land Afrika, een volk zo talrijk als het zand aan de zeekust.
14 En Angeas stuurde een boodschap naar zijn broer Lucus met de opdracht: Kom met al je mannen naar mij toe en help mij Zepho en alle kinderen van Chittim te verslaan, die mijn mannen hebben gedood. En Lucus kwam met zijn hele leger, een zeer grote strijdmacht, om zijn broer Angeas te helpen in de strijd tegen Zepho en de kinderen van Chittim.
15 Zepho en de kinderen van Chittim hoorden dit, en ze werden zeer bevreesd, en een grote angst overviel hun harten.
16 En Zefo zond ook een brief naar het land Edom, naar Hadad, de zoon van Bedad, de koning van Edom, en naar alle kinderen van Esau, met de volgende boodschap:
17 Ik heb gehoord dat Angeas, de koning van Afrika, met zijn broer naar ons toe komt om tegen ons te strijden, en wij zijn zeer bang voor hem, want zijn leger is erg groot, vooral omdat hij met zijn broer en diens leger tegen ons optrekt.
18 Kom daarom ook met mij mee en help mij, en samen zullen we strijden tegen Angeas en zijn broer Lucas, en jullie zullen ons uit hun handen redden. Maar zo niet, weet dan dat we allemaal zullen sterven.
19 De nakomelingen van Esau stuurden een brief naar de nakomelingen van Chittim en naar Zefo, hun koning, met de volgende boodschap: Wij kunnen niet tegen Angeas en zijn volk strijden, want er bestaat al vele jaren een vredesverbond tussen ons, vanaf de tijd van Bela, de eerste koning, en vanaf de tijd van Jozef, de zoon van Jakob, koning van Egypte, met wie wij aan de overkant van de Jordaan hebben gevochten toen hij zijn vader begroef.
20 Toen Zefo de woorden van zijn broers, de kinderen van Esau, hoorde, hield hij zich daarvan af en werd zeer bevreesd voor Angeas.
21 En Angeas en Lucas, zijn broer, stelden al hun troepen op, ongeveer achthonderdduizend man, tegen de kinderen van Chittim.
22 En alle kinderen van Chittim zeiden tegen Zepho: Bid voor ons tot de God van uw voorouders, opdat Hij ons misschien zal bevrijden uit de handen van Angeas en zijn leger, want wij hebben gehoord dat Hij een machtige God is en dat Hij allen bevrijdt die op Hem vertrouwen.
23 Zepho hoorde hun woorden, en Zepho zocht de Heer en Hij zei:
24 0 Heer God van Abraham en Isaak, mijn voorouders, heden weet ik dat U een ware God bent, en dat alle goden van de volken ijdel en nutteloos zijn.
25 Denk nu heden aan uw verbond met Abraham, onze vader, dat onze voorouders ons hebben overgeleverd, en wees mij vandaag genadig ter wille van Abraham en Isaak, onze vaderen, en red mij en de kinderen van Chittim uit de handen van de koning van Afrika, die tegen ons ten strijde trekt.
26 En de HEER luisterde naar de stem van Zefo, en Hij had achting voor hem vanwege Abraham en Isaak, en de HEER bevrijdde Zefo en de kinderen van Chittim uit de handen van Angeas en zijn volk.
27 En Zepho vocht die dag tegen Angeas, de koning van Afrika, en tegen al zijn volk. En de HEER gaf al het volk van Angeas over in de handen van de kinderen van Chittim.
28 De strijd tegen Angeas was hevig, en Zepho sloeg alle mannen van Angeas en Lucas, zijn broer, met het zwaard neer. Tot de avond van die dag waren er onder hen ongeveer vierhonderdduizend man gesneuveld.
29 Toen Angeas zag dat al zijn mannen omgekomen waren, stuurde hij een brief naar alle inwoners van Afrika om hem te komen helpen in de strijd. Hij schreef in de brief: ‘Allen die in Afrika te vinden zijn, moeten naar mij toe komen, van tien jaar en ouder. Laat allen naar mij toe komen, en zie, als hij niet komt, zal hij sterven, en alles wat hij bezit, met zijn hele huishouden, zal de koning afnemen.’

30 En alle overige inwoners van Afrika waren doodsbang voor de woorden van Angeas, en ongeveer driehonderdduizend mannen en jongens van tien jaar en ouder trokken de stad uit en kwamen naar Angeas toe.
31 Na tien dagen hervatte Angeas de strijd tegen Zefo en de kinderen van Chittim, en de strijd tussen hen was hevig en groot.
32 Zepho stuurde vanuit het leger van Angeas en Lucas vele gewonden naar hem toe, ongeveer tweeduizend man, en Sosiphtar, de aanvoerder van het leger van Angeas, sneuvelde in die strijd.
33 Toen Sosiphtar gevallen was, sloegen de Afrikaanse troepen op de vlucht, en zij vluchtten, en Angeas en Lucas, zijn broer, waren met hen.
34 En Zepho en de kinderen van Chittim achtervolgden hen en brachten hen een zware slag toe op de weg, ongeveer tweehonderd man. En zij achtervolgden Azdrubal, de zoon van Angeas, die met zijn vader was gevlucht, en zij doodden twintig van zijn mannen op de weg. Azdrubal ontkwam aan de kinderen van Chittim, en zij hebben hem niet gedood.
35 Angeas en Lucas, zijn broer, vluchtten met de rest van hun mannen. Ze ontkwamen en kwamen in angst en paniek in Afrika aan. Angeas vreesde voortdurend dat Zefo, de zoon van Elifaz, tegen hem ten oorlog zou trekken.

HOOFDSTUK 64

1 Bileam, de zoon van Beor, was in die tijd met Angeas in de strijd. Toen hij zag dat Zefo de overwinning op Angeas behaalde, vluchtte hij daarvandaan en kwam in Chittim terecht.
2 En Zefo en de kinderen van Chittim ontvingen hem met grote eer, want Zefo kende de wijsheid van Bileam, en Zefo gaf Bileam vele geschenken en bleef bij hem.
3 Toen Zefo van de oorlog terugkeerde, liet hij alle kinderen van Chittim tellen die met hem hadden gestreden, en zie, geen van hen ontbrak.
4 Zepho verheugde zich hierover, en hij herstelde zijn koninkrijk en richtte een feestmaal aan voor al zijn onderdanen.
5 Maar Zefo vergat de HEER en bedacht niet dat de HEER hem in de strijd had geholpen en hem en zijn volk had bevrijd uit de handen van de koning van Afrika. Hij bleef echter de wegen bewandelen van de nakomelingen van Chittim en de goddeloze nakomelingen van Esau, en diende andere goden die zijn broers, de nakomelingen van Esau, hem hadden geleerd. Daarom wordt er gezegd: Uit de goddelozen komt goddeloosheid voort.
6 Zepho heerste veilig over alle kinderen van Chittim, maar kende de Heer niet die hem en zijn hele volk had bevrijd uit de hand van de koning van Afrika. De legers van Afrika kwamen niet meer zoals gewoonlijk naar Chittim om te plunderen, want ze kenden de macht van Zepho, die hen allen met het zwaard had verslagen. Daarom was Angeas bang voor Zepho, de zoon van Elifaz, en voor de kinderen van Chittim, alle dagen.
7 Toen Zepho van de oorlog was teruggekeerd en had gezien hoe hij alle volken van Afrika had overwonnen en hen in de strijd met het zwaard had verslagen, beraadde hij zich samen met de kinderen van Chittim om naar Egypte te gaan en te vechten tegen de zonen van Jakob en tegen de farao, de koning van Egypte.
8 Want Zefo hoorde dat de machtige mannen van Egypte gestorven waren, en dat Jozef en zijn broers, de zonen van Jakob, gestorven waren, en dat al hun kinderen, de kinderen van Israël, in Egypte waren achtergebleven.
9 Zefo overwoog om tegen hen en heel Egypte ten strijde te trekken om de zaak van zijn broers, de nakomelingen van Esau, te wreken. Jozef had hen met zijn broers en heel Egypte verslagen in het land Kanaän, toen zij naar Hebron gingen om Jakob te begraven.
10 En Zefo zond boodschappers naar Hadad, de zoon van Bedad, de koning van Edom, en naar al zijn broers, de nakomelingen van Esau, met de volgende boodschap:
11 Hebt u niet gezegd dat u niet tegen de koning van Afrika zou strijden, omdat hij een lid van uw verbond is? Zie, ik heb tegen hem gestreden en hem en al zijn volk verslagen.
12 Daarom heb ik besloten te strijden tegen Egypte en de nakomelingen van Jakob die daar wonen, en ik zal wraak nemen op hen voor wat Jozef, zijn broers en voorouders ons hebben aangedaan in het land Kanaän, toen zij naar Hebron gingen om hun vader te begraven.
13 Als u bereid bent om mij te helpen in de strijd tegen hen en Egypte, dan zullen wij de zaak van onze broeders wreken.
14 De kinderen van Esau luisterden naar de woorden van Zefo, en de kinderen van Esau verzamelden zich, een zeer groot volk, en ze gingen Zefo en de kinderen van Chittim bijstaan in de strijd.
15 En Zefo zond een boodschap uit naar alle kinderen van het oosten en naar alle kinderen van Ismaël met soortgelijke woorden, en zij verzamelden zich en kwamen Zefo en de kinderen van Chittim te hulp in de oorlog tegen Egypte.
16 En al deze koningen, de koning van Edom en de kinderen van het oosten, en alle kinderen van Ismaël, en Zefo, de koning van Chittim, trokken eropuit en stelden al hun legers op in Hebron.
17 Het kamp was zeer omvangrijk en strekte zich uit over een afstand van drie dagreizen. Het volk was zo talrijk als het zand aan de zeekust, dat niet te tellen is.
18 En al deze koningen en hun legers trokken ten strijde tegen heel Egypte en sloegen hun kamp op in de vallei van Pathros.
19 En heel Egypte hoorde hun bericht, en ook zij verzamelden zich, alle inwoners van het land Egypte en van alle steden die bij Egypte hoorden, ongeveer driehonderdduizend man.
20 En de mannen van Egypte stuurden ook boodschappers naar de Israëlieten, die in die tijd in het land Gosen woonden, om naar hen toe te komen en tegen deze koningen te strijden.
21 En de mannen van Israël verzamelden zich; het waren er ongeveer honderdvijftig, en zij trokken ten strijde om de Egyptenaren te helpen.
22 En de mannen van Israël en Egypte trokken eropuit, ongeveer driehonderdduizend man en honderdvijftig man, en zij trokken op naar deze koningen om te strijden, en zij stelden zich op van buiten het land Gosen, tegenover Pathros.

23 De Egyptenaren vertrouwden er niet op dat Israël samen met hen ten strijde zou trekken, want alle Egyptenaren zeiden: Misschien zullen de Israëlieten ons uitleveren in de handen van de nakomelingen van Esau en Ismaël, want zij zijn hun broeders.
24 En alle Egyptenaren zeiden tegen de Israëlieten: Blijf hier samen op jullie standplaats, wij zullen ten strijde trekken tegen de nakomelingen van Esau en Ismaël. En als deze koningen van ons overwinnen, kom dan allemaal tegelijk op hen af en help ons. En de Israëlieten deden dat.
25 En Zepho, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, koning van Chittim, en Hadad, de zoon van Bedad, koning van Edom, en al hun legers, en alle kinderen van het oosten, en kinderen van Ismaël, een volk zo talrijk als zand, sloegen hun kamp op in de vallei van Pathros, tegenover Tachpanches.
26 En Bileam, de zoon van Beor de Syriër, bevond zich in het legerkamp van Zefo, want hij was met de kinderen van Chittim naar de strijd gekomen. Bileam was een man die hoog in aanzien stond bij Zefo en zijn mannen.
27 En Zepho zei tegen Bileam: 'Beproef voor ons door middel van waarzeggerij, zodat we kunnen weten wie de overwinning in de strijd zal behalen, wij of de Egyptenaren.'
28 En Bileam stond op en probeerde de kunst van de waarzeggerij uit, en hij was er bekwaam in, maar hij raakte in verwarring en het werk werd in zijn hand tenietgedaan.
29 Hij probeerde het opnieuw, maar het lukte niet. Bileam wanhoopte eraan, gaf het op en maakte het niet af. Dit was namelijk een plan van de Heer, om Zefo en zijn volk in de handen van de Israëlieten te laten vallen, die in hun oorlog op de Heer, de God van hun voorouders, vertrouwd hadden.
30 Zepho en Hadad stelden hun legers op in slagorde, en alle Egyptenaren trokken alleen tegen hen op, ongeveer driehonderdduizend man, en er was geen enkele Israëliet bij hen.
31 Alle Egyptenaren vochten tegen deze koningen tegenover Pathros en Tachpanches, en de strijd was hevig voor de Egyptenaren.
32 De koningen waren sterker dan de Egyptenaren in die strijd, en ongeveer honderdtachtig Egyptenaren sneuvelden die dag, evenals ongeveer dertig mannen van het leger van de koningen. Alle Egyptenaren vluchtten voor de koningen, en de nakomelingen van Esau en Ismaël achtervolgden de Egyptenaren en bleven hen aanvallen tot aan de plaats waar het legerkamp van de Israëlieten was.
33 En alle Egyptenaren riepen tot de Israëlieten: ‘Kom snel naar ons toe, help ons en red ons uit de handen van Esau, Ismaël en de kinderen van Chittim.’
34 En de honderdvijftig mannen van de kinderen van Israël vluchtten van hun standplaats naar de legerkampen van deze koningen, en de kinderen van Israël riepen tot de Heer, hun God, om hen te bevrijden.
35 En de HEER luisterde naar Israël, en de HEER gaf alle mannen van de koningen in hun handen. En de Israëlieten streden tegen deze koningen, en de Israëlieten versloegen ongeveer vierduizend van de mannen van de koningen.
36 En de HEER bracht grote consternatie teweeg in het legerkamp van de koningen, zodat de Israëlieten bevreesd werden.
37 En alle legers van de koningen vluchtten voor de kinderen van Israël, en de kinderen van Israël achtervolgden hen en bleven hen verslaan tot aan de grenzen van het land Koesj.
38 En de Israëlieten doodden op de weg nog tweeduizend man van hen, en van de Israëlieten sneuvelde er geen enkele.
39 Toen de Egyptenaren zagen dat de Israëlieten met zo weinig manschappen tegen de koningen hadden gestreden en dat de strijd zo hevig tegen hen was,
40 Alle Egyptenaren waren zeer bevreesd voor hun leven vanwege de hevige strijd, en heel Egypte sloeg op de vlucht. Iedereen verborg zich voor de opgestelde legermacht en verscholen zich op de weg, zodat de Israëlieten konden blijven vechten.
41 En de Israëlieten brachten de mannen van de koning een vreselijke slag toe, en zij keerden zich van hen terug nadat zij hen tot aan de grens van het land Koesj hadden verdreven.
42 Heel Israël wist wat de Egyptenaren hen hadden aangedaan: dat ze tijdens de strijd voor hen waren gevlucht en hen alleen hadden laten vechten.
43 De Israëlieten handelden dus ook listig, en toen ze van de strijd terugkeerden, troffen ze enkele Egyptenaren op de weg aan en doodden hen daar.
44 En terwijl ze hen doodden, zeiden ze deze woorden tot hen:
45 Waarom zijn jullie bij ons weggegaan en hebben jullie ons, als kleine groep, in de steek gelaten om tegen deze koningen te strijden, die een groot volk hadden om ons te verslaan, en zo jullie eigen ziel te redden?
46 En over sommigen die de Israëlieten op de weg tegenkwamen, zeiden de Israëlieten tegen elkaar: Sla hem neer, sla hem neer, want hij is een Ismaëliet, of een Edomiet, of een stam uit Chittim. En ze stonden op hem en doodden hem, en ze wisten dat hij een Egyptenaar was.
47 De Israëlieten deden dit op listige wijze tegen de Egyptenaren, omdat zij hen in de strijd in de steek hadden gelaten en voor hen waren gevlucht.
48 En de Israëlieten doodden op deze manier ongeveer tweehonderd mannen van de Egyptenaren op de weg.
49 Alle inwoners van Egypte zagen het kwaad dat de Israëlieten hen hadden aangedaan, en heel Egypte vreesde de Israëlieten zeer, want ze hadden hun grote macht gezien en dat geen van hen was gevallen.
50 Zo keerden alle Israëlieten vol vreugde terug op hun weg naar Gosen, en de rest van Egypte keerde ieder terug naar zijn eigen plaats.

HOOFDSTUK 65

1 En het geschiedde na deze dingen, dat alle raadgevers van de farao, de koning van Egypte, en alle oudsten van Egypte bijeenkwamen en voor de koning neerknielden en voor hem gingen zitten.
2 En de raadslieden en oudsten van Egypte spraken tot de koning en zeiden:
3 Zie, het volk van de kinderen van Israël is groter en machtiger dan wij, en u weet al het kwaad dat zij ons hebben aangedaan op de weg toen wij van de strijd terugkeerden.

4 En ook u hebt hun grote macht gezien, want deze macht hebben zij van hun voorvaderen geërfd. Slechts een paar mannen stonden op tegen een volk zo talrijk als het zand, en zij sloegen hen met het zwaard neer, en van hen is er geen enkele gevallen. Als zij talrijk waren geweest, zouden zij hen volledig hebben vernietigd.
5 Geef ons daarom raad over wat we met hen moeten doen, totdat we hen geleidelijk uit ons midden hebben verdreven, opdat ze niet te talrijk voor ons worden in het land.
6 Want als de Israëlieten in het land in aantal toenemen, zullen ze een hindernis voor ons vormen. En als er oorlog uitbreekt, zullen ze met hun grote macht zich bij onze vijand aansluiten en tegen ons strijden, ons uit het land verdrijven en eruit wegtrekken.
7 Toen antwoordde de koning de oudsten van Egypte en zei tegen hen: Dit is het plan dat tegen Israël is beraamd, en daarvan zullen wij niet afwijken.
8 Zie, in het land liggen Pithom en Rameses, steden die niet versterkt zijn tegen de strijd; het is aan u en aan ons om ze te bouwen en te versterken.
9 Ga daarom ook heen en wees listig tegenover hen, en laat in opdracht van de koning in Egypte en in Gosen een stem horen, zeggende:
10 Alle mannen van Egypte, Gosen, Pathros en al hun inwoners! De koning heeft ons bevolen Pithom en Rameses te herbouwen en te versterken voor de strijd. Wie van u, uit heel Egypte, uit de kinderen van Israël en uit alle inwoners van de steden, bereid is met ons mee te bouwen, zal zijn loon dagelijks ontvangen op bevel van de koning. Ga dus eerst heen en wees slim, verzamel u en kom naar Pithom en Rameses om te bouwen.
11 En terwijl u aan het bouwen bent, laat dan op bevel van de koning elke dag in heel Egypte een dergelijke proclamatie uitvaardigen.
12 En wanneer er kinderen van Israël komen om met u mee te bouwen, moet u hun een paar dagen lang dagelijks hun loon uitbetalen.
13 En nadat zij voor hun dagelijkse loon bij u gebouwd hebben, moet u zich dagelijks één voor één in het geheim van hen afscheiden. Daarna moet u opstaan en hun opzichter en opzichter worden. Vervolgens moet u hen zonder loon laten bouwen, en als zij weigeren, moet u hen met alle macht dwingen te bouwen.
14 En als u dit doet, zal het ons goed doen om ons land te versterken tegen de Israëlieten, want door de vermoeidheid van de bouw en het werk zullen de Israëlieten in aantal afnemen, omdat u hen dagelijks van hun vrouwen zult beroven.
15 Alle oudsten van Egypte hoorden het advies van de koning, en het advies leek hen goed in de ogen van de dienaren van de farao en in de ogen van heel Egypte, en zij handelden naar het woord van de koning.
16 En alle dienaren verlieten de koning en lieten een proclamatie uitvaardigen in heel Egypte, in Tachpanches en in Gosen, en in alle steden die Egypte omringden, met de volgende boodschap:
17 Jullie hebben gezien wat de kinderen van Esau en Ismaël ons hebben aangedaan; zij trokken ten oorlog tegen ons en wilden ons vernietigen.
18 Daarom gaf de koning ons opdracht het land te versterken, de steden Pithom en Rameses te bouwen en ze te versterken voor de strijd, mochten ze opnieuw tegen ons optrekken.
19 Wie van u uit heel Egypte en uit de kinderen van Israël komt om met ons mee te bouwen, zal door de koning dagelijks loon ontvangen, zoals hij ons heeft bevolen.
20 Toen Egypte en heel Israël alles hoorden wat de dienaren van de farao hadden gezegd, kwamen Pithom en Rameses uit Egypte om samen met de dienaren van de farao te bouwen. Maar geen van de Levieten kwam met zijn broeders mee om te bouwen.
21 En alle dienaren van Farao en zijn vorsten kwamen aanvankelijk met bedrog om samen met heel Israël als dagloners te bouwen, en zij gaven Israël in het begin hun dagloon.
22 En de dienaren van Farao bouwden samen met heel Israël en waren een maand lang met Israël aan dat werk bezig.
23 En aan het einde van de maand begonnen alle dienaren van de farao zich dagelijks in het geheim van het volk Israël terug te trekken.
24 Israël ging in die tijd door met het werk, maar ontving toen hun dagloon, omdat sommige mannen uit Egypte nog steeds met Israël samenwerkten. Daarom gaven de Egyptenaren Israël in die dagen hun loon, zodat ook zij, hun Egyptische medewerkers, loon voor hun arbeid konden ontvangen.
25 En na een jaar en vier maanden hadden alle Egyptenaren zich van de Israëlieten teruggetrokken, zodat de Israëlieten alleen achterbleven om aan het werk te beginnen.
26 En nadat alle Egyptenaren zich van de Israëlieten hadden teruggetrokken, keerden zij terug en werden onderdrukkers en machthebbers over hen. Sommigen van hen stonden als opzichters over de Israëlieten op en ontvingen van hen alles wat zij hun als loon voor hun arbeid gaven.
27 En de Egyptenaren deden de Israëlieten dagelijks op deze manier pijn, om hen in hun werk te kwellen.
28 En alle Israëlieten waren alleen aan het werk, en de Egyptenaren gaven de Israëlieten vanaf dat moment geen loon meer.
29 Toen sommige Israëlieten weigerden te werken omdat hun loon niet werd uitbetaald, onderdrukten de afpersers en dienaren van de farao hen en sloegen hen met harde slagen, en dwongen hen terug te keren om met hun broeders te werken; zo deden alle Egyptenaren de Israëlieten alle dagen.
30 Alle Israëlieten waren zeer bevreesd voor de Egyptenaren in deze zaak, en alle Israëlieten keerden terug en werkten alleen, zonder loon.
31 En de Israëlieten bouwden Pithom en Rameses, en alle Israëlieten werkten mee, sommigen maakten stenen, anderen bouwden. En de Israëlieten bouwden en versterkten heel Egypte en de muren ervan. De Israëlieten waren vele jaren aan het werk, totdat de Heer aan hen dacht en hen uit Egypte leidde.
32 Maar de kinderen van Levi waren vanaf het begin tot de dag van hun uittocht uit Egypte niet betrokken bij het werk samen met hun broeders Israël.
33 Want alle kinderen van Levi wisten dat de Egyptenaren al deze woorden met bedrog tegen de Israëlieten hadden

gesproken; daarom hebben de kinderen van Levi zich ervan weerhouden om samen met hun broeders aan het werk te gaan.
34 En de Egyptenaren richtten hun aandacht er niet op om de kinderen van Levi later aan het werk te zetten, omdat zij in het begin niet bij hun broeders waren geweest; daarom lieten de Egyptenaren hen met rust.
35 En de mannen van Egypte richtten zich met voortdurende strengheid tegen de Israëlieten bij dat werk, en de Egyptenaren dwongen de Israëlieten tot hard werken.
36 En de Egyptenaren maakten het leven van de Israëlieten bitter door hen te dwingen tot zware arbeid, met mortel en bakstenen, en ook tot allerlei andere veldwerkzaamheden.
37 En de Israëlieten noemden Melol, de koning van Egypte, ‘Meror, koning van Egypte’, omdat de Egyptenaren in zijn tijd hun leven verbitterd hadden door allerlei soorten arbeid.
38 Al het werk dat de Egyptenaren de Israëlieten lieten verrichten, eisten ze met grote strengheid, om de Israëlieten te kwellen. Maar hoe meer ze hen kwelden, hoe meer zij toenamen en groeiden, en de Egyptenaren werden bedroefd vanwege de Israëlieten.

HOOFDSTUK 66

1 In die tijd stierf Hadad, de zoon van Bedad, koning van Edom, en Samlah uit Mesrekah, uit het land van de kinderen van het oosten, regeerde in zijn plaats.
2 In het dertiende jaar van de regering van de farao, de koning van Egypte, dat was het honderdvijfentwintigste jaar dat de Israëlieten naar Egypte waren afgedaald, had Samlah achttien jaar over Edom geregeerd.
3 En toen hij regeerde, bracht hij zijn legers bijeen om te strijden tegen Zefo, de zoon van Elifaz, en de nakomelingen van Chittim, omdat zij oorlog hadden gevoerd tegen Angeas, de koning van Afrika, en zijn hele leger hadden vernietigd.
4 Maar hij ging de strijd niet met hem aan, want de nakomelingen van Esau verhinderden hem door te zeggen: 'Hij was hun broer.' Daarop luisterde Samlah naar de stem van de nakomelingen van Esau en keerde met al zijn troepen terug naar het land Edom. Hij trok niet verder om tegen Zefo, de zoon van Elifaz, te strijden.
5 Toen de farao, de koning van Egypte, dit hoorde, zei hij: Samlah, de koning van Edom, heeft besloten om tegen de kinderen van Chittim te strijden, en daarna zal hij tegen Egypte komen strijden.
6 Toen de Egyptenaren hiervan hoorden, verzwaarden zij de arbeid tegen de Israëlieten, opdat de Israëlieten hen niet hetzelfde zouden aandoen als wat zij hen hadden aangedaan in hun oorlog tegen de nakomelingen van Esau in de dagen van Hadad.
7 Toen zeiden de Egyptenaren tegen de Israëlieten: Haast je en doe je werk, voltooi je taak en versterk het land, opdat de nakomelingen van Esau, je broeders, niet tegen ons komen strijden, want omwille van jullie zullen ze tegen ons komen strijden.
8 En de Israëlieten deden dagelijks het werk van de Egyptenaren, en de Egyptenaren verdrukten de Israëlieten om hun aantal in het land te verminderen.
9 Maar doordat de Egyptenaren de Israëlieten meer werk oplegden, namen de Israëlieten in aantal toe en vermenigvuldigden ze zich, totdat heel Egypte vol Israëlieten was.
10 En in het honderdvijfentwintigste jaar van Israëls intocht in Egypte zagen alle Egyptenaren dat hun plan tegen Israël geen succes had, maar dat zij in aantal toenamen en groeiden, en het land Egypte en het land Gosen werden bevolkt met de Israëlieten.
11 Toen kwamen alle oudsten en wijze mannen van Egypte voor de koning, knielden voor hem neer en gingen voor hem zitten.
12 En alle oudsten van Egypte en de wijzen onder hen zeiden tot de koning: 'Lang leve de koning! U hebt ons de raad gegeven die tegen de Israëlieten gericht was, en wij hebben met hen gedaan overeenkomstig het woord van de koning.'
13 Maar naarmate de arbeid toeneemt, nemen ook zij toe en groeien ze in het land, en zie, het hele land is er vol van.
14 Daarom, onze heer en koning, zijn de ogen van heel Egypte op u gericht om hen met uw wijsheid raad te geven, zodat zij Israël kunnen overwinnen en hen kunnen vernietigen of uit het land kunnen verdrijven. En de koning antwoordde hun: Geef ons raad in deze zaak, zodat wij weten wat wij met hen moeten doen.
15 En een officier, een van de raadgevers van de koning, genaamd Job, afkomstig uit Mesopotamië, uit het land Uz, antwoordde de koning en zei:
16 Als de koning het behaagt, laat hem dan luisteren naar het advies van zijn dienaar; en de koning zei tot hem: Spreek.
17 Job sprak tot de koning, de vorsten en alle oudsten van Egypte en zei:
18 Zie, de raad van de koning die hij vroeger gaf met betrekking tot de arbeid van de kinderen van Israël is zeer goed, en u mag hen die voor altijd werken niet weghalen.
19 Maar dit is het advies waarmee u hen kunt verzwakken, als het de koning goeddunkt hen te straffen.
20 Zie, wij hebben lange tijd oorlog gevreesd en gezegd: Wanneer Israël vruchtbaar wordt in het land, zullen zij ons uit het land verdrijven als er oorlog uitbreekt.
21 Als de koning het wenst, laat dan een koninklijk decreet uitvaardigen, en laat het worden vastgelegd in de onherroepelijke wetten van Egypte, dat het bloed van ieder mannelijk kind dat uit de Israëlieten geboren wordt, op de grond vergoten zal worden.
22 En als u dit doet, zal, wanneer alle mannelijke kinderen van Israël gestorven zijn, het kwaad van hun oorlogen ophouden; laat de koning dit doen en alle Hebreeuwse vroedvrouwen laten komen en hun opdracht geven dit uit te voeren; zo behaagde het de koning en de vorsten, en de koning deed overeenkomstig het woord van Job.
23 De koning liet Hebreeuwse vroedvrouwen bij zich komen; de ene heette Shefra en de andere Pua.
24 En de vroedvrouwen kwamen voor de koning en stonden voor hem.
25 En de koning zei tegen hen: Wanneer jullie de Hebreeuwse vrouwen bij hun bevalling bijstaan en hen op de baarmoedstoel zien liggen, en het is een zoon, dan moeten jullie hem doden; maar als het een dochter is, dan mag zij leven.
26 Maar als jullie dit niet doen, dan zal ik jullie en al jullie huizen met vuur verbranden.

27 Maar de vroedvrouwen vreesden God en luisterden niet naar de koning van Egypte, noch naar zijn woorden. En wanneer de Hebreeuwse vrouwen een zoon of dochter ter wereld brachten, deed de vroedvrouw alles wat nodig was voor het kind en liet het leven; zo deden de vroedvrouwen alle dagen.
28 Dit werd aan de koning verteld, en hij liet de vroedvrouwen komen en vroeg hun: Waarom hebben jullie dit gedaan en de kinderen in leven gelaten?
29 En de vroedvrouwen antwoordden en spraken met elkaar tot de koning en zeiden:
30 Laat de koning niet denken dat de Hebreeuwse vrouwen net zo zijn als de Egyptische vrouwen, want alle kinderen van Israël zijn gezond en bevallen al voordat de vroedvrouw komt. En wat ons, uw dienstmaagden, betreft, al vele dagen heeft geen Hebreeuwse vrouw ons bevallen, want alle Hebreeuwse vrouwen zijn hun eigen vroedvrouwen, omdat ze gezond zijn.
31 Farao hoorde hun woorden en geloofde hen in deze zaak, en de vroedvrouwen gingen weg bij de koning, en God zegende hen, en het volk vermenigvuldigde zich en nam enorm toe.

HOOFDSTUK 67

1 Er was een man in het land Egypte, uit het geslacht van Levi, wiens naam Amram was, de zoon van Kehath, de zoon van Levi, de zoon van Israël.
2 En deze man ging heen en nam een vrouw, namelijk Jochebed, de dochter van Levi, de zus van zijn vader, en zij was honderdzesentwintig jaar oud, en hij ging naar haar toe.
3 En de vrouw werd zwanger en baarde een dochter, en zij noemde haar Mirjam, omdat de Egyptenaren in die tijd het leven van de kinderen van Israël bitter hadden gemaakt.
4 En zij werd opnieuw zwanger en baarde een zoon, en zij noemde hem Aäron, want in de dagen van haar zwangerschap begon de farao het bloed van de mannelijke kinderen van Israël te vergieten.
5 In die dagen stierf Zepho, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, koning van Chittim, en Janeas regeerde in zijn plaats.
6 Zepho regeerde vijftig jaar over de kinderen van Chittim, en hij stierf en werd begraven in de stad Nabna in het land Chittim.
7 En Janeas, een van de machtige mannen onder de kinderen van Chittim, regeerde na hem en hij regeerde vijftig jaar.
8 En na de dood van de koning van Chittim vluchtte Bileam, de zoon van Beor, uit het land Chittim en ging naar Egypte, naar de farao, de koning van Egypte.
9 En de farao ontving hem met grote eer, want hij had van zijn wijsheid gehoord, en hij gaf hem geschenken en stelde hem aan als raadgever, en verhief hem in aanzien.
10 En Bileam woonde in Egypte, in aanzien bij alle edelen van de koning, en de edelen verheerlijkten hem, omdat zij allen ernaar verlangden zijn wijsheid te leren.
11 En in het honderddertigste jaar van Israëls uittocht naar Egypte droomde de farao dat hij op zijn troon zat, en hij sloeg zijn ogen op en zag een oude man voor zich staan, met een weegschaal in de handen, zoals die door kooplieden gebruikt wordt.
12 En de oude man nam de weegschaal en hing die voor de farao op.
13 En de oude man nam alle oudsten van Egypte en al zijn edelen en voorname mannen bij elkaar, bond ze samen en legde ze op één weegschaal.
14 En hij nam een melkgeitje en legde dat op de andere weegschaal, en het geitje woog het zwaarst.
15 Farao was verbijsterd door dit vreselijke visioen, waarom het kind boven alles uitstak. Toen hij wakker werd, zag hij dat het een droom was geweest.
16 De farao stond 's morgens vroeg op en riep al zijn dienaren bij zich en vertelde hun de droom, en de mannen werden zeer bevreesd.
17 En de koning zei tegen al zijn wijze mannen: Leg de droom die ik gedroomd heb uit, zodat ik hem kan begrijpen.
18 En Bileam, de zoon van Beor, antwoordde de koning en zei tegen hem: Dit betekent niets anders dan een groot kwaad dat in de laatste dagen over Egypte zal komen.
19 Want er zal een zoon geboren worden voor Israël die heel Egypte en zijn inwoners zal vernietigen en de Israëlieten met een machtige hand uit Egypte zal leiden.
20 Daarom, o koning, beraadslaging vragen over deze zaak, opdat u de hoop en de verwachtingen van de kinderen van Israël kunt vernietigen, voordat dit kwaad over Egypte komt.
21 De koning zei tegen Bileam: Wat moeten wij met Israël doen? Wij hebben immers eerst op een bepaalde manier tegen hen samengespannen, maar konden hen niet overwinnen.
22 Daarom geven wij u nu ook raad tegen hen, zodat wij hen kunnen overwinnen.
23 En Bileam antwoordde de koning: ‘Stuur nu iemand om uw twee raadslieden te laten komen, dan zullen we hun advies hierover horen en daarna zal uw dienaar spreken.’
24 De koning stuurde boden en liet zijn twee raadslieden, Reuel de Midianiet en Job de Uziet, bij zich komen. Zij kwamen en namen plaats voor de koning.
25 En de koning zei tegen hen: Zie, jullie hebben de droom gehoord die ik gedroomd heb, en de uitleg ervan. Geef daarom raad en zie wat er gedaan moet worden met de kinderen van Israël, zodat wij hen kunnen overwinnen, voordat hun kwaad tegen ons opduikt.
26 En Reuel de Midianiet antwoordde de koning: 'Lang leve de koning, lang leve de koning.'
27 Als de koning het goeddunkt, laat hij dan ophouden met de Hebreeën en hen met rust laten, en laat hij zijn hand niet tegen hen opheffen.
28 Want dit zijn zij die de HEER in vroeger tijden heeft uitverkoren en als erfdeel heeft genomen uit alle volken en koningen van de aarde. En wie heeft dan ongestraft zijn hand tegen hen uitgestrekt, en hun God heeft zich niet gewroken?
29 U weet toch zeker dat toen Abraham naar Egypte ging, de farao, de voormalige koning van Egypte, zijn vrouw Sara zag en haar tot vrouw nam, omdat Abraham zei: 'Zij is mijn zus', want hij was bang dat de Egyptenaren hem zouden doden vanwege zijn vrouw.
30 Toen de koning van Egypte Sara had ontvoerd, sloeg God hem en zijn gezin met zware plagen, totdat Hij Sara aan Abraham teruggaf. Toen werd hij genezen.

31 En Abimelech de Gerariet, de koning der Filistijnen, werd door God gestraft vanwege Sara, de vrouw van Abraham, door alle baarmoeders van mens tot dier te dichten.
32 Toen hun God in een nachtelijke droom aan Abimelech verscheen en hem angst aanjoeg, opdat hij Sara, die Abraham had ontvoerd, aan Abraham zou teruggeven, en daarna het hele volk van Gerar gestraft werd vanwege Sara, bad Abraham tot zijn God voor hen, en Hij verhoorde zijn gebed, en Hij genas hen.
33 Abimelech vreesde al dit kwaad dat hem en zijn volk overkwam, en hij keerde terug naar Abraham, zijn vrouw Sara, en gaf hem en haar vele geschenken.
34 Hij deed dat ook met Isaak toen hij hem uit Gerar had verdreven, en God had wonderbaarlijke dingen met hem gedaan, zodat alle waterlopen van Gerar opdroogden en de vruchtbare bomen geen vruchten meer droegen.
35 Totdat Abimelech van Gerar, en Ahuzzath, een van zijn vrienden, en Pichol, de aanvoerder van zijn leger, naar hem toe gingen en zich voor hem neerbogen tot op de grond.
36 En zij vroegen hem om voor hen te bidden, en hij bad tot de Heer voor hen, en de Heer werd door hem verhoord en hij genas hen.
37 Ook Jakob, de eenvoudige man, werd door zijn oprechtheid gered uit de handen van zijn broer Esau en uit de handen van Laban de Syriër, de broer van zijn moeder, die hem naar het leven hadden gestreefd; evenzo uit de handen van alle koningen van Kanaän die zich tegen hem en zijn kinderen hadden verenigd om hen te vernietigen. De Heer redde hen uit hun handen, zodat zij zich tegen hen keerden en hen doodden, want wie had ooit ongestraft zijn hand tegen hen uitgestrekt?
38 Voorwaar, de farao de eerste, de vader van uw vader, verhief Jozef, de zoon van Jakob, boven alle vorsten van het land Egypte, toen hij zijn wijsheid zag, want door zijn wijsheid redde hij alle inwoners van het land van de hongersnood.
39 Daarna beval hij Jakob en zijn kinderen naar Egypte te gaan, opdat door hun deugd het land Egypte en het land Gosen van de hongersnood verlost zouden worden.
40 Als het u goeddunkt, houd dan op met het vernietigen van de Israëlieten. Maar als het niet uw wil is dat zij in Egypte blijven wonen, laat hen dan van hier wegtrekken naar het land Kanaän, het land waar hun voorouders verbleven.
41 Toen de farao de woorden van Jethro hoorde, werd hij zeer boos op hem, zodat hij vol schaamte opstond uit de aanwezigheid van de koning en naar Midian, zijn land, ging en Jozefs stok meenam.
42 En de koning zei tegen Job de Uziet: Wat zeg je ervan, Job, en wat is je advies met betrekking tot de Hebreeën?
43 Job zei toen tegen de koning: Zie, alle inwoners van het land zijn in uw macht; laat de koning doen wat hem goeddunkt.
44 En de koning zei tegen Bileam: Wat zeg je, Bileam? Spreek, zodat wij het kunnen horen.
45 En Bileam zei tegen de koning: Al hetgeen de koning tegen de Hebreeën beraamd heeft, zal hen ten deel vallen, en de koning zal hen met geen enkele raadgeving kunnen overwinnen.
46 Want als u van plan bent hen te verzwakken door het vlammende vuur, dan zult u hen niet overwinnen, want hun God heeft Abraham, hun vader, immers bevrijd uit Ur der Chaldeeën. En als u van plan bent hen met een zwaard te vernietigen, dan zal Isaak, hun vader, immers daarvan bevrijd zijn, en een ram is in zijn plaats gesteld.
47 En als u denkt hen met hard en zwaar werk te kunnen verminderen, zult u ook daarin niet slagen, want hun vader Jakob heeft Laban in allerlei zware arbeid gediend en is daarin voorspoedig geweest.
48 Luister daarom, o Koning, naar mijn woorden, want dit is de raad die tegen hen wordt gegeven, waarmee u over hen zult zegevieren en waarvan u niet mag afwijken.
49 Als de koning het behaagt, laat hij dan bevelen dat al hun kinderen die vanaf nu geboren worden, in het water geworpen worden, want zo kun je hun naam niet uitwissen, want geen van hen, noch van hun vaders, is ooit op deze manier berecht.
50 De koning hoorde de woorden van Bileam, en de koning en de vorsten waren daar tevreden mee, en de koning deed zoals Bileam had gezegd.
51 En de koning beval een proclamatie uit te vaardigen en een wet te maken voor heel Egypte, met de volgende tekst: Elk mannelijk kind dat vanaf nu door de Hebreeën geboren wordt, zal in het water geworpen worden.
52 Toen riep Farao al zijn dienaren bij zich en zei: Ga nu heen en zoek in het hele land Gosen, waar de Israëlieten wonen, en zorg ervoor dat elke zoon die uit de Hebreeën geboren wordt, in de rivier geworpen wordt, maar elke dochter moet in leven blijven.
53 Toen de Israëlieten hoorden wat de farao had bevolen, namelijk hun mannelijke kinderen in de rivier te werpen, verlieten sommigen hun vrouwen, terwijl anderen bij hen bleven.
54 En vanaf die dag, wanneer de tijd van de bevalling aanbrak voor de vrouwen van Israël die bij hun mannen waren gebleven, gingen zij naar het veld om daar te bevallen, en zij bevielen op het veld, en lieten hun kinderen op het veld achter en keerden naar huis terug.
55 En de HEER, die aan hun voorouders had gezworen hen te vermenigvuldigen, zond een van zijn dienende engelen uit de hemel om elk kind met water te wassen, te zalven en in doeken te wikkelen, en om het twee gladde stenen in de handen te geven, waarvan het uit de ene melk en uit de andere honing zoog. Hij liet het haar tot aan de knieën groeien, zodat het zich kon bedekken; om het te troosten en zich aan het te hechten, uit medelijden met het.
56 En toen God medelijden met hen had en hen wilde vermenigvuldigen op de aarde, beval hij de aarde hen op te nemen en daarin te bewaren tot ze volwassen waren. Daarna opende de aarde haar mond en spuwde hen uit, en ze ontkiemden uit de stad als het kruid van de aarde en het gras van het woud. Ieder keerde terug naar zijn familie en naar het huis van zijn vader, en ze bleven bij hen.
57 En de kinderen van Israël waren talrijk op de aarde als het onkruid van het veld, door Gods genade aan hen.
58 Toen alle Egyptenaren dit zagen, gingen ze eropuit, ieder naar zijn akker met zijn span ossen en zijn ploegschaar, en ploegden die om zoals men de aarde ploegt in de tijd van het zaaien.

59 En toen zij ploegden, konden zij de kinderen van Israël geen kwaad doen, daarom nam het volk toe en groeide het enorm.
60 En de farao gaf zijn officieren dagelijks opdracht naar Gosen te gaan om de kinderen van de Israëlieten te zoeken.
61 En toen ze een kind hadden gezocht en gevonden, rukten ze het met geweld uit de schoot van zijn moeder en wierpen het in de rivier. Het meisje lieten ze echter bij haar moeder. Zo deden de Egyptenaren de Israëlieten al die dagen.

HOOFDSTUK 68

1 En in die tijd kwam de Geest van God over Mirjam, de dochter van Amram, de zuster van Aäron. En zij ging naar buiten en profeteerde over het huis en zei: Zie, uit mijn vader en moeder zal nu een zoon geboren worden, die Israël uit de handen van Egypte zal redden.
2 Toen Amram de woorden van zijn dochter hoorde, ging hij terug naar huis en haalde zijn vrouw op, nadat hij haar had weggejaagd op het moment dat de farao beval dat alle mannelijke kinderen uit het huis van Jakob in het water geworpen moesten worden.
3 Zo nam Amram Jochebed, zijn vrouw, drie jaar nadat hij haar had verstoten, weer tot zich en zij werd zwanger.
4 En na zeven maanden vanaf haar zwangerschap baarde zij een zoon, en het hele huis werd vervuld met een groot licht, als het licht van de zon en de maan wanneer zij schijnen.
5 Toen de vrouw het kind zag en merkte dat het er goed en aangenaam uitzag, verborg ze het drie maanden lang in een binnenkamer.
6 In die tijd spanden de Egyptenaren samen om alle Hebreeën daar te vernietigen.
7 De Egyptische vrouwen gingen naar Gosen, waar de Israëlieten woonden, en zij droegen hun kinderen op hun schouders, hun baby's die nog niet konden spreken.
8 En in die dagen, toen de vrouwen van de kinderen van Israël kinderen baarden, verborg ieder haar zoon voor de Egyptenaren, zodat de Egyptenaren niet van hun bevalling zouden weten en hen niet uit het land zouden verdrijven.
9 En de Egyptische vrouwen kwamen naar Gosen met hun kinderen die nog niet konden spreken, op hun schouders. En wanneer een Egyptische vrouw het huis van een Hebreeuwse vrouw binnenging, begon haar kind te huilen.
10 Toen het kind in de binnenkamer huilde, antwoordde het, dus gingen de Egyptische vrouwen naar het huis van de farao om het te vertellen.
11 En de farao stuurde zijn dienaren eropuit om de kinderen te grijpen en te doden; zo deden de Egyptenaren de Hebreeuwse vrouwen alle dagen.
12 En het was in die tijd, ongeveer drie maanden nadat Jochebed haar zoon had verborgen, dat de zaak in het huis van de farao bekend werd.
13 En de vrouw haastte zich om haar zoon mee te nemen voordat de officieren kwamen. Ze maakte voor hem een mandje van riet, bestreek het met modder en pek, legde het kind erin en plaatste het tussen het riet aan de oever van de rivier.
14 Zijn zus Mirjam stond op afstand om te zien wat er met hem zou gebeuren en wat er met haar woorden zou gebeuren.
15 En God zond in die tijd een verschrikkelijke hittegolf over het land Egypte, die het vlees van de mensen verschroeide als de zon in haar omloop, en die de Egyptenaren zwaar teisterde.
16 En alle Egyptenaren daalden af om in de rivier te baden, vanwege de brandende hitte die hun huid verbrandde.
17 En Bathia, de dochter van de farao, ging ook baden in de rivier, vanwege de brandende hitte, en haar dienstmeisjes wandelden langs de rivieroever, evenals alle vrouwen van Egypte.
18 Bathia sloeg haar ogen op naar de rivier en zag de ark op het water drijven. Zij stuurde haar dienstmaagd om die te halen.
19 En zij opende het en zag het kind, en zie, het kind huilde, en zij kreeg medelijden met hem en zei: Dit is een van de Hebreeuwse kinderen.
20 Alle vrouwen van Egypte die langs de rivier liepen, wilden hem de borst geven, maar hij wilde niet drinken, want dit was een wil van de Heer, om hem terug te brengen naar de borst van zijn moeder.
21 En Mirjam, zijn zus, was in die tijd bij de Egyptische vrouwen aan de rivier. Zij zag dit gebeuren en zei tegen de dochter van de farao: 'Zal ik een voedster uit de Hebreeuwse vrouwen gaan halen, zodat zij het kind voor u kan voeden?'
22 En de dochter van de farao zei tegen haar: Ga, en de jonge vrouw ging en riep de moeder van het kind.
23 En de dochter van de farao zei tegen Jochebed: Neem dit kind mee en geef het de borst voor mij, en ik zal je je loon geven, twee zilverstukken per dag. En de vrouw nam het kind mee en gaf het de borst.
24 En na twee jaar, toen het kind volwassen was geworden, bracht zij hem naar de dochter van de farao, en hij was voor haar als een zoon. Zij noemde hem Mozes, want zij zei: 'Omdat ik hem uit het water heb gehaald.'
25 En Amram, zijn vader, noemde hem Chabar, want hij zei: "Het was vanwege hem dat hij weer in contact kwam met zijn vrouw, die hij had verstoten."
26 En Jochebed, zijn moeder, noemde hem Jekuthiel, want, zo zei ze, ik had op hem gehoopt bij de Almachtige, en God heeft hem aan mij teruggegeven.
27 En Mirjam, zijn zus, noemde hem Jered, want zij daalde achter hem af naar de rivier om te weten wat er met hem zou gebeuren.
28 En Aäron, zijn broer, noemde hem Abi Zanuch en zei: Mijn vader heeft mijn moeder verlaten en is omwille van zichzelf naar haar teruggekeerd.
29 Kehath, de vader van Amram, noemde hem Abigdor, omdat God vanwege hem de scheur in het huis van Jakob had hersteld, zodat zij hun zoons niet langer in het water konden werpen.
30 En hun voedster noemde hem Abi Socho en zei: Hij was drie maanden lang in zijn tent verborgen geweest vanwege de kinderen van Cham.
31 Heel Israël noemde hem Semaja, de zoon van Netanel, want ze zeiden: In zijn dagen heeft God hun geroep gehoord en hen bevrijd van hun onderdrukkers.

32 Mozes verbleef in het huis van de farao en werd door Bathia, de dochter van de farao, als een zoon beschouwd. Mozes groeide op te midden van de kinderen van de koning.

HOOFDSTUK 69

1 En de koning van Edom stierf in die dagen, in het achttiende jaar van zijn regering, en werd begraven in zijn tempel die hij voor zichzelf had gebouwd als zijn koninklijke residentie in het land Edom.
2 De nakomelingen van Esau stuurden een boodschapper naar Pethor, dat aan de rivier ligt, en daar haalden ze een jongeman met mooie ogen en een knappe verschijning, wiens naam Saul was, en ze stelden hem aan als koning over hen in de plaats van Samlah.
3 En Saul regeerde veertig jaar lang over alle nakomelingen van Esau in het land Edom.
4 Toen de farao, de koning van Egypte, zag dat het advies dat Bileam had gegeven betreffende de Israëlieten geen effect sorteerde, maar dat zij desondanks vruchtbaar bleven, zich vermenigvuldigden en in aantal toenamen in het hele land Egypte,
5 Toen gaf de farao in die dagen opdracht een proclamatie uit te vaardigen in heel Egypte aan de Israëlieten, met de volgende boodschap: Niemand mag iets van zijn dagelijkse arbeid verminderen.
6 En als een man tekortschiet in het werk dat hij dagelijks verricht, of het nu om mortel of om bakstenen gaat, dan zal zijn jongste zoon in zijn plaats worden aangesteld.
7 En de arbeid van Egypte werd in die dagen steeds zwaarder voor de kinderen van Israël. En zie, als er bij iemand één steen ontbrak in zijn dagelijkse arbeid, dan namen de Egyptenaren zijn jongste zoon met geweld bij zijn moeder weg en zetten hem in de plaats van de ontbrekende steen van zijn vader.
8 En de mannen van Egypte deden dat dag in dag uit, alle dagen, gedurende een lange periode, met alle kinderen van Israël.
9 Maar de stam Levi werkte in die tijd niet samen met de Israëlieten, hun broeders, vanaf het begin, want de kinderen van Levi kenden de listigheid van de Egyptenaren, die zij aanvankelijk tegen de Israëlieten toepasten.

HOOFDSTUK 70

1 En in het derde jaar na de geboorte van Mozes zat de farao aan een feestmaal. Koningin Alparanite zat aan zijn rechterhand en Bathia aan zijn linkerhand. De jongen Mozes lag op haar schoot, en Bileam, de zoon van Beor, zat er met zijn twee zonen. Alle vorsten van het koninkrijk zaten aan tafel in de aanwezigheid van de koning.
2 En de jongen strekte zijn hand uit naar het hoofd van de koning, nam de kroon van het hoofd van de koning en zette die op zijn eigen hoofd.
3 Toen de koning en de vorsten het werk zagen dat de jongen had gedaan, werden ze doodsbang, en een van hen sprak zijn verbazing uit tegen zijn buurman.
4 En de koning zei tegen de vorsten die voor hem aan tafel zaten: Wat zegt u, vorsten, over deze zaak? En wat zal het oordeel zijn over de jongen vanwege deze daad?
5 En Bileam, de zoon van Beor, de tovenaar, antwoordde de koning en de vorsten: ‘Denk nu, mijn heer en koning, aan de droom die u vele dagen geleden gedroomd hebt, en aan wat uw dienaar u heeft uitgelegd.’
6 Dit is dus een kind uit het Hebreeuwse volk, in wie de Geest van God is. Laat mijn heer de koning niet denken dat deze jongen dit zonder kennis heeft gedaan.
7 Want hij is een Hebreeuwse jongen, en wijsheid en inzicht zijn met hem, hoewel hij nog een kind is, en met wijsheid heeft hij dit gedaan en voor zichzelf het koninkrijk Egypte uitverkoren.
8 Want zo bedriegen alle Hebreeën koningen en hun edelen: ze doen al deze dingen listig, om de koningen der aarde en hun onderdanen te doen sidderen.
9 U weet toch zeker dat Abraham, hun vader, zo gehandeld heeft: hij misleidde het leger van Nimrod, de koning van Babel, en Abimelech, de koning van Gerar, en hij nam het land van de kinderen van Heth en alle koninkrijken van Kanaän in bezit.
10 En dat hij naar Egypte afdaalde en over Sara, zijn vrouw, zei: ‘Zij is mijn zus,’ om Egypte en haar koning te misleiden.
11 Zijn zoon Isaak deed hetzelfde toen hij naar Gerar ging en daar woonde, en zijn kracht overwon het leger van Abimelech, de koning der Filistijnen.
12 Hij wilde ook het koninkrijk van de Filistijnen ten val brengen door te beweren dat Rebekka, zijn vrouw, zijn zus was.
13 Jakob handelde ook verraderlijk jegens zijn broer en ontnam hem zijn eerstgeboorterecht en zijn zegen.
14 Hij ging toen naar Padan-aram, naar het huis van Laban, de broer van zijn moeder, en verkreeg op listige wijze zijn dochter, zijn vee en al zijn bezittingen van hem. Daarna vluchtte hij weg en keerde terug naar het land Kanaän, naar zijn vader.
15 Zijn zonen verkochten hun broer Jozef, die naar Egypte ging en daar als slaaf werd opgesloten en twaalf jaar in de gevangenis werd gezet.
16 Totdat de vorige farao dromen droomde, hem uit de gevangenis liet halen en hem boven alle vorsten van Egypte verhief, omdat hij zijn dromen aan hem uitlegde.
17 Toen God een hongersnood over het hele land bracht, liet Hij zijn vader en al zijn broers en het hele huishouden van zijn vader komen en onderhield hen zonder enige vergoeding of beloning. Hij kocht de Egyptenaren als slaven.
18 Nu dan, mijn heer koning, zie, dit kind is in hun plaats opgestaan in Egypte, om te doen wat zij doen en om met elke koning, vorst en rechter te spotten.
19 Als het de koning behaagt, laten we dan nu zijn bloed op de grond vergieten, opdat hij niet opstaat en de regering uit uw hand neemt, en de hoop van Egypte vergaat nadat hij geregeerd heeft.
20 En Bileam zei tegen de koning: Laten wij bovendien alle rechters en wijzen van Egypte bijeenroepen, zodat wij kunnen vaststellen of deze jongen inderdaad ter dood veroordeeld is, zoals u gezegd hebt. Dan zullen wij hem doden.
21 Toen liet de farao alle wijzen van Egypte bij zich komen, en zij verschenen voor de koning. Een engel van de

Heer verscheen te midden van hen, en hij was gelijk aan een van de wijzen van Egypte.
22 En de koning zei tegen de wijzen: Jullie hebben toch zeker gehoord wat deze Hebreeuwse jongen, die in het huis woont, heeft gedaan, en zo heeft Bileam in deze zaak geoordeeld.
23 Oordeel nu ook zelf en zie wat de jongen toekomt voor de daad die hij heeft begaan.
24 En de engel, die eruitzag als een van de wijzen van de farao, antwoordde en zei het volgende, ten overstaan van alle wijzen van Egypte en van de koning en de vorsten:
25 Als de koning het behaagt, laat hij dan mannen roepen die een onyxsteen en een gloeiende kool voor hem brengen en die voor het kind plaatsen. Als het kind zijn hand uitstrekt en de onyxsteen pakt, dan zullen we weten dat de jongen al zijn daden met wijsheid heeft begaan, en dan moeten we hem doden.
26 Maar als hij zijn hand uitstrekt op de kool, dan zullen we weten dat hij dit niet met opzet heeft gedaan, en hij zal in leven blijven.
27 En de koning en de vorsten vonden het een goed plan, dus deed de koning wat de engel van de Heer hem had gezegd.
28 En de koning beval dat de onyxsteen en de kool gebracht en voor Mozes geplaatst zouden worden.
29 En zij plaatsten de jongen voor zich, en de jongen probeerde zijn hand uit te strekken naar de onyxsteen, maar de engel van de Heer nam zijn hand en legde die op de kool, en de kool doofde in zijn hand. Hij hief zijn hand op en stak die in zijn mond, en een deel van zijn lippen en een deel van zijn tong verbrandde, en hij werd zwaar in zijn mond en tong.
30 Toen de koning en de vorsten dit zagen, begrepen ze dat Mozes niet verstandig had gehandeld door de kroon van het hoofd van de koning af te nemen.
31 Daarom zagen de koning en de vorsten ervan af het kind te doden, zodat Mozes in het huis van de farao kon blijven wonen en opgroeien, en de Heer was met hem.
32 En terwijl de jongen in het huis van de koning was, werd hij in purper gekleed en groeide hij op tussen de kinderen van de koning.
33 Toen Mozes opgroeide in het huis van de koning, beschouwde Bathia, de dochter van de farao, hem als een zoon, en het hele huisgezin van de farao eerde hem, en alle mannen van Egypte waren bang voor hem.
34 En hij ging dagelijks op weg naar het land Gosen, waar zijn broeders, de kinderen van Israël, woonden, en Mozes zag hen dagelijks, uitgeput en zwaarlijvig.
35 En Mozes vroeg hun: Waarom wordt u deze arbeid dagelijks opgelegd?
36 En zij vertelden hem alles wat hen was overkomen, en alle voorschriften die de farao hen had opgelegd vóór zijn geboorte.
37 En zij vertelden hem alle plannen die Bileam, de zoon van Beor, tegen hen had beraamd, en ook wat hij tegen hem had beraamd om hem te doden nadat hij de kroon van de koning van zijn hoofd had genomen.
38 Toen Mozes dit hoorde, ontbrandde zijn woede tegen Bileam. Hij wilde hem doden en lag dagelijks in een hinderlaag voor hem.
39 Bileam was bang voor Mozes, en hij en zijn twee zonen stonden op en verlieten Egypte. Ze vluchtten en bevrijdden hun leven en gingen naar het land Koesj, naar Kikianus, de koning van Koesj.
40 En Mozes ging in en uit in het paleis van de koning, en de HEER gaf hem gunst in de ogen van de farao, in de ogen van al zijn dienaren en in de ogen van heel het volk van Egypte, en zij hadden Mozes zeer lief.
41 En de dag brak aan waarop Mozes naar Gosen ging om zijn broers te bezoeken, en hij zag de Israëlieten in hun zware arbeid en ontberingen, en Mozes werd bedroefd om hen.
42 Mozes keerde terug naar Egypte en kwam bij het huis van de farao. Hij ging voor de koning staan en boog zich voor hem neer.
43 Mozes zei tegen Farao: ‘Ik smeek u, heer, ik ben gekomen om u een klein verzoek te doen; ga alstublieft niet met lege handen weg.’ En Farao zei tegen hem: ‘Spreek.’
44 En Mozes zei tegen Farao: Laat uw dienaren de Israëlieten die in Gosen zijn, daar een dag lang rusten van hun arbeid.
45 En de koning antwoordde Mozes en zei: Zie, ik heb mij in deze zaak tot u verheven om aan uw verzoek te voldoen.
46 En de farao beval een proclamatie uit te vaardigen in heel Egypte en Gosen, waarin stond:
47 Tot jullie, alle kinderen van Israël, zegt de koning: zes dagen lang moeten jullie werken en arbeiden, maar op de zevende dag moeten jullie rusten en geen werk verrichten. Zo moeten jullie het alle dagen doen, zoals de koning en Mozes, de zoon van Bathia, hebben bevolen.
48 Mozes verheugde zich over dit bevel van de koning, en alle Israëlieten deden zoals Mozes hen had opgedragen.
49 Want dit was een boodschap van de Heer aan de kinderen van Israël, want de Heer was begonnen aan de kinderen van Israël te denken om hen te redden ter wille van hun vaderen.
50 En de HEER was met Mozes, en zijn faam verspreidde zich door heel Egypte.
51 En Mozes werd groot in de ogen van alle Egyptenaren en in de ogen van alle Israëlieten, omdat hij het goede voor zijn volk Israël zocht en vredeswoorden over hen tot de koning sprak.

HOOFDSTUK 71

1 Toen Mozes achttien jaar oud was, wilde hij zijn vader en moeder graag zien en ging hij naar Gosen. Toen Mozes Gosen naderde, kwam hij bij de plaats waar de Israëlieten aan het werk waren. Hij bekeek hun lasten en zag een Egyptenaar een van zijn Hebreeuwse broeders slaan.
2 Toen de man die geslagen was Mozes zag, snelde hij naar hem toe om hulp te vragen, want Mozes stond hoog in aanzien in het huis van de farao. Hij zei tegen hem: 'Mijn heer, help mij! Deze Egyptenaar is 's nachts mijn huis binnengedrongen, heeft mij gebonden en is in mijn bijzijn naar mijn vrouw toegekomen, en nu wil hij mij doden.'
3 Toen Mozes dit slechte voorval hoorde, ontbrandde zijn woede tegen de Egyptenaar. Hij keerde zich om en zag dat er niemand meer was. Daarom sloeg hij de Egyptenaar en verborg hem in het zand. Zo bevrijdde hij de Hebreeër uit de handen van degene die hem geslagen had.

4 De Hebreeër ging naar zijn huis, en Mozes keerde terug naar zijn huis, en ging vervolgens naar buiten en kwam terug bij het huis van de koning.
5 En toen de man thuisgekomen was, overwoog hij zijn vrouw te verstoten, want het was in het huis van Jakob niet gepast dat een man tot zijn vrouw kwam nadat zij onrein was geworden.
6 De vrouw ging naar haar broers en vertelde het hen. De broers van de vrouw wilden hem doden, maar hij vluchtte naar huis en ontkwam.
7 Op de tweede dag ging Mozes naar zijn broers en zag dat twee mannen ruzie maakten. Hij zei tegen de boosaardige: Waarom sla je je naaste?
8 En hij antwoordde hem en zei: Wie heeft jou tot vorst en rechter over ons aangesteld? Denk je soms dat je mij zult doden zoals je de Egyptenaar hebt gedood? En Mozes werd bang en zei: Is dit niet al bekend?
9 Toen de farao hiervan hoorde, beval hij Mozes te doden. Daarop zond God zijn engel, die aan de farao verscheen in de gedaante van een aanvoerder van de lijfwacht.
10 En de engel van de Heer nam het zwaard uit de hand van de bevelhebber van de lijfwacht en hakte daarmee zijn hoofd af, want de gedaante van de bevelhebber van de lijfwacht was veranderd in de gedaante van Mozes.
11 En de engel van de HEER greep Mozes bij zijn rechterhand en leidde hem uit Egypte weg. Hij plaatste hem buiten de grenzen van Egypte, op een afstand van veertig dagen reizen.
12 Alleen Aäron, zijn broer, bleef in Egypte achter en profeteerde tot de Israëlieten, zeggende:
13 Zo spreekt de HEER, de God van uw voorouders: Werp ieder mens de gruwelen van zijn ogen weg en verontreinig uzelf niet met de afgoden van Egypte.
14 De Israëlieten kwamen in opstand en wilden toen niet naar Aäron luisteren.
15 De HEER had voornemens hen te vernietigen, ware het niet dat de HEER het verbond in gedachten hield dat Hij met Abraham, Isaak en Jakob had gesloten.
16 In die dagen bleef de hand van Farao streng tegen de Israëlieten, en hij verpletterde en onderdrukte hen, totdat God zijn woord zond en naar hen omkeek.

HOOFDSTUK 72

1 En in die dagen was er een grote oorlog tussen de kinderen van Koesj en de kinderen van het oosten en Aram, en zij kwamen in opstand tegen de koning van Koesj, in wiens handen zij zich bevonden.
2 Toen trok Kikianus, de koning van Cush, met heel zijn volk uit, een volk zo talrijk als het zand, en hij trok eropuit om tegen Aram en de volken van het oosten te strijden en hen te onderwerpen.
3 Toen Kikianus wegging, liet hij Bileam de tovenaar met zijn twee zonen achter om de stad en de laagste klasse van het volk te bewaken.
4 Zo trok Kikianus eropuit naar Aram en de volken van het oosten, en hij streed tegen hen en versloeg hen, en zij vielen allen gewond neer voor Kikianus en zijn volk.
5 En hij nam velen van hen gevangen en onderwierp hen zoals voorheen, en hij sloeg zijn kamp op in hun land om zoals gebruikelijk belasting van hen te innen.
6 Toen de koning van Cush hem had aangesteld als bewaker van de stad en de armen van de stad, stond hij op en beraamde samen met de inwoners van het land een opstand tegen koning Kikianus, zodat hij de stad niet in zou kunnen gaan wanneer hij zou terugkeren.
7 En de inwoners van het land luisterden naar hem, zwoeren hem trouw en maakten hem tot koning over hen, en zijn twee zonen tot aanvoerders van het leger.
8 Toen stonden ze op en verhoogden de stadsmuren aan de twee hoeken, en ze bouwden een buitengewoon stevig gebouw.
9 En op de derde hoek groeven zij talloze grachten tussen de stad en de rivier die het hele land van Cush omringde, en zij zorgden ervoor dat het water van de rivier daar naar buiten stroomde.
10 Bij de vierde hoek verzamelden ze talloze slangen door middel van bezweringen en toverijen, en ze versterkten de stad en woonden erin, en niemand ging voor hen de stad uit of in.
11 En Kikianus vocht tegen Aram en de volken van het oosten en onderwierp hen zoals voorheen. Zij betaalden hem de gebruikelijke schatting, en hij ging terug naar zijn land.
12 Toen Kikianus, de koning van Cush, zijn stad naderde met al zijn legeraanvoerders, keken ze op en zagen dat de stadsmuren verhoogd en sterk gebouwd waren. De mannen waren dan ook zeer verbaasd.
13 En ze zeiden tegen elkaar: Omdat ze zagen dat we in de strijd vertraging opliepen en erg bang voor ons waren, hebben ze dit gedaan en de stadsmuren verhoogd en versterkt, zodat de koningen van Kanaän niet tegen hen in de strijd zouden kunnen komen.
14 Toen naderden de koning en zijn troepen de stadspoort en keken omhoog. Zie, alle poorten van de stad waren gesloten. En ze riepen de wachters toe: 'Open ze voor ons, zodat we de stad in kunnen gaan.'
15 Maar de wachters weigerden hen de deur te openen op bevel van Bileam, de tovenaar, hun koning, en lieten hen hun stad niet binnen.
16 Toen leverden ze strijd met hen tegenover de stadspoort, en honderdveertig mannen van het leger bij Kikianus sneuvelden die dag.
17 De volgende dag vochten ze verder, en wel aan de oever van de rivier. Ze probeerden over te steken, maar dat lukte niet, en sommigen van hen zonken in de kuilen en stierven.
18 De koning gaf hen daarom opdracht bomen om te hakken om vlotten van te maken, waarmee ze naar hen toe konden varen, en dat deden ze.
19 Toen ze bij de plaats van de grachten kwamen, bracht het water het water in beweging door molens, en tweehonderd mannen op tien vlotten verdronken.
20 Op de derde dag trokken ze op om te vechten aan de kant waar de slangen waren, maar ze konden daar niet komen, want de slangen doodden honderdzeventig van hen. Daarop staakten ze de strijd tegen Cush en belegerden ze Cush negen jaar lang; niemand kwam eruit of erin.
21 In die tijd, toen de oorlog en het beleg tegen Cush woedden, vluchtte Mozes uit Egypte voor de farao, die hem wilde doden omdat hij een Egyptenaar had gedood.

22 Mozes was achttien jaar oud toen hij uit Egypte vluchtte, op de vlucht voor de farao. Hij vluchtte naar het legerkamp van Kikianus, dat in die tijd Cush belegerde.
23 En Mozes verbleef negen jaar in het legerkamp van Kikianus, de koning van Cush, gedurende de hele periode dat zij Cush belegerden, en Mozes ging met hen mee naar buiten en naar binnen.
24 En de koning, de vorsten en alle strijders hadden Mozes lief, want hij was groot en waardig, zijn gestalte was als die van een edele leeuw, zijn gezicht was als de zon, en zijn kracht was als die van een leeuw, en hij was raadgever van de koning.
25 En na negen jaar werd Kikianus getroffen door een dodelijke ziekte, en deze ziekte kreeg hem te pakken, en hij stierf op de zevende dag.
26 Zijn dienaren balsemden hem en brachten hem naar een plek tegenover de stadspoort, ten noorden van het land Egypte.
27 En zij bouwden boven hem een elegant, sterk en hoog gebouw, en zij plaatsten grote stenen eronder.
28 En de schrijvers van de koning graveerden op die stenen al de macht van hun koning Kikianus en al zijn veldslagen die hij had gestreden; zie, die staan daar tot op de dag van vandaag opgeschreven.
29 Na de dood van Kikianus, de koning van Cush, was zijn volk en troepen zeer bedroefd vanwege de oorlog.
30 Toen zeiden ze tegen elkaar: Geef ons raad wat we nu moeten doen, want we hebben negen jaar in de wildernis gewoond, ver van huis.
31 Als we zeggen dat we tegen de stad zullen vechten, zullen velen van ons gewond of gedood worden, en als we hier in het beleg blijven, zullen we ook sterven.
32 Want nu zullen alle koningen van Aram en van de kinderen van het oosten horen dat onze koning dood is, en zij zullen ons plotseling en vijandig aanvallen, en zij zullen tegen ons strijden en geen enkel overblijfsel van ons overlaten.
33 Laten we daarom op pad gaan en een koning over ons aanstellen, en laten we het beleg volhouden totdat de stad aan ons wordt overgeleverd.
34 En zij wilden op die dag een man tot koning kiezen uit het leger van Kikianus, maar zij vonden niemand die zo geschikt was als Mozes om over hen te regeren.
35 En ze haastten zich, trokken ieder zijn kleren uit en gooiden ze op de grond. Ze maakten een grote hoop en legden Mozes daarop.
36 En zij stonden op en bliezen op trompetten en riepen voor hem uit: Leve de koning, leve de koning!
37 En het hele volk en alle edelen zwoeren hem dat ze hem Adonia, de koningin uit Kusjietië, de vrouw van Kikianus, tot vrouw zouden geven, en op die dag maakten ze Mozes tot koning over hen.
38 En alle inwoners van Cush vaardigden op die dag een proclamatie uit, waarin stond: Iedereen moet Mozes iets geven van wat hij bezit.
39 En ze spreidden een laken uit over de hoop, en ieder wierp er iets in van wat hij bezat, de een een gouden oorring en de ander een munt.
40 Ook onyxstenen, bdellium, parels en marmer wierpen de kinderen van Cush op de hoop voor Mozes, en ook zilver en goud in grote hoeveelheden.
41 Mozes nam al het zilver en goud, alle vaten en de bdellium- en onyxstenen die alle kinderen van Cush hem hadden gegeven, en hij legde ze bij zijn schatten.
42 En Mozes regeerde die dag over de kinderen van Cush, in de plaats van Kikianus, de koning van Cush.

HOOFDSTUK 73

1 In het vijfenvijftigste jaar van de regering van de farao, koning van Egypte, dat wil zeggen in het honderdzevenenvijftigste jaar dat de Israëlieten naar Egypte trokken, regeerde Mozes in Cush.
2 Mozes was zevenentwintig jaar oud toen hij over Kus begon te regeren, en hij regeerde veertig jaar.
3 En de HEER schonk Mozes gunst en genade in de ogen van alle inwoners van Kush, en de inwoners van Kush hadden hem zeer lief. Zo werd Mozes begenadigd door de HEER en door de mensen.
4 En op de zevende dag van zijn regering kwamen alle kinderen van Cush bijeen en kwamen voor Mozes en knielden voor hem neer tot op de grond.
5 En alle kinderen spraken met elkaar in de aanwezigheid van de koning en zeiden: Geef ons raad, zodat we kunnen zien wat er met deze stad moet gebeuren.
6 Want we belegeren de stad nu al negen jaar en hebben onze kinderen en onze vrouwen niet meer gezien.
7 Toen antwoordde de koning hun: Als jullie naar mijn stem luisteren in alles wat ik jullie beveel, dan zal de HEER de stad in onze handen geven en zullen wij haar onderwerpen.
8 Want als we met hen strijden zoals in de vorige strijd die we met hen voerden vóór de dood van Kikianus, zullen velen van ons gewond neervallen, net als voorheen.
9 Zie, hier is dan ook een raad voor u in deze zaak: als u naar mijn stem luistert, zal de stad in onze handen worden overgeleverd.
10 Daarop antwoordden alle legermachten de koning: Alles wat onze heer beveelt, zullen wij doen.
11 Mozes zei tegen hen: Ga door het hele kamp en laat luid en duidelijk horen aan het hele volk:
12 Zo zegt de koning: Ga het bos in en neem de jongen van de ooievaar mee, ieder een jong in zijn hand.
13 En ieder die het woord van de koning overtreedt en zijn kind niet brengt, zal sterven, en de koning zal alles wat hem toekomt in beslag nemen.
14 En wanneer u ze brengt, zullen ze onder uw hoede zijn. U zult ze opvoeden tot ze volwassen zijn en u zult ze leren vliegen, zoals de jongen van de havik dat doen.
15 Toen hoorden alle kinderen van Cush de woorden van Mozes, en zij stonden op en lieten een proclamatie uitvaardigen in het hele kamp, waarin stond:
16 Aan jullie, alle kinderen van Cush, heeft de koning bevolen dat jullie allemaal samen naar het bos gaan en daar jonge ooievaars vangen, ieder zijn jong in zijn hand, en jullie moeten ze mee naar huis nemen.
17 Iedereen die het bevel van de koning overtreedt, zal sterven, en de koning zal alles wat hem toekomt in beslag nemen.
18 En alle mensen deden dat. Ze gingen het bos in, klommen in de dennenbomen en vingen, ieder een jong in zijn hand, alle jonge ooievaars. Ze brachten ze naar de

woestijn en voedden ze op in opdracht van de koning. Ze leerden ze snel te vliegen, net als jonge haviken.
19 Nadat de jonge ooievaars waren grootgebracht, beval de koning dat ze drie dagen moesten vasten, en het hele volk deed dat.
20 En op de derde dag zei de koning tegen hen: ‘Versterk jullie en word dappere mannen, trek ieder zijn wapenrusting aan en gord zijn zwaard om, en ieder bestijg zijn paard en neem ieder zijn jonge ooievaar in zijn hand.’
21 En wij zullen opstaan en strijden tegen de stad op de plaats waar de slangen zijn; en het hele volk deed zoals de koning had bevolen.
22 En ieder nam zijn jong in de hand en ging weg. Toen ze bij de plaats van de slangen kwamen, zei de koning tegen hen: Laat ieder zijn jonge ooievaar op de slangen afvliegen.
23 En ieder zond op bevel van de koning zijn jonge ooievaar uit, en de jonge ooievaars renden op de slangen af en verslonden ze allemaal en verdreven ze uit die plaats.
24 Toen de koning en het volk zagen dat alle slangen op die plaats vernietigd waren, barstte het hele volk in luid gejuich uit.
25 En zij naderden de stad, vochten ertegen, namen haar in en onderwierpen haar, en zij trokken de stad binnen.
26 Op die dag stierven duizendhonderd mannen uit de stad, allen die in de stad woonden, maar van de belegeraars stierf er geen enkele.
27 Zo ging ieder kind van Cush naar huis, naar zijn vrouw en kinderen en naar al zijn familieleden.
28 Toen Bileam, de tovenaar, zag dat de stad ingenomen was, opende hij de poort en vluchtte hij met zijn twee zonen en acht broers terug naar Egypte, naar de farao, de koning van Egypte.
29 Het zijn de tovenaars en magiërs die in het wetboek genoemd worden, die zich tegen Mozes verzetten toen de HEER de plagen over Egypte bracht.
30 Mozes veroverde de stad door zijn wijsheid, en de inwoners van Koesj plaatsten hem op de troon in plaats van Kikianus, de koning van Koesj.
31 En zij zetten de koninklijke kroon op zijn hoofd en gaven hem Adonia, de Kushitische koningin, de vrouw van Kikianus, tot vrouw.
32 Mozes vreesde de HEER, de God van zijn voorvaderen, zodat hij niet naar haar toe ging en zijn ogen niet op haar richtte.
33 Mozes herinnerde zich immers hoe Abraham zijn dienaar Eliezer een eed had laten afleggen, zeggende: 'Gij zult geen vrouw uit de dochters van Kanaän voor mijn zoon Isaak nemen.'
34 Ook wat Isaak deed toen Jakob voor zijn broer was gevlucht, toen deze hem gebood te zeggen: Gij zult geen vrouw nemen uit de dochters van Kanaän, noch een verbond sluiten met een van de nakomelingen van Cham.
35 Want de HEER, onze God, gaf Cham, de zoon van Noach, en zijn kinderen en al zijn nakomelingen, als slaven aan de kinderen van Sem en aan de kinderen van Jafet, en aan hun nakomelingen na hen, als slaven voor altijd.
36 Daarom wendde Mozes zijn hart noch zijn ogen tot de vrouw van Kikianus, gedurende alle dagen dat hij over Cush regeerde.
37 En Mozes vreesde de HEER, zijn God, zijn hele leven lang, en Mozes wandelde voor de HEER in waarheid, met heel zijn hart en ziel. Hij week niet af van de rechte weg, alle dagen van zijn leven, en hij week niet af van de weg, noch naar rechts, noch naar links, waarop Abraham, Isaak en Jakob hadden gewandeld.
38 Mozes versterkte zijn positie in het koninkrijk van de kinderen van Cush, en hij leidde de kinderen van Cush met zijn gebruikelijke wijsheid, en Mozes had voorspoed in zijn koninkrijk.
39 In die tijd hoorden Aram en de kinderen van het oosten dat Kikianus, de koning van Cush, gestorven was. Daarom kwamen Aram en de kinderen van het oosten in opstand tegen Cush.
40 Mozes verzamelde alle kinderen van Cush, een zeer machtig volk, ongeveer dertigduizend man, en trok eropuit om te strijden tegen Aram en de kinderen van het oosten.
41 En zij gingen eerst naar de kinderen van het oosten, en toen de kinderen van het oosten hun bericht hoorden, gingen zij hen tegemoet en raakten met hen in gevecht.
42 De oorlog tegen de kinderen van het oosten was hevig, daarom gaf de HEER alle kinderen van het oosten in de handen van Mozes, en ongeveer driehonderd mannen sneuvelden.
43 En alle kinderen van het oosten keerden terug en trokken zich terug, waarop Mozes en de kinderen van Kus hen achtervolgden, hen onderwierpen en hen belasting oplegden, zoals hun gewoonte was.
44 Mozes en al het volk dat met hem was, trokken vandaar verder naar het land Aram om te strijden.
45 En ook de inwoners van Aram trokken eropuit om hen tegemoet te gaan en vochten tegen hen. De HEER leverde hen over in de handen van Mozes, en vele mannen van Aram vielen gewond neer.
46 En ook Aram werd door Mozes onderworpen, evenals de inwoners van Kus, en zij betaalden hun gebruikelijke belasting.
47 En Mozes onderwierp Aram en de kinderen van het oosten aan de kinderen van Kus, en Mozes en al het volk dat met hem was, trok naar het land Kus.
48 Mozes versterkte zich in het koninkrijk van de kinderen van Kush, en de HEER was met hem, en alle kinderen van Kush waren bang voor hem.

HOOFDSTUK 74

1 Aan het einde der tijden stierf Saul, koning van Edom, en Baäl Chanan, de zoon van Achbor, regeerde in zijn plaats.
2 In het zestiende jaar van de regering van Mozes over Cush regeerde Baäl Chanan, de zoon van Achbor, in het land Edom over alle kinderen van Edom gedurende achtendertig jaar.
3 In zijn tijd kwam Moab in opstand tegen de macht van Edom, omdat het sinds de tijd van Hadad, de zoon van Bedad, onder Edoms heerschappij stond. Hadad versloeg hen en Midian en onderwierp Moab aan Edom.
4 Toen Baäl Chanan, de zoon van Achbor, over Edom regeerde, verwierpen alle kinderen van Moab hun trouw aan Edom.
5 In die dagen stierf Angeas, de koning van Afrika, en Azdrubal, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.
6 In die dagen stierf Janeüs, de koning van de kinderen van Chittim, en men begroef hem in zijn tempel die hij voor

zichzelf had gebouwd in de vlakte van Canopia als residentie, en Latinus regeerde in zijn plaats.
7 In het tweeëntwintigste jaar van de regering van Mozes over de kinderen van Cush, regeerde Latinus vijfenveertig jaar over de kinderen van Chittim.
8 En hij bouwde ook voor zichzelf een grote en machtige toren, en daarin bouwde hij een elegante tempel als residentie, om daar zijn regering te voeren, zoals gebruikelijk was.
9 In het derde jaar van zijn regering liet hij een proclamatie uitvaardigen aan al zijn bekwame mannen, die vele schepen voor hem bouwden.
10 Latinus verzamelde al zijn troepen, en zij kwamen per schip en voeren daarmee op weg om te strijden tegen Azdrubal, de zoon van Angeas, de koning van Afrika. Zij kwamen in Afrika aan en raakten slaags met Azdrubal en zijn leger.
11 Latinus overwon Azdrubal en nam van Azdrubal het aquaduct af dat zijn vader van de kinderen van Chittim had meegebracht toen hij Jania, de dochter van Uzi, tot vrouw nam. Latinus wierp de brug van het aquaduct omver en bracht het hele leger van Azdrubal een zware slag toe.
12 De overgebleven sterke mannen van Azdrubal versterkten hun gelederen, hun harten werden vervuld van afgunst, en ze zochten de dood op en raakten opnieuw in gevecht met Latinus, de koning van Chittim.
13 De strijd was hevig voor alle mannen van Afrika, en ze vielen allemaal gewond voor Latinus en zijn volk, en ook koning Azdrubal sneuvelde in die strijd.
14 Koning Azdrubal had een zeer mooie dochter, Ushpezena geheten, en alle mannen van Afrika borduurden haar beeltenis op hun kleding, vanwege haar grote schoonheid en knappe verschijning.
15 En de mannen van Latinus zagen Ushpezena, de dochter van Azdrubal, en prezen haar bij hun koning Latinus.
16 En Latinus gaf opdracht haar naar hem toe te brengen, en Latinus nam Ushpezena tot vrouw, en hij keerde terug op zijn weg naar Chittim.
17 En het gebeurde na de dood van Azdrubal, de zoon van Angeas, toen Latinus na de strijd naar zijn land was teruggekeerd, dat alle inwoners van Afrika in opstand kwamen en Anibaal, de zoon van Angeas, de jongere broer van Azdrubal, uitkozen en hem in plaats van zijn broer tot koning over heel Afrika maakten.
18 En toen hij regeerde, besloot hij naar Chittim te gaan om tegen de kinderen van Chittim te strijden, om de zaak van zijn broer Azdrubal en de zaak van de inwoners van Afrika te wreken, en dat deed hij.
19 En hij bouwde vele schepen, en hij voer daarin met zijn hele leger, en hij ging naar Chittim.
20 Zo vocht Anibal tegen de kinderen van Chittim, en de kinderen van Chittim vielen gewond voor Anibal en zijn leger, en Anibal wreekte de zaak van zijn broer.
21 En Annibal zette de oorlog achttien jaar lang voort tegen de kinderen van Chittim, en Annibal woonde in het land van Chittim en sloeg daar lange tijd zijn kamp op.
22 En Anibaal bracht de kinderen van Chittim een zeer zware slag toe, en hij doodde hun voornaamste mannen en vorsten, en van de rest van het volk doodde hij ongeveer tachtigduizend man.
23 En aan het einde der dagen en jaren keerde Anibal terug naar zijn land Afrika, en hij regeerde veilig in de plaats van zijn broer Azdrubal.

HOOFDSTUK 75

1 In die tijd, in het honderdachtigste jaar dat de Israëlieten naar Egypte trokken, kwamen er uit Egypte dappere mannen, dertigduizend te voet, uit de Israëlieten, allen behorend tot de stam van Jozef, uit de stam van Efraïm, de zoon van Jozef.
2 Want zij zeiden dat de tijd voorbij was die de HEER in vroeger tijden voor de Israëlieten had vastgesteld, zoals Hij tegen Abraham had gesproken.
3 En deze mannen omgordden zich, ieder deed zijn zwaard aan zijn zijde en ieder zijn wapenrusting aan, en zij vertrouwden op hun kracht en trokken samen met een vastberadenheid uit Egypte weg.
4 Maar ze brachten geen proviand mee voor de reis, alleen zilver en goud, zelfs geen brood voor die dag, want ze waren van plan hun proviand tegen betaling van de Filistijnen te krijgen, en zo niet, dan zouden ze het met geweld afnemen.
5 Deze mannen waren zeer sterk en dapper; één man kon duizend man achtervolgen en twee konden tienduizend man op de vlucht jagen. Daarom vertrouwden ze op hun kracht en trokken samen verder, zoals ze waren.
6 En zij trokken naar het land Gath, en zij daalden af en vonden de herders van Gath die het vee van de kinderen van Gath aan het hoeden waren.
7 En zij zeiden tegen de herders: Geef ons een aantal schapen als loon, zodat we kunnen eten, want we hebben honger, omdat we vandaag geen brood hebben gegeten.
8 De herders zeiden: Zijn dat onze schapen of runderen, dat we ze u zelfs tegen betaling zouden geven? Daarop kwamen de kinderen van Efraïm dichterbij om ze met geweld mee te nemen.
9 De herders van Gath riepen hen luidkeels toe, zodat hun geroep van verre te horen was. Daarop gingen alle kinderen van Gath naar hen toe.
10 Toen de inwoners van Gath de slechte daden van de inwoners van Efraïm zagen, keerden zij terug en riepen de mannen van Gath bijeen. Ieder trok zijn wapenrusting aan en zij trokken ten strijde tegen de inwoners van Efraïm.
11 En ze raakten met hen in gevecht in het dal van Gath, en de strijd was hevig, en ze brachten elkaar die dag grote verliezen toe.
12 En op de tweede dag zonden de kinderen van Gath naar alle steden van de Filistijnen om hen te komen helpen, met de volgende boodschap:
13 Kom naar ons toe en help ons, zodat we de kinderen van Efraïm kunnen verslaan, die uit Egypte zijn gekomen om ons vee te roven en zonder reden tegen ons te strijden.
14 De inwoners van Efraïm waren uitgeput van honger en dorst, want ze hadden al drie dagen geen brood gegeten. Daarom trokken veertigduizend mannen uit de steden van de Filistijnen eropuit om de mannen van Gath te helpen.
15 Deze mannen raakten in gevecht met de kinderen van Efraïm, en de Heer leverde de kinderen van Efraïm over in de handen van de Filistijnen.

16 En zij sloegen alle kinderen van Efraïm dood, allen die uit Egypte waren weggetrokken; er bleven slechts tien mannen over die van het gevecht waren gevlucht.
17 Want dit kwaad kwam van de Heer tegen de kinderen van Efraïm, omdat zij het woord van de Heer hadden overtreden door uit Egypte weg te trekken, voordat de tijd was aangebroken die de Heer in de dagen van weleer voor Israël had vastgesteld.
18 En ook onder de Filistijnen sneuvelden een groot aantal, ongeveer twintigduizend man, en hun broeders droegen hen weg en begroeven hen in hun steden.
19 De gedode kinderen van Efraïm bleven vele dagen en jaren verlaten in het dal van Gath, en werden niet begraven, en het dal raakte vol met mensenbeenderen.
20 De mannen die aan de strijd waren ontkomen, kwamen in Egypte en vertelden alle Israëlieten alles wat hen was overkomen.
21 Hun vader Efraïm treurde vele dagen over hen, en zijn broers kwamen hem troosten.
22 En hij ging naar zijn vrouw toe, en zij baarde een zoon. Hij noemde hem Beriah, want zij was ongelukkig in zijn huis.

HOOFDSTUK 76

1 Mozes, de zoon van Amram, was in die dagen nog koning in het land Kus. Hij had voorspoed in zijn koninkrijk en bestuurde het volk Kus op een rechtvaardige, rechtschapen en integere manier.
2 En alle kinderen van Kus hadden Mozes lief gedurende de hele tijd dat hij over hen regeerde, en alle inwoners van het land Kus waren zeer ontzagwekkend voor hem.
3 En in het veertigste jaar van de regering van Mozes over Kus zat Mozes op de koninklijke troon, terwijl koningin Adonia voor hem zat en alle edelen om hem heen zaten.
4 En koningin Adonia zei tegen de koning en de prinsen: Wat is dit toch wat jullie, de kinderen van Cush, al zo lang doen?
5 U weet toch zeker dat deze man, gedurende de veertig jaar dat hij over Cush regeert, niet naar mij toe is gekomen en de goden van de kinderen van Cush niet heeft gediend.
6 Luister daarom, kinderen van Cush, en laat deze man niet langer over u heersen, want hij is niet van ons vlees.
7 Zie, mijn zoon Menacrus is volwassen geworden; laat hem over u regeren, want het is beter voor u de zoon van uw heer te dienen dan een vreemdeling, een slaaf van de koning van Egypte.
8 En alle mensen en edelen van de kinderen van Cush hoorden de woorden die koningin Adoniah in hun oren had gesproken.
9 Het hele volk was tot in de avond bezig met de voorbereidingen, en de volgende ochtend stonden ze vroeg op en stelden Menacrus, de zoon van Kikianus, aan als koning over hen.
10 Alle kinderen van Kush durfden Mozes geen kwaad te doen, want de HEER was met Mozes, en de kinderen van Kush dachten aan de eed die ze aan Mozes hadden gezworen; daarom deden ze hem geen kwaad.
11 Maar de kinderen van Kus gaven Mozes veel geschenken en stuurden hem met grote eer weg.
12 Mozes verliet het land Kush en keerde terug naar huis. Hij hield op te regeren over Kush en was zesenzestig jaar oud toen hij het land Kush verliet. Dit was namelijk de wil van de HEER, want de tijd was aangebroken die Hij in de dagen van weleer had bepaald om Israël te bevrijden uit de verdrukking van de nakomelingen van Cham.
13 Mozes ging daarom naar Midian, want hij was bang om naar Egypte terug te keren vanwege de farao. Hij ging bij een waterput in Midian zitten.
14 En de zeven dochters van Reuel de Midianiet gingen eropuit om de kudde van hun vader te weiden.
15 En ze kwamen bij de put en haalden water om de kudde van hun vader te laten drinken.
16 Toen kwamen de herders van Midian en joegen hen weg. Mozes stond op, hielp hen en gaf de kudde water.
17 En ze gingen naar huis, naar hun vader Reuel, en vertelden hem wat Mozes voor hen had gedaan.
18 En zij zeiden: Een Egyptenaar heeft ons bevrijd uit de handen van de herders; hij heeft water voor ons gehaald en de kudde te water gegeven.
19 Reuel zei tegen zijn dochters: Waar is hij? Waarom hebben jullie hem achtergelaten?
20 Reuel liet hem halen en bracht hem naar huis, en hij at brood met hem.
21 Mozes vertelde Reuel dat hij uit Egypte was gevlucht en veertig jaar over Cush had geregeerd, en dat ze hem daarna de macht hadden ontnomen en hem in vrede, met eer en geschenken, hadden weggestuurd.
22 Toen Reuel de woorden van Mozes had gehoord, zei hij bij zichzelf: 'Ik zal deze man in de gevangenis zetten, zodat ik de kinderen van Kus tevreden zal stellen, want hij is voor hen gevlucht.'
23 En ze namen hem mee en zetten hem in de gevangenis. Mozes zat tien jaar in de gevangenis. Terwijl Mozes in de gevangenis zat, kreeg Zippora, de dochter van Reuel, medelijden met hem en voorzag hem voortdurend van brood en water.
24 Alle Israëlieten bevonden zich nog steeds in het land Egypte en dienden de Egyptenaren met allerlei zware arbeid. De Egyptenaren bleven in die dagen streng optreden tegen de Israëlieten.
25 In die tijd sloeg de HEER de farao, de koning van Egypte, en Hij plaagde hem met de melaatsheid, van zijn voetzolen tot aan zijn kruin. Deze plaag kwam destijds van de HEER over de farao, de koning van Egypte, vanwege de wrede behandeling van de Israëlieten.
26 Want de HEER had geluisterd naar het gebed van zijn volk, de kinderen van Israël, en hun geroep bereikte Hem vanwege hun harde werk.
27 Toch bleef zijn toorn op hen gericht, en de hand van Farao bleef tegen de Israëlieten gericht. Farao verhardde zijn nek voor de HEER, en hij verzwaarde zijn juk over de Israëlieten en maakte hun leven bitter met allerlei zware arbeid.
28 Toen de HEER de plaag over de farao, de koning van Egypte, had gebracht, vroeg hij zijn wijzen en tovenaars om hem te genezen.
29 En zijn wijze mannen en tovenaars zeiden tot hem: Als het bloed van kleine kinderen in de wonden wordt gedaan, zal hij genezen.

30 En de farao luisterde naar hen en zond zijn dienaren naar Gosen, naar de Israëlieten, om hun kleine kinderen mee te nemen.
31 En de dienaren van de farao gingen en namen met geweld de kinderen van de Israëlieten uit de armen van hun moeders. Ze brachten ze elke dag naar de farao, één kind per dag, en de artsen doodden ze en brachten ze naar de pest; zo deden ze alle dagen.
32 En het aantal kinderen dat de farao liet doden, was driehonderdvijfenzeventig.
33 Maar de Heer luisterde niet naar de artsen van de koning van Egypte, en de plaag bleef zich hevig uitbreiden.
34 En de farao werd tien jaar lang door die plaag getroffen, maar zijn hart werd nog harder tegen de Israëlieten.
35 En na tien jaar bleef de Heer de farao treffen met verwoestende plagen.
36 En de Heer sloeg hem met een ernstige tumor en een ziekte in zijn maag, en die plaag veranderde in een hevige zweer.
37 In die tijd kwamen de twee ministers van Farao uit het land Gosen, waar alle Israëlieten woonden, en gingen naar het huis van Farao en zeiden tegen hem: Wij hebben gezien dat de Israëlieten hun werk verwaarlozen en nalatig zijn in hun arbeid.
38 Toen de farao de woorden van zijn ministers hoorde, ontbrandde zijn woede tegen de Israëlieten, want hij was zeer bedroefd over hun lichamelijke pijn.
39 En hij antwoordde: 'Nu de Israëlieten weten dat ik ziek ben, keren ze zich tegen ons en bespotten ze ons. Span daarom mijn strijdwagen voor mij in, zodat ik naar Gosen kan gaan en de spot van de Israëlieten zelf kan aanschouwen.' Zijn dienaren spanden de strijdwagen voor hem in.
40 En zij namen hem mee op een paard, want hij kon zelf niet rijden;
41 En hij nam tien ruiters en tien voetknechten met zich mee en ging naar de Israëlieten in Gosen.
42 Toen zij de grens van Egypte bereikt hadden, ging het paard van de koning een smalle doorgang in, verhoogd in het dal van de wijngaard, aan beide zijden omheind. Aan de andere kant lag het lage, vlakke land.
43 En de paarden renden daar snel rond en verdrongen elkaar, en de andere paarden verdrongen het paard van de koning.
44 En het paard van de koning viel in de vlakte terwijl de koning erop reed, en toen hij viel, kantelde de wagen over het gezicht van de koning en het paard kwam bovenop hem te liggen, en de koning schreeuwde het uit, want zijn huid deed vreselijk veel pijn.
45 En het vlees van de koning werd van hem afgerukt, zijn beenderen werden gebroken en hij kon niet meer rijden, want dit was hem door de HEER aangedaan; de HEER had immers de kreten van zijn volk, de kinderen van Israël, en hun ellende gehoord.
46 Zijn dienaren droegen hem stukje voor stukje op hun schouders en brachten hem terug naar Egypte. Ook de ruiters die met hem waren, keerden terug naar Egypte.
47 En ze legden hem in zijn bed, en de koning wist dat zijn einde gekomen was en dat hij zou sterven. Daarop kwam Aparanith, zijn vrouw, naar de koning toe en huilde, en de koning huilde met haar mee.
48 En al zijn edelen en dienaren kwamen die dag en zagen de koning in die ellende, en huilden ontroostbaar met hem mee.
49 De vorsten van de koning en al zijn raadgevers adviseerden de koning om iemand in zijn plaats over het land te laten regeren, wie hij ook maar uit zijn zonen zou kiezen.
50 En de koning had drie zonen en twee dochters, die Aparanith, zijn vrouw, hem had gebaard, naast de kinderen van de koning bij zijn bijvrouwen.
51 En dit waren hun namen: de eerstgeborene Othri, de tweede Adikam, en de derde Morion, en hun zussen, de oudste Bathia en de derde Acuzi.
52 En Othri, de eerstgeborene van de koning, was een dwaas, onbezonnen en gehaast in zijn woorden.
53 Maar Adikam was een sluwe en wijze man, die alle wijsheid van Egypte bezat, maar hij zag er onaantrekkelijk uit, was dik en klein van stuk; hij was slechts één el lang.
54 Toen de koning zag dat zijn zoon Adikam intelligent en wijs was in alle opzichten, besloot hij dat hij na zijn dood koning in zijn plaats zou worden.
55 En hij trouwde met Geduda, de dochter van Abilot, toen hij tien jaar oud was, en zij baarde hem vier zonen.
56 Daarna ging hij heen en nam drie vrouwen en verwekte acht zonen en drie dochters.
57 En de wanorde heerste zeer onder de koning, en zijn lichaam stonk als het lichaam van een lijk dat in de zomer, in de hitte van de zon, op een veld was achtergelaten.
58 Toen de koning zag dat zijn ziekte hem steeds meer in haar greep kreeg, beval hij zijn zoon Adikam bij zich te brengen, en die werd in zijn plaats tot koning over het land aangesteld.
59 En na drie jaar stierf de koning, in schande, oneer en afschuw, en zijn dienaren droegen hem naar het graf van de koningen van Egypte in Zoan Mizraim.
60 Maar ze balsemden hem niet zoals gebruikelijk was bij koningen, want zijn vlees was verrot en ze konden hem niet balsemen vanwege de stank; daarom begroeven ze hem haastig.
61 Want dit kwaad kwam van de Heer voor hem, want de Heer had hem kwaad vergeld voor het kwaad dat hij in zijn dagen Israël had aangedaan.
62 En hij stierf in angst en schaamte, en zijn zoon Adikam regeerde in zijn plaats.

HOOFDSTUK 77

1 Adikam was twintig jaar oud toen hij over Egypte regeerde; hij regeerde vier jaar.
2 In het tweehonderdzesde jaar dat Israël naar Egypte trok, regeerde Adikam over Egypte, maar zijn heerschappij over Egypte duurde niet zo lang als die van zijn voorvaders.
3 Want Melol, zijn vader, regeerde vierennegentig jaar in Egypte, maar hij was tien jaar ziek en stierf, omdat hij goddeloos was geweest tegenover de Heer.
4 En alle Egyptenaren noemden de farao Adikam zoals zijn voorvaders genoemd werden, zoals het in Egypte hun gewoonte was.
5 En alle wijze mannen van de farao noemden Adikam Ahuz, kortweg Ahuz in de Egyptische taal.

6 En Adikam was buitengewoon lelijk, en hij was een el en een span lang, en hij had een lange baard die tot aan zijn voetzolen reikte.
7 En de farao nam plaats op de troon van zijn vader om over Egypte te regeren, en hij bestuurde Egypte met zijn wijsheid.
8 En tijdens zijn regering overtrof hij zijn vader en alle voorgaande koningen in goddeloosheid, en hij verzwaarde zijn juk over de kinderen van Israël.
9 En hij ging met zijn dienaren naar Gosen, naar de Israëlieten, en hij spoorde hen aan om aan het werk te blijven. Hij zei tegen hen: Voltooi jullie werk, de taak van elke dag, en laat jullie handen vanaf nu niet verslappen in het werk, zoals jullie deden in de dagen van mijn vader.
10 En hij stelde over hen ambtenaren aan uit de Israëlieten, en over deze ambtenaren stelde hij opzichters aan uit zijn eigen dienaren.
11 En hij legde hun een hoeveelheid stenen op, die ze elke dag naar dat aantal moesten gebruiken. Daarna keerde hij terug en ging naar Egypte.
12 In die tijd gaven de opzichters van de farao de bevelhebbers van de Israëlieten opdracht volgens het bevel van de farao, en zeiden:
13 Zo zegt de farao: Doe elke dag je werk, voltooi je taak en houd je aan de dagelijkse hoeveelheid stenen; verminder niets.
14 En het zal gebeuren dat, als u tekortschiet in uw dagelijkse stenen, Ik uw jonge kinderen in hun plaats zal stellen.
15 En de opzichters van Egypte deden in die dagen zoals de farao hen had bevolen.
16 En wanneer er een tekort werd geconstateerd in de dagelijkse hoeveelheid stenen die de Israëlieten kregen, gingen de opzichters van de farao naar de vrouwen van de Israëlieten en namen zij, tot het aantal stenen dat tekortschoot, zuigelingen van de Israëlieten mee. Zij rukten hen met geweld uit de schoot van hun moeders en plaatsten hen in de plaats van de stenen in het gebouw;
17 Terwijl hun vaders en moeders over hen huilden en snikten, hoorden zij de snikkende stemmen van hun kinderen in de muur van het gebouw.
18 En de opzichters kregen de overhand over Israël, zodat de Israëlieten hun kinderen in de muur zouden plaatsen, zodat een man zijn zoon in de muur plaatste en mortel over hem aanbracht, terwijl hij met weeën over hem waakte en zijn tranen op zijn kind neervloeiden.
19 En de slavendrijvers van Egypte deden dat vele dagen lang met de kinderen van Israël, en niemand had medelijden met de kinderen van de Israëlieten.
20 Het totale aantal kinderen dat in het gebouw om het leven kwam, was tweehonderdzeventig. Sommigen waren kinderen die met andere stenen waren gebouwd dan de stenen die hun vaders hadden achtergelaten, en anderen waren dood uit het gebouw gehaald.
21 En de arbeid die de kinderen van Israël in de dagen van Adikam moesten verrichten, was zwaarder dan de arbeid die zij in de dagen van zijn vader moesten verrichten.
22 En de Israëlieten zuchtten elke dag vanwege hun zware werk, want ze hadden bij zichzelf gezegd: Zie, wanneer de farao sterft, zal zijn zoon opstaan en ons werk verlichten!
23 Maar ze breidden het laatste werk meer uit dan het eerste, en de Israëlieten zuchtten daarover en hun geroep steeg op tot God vanwege hun arbeid.
24 En God hoorde de stem van de Israëlieten en hun geroep in die dagen, en God herinnerde zich het verbond dat Hij met Abraham, Isaak en Jakob had gesloten.
25 En God zag de last van de Israëlieten en hun zware werk in die dagen, en Hij besloot hen te verlossen.
26 Mozes, de zoon van Amram, zat in die dagen nog steeds gevangen in het huis van Reuel de Midianiet, en Zippora, de dochter van Reuel, voorzag hem in het geheim van voedsel, dag in dag uit.
27 Mozes werd tien jaar lang gevangen gehouden in de kerker in het huis van Reuel.
28 En na tien jaar, het eerste jaar van de regering van de farao over Egypte, werd hij in de plaats van zijn vader aangesteld.
29 Zippora zei tegen haar vader Reuel: Niemand vraagt of zoekt naar de Hebreeër die jij nu al tien jaar in de gevangenis hebt laten opsluiten.
30 Als het u goeddunkt, laten wij dan iemand sturen om te kijken of hij nog leeft of dood is. Maar haar vader wist niet dat zij hem had onderhouden.
31 En Reuel, haar vader, antwoordde haar: Is het ooit voorgekomen dat een man tien jaar lang zonder eten in een gevangenis opgesloten zit en het overleeft?
32 Zippora antwoordde haar vader: ‘U hebt toch zeker gehoord dat de God van de Hebreeën groot en ontzagwekkend is en te allen tijde wonderen voor hen doet.’
33 Hij was het die Abraham bevrijdde uit Ur der Chaldeeën, en Isaak van het zwaard van zijn vader, en Jakob van de engel van de Heer die met hem worstelde bij de doorwaadbare plaats van Jabbuk.
34 Ook met deze man heeft Hij veel gedaan: Hij heeft hem gered van de rivier in Egypte en van het zwaard van de farao en van de kinderen van Koest; zo kan Hij hem ook redden van de hongersnood en hem in leven houden.
35 En Reuel vond het een goede zaak, en hij deed wat zijn dochter had gezegd en stuurde iemand naar de gevangenis om te vragen wat er met Mozes was gebeurd.
36 En hij zag, en zie, Mozes woonde in de gevangenis, stond op zijn voeten en prees en bad tot de God van zijn voorouders.
37 Reuel gaf opdracht Mozes uit de kerker te halen, dus schoren ze hem kaal, hij verwisselde zijn gevangeniskleding en at brood.
38 Daarna ging Mozes naar de tuin van Reuel, die achter het huis lag, en daar bad hij tot de HEER, zijn God, die grote wonderen voor hem had gedaan.
39 En terwijl hij aan het bidden was, keek hij voor zich uit en zag dat er een saffieren stok in de grond was gestoken, die midden in de tuin geplant stond.
40 En hij naderde de stok en keek ernaar, en zie, de naam van de HEER, de God van de legermachten, was erop gegraveerd, geschreven en gevormd.
41 En hij las het en strekte zijn hand uit en plukte het als een boom uit het struikgewas, en de stok was in zijn hand.
42 En dit is de stok waarmee al de werken van onze God zijn verricht, nadat Hij de hemel en de aarde had geschapen, en al wat daarin is: de zeeën, de rivieren en al hun vissen.

43 En toen God Adam uit de hof van Eden had verdreven, nam Hij de stok in zijn hand en ging de grond bewerken waaruit Hij was genomen.
44 En de stok kwam bij Noach terecht en werd aan Sem en zijn nakomelingen gegeven, totdat hij in de handen van Abraham de Hebreeër kwam.
45 En toen Abraham alles wat hij bezat aan zijn zoon Isaak had gegeven, gaf hij hem ook deze stok.
46 Toen Jakob naar Padan-Aram was gevlucht, nam hij het mee, en toen hij naar zijn vader terugkeerde, had hij het niet achtergelaten.
47 Toen hij naar Egypte ging, nam hij het in zijn hand en gaf het aan Jozef, een deel meer dan zijn broers, want Jakob had het met geweld van zijn broer Esau afgenomen.
48 Na de dood van Jozef kwamen de edelen van Egypte in het huis van Jozef, en de stok kwam in de hand van Reuel de Midianiet. Toen hij Egypte verliet, nam hij de stok mee en plantte hem in zijn tuin.
49 En alle dappere mannen van de Kinieten probeerden het uit te rukken toen ze probeerden Zippora, zijn dochter, te bemachtigen, maar het lukte hen niet.
50 Zo bleef die stok in de tuin van Reuel staan, totdat hij kwam die er recht op had en hem meenam.
51 Toen Reuel de stok in de hand van Mozes zag, verwonderde hij zich daarover en gaf hij hem zijn dochter Zippora tot vrouw.

HOOFDSTUK 78

1 In die tijd stierf Baäl Channan, de zoon van Achbor, koning van Edom, en werd begraven in zijn huis in het land Edom.
2 Na zijn dood stuurden de nakomelingen van Esau boden naar het land Edom en lieten daar een man halen die in Edom woonde, wiens naam Hadad was, en zij stelden hem aan als koning over hen in de plaats van Baäl Channan, hun koning.
3 Hadad regeerde achtenveertig jaar over de kinderen van Edom.
4 Toen hij regeerde, nam hij zich voor om tegen de Moabieten te strijden en hen weer onder de heerschappij van de Esauieten te brengen, zoals voorheen. Maar hij kon dit niet, want de Moabieten hoorden dit en kwamen in opstand en haastten zich om een koning uit hun midden te kiezen.
5 Daarna verzamelden ze een groot volk en zonden ze boden aan de Ammonieten, hun broeders, om hulp te vragen in de strijd tegen Hadad, de koning van Edom.
6 Hadad hoorde wat de kinderen van Moab hadden gedaan en werd zeer bang voor hen, en zag ervan af tegen hen te strijden.
7 In die dagen nam Mozes, de zoon van Amram, in Midian Zippora, de dochter van Reuel de Midianiet, tot vrouw.
8 Zippora wandelde in de wegen van de dochters van Jakob; zij was niets minder rechtvaardig dan Sara, Rebekka, Rachel en Lea.
9 Zippora werd zwanger en baarde een zoon, en hij noemde hem Gersom, want hij zei: 'Ik ben een vreemdeling in een vreemd land.' Maar hij liet zijn voorhuid niet besnijden, op bevel van Reuel, zijn schoonvader.
10 En zij werd opnieuw zwanger en baarde een zoon, maar zij liet zijn voorhuid besnijden en noemde hem Eliëzer, want Mozes had gezegd: De God van mijn vaderen was mijn helper en heeft mij bevrijd van het zwaard van de farao.
11 En de farao, de koning van Egypte, verzwaarde in die dagen de arbeid van de Israëlieten aanzienlijk en legde steeds zwaarder juk op hen.
12 En hij beval een proclamatie uit te vaardigen in Egypte, waarin stond: Geef de mensen geen stro meer om stenen mee te maken; laat hen zelf stro gaan verzamelen waar ze het kunnen vinden.
13 Ook het aantal stenen dat ze zullen maken, moeten ze elke dag doorgeven, en daar niets van aftrekken, want ze zijn lui in hun werk.
14 Toen de Israëlieten dit hoorden, treurden en zuchtten ze en riepen ze tot de Heer vanwege de bitterheid van hun ziel.
15 En de HEER hoorde de kreten van de Israëlieten en zag de onderdrukking waarmee de Egyptenaren hen onderdrukten.
16 De HEER was jaloers op zijn volk en zijn erfdeel, en Hij hoorde hun stem en besloot hen uit de benauwdheid van Egypte te leiden en hun het land Kanaän als bezit te geven.

HOOFDSTUK 79

1 In die dagen hoedde Mozes de kudde van Reuel, zijn schoonvader en tevens een Midianiet, aan de andere kant van de woestijn van Sin. Hij had daarbij de stok in zijn hand die hij van zijn schoonvader had gekregen.
2 En het geschiedde op een dag dat een geitenbokje van de kudde afdwaalde. Mozes achtervolgde het en het kwam bij de berg van God, bij Horeb.
3 Toen hij bij Horeb aankwam, verscheen de Heer aan hem in de brandende struik. Hij zag dat de struik in brand stond, maar het vuur had geen macht over de struik en kon hem niet verteren.
4 Mozes was zeer verwonderd over dit schouwspel, daarom werd de brandende struik niet verteerd. Hij naderde om dit machtige ding te zien, en de HEER riep Mozes uit het vuur en beval hem naar Egypte te gaan, naar Farao, de koning van Egypte, om de Israëlieten uit zijn dienst te bevrijden.
5 En de HEER zei tegen Mozes: Ga terug naar Egypte, want al diegenen die je naar het leven stonden, zijn dood. Spreek met de farao en zeg hem dat hij de Israëlieten uit zijn land moet laten gaan.
6 En de Heer gaf hem de opdracht om tekenen en wonderen te verrichten in Egypte, ten overstaan van de farao en zijn onderdanen, opdat zij zouden geloven dat de Heer hem had gezonden.
7 Mozes luisterde naar alles wat de Heer hem geboden had, en hij ging terug naar zijn schoonvader en vertelde hem wat er gebeurd was. Reuel zei tegen hem: Ga in vrede.
8 Mozes stond op om naar Egypte te gaan, en hij nam zijn vrouw en zonen met zich mee. Hij verbleef in een herberg langs de weg, toen een engel van God neerdaalde en een aanleiding zocht om hem te straffen.

9 En hij wilde hem doden vanwege zijn eerstgeboren zoon, omdat hij hem niet had besneden en het verbond dat de HEER met Abraham had gesloten, had overtreden.
10 Want Mozes had geluisterd naar de woorden van zijn schoonvader, die hem had gezegd zijn eerstgeboren zoon niet te besnijden, en daarom besneed hij hem niet.
11 Zippora zag de engel van de Heer een aanleiding zoeken om Mozes aan te vallen, en zij wist dat dit kwam doordat hij haar zoon Gersom niet had laten besnijden.
12 Zippora haastte zich en nam van de scherpe stenen die daar lagen, en zij besneed haar zoon. Zo bevrijdde zij haar man en haar zoon uit de hand van de engel van de Heer.
13 En Aäron, de zoon van Amram, de broer van Mozes, was die dag in Egypte en liep langs de rivier.
14 En de Heer verscheen aan hem op die plaats en zei tegen hem: Ga nu naar Mozes in de woestijn. En hij ging en ontmoette hem op de berg van God, en hij kuste hem.
15 Aäron sloeg zijn ogen op en zag Zippora, de vrouw van Mozes, en haar kinderen. Hij vroeg Mozes: Wie zijn deze mensen voor jou?
16 Mozes zei tegen hem: 'Dat zijn mijn vrouw en mijn zonen, die God mij in Midian gegeven heeft.' En Aäron was bedroefd vanwege die vrouw en haar kinderen.
17 Aäron zei tegen Mozes: 'Laat de vrouw en haar kinderen gaan, zodat ze naar het huis van haar vader kunnen gaan.' Mozes luisterde naar de woorden van Aäron en deed wat hem gevraagd werd.
18 Zippora keerde terug met haar kinderen, en zij gingen naar het huis van Reuel en bleven daar tot de tijd aanbrak dat de Heer zijn volk bezocht en hen uit Egypte leidde, uit de handen van de farao.
19 Mozes en Aäron kwamen naar Egypte, naar de gemeenschap van de Israëlieten, en zij spraken tot hen alle woorden van de Heer, en het volk verheugde zich met grote vreugde.
20 Mozes en Aäron stonden de volgende dag vroeg op en gingen naar het huis van de farao, en zij namen de staf van God in hun handen.
21 En toen zij bij de poort van de koning kwamen, troffen zij daar twee jonge leeuwen aan die met ijzeren stokken waren vastgebonden. Niemand kon voor hen uitgaan of binnenkomen, behalve degenen die de koning had bevolen te komen. Toen kwamen de tovenaars en bevrijdden de leeuwen door middel van hun bezweringen, en zo werden zij bij de koning gebracht.
22 Mozes haastte zich en hief de stok op tegen de leeuwen, en hij liet ze los. Mozes en Aäron gingen het koninklijk paleis binnen.
23 De leeuwen kwamen ook met hen mee, vol vreugde, en zij volgden hen en verheugden zich zoals een hond zich verheugt over zijn baas wanneer die van het veld terugkomt.
24 Toen de farao dit zag, was hij verbijsterd en zeer geschrokken van het bericht, want hun uiterlijk was als het uiterlijk van de kinderen van God.
25 Toen vroeg de farao aan Mozes: Wat verlangt u? En zij antwoordden hem: De HEER, de God van de Hebreeën, heeft ons naar u toe gezonden met de opdracht: Zend mijn volk uit, opdat zij Mij kunnen dienen.
26 Toen de farao hun woorden hoorde, werd hij zeer bevreesd voor hen. Hij zei tegen hen: 'Ga vandaag en kom morgen bij mij terug.' En zij deden wat de koning had gezegd.
27 Toen zij vertrokken waren, liet de farao Bileam, de tovenaar, en Jannes en Jambres, zijn zonen, en alle tovenaars, magiërs en raadgevers die bij de koning hoorden, bij zich komen. Zij kwamen allen en namen plaats voor de koning.
28 De koning vertelde hun alles wat Mozes en zijn broer Aäron hem hadden gezegd, en de tovenaars zeiden tegen de koning: 'Maar hoe zijn die mannen bij u gekomen, vanwege de leeuwen die bij de poort opgesloten zaten?'
29 En de koning zei: Omdat zij hun staf tegen de leeuwen hadden opgeheven en hen hadden losgelaten, en naar mij toe waren gekomen, en de leeuwen zich over hen verheugden zoals een hond zich verheugt wanneer hij zijn baas ontmoet.
30 En Bileam, de zoon van Beor, de tovenaar, antwoordde de koning: Dit zijn niemand anders dan tovenaars zoals wijzelf.
31 Laat hen daarom komen, zodat wij hen kunnen beproeven. En de koning deed dat.
32 De volgende ochtend liet Farao Mozes en Aäron bij zich komen om voor de koning te verschijnen. Zij namen de staf van God, gingen naar de koning en spraken tot hem:
33 Zo spreekt de HEER, de God van de Hebreeën: Zend mijn volk uit, opdat zij Mij kunnen dienen.
34 En de koning zei tegen hen: Maar wie zal geloven dat jullie boodschappers van God zijn en dat jullie in zijn opdracht naar mij toe zijn gekomen?
35 Geef daarom nu een wonder of een teken in deze zaak, en dan zullen de woorden die u spreekt geloofd worden.
36 En Aäron haastte zich en wierp de staf uit zijn hand voor de farao en zijn dienaren, en de staf veranderde in een slang.
37 Toen de tovenaars dit zagen, wierpen zij ieder hun staf op de grond, en zij veranderden in slangen.
38 En de slang van de staf van Aäron hief zijn kop op en opende zijn bek om de staven van de tovenaars te verslinden.
39 En Bileam, de tovenaar, antwoordde: Dit is van oudsher zo, dat een slang zijn soortgenoot verslindt en dat levende wezens elkaar opeten.
40 Herstel daarom uw staf tot een roede zoals die eerst was, en wij zullen ook onze staven herstellen tot hun oorspronkelijke vorm. Als uw staf onze staven zal verzwelgen, dan zullen wij weten dat de Geest van God in u is; zo niet, dan bent u slechts een bedrieger zoals wijzelf.
41 En Aäron haastte zich, strekte zijn hand uit en greep de staart van de slang vast, en die veranderde in een staf in zijn hand. En de tovenaars deden hetzelfde met hun staven: ieder greep de staart van zijn slang vast, en die veranderde weer in staven zoals eerst.
42 En toen ze weer stokken hadden gekregen, slokte de stok van Aäron hun stokken op.
43 Toen de koning dit zag, beval hij het boek met de kronieken van de koningen van Egypte te halen. Men bracht het boek met de kronieken van de koningen van Egypte, waarin alle afgoden van Egypte waren opgetekend. Men verwachtte daarin de naam van de HEER te vinden, maar men vond die niet.

44 Toen zei de farao tegen Mozes en Aäron: Zie, ik heb de naam van jullie God niet in dit boek geschreven gevonden, en ik ken zijn naam niet.
45 En de raadslieden en wijzen antwoordden de koning: Wij hebben gehoord dat de God van de Hebreeën een zoon van de wijzen is, een zoon van oude koningen.
46 Toen keerde de farao zich tot Mozes en Aäron en zei tegen hen: Ik ken de Heer niet, die jullie hebben genoemd, en ik zal zijn volk niet laten komen.
47 En zij antwoordden en zeiden tot de koning: De HEER, de God der goden, is zijn naam. Hij heeft zijn naam over ons uitgesproken vanaf de dagen van onze voorouders en heeft ons gezonden met de opdracht: Ga naar de farao en zeg tegen hem: Zend mijn volk, opdat zij Mij kunnen dienen.
48 Zend ons daarom uit, opdat wij een reis van drie dagen door de woestijn kunnen maken en daar een offer aan Hem kunnen brengen. Want sinds de dagen dat wij naar Egypte zijn afgedaald, heeft Hij van ons geen brandoffer, offergave of ander offer aangenomen. En als U ons niet zendt, zal Zijn toorn tegen U ontbranden en zal Hij Egypte treffen, hetzij met de plaag, hetzij met het zwaard.
49 Toen zei de farao tegen hen: Vertel mij nu over zijn macht en zijn kracht. En zij antwoordden hem: Hij heeft de hemel en de aarde geschapen, de zeeën en al hun vissen; hij heeft het licht gevormd en de duisternis geschapen; hij heeft regen op de aarde laten vallen en haar bevochtigd; hij heeft het gras en de planten laten ontspruiten; hij heeft de mens en het dier en de dieren van het woud geschapen, de vogels van de lucht en de vissen van de zee; en door zijn mond leven en sterven zij.
50 Voorwaar, Hij heeft u geschapen in de moederschoot en u de levensadem ingeblazen, u grootgebracht en u op de troon van Egypte gezet. En Hij zal uw adem en ziel van u wegnemen en u terugbrengen naar de aarde waaruit u genomen bent.
51 En de koning ontbrandde door hun woorden, en hij zei tegen hen: Maar wie van alle goden der volken zou zoiets kunnen doen? Mijn rivier is van mijzelf, en ik heb hem zelf gemaakt.
52 En hij verdreef hen van zich, en hij beval dat de arbeid voor Israël zwaarder zou zijn dan gisteren en de dagen ervoor.
53 Mozes en Aäron gingen weg van de koning en zagen dat de Israëlieten in een erbarmelijke toestand verkeerden, want de opzichters hadden hun werk buitengewoon zwaar gemaakt.
54 Mozes keerde terug naar de HEER en zei: Waarom hebt U uw volk zo slecht behandeld? Want sinds ik gekomen ben om met Farao te spreken over de reden waarom U mij gezonden hebt, heeft hij de Israëlieten buitengewoon slecht behandeld.
55 En de HEER zei tegen Mozes: Zie, je zult zien dat Farao met uitgestrekte hand en zware plagen de Israëlieten uit zijn land zal verdrijven.
56 Mozes en Aäron woonden te midden van hun broeders, de kinderen van Israël, in Egypte.
57 En wat de kinderen van Israël betreft, de Egyptenaren maakten hun leven bitter door het zware werk dat ze hun oplegden.

HOOFDSTUK 80

1 Na twee jaar zond de Heer Mozes opnieuw naar de farao om de Israëlieten te leiden en hen uit het land Egypte te laten vertrekken.
2 Mozes ging naar het huis van de farao en sprak tot hem de woorden van de HEER die hem gezonden had. Maar de farao wilde niet luisteren naar de stem van de HEER. En God ontketende zijn macht in Egypte tegen de farao en zijn onderdanen, en God trof de farao en zijn volk met zeer zware en vreselijke plagen.
3 En de HEER zond door de hand van Aäron een boodschapper uit die al het water van Egypte in bloed veranderde, met al zijn beken en rivieren.
4 Toen een Egyptenaar water kwam halen om te drinken, keek hij in zijn kruik en zag dat al het water in bloed veranderd was. En toen hij uit zijn beker wilde drinken, werd het water in de beker ook bloed.
5 En wanneer een vrouw haar deeg kneedde en haar eten klaarmaakte, veranderde het van kleur in bloed.
6 En de Heer zond opnieuw een boodschapper en zorgde ervoor dat al hun wateren kikkers voortbrachten, en al die kikkers kwamen in de huizen van de Egyptenaren terecht.
7 En wanneer de Egyptenaren dronken, vulden hun buiken zich met kikkers en dansten ze in hun buik, zoals ze dansen wanneer ze in de rivier zijn.
8 Al hun drinkwater en kookwater veranderde in kikkers, en ook in hun zweet kwamen kikkers tevoorschijn wanneer ze in bed lagen.
9 Ondanks dit alles keerde de toorn van de Heer zich niet van hen af, en strekte zijn hand uit tegen alle Egyptenaren om hen te treffen met allerlei zware plagen.
10 En hij zond iemand uit en liet hun stof tot luizen veranderen, en de luizen werden in Egypte zo groot als twee ellen op de aarde.
11 De luizen waren ook zeer talrijk, op het lichaam van mens en dier, onder alle inwoners van Egypte. Ook over de koning en de koningin zond de HEER de luizen, en Egypte leed grote smart vanwege de luizen.
12 Niettemin week de toorn van de Heer niet af, en bleef zijn hand uitgestrekt over Egypte.
13 En de HEER zond allerlei wilde dieren naar Egypte, en die kwamen en verwoestten heel Egypte, mens en dier, bomen en alles wat in Egypte was.
14 En de HEER zond vurige slangen, schorpioenen, muizen, wezels, padden en andere kruipende dieren uit, die in het stof rondkropen.
15 Vliegen, hoornaars, vlooien, wantsen en muggen, elk in een zwerm naar soort.
16 En alle reptielen en gevleugelde dieren, naar hun soort, kwamen naar Egypte en brachten de Egyptenaren grote smart toe.
17 En de vlooien en vliegen kwamen in de ogen en oren van de Egyptenaren terecht.
18 En de horzel kwam op hen af en joeg hen weg, en zij vluchtten voor de horzel naar hun binnenkamers, maar de horzel achtervolgde hen.
19 Toen de Egyptenaren zich verborgen hielden vanwege de grote hoeveelheid dieren, sloten ze hun deuren achter hen. En God beval de Sulanuth, die in de zee was, om op te komen en naar Egypte te gaan.

20 En ze had lange armen, tien ellen lang, zo lang als een el van een man.
21 En zij ging de daken op en ontblootte de balken en vloeren en hakte ze door, en strekte haar arm uit in het huis en verwijderde het slot en de grendel, en opende de huizen van Egypte.
22 Daarna kwam de zwerm dieren de huizen van de Egyptenaren binnen, en de zwerm dieren richtte grote verwoesting aan onder de Egyptenaren, en dat deed hen zeer veel verdriet.
23 Niettemin keerde de toorn van de Heer zich niet van de Egyptenaren af, en zijn hand bleef tegen hen uitgestrekt.
24 En God zond de pest, en de pest teisterde Egypte, onder de paarden en ezels, en onder de kamelen, onder de kuddes runderen en schapen en onder de mensen.
25 Toen de Egyptenaren 's morgens vroeg opstonden om hun vee naar de weide te brengen, troffen ze al hun vee dood aan.
26 Van het vee van de Egyptenaren bleef er slechts één op de tien over, en van het vee van de Israëlieten in Gosen stierf er geen enkel.
27 En God zond een brandende ontsteking in het vlees van de Egyptenaren, die hun huid deed openbarsten, en het werd een hevige jeuk bij alle Egyptenaren, van hun voetzolen tot aan hun kruinen.
28 En hun lichaam was bezaaid met vele zweren, waardoor het verdorde en rotte.
29 Niettemin week de toorn van de Heer niet af, en bleef zijn hand uitgestrekt over heel Egypte.
30 En de Heer zond een zeer zware hagelbui, die hun wijnranken trof en hun fruitbomen brak en ze verdroogde, zodat ze op hen neervielen.
31 Ook alle groene planten verdroogden en vergingen, want er daalde een vuur neer te midden van de hagel; daarom verteerden de hagel en het vuur alles.
32 Ook mensen en dieren die buiten waren, kwamen om door de vlammen van het vuur en de hagel, en alle jonge leeuwen werden uitgeput.
33 En de HEER zond een grote zwerm sprinkhanen naar Egypte, de Chasel, Salom, Chargol en Chagole, sprinkhanen van elke soort, die alles verslonden wat de hagel had overgelaten.
34 Toen verheugden de Egyptenaren zich over de sprinkhanen, hoewel ze de oogst van het veld opaten, en ze vingen er veel en zoutten ze om te eten.
35 En de HEER liet een machtige zeewind opsteken die alle sprinkhanen wegvaagde, zelfs de gezouten sprinkhanen, en ze in de Rode Zee wierp; er bleef geen enkele sprinkhaan over binnen de grenzen van Egypte.
36 En God zond duisternis over Egypte, zodat het hele land Egypte en Pathros drie dagen lang donker werd, zodat een mens zijn hand niet kon zien wanneer hij die naar zijn mond bracht.
37 In die tijd stierven veel Israëlieten die tegen de Heer in opstand waren gekomen en die niet naar Mozes en Aäron wilden luisteren en niet geloofden dat God hen had gezonden.
38 En wie had gezegd: ‘Wij zullen niet uit Egypte vertrekken, anders zullen wij van de honger omkomen in een verlaten woestijn, en wie wilde niet luisteren naar de stem van Mozes?’
39 En de HEER strafte hen drie dagen lang in duisternis, en de Israëlieten begroeven hen in die dagen, zonder dat de Egyptenaren daarvan wisten of zich over hen verheugden.
40 En het werd drie dagen lang heel donker in Egypte. Iedereen die stond toen de duisternis kwam, bleef staan; iedereen die zat, bleef zitten; iedereen die lag, bleef liggen; iedereen die liep, bleef op dezelfde plek op de grond zitten. Dit gebeurde met alle Egyptenaren, totdat de duisternis was verdwenen.
41 En de dagen van duisternis gingen voorbij, en de HEER zond Mozes en Aäron naar de kinderen van Israël en zei: 'Vier uw feest en vier uw Pascha, want zie, Ik kom midden in de nacht te midden van alle Egyptenaren, en Ik zal al hun eerstgeborenen doden, van de eerstgeborene van een mens tot de eerstgeborene van een dier. En wanneer Ik uw Pascha zie, zal Ik aan u voorbijgaan.'
42 En de Israëlieten deden alles wat de HEER aan Mozes en Aäron had geboden, en zo deden zij in die nacht.
43 En het geschiedde midden in de nacht, dat de HEER uitging naar het midden van Egypte en alle eerstgeborenen van de Egyptenaren doodde, van de eerstgeborene van de mens tot de eerstgeborene van het dier.
44 En de farao stond 's nachts op, hij en al zijn dienaren en alle Egyptenaren, en er was die nacht een groot geschreeuw in heel Egypte, want er was geen huis waar geen lijk lag.
45 Ook de afbeeldingen van de eerstgeborenen van Egypte, die in de muren van hun huizen waren uitgehouwen, werden vernietigd en vielen op de grond.
46 Zelfs de beenderen van hun eerstgeborenen, die vóór deze nacht gestorven waren en die ze in hun huizen hadden begraven, werden die nacht door de honden van Egypte opgeraapt, voor de Egyptenaren gesleept en voor hen neergeworpen.
47 En alle Egyptenaren zagen dit kwaad dat hen plotseling overkomen was, en alle Egyptenaren schreeuwden het uit met luide stem.
48 En alle families van Egypte rouwden die nacht, ieder om zijn zoon en ieder om zijn dochter, die de eerstgeborene was, en het rumoer van Egypte was die nacht tot in de verte te horen.
49 En Bathia, de dochter van de farao, ging die nacht met de koning op zoek naar Mozes en Aäron in hun huizen, en ze vonden hen daar, etend en drinkend en zich verheugend met heel Israël.
50 Toen zei Bathia tegen Mozes: Is dit de beloning voor het goede dat ik voor u heb gedaan, ik die u heb grootgebracht en u onderdak heb geboden, en hebt u dit kwaad over mij en mijn vaders huis gebracht?
51 Mozes zei tegen haar: ‘Voorwaar, de HEER heeft tien plagen over Egypte gebracht. Heb jij daar enig kwaad van ondervonden? Heb je er ook maar één van getroffen?’ En zij antwoordde: ‘Nee.’
52 Mozes zei tegen haar: Hoewel jij de eerstgeborene van je moeder bent, zul je niet sterven, en geen kwaad zal je overkomen te midden van Egypte.
53 En zij zei: Wat baat het mij, als ik de koning, mijn broer, en al zijn huisgenoten en onderdanen in dit kwaad zie, terwijl hun eerstgeborenen omkomen met alle eerstgeborenen van Egypte?
54 En Mozes zei tegen haar: Uw broer en zijn huisgezin, en zijn onderdanen, de families van Egypte, wilden niet

luisteren naar de woorden van de Heer, daarom is dit kwaad over hen gekomen.
55 De farao, de koning van Egypte, kwam naar Mozes en Aäron toe, en ook naar enkele Israëlieten die bij hen waren, en hij bad tot hen en zei:
56 Sta op en neem uw broeders mee, alle kinderen van Israël die in het land zijn, met hun schapen en runderen, en alles wat hun toebehoort; laat niets achter, bid alleen voor mij tot de Heer, uw God.
57 Mozes zei tegen Farao: Zie, hoewel u de eerstgeborene van uw moeder bent, wees niet bevreesd, want u zult niet sterven. De HEER heeft immers geboden dat u zult leven, om u zijn grote macht en zijn sterke, uitgestrekte arm te tonen.
58 En de farao beval dat de Israëlieten weggevoerd moesten worden, en alle Egyptenaren maakten zich sterk om hen weg te sturen, want ze zeiden: 'Wij komen allemaal om.'
59 En alle Egyptenaren zonden de Israëlieten uit, met grote rijkdommen, schapen en runderen en kostbare dingen, overeenkomstig de eed die de HEER tussen hem en onze vader Abraham had afgelegd.
60 De Israëlieten bleven 's nachts uit hun huis. Toen de Egyptenaren hen kwamen halen, zeiden ze tegen hen: 'Zijn wij dan dieven, dat wij 's nachts op pad zouden gaan?'
61 En de Israëlieten vroegen de Egyptenaren om zilveren en gouden vaten en kleding, en de Israëlieten beroofden de Egyptenaren.
62 Mozes haastte zich, stond op en ging naar de rivier van Egypte, haalde daar de kist van Jozef en nam die met zich mee.
63 De kinderen van Israël brachten ook de doodskist van hun vader mee, en ieder de doodskisten van zijn stam.

HOOFDSTUK 81

1 De Israëlieten trokken te voet van Rameses naar Succoth, ongeveer zeshonderdduizend mannen, de kinderen en hun vrouwen niet meegerekend.
2 Ook trok een gemengde menigte met hen mee, en kudden schapen en runderen, ja, veel vee.
3 En het verblijf van de Israëlieten, die in het land Egypte woonden en daar zware arbeid moesten verrichten, duurde tweehonderdtien jaar.
4 En na tweehonderdtien jaar leidde de Heer de Israëlieten met een sterke hand uit Egypte.
5 De Israëlieten trokken verder vanuit Egypte, Gosen en Rameses en sloegen hun kamp op in Soekot op de vijftiende dag van de eerste maand.
6 En de Egyptenaren begroeven al hun eerstgeborenen die de Heer had gedood, en alle Egyptenaren begroeven hun gedoden gedurende drie dagen.
7 De Israëlieten trokken verder van Succoth en sloegen hun kamp op in Ethom, aan het einde van de woestijn.
8 En op de derde dag nadat de Egyptenaren hun eerstgeborenen hadden begraven, stonden vele mannen uit Egypte op en gingen achter de Israëlieten aan om hen naar Egypte terug te brengen, want ze hadden er spijt van dat ze de Israëlieten uit hun slavernij hadden weggestuurd.
9 En een man zei tegen zijn buurman: Mozes en Aäron hebben zeker tegen de farao gezegd: Wij zullen een reis van drie dagen door de woestijn maken en een offer brengen aan de Heer, onze God.
10 Laten we daarom morgenochtend vroeg opstaan en hen dwingen terug te keren. Als ze met ons terugkeren naar Egypte, naar hun meesters, dan zullen we weten dat er vertrouwen in hen is. Maar als ze niet terugkeren, dan zullen we met hen strijden en hen met grote macht en een sterke hand terugdrijven.
11 En alle edelen van de farao stonden 's morgens op, en met hen ongeveer zevenhonderdduizend mannen, en zij trokken die dag uit Egypte weg en kwamen aan in het gebied waar de Israëlieten woonden.
12 En alle Egyptenaren zagen het en zagen dat Mozes en Aäron en alle Israëlieten voor Pi-hahiroth zaten, aten en dronken en het feest van de Heer vierden.
13 En alle Egyptenaren zeiden tegen de Israëlieten: Jullie hebben toch gezegd: Wij zullen drie dagen door de woestijn trekken, een offer brengen aan onze God en dan terugkeren?
14 Nu is het dus vijf dagen geleden dat jullie vertrokken zijn. Waarom keren jullie niet terug naar jullie meesters?
15 Mozes en Aäron antwoordden hun: De HEER, onze God, heeft immers in ons getuigd: ‘Jullie zullen niet meer naar Egypte terugkeren, maar wij zullen ons vestigen in een land dat overvloeit van melk en honing, zoals de HEER, onze God, aan onze voorouders heeft beloofd.’
16 Toen de edelen van Egypte zagen dat de Israëlieten niet naar hen luisterden en niet naar Egypte terugkeerden, maakten zij zich gereed om tegen Israël te strijden.
17 En de HEER versterkte de harten van de Israëlieten tegen de Egyptenaren, zodat zij hen een zware nederlaag toebrachten. De strijd was hevig voor de Egyptenaren, en alle Egyptenaren vluchtten voor de Israëlieten, want velen van hen kwamen om door toedoen van Israël.
18 De edelen van de farao gingen naar Egypte en vertelden de farao: 'De Israëlieten zijn gevlucht en zullen niet meer naar Egypte terugkeren.' Zo hebben Mozes en Aäron tot ons gesproken.
19 Toen de farao dit hoorde, keerde hij zich tegen Israël en kreeg hij spijt dat hij Israël had gestuurd. Alle Egyptenaren adviseerden de farao om de Israëlieten te achtervolgen en hen terug te laten keren naar hun eigen gebied.
20 En ieder zei tegen zijn broer: Wat hebben wij toch gedaan, dat wij Israël uit onze slavernij hebben bevrijd?
21 En de HEER versterkte de harten van alle Egyptenaren om de Israëlieten te achtervolgen, want de HEER wilde de Egyptenaren in de Rode Zee ten val brengen.
22 Toen stond de farao op, spande zijn strijdwagen in en beval alle Egyptenaren bijeen te komen; er mocht geen man achterblijven, behalve de kinderen en de vrouwen.
23 En alle Egyptenaren trokken met de farao eropuit om de Israëlieten te achtervolgen, en het legerkamp van Egypte was buitengewoon groot en zwaar, ongeveer tienhonderdduizend man.
24 Het hele leger trok eropuit om de Israëlieten te achtervolgen en hen terug naar Egypte te brengen. Ze troffen hen aan, terwijl ze bij de Rode Zee kampeerden.
25 En de Israëlieten sloegen hun ogen op en zagen alle Egyptenaren hen achtervolgen. De Israëlieten werden zeer bevreesd voor hen en riepen tot de Heer.

26 En vanwege de Egyptenaren verdeelden de Israëlieten zich in vier groepen, en ze waren het ook niet eens over hun mening, want ze waren bang voor de Egyptenaren. Mozes sprak tot ieder van hen.
27 De eerste groep bestond uit de kinderen van Ruben, Simeon en Issachar, en zij besloten zich in de zee te werpen, want zij waren buitengewoon bang voor de Egyptenaren.
28 Mozes zei tegen hen: Wees niet bevreesd, blijf staan en zie hoe de Heer jullie vandaag zal redden.
29 De tweede groep bestond uit de kinderen van Zebulon, Benjamin en Naftali, en zij besloten met de Egyptenaren terug te keren naar Egypte.
30 En Mozes zei tegen hen: Wees niet bevreesd, want zoals jullie de Egyptenaren vandaag gezien hebben, zo zullen jullie hen nooit meer zien.
31 De derde divisie bestond uit de kinderen van Juda en Jozef, en zij besloten de Egyptenaren tegemoet te gaan en met hen te strijden.
32 Mozes zei tegen hen: Blijf op jullie plaatsen staan, want de HEER zal voor jullie strijden, en jullie moeten zwijgen.
33 En de vierde groep bestond uit de kinderen van Levi, Gad en Aser. Zij besloten midden tussen de Egyptenaren te gaan staan om hen te verwarren. Mozes zei tegen hen: Blijf op jullie posten en wees niet bevreesd, maar roep de HEER aan, opdat Hij jullie uit hun handen redt.
34 Hierna stond Mozes op uit het midden van de menigte en bad tot de Heer en zei:
35 O Heer, God van de hele aarde, red nu uw volk dat U uit Egypte hebt geleid, en laat de Egyptenaren niet roemen in hun macht en kracht.
36 Toen zei de HEER tegen Mozes: Waarom roep je tot Mij? Spreek tot de Israëlieten en zeg dat ze verder moeten trekken. Strek je staf uit over de zee en verdeel die, zodat de Israëlieten erdoorheen kunnen gaan.
37 En Mozes deed dat, en hij hief zijn staf op boven de zee en spleet haar.
38 En het water van de zee werd in twaalf delen verdeeld, en de Israëlieten trokken er te voet doorheen, met schoenen aan, zoals men over een geprepareerde weg zou lopen.
39 En de HEER openbaarde aan de kinderen van Israël zijn wonderen in Egypte en op zee door de hand van Mozes en Aäron.
40 Toen de Israëlieten de zee waren ingegaan, achtervolgden de Egyptenaren hen. De zee kwam weer op hen af en zij zonken allen in het water. Niemand bleef over, behalve de farao, die de HEER dankte en in Hem geloofde. Daarom liet de HEER hem niet op dat moment met de Egyptenaren omkomen.
41 En de Heer beval een engel hem uit het midden van de Egyptenaren te halen, die hem naar het land Nineve brachten, waar hij lange tijd regeerde.
42 En op die dag redde de HEER Israël uit de hand van Egypte, en alle Israëlieten zagen dat de Egyptenaren waren omgekomen, en zij aanschouwden de macht van de HEER, in wat Hij in Egypte en op zee had gedaan.
43 Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de Heer, op de dag dat de Heer de Egyptenaren voor hen liet vallen.
44 En heel Israël zong eensgezind en zei: Ik zal de HEER bezingen, want Hij is zeer verheven. Hij heeft het paard en zijn ruiter in de zee geworpen; zie, het staat geschreven in het boek van de wet van God.
45 Daarna vervolgden de Israëlieten hun reis en sloegen hun kamp op in Mara. De HEER gaf de Israëlieten daar wetten en voorschriften, en de HEER gebood hen al zijn wegen te volgen en hem te dienen.
46 En zij trokken verder van Mara naar Elim, en in Elim waren twaalf waterbronnen en zeventig dadelpalmen, en de kinderen sloegen daar hun kamp op bij het water.
47 En zij trokken verder van Elim en kwamen in de woestijn van Sin, op de vijftiende dag van de tweede maand na hun vertrek uit Egypte.
48 In die tijd gaf de Heer het manna aan de Israëlieten te eten, en de Heer liet dagelijks voedsel uit de hemel regenen voor de Israëlieten.
49 En de Israëlieten aten veertig jaar lang manna, al die dagen dat ze in de woestijn waren, totdat ze het land Kanaän binnentrokken en het in bezit namen.
50 En zij trokken verder uit de woestijn van Sin en sloegen hun kamp op in Alush.
51 En zij trokken verder vanuit Alush en sloegen hun kamp op in Refidim.
52 Toen de Israëlieten in Refidim waren, kwam Amalek, de zoon van Elifaz, de zoon van Esau, de broer van Zefo, om tegen Israël te strijden.
53 En hij bracht achthonderd en duizend mannen mee, magiërs en tovenaars, en hij bereidde zich voor op de strijd tegen Israël in Refidim.
54 En zij voerden een grote en hevige strijd tegen Israël, en de HEER leverde Amalek en zijn volk over in de handen van Mozes en de kinderen van Israël, en in de handen van Jozua, de zoon van Nun, de Efraïet, de dienaar van Mozes.
55 De Israëlieten versloegen Amalek en zijn volk met het zwaard, maar de strijd was zeer zwaar voor de Israëlieten.
56 En de HEER zei tegen Mozes: Schrijf dit op als een gedenkteken voor jezelf in een boek en geef het in de hand van Jozua, de zoon van Nun, je dienaar. En jij zult de kinderen van Israël bevelen: Wanneer jullie in het land Kanaän komen, moeten jullie de herinnering aan Amalek volledig uitwissen van onder de hemel.
57 En Mozes deed dat, en hij nam het boek en schreef daarop de volgende woorden:
58 Denk aan wat Amalek je heeft aangedaan op de weg toen je uit Egypte vertrok.
59 Die je op de weg tegenkwamen en je van achteren aanvielen, namelijk zij die zwak achter je waren toen je uitgeput en moe was.
60 Daarom, wanneer de HEER, uw God, u rust zal geven van al uw vijanden rondom u in het land dat de HEER, uw God, u als erfdeel zal geven om het in bezit te nemen, dan zult u de herinnering aan Amalek van onder de hemel uitwissen, u zult het niet vergeten.
61 En de koning die medelijden zal hebben met Amalek, of met zijn nagedachtenis, of met zijn nageslacht, zie, van hem zal Ik rekenschap eisen, en Ik zal hem uitroeien uit zijn volk.
62 En Mozes schreef al deze dingen op in een boek, en hij gaf de kinderen van Israël voorschriften met betrekking tot al deze zaken.

HOOFDSTUK 82

1 De Israëlieten trokken verder vanuit Refidim en sloegen hun kamp op in de Sinaïwoestijn, in de derde maand na hun uittocht uit Egypte.
2 In die tijd kwam Reuel de Midianiet, de schoonvader van Mozes, met Zippora, zijn dochter, en haar twee zonen, want hij had gehoord van de wonderen die de HEER aan Israël had gedaan, namelijk dat Hij hen uit de hand van Egypte had bevrijd.
3 En Reuel kwam naar Mozes toe in de woestijn, waar hij zijn kamp had opgeslagen, bij de berg van God.
4 Mozes ging zijn schoonvader met grote eer tegemoet, en heel Israël was met hem.
5 Reuel en zijn kinderen bleven vele dagen bij de Israëlieten, en Reuel kende de Heer vanaf die dag.
6 En in de derde maand na het vertrek van de Israëlieten uit Egypte, op de zesde dag daarvan, gaf de HEER de Israëlieten de tien geboden op de berg Sinaï.
7 En heel Israël hoorde al deze geboden, en heel Israël verheugde zich die dag zeer in de Heer.
8 En de heerlijkheid van de HEER rustte op de berg Sinaï, en Hij riep Mozes, en Mozes kwam te midden van een wolk en beklom de berg.
9 Mozes verbleef veertig dagen en veertig nachten op de berg; hij at geen brood en dronk geen water, en de HEER onderwees hem de wetten en voorschriften, opdat hij de kinderen van Israël zou onderwijzen.
10 En de HEER schreef de tien geboden die Hij aan de kinderen van Israël had gegeven op twee stenen tafelen, die Hij aan Mozes gaf om de kinderen van Israël te gebieden.
11 En na veertig dagen en veertig nachten, toen de HEER op de berg Sinaï tot Mozes gesproken had, gaf de HEER Mozes de stenen tafelen, beschreven met de vinger van God.
12 Toen de Israëlieten zagen dat Mozes lang op zich liet wachten voordat hij van de berg afdaalde, verzamelden ze zich rond Aäron en zeiden: 'Van Mozes weten we niet wat er geworden is.'
13 Sta daarom op en maak voor ons een god die voor ons uit zal gaan, zodat u niet zult sterven.
14 En Aäron was zeer bevreesd voor het volk, en hij beval hen goud voor hem te brengen, en hij liet er een gouden kalf van maken voor het volk.
15 En de HEER zei tegen Mozes, voordat hij van de berg afdaalde: 'Daal af, want het volk dat je uit Egypte hebt geleid, heeft zich verdorven.'
16 Zij hebben voor zichzelf een gouden kalf gemaakt en zich daarvoor neergebogen. Ga daarom weg, opdat ik hen van de aarde kan wegvagen, want zij zijn halsstarrig.
17 Mozes smeekte de HEER om genade en bad tot de HEER voor het volk vanwege het gouden kalf dat zij hadden gemaakt. Daarna daalde hij van de berg af en in zijn handen had hij de twee stenen tafelen, die God hem had gegeven om de Israëlieten te bevelen.
18 Toen Mozes het kamp naderde en het gouden kalf zag dat het volk had gemaakt, ontbrandde zijn woede en verbrijzelde hij de stenen tafelen onder de berg.
19 Mozes kwam in het kamp, nam het gouden kalf, verbrandde het en vermaalde het tot fijn stof. Hij strooide het stof over het water en gaf het de Israëlieten te drinken.
20 En er stierven onder het volk ongeveer drieduizend mannen door elkaars zwaarden, die het gouden kalf hadden gemaakt.
21 En Mozes zei de volgende dag tegen het volk: Ik zal naar de HEER opgaan, misschien kan ik verzoening doen voor jullie zonden die jullie bij de HEER begaan hebben.
22 En Mozes ging opnieuw naar de HEER toe en bleef veertig dagen en veertig nachten bij de HEER.
23 Gedurende veertig dagen smeekte Mozes de HEER voor de kinderen van Israël, en de HEER luisterde naar het gebed van Mozes, en de HEER werd door hem gesmeekt voor Israël.
24 Toen sprak de Heer tot Mozes en gaf hem de opdracht twee stenen tafelen uit te hakken en die naar de Heer te brengen, die daarop de tien geboden zou schrijven.
25 Mozes deed dat, en hij daalde af en hakte de twee stenen tafelen uit en ging naar de berg Sinaï, naar de Heer. En de Heer schreef de tien geboden op de tafelen.
26 Mozes bleef nog veertig dagen en veertig nachten bij de HEER, en de HEER onderwees hem in wetten en voorschriften die hij aan Israël moest meedelen.
27 En de HEER gebood hem met betrekking tot de kinderen van Israël dat zij een heiligdom voor de HEER zouden bouwen, opdat zijn naam daarin zou rusten. En de HEER toonde hem de gelijkenis van het heiligdom en de gelijkenis van al zijn voorwerpen.
28 En na veertig dagen daalde Mozes van de berg af, en hij had de twee stenen tafelen in zijn hand.
29 En Mozes kwam bij de kinderen van Israël en sprak tot hen alle woorden van de HEER, en hij leerde hun de wetten, voorschriften en geboden die de HEER hem had onderwezen.
30 En Mozes vertelde de Israëlieten het woord van de Heer, dat er een heiligdom voor Hem gebouwd moest worden, waar Hij onder de Israëlieten zou wonen.
31 En het volk verheugde zich zeer over al het goede dat de Heer hun door Mozes had beloofd, en zij zeiden: Wij zullen alles doen wat de Heer u heeft beloofd.
32 En het volk stond als één man op en bracht overvloedige offers aan het heiligdom van de Heer. Ieder bracht een offergave voor de Heer mee, bestemd voor het onderhoud van het heiligdom en voor al zijn diensten.
33 En alle Israëlieten brachten ieder van hen alles wat hij bezat mee voor de werkzaamheden aan het heiligdom van de Heer: goud, zilver en brons, en alles wat bruikbaar was voor het heiligdom.
34 En alle wijze mannen die bekwaam waren in hun werk, kwamen en bouwden het heiligdom van de Heer, overeenkomstig alles wat de Heer had geboden, ieder in het werk waarin hij bekwaam was; en alle wijze mannen van hart bouwden het heiligdom, de meubels en alle voorwerpen voor de heilige dienst, zoals de Heer Mozes had geboden.
35 En de bouw van het heiligdom, de tabernakel, was na vijf maanden voltooid, en de Israëlieten deden alles wat de HEER Mozes had opgedragen.
36 En zij brachten het heiligdom en al zijn bezittingen naar Mozes; zoals de Heer aan Mozes had getoond, zo deden de Israëlieten.
37 Mozes zag het werk en zag dat ze het deden zoals de HEER hem had geboden. Daarom zegende Mozes hen.

HOOFDSTUK 83

1 En in de twaalfde maand, op de drieëntwintigste dag van de maand, nam Mozes Aäron en zijn zonen mee, en hij kleedde hen in hun kleren, zalfde hen en deed met hen zoals de HEER hem had geboden. En Mozes bracht alle offergaven mee die de HEER hem op die dag had opgedragen.
2 Mozes nam vervolgens Aäron en zijn zonen mee en zei tegen hen: Zeven dagen lang moeten jullie bij de ingang van de tabernakel blijven, want zo heb ik het bevolen.
3 En Aäron en zijn zonen deden alles wat de HEER hun door Mozes had opgedragen, en zij bleven zeven dagen bij de ingang van de tabernakel.
4 En op de achtste dag, de eerste dag van de eerste maand, in het tweede jaar na het vertrek van de Israëlieten uit Egypte, richtte Mozes het heiligdom op. Mozes plaatste alle voorwerpen die bij de tabernakel hoorden en alle andere voorwerpen die bij het heiligdom hoorden, en hij deed alles wat de HEER hem had opgedragen.
5 Mozes riep Aäron en zijn zonen bij zich, en zij brachten het brandoffer en het zondoffer voor zichzelf en voor de Israëlieten, zoals de HEER Mozes had geboden.
6 Op die dag namen de twee zonen van Aäron, Nadab en Abihu, vreemd vuur en brachten het voor de Heer, die het hun niet had bevolen. En er ging vuur uit van voor de Heer, dat hen verteerde, en zij stierven die dag voor de Heer.
7 Toen Mozes de bouw van het heiligdom had voltooid, begonnen de vorsten van de Israëlieten hun offergaven voor de Heer te brengen ter inwijding van het altaar.
8 En zij brachten hun offergaven, ieder vorst voor één dag, één vorst per dag gedurende twaalf dagen.
9 En al de offergaven die zij brachten, ieder op zijn dag, bestonden uit een zilveren schaal van honderdveertig sikkels en een zilveren kom van zeventig sikkels, naar de maat van de sikkel van het heiligdom, beide gevuld met fijn meel, vermengd met olie als graanoffer.
10 Een lepel, die tien gouden sikkels weegt, gevuld met wierook.
11 Een jonge stier, een ram en een lam van één jaar oud als brandoffer.
12 En één geitenbokje als zondoffer.
13 En als vredesoffer: twee ossen, vijf rammen, vijf bokken en vijf lammeren van één jaar oud.
14 Zo handelden de twaalf vorsten van Israël dag na dag, ieder op zijn eigen dag.
15 En het was daarna, op de dertiende dag van de maand, dat Mozes de kinderen van Israël gebood het Pascha te vieren.
16 En de Israëlieten vierden het Pascha op de vastgestelde tijd, op de veertiende dag van de maand, zoals de HEER Mozes had geboden; zo deden de Israëlieten.
17 En in de tweede maand, op de eerste dag daarvan, sprak de Heer tot Mozes en zei:
18 Tel alle mannelijke kinderen van Israël van twintig jaar en ouder, jij en je broer Aäron en de twaalf vorsten van Israël.
19 En Mozes deed dat, en Aäron kwam met de twaalf vorsten van Israël, en zij telden de kinderen van Israël in de woestijn van Sinaï.
20 Het aantal Israëlieten, geteld naar de huizen van hun vaders, van twintig jaar en ouder, bedroeg zeshonderd drieduizend vijfhonderdvijftig.
21 Maar de kinderen van Levi werden niet gerekend tot hun broeders, de kinderen van Israël.
22 Het totale aantal mannelijke kinderen van Israël, van één maand oud en ouder, bedroeg tweeëntwintigduizend tweehonderd drieënzeventig.
23 Het aantal kinderen van Levi, van één maand oud en ouder, bedroeg tweeëntwintigduizend.
24 En Mozes stelde de priesters en de Levieten aan, ieder voor zijn dienst en taak, om het heiligdom van de tabernakel te dienen, zoals de HEER Mozes had geboden.
25 En op de twintigste dag van de maand werd de wolk weggenomen van de tabernakel van het getuigenis.
26 In die tijd vervolgden de Israëlieten hun reis vanuit de Sinaïwoestijn. De reis duurde drie dagen en de wolk bleef rusten boven de woestijn van Paran. Daar ontbrandde de toorn van de HEER tegen Israël, want zij hadden de HEER getergd door Hem om voedsel te vragen.
27 En de Heer luisterde naar hun stem en gaf hun te eten, wat zij een maand lang aten.
28 Maar daarna ontbrandde de toorn van de HEER tegen hen, en Hij sloeg hen met een grote slachting, en ze werden daar op die plaats begraven.
29 De Israëlieten noemden die plaats Kebroth Hattaava, omdat zij daar de mensen begroeven die naar vlees verlangden.
30 En zij vertrokken uit Kebroth Hattaavah en sloegen hun kamp op in Hazeroth, dat in de woestijn van Paran ligt.
31 En terwijl de Israëlieten in Hazeroth waren, ontbrandde de toorn van de HEER tegen Mirjam vanwege Mozes, en zij werd melaats, wit als sneeuw.
32 En ze werd zeven dagen buiten het kamp opgesloten, totdat ze na haar melaatsheid weer werd opgenomen.
33 Daarna trokken de Israëlieten weg uit Hazeroth en sloegen hun kamp op aan het einde van de woestijn van Paran.
34 In die tijd sprak de Heer tot Mozes en gaf hem de opdracht twaalf mannen uit de Israëlieten, één man per stam, uit te zenden om het land Kanaän te verkennen.
35 Mozes zond twaalf mannen uit, en zij gingen naar het land Kanaän om het te onderzoeken en te verkennen. Zij verkenden het hele land, van de woestijn van Sin tot aan Rechob, zoals men naar Chamoth komt.
36 Na veertig dagen kwamen ze bij Mozes en Aäron en vertelden ze hem wat er in hun hart omging. Tien van hen brachten een slecht bericht over het land dat ze verkend hadden aan de Israëlieten, en zeiden: 'Het is beter voor ons om terug te keren naar Egypte dan naar dit land te gaan, een land dat zijn inwoners verslindt.'
37 Maar Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefuneh, die tot degenen behoorden die het land verkenden, zeiden: Het land is buitengewoon goed.
38 Als de Heer behagen in ons heeft, zal hij ons naar dit land brengen en het ons geven, want het is een land dat overvloeit van melk en honing.
39 Maar de Israëlieten wilden niet naar hen luisteren en luisterden naar de woorden van de tien mannen die een kwaad bericht over het land hadden gebracht.

40 En de HEER hoorde het gemurmel van de Israëlieten, en Hij werd boos en zwoer, zeggende:
41 Voorwaar, geen man van dit goddeloze geslacht zal het land zien vanaf zijn twintigste levensjaar, behalve Kaleb, de zoon van Jefuneh, en Jozua, de zoon van Nun.
42 Maar deze goddeloze generatie zal zeker in deze woestijn omkomen, en hun nakomelingen zullen naar het land komen en het in bezit nemen. Daarom ontbrandde de toorn van de HEER tegen Israël, en Hij liet hen veertig jaar lang in de woestijn rondzwerven, tot het einde van die goddeloze generatie, omdat zij de HEER niet volgden.
43 Het volk verbleef lange tijd in de woestijn van Paran, en trok daarna verder naar de woestijn langs de Rode Zee.

HOOFDSTUK 84

1 In die tijd nam Korach, de zoon van Jetzer, de zoon van Kehat, de zoon van Levi, vele mannen uit de Israëlieten mee, en zij kwamen in opstand en maakten ruzie met Mozes en Aäron en de hele gemeente.
2 En de HEER werd boos op hen, en de aarde opende haar mond en slokte hen op, met hun huizen en alles wat ze bezaten, en alle mannen die bij Korach hoorden.
3 En daarna liet God het volk lange tijd omtrekken langs de weg rond de berg Seïr.
4 In die tijd zei de HEER tegen Mozes: 'Lok geen oorlog uit tegen de nakomelingen van Esau, want Ik zal je niets geven van wat hun toebehoort, zelfs niet iets waar je met je voet op kunt stappen. Want Ik heb de berg Seïr als erfdeel aan Esau gegeven.'
5 Daarom streden de nakomelingen van Esau vroeger tegen de nakomelingen van Seïr, en de HEER leverde de nakomelingen van Seïr over aan de nakomelingen van Esau en vernietigde hen voor hun ogen, en de nakomelingen van Esau woonden tot op de dag van vandaag in hun plaats.
6 Daarom zei de Heer tegen de Israëlieten: Vecht niet tegen de nakomelingen van Esau, jullie broeders, want niets in hun land behoort jullie toe. Jullie mogen wel voedsel van hen kopen en het eten, en water van hen kopen en het drinken.
7 En de kinderen van Israël deden overeenkomstig het woord van de Heer.
8 De Israëlieten trokken door de woestijn en volgden lange tijd de weg langs de berg Sinaï. Ze kwamen de nakomelingen van Esau niet tegen en bleven negentien jaar in dat gebied.
9 In die tijd stierf Latinus, koning van de kinderen van Chittim, in het vijfenveertigste jaar van zijn regering, wat het veertiende jaar is sinds de kinderen van Israël Egypte verlieten.
10 En ze begroeven hem op de plek die hij voor zichzelf had gebouwd in het land Chittim, en Abimnas regeerde achtendertig jaar in zijn plaats.
11 En de Israëlieten trokken in die dagen, na negentien jaar, over het gebied van de Esau-stam en kwamen in de woestijn van Moab terecht.
12 En de HEER zei tegen Mozes: Beleger Moab niet en strijd niet tegen hen, want Ik zal je niets van hun land geven.
13 En de Israëlieten trokken negentien jaar lang door de woestijn van Moab, zonder tegen hen te strijden.
14 En in het zesendertigste jaar nadat de Israëlieten uit Egypte waren vertrokken, sloeg de HEER Sihon, de koning der Amorieten, in zijn hart. Hij begon oorlog en trok eropuit om tegen de Moabieten te strijden.
15 Sihon zond boodschappers naar Beor, de zoon van Janea, de zoon van Bileam, raadgever van de koning van Egypte, en naar Bileam, zijn zoon, om Moab te vervloeken, zodat het in de handen van Sihon zou vallen.
16 De boodschappers gingen op pad en haalden Beor, de zoon van Janea, en Bileam, zijn zoon, uit Pethor in Mesopotamië. Beor en Bileam kwamen in de stad Sihon en vervloekten Moab en hun koning in de aanwezigheid van Sihon, de koning der Amorieten.
17 Sihon trok er dus op uit met zijn hele leger, ging naar Moab en streed tegen hen. Hij onderwierp hen, en de HEER leverde hen in zijn handen over. Sihon doodde de koning van Moab.
18 En Sihon veroverde alle steden van Moab in de strijd; hij nam ook Hesbon van hen af, want Hesbon was een van de steden van Moab. Sihon stelde zijn vorsten en edelen in Hesbon aan, en Hesbon behoorde in die dagen aan Sihon toe.
19 Daarom spraken Beor en Bileam, zijn zoon, de woorden van de gelijkenisvertellers: Kom naar Hesbon, want de stad Sihon zal daar gebouwd en gesticht worden.
20 Wee u, Moab! U bent verloren, o volk van Kemosh! Zie, het staat geschreven in het boek van de wet van God.
21 Toen Sihon Moab had veroverd, plaatste hij wachters in de steden die hij van Moab had ingenomen. Een aanzienlijk aantal Moabiërs sneuvelde in de strijd en viel in handen van Sihon. Hij maakte een grote buit van hen, zonen en dochters, en doodde hun koning. Daarop keerde Sihon terug naar zijn eigen land.
22 Sihon gaf vele geschenken van zilver en goud aan Beor en Bileam, zijn zoon, en hij stuurde hen weg, en zij gingen terug naar Mesopotamië, naar hun thuisland.
23 In die tijd trokken alle Israëlieten weg van de woestijn van Moab, keerden terug en omsingelden de woestijn van Edom.
24 Zo kwam de hele gemeente in de eerste maand van het veertigste jaar na hun vertrek uit Egypte in de woestijn van Sin terecht, en de Israëlieten woonden daar in Kadesh, in de woestijn van Sin. Mirjam stierf daar en werd daar begraven.
25 In die tijd zond Mozes boodschappers naar Hadad, de koning van Edom, met de volgende boodschap: Zo spreekt uw broeder Israël: Laat mij alstublieft door uw land trekken; wij zullen niet door velden of wijngaarden gaan, wij zullen niet drinken uit de bron, maar wij zullen de weg van de koning bewandelen.
26 Edom zei tegen hem: 'Je zult niet door mijn land trekken.' En Edom trok eropuit om de Israëlieten te ontmoeten met een groot leger.
27 De nakomelingen van Esau weigerden de Israëlieten door hun land te laten trekken, daarom trokken de Israëlieten bij hen weg en vochten niet meer tegen hen.
28 Want de HEER had de Israëlieten al eerder geboden: 'Jullie mogen niet tegen de nakomelingen van Esau strijden.' Daarom trokken de Israëlieten zich van hen terug en streden niet tegen hen.

29 De Israëlieten trokken weg uit Kadesh, en het hele volk kwam naar de berg Hor.
30 In die tijd zei de Heer tegen Mozes: Zeg tegen je broer Aäron dat hij daar zal sterven, want hij zal het land dat Ik aan de Israëlieten heb gegeven, niet binnengaan.
31 En Aäron ging op bevel van de HEER naar de berg Hor, in het veertigste jaar, in de vijfde maand, op de eerste dag van de maand.
32 En Aäron was honderd drieëntwintig jaar oud toen hij stierf op de berg Hor.

HOOFDSTUK 85

1 Koning Arad de Kanaäniet, die in het zuiden woonde, hoorde dat de Israëlieten via de weg van de spionnen waren gekomen, en hij bracht zijn leger bijeen om tegen de Israëlieten te strijden.
2 De Israëlieten waren zeer bang voor hem, want hij had een groot en machtig leger. Daarom besloten de Israëlieten terug te keren naar Egypte.
3 De Israëlieten keerden terug, een afstand van ongeveer drie dagen reizen, naar Maserath Beni Jaakon, want ze waren zeer bevreesd voor koning Arad.
4 De Israëlieten wilden niet naar hun woonplaatsen terugkeren en bleven daarom dertig dagen in Beni Jaakon.
5 Toen de Levieten zagen dat de Israëlieten niet terugkeerden, werden ze jaloers omwille van de HEER. Ze stonden op en streden tegen de Israëlieten, hun broeders, en doodden een groot aantal van hen. Ze dwongen hen terug te keren naar hun woonplaats, de berg Hor.
6 Toen ze terugkeerden, was koning Arad nog steeds bezig zijn leger op te stellen voor de strijd tegen de Israëlieten.
7 Israël zwoer een gelofte en zei: Als u dit volk in mijn hand uitlevert, dan zal ik hun steden volledig verwoesten.
8 En de HEER luisterde naar de stem van Israël, en Hij leverde de Kanaänieten in hun handen over, en Hij verwoestte hen en hun steden volledig, en Hij noemde de plaats Horma.
9 De Israëlieten trokken verder van de berg Hor en sloegen hun kamp op in Oboth. Van Oboth trokken ze verder en sloegen hun kamp op in Ije-abarim, aan de grens van Moab.
10 De Israëlieten stuurden een boodschap naar Moab en zeiden: Laat ons nu door uw land naar ons gebied trekken. Maar de Moabieten wilden de Israëlieten niet door hun land laten trekken, want de Moabieten waren zeer bevreesd dat de Israëlieten hen hetzelfde zouden aandoen als Sihon, de koning der Amorieten, die hun land had ingenomen en velen van hen had gedood.
11 Daarom liet Moab de Israëlieten niet door zijn land trekken, en de HEER gebood de Israëlieten dat ze niet tegen Moab moesten strijden. Daarop trokken de Israëlieten weg uit Moab.
12 De Israëlieten trokken verder vanaf de grens van Moab en kwamen aan de overkant van de Arnon, de grens van Moab, tussen Moab en de Amorieten. Daar sloegen ze hun kamp op aan de grens van Sihon, de koning der Amorieten, in de woestijn van Kedemoth.
13 De Israëlieten zonden boodschappers naar Sihon, de koning der Amorieten, met de volgende boodschap:
14 Laat ons door uw land trekken, wij zullen niet de velden of de wijngaarden ingaan, maar wij zullen de koninklijke weg volgen totdat wij uw grens gepasseerd zijn. Maar Sihon liet de Israëlieten niet door.
15 Sihon verzamelde daarom alle Amorieten en trok de woestijn in om de Israëlieten te ontmoeten. Hij streed tegen Israël in Jahaz.
16 En de HEER leverde Sihon, de koning der Amorieten, over in de handen van de Israëlieten, en Israël versloeg heel het volk van Sihon met het zwaard en wreekte de zaak van Moab.
17 De Israëlieten namen het land Sihon in bezit, van Aram tot Jabuk, tot aan de Ammonieten, en zij namen alle buit uit de steden mee.
18 Israël nam al deze steden in bezit en vestigde zich in alle steden van de Amorieten.
19 En alle Israëlieten besloten om tegen de Ammonieten te strijden en ook hun land in bezit te nemen.
20 Toen zei de HEER tegen de Israëlieten: 'Beleger de Ammonieten niet en ontketen geen strijd tegen hen, want Ik zal jullie niets van hun land geven.' En de Israëlieten luisterden naar het woord van de HEER en trokken niet ten strijde tegen de Ammonieten.
21 De Israëlieten keerden zich om en trokken langs de weg naar Basan, naar het land van Og, de koning van Basan. Og, de koning van Basan, trok eropuit om de Israëlieten in de strijd te ontmoeten. Hij had vele dappere mannen en een zeer sterke strijdmacht van de Amorieten bij zich.
22 En Og, de koning van Basan, was een zeer machtig man, maar Naaron, zijn zoon, was buitengewoon machtig, zelfs sterker dan hij.
23 En Og zei in zijn hart: Zie, het hele legerkamp van Israël beslaat nu een gebied van drie parsa; nu zal ik hen in één klap doden, zonder zwaard of speer.
24 En Og ging de berg Jahaz op en nam daarvandaan een grote steen, die drie parsa lang was, en hij plaatste die op zijn hoofd en nam zich voor die op het legerkamp van de Israëlieten te werpen, om alle Israëlieten met die steen te treffen.
25 Toen kwam de engel van de Heer en doorboorde de steen op het hoofd van Og, en de steen viel op de nek van Og, zodat Og door het gewicht van de steen op zijn nek op de grond viel.
26 In die tijd zei de Heer tegen de Israëlieten: Wees niet bang voor hem, want Ik heb hem en al zijn volk en al zijn land in jullie handen gegeven, en jullie zullen met hem doen zoals jullie met Sihon gedaan hebben.
27 Mozes ging naar hem toe met een klein aantal Israëlieten, en Mozes sloeg Og met een stok bij zijn enkels en doodde hem.
28 Daarna achtervolgden de Israëlieten de kinderen van Og en al zijn volk, en zij versloegen en vernietigden hen totdat er geen enkel overblijfsel meer van hen overbleef.
29 Mozes stuurde vervolgens enkele Israëlieten eropuit om Jaazer te verkennen, want Jaazer was een zeer bekende stad.
30 De spionnen gingen naar Jaazer en verkenden de stad. De spionnen vertrouwden op de Heer en streden tegen de mannen van Jaazer.
31 En deze mannen namen Jaazer en de omliggende dorpen in bezit, en de Heer gaf ze in hun handen, en zij verdreven de Amorieten die daar woonden.
32 En de Israëlieten namen het land in bezit van de twee koningen van de Amorieten, zestig steden die aan de

overkant van de Jordaan lagen, van de beek Arnon tot aan de berg Herman.
33 De Israëlieten trokken verder en kwamen in de vlakte van Moab, die aan deze kant van de Jordaan ligt, bij Jericho.
34 De Moabieten hoorden al het kwaad dat de Israëlieten de twee koningen van de Amorieten, Sihon en Og, hadden aangedaan. Daarom waren alle Moabieten zeer bang voor de Israëlieten.
35 De oudsten van Moab zeiden: Zie, de twee koningen van de Amorieten, Sihon en Og, die machtiger waren dan alle koningen van de aarde, konden niet standhouden tegen de kinderen van Israël. Hoe zouden wij dan tegen hen stand kunnen houden?
36 Ze hebben ons al eerder een boodschap gestuurd om door ons land te trekken, maar we hebben hen dat niet toegestaan. Nu zullen ze zich met hun zware zwaarden tegen ons keren en ons vernietigen. Moab was in grote beroering vanwege de Israëlieten en was zeer bang voor hen. Daarom hebben ze samen beraadslagen over wat ze met de Israëlieten moesten doen.
37 De oudsten van Moab besloten een van hun mannen, Balak, de zoon van Zippor de Moabiet, uit te kiezen en hem tot koning over hen aan te stellen. Balak was een zeer wijs man.
38 De oudsten van Moab stonden op en stuurden een boodschapper naar de Midianieten om vrede met hen te sluiten, want er was in die tijd een grote strijd en vijandschap geweest tussen Moab en Midian, vanaf de dagen van Hadad, de zoon van Bedad, koning van Edom, die Midian op het slagveld van Moab versloeg, tot op de dag van vandaag.
39 De kinderen van Moab stuurden een boodschapper naar de kinderen van Midian, en zij sloten vrede met hen. De oudsten van Midian kwamen naar het land Moab om namens de kinderen van Midian vrede te sluiten.
40 De oudsten van Moab overlegden met de oudsten van Midian over wat ze moesten doen om hun leven te redden van Israël.
41 En alle kinderen van Moab zeiden tegen de oudsten van Midian: 'Daarom likken de Israëlieten alles wat hen omringt, zoals een os het gras van het veld likt, want zo hebben zij ook gedaan met de twee koningen van de Amorieten, die sterker waren dan wij.'
42 De oudsten van Midian zeiden tegen Moab: Wij hebben gehoord dat Sihon, de koning van de Amorieten, toen hij tegen jullie streed en jullie land innam, boodschappers naar Beor, de zoon van Janea, en naar Bileam, zijn zoon, uit Mesopotamië heeft gestuurd. Zij zijn gekomen en hebben jullie vervloekt. Daarom heeft Sihon jullie land ingenomen.
43 Zend daarom ook een boodschapper naar Bileam, zijn zoon, want hij woont nog steeds in zijn land, en geef hem zijn loon, zodat hij kan komen en al het volk kan vervloeken waarvoor jullie bang zijn. Toen de oudsten van Moab dit hoorden, besloten zij een boodschapper naar Bileam, de zoon van Beor, te sturen.
44 Balak, de zoon van Zippor, de koning van Moab, zond daarom boodschappers naar Bileam met de volgende boodschap:
45 Zie, er is een volk uit Egypte gekomen, zie, zij bedekken het hele aardoppervlak en zij wonen tegenover mij.
46 Kom nu en vervloek dit volk voor mij, want zij zijn te machtig voor mij. Misschien zal ik overwinnen en hen verdrijven, want ik heb gehoord dat wie u zegent, gezegend wordt, en wie u vervloekt, vervloekt wordt.
47 De boodschappers van Balak gingen naar Bileam en brachten hem ertoe het volk te vervloeken, zodat ze tegen Moab zouden strijden.
48 Toen kwam Bileam naar Balak om Israël te vervloeken, maar de HEER zei tegen Bileam: Vervloek dit volk niet, want het is gezegend.
49 Balak spoorde Bileam dag in dag uit aan om Israël te vervloeken, maar Bileam luisterde niet naar Balak vanwege het woord van de HEER dat Hij tot Bileam had gesproken.
50 Toen Balak zag dat Bileam niet aan zijn wens voldeed, stond hij op en ging naar huis. Bileam keerde ook terug naar zijn land en ging vandaar naar Midian.
51 De Israëlieten trokken verder vanuit de vlakte van Moab en sloegen hun kamp op bij de Jordaan, van Beth-Jesimoth tot Abel-Shittim, aan het einde van de vlakte van Moab.
52 En toen de Israëlieten in de vlakte van Sittim verbleven, begonnen ze overspel te plegen met de dochters van Moab.
53 De Israëlieten naderden Moab en sloegen hun tenten op tegenover het kamp van de Israëlieten.
54 De kinderen van Moab waren bang voor de kinderen van Israël, en de kinderen van Moab namen al hun dochters en vrouwen die er mooi en aantrekkelijk uitzagen, en kleedden hen in gouden en zilveren en kostbare gewaden.
55 En de kinderen van Moab lieten die vrouwen bij de ingang van hun tenten plaatsnemen, zodat de kinderen van Israël hen zouden zien en zich tot hen zouden wenden, en niet tegen Moab zouden strijden.
56 En alle kinderen van Moab deden dit bij de kinderen van Israël: ieder zette zijn vrouw en dochter bij de ingang van zijn tent. En alle kinderen van Israël zagen wat de kinderen van Moab deden, en de kinderen van Israël keerden zich tot de dochters van Moab en begeerden hen, en zij gingen naar hen toe.
57 En het geschiedde dat wanneer een Hebreeër bij de ingang van de tent van Moab kwam, en een dochter van Moab zag en haar in zijn hart begeerde, en met haar bij de ingang van de tent sprak over wat hij begeerde, de mannen van de tent naar buiten kwamen en tot de Hebreeër spraken met de volgende woorden:
58 U weet toch dat wij broeders zijn, dat wij allen afstammen van Lot en van Abraham, zijn broer? Waarom wilt u dan niet bij ons blijven en waarom wilt u ons brood en ons offer niet eten?
59 En toen de kinderen van Moab hem zo hadden overrompeld met hun woorden en hem hadden verleid met hun vleiende praatjes, lieten ze hem in de tent plaatsnemen en kookten en offerden ze voor hem, en hij at van hun offer en van hun brood.
60 Toen gaven ze hem wijn en hij dronk en raakte dronken. Daarna zetten ze een mooie jonkvrouw voor hem neer, en hij deed met haar wat hij wilde, want hij wist niet wat hij deed, omdat hij veel wijn had gedronken.
61 Zo handelden de kinderen van Moab tegen Israël op die plaats, in de vlakte van Sittim, en de toorn van de HEER

ontbrandde tegen Israël vanwege deze zaak, en Hij zond een pestepidemie onder hen, en er stierven vierentwintigduizend Israëlieten.
62 Nu was er een man uit het geslacht van Simeon, genaamd Zimri, de zoon van Salu, die zich verbond met de Midianietische Cosbi, de dochter van Zur, de koning van Midian, in het bijzijn van alle Israëlieten.
63 En Pinehas, de zoon van Elazer, de zoon van Aäron de priester, zag deze slechte daad die Zimri had begaan. Hij nam een speer, stond op en ging achter hen aan. Hij doorstak hen beiden en doodde hen, en de pest hield op onder de Israëlieten.

HOOFDSTUK 86

1 In die tijd, na de pest, zei de Heer tegen Mozes en tegen Elazer, de zoon van Aäron de priester:
2 Tel de hoofden van de gehele gemeenschap van de kinderen van Israël, van twintig jaar en ouder, allen die met het leger zijn meegegaan.
3 Mozes en Elazer telden de kinderen van Israël naar hun families, en het totale aantal Israëlieten bedroeg zevenhonderdduizend zevenhonderdendertig.
4 Het aantal kinderen van Levi, van één maand oud en ouder, bedroeg drieëntwintigduizend, en onder hen was geen man van degenen die Mozes en Aäron in de woestijn van Sinaï hadden geteld.
5 Want de Heer had hun gezegd dat ze in de woestijn zouden sterven, dus stierven ze allemaal, en er bleef niemand van hen over behalve Kaleb, de zoon van Jefuneh, en Jozua, de zoon van Nun.
6 En daarna zei de Heer tegen Mozes: Zeg tegen de Israëlieten dat zij Midian moeten wreken voor de zaak van hun broeders, de Israëlieten.
7 En Mozes deed dat, en de Israëlieten kozen uit hun midden twaalfduizend mannen, duizend per stam, en zij trokken naar Midian.
8 De Israëlieten trokken ten strijde tegen Midian en doodden alle mannen, ook de vijf vorsten van Midian, en Bileam, de zoon van Beor, doodden zij met het zwaard.
9 En de Israëlieten namen de vrouwen van Midian gevangen, met hun kinderen en hun vee, en alles wat hen toebehoorde.
10 En zij namen alle buit en alle roof mee en brachten die naar Mozes en Elazer in de vlakten van Moab.
11 En Mozes, Elazer en alle vorsten van de gemeente gingen hen vol vreugde tegemoet.
12 En zij verdeelden de hele buit van Midian, en de Israëlieten hadden wraak genomen op Midian vanwege de zaak van hun broeders, de Israëlieten.

HOOFDSTUK 87

1 In die tijd zei de HEER tegen Mozes: Zie, uw dagen lopen ten einde. Neem nu Jozua, de zoon van Nun, uw dienaar, en plaats hem in de tabernakel. Ik zal hem bevelen geven. En Mozes deed dat.
2 En de Heer verscheen in de tabernakel in een wolkzuil, en de wolkzuil stond bij de ingang van de tabernakel.
3 En de HEER gebood Jozua, de zoon van Nun, en zei tegen hem: Wees sterk en moedig, want jij zult de Israëlieten naar het land leiden dat Ik hun beloofd heb, en Ik zal met je zijn.
4 Mozes zei tegen Jozua: Wees sterk en moedig, want jij zult het land aan de Israëlieten toekennen, en de HEER zal met je zijn, Hij zal je niet verlaten en je niet in de steek laten. Wees niet bang en geef de moed niet op.
5 Mozes riep alle Israëlieten bij zich en zei tegen hen: Jullie hebben al het goede gezien dat de Heer, jullie God, voor jullie in de woestijn heeft gedaan.
6 Neem daarom alle voorschriften van deze wet in acht en wandel in de weg van de Heer, uw God. Wijk niet af van de weg die de Heer u heeft voorgeschreven, noch naar rechts, noch naar links.
7 En Mozes leerde de Israëlieten de voorschriften, de wetten en de regels die zij in het land moesten naleven, zoals de HEER hem had geboden.
8 En hij leerde hun de weg van de HEER en zijn wetten; zie, die staan geschreven in het boek van de wet van God, dat Hij door Mozes aan de kinderen van Israël heeft gegeven.
9 En Mozes had zijn bevelen aan de Israëlieten gegeven, en de HEER zei tegen hem: Ga naar de berg Abarim en sterf daar, en word tot je volk vergaderd zoals je broer Aäron werd vergaderd.
10 Mozes ging op weg zoals de HEER hem had geboden, en hij stierf daar in het land Moab, op bevel van de HEER, in het veertigste jaar nadat de Israëlieten uit het land Egypte waren getrokken.
11 En de Israëlieten rouwden dertig dagen lang om Mozes in de vlakte van Moab, en de dagen van rouw en verdriet om Mozes waren voorbij.

HOOFDSTUK 88

1 En na de dood van Mozes zei de Heer tegen Jozua, de zoon van Nun:
2 Sta op en trek de Jordaan over naar het land dat Ik aan de kinderen van Israël heb gegeven, en jij zult de kinderen van Israël het land laten erven.
3 Elke plaats waar uw voeten zullen treden, zal u toebehoren, van de woestijn van Libanon tot aan de grote rivier; de rivier van Perath zal uw grens zijn.
4 Niemand zal tegen u opstaan, alle dagen van uw leven. Zoals Ik met Mozes was, zo zal Ik met u zijn. Wees sterk en moedig om alle wetten die Mozes u heeft voorgeschreven, in acht te nemen. Wijk niet af van de weg, noch naar rechts, noch naar links, opdat u voorspoedig zult zijn in alles wat u doet.
5 Jozua gaf de Israëlitische officieren opdracht te vertrekken en zei: Trek door het kamp en geef het volk bevel: Zorg voor proviand, want over drie dagen zullen jullie de Jordaan oversteken en het land in bezit nemen.
6 En de bevelhebbers van de Israëlieten deden dat, en zij gaven bevelen aan het volk en zij deden alles wat Jozua had bevolen.
7 Jozua stuurde twee mannen eropuit om het land Jericho te verkennen, en de mannen gingen op weg en verkenden Jericho.
8 Na zeven dagen kwamen ze bij Jozua in het kamp en zeiden tegen hem: De HEER heeft ons het hele land in handen gegeven, en de inwoners zijn bevreesd voor ons.

9 En het geschiedde daarna dat Jozua de volgende ochtend opstond, en heel Israël met hem, en zij trokken verder van Sittim, en Jozua en heel Israël met hem trokken de Jordaan over; en Jozua was tweeëntachtig jaar oud toen hij met Israël de Jordaan overstak.
10 Op de tiende dag van de eerste maand trokken de mensen vanuit de Jordaan op en sloegen hun kamp op in Gilgal, in de oostelijke hoek van Jericho.
11 En de Israëlieten vierden het Pascha in Gilgal, in de vlakte van Jericho, op de veertiende dag van de maand, zoals geschreven staat in de wet van Mozes.
12 En het manna hield op de dag na het Pascha op, en er was geen manna meer voor de Israëlieten, en zij aten van de opbrengst van het land Kanaän.
13 Jericho was volledig afgesloten voor de Israëlieten; niemand kon eruit of erin.
14 En het was in de tweede maand, op de eerste dag van de maand, dat de HEER tot Jozua zei: Sta op! Zie, Ik heb Jericho met al zijn inwoners in uw hand gegeven. Al uw strijders zullen elke dag eenmaal om de stad heen trekken, en zo zult u zes dagen lang doen.
15 En de priesters zullen op trompetten blazen, en wanneer u het geluid van de trompet hoort, zal het hele volk luid juichen, zodat de muren van de stad zullen instorten; het hele volk zal optrekken, ieder tegen zijn tegenstander.
16 En Jozua deed dat overeenkomstig alles wat de Heer hem had geboden.
17 En op de zevende dag trokken ze zeven keer rond de stad, en de priesters bliezen op trompetten.
18 En in de zevende ronde zei Jozua tegen het volk: Juich, want de Heer heeft de hele stad in onze handen gegeven.
19 Alleen de stad en alles wat erin is, zal vervloekt zijn voor de HEER, en bewaar uzelf van het vervloekte ding, opdat u het legerkamp van Israël niet vervloekt en het in beroering brengt.
20 Maar al het zilver, goud, brons en ijzer zal aan de Heer gewijd worden; het zal in de schatkamer van de Heer terechtkomen.
21 En het volk blies op trompetten en maakte een groot gejuich, en de muren van Jericho stortten in, en het hele volk trok eropuit, ieder recht voor zich uit, en zij namen de stad in bezit en vernietigden alles wat erin was, zowel mannen als vrouwen, jong en oud, runderen en schapen en ezels, met het zwaard.
22 En ze hebben de hele stad in brand gestoken; alleen de voorwerpen van zilver, goud, brons en ijzer hebben ze in de schatkamer van de Heer gelegd.
23 Jozua zwoer toen en zei: Vervloekt zij de man die Jericho bouwt! Hij zal de fundamenten ervan leggen met zijn eerstgeborene, en met zijn jongste zoon zal hij de poorten ervan oprichten.
24 En Achan, de zoon van Carmi, de zoon van Zabdi, de zoon van Zerah, de zoon van Juda, handelde verraderlijk met het vervloekte voorwerp. Hij nam het vervloekte voorwerp en verborg het in de tent, en de toorn van de HEER ontbrandde tegen Israël.
25 En nadat de Israëlieten waren teruggekeerd van de brand in Jericho, stuurde Jozua mannen eropuit om ook Ai te verkennen en ertegen te strijden.
26 De mannen trokken eropuit en verkenden Ai. Toen ze terugkwamen, zeiden ze: ‘Laat niet al het volk met je mee naar Ai trekken, maar laat er ongeveer drieduizend man optrekken om de stad te veroveren, want er zijn maar weinig mannen.’
27 En Jozua deed dat, en er trokken ongeveer drieduizend mannen van de Israëlieten met hem op, en zij streden tegen de mannen van Ai.
28 De strijd tegen Israël was hevig, en de mannen van Ai doodden zesendertig Israëlieten, en de Israëlieten vluchtten voor de mannen van Ai.
29 Toen Jozua dit zag, scheurde hij zijn kleren en wierp zich op zijn gezicht ter aarde voor de HEER, samen met de oudsten van Israël, en zij strooiden stof over hun hoofd.
30 En Jozua zei: Waarom, Heer, hebt U dit volk over de Jordaan geleid? Wat zal ik zeggen als de Israëlieten hun vijanden de rug hebben toegekeerd?
31 Daarom zullen alle Kanaänieten, inwoners van het land, dit horen en ons omsingelen en onze naam uitroeien.
32 En de HEER zei tegen Jozua: Waarom val je op je gezicht? Sta op, ga weg, want de Israëlieten hebben gezondigd en van het vervloekte voorwerp genomen. Ik zal niet langer bij hen zijn, tenzij zij het vervloekte voorwerp uit hun midden verwijderen.
33 En Jozua stond op en verzamelde het volk, en bracht de Urim mee op bevel van de Heer, en de stam Juda werd weggevoerd, en Achan, de zoon van Carmi, werd weggevoerd.
34 Jozua zei tegen Achan: Zeg me, mijn zoon, wat heb je gedaan? En Achan antwoordde: Ik zag tussen de buit een prachtig gewaad van Sinear, tweehonderd zilveren sikkels en een goudstaaf van vijftig sikkels. Ik begeerde ze en nam ze mee, en zie, ze zijn allemaal verborgen in de aarde, midden in de tent.
35 Jozua stuurde mannen eropuit om ze uit de tent van Achan te halen en ze naar Jozua te brengen.
36 En Jozua nam Achan en deze voorwerpen, en zijn zonen en dochters en al zijn bezittingen, en zij brachten hen naar het dal van Achor.
37 En Jozua verbrandde hen daar met vuur, en alle Israëlieten stenigden Achan met stenen, en ze richtten een hoop stenen op boven hem. Daarom noemde hij die plaats de vallei van Achor, en zo bedaarde de toorn van de HEER. Daarna trok Jozua naar de stad en vocht ertegen.
38 En de HEER zei tegen Jozua: Wees niet bevreesd en wees niet ontmoedigd, want Ik heb Ai, haar koning en haar volk in jouw hand gegeven. Je zult met hen doen zoals je met Jericho en haar koning hebt gedaan, alleen mag je de buit en het vee ervan als prooi voor jezelf meenemen; leg een hinderlaag voor de stad achter haar.
39 Jozua deed dus overeenkomstig het woord van de Heer, en hij koos uit de krijgsheren dertigduizend dappere mannen, en hij zond hen uit, en zij legden een hinderlaag voor de stad.
40 En hij gaf hun het bevel: ‘Wanneer jullie ons zien, zullen wij met list voor hen vluchten, en zij zullen ons achtervolgen. Dan moeten jullie uit de hinderlaag tevoorschijn komen en de stad innemen.’ En zo geschiedde.
41 En Jozua vocht, en de mannen van de stad trokken eropuit naar Israël, zonder te weten dat er achter de stad een hinderlaag voor hen lag.
42 En Jozua en alle Israëlieten veinsden dat ze uitgeput waren en vluchtten listig door de woestijn.

43 De mannen van Ai verzamelden alle mensen die in de stad waren om de Israëlieten te achtervolgen. Ze trokken de stad uit en werden weggejaagd, niemand bleef achter. Ze lieten de stad onbeschermd achter en achtervolgden de Israëlieten.
44 En zij die in een hinderlaag lagen, stonden op uit hun schuilplaatsen, haastten zich naar de stad, namen haar in en staken haar in brand. De mannen van Ai sloegen terug, en zie, de rook van de stad steeg op naar de hemel, en zij hadden geen mogelijkheid meer om zich terug te trekken, in welke richting dan ook.
45 En alle mannen van Ai bevonden zich midden tussen de Israëlieten, sommigen aan deze kant en sommigen aan gene kant, en zij sloegen hen zo hard dat er geen van hen overbleef.
46 De Israëlieten namen Melosh, de koning van Ai, levend gevangen en brachten hem naar Jozua. Jozua hing hem aan een boom en hij stierf.
47 En de Israëlieten keerden terug naar de stad nadat ze die in brand hadden gestoken, en ze sloegen allen die erin waren met het zwaard dood.
48 Het aantal mannen en vrouwen uit Ai dat was gesneuveld, bedroeg twaalfduizend; alleen het vee en de buit van de stad namen zij voor zichzelf, zoals de Heer aan Jozua had gezegd.
49 Alle koningen aan deze kant van de Jordaan, alle koningen van Kanaän, hoorden van het kwaad dat de Israëlieten Jericho en Ai hadden aangedaan, en zij verzamelden zich om tegen Israël te strijden.
50 Alleen de inwoners van Gibeon waren zeer bang om tegen de Israëlieten te vechten, uit vrees dat ze zouden omkomen. Daarom bedachten ze een list en gingen naar Jozua en heel Israël toe en zeiden tegen hen: 'Wij komen uit een ver land, sluit daarom een verbond met ons.'
51 De inwoners van Gibeon overtroffen de Israëlieten, en de Israëlieten sloten een verbond met hen en maakten vrede met hen. De vorsten van de gemeente zwoeren hen trouw, maar daarna wisten de Israëlieten dat zij hun buren waren en onder hen woonden.
52 Maar de Israëlieten hebben hen niet gedood, want zij hadden bij de HEER een eed aan hen gezworen en waren houthakkers en waterdragers geworden.
53 Jozua zei tegen hen: Waarom hebben jullie mij bedrogen en ons dit aangedaan? En zij antwoordden hem: Omdat aan uw dienaren verteld was wat u alle koningen van de Amorieten had aangedaan, en wij waren zeer bevreesd voor ons leven, en daarom hebben wij dit gedaan.
54 En Jozua gaf hen die dag de opdracht om hout te hakken en water te putten, en hij verdeelde hen onder de stammen van Israël als slaven.
55 Toen Adonizedek, de koning van Jeruzalem, hoorde wat de Israëlieten Jericho en Ai hadden aangedaan, stuurde hij boodschappers naar Hoham, de koning van Hebron, en naar Piram, de koning van Jarmuth, en naar Japhia, de koning van Lachis, en naar Deber, de koning van Eglon, met de volgende boodschap:
56 Kom naar mij toe en help mij, zodat we de Israëlieten en de inwoners van Gibeon, die vrede hebben gesloten met de Israëlieten, kunnen verslaan.
57 En zij verzamelden zich, en de vijf koningen van de Amorieten trokken op met al hun legerkampen; een machtig volk, talrijk als het zand aan de zeekust.
58 En al deze koningen kwamen en sloegen hun kamp op voor Gibeon, en ze begonnen te strijden tegen de inwoners van Gibeon. Alle mannen van Gibeon stuurden een boodschap naar Jozua met de boodschap: Kom snel naar ons toe en help ons, want alle koningen van de Amorieten hebben zich verzameld om tegen ons te strijden.
59 En Jozua en al het strijdende volk trokken vanuit Gilgal op, en Jozua kwam plotseling op hen af en bracht deze vijf koningen een groot verlies toe.
60 En de HEER bracht hen in verwarring voor de kinderen van Israël, die hen met een vreselijke slachting in Gibeon troffen en hen achtervolgden langs de weg die naar Beth Horon leidt, tot aan Makkedah, en zij vluchtten voor de kinderen van Israël.
61 En terwijl zij op de vlucht waren, zond de HEER hagelstenen uit de hemel op hen af, en er stierven meer mensen door de hagelstenen dan door de slachting van de Israëlieten.
62 En de Israëlieten achtervolgden hen en bleven hen op de weg slaan, terwijl ze verder trokken en hen bleven mishandelen.
63 En terwijl zij aan het vechten waren, liep de dag ten einde en zei Jozua ten overstaan van het hele volk: Zon, sta stil boven Gibeon, en maan in het dal van Ajalon, totdat het volk zich op zijn vijanden gewroken heeft.
64 En de HEER luisterde naar de stem van Jozua, en de zon bleef staan midden in de hemel, en zij bleef zesendertig minuten staan, en ook de maan bleef staan en haastte zich niet om onder te gaan, een hele dag lang.
65 En er was geen dag zoals die, ervoor noch erna, waarop de Heer naar de stem van een mens heeft geluisterd, want de Heer heeft voor Israël gestreden.

HOOFDSTUK 89

1 Toen sprak Jozua dit lied, op de dag dat de HEER de Amorieten in de hand van Jozua en de Israëlieten had gegeven, en hij zei het ten overstaan van heel Israël:
2 U hebt machtige dingen gedaan, o Heer, U hebt grote daden verricht; wie is aan U gelijk? Mijn lippen zullen uw naam bezingen.
3 Mijn goedheid en mijn vesting, mijn hoge toren, ik zal een nieuw lied voor U zingen, met dankzegging zal ik U bezingen, U bent de kracht van mijn verlossing.
4 Alle koningen der aarde zullen u prijzen, de vorsten der wereld zullen voor u zingen, de kinderen van Israël zullen zich verheugen over uw verlossing, zij zullen zingen en uw macht prijzen.
5 Tot U, o Heer, vertrouwden wij; wij zeiden: U bent onze God, want U was onze toevlucht en onze sterke toren tegen onze vijanden.
6 Tot U riepen wij en schaamden ons niet, op U vertrouwden wij en werden verlost; toen wij tot U riepen, hoorde U onze stem, U verloste onze zielen van het zwaard, U toonde ons uw genade, U schonk ons uw verlossing, U verblijdde onze harten met uw kracht.
7 Gij zijt uitgegaan voor onze redding, met uw arm hebt Gij uw volk verlost; Gij hebt ons verhoord vanuit de hemel

van uw heiligheid, Gij hebt ons gered van tienduizenden mensen.
8 De zon en de maan stonden onbeweeglijk aan de hemel, en U stond daar in Uw toorn tegen onze onderdrukkers en gebiedde Uw oordelen over hen.
9 Alle vorsten der aarde stonden op, de koningen der volken hadden zich verzameld; zij lieten zich niet door uw aanwezigheid van de wijs brengen, zij verlangden naar uw strijd.
10 Gij hebt in uw toorn tegen hen opgewekt en uw woede over hen uitgestort; gij hebt hen in uw toorn vernietigd en hen in uw hart uitgeroeid.
11 Volkeren zijn verteerd door uw toorn, koninkrijken zijn ten onder gegaan door uw woede, u hebt koningen verwond op de dag van uw toorn.
12 U hebt uw toorn over hen uitgestort, uw woede greep hen aan; u hebt hun ongerechtigheid tegen hen gebruikt en hen in hun goddeloosheid uitgeroeid.
13 Ze hadden een val opgezet, ze trapten erin, ze verborgen zich in het net, hun voet raakte verstrikt.
14 Uw hand was gereed voor al uw vijanden die zeiden: ‘Door hun zwaard hebben zij het land in bezit genomen, door hun arm hebben zij de stad bewoond.’ U hebt hun gezichten met schaamte vervuld, U hebt hun hoorns ter aarde geworpen, U hebt hen in uw toorn angst aangejaagd en hen in uw woede vernietigd.
15 De aarde beefde en schudde door het geluid van uw storm over hen; u hebt hun zielen niet van de dood weerhouden, maar hun leven naar het graf gebracht.
16 U achtervolgde hen in uw storm, u verdelgde hen in uw wervelwind, u veranderde hun regen in hagel, zij vielen in diepe kuilen, zodat zij niet meer konden opstaan.
17 Hun lijken lagen als vuilnis midden op straat.
18 Zij werden verteerd en vernietigd in uw toorn, maar u hebt uw volk gered met uw macht.
19 Daarom verheugen onze harten zich in U, onze zielen jubelen in Uw verlossing.
20 Onze tongen zullen uw macht bezingen, wij zullen zingen en uw wonderwerken prijzen.
21 Want U hebt ons gered van onze vijanden, U hebt ons bevrijd van hen die tegen ons opstonden, U hebt hen voor onze ogen vernietigd en onder onze voeten vertrapt.
22 Zo zullen al uw vijanden vergaan, o Heer, en de goddelozen zullen zijn als kaf dat door de wind wordt meegevoerd, en uw geliefden zullen zijn als bomen geplant aan het water.
23 Zo keerden Jozua en heel Israël met hem terug naar het legerkamp in Gilgal, nadat ze alle koningen hadden verslagen, zodat er geen enkel lid van hen overbleef.
24 De vijf koningen vluchtten te voet weg van het slagveld en verborgen zich in een grot. Jozua zocht hen op het slagveld, maar vond hen niet.
25 En daarna werd aan Jozua verteld: ‘De koningen zijn gevonden, en zie, ze zijn verborgen in een grot.’
26 Jozua zei: Stel mannen aan bij de ingang van de grot om hen te bewaken, opdat zij zich niet terugtrekken. En de Israëlieten deden dat.
27 En Jozua riep heel Israël bijeen en zei tegen de legerofficieren: 'Zet uw voeten op de nekken van deze koningen.' En Jozua zei: 'Zo zal de HEER met al uw vijanden doen.'
28 En Jozua gaf vervolgens het bevel dat men de koningen moest doden en in de grot moest werpen, en dat men grote stenen voor de ingang van de grot moest plaatsen.
29 En Jozua ging daarna met al het volk dat die dag met hem was naar Makkeda, en hij sloeg het met het scherpe zwaard.
30 En hij vernietigde volkomen de zielen en alles wat de stad toebehoorde, en hij deed met de koning en het volk van de stad zoals hij met Jericho had gedaan.
31 En hij trok vandaar naar Libna en streed daar tegen. De HEER gaf het in zijn hand, en Jozua sloeg het met het zwaard en doodde al zijn inwoners. Hij deed met Libna en met de koning zoals hij met Jericho had gedaan.
32 Vandaar trok hij verder naar Lachis om daar tegen te strijden. Horam, de koning van Gaza, trok op om de mannen van Lachis te helpen, maar Jozua versloeg hem en zijn volk totdat er niemand meer over was.
33 Jozua nam Lachis en al zijn inwoners gevangen en deed met hen zoals hij met Libna had gedaan.
34 Jozua trok vandaar naar Eglon, nam ook die stad in bezit en sloeg haar en al haar inwoners met het zwaard.
35 Vandaar trok hij verder naar Hebron, waar hij tegen Hebron streed, het innam en volledig verwoestte. Daarna keerde hij met heel Israël terug naar Debir, waar hij tegen Debir streed en het met het zwaard verwoestte.
36 En hij vernietigde elke ziel in de stad, hij liet niemand in leven, en hij deed met de stad en met de koning ervan zoals hij met Jericho had gedaan.
37 En Jozua versloeg alle koningen van de Amorieten van Kadesh-Barnea tot Azah, en hij veroverde hun land in één keer, want de Heer had voor Israël gestreden.
38 En Jozua kwam met heel Israël naar het kamp in Gilgal.
39 Toen Jabin, de koning van Chazor, hoorde wat Jozua de koningen van de Amorieten had aangedaan, stuurde Jabin gezanten naar Jobat, de koning van Midian, en naar Laban, de koning van Simron, naar Jefal, de koning van Achsaph, en naar alle koningen van de Amorieten, met de volgende boodschap:
40 Kom snel naar ons toe en help ons, zodat we de Israëlieten kunnen verslaan voordat ze ons aanvallen en ons hetzelfde aandoen als wat ze de andere koningen van de Amorieten hebben aangedaan.
41 En al deze koningen luisterden naar de woorden van Jabin, de koning van Chazor, en zij trokken eropuit met al hun legers, zeventien koningen, en hun volk was zo talrijk als het zand aan de zeekust, samen met ontelbare paarden en strijdwagens, en zij kwamen samen en sloegen hun kamp op bij de wateren van Merom, en zij verzamelden zich om tegen Israël te strijden.
42 En de HEER zei tegen Jozua: Wees niet bang voor hen, want morgen rond deze tijd zal Ik hen allen gedood voor je uitleveren. Je moet hun paarden doden en hun strijdwagens verbranden.
43 En Jozua kwam met al zijn strijders plotseling op hen af en versloeg hen, en zij vielen in hun handen, want de HEER had hen overgeleverd in de handen van de Israëlieten.
44 De Israëlieten achtervolgden al deze koningen met hun legers en versloegen hen totdat er geen enkele meer van hen over was. Jozua deed met hen zoals de Heer hem had gezegd.

45 En Jozua keerde toen terug naar Chazor en sloeg het met het zwaard en vernietigde elke inwoner ervan en verbrandde het met vuur. En van Chazor trok Jozua verder naar Simron en sloeg het en verwoestte het volledig.
46 Vandaar ging hij naar Achsaph en deed daar hetzelfde als wat hij met Simron had gedaan.
47 Vandaar ging hij naar Adulam en hij sloeg alle inwoners van die stad neer, en hij deed met Adulam hetzelfde als wat hij met Achsaph en Shimron had gedaan.
48 En hij ging van hen weg naar alle steden van de koningen die hij had veroverd, en hij sloeg al het volk dat van hen overgebleven was en hij vernietigde hen volledig.
49 Alleen hun buit en vee namen de Israëlieten als prooi mee, maar ieder mens dat ze doodden, lieten ze niet in leven.
50 Zoals de Heer Mozes had geboden, zo deden Jozua en heel Israël; ze faalden in niets.
51 Zo veroverden Jozua en alle Israëlieten het hele land Kanaän, zoals de HEER hun had geboden, en versloegen zij al hun koningen, namelijk eenendertig koningen, en de Israëlieten namen hun hele land in bezit.
52 Naast de koninkrijken Sihon en Og, die aan de overkant van de Jordaan liggen, waarvan Mozes vele steden had veroverd, gaf Mozes ze aan de Rubenieten en de Gadieten en aan de helft van de stam Manasse.
53 En Jozua versloeg alle koningen die aan deze kant van de Jordaan, in het westen, woonden, en gaf hen als erfdeel aan de negen stammen en aan de halve stam Israël.
54 Vijf jaar lang voerde Jozua oorlog tegen deze koningen, en hij gaf hun steden aan de Israëlieten. Het land werd rustig, er was geen strijd meer gaande in de steden van de Amorieten en de Kanaänieten.

HOOFDSTUK 90

1 In het vijfde jaar nadat de Israëlieten de Jordaan waren overgestoken en van hun oorlog met de Kanaänieten waren uitgerust, braken er hevige gevechten uit tussen Edom en de Chittim, en de Chittim vochten tegen Edom.
2 En Abianus, de koning van Chittim, trok in dat jaar, dat wil zeggen in het eenendertigste jaar van zijn regering, met een groot leger van de dappere mannen van Chittim naar Seïr om tegen de nakomelingen van Esau te strijden.
3 Toen Hadad, de koning van Edom, van zijn bericht hoorde, trok hij eropuit om hem tegemoet te gaan met een groot leger en een sterke strijdmacht, en leverde hij strijd met hem op het slagveld van Edom.
4 En de hand van Chittim kreeg de overhand over de nakomelingen van Esau, en de nakomelingen van Chittim doodden tweeduizendduizend man van de nakomelingen van Esau, en alle nakomelingen van Esau vluchtten voor hen weg.
5 De kinderen van Chittim achtervolgden hen en bereikten Hadad, de koning van Edom, die voor hen uit rende. Ze grepen hem levend en brachten hem naar Abianus, de koning van Chittim.
6 En Abianus gaf opdracht hem te doden, en Hadad, koning van Edom, stierf in het achtenveertigste jaar van zijn regering.
7 De kinderen van Chittim zetten hun achtervolging van Edom voort en brachten hen een grote nederlaag toe, waarna Edom onderworpen werd aan de kinderen van Chittim.
8 En de kinderen van Chittim heersten over Edom, en Edom kwam onder de heerschappij van de kinderen van Chittim en werd vanaf die dag één koninkrijk.
9 Vanaf dat moment konden zij hun hoofd niet meer opheffen, en hun koninkrijk werd één met dat van de kinderen van Chittim.
10 Abianus stelde ambtenaren aan in Edom, en alle inwoners van Edom werden onderworpen aan Abianus en moesten hem schat betalen. Abianus keerde vervolgens terug naar zijn eigen land, Chittim.
11 En toen hij terugkeerde, herstelde hij zijn regering en bouwde voor zichzelf een ruim en versterkt paleis als koninklijke residentie, en regeerde veilig over de kinderen van Chittim en over Edom.
12 In die tijd, nadat de Israëlieten alle Kanaänieten en Amorieten hadden verdreven, was Jozua oud en op hoge leeftijd.
13 En de HEER zei tegen Jozua: Jij bent oud, op leeftijd, en een groot deel van het land moet nog in bezit worden genomen.
14 Verdeel daarom dit land als erfdeel onder de negen stammen en de halve stam Manasse. Jozua stond op en deed zoals de HEER hem had gezegd.
15 En hij verdeelde het hele land onder de stammen van Israël als erfdeel, overeenkomstig hun verdeling.
16 Maar aan de stam van Levi gaf Hij geen erfdeel; de offergaven van de HEER zijn hun erfdeel, zoals de HEER over hen had gesproken door de hand van Mozes.
17 En Jozua gaf de berg Hebron aan Kaleb, de zoon van Jefuneh, een stuk grond boven zijn broers, zoals de HEER door Mozes had gezegd.
18 Daarom is Hebron tot op de dag van vandaag een erfdeel voor Kaleb en zijn kinderen.
19 En Jozua verdeelde het hele land door loting onder heel Israël als erfdeel, zoals de HEER hem had geboden.
20 En de Israëlieten gaven steden aan de Levieten uit hun erfdeel, en buitenwijken voor hun vee en bezittingen, zoals de HEER Mozes had geboden. Zo deden de Israëlieten, en zij verdeelden het land door loting, of het nu groot of klein was.
21 En zij gingen het land in bezit nemen volgens hun grenzen, en de Israëlieten gaven Jozua, de zoon van Nun, een erfdeel onder hen.
22 Op woord van de Heer gaven zij hem de stad die hij verlangde, Timnath-serach in het gebergte van Efraïm, en hij bouwde de stad en woonde daarin.
23 Dit zijn de erfdelen die Elazer, de priester, en Jozua, de zoon van Nun, en de stamhoofden van de stammen in Silo, voor de Heer, bij de ingang van de tabernakel, door loting aan de Israëlieten hebben toegewezen. Daarna hielden ze op met het verdelen van het land.
24 En de HEER gaf het land aan de Israëlieten, en zij namen het in bezit zoals de HEER tot hen had gesproken en zoals de HEER aan hun voorouders had gezworen.
25 En de HEER gaf de Israëlieten rust van al hun vijanden die hen omringden, en niemand stond tegen hen op. De HEER leverde al hun vijanden in hun handen over, en niets van al het goede dat de HEER aan de Israëlieten had beloofd, werd vervuld; ja, de HEER volbracht alles.

26 Jozua riep alle Israëlieten bijeen, zegende hen en gebood hun de Heer te dienen. Daarna zond hij hen uit, en ieder ging naar zijn stad en ieder naar zijn erfdeel.
27 En de Israëlieten dienden de HEER gedurende de hele tijd van Jozua, en de HEER gaf hun rust van alle kanten, zodat ze veilig in hun steden konden wonen.
28 En het geschiedde in die dagen dat Abianus, koning van Chittim, stierf in het achtendertigste jaar van zijn regering, dat wil zeggen in het zevende jaar van zijn regering over Edom. En men begroef hem op de plek die hij voor zichzelf had gebouwd, en Latinus regeerde vijftig jaar in zijn plaats.
29 Tijdens zijn regering bracht hij een leger op de been en trok ten strijde tegen de inwoners van Britannia en Kernania, de nakomelingen van Elisa, de zoon van Javan. Hij overwon hen en maakte hen tot schatplichtigen.
30 Toen hoorde hij dat Edom in opstand was gekomen tegen Chittim. Latinus ging naar hen toe, versloeg hen, onderwierp hen en plaatste hen onder de heerschappij van de Chittim-kinderen. Edom werd één koninkrijk met de Chittim-kinderen, voor alle dagen.
31 En vele jaren lang was er geen koning in Edom, en het bestuur berustte bij de kinderen van Chittim en hun koning.
32 En het was in het zesentwintigste jaar nadat de Israëlieten de Jordaan waren overgestoken, dat wil zeggen in het zesenzestigste jaar nadat de Israëlieten Egypte hadden verlaten, dat Jozua oud was, op hoge leeftijd, namelijk honderdacht jaar oud.
33 En Jozua riep heel Israël bijeen, hun oudsten, hun rechters en hun ambtenaren, nadat de HEER alle Israëlieten rust had gegeven van al hun vijanden rondom. Jozua zei tegen de oudsten van Israël en tegen hun rechters: Zie, ik ben oud, op leeftijd, en u hebt gezien wat de HEER heeft gedaan met al de volken die Hij voor u heeft verdreven, want het is de HEER die voor u heeft gestreden.
34 Wees daarom sterk en houd u aan alle voorschriften van de wet van Mozes, en wijk er niet van af, noch naar rechts, noch naar links. Ga niet in zee met de volken die nog in het land wonen, en noem hun goden niet. Blijf trouw aan de Heer, uw God, zoals u tot op de dag van vandaag hebt gedaan.
35 En Jozua spoorde de Israëlieten sterk aan om de Heer hun hele leven te dienen.
36 En alle Israëlieten zeiden: Wij zullen de HEER, onze God, dienen al onze dagen, wij en onze kinderen en onze kleinkinderen en ons nageslacht tot in eeuwigheid.
37 En Jozua sloot op die dag een verbond met het volk, en hij liet de Israëlieten vertrekken, en ieder ging naar zijn erfdeel en naar zijn stad.
38 En in die dagen, toen de Israëlieten veilig in hun steden woonden, begroeven zij de lijkkisten van de stammen van hun voorouders, die zij uit Egypte hadden meegebracht, ieder in het bezit van zijn kinderen. De twaalf zonen van Jakob begroeven de Israëlieten, ieder in het bezit van zijn kinderen.
39 Dit zijn de namen van de steden waar de twaalf zonen van Jakob begraven werden, die de Israëlieten uit Egypte hadden meegebracht.
40 En ze begroeven Ruben en Gad aan deze kant van de Jordaan, in Romia, dat Mozes aan hun kinderen had gegeven.
41 Simeon en Levi begroeven ze in de stad Mauda, die hij aan de kinderen van Simeon had gegeven, en de buitenwijk van de stad was voor de kinderen van Levi.
42 En Juda werd begraven in de stad Benjamin, tegenover Bethlehem.
43 En de beenderen van Issachar en Zebulon begroeven zij in Sidon, in het deel dat aan hun kinderen toekwam.
44 Dan werd begraven in de stad van zijn kinderen in Estland, en Naftali en Asjer werden begraven in Kadesh-Naftali, ieder op de plaats die hij aan zijn kinderen had toegewezen.
45 En de beenderen van Jozef begroeven zij in Sichem, in het deel van het veld dat Jakob van Hamor had gekocht en dat Jozef als erfdeel toekwam.
46 En zij begroeven Benjamin in Jeruzalem tegenover de Jebusiet, die aan de kinderen van Benjamin was gegeven; de kinderen van Israël begroeven hun vaders ieder in de stad van zijn kinderen.
47 Na twee jaar stierf Jozua, de zoon van Nun, op honderd en tienjarige leeftijd. Jozua had achtentwintig jaar over Israël geregeerd, en Israël diende de HEER al de dagen van zijn leven.
48 En de overige gebeurtenissen van Jozua, zijn veldslagen en de terechtwijzingen waarmee hij Israël terechtwees, en alles wat hij hun had bevolen, en de namen van de steden die de Israëlieten in zijn tijd bezaten, zie, die staan opgeschreven in het boek met de woorden van Jozua tot de Israëlieten, en in het boek met de oorlogen van de HEER, dat Mozes, Jozua en de Israëlieten hebben geschreven.
49 En de Israëlieten begroeven Jozua aan de grens van zijn erfdeel, in Timnath-Serach, dat hem was toegewezen in het gebergte van Efraïm.
50 En Elazer, de zoon van Aäron, stierf in die dagen, en ze begroeven hem op een heuvel die toebehoorde aan Pinehas, zijn zoon, en die hem in het gebergte van Efraïm was toegewezen.

HOOFDSTUK 91

1 In die tijd, na de dood van Jozua, bevonden de Kanaänieten zich nog steeds in het land, en de Israëlieten besloten hen te verdrijven.
2 De Israëlieten vroegen de HEER: Wie zal als eerste voor ons optrekken tegen de Kanaänieten om tegen hen te strijden? De HEER antwoordde: Juda zal optrekken.
3 En de kinderen van Juda zeiden tegen Simeon: Trek met ons mee naar ons gebied, en wij zullen tegen de Kanaänieten strijden, en wij zullen ook met jullie meetrekken naar jullie gebied. Zo trokken de kinderen van Simeon met de kinderen van Juda mee.
4 De kinderen van Juda trokken op en streden tegen de Kanaänieten. De Heer leverde de Kanaänieten over in de handen van de kinderen van Juda, en zij versloegen hen in Bezek; tienduizend man.
5 En ze vochten met Adonibezek in Bezek, en hij vluchtte voor hen weg, en ze achtervolgden hem en grepen hem vast, en ze hakten zijn duimen en grote tenen af.
6 En Adonibezek zei: 'Zesenzestig koningen, van wie de duimen en grote tenen waren afgehakt, verzamelden hun voedsel onder mijn tafel, zoals ik ook heb gedaan. Zo heeft

God mij vergeldd, en ze brachten hem naar Jeruzalem, waar hij stierf.'
7 De kinderen van Simeon trokken samen met de kinderen van Juda op en versloegen de Kanaänieten met het zwaard.
8 En de HEER was met de kinderen van Juda, en zij namen de berg in bezit, en de kinderen van Jozef trokken naar Bethel, dat is Luz, en de HEER was met hen.
9 De kinderen van Jozef verkenden Bethel, en de wachters zagen een man uit de stad komen. Ze grepen hem en zeiden tegen hem: 'Wijs ons de ingang van de stad, dan zullen we je goedgezind zijn.'
10 En die man wees hun de ingang van de stad, en de kinderen van Jozef kwamen en sloegen de stad met het zwaard.
11 En ze zonden de man met zijn gezin weg, en hij ging naar de Hethieten en bouwde een stad, die hij Luz noemde. Zo woonden alle Israëlieten in hun steden, en de kinderen van Israël woonden in hun steden, en de kinderen van Israël dienden de HEER gedurende alle dagen van Jozua en gedurende alle dagen van de oudsten, die na Jozua hun leven hadden verlengd en het grote werk van de HEER hadden gezien, dat Hij voor Israël had verricht.
12 En de oudsten hebben Israël na de dood van Jozua zeventien jaar lang geregeerd.
13 En alle oudsten streden ook mee in de veldslagen van Israël tegen de Kanaänieten, en de HEER verdreef de Kanaänieten voor de Israëlieten uit, om de Israëlieten in hun land te vestigen.
14 En hij volbracht al de woorden die hij tot Abraham, Isaak en Jakob had gesproken, en de eed die hij had gezworen, om hun en hun kinderen het land van de Kanaänieten te geven.
15 En de HEER gaf aan de Israëlieten het hele land Kanaän, zoals Hij aan hun voorouders had beloofd, en de HEER gaf hun rust van de mensen om hen heen, en de Israëlieten woonden veilig in hun steden.
16 Geprezen zij de Heer tot in eeuwigheid, amen en amen.
17 Wees sterk en laat de harten van allen die op de Heer vertrouwen, vol goede moed zijn. Einde.